Konstitutionsutskottets betänkande
2017/18:KU10

Granskning av statsrådens tjänsteutövning och regeringsärendenas handläggning

Inledning och sammanfattning

Konstitutionsutskottets granskning

Enligt 13 kap. 1 § regeringsformen ska konstitutionsutskottet granska statsrådens tjänsteutövning och regeringsärendenas handläggning. När det finns skäl till det, dock minst en gång om året, ska utskottet enligt 13 kap. 2 § meddela riksdagen vad det vid sin granskning har funnit värt att uppmärksamma.

I det betänkande som nu läggs fram behandlar utskottet vissa allmänna, administrativt inriktade granskningar angående regeringsarbetet. Till grund för granskningarna har utskottet haft tillgång till bl.a. material som har tagits fram av utskottets kansli och av Regeringskansliet. Delar av det skriftliga utredningsmaterialet redovisas i bilaga 1.1–9.3.

Vissa resultat av granskningen

Under rubriken *Regeringens sammansättning och regeringsarbetets organisation* har utskottet fortsatt att följa utvecklingen av antalet tjänstgörande i Regeringskansliet.

Vidare har utskottet gått igenom *regeringsprotokoll* från 2016, bl.a. underprotokollen från Socialdepartementet. Utskottet utgår från att regeringen ser till att upprätthålla vad som sägs om tid från kungörande av en författning till dess ikraftträdande.

Genomgången av regeringens handläggning av vissa *förvaltningsärenden* har huvudsakligen omfattat ansökan om medgivande att överlämna undervisning i skolväsendet på entreprenad. Utskottet uppmärksammar handläggningstiden i ett av de granskade ärendena. Det är otillfredsställande med långa handläggningstider. Samtidigt måste beslutsunderlaget vara tillräckligt så att beslut inte fattas på grunder som inte är säkra. Utskottet framhåller vikten av att de förvaltningsrättsliga principer, däribland kravet på

snabb och effektiv handläggning, som kommer till uttryck i förvaltningslagen följs av regeringen. Vidare uppges att fokus ändrades under beredningen av det aktuella ärendet, men någon dokumentation i akten om detta finns inte. Utskottet påminner om behovet av dokumentation.

Utskottet har också granskat *sekretessmarkeringar hos Utrikesdepartementet*. Iakttagelserna i granskningen ger inte underlag för bedömningen att bruket av sekretessmarkeringar i de granskade ärendekategorierna ökat över tid, och Utrikesdepartementets egna sekretessmarkeringar var utformade i enlighet med offentlighets- och sekretesslagen. När det gäller rutinerna för sekretessprövning framgår av svar på utskottets frågor att sekretessprövningen omfattar samtliga handlingar, oavsett om handlingarna har skickats på ett skyddat sätt eller inte och oavsett om de har en sekretessmarkering. Utskottet utgår från att departementet arbetar för att organisera hanteringen av sina handlingar så att det svarar mot kraven på en god offentlighetsstruktur i syfte att fullt ut uppfylla sina grundlagsreglerade skyldigheter, såsom skyndsamhetskravet i tryckfrihetsförordningen. I granskningen har uppmärksammats att ett större antal handlingar har förkommit hos Utrikesdepartementet. Det är enligt utskottet helt oacceptabelt att handlingar i så stor utsträckning har kunnat förkomma. En myndighet måste ha sådana rutiner för sin dokument- och ärendehantering att risken för att en handling eller ett ärende ska förkomma minimeras. Departementet har anfört att åtgärder har vidtagits för att förbättra rutinerna för dokumenthanteringen. Vissa uppgifter som framkommit väcker enligt utskottet ytterligare frågor om departementets dokument- och ärendehantering, likaså om dess informations- och it-säkerhetsarbete. *Särskilt yttrande SD*

I granskningen *Beslut från JO* har utskottet gjort en genomgång av de åtgärder som vidtagits med anledning av justitieombudsmännens framställningar och beslut. Hanteringen av beslut som överlämnats för kännedom synes variera något mellan departementen. Utskottet understryker att det kan förväntas finnas ett skäl bakom att vissa beslut överlämnas från JO, varför det finns anledning att även de uppmärksammas inom departementen och eventuellt läggs till grund för åtgärder från regeringens sida.

Utskottet har under hösten genomfört ytterligare en granskning av *kommittéväsendet*. De utredningar som regeringen genom kommittédirektiv tillsatt under 1989, 1992, 1999, 2007, 2011 och 2015 har ingått i granskningen. Bland annat har studerats valet av utredningsform (särskild utredare eller kommitté), förekomsten av parlamentariskt inslag, utredarens eller kommittéordförandens bakgrund och utredningens sammansättning i övrigt. Vidare har kommittédirektivens innehåll med avseende på bl.a. utredningsuppdragets omfattning samt utredningstid gåtts igenom. Även om det är regeringens sak att avgöra hur de utredningar som utgör underlag för dess beslut bör bedrivas, ger granskningen anledning till vissa reflektioner och kommentarer enligt utskottet. Andelen särskilda utredare har enligt utredningen varierat över tid, och under 2000-talet har den ökat. Enligt utskottet kan en särskild utredare

vara att föredra om uppdraget är begränsat eller av mer teknisk karaktär. Om syftet främst är att samla in och bearbeta expertkunskap kan också en särskild utredare vara att föredra samt om syftet enbart är att utveckla eller genomföra regeringens politik. Omständigheter som i stället talar för en kommitté kan vara att regeringen önskar få del av det kunnande i en viss fråga som finns på olika håll i samhället eller få en allsidig belysning av vissa frågeställningar. Vidare ger en kommitté olika intressenter tillfälle att på ett tidigt stadium komma in i reformarbetet och förutsättningar för ett fruktbart samarbete mellan olika aktörer. Andelen utredningar med parlamentariska inslag har totalt sett minskat sedan 1990-talet. Dessutom har under senare år kommittéer med parlamentariskt inslag minskat medan andelen särskilda utredare i vars utredning det har funnits någon form av parlamentariskt inslag (t.ex. parlamentarisk referensgrupp) ökat. Utskottet framhåller vad det anförde i förra höstens granskning av det parlamentariska inslaget i utredningsväsendet. Om en bred politisk förankring är ett huvudsyfte kan en parlamentariskt sammansatt kommitté vara att föredra. Även det parlamentariska läget i riksdagen kan vara av betydelse eftersom sådana kommittéer ger en minoritetsregering möjlighet att politiskt förankra förslag innan de överlämnas till riksdagen. En särskild utredare med en parlamentarisk referensgrupp knuten till sig kan vara att föredra om uppdraget rör frågor som inte förutsätter en bred politisk förankring men där det ändå är önskvärt med någon form av politisk avstämning eller för att ge oppositionspartierna insyn i utredningsarbetet. För att säkerställa att det parlamentariska inslaget i en utredning fyller sitt ändamål bör enligt utskottet syftet med det parlamentariska inslaget noga övervägas innan regeringen tar ställning till utredningens form. Utskottet understryker vidare att det lämpligen alltid bör komma till uttryck i kommittédirektiven om regeringens uppfattning är att en utredning ska ha någon form av parlamentariskt inslag. Vidare visar granskningen att förhållandevis få av de identifierade utredningsuppdragen har rört genomförande av EU:s rättsakter. En förklaring kan vara att utredningar som syftar till att genomföra EU:s rättsakter ofta har hanterats inom Regeringskansliet eller av en berörd myndighet. En annan iakttagelse är att få av utredningarna i genomgången har haft i uppdrag att ta fram ny kunskap. Utskottet understryker att det emellanåt och vid behov kan vara ändamålsenligt att ge utrymme för att generera ny kunskap. Förhållandevis få utredningar har enligt genomgången haft helt öppna och generellt utformade direktiv. Kommittéer med parlamentarisk sammansättning verkar dock ha haft det oftare än övriga. Om en kommitté med parlamentarisk sammansättning har valts för att hitta ett forum för kompromisser och samförstånd i politiska frågor finns det också enligt utskottet skäl för att den ges ett större handlingsutrymme. När det gäller utredningarnas sammansättning framgår att ca 10 respektive 25 procent av de särskilda utredarna respektive kommittéordförandena haft politisk bakgrund och att drygt 60 procent av kommittéerna har haft ledamöter med politisk bakgrund. Flera av de särskilda utredarna och kommittéordförandena har varit jurister eller generaldirektörer. Avgörande när det gäller bakgrund är enligt

utskottet att den som utses har en kompetens som är lämplig. Politisk erfarenhet kan vara en fördel när det i ett utredningsuppdrag ingår att lägga fram förslag som innebär sådana avvägningar mellan olika intressen där politiska värderingar spelar en viktig roll. Andelen utredningar som biträtts av sakkunniga och experter har inte varierat nämnvärt under den studerade perioden. Dessa gruppers bakgrund har dock varierat. Tjänstemän i Regeringskansliet har ökat under 2000-talet. Utskottet understryker att det kan finnas ett värde i att en utredning biträds av sakkunniga och experter med blandad bakgrund, vilket är en av de grundläggande fördelarna med kommittéväsendet. Själva utredningstiden har varierat något under den studerade perioden. Under 2015 har den ökat något. Bortsett från 1989 har förhållandevis få utredningar haft en utredningstid som varit längre än två år. Hur lång tid en utredning får på sig är enligt utskottet en central fråga som hänger nära samman med syftet med ett utredningsuppdrag. För utredningar med uppdrag att utreda övergripande och omfattande frågor inom skilda sakområden krävs typiskt sett en längre utredningstid. Detsamma gäller i regel för en parlamentarisk kommitté med uppdrag att inom ett ämnesområde försöka nå en bred och långsiktig politisk överenskommelse. Slutligen uppmärksammas i granskningen att uppgifterna i kommittéberättelserna om utredningarnas sammansättning har varierat. Tidigare angavs i regel de särskilda utredarnas, kommittéordförandenas, kommittéledamöternas, de sakkunnigas och experternas titlar, men sedan 2000-talet är så inte alltid fallet och redovisningen skiljer sig åt mellan departementen. Enligt utskottet ligger det ett värde i att redovisningen i kommittéberättelsen är enhetlig och transparent.

En annan granskning gäller regeringens hantering av *myndighetsstyrelser och insynsråd*. Valet av ledningsform för myndigheter är enligt utskottet en strategisk styrningsfråga varför det är av stor vikt att det finns ändamålsenliga kriterier som kan ligga till grund för valet. Utskottet ser positivt på att man inom Regeringskansliet har tagit fram en vägledning med kriterier, och dessa är en bra utgångspunkt för bedömningen vid valet av ledningsform. Utskottet noterar också att regeringen avser att genomföra ett utvecklingsarbete för att tydliggöra hur myndigheternas ledningsformer bör tillämpas vid styrningen av myndigheterna och att man i det arbetet överväger behovet av ytterligare vägledning om säkerhetsprövning. Utskottet framhåller betydelsen av att regeringen följer upp styrelsernas och insynsrådens arbete. Det är lämpligt att i den årliga analysen av myndigheternas verksamhet, resultat och styrning uppmärksamma om det fortsatt finns behov av den valda styrelseformen, om styrelsen eller insynsrådet har rätt sammansättning, om styrelsens strategiska roll tillvaratas på ett ändamålsenligt sätt och vad som är rådets främsta bidrag. Utskottet framhåller vidare vikten av att en myndighets styrelse ges goda förutsättningar att utöva sitt uppdrag. Styrelseledamöter måste därför kunna få ta del av alla uppgifter hos myndigheten som är nödvändiga för uppdraget. Regeringen bör således alltid noga överväga behovet av att placera ett uppdrag som ledamot i en myndighetsstyrelse i säkerhetsklass. När det gäller insynsråden är det på samma sätt viktigt att ledamöterna kan ta del av alla

uppgifter som behövs för att de ska kunna genomföra sitt uppdrag fullt ut, och även i dessa fall bör frågan om behovet av placering i säkerhetsklass alltid noga övervägas. Vid urvalet av kandidater till styrelser och insynsråd är det viktigt att tillvarata kompetensen hos såväl kvinnor som män samt hos personer med olika bakgrunder och erfarenheter, enligt utskottet. Beträffande antalet ledamöter i en myndighets styrelse eller insynsråd har i granskningen anförts att det avgörs med utgångspunkt i de behov som verksamheten och regeringen har vid den aktuella tidpunkten. Utskottet vill i sammanhanget peka på att om de skäl som en gång låg till grund för bedömningen av lämpligt antal ledamöter ändras bör det också komma till uttryck i myndighetens instruktion. Långvariga vakanser som innebär att erforderlig kompetens saknas i en styrelse eller ett insynsråd bör undvikas. *Särskilt yttrande SD*

Utskottet har på nytt granskat *utnämningsmakten*. Granskningen är som tidigare inriktad på politisk bakgrund respektive kön. Även s.k. öppna rekryteringsförfaranden, inklusive användningen av externt rekryteringsstöd, uppmärksammas. Andelen utnämnda myndighetschefer i Sverige med politisk bakgrund har legat mer eller mindre konstant sedan regeringsskiftet 2006. Detsamma gäller utnämnda chefer vid utlandsmyndigheterna. Utskottet framhåller sin tidigare uppfattning, att politisk bakgrund inte ska vara diskvalificerande vid tillsättningen så länge avseende endast fästs vid sakliga grunder såsom förtjänst och skicklighet. Vad som i sådana fall är relevant är inte vilket politiskt parti den person som utnämns har bakgrund inom, utan det faktum att han eller hon har haft vissa uppgifter i en politisk och offentlig miljö och utfört dessa på ett sådant sätt att det är meriterande för den tjänst som ska tillsättas. Andelen kvinnor bland dem som utses till myndighetschef i Sverige har ökat tydligt under åren och ligger sedan 2006 strax under 50 procent. Bland utnämnda chefer vid utlandsmyndigheterna har andelen kvinnor ökat sedan 2014 och ligger nu på 49 procent. När det gäller öppna rekryteringsförfaranden är andelen sådana fortsatt hög. Utskottet ser positivt på införandet av öppna rekryteringsförfaranden och framhåller att det har inneburit viktiga förändringar, exempelvis att fler och andra kandidater kan aktualiseras än vid ett mer slutet förfarande. *Särskilt yttrande SD*

Slutligen har utskottet granskat *regeringens hantering av trepartsmöten i EU*. Förhandlingarna i trepartsmöten har tillkommit för att effektivisera EU:s lagstiftningsprocess, vilket enligt utskottet är nödvändigt. Samtidigt kan medlemsstaternas möjligheter till insyn och ansvarsutkrävande försvagas av hur förhandlingarna bedrivs. Antalet antagna EU-lagstiftningsakter som är resultatet av informella trepartsförhandlingar är i dag mycket stort. Utskottet delar den uppfattning som Europeiska ombudsmannen ger uttryck för om behovet av ökad insyn och om att de nationella parlamenten måste ha reella möjligheter att utöva kontroll över hur respektive lands regering agerar i EU:s lagstiftningsprocess. Det är enligt utskottets mening nödvändigt att finna en ordning som innebär en balans mellan behovet av förtroliga förhandlingar och intresset av insyn. Vidare kan det i praktiken vara svårt att göra ändringar i förslagen efter det att trepartsförhandlingar har avslutats. Resultatet av

riksdagens EU-kommittés arbete som snart ska redovisas kan här komma att bidra med värdefulla insikter. En förutsättning för att upprätthålla riksdagens inflytande över Sveriges agerande i EU är att regeringen vid behov informerar och samråder även under pågående trepartsförhandlingar, enligt utskottet. Utskottet framhåller vikten av att rutiner inom Regeringskansliet för information till och samråd med riksdagen är anpassade efter den faktiska beslutsprocessen i EU, så att förutsättningarna för riksdagens inflytande kan upprätthållas även i de fall ärenden är föremål för trepartsförhandlingar. *Särskilt yttrande SD*

Innehållsförteckning

Utskottets anmälan 10
1 Regeringens sammansättning och regeringsarbetets organisation 11
Ärendet 11
Regeringens sammansättning 11
Regeringsarbetets organisation 11
Utskottets ställningstagande 14
2 Regeringsprotokollen 15
Ärendet 15
Utskottets ställningstagande 17
3 Vissa förvaltningsärenden 18
Ärendet 18
Utredning i ärendet 18
Utskottets ställningstagande 20
4 Sekretessmarkeringar hos Utrikesdepartementet 21
Ärendet 21
Utredning i ärendet 21
Utskottets ställningstagande 41
5 Beslut från JO 44
Ärendet 44
Utredning i ärendet 44
Utskottets ställningstagande 48
6 Kommittéväsendet 49
Ärendet 49
Utredning i ärendet 49
Utskottets ställningstagande 79
7 Myndighetsstyrelser och insynsråd 87
Ärendet 87
Utredning i ärendet 87
Utskottets ställningstagande 103
8 Utnämningsmakten 105
Ärendet 105
Utredning i ärendet 105
Utskottets ställningstagande 133
9 Regeringens hantering av trepartsmöten i EU 136
Ärendet 136
Utredning i ärendet 136
Utskottets ställningstagande 145
Särskilda yttranden 147
Sekretessmarkeringar hos Utrikesdepartementet (avsnitt 4) 147
Myndighetsstyrelser och insynsråd (avsnitt 7) 147
Utnämningsmakten (avsnitt 8) 148
Regeringens hantering av trepartsmöten i EU (avsnitt 9) 149
Utredningsmaterial 150
Bilaga 1.1 150
Bilaga 2.1 170
Bilaga 2.2 174
Bilaga 3.1 177
Bilaga 3.2 178

Bilaga 4.1 180
Bilaga 4.2 217
Bilaga 4.3 221
Bilaga 5.1 224
Bilaga 5.2 236
Bilaga 6.1 239
Bilaga 6.2 497
Bilaga 7.1 502
Bilaga 7.2 537
Bilaga 7.3 634
Bilaga 8.1 638
Bilaga 8.2 661
Bilaga 9.1 664
Bilaga 9.2 672
Bilaga 9.3 676
Sakregister 2000/01–2016/17 692

Tabell

Tabell 1.1 Tjänstgörande i Regeringskansliet 1990–2017 12
Tabell 1.2 Tjänstgörande per departement 2008–2017 13
Tabell 1.3 Politiskt tillsatta tjänstemän i Regeringskansliet 2000–2017 14
Tabell 4.1 Urval av ärenden 32
Tabell 4.2 Ärenden innehållande handlingar med sekretessmarkeringar 34
Tabell 4.3 Ärenden med handlingar hanterade som krypto och/eller i det röda nätet 37
Tabell 5.1 Åtgärder med anledning av beslut som översänts till Justitiedepartementet 47
Tabell 5.2 Åtgärder med anledning av beslut som översänts till Socialdepartementet 47
Tabell 6.1 Utredningar, utredningsform och parlamentariskt inslag 66
Tabell 6.2 Särskild utredare – parlamentariskt inslag 66
Tabell 6.3 Kommitté – parlamentariskt inslag 66
Tabell 6.4 Utredningar – utredningsuppdraget 68
Tabell 6.5 Utredningar – genomförande av EU:s rättsakter 69
Tabell 6.6 Utredningar – egna initiativ 70
Tabell 6.7 Särskild utredare – politisk bakgrund 72
Tabell 6.8 Kommitté – politisk bakgrund 72
Tabell 6.9 Särskild utredare och kommittéordförande – bakgrund 74
Tabell 6.10 Särskild utredare – sakkunniga och experter 75
Tabell 6.11 Kommitté – sakkunniga och experter 76
Tabell 6.12 Utredningar – utredningstid 77
Tabell 7.1 Styrelseledamöter 99
Tabell 7.2 Ledamöter i insynsråd 100
Tabell 8.1 Antalet utnämnda myndighetschefer i Sverige från januari 2001 t.o.m. september 2017 och andelen med politisk bakgrund 122
Tabell 8.2 Typ av politisk bakgrund bland utnämnda myndighetschefer i Sverige från januari 2001–september 2017 123
Tabell 8.3 Partipolitisk bakgrund bland utnämnda myndighetschefer januari 2001–september 2017 124

Tabell 8.4 Kön och utnämnda myndighetschefer januari 2001–september 2017 125
Tabell 8.5 Kön och utnämnda myndighetschefer exklusive rektorer per regering januari 2001–september 2017 126
Tabell 8.6 Kön och utnämnda myndighetschefer per departement januari 2001–september 2017 126
Tabell 8.7 Kön och utnämnda myndighetschefer per departement och regering januari 2001–september 2017 127
Tabell 8.8 Öppna rekryteringsförfaranden för utsedda myndighetschefer per departement oktober 2007–september 2017 128
Tabell 8.9 Antalet utnämnda chefer vid utlandsmyndigheterna januari 2003–september 2017 samt andelen med politisk bakgrund 131
Tabell 8.10 Kön och utnämnda chefer vid utlandsmyndigheterna januari 2003–september 2017 132

Utskottets anmälan

Konstitutionsutskottet anmäler härmed för riksdagen resultatet av den granskning som redovisas i detta betänkande enligt 13 kap. 2 § regeringsformen.

Stockholm den 19 december 2017

På konstitutionsutskottets vägnar

Beatrice Ask

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Beatrice Ask (M), Björn von Sydow (S), Hans Ekström (S), Veronica Lindholm (S), Jonas Millard (SD), Annicka Engblom (M), Per-Ingvar Johnsson (C), Agneta Börjesson (MP), Marta Obminska (M), Emanuel Öz (S), Fredrik Eriksson (SD), Mia Sydow Mölleby (V), Tuve Skånberg (KD), Laila Naraghi (S), Berit Högman (S), Lisbeth Sundén Andersson (M) och Nina Lundström (L).

Beatrice Ask (M) har inte deltagit i beslutet i avsnitt 5.

1 Regeringens sammansättning och regeringsarbetets organisation

Ärendet

Som ett led i den granskning som konstitutionsutskottet enligt 13 kap. 1 § regeringsformen har till uppgift att genomföra följer utskottet hur regeringens och Regeringskansliets organisation utvecklas.

Vad gäller regeringens sammansättning redovisas uppgifter om statsrådsförordnanden och förordnanden enligt 7 kap. 5 § regeringsformen för perioden fr.o.m. den 1 oktober 2016 t.o.m. utgången av september månad 2017. Vidare uppmärksammas dokumentation av statsråds åtagande om att medverka i konstitutionsutskottets granskning även efter det att statsrådsuppdraget har upphört. Vad gäller regeringsarbetets organisation redovisas statistiska uppgifter om antalet tjänstgörande i Regeringskansliet i september 2017. Utvecklingen över tid redovisas också. Underlag för granskningen finns i *bilaga 1.1*.

Regeringens sammansättning

Regeringen består enligt 6 kap. 1 § regeringsformen av statsministern och övriga statsråd. Statsministern utser de övriga statsråden och bland dem, enligt 7 kap. 1 §, chefer för departementen. Enligt 7 kap. 5 § kan statsministern också förordna att ett ärende eller en grupp ärenden som hör till ett visst departement ska föredras av ett annat statsråd än departementschefen.

Under den aktuella perioden har nya statsråd utsetts. Statsministern har den 27 juli 2017 förordnat Heléne Fritzon och Tomas Eneroth att vara statsråd. Samma dag entledigades Anders Ygeman, Anna Johansson och Gabriel Wikström, vilket framgår av bilaga 1.1.

Statsminister Stefan Löfven har fattat ett antal beslut om förordnanden enligt 7 kap. 5 § regeringsformen. Statsministerns beslut och förordnanden återfinns i bilaga 1.1. Bilagan innehåller även de nya statsrådens åtaganden att medverka i konstitutionsutskottets granskning.

Regeringsarbetets organisation

Antalet tjänstgörande

I september 2017 fanns det totalt 4 826 tjänstgörande i Regeringskansliet. Siffran inkluderar alla kommittéanställda och anställda vid utlandsmyndigheterna. Undantas dessa uppgick antalet till 3 838. Av tabell 1.1 framgår även antalet tjänstgörande i Regeringskansliet över tid.

Tabell 1.1 Tjänstgörande i Regeringskansliet 1990–2017

		Exklusive kommittéanställda och anställda vid utlandsmyndigheterna	
År	**Totalt**	**Inkl. UD**	**Exkl. UD**
1990	–	–	1 786
1991	–	–	1 803
1992	–	–	1 720
1993	–	–	1 849
1994	–	–	1 846
1995	–	–	ingen uppgift
1996	–	–	2 157
1997	–	–	2 233
1998	–	–	ingen uppgift
1999	–	–	2 307
2000	–	–	2 435
2001	–	–	2 550
2002	–	–	2 558
2003	–	3 550	2 659
2004	4 621	3 642	2 734
2005	4 598	3 615	2 766
2006	4 567	3 608	2 829
2007	4 571	3 590	2 842
2008	4 796	3 854	3 109
2009	4 885	4 068	3 322
2010	4 486	3 723	2 995
2011	4 325	3 594	2 846
2012	4 522	3 704	2 951
2013	4 577	3 722	2 989
2014	4 682	3 747	2 999
2015	4 537	3 685	2 975
2016	4 642	3 722[1]	3 046
2017	4 826	3 838	3 073

Källa: Statsrådsberedningens promemoria av den 5 oktober 2017 (se bilaga 1.1), bet. 2016/17:KU10 s. 9.
Kommentar: En sammanställning över antalet tjänstgörande före 1990 finns i bet. 2003/04:KU10 s. 15.
[1] Antalet tjänstgörande har korrigerats från 3 777 för 2016. (se bilaga 1.1).

Som framgår av tabellen ökade i huvudsak antalet tjänstgörande fram till 2009. En minskning skedde mellan 2009 och 2011. Mellan 2011 och 2014 ökade antalet tjänstgörande för att återigen minska 2015. Antalet tjänstgörande ökade 2016, och 2017 fortsatte ökningen med 184. Exklusive kommittéanställda och anställda vid utlandsmyndigheterna ökade antalet anställda med 116 från september 2016 till september 2017.

Av tabell 1.2 nedan framgår antalet tjänstgörande per departement samt inom Statsrådsberedningen och förvaltningsavdelningen exklusive kommitté-anställda och anställda vid utlandsmyndigheterna. Uppgifterna avser september månad respektive år.

Tabell 1.2 Tjänstgörande per departement 2008–2017

Dep.	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	16–17
SB	171	198	163	188	198	180	180	173	183	186	3
Ju	321	354	323	318	336	341	328	340	379	381	4
UD	745	746	728	748	753	733	748	710	731	765	34
Fö	152	170	164	150	148	161	163	135	132	133	1
S	243	243	212	257	264	257	270	219	229	224	–5
Fi	414	453	429	380	432	439	455	445	465	465	0
U	194	188	176	184	177	187	197	187	196	199	3
Ku	84	82	83	79	78	86	85	105	116	115	–1
L[1]	147	150	149	141	151	151	141	–	–	–	
M[2]	169	180	164	151	152	153	152	196	182	184	2
N[3]	306	326	292	274	293	291	286	448	446	468	22
IJ[4]	116	120	107	–	–	–	–	–	–	–	–
A	86	89	89	123	141	145	145	113	123	131	8
FA	706	769	644	601	581	598	597	614	595	587	–8
Totalt	**3 854**	**4 068**	**3 723**	**3 594**	**3 704**	**3 722**	**3 747**	**3 685**	**3 777**	**3 838**	**116**

Källa: Statsrådsberedningens promemoria av den 5 oktober 2017 (se bilaga 1.1), bet. 2016/17:KU10 s. 10.

Kommentar: Tabellen visar antalet tjänstgörande i Regeringskansliet exklusive kommittéanställda och anställda vid utlandsmyndigheterna i september månad uppdelat per departement. Uppgifter om antalet tjänstgörande per departement före 2008 finns i bet. 2013/14:KU10 s. 12.

[1] Jordbruksdepartementet bytte den 1 januari 2011 namn till Landsbygdsdepartementet. Vid årsskiftet 2014/15 blev det en del av Näringsdepartementet.

[2] Miljödepartementet bytte namn till Miljö- och energidepartementet den 1 januari 2015.

[3] Landsbygdsdepartementet blev den 1 januari 2015 en del av Näringsdepartementet.

[4] Integrations- och jämställdhetsdepartementet avvecklades vid årsskiftet 2010/11. Departementets frågor flyttades då till andra departement.

Under det senaste året har antalet tjänstgörande ökat vid flertalet departement, och störst har ökningarna varit vid Utrikesdepartementet och Närings-departementet med 34 respektive 22 personer. Vid förvaltningsavdelningen och enstaka departement har antalet tjänstgörande minskat något.

Politiskt tillsatta tjänstemän

Med politiskt tillsatta tjänstemän avses

- politiskt sakkunniga i Regeringskansliet med funktion som planeringschef, stabschef, presschef, pressekreterare, politiskt sakkunnig, inklusive politiskt sakkunnig assistent, vilka omfattas av Avtal om anställningsvillkor för politiskt sakkunniga samt politiskt timanställd brevskrivare eller talskrivare i Regeringskansliet
- statssekreterare som omfattas av Avtal om regeringsbeslut om avlöningsförmåner m.m. för vissa högre anställningar m.fl. Även kabinettssekreteraren räknas till denna grupp.

Därtill kommer statsministern och statsråden. Dessa är inte tjänstemän i traditionell mening och ingår därför inte i definitionen politiskt tillsatta tjänstemän. I september 2017 uppgick antalet politiskt tillsatta tjänstemän till 178 (tabell 1.3). Av dessa var 37 statssekreterare.

Tabell 1.3 Politiskt tillsatta tjänstemän i Regeringskansliet 2000–2017

År	Politiskt tillsatta tjänstemän	Varav statssekreterare	Statsråd inkl. statsministern
2000	136	24	17
2001	146	25	20
2002	145	25	20
2003	172	27	22
2004	167	27	23
2005	181	30	22
2006	190	28	22
2007	161	33	22
2008	173	34	22
2009	177	34	22
2010	176	34	21
2011	174	35	24
2012	168	35	24
2013	172	35	24
2014	172	34	24
2015	161	33	24
2016	172	34	24
2017	178	37	23

Källa: Statsrådsberedningens promemoria av den 5 oktober 2017 (se bilaga 1.1), bet. 2016/17:KU10 s. 11.
Kommentar: Tabellen visar antalet politiskt tillsatta tjänstemän och statsråd i september månad. Timanställda politiskt sakkunniga ingår inte i tabellen. Motsvarande uppgifter för tiden före 2000 finns i bet. 2001/02:KU10 s. 9.

Av tabellen framgår utvecklingen av antalet politiskt tillsatta tjänstemän sedan 2000. Mellan 2016 och 2017 har antalet ökat med 6 personer.

Utskottets ställningstagande

Granskningen ger inte anledning till någon kommentar av utskottet.

2 Regeringsprotokollen

Ärendet

Under granskningen har en översiktlig genomgång gjorts av huvudprotokollen från regeringssammanträdena under perioden januari–december 2016. Vidare har underprotokollen för samma period från Socialdepartementet granskats. Till grund för granskningen har legat aktuella protokoll och en promemoria som upprättats inom Socialdepartementet, *bilaga 2.1*.

Vidare redovisas statistik över antalet regeringsärenden. Statistiken är grundad på en sammanställning från Statsrådsberedningen av antalet ärenden som avgjorts vid regeringssammanträden under 2016, *bilaga 2.2.*

Utredning i ärendet

Formell granskning av regeringsprotokollen

Iakttagelser vid den nu aktuella granskningen

Vid den formella granskningen av regeringsprotokollen för Socialdepartementet har vissa iakttagelser gjorts vad gäller författningar som utkommit från trycket kort tid före ikraftträdandet.

I 8 kap. 19 § regeringsformen föreskrivs att en beslutad lag ska utfärdas av regeringen så snart som möjligt. Av paragrafen följer vidare att lagar ska kungöras så snart som möjligt. Detsamma gäller förordningar, om inte annat anges i lag. Regeringsformen skiljer alltså mellan utfärdande och kungörande av en författning. Med utfärdande avses det regeringsbeslut genom vilket författningen får sin slutliga utformning, och med kungörande avses den dag författningen kommer från trycket. Enligt Gröna boken – Riktlinjer för författningsskrivning (Ds 2014:1) bör det datum då en författning ska träda i kraft normalt sättas så att författningen kan komma ut från trycket i Svensk författningssamling (SFS) minst fyra veckor före ikraftträdandet. En författning bör endast i speciella undantagsfall komma ut från trycket senare än två veckor före ikraftträdandet (s. 101).

Under 2016 utfärdades vid Socialdepartementet 81 författningar. Av dessa kungjordes 31 mindre än fyra veckor innan författningen skulle träda i kraft. Av dessa kungjordes 15 mindre än två veckor före det ikraftträdandedatum som angavs i författningen (se bilaga).

Utskottet har tidigare konstaterat att det förekommer att författningar utfärdas så sent att de inte kommer från trycket förrän då endast en kort tid återstår innan författningen träder i kraft, eller i värsta fall t.o.m. efter det att författningen redan har trätt i kraft, och understrukit vikten av att författningar kungörs i god tid före ikraftträdandet (se bl.a. bet. 2012/13:KUl0).

Promemoria från Regeringskansliet

Utskottet har genom en skrivelse till Regeringskansliet (Statsrådsberedningen) begärt svar på tre frågor om sent utfärdade författningar. Som svar överlämnades den 5 oktober 2017 en promemoria som har upprättats vid Socialdepartementet (bilaga 2.1).

I frågorna begärdes kommentarer till dels att 31 av totalt 81 författningar kungjordes mindre än fyra veckor innan författningen skulle träda i kraft, dels att denna tid för tre av de nämnda författningarna underskred två veckor. Vidare frågades om vilka överväganden som gjordes i ett av de sistnämnda fallen där bestämmelserna innebär pålagor för enskilda.

I promemorian anför departementet att tiden mellan kungörandet och ikraftträdandet bedömdes vara acceptabel i samtliga fall. Bedömningen anges vara gjord mot bakgrund av att de aktuella författningarna avser lagar som utfärdades inom kort tid efter riksdagens beslut, förordningar som hör ihop med dessa lagar och som utfärdades samma dag som lagarna, bestämmelser som avser språkliga ändringar utan materiell betydelse och bestämmelser som riktar sig till myndigheter.

När det gäller den författning som kom ut från trycket två veckor innan den skulle träda i kraft (SFS 2016:1254) och som innebär pålagor för enskild anfördes följande. Författningen gäller ändrade avgifter som ska betalas för ansökan om godkännande av läkemedel. Bakgrunden till författningsändringen var att Läkemedelsverkets uppdrag hade utökats genom att ny verksamhet tillkommit som skulle finansieras genom avgifter som beslutades genom den aktuella författningsändringen. Beredningen av ärendet drog enligt departementet ut på tiden bl.a. med anledning av att Läkemedelsverket i början av december 2016 kom in med nya beräkningar om årsavgifterna. Det anförs vidare att enskilda som berörs av förordningsändringen, t.ex. Läkemedelsindustriföretagen, Föreningen för generiska läkemedel, Sveriges Apoteksförening och Leverantörsföreningen för homeopati, hade fått Läkemedelsverkets skrivelse med förslag till reviderad avgiftsförordning på remiss redan under våren 2016. Enskilda som är berörda var således enligt departementet redan våren 2016 medvetna om att en höjning av avgifterna med ikraftträdande den 1 januari 2017 var under beredning i Regeringskansliet.

Antal regeringsärenden

I en promemoria från Statsrådsberedningen redovisas att det under 2016 avgjordes totalt 5 245 regeringsärenden vid regeringssammanträden. Den största ärendegruppen var anställningsärenden, följt av regleringsbrev samt anslags- och bidragsärenden. Jämfört med 2015 ökade antalet regeringsärenden med 238. Den ärendegrupp som ökade mest i antal var författningar (+166) och den ärendegrupp som minskade mest i antal var dispensärenden och övriga ärenden (–93). Utvecklingen för samtliga

ärendegrupper under 2016 och fördelningen på departement m.m. framgår av bilaga 2.2.

Utskottets ställningstagande

Som utskottet vid ett flertal tidigare tillfällen framhållit, bör tiden mellan det att en författning kommer ut från trycket och den träder i kraft i normalfallet vara minst fyra veckor, och endast i speciella undantagsfall mindre än två veckor. Som utskottet anfört tidigare får detta anses vara särskilt angeläget när det gäller bestämmelser som innebär pålagor för enskilda. Utskottet noterar att de enskilda som berördes av en förordningsändring som kungjorts nära ikraftträdandet hade varit medvetna om förändringarna långt i förväg, enligt Regeringskansliet. Utskottet utgår från att regeringen ser till att upprätthålla vad som framgått ovan om tid från kungörande av en författning till dess ikraftträdande. Härutöver ger granskningen av regeringsprotokollen inte anledning till något uttalande av utskottet.

3 Vissa förvaltningsärenden

Ärendet

Som ett led i konstitutionsutskottets granskning går utskottet varje år igenom någon eller några grupper av förvaltningsärenden. Årets genomgång omfattar i huvudsak en genomgång av ärenden som gäller ansökan om medgivande att överlämna undervisning i skolväsendet på entreprenad. Ett ärende gäller ansökan om tillstånd att ingå hyresavtal för bostadslägenheter. De granskade ärendena (totalt sju ärenden) förtecknas i *bilaga 3.1*. Till grund för granskningen har även legat en promemoria som upprättats inom Utbildningsdepartementet, *bilaga 3.2*.

Utredning i ärendet

Gällande ordning

I förvaltningslagen (1986:223) finns regler om hur förvaltningsmyndigheter ska handlägga sina ärenden. Regeringen är inte en förvaltningsmyndighet i förvaltningslagens (FL) mening. Trots detta har det ansetts viktigt att regeringen i regeringsärenden följer de principer som FL ger uttryck för (Gula boken – beslut och protokoll hos regeringen, SB PM 2012:2, s. 47). Viktiga sådana principer är objektivitetsprincipen, offentlighetsprincipen och kommunikationsprincipen.

Förvaltningslagen innehåller också vissa allmänna krav på handläggningen av ärenden. Enligt 7 § FL ska varje ärende där någon enskild är part handläggas så enkelt, snabbt och billigt som möjligt utan att säkerheten eftersätts. Det framgår vidare att myndigheten vid handläggningen ska beakta möjligheten att själv hämta in upplysningar och yttranden från andra myndigheter, om sådana behövs. Slutligen framhålls att myndigheten ska sträva efter att uttrycka sig lättbegripligt och att myndigheten även på andra sätt ska underlätta för den enskilde att ha med myndigheten att göra.

Frågan om snabb handläggning ägnades särskild uppmärksamhet i förarbetena till den nuvarande förvaltningslagen. Konstitutionsutskottet uttalade (bet. 1985/86:KU21 s. 9 f.) att detta är en central fråga för de enskilda människorna men även för myndigheterna. Om behandlingen i många ärenden drar ut på tiden skapas lätt stora ärendebalanser. Myndigheterna får då ägna en hel del tid åt att besvara förfrågningar om de ärenden som väntar på avgörande. Inte sällan uppkommer dubbelarbete genom att ärendena måste läsas in av olika handläggare. Det är dock den enskilde som blir hårdast drabbad av att ärendehandläggningen drar ut på tiden. Att i ovisshet behöva gå och vänta under lång tid på ett myndighetsbeslut som kanske gäller frågor som har avgörande betydelse för en persons ekonomiska eller personliga förhållanden kan förorsaka otrygghet och personligt lidande, kanske också

ekonomiska förluster. Det gäller här inte en ren servicefråga utan handlar i hög grad också om den enskilda människans rättssäkerhet.

Tidigare granskning

Konstitutionsutskottet har tidigare vid flera tillfällen i sin granskning av förvaltningsärenden uttalat att det är otillfredsställande med långa handläggningstider (se bet. 2003/04:KU10 s. 34 f., bet. 2010/11:KU10 s. 16 f., bet. 2011/12:KU10 s. 13 f., bet. 2012/13:KU10 s. 17 f., bet. 2013/14:KU10 s. 26 f., bet. 2014/15:KU10 s. 20 f. och bet. 2016/17:KU10 s. 23 f.).

Iakttagelser vid den nu aktuella granskningen

Som nämnts inledningsvis gäller de sju förvaltningsärenden som granskats ansökan om medgivande att överlämna undervisning i skolväsendet på entreprenad. Ett ärende gäller ansökan om tillstånd att ingå hyresavtal för bostadslägenheter. Samtliga ärenden har handlagts vid Utbildningsdepartementet.

Granskningen av ärendena har bl.a. fokuserat på den totala handläggningstiden. I flertalet fall har handläggningstiden varit mellan fyra och åtta månader.

I ett av de granskade ärendena (U 2015/00275/S) har handläggningstiden varit över ett år. Ärendet gäller ansökan om medgivande att överlämna undervisning i skolväsendet i idrott och hälsa på entreprenad samt hemställan om ändrade regler. Någon skriftväxling i ärendet har inte förekommit utöver själva ansökan och regeringsbeslutet. Inte heller har någon annan utredningsåtgärd dokumenterats. Beslut i ärendet meddelades ett år och två månader efter det att ansökan inkom.

Promemoria från Regeringskansliet

Genom en skrivelse som sänts till Regeringskansliet har utskottet begärt svar på ett antal frågor. Som svar överlämnades den 12 oktober 2017 en promemoria upprättad inom Utbildningsdepartementet (bilaga 3.2).

Som svar på utskottets frågor om handläggningstider uppger departementet inledningsvis att utgångspunkten för Utbildningsdepartementets handläggning av förvaltningsärenden är att den ska vara omsorgsfull, enhetlig och rättssäker. Vidare anförs att departementet strävar efter att ha så korta handläggningstider som möjligt, och de senaste åren har flera åtgärder vidtagits med syfte att uppnå bl.a. detta. Departementet anför att det aktuella ärendet innehöll flera frågeställningar. I början av ärendets beredning låg fokus på frågan om överlämnande av undervisning på entreprenad och dess koppling till kommittédirektiven Bättre möjligheter till fjärrundervisning på entreprenad (dir. 2015:112, beslutade den 12 november 2015) som bereddes parallellt. Senare under ärendets beredning flyttades fokus till frågan om färdighetsprov. Frågeställningarna var enligt departementet komplexa och medförde tidskrävande bedömningar.

Utskottets ställningstagande

Utskottet uppmärksammar varje år i sin granskning någon eller några grupper av förvaltningsärenden. Årets granskning har omfattat sju ärenden som i huvudsak gäller ansökan om medgivande att överlämna undervisning i skolväsendet på entreprenad. Ett ärende gäller ansökan om tillstånd att ingå hyresavtal för bostadslägenheter.

Utskottet konstaterar att handläggningstiden i ett av de granskade ärendena varit ett år och två månader. I det aktuella ärendet finns inte någon skriftväxling utöver själva ansökan och regeringsbeslutet. Inte heller finns någon annan dokumenterad utredningsåtgärd. Regeringskansliet har i sitt svar på utskottets frågor bl.a. anfört att det fanns en koppling mellan det aktuella ärendet och kommittédirektiven som bereddes parallellt.

Som utskottet tidigare anfört är det otillfredsställande med långa handläggningstider i förvaltningsärenden. Samtidigt måste beslutsunderlaget vara tillräckligt så att beslut inte fattas på grunder som inte är säkra. Det är i granskningen inte klarlagt hur kopplingen mellan den tilltänkta utredningen och det aktuella förvaltningsärendet såg ut. Utskottet vill dock framhålla vikten av att de förvaltningsrättsliga principer, däribland kravet på snabb och effektiv handläggning, som kommer till uttryck i förvaltningslagen bör följas av regeringen. Det har vidare i granskningen framkommit att fokus ändrades under ärendets beredning. Någon dokumentation om detta finns dock inte i akten, inte heller i vad mån det har förekommit någon kommunikation mellan departementet och sökanden härvidlag. Utskottet finner skäl att påminna om vad det tidigare anfört om behovet av dokumentation.

4 Sekretessmarkeringar hos Utrikes-departementet

Ärendet

I granskningen behandlas frågan om sekretessmarkeringar hos Utrikesdepartementet (UD).

Som ett led i granskningen har utskottet låtit gå igenom ett urval av avslutade ärenden hos UD för att undersöka förekomsten av sekretessmarkeringar i ärenden hos UD och söka klarlägga om bruket av sådana markeringar har förändrats över tid. Granskningen har inte gällt UD:s sekretessprövningar när allmänheten begär att få ta del av allmänna handlingar hos departementet.

Till grund för granskningen ligger även tre skrivelser från Regeringskansliet med svar på frågor från utskottet, *bilaga 4.1–3*.

Utredning i ärendet

Gällande ordning

Rätten att ta del av allmänna handlingar

Till främjande av ett fritt meningsutbyte och en allsidig upplysning ska varje svensk och utländsk medborgare enligt 2 kap. 1 § och 14 kap. 5 § tryckfrihetsförordningen (TF) ha rätt att ta del av allmänna handlingar.

Med handling avses enligt 2 kap. 3 § första stycket TF en framställning i skrift eller bild samt en upptagning som kan läsas, avlyssnas eller på annat sätt uppfattas endast med tekniskt hjälpmedel, exempelvis e-postmeddelanden.

En handling är allmän om den förvaras hos en myndighet och enligt 6 eller 7 § är att anse som inkommen till eller upprättad hos en myndighet. En handling anses enligt 2 kap. 6 § TF inkommen till en myndighet när den har anlänt till myndigheten eller kommit någon behörig befattningshavare till handa. Enligt 2 kap. 7 § första stycket TF anses en handling upprättad hos en myndighet när den har expedierats. En handling som inte har expedierats anses upprättad när det ärende till vilket den hänför sig har slutbehandlats hos myndigheten eller, om handlingen inte hänför sig till visst ärende, när den har justerats eller på annat sätt färdigställts av myndigheten.

Rätten att ta del av allmänna handlingar får enligt 2 kap. 2 § TF endast begränsas om det krävs med hänsyn till vissa grundläggande intressen som anges i TF, t.ex. rikets säkerhet eller dess förhållande till annan stat eller mellanfolklig organisation, det allmännas ekonomiska intresse eller skyddet för enskildas personliga eller ekonomiska förhållanden. Begränsningarna ska anges noga i bestämmelser i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), förkortad OSL, eller i en annan lag som OSL hänvisar till.

Av 15 kap. 1 § OSL följer exempelvis att sekretess gäller för uppgifter som rör Sveriges förbindelser med en annan stat eller i övrigt rör annan stat, mellanfolklig organisation, myndighet, medborgare eller juridisk person i annan stat eller statslös, om det kan antas att det stör Sveriges mellanfolkliga förbindelser eller på annat sätt skadar landet om uppgiften röjs (utrikessekretess). Bestämmelsen innehåller ett s.k. rakt skaderekvisit för hela utrikessekretessens tillämpningsområde. Utgångspunkten är alltså att uppgifterna är offentliga och kan lämnas ut. Ett krav för att en uppgift ska kunna sekretessbeläggas med stöd av paragrafen är att det kan antas att det stör Sveriges mellanfolkliga förbindelser eller på annat sätt skadar landet om uppgiften röjs. När det gäller skadebegreppet har det uttalats i förarbetena att detta inte ska ges en alltför vid innebörd. Det måste röra sig om någon olägenhet för landet för att det ska kunna anses vara fråga om skada. Motsvarande gäller i fråga om störningar av de mellanfolkliga förbindelserna. Att mindre störningar eller irritationer inom ett annat lands ledning inte kan uteslutas om uppgifter lämnas ut bör således inte alltid leda till sekretess (prop. 1979/80:2 s. 131 och prop. 1994/95:112 s. 26).

Tidigare, dvs. före den 30 juni 2009 när OSL trädde i kraft, fanns bestämmelser om utrikessekretess i 2 kap. 1 § sekretesslagen (1980:100).

Utlämnande av allmänna handlingar

Enligt 2 kap. 12 § TF ska en allmän handling som får lämnas ut på begäran genast eller så snart det är möjligt på stället utan avgift tillhandahållas den som önskar ta del av handlingen. Om en handling inte kan tillhandahållas utan att en sådan del av handlingen som inte får lämnas ut röjs, ska den i övriga delar göras tillgänglig för sökanden i en avskrift eller kopia. Utgångspunkten är alltså att handlingar ska lämnas ut i direkt anslutning till begäran, dvs. i princip omgående (Bohlin, Offentlighetsprincipen, 8 uppl., 2010, s. 131 f.). Vidare anges i 2 kap. 13 § TF att den som önskar ta del av en allmän handling även har rätt att mot en fastställd avgift få en avskrift eller kopia av handlingen till den del den får lämnas ut, och begäran att få en avskrift eller kopia av en allmän handling ska behandlas skyndsamt.

Enligt 2 kap. 14 § TF ska begäran att få ta del av en allmän handling göras hos den myndighet som förvarar handlingen, och begäran prövas av myndigheten. Om det finns särskilda skäl får det dock föreskrivas att prövningen vid tillämpningen av bestämmelsen ska genomföras av en annan myndighet.

I 6 kap. 3 § första stycket OSL anges att om en anställd vid en myndighet, enligt arbetsordningen eller på grund av ett särskilt beslut, har ansvar för vården av en handling, är det i första hand han eller hon som ska pröva om handlingen ska lämnas ut. I tveksamma fall ska den anställde låta myndigheten göra prövningen, om det kan ske utan onödigt dröjsmål.

Riksdagens ombudsmän (JO) prövar regelmässigt ärenden som gäller hanteringen av framställningar om att få ut allmänna handlingar. I ett flertal beslut har JO uttalat att besked i en utlämnandefråga normalt bör lämnas redan

samma dag som begäran har gjorts (se t.ex. JO:s beslut den 27 mars 2013 i ärendet med dnr 639-2012 m.fl.). Någon eller några dagars fördröjning kan dock godtas om en sådan fördröjning är nödvändig för att myndigheten ska kunna ta ställning till om den efterfrågade handlingen är allmän och offentlig. Dessutom kan ett visst dröjsmål vara ofrånkomligt, om framställningen avser eller kräver en genomgång av ett omfattande material. I sådana fall kan det många gånger vara lämpligt att successivt lämna besked om vad som kan lämnas ut.

Sekretessmarkering

Av 2 kap. 16 § TF följer att en anteckning (s.k. sekretessmarkering) om hinder att lämna ut en allmän handling bara får göras på en handling som omfattas av bestämmelserna i OSL eller i någon annan lag som OSL hänvisar till. I sådana fall ska den tillämpliga bestämmelsen anges. Närmare bestämmelser om en sådan sekretessmarkering finns i OSL. Tidigare, dvs. före den 30 juni 2009 när OSL trädde i kraft, fanns bestämmelser om s.k. hemligstämpling av pappershandlingar i 15 kap. 3 § sekretesslagen (1980:100).

Av 5 kap. 5 § OSL framgår att om det kan antas att en uppgift i en allmän handling inte får lämnas ut på grund av en bestämmelse om sekretess, får en myndighet markera detta genom att en särskild anteckning (sekretessmarkering) görs på handlingen eller, om handlingen är elektronisk, införs i handlingen eller i det datasystem där den elektroniska handlingen hanteras. Anteckningen ska ange

– tillämplig sekretessbestämmelse
– datum då anteckningen gjordes
– den myndighet som har gjort anteckningen.

Som regel används en stämpel av vilken det framgår vilken myndighet som har gjort anteckningen och där datum och den tillämpliga bestämmelsen kan anges. Det finns inte något hinder mot att en myndighet i sitt diarium markerar att en där registrerad handling kan innehålla uppgifter som omfattas av sekretess. Detta är dock inte någon sekretessmarkering i lagens mening.

Om utlämnande till en enskild av en uppgift i en allmän handling som är av synnerlig betydelse för rikets säkerhet enligt förordning ska prövas endast av en viss myndighet, ska en sekretessmarkering göras på handlingen så snart som möjligt. Av anteckningen ska det framgå vilken myndighet som ska pröva frågan om utlämnande (5 kap. 5 § andra stycket OSL).

Förutsättningen för att en myndighet ska kunna sekretessmarkera en allmän handling är att det kan antas att en uppgift inte får lämnas ut på grund av sekretess. Att denna förutsättning är uppfylld innebär inte någon skyldighet för myndigheten att förse handlingen med en sekretessmarkering. Det har överlämnats åt myndigheten att avgöra i vilken utsträckning det finns anledning att göra sådana anteckningar.

En sekretessmarkering fyller inte någon självständig rättslig funktion och innebär inte något bindande avgörande av sekretessfrågan. En handling med

sekretessmarkering kan alltså mycket väl vara offentlig, medan en handling utan sekretessmarkering kan omfattas av sekretess.

Sekretessmarkeringens syfte är att vara en påminnelse till den som ska hantera uppgiften om att denna från sekretessynpunkt är känslig och om behovet av en noggrann sekretessprövning vid en begäran om att få ta del av handlingen. En myndighet får således inte vägra att lämna ut en handling med hänvisning bara till att den har en sekretessmarkering. Varje gång någon begär att få ut handlingen ska sekretessfrågan prövas enligt gällande sekretessbestämmelser. I paragrafen regleras inte frågan om vilken befattningshavare inom en myndighet som är behörig att sekretessmarkera allmänna handlingar. I princip ankommer detta på myndigheten. I arbetsordning eller genom ett särskilt beslut kan man bestämma vilken krets av tjänstemän som ska ha sådan behörighet. (Se Lenberg m.fl., Offentlighets- och sekretesslagen – En kommentar [den 1 januari 2017, Zeteo] kommentaren till 5 kap. 5 §.)

Sekretessbelagda uppgifter från regeringen till riksdagen

I 10 kap. 15 § OSL anges att sekretess inte hindrar att en uppgift lämnas till riksdagen eller regeringen. Enligt bestämmelsen får alltså en sekretessbelagd uppgift alltid lämnas till regeringen eller riksdagen. Däremot har t.ex. en enskild riksdagsledamot ingen egen rätt att få uppgifter som omfattas av sekretess.

Om riksdagen får en sekretessreglerad uppgift från regeringen blir sekretessbestämmelsen tillämplig på uppgiften även hos riksdagen (41 kap. 3 § OSL).

Särskilda bestämmelser för Regeringskansliet och UD

Utöver de grundläggande reglerna om allmänna handlingars offentlighet i TF och reglerna om myndigheters hantering av allmänna handlingar i OSL finns särskilda bestämmelser som reglerar handläggningen i Regeringskansliet och UD.

Aktivitetskategoriplan för Regeringskansliet

Förvaltningschefen i Statsrådsberedningen fattade den 29 januari 2008 (RK § 30) beslut om en plan över kategorier av ärenden och andra aktiviteter, den s.k. aktivitetskategoriplanen för Regeringskansliet. Beslutet, som reviderades den 28 september 2008 (RK § 293), innebär att aktivitetskategoriplanen ska användas såväl i diarieföringen och arkiveringen som i Regeringskansliets gemensamma dokumenthanteringsstöd.

Aktivitetskategoriplanen är uppdelad i följande sex huvudkategorier:

1. Lagstiftningsprocessen
2. Budgetprocessen, styrning av statliga myndigheterna m.m.
3. Förvaltningsärenden
4. Internationell samverkan
5. Extern kommunikation
6. Stöd och utvecklingsarbete

Dessa huvudkategorier är i sin tur uppdelade i ett flertal underkategorier på två- respektive treställig nivå. Som exempel på underkategorier på tvåställig nivå kan nämnas 4.2 Internationella organisationer och 4.5 Främjande-verksamhet. Underkategorier på treställig nivå är exempelvis 4.3.2 Rapportering om förhållandet till annan stat och 4.4.2 Program- och projektstöd.

En anteckning ska göras för varje handling som sparas i det gemensamma dokumenthanteringsstödet och för varje handling som registreras i Regeringskansliets diarier. Anteckningen ska göras på ett sådant sätt att det framgår vilken ärendekategori handlingen tillhör.

En vägledning – Vägledning för tillämpning av planen över kategorier av ärenden och andra aktiviteter – har tagits fram för att underlätta tillämpningen. Till stöd för den specifika användningen vid diarieföring och arkivering finns också dels en kompletterande vägledning för Regeringskansliet, dels en kompletterande vägledning för utrikesrepresentationen.

Sekretessmarkering av allmänna handlingar

Enligt 8 § första stycket Regeringskansliets föreskrifter om säkerhetsskyddet (RKF 2016:1) ska allmänna handlingar som innehåller uppgifter som kan antas vara försvarshemliga eller kvalificerat hemliga så snart det är möjligt förses med en sådan anteckning som avses i 5 kap. 5 § OSL (sekretessmarkering).

I Regeringskansliets riktlinjer om säkerhetsskyddet (SB 2015/2339/RCK), som kompletterar föreskrifterna om säkerhetsskyddet, anges att allmänna handlingar som kan antas innehålla andra hemliga uppgifter än sådana som är kvalificerat hemliga eller försvarshemliga, så snart det kan ske bör förses med en sådan sekretessmarkering som avses i 5 kap. 5 § första stycket OSL.

Enligt riktlinjerna bör sekretessmarkeringar vara röda, men en annan färg kan användas på böcker, dataframställt material eller dylikt, om böckerna eller materialet inte utgör kvalificerat hemliga handlingar. Det anges att beteckningen bör placeras på en väl synlig plats. Om en allmän handling består av flera blad, bör sekretessmarkeringen enligt riktlinjerna placeras på första sidan. Vidare anges att på övriga blad som är hemliga bör det dessutom finnas en hänvisning till sekretessmarkeringen på första sidan.

Av riktlinjerna framgår att när en sekretessmarkering inte längre behövs bör markeringen överkorsas och att vid överkorsningen bör antecknas datum och namnet på den som beslutar om åtgärden.

D-post och krypto

Enligt Vägledning om olika dokument inom utrikesförvaltningen används olika dokumenttyper inom utrikesförvaltningen, bl.a. s.k. D-post och krypto.

I vägledningen anges bl.a. att D-post är det huvudsakliga instrumentet för kommunikation mellan Regeringskansliet och utlandsmyndigheterna samt att rapporter och övrig officiell korrespondens, som inte kräver kryptering, ska skickas genom formuläret D-post i Outlook. Detta framgår även av UD:s Riktlinjer för utrikesförvaltningens rapportering. Vidare anges i vägledningen

att rapporter ska skickas krypterat när informationens känslighet gör detta nödvändigt.

Krypto används för att hindra att någon obehörig ska kunna ta del av ett meddelande. Vid kryptering ändras en klartext till en kryptotext genom en krypteringsalgoritm. För att kryptotext ska kunna läsas krävs att kryptotexten dekrypteras med en s.k. nyckel som omvandlar kryptotext till klartext.

Av vägledningen framgår att krypton inte får åberopas i klartext i andra typer av dokument samt att krypton förvaras och hanteras enligt de rutiner som gäller för handlingar med sekretessbelagda uppgifter.

Informationsklassificering och skaderekvisit

Under 2009 införde Regeringskansliet en ny it-infrastruktur och ett dokumenthanteringsstöd. I januari 2009 beslutade Regeringskansliet föreskrifter om informationsklassificering (RKF 2009:2). Det innebär att all information som hanteras i Regeringskansliets gemensamma dokumenthanteringsstöd ska delas in i klasser efter hur skyddsvärd informationen är.

I föreskrifterna avses med informationsklassificering indelning av information i klasser på grundval av hur skyddsvärd informationen är med avseende på olämplig spridning (2 §).

I 3 § föreskrivs att för att förhindra olämplig spridning ska all information som hanteras i Regeringskansliets gemensamma dokumenthanteringsstöd klassificeras. Klassificeringen ska grundas på informationens skyddsvärde och omfatta följande fyra klasser:

1. Synnerligen skyddsvärd information
2. Mycket skyddsvärd information
3. Skyddsvärd information
4. Mindre skyddsvärd information

Synnerligen skyddsvärd information får endast hanteras i datautrustning som är åtskild från Regeringskansliets gemensamma dokumenthanteringsstöd.

För var och en av klasserna ska det finnas ett skaderekvisit som fastställs av förvaltningschefen.

Av 4 § första stycket framgår att ansvarig för klassificering av information i Regeringskansliets gemensamma dokumenthanteringsstöd är förvaltningschefen eller den han eller hon utser. Därunder ansvarar expeditionschefen, eller den han eller hon utser, för klassificeringen av information i respektive departementet samt i kommittéer och utredningar under departementet.

Enligt 5 § får den som i ett departement ansvarar för klassificeringen av information besluta att information i det egna departementet, samt kommittéer och utredningar under departementet, ska placeras i en annan klass än vad som beslutats av den som ansvarar för klassificeringen i Regeringskansliet. Ett sådant beslut ska föregås av samråd med den som ansvarar för klassificeringen i Regeringskansliet.

Enligt Beslut om skaderekvisit för olämplig spridning (FA2007/1055/CJ – RK § 155) inklusive bilagan Skaderekvisit och riskanalys för olämplig

spridning beslutade förvaltningschefen i juni 2009 om skaderekvisit enligt följande:

Klass 1. Synnerligen skyddsvärd information

Information vars olämpliga spridning skulle kunna vålla regeringens väsentliga intressen allvarlig eller synnerligen allvarlig skada.

Klass 2. Mycket skyddsvärd information

Information vars olämpliga spridning skulle kunna vålla regeringens väsentliga intressen skada.

Klass 3. Skyddsvärd information

Information vars olämpliga spridning skulle vara till nackdel för regeringens intressen.

Klass 4. Mindre skyddsvärd information

Information som inte skulle vålla någon skada eller vara till nackdel för regeringens intressen om den sprids.

Användning av det gröna, det röda och det separata nätet

Inom Regeringskansliet används olika nät – det gröna, det röda eller det separata nätet – för att hantera information. Vilken typ av information som ska hanteras i respektive nät ska avgöras i varje enskilt fall med utgångspunkt i Regeringskansliets informationsklassificering och fastställda skaderekvisit.

Enligt Beslut om användning av det gröna och det röda nätet i Regeringskansliets gemensamma dokumenthanteringsstöd (FA2007/1055/CJ – RK § 175) beslutade förvaltningschefen i juni 2009 på Regeringskansliets vägnar att information som bedöms som

– mycket skyddsvärd (klass 2) ska hanteras i det röda nätet
– skyddsvärd (klass 3) ska hanteras i det gröna nätet
– mindre skyddsvärd (klass 4) ska hanteras i det gröna nätet.

Informationsklassificering ska alltså ligga till grund för separerad informationshantering i grönt, rött och separat nät.

Regeringskansliets Vägledning för användning av det gröna, röda och separata nätet (FA2017/00553/SÄK) och Kompletterande vägledning för utrikesförvaltningen för användning av det gröna, röda och separata nätet innehåller råd till användarna om vilken information som ska hanteras i respektive nät. Av dessa vägledningar framgår bl.a. följande.

Regeringskansliets *gröna nät* är den it-miljö med tjänster och applikationer som medarbetarna har tillgång till direkt när de loggar in på sin dator och som de använder i sitt dagliga arbete. Information i det gröna nätet kan även nås från medarbetarnas mobila enheter (surfplattor och smarta telefoner). Det gröna nätet är anpassat för att kunna skydda information som bedömts vara mindre skyddsvärd (skyddsklass 4) och skyddsvärd (skyddsklass 3). Till skyddsklass 4 räknas information som kan offentliggöras genom publicering eller på annat sätt spridas externt till en bredare krets. Till skyddsklass 3 räknas

information vars olämpliga spridning skulle kunna vara till nackdel för regeringens och Regeringskansliets intressen. I skyddsklass 3 återfinns stora delar av rapporteringen inom olika politikområden. Uppgifter som omfattas av utrikessekretess kan förekomma. Vidare hanteras här merparten av korrespondensen i administrativa ärenden liksom en del rapportering i konsulära frågor.

Den största delen av Regeringskansliets information hanteras i det gröna nätet.

Samtliga medarbetare i Regeringskansliet och utsända vid utlandsmyndigheterna har också tillgång till det *röda nätet*. Det röda nätet kan inte nås via surfplattor eller smarta telefoner. Det röda nätet har ett högre skydd än det gröna och är inte anslutet till internet. Det är inte möjligt att från det röda nätet kommunicera med någon utanför Regeringskansliet. I det röda nätet hanteras information som omfattas av sekretess eller som av andra skäl bedöms vara mycket skyddsvärd (skyddsklass 2). Till skyddsklass 2 räknas information vars olämpliga spridning skulle kunna vålla regeringens och Regeringskansliets väsentliga intressen skada. I skyddsklass 2 finns information som på grund av sitt skyddsvärde ställer särskilda krav på hantering och delgivning. Det rör sig främst om uppgifter som omfattas av utrikessekretess, men det kan också avse särskilt känsliga uppgifter i t.ex. konsulära eller administrativa ärenden.

I det *separata nätet* hanteras t.ex. information som rör rikets säkerhet och som i Regeringskansliet benämns försvarshemlig samt information som bedömts vara synnerligen skyddsvärd (skyddsklass 1). Till skyddsklass 1 räknas information vars olämpliga spridning skulle kunna vålla regeringens och Regeringskansliets väsentliga intressen allvarlig eller synnerligen allvarlig skada. De användare som har tillgång till det separata nätet får särskild utbildning om detta.

Härutöver förekommer inom Regeringskansliet information som hanteras i fristående datorer, som inte är kopplade till något nätverk.

Utlämnande av allmänna handlingar

Frågor om att lämna ut allmänna handlingar som förvaras i Regeringskansliet prövas enligt 18 § i förordning (1996:1515) med instruktion för Regeringskansliet inom det departement som förvarar handlingarna, om något annat inte är särskilt föreskrivet. I tveksamma fall, eller om den sökande begär det, ska en sådan fråga prövas av ett statsråd i departementet eller – när det gäller handlingar hos Regeringskansliets förvaltningsavdelning – av ett statsråd i Statsrådsberedningen. Frågan får också överlämnas till regeringens prövning.

Enligt 2 kap. 15 § första stycket TF ska talan mot beslut av ett statsråd föras hos regeringen. Beslut av regeringen får enligt 6 kap. 7 § tredje stycket OSL inte överklagas.

Av 32 § Regeringskansliets föreskrifter (UF 2016:1) med arbetsordning för Utrikesdepartementet (arbetsordningen) framgår att rättssekretariatet svarar för bl.a. frågor om allmänna handlingar och sekretess i utrikesförvaltningen

samt ärenden om utlämnande av allmänna handlingar i departementet utom nr det gäller de åtgärder som åligger enhetscheferna.

Enligt 59 § arbetsordningen har enhetschefen vårdnaden om de allmänna handlingar som förvaras inom enheten och prövar därmed frågor om utlämnande av dessa till enskilda. Sedan allmänna handlingar omhändertagits av arkivet för förvaring svarar dock rättssekretariatet för frågor om utlämnande av sådana handlingar även om de tillfälligt har lånats ut till någon annan tjänsteman.

I 70 § andra stycket arbetsordningen anges att enhetscheferna får delegera sin beslutanderätt till en annan tjänsteman inom enheten.

I Kompletterande vägledning för utrikesförvaltningen för användning av det gröna, röda och separata nätet anges att alla handlingar som begärs utlämnade sekretessgranskas före utlämning, oavsett i vilken informationsklass handlingen har hanterats.

Beslut, föreskrifter och riktlinjer som trädde i kraft i oktober 2017

Regeringskansliet har genom beslut den 7 september 2017 om elektronisk sekretessmarkering i separata nätet och beslut den 21 september 2017 om elektronisk sekretessmarkering i röda nätet infört funktionalitet för elektronisk sekretessmakering i respektive nät fr.o.m. den 2 oktober 2017.

Den 21 september 2017 beslutades även Regeringskansliets föreskrifter (RKF 2017:11) om säkerhetsskydd som trädde i kraft den 1 oktober 2017 samt Regeringskansliets riktlinjer om säkerhetsskydd.

UD:s hantering av framställningar om att få ta del av allmänna handlingar

Antalet inkomna framställningar om att få ta del av allmänna handlingar som förvaras hos UD ökar stadigt. Under 2016 registrerades 745 inkomna framställningar. Under 2015 registrerades 685 framställningar, mot 461 framställningar under 2014.

Ärendena handläggs i enlighet med UD:s arbetsordning inom den enhet som förvarar handlingarna, eller i de fall då handlingarna har arkiverats, inom UD:s rättssekretariat. Huvuddelen av ärendena handläggs inom rättssekretariatet som också ger råd och stöd i de ärenden som handläggs inom andra enheter i UD eller i andra departement samt hos utlandsmyndigheterna. UD handlägger även samrådsärenden som gäller utlämnande av handlingar hos andra myndigheter och som kommer in till UD på grund av regeln om statliga myndigheters underrättelseskyldighet enligt 10 kap. 13 § regeringsformen.

När en begäran om att få ta del av allmänna handlingar kommer in till UD söker en registrator i diariet efter de handlingar som motsvarar begäran. Registratorn tar därefter fram handlingarna. Omfattande kontakter kan då behöva tas med bl.a. anställda inom andra enheter eller departement för att identifiera de efterfrågade handlingarna och för att avgöra om de framtagna handlingarna motsvarar begäran.

Sekretessprövningarna varierar i omfattning och komplexitet. Det rör sig inte sällan om ett omfattande material som ska sekretessprövas, vilket ofta kräver medverkan från tjänstemän från andra enheter som är särskilt insatta i de sakfrågor som handlingarna rör. I frågor om utrikessekretess, som är den i särklass vanligast förekommande sekretessgrunden i UD:s verksamhet, kan samrådet även inkludera den politiska nivån. Det kan i vissa fall även vara nödvändigt att ta kontakt med andra stater eller mellanfolkliga organisationer.

Efter avslutad sekretessprövning maskeras eventuellt sekretesskyddade uppgifter. Därefter expedieras handlingarna till sökanden. Besked i ärendena lämnas av enhetschefen eller, om ärendet prövas av UD:s rättssekretariat, av någon av de handläggare som har delegation att lämna besked till allmänheten. I beskedet anges att om den enskilde inte är nöjd med beskedet kan han eller hon begära att frågan ska prövas av myndigheten genom beslut av ett statsråd. Ärendet kan också komma att direkt överlämnas till regeringens prövning.

JO:s och Justitiekanslerns tillsyn

Såväl JO som Justitiekanslern har inom ramen för sin tillsynsverksamhet övervägt och granskat myndigheters eller domstolars hantering av sekretessmarkeringar (se t.ex. Justitiekanslerns ärenden med dnr 1781-17-2.5, 7004-13-28 och 7569-12-28).

I ett protokoll över JO:s inspektion av Konkurrensverket den 22–23 oktober 2014 (JO:s ärende med dnr 5736-2014) noterades att Konkurrensverket i stor utsträckning sekretessmarkerade inkomna handlingar. Dåvarande chefsJO Elisabet Fura uttalade i det ärendet att även om en sekretessmarkering bara är en ”varningsklocka”, är det inte ett skäl att ta det säkra före det osäkra och använda sekretesstämpeln på ett rutinmässigt sätt. ChefsJO framhöll att som framgår av lagtexten måste ett beslut om att sekretessmarkera en handling föregås av en prövning om huruvida den aktuella handlingen kan antas innehålla uppgifter som omfattas av sekretess.

I ett beslut den 12 juli 2017 som avsåg granskning av Konkurrensverkets handläggning av ett ärende (JO:s ärende med dnr 1145-2016) framhöll JO bl.a. vikten av att sekretessmarkeringar inte leder till otillåtna inskränkningar i rätten till partsinsyn.

Tidigare granskningar

Utskottet har vid ett flertal tidigare tillfällen granskat regeringens och Regeringskansliets hantering av hemliga handlingar. Utskottets tidigare granskningar har i stor utsträckning tagit sikte på rutinerna för diarieföring av hemliga handlingar och handläggningsrutiner vid begäran att få ta del av allmänna handlingar, särskilt mot bakgrund av tryckfrihetsförordningens krav på skyndsam handläggning.

Under riksmötet 1988/89 granskade KU diarieföring och sekretessbeläggning av allmänna handlingar i Utrikesdepartementet,

Socialdepartementet samt Miljö- och energidepartementet. Utskottet anförde följande i sitt betänkande (bet. 1988/89:KU30 s. 19):

> När det sedan gäller sekretessbeläggning av handlingar visar granskningen att sådan förekommit i mycket ringa utsträckning inom socialdepartementet och miljö- och energidepartementet medan det inom utrikesdepartementet förekommer sekretessbeläggning i en mycket stor del av ärendena. Sekretessbeläggningen inom utrikesdepartementet har ofta sin grund i internationell sedvänja. Detta är skälet till det omvända skaderekvisit som gäller för denna sekretessbeläggning. Granskningen har gett vid handen att så stor öppenhet som möjligt eftersträvas inom ramen för gällande sekretessregler. Detta är enligt utskottets uppfattning angeläget.
>
> Utskottet har utöver det anförda inte funnit anledning till något uttalande med anledning av den företagna granskningen.

Hösten 2012 granskade utskottet hanteringen av hemliga handlingar inom Regeringskansliet. Granskningen avsåg hanteringen vid Justitiedepartementet, Landsbygdsdepartementet och UD. I granskningen berördes frågor om diarier vid de olika departementen och allmänhetens tillgång till dessa diarier, diarieföring och användning av sekretessmarkeringar samt sekretessprövningar vid utlämnande av allmänna handlingar. Utskottet noterade vissa brister bl.a. när det gällde utformningen av sekretessmarkeringar och framhöll att sekretessprövningar inte får göras slentrianmässigt utan att noggranna prövningar måste göras i varje enskilt fall (bet. 2012/13:KU10 s. 46). Utskottets allmänna intryck vid den då genomförda granskningen var att man vid de granskade departementen eftersträvat att lämna ut så mycket som möjligt och att de gjort noggranna sekretessprövningar i ärendena.

Granskning av vissa avslutade ärenden hos UD

Utgångspunkter och genomförande

UD utgör tillsammans med utrikesrepresentationen, i vilken bl.a. utlandsmyndigheterna ingår, utrikesförvaltningen. Utlandsmyndigheterna ingår inte i, men lyder under Regeringskansliet. Handlingarna från regeringens och Regeringskansliets verksamhet bildar tillsammans Regeringskansliets arkiv. Varje departement bildar ett delarkiv. Utlandsmyndigheterna bildar egna arkiv.

Syftet med utskottets granskning har varit att undersöka förekomsten av sekretessmarkeringar i ärenden hos UD och söka klarlägga om bruket av sådana markeringar har förändrats över tid.

Det bör i sammanhanget framhållas att granskningen har gällt förekomsten av sekretessmarkeringar i ett urval av avslutade ärenden hos UD enligt vad som närmare framgår av tabell 4.1 nedan. Den har således, som redan har angetts, inte gällt UD:s sekretessprövning när allmänheten begär att få ta del av allmänna handlingar hos departementet.

För att få en uppfattning om materialets omfattning, begärdes initialt upplysningar från UD om departementets ärendestatistik när det gäller antalet registrerade ärenden i några specifika ärendekategorier under ett visst antal

kalenderår. Utifrån denna information gjordes sedan ett urval som kom att omfatta fyra ärendekategorier och två kalenderår.

Granskningen avgränsades således till att avse sammanlagt 2 406 avslutade ärenden hos UD enligt följande:

Tabell 4.1 Urval av ärenden

Ärendekategori	Tidsperiod	Antal avslutade ärenden enligt uppgift från UD
4.2 Internationella organisationer	2009, mars	310
	2016, mars	647
4.3.2 Rapportering om förhållandet till annan stat	2009, mars	381
	2016, mars	609
4.4.2 Program- och projektstöd	2009, hela året	41
	2016, hela året	6
4.5 Främjandeverksamhet	2009, hela året	167
	2016, hela året	245
Summa		**2 406**

Granskningen genomfördes i UD:s lokaler, med direkt tillgång till handlingarna i arkivet, och omfattade ärenden som är arkiverade i UD:s arkiv enligt tabellen ovan.

För varje enskilt ärende noterades följande uppgifter:

a. Ärendekategori
b. Underkategori
c. Diarienummer
d. År då ärendet avslutades
e. Om ärendet innehöll handlingar som hade hanterats som krypto
f. Om ärendet innehöll handlingar som hade hanterats i det röda nätet
g. Om sekretessmarkering hade gjorts av avsändaren
h. Om sekretessmarkering hade gjorts av departementet
i. Om departementets sekretessmarkering hade gjorts på handlingens första sida
j. Om det fanns en hänvisning till sekretessmarkeringen på första sidan på övriga blad som var hemliga
k. Om sekretessmarkeringen var röd
l. Om sekretessmarkeringen hade en annan färg än röd
m. Om tillämplig sekretessbestämmelse framgick av sekretessmarkeringen
n. Vilken sekretessbestämmelse som angavs på sekretessmarkeringen
o. Om datum för när anteckningen gjordes framgick av sekretessmarkeringen
p. Om det framgick av sekretessmarkeringen vilken myndighet som hade gjort anteckningen
q. Om sekretessmarkeringen var överkorsad

r. Om datum när sekretessmarkeringen hade överkorsats var angivet
s. Om namnet på den som hade beslutat om åtgärden att överkorsa sekretessmarkeringen var angivet

Vid behov gjordes även noteringar i en separat kolumn för särskilda iakttagelser.

Granskningen kom att omfatta sammanlagt 2 013 ärenden. Skälet till diskrepansen mellan antalet faktiskt genomgångna ärenden (2 013 ärenden) och antalet ärenden som kansliet hade planerat att gå igenom utifrån kontakterna med UD (2 406 ärenden) framgår i avsnittet Övriga iakttagelser nedan.

Iakttagelser om förekomsten av sekretessmarkeringar

Allmänna iakttagelser

Ärendena avsåg i huvudsak kommunikation med utrikesrepresentationen.

Ett ärende kunde bestå av endast en handling alternativt av en akt som innehöll ett flertal handlingar.

Det granskade materialet innehöll inga ärenden med överkorsade sekretessmarkeringar (se punkterna q–s ovan).

Iakttagelserna i övrigt redovisas under separata rubriker i framställningen nedan.

Sekretessmarkeringar m.m.

Vid granskningen kunde konstateras att det huvudsakligen förekom två olika former av sekretessmarkeringar i de granskade ärendena:

– sekretessmarkering gjord av UD med stämpel och
– maskinskriven sekretessmarkering gjord av respektive handlings avsändare[1].

Antalet avslutade ärenden i det granskade materialet som innehöll handlingar med sekretessmarkeringar gjorda av UD respektive av handlingens avsändare redovisas i tabell 4.2. I tabellen anges även en procentuell fördelning för varje ärendekategori.

De ingående värdena i tabell 4.2 förklaras närmare i punkten 1 (UD:s sekretessmarkering) och punkten 2 (Avsändarnas sekretessmarkering) nedan.

[1] Avsändarna var i de allra flesta fallen utlandsmyndigheterna.

Tabell 4.2 Ärenden innehållande handlingar med sekretessmarkeringar

Ärendekategori	Tidsperiod	Avslutade ärenden innehållande handling med sekretessmarkering gjord av UD	Avslutade ärenden innehållande handling med sekretessmarkering gjord av avsändaren
4.2 Internationella organisationer	2009, mars	8 (av 319)	34 (av 319)
		ca 2,5 %	ca 10,6 %
	2016, mars	0 (av 326)	32 (av 326)
		0 %	ca 9,8 %
4.3.2 Rapportering om förhållandet till annan stat	2009, mars	7 (av 384)	68 (av 384)
		ca 1,8 %	ca 17,7 %
	2016, mars	4 (av 557)	120 (av 557)
		ca 0,7 %	ca 21,5 %
4.4.2 Program- och projektstöd	2009, hela året	2 (av 35)	0 (av 35)
		ca 5,7 %	0 %
	2016, hela året	1 (av 3)	0 (av 3)
		ca 33 %	0 %
4.5 Främjandeverksamhet	2009, hela året	0 (av 146)	0 (av 146)
		0 %	0 %
	2016, hela året	1 (av 243)	4 (av 243)
		ca 0,4 %	ca 1,7 %

1. UD:s sekretessmarkering

När det gäller UD:s egen sekretessmarkering noterades följande. Sekretessmarkering gjordes regelmässigt på handlingens första sida. Departementet använde en röd stämpel för ändamålet. Av stämpeln framgick att sekretessmarkeringen var gjord av UD. Vidare angavs datum och tillämplig bestämmelse, närmare bestämt 2 kap. 1 § sekretesslagen (1980:100) respektive 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

UD:s sekretessmarkeringar innehöll således regelmässigt en uppgift om tillämplig sekretessbestämmelse, datum och vilken myndighet som hade gjort anteckningen (jämför 5 kap. 5 § OSL). Endast i något enstaka fall i det granskade materialet kunde noteras en sekretessmarkering som inte innehöll samtliga nu nämnda uppgifter.

Vid en jämförelse mellan de ärenden som hade avslutats 2009 respektive 2016 i ärendekategorierna 4.2 Internationella organisationer och 4.3.2 Rapportering om förhållandet till annan stat kunde konstateras en minskning av andelen avslutade ärenden 2016 som innehöll handlingar med sekretessmarkeringar gjorda av UD. När det gäller ärendekategorin 4.4.2 Program- och projektstöd var antalet avslutade ärenden 2016 så pass lågt att en motsvarande jämförelse över tid inte lät sig göras. Vad slutligen beträffar ärendekategorin 4.4 Främjandeverksamhet var andelen avslutade ärenden som innehöll handlingar med sekretessmarkeringar gjorda av UD i princip oförändrad vid en jämförelse mellan 2009 och 2016.

2. Avsändarnas sekretessmarkering

Skyddsvärd information hos UD hanteras, såvitt var aktuellt för den nu aktuella granskningen, som krypto och i det röda nätet.

Vad gäller handlingar med sekretessmarkering gjord av en avsändare – som regel en utlandsmyndighet – visade granskningen att hanteringen skilde sig åt beroende på om handlingen hade hanterats som krypto (se punkten 2.1), i det röda nätet (se punkten 2.2) eller på annat sätt (se punkten 2.3).

2.1 Handlingar i krypto

Vid granskningen kunde konstateras att i två ärendekategorier som ingick i genomgången – 4.4.2 Program- och projektstöd respektive 4.5 Främjandeverksamhet – hade endast 2 ärenden av sammanlagt 427 hanterats som krypto. Inget av dessa två ärenden innehöll någon handling med en maskinskriven sekretessmarkering av avsändaren.

När det sedan gäller det granskade materialet i ärendekategorierna 4.2 Internationella organisationer och 4.3.2 Rapportering om förhållandet till annan stat, framgick att av sammanlagt 1 586 ärenden som hade avslutats i mars 2009 respektive 2016 hade 260 ärenden (dvs. ca 16 procent) hanterats som krypto hos UD. Av dessa 260 ärenden innehöll 127 ärenden handlingar som hade försetts med en maskinskriven sekretessmarkering av avsändaren. Sådana sekretessmarkeringar förekom således i ca 50 procent av dessa ärenden.

Sekretessmarkeringen var som regel gjord på dokumentets första sida, i anslutning till datumangivelsen. Textens färg var alltid svart, men det kunde noteras en viss variation i textens lydelse. Således innehöll handlingar med maskinskriven sekretessmarkering från avsändarna någon av följande texter:

– ”Hemlig enligt 2 kap 1 § sekretesslagen”
– ”Hemligt enl SekrL 2:1”
– ”Hemligt jml SekrL 2.1”
– ”Hemlig enl SekrL 2:1”
– ”Hemlig enligt OSL 15:1”
– ”Hemligt enligt OSL 15:1”
– ”Hemlig enligt 15 kap 1 § OSL (2009:400)”
– ”Hemlig enligt 15 kap 1 § OSL”

Avsändarnas maskinskrivna sekretessmarkering innehöll varken uppgift om datum eller vilken myndighet som hade gjort anteckningen. Dessa uppgifter framgick endast indirekt av handlingen.

I anslutning till en maskinskriven sekretessmarkering enligt ovan fanns i vissa fall även en maskinskriven anteckning från avsändaren om att meddelandet hade varit krypterat enligt någon av följande två texter:

– Detta meddelande har varit KRYPTERAT
  Får ej sändas eller åberopas i klartext

– Detta meddelande har varit KRYPTERAT
Bör ej sändas eller åberopas i klartext

I det granskade materialet fanns även handlingar med enbart en maskinskriven anteckning från avsändaren om att meddelandet hade varit krypterat (se ovan), dock utan någon maskinskriven sekretessmarkering.

Vid granskningen kunde också konstateras att vissa handlingar i materialet som hade hanterats som krypto varken innehöll en maskinskriven sekretessmarkering eller en notering om kryptering gjord av avsändaren. En del handlingar som hade hanterats som krypto var således enbart rubricerade som Krypto eller Kryptofax eller liknande., utan någon maskinskriven sekretessmarkering eller notering om att meddelandet hade varit krypterat.

2.2 Handlingar i det röda nätet

När det gäller ärenden innehållande handlingar som hade hanterats i det röda nätet gjordes följande iakttagelser.

Det kunde konstateras att av sammanlagt 1 129 ärenden som hade avslutats under 2016 i de fyra ärendekategorierna som ingick i granskningen innehöll 121 ärenden (dvs. ca 10,7 procent) handlingar som hade hanterats i det röda nätet. Den absoluta merparten av dessa handlingar utgjordes av s.k. D-post-R[2].

I de handlingar som hade hanterats hos UD som D-post-R fanns regelmässigt på första sidan en maskinskriven ruta i rött med texten ”SEKRETESS enl. 15 kap. 1 § Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)”.

Den maskinskrivna rutan innehöll varken uppgift om datum eller vilken myndighet som hade gjort anteckningen. Dessa uppgifter framgick endast indirekt av meddelandet.

Det noterades att endast 4 av 121 ärenden innehöll handlingar som hade hanterats i det röda nätet utan att ha försetts med en maskinskriven röd ruta enligt ovan. I dessa ärenden kunde i stället iakttas en grå bakgrundstext, likt en standardvattenstämpel i Word, med lydelsen ”Röda Nätet”. På dessa handlingar fanns också en maskinell anteckning i svart med texten ”Hemlig enl. OSL 15.1” alternativt ”Hemlig enl OSL 15 kap 1 §”.

En iakttagelse var således att i princip samtliga granskade ärenden med handlingar som hade hanterats i det röda nätet innehöll en maskinskriven sekretessmarkering som hade gjorts av avsändaren.

2.3 Sekretessmarkeringar i övrigt från avsändarna

I det granskade materialet fanns även ett fåtal ärenden som innehöll handlingar som varken hade skickats som krypto eller i det röda nätet och som hade sekretessmarkerats av avsändaren. Det rörde sig om sammanlagt tre ärenden i de genomgångna ärendekategorierna för 2016 och om en handfull ärenden i

[2] D-post är, som redan har angetts, det huvudsakliga instrumentet för kommunikation mellan Regeringskansliet och utlandsmyndigheterna. D-post som hanteras i det röda nätet betecknas D-post-R.

ärendekategori 4.3.2 hänförliga till 2009, i vilka bl.a. vissa utlandsmyndigheter hade sekretessmarkerat handlingar. Sekretessmarkeringarna hade gjorts på respektive handlings första sida. Utlandsmyndigheterna använde en röd stämpel för ändamålet. Av stämpeln framgick, med något undantag, vilken ambassad som hade gjort sekretessmarkeringen, datum för anteckningen och tillämplig sekretessbestämmelse, närmare bestämt 2 kap. 1 § sekretesslagen (1980:100).

Vid en jämförelse mellan 2009 och 2016 kunde således konstateras en minskning av andelen avslutade ärenden i det granskade materialet innehållande handlingar som varken hade skickats som krypto eller i det röda nätet och som hade sekretessmarkerats av avsändaren.

Hantering av handlingar som krypto och i det röda nätet

Enligt en muntlig uppgift i samband med granskningen av ärendena hos UD började det röda nätet att användas av UD omkring 2015. Dessförinnan hanterades motsvarande skyddsvärd information som krypto.

Antalet avslutade ärenden i det genomgångna materialet innehållande handlingar som hade hanterats som krypto och/eller i det röda nätet framgår av tabell 4.3. I tabellen anges även en procentuell fördelning för varje ärendekategori.

Tabell 4.3 Ärenden med handlingar hanterade som krypto och/eller i det röda nätet

Ärendekategori	Tidsperiod	Avslutade ärenden innehållande handling hanterad som krypto och/eller i det röda nätet
4.2 Internationella organisationer	2009, mars	77 (av 319) ca 24,1 %
	2016, mars	39 (av 326) ca 12 %
4.3.2 Rapportering om förhållandet till annan stat	2009, mars	128 (av 384) ca 33,3 %
	2016, mars	132 (av 557) ca 23,7 %
4.4.2 Program- och projektstöd	2009, hela året	0 (av 35) 0 %
	2016, hela året	0 (av 3) 0 %
4.5 Främjandeverksamhet	2009, hela året	1 (av 146) ca 0,7 %
	2016, hela året	6 (av 243) ca 2,5 %

Granskningen visade att det förekom handlingar som hade hanterats som krypto såväl bland de ärenden som avslutades 2009 som bland de ärenden som avslutades 2016.

Det framgick vidare att det i det granskade materialet inte förekom några ärenden innehållande handlingar som hade hanterats i det röda nätet bland de ärenden som hade avslutats 2009, utan ärenden innehållande handlingar som hade hanterats i det röda nätet förekom endast i de granskade kategorierna för 2016.

När det gäller de ärenden som avslutades under 2016 visade granskningen också att det vid den tidpunkten förekom viss parallell tillämpning av krypto och röda nätet vid hantering av handlingar innehållande skyddsvärd information hos UD.

Vid en jämförelse mellan 2009 och 2016 kunde således konstateras en minskning av andelen ärenden i det granskade materialet innehållande handlingar som hade hanterats på ett skyddat sätt (som krypto eller i det röda nätet) i samtliga ärendekategorier med undantag för ärendekategori 4.5 Främjandeverksamhet.

Övriga iakttagelser

Vid granskningen uppmärksammades att hos UD hade arkiverats ett stort antal promemorior rubricerade Förkommen handling eller dylikt bland de ärenden som hade avslutats i mars 2016, framför allt i ärendekategori 4.2. Promemoriorna härrörde från olika enheter inom UD. I respektive promemoria listades handlingar som enligt uppgift hade eftersökts på enheten och som inte hade gått att återfinna. I promemoriorna angavs att handlingarna därmed fick anses som förkomna.

Vid en översiktlig kontroll i diariet kunde konstateras att det för mars 2016 i ärendekategori 4.2 rörde sig om drygt 300 förkomna handlingar som hade registrerats som inkomna till UD under perioden december 2008–november 2015. Av 647 ärenden som hade registrerats som avslutade i mars 2016 i ärendekategori 4.2 hade således drygt 300 ärenden avslutats med en anteckning om förkommen handling.

Motsvarande promemorior fanns även i övriga ärendekategorier som ingick i granskningen, dock inte i lika stor omfattning.

Promemorior från Regeringskansliet

Genom skrivelser som sänts till Regeringskansliet begärde utskottet dels att få ta del av eventuella ytterligare föreskrifter/riktlinjer/vägledningar/rutiner och dylikt av relevans för sekretessmarkering av handlingar, dels svar på ett antal frågor och på kompletterande frågor.

Utskottet fick den 5 oktober 2017, den 31 oktober 2017 och den 30 november 2017 svarspromemorior, inklusive bilagor, som hade utarbetats inom Utrikesdepartementet (bilaga 4.1–3).

De handlingar som utskottet efterfrågade har bifogats den svarspromemoria som överlämnades till utskottet den 5 oktober 2017. Av svarspromemoriorna framgår bl.a. följande.

Som svar på utskottets begäran om en redogörelse för utrikesförvaltningens rutiner när det gäller sekretessmarkeringar och hantering av sekretessmarkerade handlingar anfördes följande.

En sekretessmarkering görs av den handläggare som förvarar handlingen efter det att han eller hon gjort bedömningen att handlingen kan antas innehålla sekretesskyddade uppgifter. Markeringen görs i regel i samband med att handlingen upprättas eller expedieras. I sekretessmarkeringen anges vilken sekretessbestämmelse som är tillämplig, datumet då markeringen gjordes och att den har gjorts av UD. En stor andel av handlingarna i de granskade aktivitetskategorierna innehåller sekretesskyddade uppgifter i någon del.

De sekretessmarkeringar som görs i UD genom en stämpel innehåller de uppgifter som föreskrivs i 5 kap. 5 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), förkortad OSL. Den 21 september 2017 beslutade Regeringskansliet att införa funktionalitet för elektroniska sekretessmarkeringar i röda nätet fr.o.m. den 2 oktober 2017. I beslutet anges att handlingar som innehåller uppgifter som omfattas av sekretess kan förses med en sekretessmarkering med viss föreskriven utformning. Detta gäller dock inte handlingar som innehåller uppgifter som är kvalificerat hemliga eller försvarshemliga och därför inte hanteras i röda nätet. De elektroniska sekretessmarkeringarna innehåller samtliga uppgifter som föreskrivs i 5 kap. 5 § OSL.

Sekretessmarkerade handlingar diarieförs på samma sätt som övriga handlingar. Registratorerna har inte som rutin att alltid markera i diariet att en handling omfattas av sekretess. D-post är det huvudsakliga instrumentet för kommunikation mellan Regeringskansliet och utlandsmyndigheterna. D-post skickas genom ett särskilt formulär i Outlook. D-post kan skickas såväl i det röda som i det gröna nätet. Det finns särskilda nummerserier för D-post som åsätts automatiskt. När en D-post som har skickats i röda nätet diarieförs innehåller D-postnumret alltid ett R.

Enligt UD:s uppfattning är de maskinskrivna markeringar som har kunnat iakttas på en del av de handlingar som ingick i utskottets granskning inte sekretessmarkeringar i den mening som avses i 2 kap. 16 § TF och 5 kap. 5 § OSL. Enligt departementet har dock även dessa markeringar haft till syfte att indikera att handlingen kan innehålla sekretesskyddade uppgifter.

När det gäller utskottets fråga om rutiner och överväganden vid UD:s sekretessprövning har departementet hänvisat till utskottets redogörelse i detta granskningsärende.

På utskottets fråga om UD:s rutiner för sekretessgranskning och på vilket sätt dessa skiljer sig från en sekretessprövning har departementet anfört att med sekretessgranskning avses sedvanlig sekretessprövning och att det inte finns några särskilda rutiner som tillämpas eller överväganden som görs när det gäller sekretessmarkerade handlingar. Enligt departementet är vidare rutinen för sekretessprövning densamma oberoende av hur informationen har skickats, alltså oavsett om den har skickats i exempelvis det gröna eller det röda nätet. Förekomsten av en sekretessmarkering och det sätt på vilket handlingen skickats har alltså i sig ingen betydelse för tillvägagångssättet vid

prövningen. Departementet anför dock att det kan variera hur ingående prövningen behöver vara.

Utskottets frågor om eventuell parallell tillämpning av krypto och det röda nätet samt skälet till att nästan 100 procent av de granskade ärenden som innehöll handlingar som hade hanterats i det röda nätet hade sekretessmarkeringar, jämfört med ca 50 procent när det gäller handlingar som hade hanterats som krypto, har besvarats enligt följande av departementet.

Det röda nätet började användas i UD 2009 och av utlandsmyndigheterna 2015. Med anledning av att det röda nätet infördes senare för utlandsmyndigheterna förekom det tidigare viss parallell användning av krypto och det röda nätet. Alla utlandsmyndigheter, utom en som fortfarande använder krypto, har i dag tillgång till det röda nätet och har avskaffat de gamla kryptosystemen. Omkring 20 utlandsmyndigheter har dock tillgång till särskild kryptoutrustning som används när det är fråga om försvarshemlig information.

Att handlingar skickas i det röda nätet, eller tidigare genom krypto, är en indikation på att de innehåller sekretesskyddade uppgifter. När handlingar skickas i det röda nätet har avsändaren alltså redan gjort ett aktivt val, efter att ha bedömt och klassat informationen. När det gäller D-post i det röda nätet väljer användaren vilket lagrum som ska framgå av den elektroniska markering som görs på handlingen. Den elektroniska markeringen i det röda nätets D-post kan sägas vara automatgenererad eftersom avsändaren inte kan skicka handlingen utan att välja något lagrum. För de handlingar som tidigare skickades med krypto gjordes, efter en bedömning av informationens skyddsvärde i varje enskilt fall, markeringen manuellt av avsändaren.

På utskottets fråga om hur UD säkerställer att de överväganden som görs vid sekretessmarkering hos departementet grundas på bestämmelser i OSL har departementet anfört att man kontinuerligt genomför kompetensutvecklingsinsatser för handläggare och chefer. Enligt departementet ingår utbildningspass om offentlighet och sekretess i diplomatprogrammet, och rättssekretariatet håller löpande utbildningar i frågor om allmänna handlingar samt offentlighet och sekretess för anställda vid andra enheter i UD. Departementet anför vidare att dessa frågor och chefens ansvar för dem också tas upp i UD:s utbildningar för chefer. Dessutom anförs att rättssekretariatet lämnar råd och stöd till departementet och utlandsmyndigheterna.

Utskottets begäran om en redogörelse för hur UD:s sätt att organisera hanteringen av sina handlingar svarar mot kraven på en god offentlighetsstruktur har föranlett bl.a. följande kommentarer från departementet. UD:s rutiner för sekretessprövning syftar enligt departementet till att garantera allmänhetens rätt till insyn i departementets verksamhet. För att uppfylla detta är ambitionen enligt UD att alltid lämna ut handlingar i så stor utsträckning som möjligt. Det är dock nödvändigt att vid prövningen beakta eventuellt sekretesskydd för uppgifter i handlingarna. Hos UD förekommer det erfarenhetsmässigt uppgifter som omfattas av sekretess i en stor andel av de handlingar som begärs utlämnade. Enligt departementet kan vid prövningen

även handlingar som har skickats i det gröna nätet bedömas innehålla sekretesskyddade uppgifter. Mot bakgrund av två beslut från JO (JO 2015/16 s. 665 och JO:s beslut den 4 oktober 2017 i ärendet med dnr 6579-2016) har det inom UD dels skett en förstärkning av rättssekretariatet och gjorts en översyn av arbetssätt samt anpassning av rutinerna för svåridentifierade handlingar, dels planeras ytterligare översyn av arbetssätt och rutiner.

Departementet har lämnat följande kommentarer till utskottets iakttagelser om förkomna handlingar hos UD. Eftersom handlingarna är förkomna finns det enligt departementet inget underlag för att bedöma om de har innehållit några sekretesskyddade uppgifter. De handlingar som har konstaterats vara förkomna har registrerats som inkomna under en lång period, nämligen december 2008–november 2015. Bakgrunden är att ett arbete initierades hos UD 2013, där särskilda insatser gjordes för att minska antalet oavslutade ärenden. Inom ramen för det arbetet konstaterades att ett antal handlingar, trots omfattande eftersökningar, inte kunde återfinnas. Det uppmärksammades då att det fanns vissa brister i dokumenthanteringen. Handlingar hade exempelvis inte alltid sorterats in i akterna och inte heller sparats elektroniskt. Med anledning av iakttagelserna inleddes ett arbete för att förbättra dokumenthanteringen i departementet. Enligt departementet pågår detta arbete fortfarande, och det planeras flera insatser under det kommande året. UD anför att arbetet bedrivs kontinuerligt och strukturerat genom såväl särskilda insatser i förhållande till vissa enheter som allmänna insatser för departementets samtliga enheter för att säkerställa att det finns goda rutiner för hantering och registrering av handlingar. Det anges att UD:s rättssekretariat och registratur löpande håller utbildningar i frågor om allmänna handlingar och dokumenthantering. För vissa dokumentflöden har det enligt UD skapats tydligare rutiner för aktbildning och registrering. Registraturen ger även löpande stöd i dokumenthanteringsfrågor och med registrering av handlingar. Därutöver genomfördes, i samband med att Regeringskansliet gick över till sitt nya diarium Klaradia i juni 2015, obligatoriska utbildningsinsatser för hela departementet och för samtliga utlandsmyndigheter. Departementet anger vidare att anställda även erbjuds ett antal e-utbildningar och att flera vägledningar och manualer har tagits fram. Dessa finns enligt uppgift tillgängliga på Regeringskansliets intranät. Vidare anförs att UD och utlandsmyndigheterna kommer att gå igenom ännu inte avslutade ärenden. Enligt departementet ger nya rutiner för arkivering av ärenden med rapportering från utlandsmyndigheter och förbättrade tekniska hjälpmedel ökade möjligheter att övergå till en i huvudsak elektronisk lagring av inkommande handlingar. Departementet anger att en sådan lagring minskar riskerna för att handlingar förkommer.

Utskottets ställningstagande

Det primära syftet med utskottets granskning har varit att söka klarlägga om bruket av sekretessmarkeringar i ärenden hos UD har förändrats över tid. Som

redan har framgått har granskningen inte avsett UD:s rutiner för sekretessprövning när allmänheten begär att få ta del av allmänna handlingar hos departementet. Mot bakgrund av några uppgifter som utskottet fick del av under sin granskning har utskottet inte desto mindre haft anledning att överväga vissa frågeställningar som avser UD:s rutiner för sekretessprövning och departementets dokumenthantering.

Utskottets iakttagelser i granskningen ger inte underlag för bedömningen att bruket av sekretessmarkeringar i ärenden hos UD i de granskade ärendekategorierna generellt sett har ökat över tid. Den ökning över tid i det granskade materialet som har kunnat iakttas avser andelen sekretessmarkerade handlingar som har hanterats i det röda nätet jämfört med de handlingar som tidigare hanterades som krypto. Av UD:s svar på utskottets fråga i denna del framgår att ökningen beror på att sekretessmarkeringen i det röda nätet är elektronisk och automatiskt genererad, medan den på kryptots tid var manuell. Utskottets granskning visar också en minskning över tid av andelen ärenden i det granskade materialet som innehöll handlingar som hade hanterats på ett skyddat sätt, dvs. som krypto eller i det röda nätet.

Utskottet noterar i granskningen också att UD:s egna sekretessmarkeringar regelmässigt innehöll en uppgift om tillämplig sekretessbestämmelse, datum och den myndighet som hade gjort anteckningen. UD:s sekretessmarkeringar i det granskade materialet var alltså utformade i enlighet med bestämmelsen i 5 kap. 5 § OSL. Granskningen visar också att när det gäller de sekretessmarkeringar som hade gjorts av avsändarna, som alltså i princip uteslutande bestod av utlandsmyndigheterna, framgick datum och vilken myndighet som hade gjort anteckningen endast indirekt av handlingarna. På fråga av utskottet har UD angett att dessa sekretessmarkeringar inte utgör sekretessmarkeringar i TF:s och OSL:s mening. Samtidigt har UD anfört att även dessa markeringar har haft till syfte att indikera att handlingen kan innehålla sekretesskyddade uppgifter. Utskottet noterar i sammanhanget att Regeringskansliet sedan oktober 2017 har reviderat utformningen av elektroniska sekretessmarkeringar. Utskottet förutsätter att UD:s sekretessmarkeringar genomgående uppfyller kraven i OSL.

När det gäller UD:s rutiner för sekretessprövning framgår det av departementets svar på utskottets frågor att UD:s sekretessprövning omfattar samtliga handlingar, oavsett om handlingarna har skickats på ett skyddat sätt eller inte och oavsett om de har en sekretessmarkering. Utskottet konstaterar att det av UD:s svar även framgår att departementet har gjort och avser att göra en översyn av sitt arbetssätt och sina rutiner. Utskottet utgår från att departementet arbetar för att organisera hanteringen av sina handlingar så att det svarar mot kraven på en god offentlighetsstruktur i syfte att fullt ut uppfylla sina grundlagsreglerade skyldigheter, såsom skyndsamhetskravet i TF.

Utskottets iakttagelser om förkomna handlingar hos UD ger skäl till följande kommentarer. Det är naturligtvis helt oacceptabelt att handlingar i så stor utsträckning som framgår av utskottets granskning har kunnat förkomma hos UD, även om det rör sig om handlingar som har registrerats som inkomna

till departementet under en förhållandevis lång tidsperiod. Det är självklart nödvändigt att en myndighet har sådana rutiner för sin dokument- och ärendehantering att risken för att en handling eller ett ärende ska förkomma minimeras. Departementet har anfört att åtgärder har vidtagits för att förbättra rutinerna för dokumenthanteringen.

Vissa uppgifter som har framkommit i bl.a. detta ärende väcker enligt utskottet ytterligare frågor om departementets dokument- och ärende-hantering. Utskottet kommer under vårens granskning att återkomma till UD:s hantering av handlingar (dnr 713-2017/18). Därtill har det väckts frågor om departementets informations- och it-säkerhetsarbete. Utskottet kan därför framöver även komma att genomföra en granskning på det området.

5 Beslut från JO

Ärendet

Utskottet har granskat regeringens behandling av framställningar och beslut från Riksdagens ombudsmän (JO) under verksamhetsåren 2013–2017 (den 23 maj 2013–30 juni 2017). I ärendet finns en promemoria från Regeringskansliet med svar från berörda departement om åtgärder med anledning av framställningar och beslut från JO, *bilaga 5.1*.

Utredning i ärendet

Bakgrund

Enligt 13 kap. 6 § regeringsformen väljer riksdagen en eller flera ombudsmän (justitieombudsmän) som i enlighet med den instruktion som riksdagen beslutar ska utöva tillsyn över hur lagar och andra föreskrifter tillämpas i offentlig verksamhet.

Riksdagens ombudsmän, som vanligen benämns justitieombudsmännen eller JO, har tillsyn över att de som utövar offentlig verksamhet efterlever lagar och andra författningar samt i övrigt fullgör sina skyldigheter. Det regleras i lagen (1986:765) med instruktion för Riksdagens ombudsmän, fortsättningsvis kallad instruktionen. Justitieombudsmännen bedriver sin verksamhet genom prövning av klagomål från allmänheten samt genom inspektioner och andra undersökningar som de finner nödvändiga (5 §). Enligt 4 § instruktionen ska justitieombudsmännen verka för att brister i lagstiftningen avhjälps. Om det vid tillsynsverksamheten uppkommer en anledning att väcka en fråga om en författningsändring eller någon annan åtgärd från statens sida, får en justitieombudsman göra en framställning i ämnet till riksdagen eller regeringen. Det förekommer också att en justitieombudsman lämnar en kopia av ett beslut till ett departement för kännedom.

Framställningar och beslut

En förteckning över framställningar och beslut som har överlämnats till ett departement för kännedom har inhämtats från Justitieombudsmannen och finns redovisad i *bilaga 5.2*.

Förteckningen omfattar framställningar och beslut under perioden den 23 maj 2013–30 juni 2017. Totalt har 1 framställning och 57 beslut överlämnats. Fördelat på departement har 28 beslut överlämnats till Justitiedepartementet, 27 beslut till Socialdepartementet, 2 beslut till Arbetsmarknadsdepartementet och 1 beslut till Näringsdepartementet. Ett av besluten överlämnades till både Justitiedepartementet och Socialdepartementet. Framställningen hanterades av Justitiedepartementet.

Tidigare granskning

Hösten 1998 granskade utskottet regeringens behandling av skrivelser från Riksdagens ombudsmän (bet. 1998/99:KU10 s. 43 f.). Utskottet uttalade att regeringens sammanställning över vidtagna åtgärder med anledning av Riksdagens ombudsmäns beslut och framställningar enligt 4 § lagen med instruktion för Riksdagens ombudsmän gav en bra information till såväl utskottet som till Riksdagens ombudsmän. Utskottet fann redogörelsen tillfredsställande. Granskningen föranledde inte något annat uttalande från utskottets sida.

I sin granskning hösten 2006 (bet. 2006/07:KU10 s. 63 f.) konstaterade utskottet att de 13 framställningarna från JO till regeringen enligt 4 § lagen med instruktion för Riksdagens ombudsmän hade med något undantag föranlett åtgärder från regeringens sida.

Två tredjedelar av de beslut som överlämnats för kännedom hade gått till Justitiedepartementet och Socialdepartementet, 30 respektive 38 stycken. För Justitiedepartementets del redovisades att 9 av dem inte föranlett någon särskild åtgärd och för Socialdepartementets del att 22 lagts ad acta, dvs. lagts till handlingarna utan någon åtgärd. I promemoriorna från de övriga departementen som överlämnades till utskottet redovisades att vissa av de beslut som JO hade överlämnat inte föranlett någon åtgärd.

Sammanställningen över vidtagna åtgärder med anledning av Riksdagens ombudsmäns framställningar och beslut kunde, enligt utskottet, ge en värdefull information om vad ombudsmännens iakttagelser lett till. Redovisningarna av vidtagna åtgärder gav vid handen att framställningarna och iakttagelserna från JO borde vara ett angeläget inslag i arbetet med att förbättra lagstiftning och rutiner.

I granskningen hösten 2013 (bet. 2013/14:KU10 s. 32 f.) noterade utskottet att tre framställningar gjorts av JO enligt 4 § lagen med instruktion för Riksdagens ombudsmän under den granskade perioden: en framställning hade föranlett ändrade bestämmelser, en framställning gällde frågor som planerades ingå i en aviserad utredning respektive behandlas i den löpande dialogen med den berörda myndigheten, samt slutligen en framställning som var under beredning inom Regeringskansliet.

Nästan fyra femtedelar av de beslut som överlämnats för kännedom (62 av 78) gällde frågor som omfattades av Justitiedepartementets eller Socialdepartementets sakansvar (42 respektive 20 beslut). Av de besluten hade 11 lämnats utan åtgärd inom Justitiedepartementets område och 3 inom Socialdepartementets område. Övriga 48 hade föranlett någon åtgärd.

Bland de överlämnade beslut som andra departement hade sakansvaret för hade 11 av totalt 16 föranlett någon åtgärd.

Genomgången av de åtgärder som hade vidtagits med anledning av justitieombudsmännens framställningar och beslut gav, konstaterade utskottet, värdefull information om vad ombudsmännens iakttagelser hade lett till. I likhet med vad utskottet hade uttalat tidigare gav redovisningarna av vidtagna åtgärder anledning att framhålla att framställningarna och iakttagelserna från

JO borde vara ett angeläget inslag i arbetet med att förbättra lagstiftning och rutiner.

Promemoria från Regeringskansliet

Genom en skrivelse till Regeringskansliet har utskottet begärt en redovisning av de åtgärder som vidtagits med anledning av dels de framställningar som gjorts enligt 4 § instruktionen, dels de beslut som har överlämnats av JO för kännedom.

Som svar överlämnades den 5 oktober 2017 promemorior som upprättats inom Regeringskansliet, bilaga 5.1. Svar har lämnats av de departement som nu har sakansvaret för de frågor som aktualiseras i den framställning och de beslut som JO överlämnat.

Framställning enligt 4 § instruktionen

Justitiedepartementet har redovisat följande angående den framställning som gjordes den 7 september 2015 (JO:s dnr 3315-2014) som gällde en fråga om att ansvarsfördelningen för transporten av frihetsberövade personer tydliggörs i lagstiftningen. Regeringen föreslog i prop. 2016/17:57 Transporter av frihetsberövade en rad nya bestämmelser om Kriminalvårdens rätt att utföra transporter åt andra myndigheter. Lagändringarna trädde i kraft den 1 april 2017. Bland annat infördes en ny bestämmelse i 29 a § polislagen (1984:387) som reglerar möjligheten för Polismyndigheten att överlämna en transport av någon som är frihetsberövad till Kriminalvården. Att Polis-myndigheten ska ha en möjlighet att överlämna transportuppgifter till Kriminalvården motsvaras av en skyldighet för Kriminalvården att utföra de transporter som myndigheten överlämnar (prop. 2016/17:57 s. 42).

Beslut som överlämnats för kännedom

I följande redovisning anges i tabellerna nedan de nummer som besluten från JO givits i förteckningen, bilaga 5.2.

Antalet beslut som överlämnats för kännedom och för vilka Justitiedepartementet har sakansvaret uppgick till 28. I promemorian från Justitiedepartementet redogörs för de åtgärder som vidtagits med anledning av dessa beslut. Tabell 5.1 sammanfattar åtgärderna.

Tabell 5.1 Åtgärder med anledning av beslut som översänts till Justitiedepartementet

Åtgärd	Beslut (nr)
- Ny eller ändrad reglering har införts	8, 18, 19, 24, 49, 50, 51, 54
- Utredning pågår	
- Frågan har utretts och bereds för närvarande i Regeringskansliet	9, 10, 17, 42, 43, 45
- Frågan bereds i Regeringskansliet	1
- Frågan har utretts och inte föranlett några särskilda åtgärder	16
- Beslutet har inte bedömts föranleda några särskilda åtgärder	21
- Den berörda myndigheten har tillförts resurser, fått uppdrag m.m.	3, 4, 5, 6, 14, 15, 16, 24, 25, 26, 39, 40, 52
- Beslutet har översänts till myndighet för kännedom	

Antalet beslut som överlämnats för kännedom och för vilka Socialdepartementet har sakansvaret uppgick till 27. I promemorian från Socialdepartementet redogörs för de åtgärder som vidtagits med anledning av dessa beslut. Åtgärderna sammanfattas i tabell 5.2.

Tabell 5.2 Åtgärder med anledning av beslut som översänts till Socialdepartementet

Åtgärd	Beslut (nr)
- Ny eller ändrad reglering har införts	44
- Utredning pågår	53
- Frågan har utretts och bereds för närvarande i Regeringskansliet	2
- Frågan bereds i Regeringskansliet	
- Frågan har utretts och inte föranlett några särskilda åtgärder	
- Beslutet har inte bedömts föranleda några särskilda åtgärder	7, 11, 13, 20, 21, 22, 23, 38, 41
- Den berörda myndigheten har tillförts resurser, fått uppdrag m.m.	27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37,* 57
- Beslutet har översänts till myndighet för kännedom	46, 47, 48

* I beslut 31–37 framgår det inte huruvida det var Socialdepartementet som tagit initiativ till myndighetens åtgärd.

Näringsdepartementet har beträffande ett beslut som överlämnats för kännedom uppgivit att beslutet inte har bedömts föranleda några särskilda åtgärder (nr 55).

Av de två beslut som överlämnats till Arbetsmarknadsdepartementet bereds ett beslut inom Regeringskansliet (nr 56). Det andra beslutet (nr 12) har enligt promemorian såvitt kunnat utredas inte inkommit till departementet. Några åtgärder med anledning av beslutet har inte vidtagits.

Utskottets ställningstagande

Utskottet noterar att JO har gjort en framställning enligt 4 § lagen med instruktion för Riksdagens ombudsmän under den granskade perioden, vilken har lett till ändrade bestämmelser i polislagen (1984:387).

I stort sett samtliga av de beslut som överlämnats för kännedom (55 av 58) gällde frågor som omfattades av Justitiedepartementets eller Socialdepartementets sakansvar (28 respektive 27 beslut). Av de besluten hade 1 inom Justitiedepartementets område och 9 inom Socialdepartementets område lämnats utan åtgärd. Övriga 45 hade lett till någon åtgärd. Bland de överlämnade beslut som andra departement hade sakansvaret för hade 1 av totalt 3 lett till någon åtgärd.

Genomgången av de åtgärder som vidtagits med anledning av justitieombudsmännens framställningar och beslut har gett värdefull information om vad ombudsmännens iakttagelser lett till. När det gäller hanteringen av de beslut som överlämnats för kännedom synes den variera något mellan departementen. Utskottet vill här understryka att det kan förväntas finnas ett skäl bakom att vissa beslut överlämnas från JO, t.ex. upptäckta brister i lagstiftningen. Det finns därför anledning att även sådana beslut uppmärksammas inom departementen och eventuellt läggs till grund för åtgärder från regeringens sida.

6 Kommittéväsendet

Ärendet

Konstitutionsutskottet har beslutat att under hösten 2017 närmare granska kommittéväsendet. Med anledning av detta har en kartläggning gjorts för att identifiera de utredningar som regeringen genom kommittédirektiv beslutat att tillsätta under åren 1989, 1992, 1999, 2007, 2011 och 2015. Avgränsningen av kartläggningen och dess genomförande beskrivs längre fram. De utredningar som regeringen har beslutat att tillsätta under den aktuella perioden framgår av *bilaga 6.1*. I bilagan finns också en kortfattad och övergripande beskrivning av utredningarnas form, uppdrag, utredningstid och sammansättning.

När det gäller de identifierade utredningarna har bl.a. studerats valet av utredningsform (en särskild utredare eller en kommitté), förekomsten av parlamentariskt inslag, utredarens eller kommittéordförandens bakgrund och utredningens sammansättning i övrigt. Det har vidare gjorts en översiktlig genomgång av kommittédirektivens innehåll. Bland annat har utredningsuppdraget och dess omfattning studerats. I denna del har även noterats om uppdraget rört genomförande av EU:s rättsakter och förekomsten av ny kunskap. Andra frågor av intresse är handlingsutrymmet för en utredare eller en kommitté och om det i kommittédirektiven har överlämnats till en utredare eller en kommitté att ta egna initiativ. Vidare har tidsramen för ett utredningsuppdrag noterats. De frågeställningar som redovisas är från konstitutionell synpunkt av betydelse för att få en uppfattning om användningen av kommittéväsendet och dess utformning och roll. En annan fråga av intresse är utredningarnas kopplingar till Regeringskansliet. När det gäller de redovisade frågeställningarna är det dessutom av intresse om det har skett några förändringar över tiden.

I ärendet finns en promemoria från Regeringskansliet med svar på frågor från utskottet, *bilaga 6.2*.

Utredning i ärendet

Gällande ordning m.m.

Den styrande makten

Av 1 kap. 6 § regeringsformen (RF) framgår att det är regeringens uppgift att styra riket och att den gör det under ansvar inför riksdagen. Den styrande makten tillkommer alltså regeringen. Vad som närmare avses med den styrande makten anges inte i bestämmelsen. Enligt förarbetena får man i stället av regeringsformens olika kapitel läsa sig till innebörden av den styrande makten (prop. 1973:90 s. 230). Sålunda har regeringen ett eget normgivningsområde (8 kap. 7 § RF); den kan även efter delegation av riksdagen utfärda förordningar på andra områden (8 kap. 3–5 §§ RF). Vidare gäller att statens medel och dess övriga tillgångar står till regeringens disposition att användas

i enlighet med vad riksdagen har bestämt (9 kap. 8 och 9 §§ RF). Av 10 kap. RF följer att regeringen har omfattande befogenheter i fråga om utrikespolitiken.

Av doktrinen framgår att allt som ingår i den styrande makten inte är omnämnt i regeringsformen (Holmberg m.fl., Grundlagarna, 3 uppl., 2012, s. 70). Över huvud taget torde gälla att den styrande funktionen bör uppfattas som en restfunktion först och främst i förhållande till riksdagens funktioner. Regeringens styrande funktion har också ofta definierats som en restfunktion, och till den räknas alla de uppgifter som inte är lagstiftning, beskattning, budgetreglering, förvaltning eller rättskipning (Holmberg och Stjernquist, Vår författning, 13 uppl. reviderad av Isberg och Regner, 2003, s. 127).

Regeringsarbetet

Inledning

Själva regeringsarbetet regleras närmare i 7 kap. RF. Bestämmelserna är avsiktligt knapphändigt utformade. Enligt förarbetena till regeringsformen bör regeringens arbetsformer inte göras till föremål för en ingående grundlagsreglering som tynger regeringsarbetet med formaliteter och hindrar en anpassning av arbetet till växlande förhållanden (prop. 1973:90 s. 179). En allmän utgångspunkt bör därför vara att visa återhållsamhet med att binda regeringens arbetsformer.

Regeringskansliet

Av 7 kap. 1 § RF följer att det för att bereda regeringsärenden och för att biträda regeringen och statsråden i övrigt ska finnas ett regeringskansli i vilket departement för skilda verksamhetsgrenar ingår. Regeringen fördelar ärendena mellan departementen, och statsministern utser bland statsråden chefer för departementen. Enligt förarbetena bör själva systemet med departement slås fast i grundlagen, men med detta bör man i det väsentliga göra halt (prop. 1973:90 s. 181).

Regeringskansliet utgör alltså regeringens beredningsorganisation. Sedan 1997 utgör Regeringskansliet en enda myndighet vars myndighetschef är statsministern. Bestämmelser om Regeringskansliet och om arbetsfördelningen mellan departementen finns i förordningen (1996:1515) med instruktion för Regeringskansliet (RK-instruktionen). Regeringskansliet består av Statsrådsberedningen, departementen och förvaltningsavdelningen. För varje departement finns en departementschef.

Förfarandet vid beredningen av regeringsärenden

Även själva förfarandet vid beredningen av regeringsärenden regleras endast i begränsad omfattning i regeringsformen. Detta förfarande överensstämmer med den allmänna målsättningen om handlingsfrihet för varje regering (Algotsson, Sveriges författning efter EU-anslutningen, 2000, s. 214).

Enligt 7 kap. 2 § RF ska vid beredningen av regeringsärenden behövliga upplysningar och yttranden inhämtas från berörda myndigheter. Upplysningar

och yttranden ska också i den omfattning som behövs inhämtas från kommunerna. Även sammanslutningar och enskilda ska i den omfattning som behövs ges möjlighet att yttra sig. I motiven framhålls att det är ett karakteristiskt och betydelsefullt inslag i den svenska politiska beslutsprocessen att det som ett led i beredningen av regeringsärendena i stor utsträckning inhämtas yttranden från myndigheter, organisationer och andra enskilda sammanslutningar (prop. 1973:90 s. 287).

Kommittéväsendet

Kommittéväsendet, eller utredningsväsendet, berörs inte särskilt i regeringsformen. Skälet till detta är att kommittéväsendet normalt sett är ett led i beredningen av regeringsärendena, och hur detta ska gå till är en angelägenhet för regeringen. Enligt förarbetena till regeringsformen bör det förhållandet att regeringen är slutligt ansvarig för utformningen och innebörden av de förslag som läggs fram för riksdagen föra med sig att det ytterst är upp till regeringen att avgöra hur utredningsarbetet bör bedrivas (prop. 1973:90 s. 288). Därför får det anses vara regeringens sak att avgöra sådana frågor som om en kommitté ska tillsättas eller om uppdraget ska anförtros en särskild utredare och att ange de riktlinjer efter vilka utredningens arbete ska bedrivas. I nämnda förarbeten deklarerade det ansvariga statsrådet samtidigt som sin åsikt att utredningar genom parlamentariskt sammansatta kommittéer är ett utomordentligt värdefullt inslag vid beredningen av lagstiftningsfrågor och andra likartade viktigare ärenden och att denna utredningsform liksom hittills bör utnyttjas i betydande omfattning (s. 288).

Regeringen kan givetvis ge en förvaltningsmyndighet ett utredningsuppdrag. Men även särskilda organ kan få utredande uppgifter, och dessa organ kan vara organiserade på olika sätt. Utredningsväsendet består huvudsakligen av kommittéer och särskilda utredare. Andra beteckningar som förekommer på dessa utredningar är t.ex. beredningar, delegationer, förhandlare, kommissioner, nämnder, samordnare, råd och utredningar. Därutöver kan regeringen inrätta andra organ med skiftande uppgifter och karaktär och som finns inom eller utom Regeringskansliet.

Kommittéer och särskilda utredare

Kommittéförordningen

Allmänna bestämmelser om kommittéer och särskilda utredare finns i kommittéförordningen (1998:1474). Av 1 § kommittéförordningen framgår att förordningen tillämpas på kommittéer som har tillkallats på grund av ett regeringsbeslut och som har ett utredningsuppdrag. Vad som sägs i förordningen om kommittéer och om ordförande i kommittéer gäller också särskilda utredare, om något annat inte framgår av sammanhanget.

Av 12 kap. 1 § RF följer att de statliga förvaltningsmyndigheterna i regel lyder under regeringen. Detta gäller även kommittéer och särskilda utredare eftersom de utgör myndigheter. Ett sätt att markera att en kommitté eller en särskild utredare ska ha ställning som myndighet är att i regeringsbeslutet ange

att kommittéförordningen är tillämplig på kommitténs eller utredarens verksamhet.

En kommitté består av en ordförande och av en eller flera andra ledamöter, och ordföranden leder kommitténs arbete (2 och 3 §§). Av förordningen framgår vidare att en kommitté kan biträdas av bl.a. sakkunniga, experter och sekreterare (4 §). Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, ett statsråd utser och entledigar ordförande och andra ledamöter och beslutar om sakkunniga, experter, sekreterare och annat biträde åt kommittén (24 §). I kommittéförordningen finns även bestämmelser om ersättning till ordförande, andra ledamöter, sakkunniga och experter (25–32 §§).

Av 5 § kommittéförordningen framgår att sakkunniga i samma utsträckning som ledamöter ska få del av de handlingar som är avsedda för kommittén. De har även rätt att närvara vid kommitténs sammanträden och att delta i kommitténs överläggningar. Kommittén kan för särskilda fall besluta om undantag från denna paragraf. Experter biträder kommittén i den omfattning som kommittén eller ordföranden bestämmer (6 §).

I kommittéförordningen finns också bestämmelser om kommitténs namn, planering och budget (8–10 §§).

Av kommittéförordningen framgår vidare att kommittén årligen ska lämna en arbetsredogörelse till Regeringskansliet (12 §). I förordningen finns även bestämmelser om kostnadsberäkningar och andra konsekvensbeskrivningar som ska anges i betänkandet, om utformningen av ett betänkande, om reservationer och särskilda yttranden och om publicering av ett betänkande (14–22 §§).

Kommittén ska redovisa sitt uppdrag i ett eller flera betänkanden (13 §). När det gäller betänkandets utformning framgår av 17 § kommittéförordningen att det ska vara koncentrerat och inriktat på väsentligheter och att innehållet ska disponeras och presenteras så att läsarna lätt kan ta del av och bedöma kommitténs förslag och andra slutsatser. I varje betänkande ska det finnas en sammanfattning.

Ledamöter får foga reservationer och särskilda yttranden till kommitténs betänkande, och sakkunniga får foga särskilda yttranden till kommitténs betänkande (19 och 20 §§). Om kommittén går med på det, får enligt 21 § kommittéförordningen den som är expert foga ett särskilt yttrande till kommitténs betänkande i frågor som omfattas av expertuppdraget.

Av 22 § kommittéförordningen framgår att betänkanden ska tryckas och ges ut i serien Statens offentliga utredningar (SOU).

Det framgår vidare av förordningen att förvaltningslagen (1986:223)[3] ska tillämpas endast vid kommittéernas handläggning av administrativa ärenden och ärenden om utlämnande av allmänna handlingar (23 §).

[3] Riksdagen har antagit en ny förvaltningslag och lagen träder i kraft den 1 juli 2018 (prop. 2016/17:180, bet. 2017/18:KU2, rskr. 2017/18:2).

Slutligen framgår av 33 § kommittéförordningen att Regeringskansliet ska besluta de ytterligare föreskrifter som behövs för kommittéväsendets organisation och formerna för kommittéernas verksamhet.

Kommittéhandboken

Statsrådsberedningen har tagit fram Kommittéhandboken (Ds 2000:1), som innehåller information och riktlinjer för kommittéordförande, särskilda utredare, kommittésekreterare och andra inom kommittéväsendet.

Av handboken framgår att regeringen som ett led i arbetet med att leda den offentliga verksamheten lägger fram förslag till riksdagsbeslut och förser riksdagen med det nödvändiga beslutsunderlaget (s. 9). Det framhålls vidare att de svenska departementen är små jämfört med sina motsvarigheter i andra länder och att huvuddelen av arbetet med att förbereda större reformer görs inom kommittéväsendet.

En kommitté har till uppgift att ta fram fakta, analysera framtagen information och lägga fram förslag (s. 9). Därutöver påpekas i handboken att kommittéerna lyder under regeringen och att det är regeringen som ger dem deras uppdrag. Det betonas dock att kommittéerna arbetar och lägger fram resultatet av sitt arbete i eget namn. Det framhålls vidare att tillkallandet av en kommitté är uttryck för en planering på ganska lång sikt och en politiskt betydelsefull handling.

Kommittéer beskrivs i handboken som myndigheter som har bildats tillfälligt för att skaffa underlag för ett politiskt ställningstagande. Det anges vidare att regeringen i direktiven beslutar om de närmare formerna för utredningsarbetet. Som exempel nämns om arbetet ska utföras av en kommitté eller av en särskild utredare och om kommittén ska innehålla parlamentariker eller inte. I direktiven anges också på vilket sätt arbetet ska redovisas, dvs. om uppdraget ska redovisas i ett sammanhang eller genom delrapporter. Därtill kommer att direktiven innehåller en tidsram för arbetet.

När det gäller själva direktiven anges i Kommittéhandboken att innehållet varierar från fall till fall. Ibland är direktiven ganska vida och ger därmed stor frihet åt kommittén (s. 10). I andra fall lägger direktiven snäva band på kommitténs handlingsfrihet. Det anges i handboken att avgörande är här bl.a. vilka politiska beslut som finns. Det framhålls vidare att ett utredningsuppdrag ibland grundas på ett riksdagsbeslut och att kärnan i direktiven då utgörs av vad riksdagen har sagt i frågan.

Det framhålls vidare i handboken att det ansvariga statsrådet utser de personer som i olika funktioner ska delta i arbetet (s. 10). I de fall oppositionspartier ska vara företrädda i kommittéerna utser ansvarigt statsråd dessa ledamöter efter förslag från partierna.

I Kommittéhandboken betonas att regeringen har ambitionen att i direktiven klart formulera problem och avgränsa uppdraget. Kommittéerna arbetar normalt ganska självständigt inom ramen för sina direktiv. Det är emellertid angeläget att en kommitté och Regeringskansliet – genom det departement som kommittén är knuten till – håller så god kontakt med

varandra att det säkerställs att utredningsarbetet bedrivs i enlighet med regeringens intentioner (s. 9 f.).

Det framhålls i Kommittéhandboken att kommittéväsendet har flera förtjänster (s. 9 f.). Bland annat nämns att arbete i kommittéform är ett sätt att ta till vara det kunnande i en viss fråga som finns på olika håll i samhället. Det innebär också att den parlamentariska oppositionen och olika intressegrupper ges tillfälle att på ett tidigt stadium komma in i reformarbetet. Vidare framhålls att politiker och specialister ges goda förutsättningar för ett fruktbart samarbete med varandra. I frågor där en bred politisk enighet är önskvärd kan kommittén också fungera som ett forum för kompromisser och samförstånd i politiska frågor. Som exempel nämns grundlagsändringar. Slutligen framhålls att regeringen får en värdefull kontrollstation i reformarbetet genom att ett kommittéförslag kan sändas ut på remiss till myndigheter och andra och bli föremål för en offentlig debatt.

Av handboken framgår vidare att kommittéväsendet inte alltid erbjuder de lämpligaste utredningsformerna. Som exempel nämns att särskilt frågor av begränsad räckvidd eller av teknisk art ofta utreds effektivare t.ex. inom en förvaltningsmyndighet eller ett departement.

Regeringskansliet ger administrativt stöd åt kommittéerna. I Regeringskansliet finns det vid sidan av departementen en särskild enhet (kommittéservice) för detta.

Kommittéberättelsen

I en årlig skrivelse, kommittéberättelsen, redogör regeringen för verksamheten i de kommittéer som har tillsatts på grund av regeringens beslut (9 kap. 9 § riksdagsordningen). Kommittéberättelsen innehåller uppgifter om kommittéernas sammansättning, en redogörelse för kommittéernas arbete under den tid berättelsen avser samt uppgifter om kostnaderna för kommittéarbetet och fördelningen mellan kvinnor och män i kommittéerna.

Det parlamentariska läget i Sverige 1988–2017[4]

Fram till 1994 ägde riksdagsvalen rum vart tredje år. Sedan 1994 ska ordinarie val till riksdagen hållas vart fjärde år (3 kap. 3 § RF).

Vid riksdagsvalet 1988 fick Socialdemokraterna och Vänsterpartiet 49,1 procent av rösterna, medan Moderata samlingspartiet (Moderaterna), Folkpartiet liberalerna[5] (Folkpartiet) och Centerpartiet fick 41,8 procent av rösterna. Miljöpartiet de gröna (Miljöpartiet) fick 5,5 procent av rösterna och kom för första gången in i riksdagen. Den socialdemokratiska regeringen kunde sitta kvar vid makten med stöd av Vänsterpartiet. Riksdagen bestod av sex partier.

Riksdagsvalet 1991 innebar ett maktskifte, och Sverige fick en ny regering. Kristdemokraterna kom in i riksdagen, och partiet fick tillsammans med

[4] Uppgifterna i detta avsnitt är hämtade från Statistiska centralbyråns webbplats.
[5] Folkpartiet liberalerna bytte under hösten 2015 namn till Liberalerna.

Moderaterna, Folkpartiet och Centerpartiet 46,7 procent av rösterna. Socialdemokraterna och Vänsterpartiet fick 42,2 procent av rösterna. Miljöpartiet kom inte in i riksdagen. Ny Demokrati fick 6,7 procent av rösterna och kom för första gången in i riksdagen. Riksdagen bestod av sju partier.

Även riksdagsvalet 1994 innebar ett maktskifte, och Sverige fick en socialdemokratisk regering. Socialdemokraterna och Vänsterpartiet fick tillsammans 51,4 procent av rösterna. Ny Demokrati kom inte in i riksdagen. Miljöpartiet kom åter in i riksdagen. Riksdagen bestod av sju partier.

1998 års riksdagsval innebar att Socialdemokraterna kunde sitta kvar vid makten, men partiet var beroende av samarbete med både Vänsterpartiet och Miljöpartiet. Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet fick tillsammans 52,9 procent av rösterna. Moderaterna, Kristdemokraterna, Centerpartiet och Folkpartiet fick tillsammans 44,4 procent av rösterna. Riksdagen bestod alltjämt av sju partier.

Direkt efter riksdagsvalet 2002 var det oklart hur landet skulle styras. Efter förhandlingar blev det klart att Miljöpartiet skulle stödja en socialdemokratisk regering. Socialdemokraterna kunde alltså sitta kvar vid makten. Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet fick tillsammans 52,9 procent av rösterna. Även under denna mandatperiod bestod riksdagen av sju partier.

Riksdagsvalet 2006 innebar ett maktskifte, och Sverige fick en ny regering. Moderaterna, Centerpartiet, Folkpartiet och Kristdemokraterna fick totalt 48,2 procent av rösterna och kunde bilda en regering som hade majoritet i riksdagen. Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet fick tillsammans 46,0 procent av rösterna. Riksdagen bestod alltjämt av sju partier.

2010 års riksdagsval innebar att regeringen kunde sitta kvar. Moderaterna, Folkpartiet, Centerpartiet och Kristdemokraterna fick totalt 49,3 procent av rösterna, medan Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet tillsammans fick 43,6 procent av rösterna. Sverigedemokraterna fick 5,7 procent av rösterna och kom för första gången in i riksdagen. Riksdagen bestod av åtta partier.

Riksdagsvalet 2014 innebar ett maktskifte, och Sverige fick en regering bestående av socialdemokrater och miljöpartister. Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet fick tillsammans 43,6 procent av rösterna, medan Moderaterna, Centerpartiet, Folkpartiet och Kristdemokraterna totalt fick 39,4 procent av rösterna. Sverigedemokraterna fick 12,9 procent av rösterna. Det finns alltjämt åtta partier i riksdagen.

Tidigare granskning m.m.

Kommittéväsendet

Flera utredningar har uppmärksammat kommittéväsendets betydelse. Förvaltningspolitiska kommissionen anförde bl.a. att kommittéväsendets roll hade förändrats sedan början av 1980-talet (SOU 1997:57 s. 98 f.). Enligt kommissionen arbetade utredningarna med alltmer begränsade tidsramar samtidigt som de tenderade att knytas allt hårdare till Regeringskansliet.

Kommissionen anförde vidare att utredningarna också hade fått minskad betydelse som instrument för att generera ny kunskap. Uppgiften hade mer inriktats mot att sammanfatta redan existerande kunskap och relativt snabbt omvandla den till förslag.

Demokratiutredningen konstaterade i sitt betänkande att det tillkallades allt färre stora kommittéer med de organiserade intressena representerade, att antalet ensamutredningar ökade och att det förutsattes att ensamutredningarna skulle jobba snabbt (SOU 2000:1 s. 89).

Även Styrutredningen uppmärksammade kommittéväsendet och dess förändring över tiden. Utredningen anförde att antalet kommittéer, sett i ett längre tidsperspektiv, hade minskat kraftigt sedan 1982, att utredningstiden hade blivit kortare, att det hade blivit allt vanligare med särskilda utredare i stället för parlamentariska kommittéer och att särskilda utredare hade blivit den dominerande formen (SOU 2007:75 s. 141). Det hänvisades också till att tidigare studier hade uppmärksammat att kommittéerna i mindre utsträckning tog fram ny kunskap utan i stället omvandlade redan existerande kunskap till förslag.

2014 års Demokratiutredning konstaterade bl.a. att med fler ensamutredningar som har kort tid på sig har kommittéväsendets roll som konsensusbyggare försvagats (SOU 2016:5 s. 353).

Riksdagens revisorer[6] konstaterade i en egeninitierad granskning av kommittéväsendet som avslutades i december 1997 att andelen enmansutredningar hade ökat medan andelen parlamentariska kommittéer hade minskat (bet. 2004/05:KU3 s. 4). Det innebar enligt revisorerna att många utredningsförslag saknade en bred politisk förankring och att regeringens kontroll över kommittéerna ökat. I en uppföljande granskning konstaterade Riksrevisionen att andelen särskilda utredare hade minskat något under perioden 1996–2002, att trenden med en minskande andel parlamentariska kommittéer hade fortsatt, att de parlamentariska kommittéerna 2002 svarade för en dryg tiondel av det totala antalet kommittéer, att jämföra med en femtedel 1996 och en tredjedel 1991, och att antalet interpellationer och frågor under tiden hade nära nog fördubblats.

Kommittéväsendets roll och arbetsformer har behandlats av konstitutionsutskottet vid några tillfällen (bet. 1990/91:KU7, 1997/98:KU31, 1998/99:KU26 och 2004/05:KU3). Hösten 1990 påminde utskottet om att det vid flera tillfällen understrukit det angelägna i att slå vakt om det värdefulla inslag i beslutsprocessen som den offentliga utredningsverksamheten utgör (bet. 1990/91:KU7 s. 10). Vidare framhöll utskottet på nytt att effektivitetskravet och vikten av en allsidig belysning i de flesta fall bäst tillgodoses om skilda politiska meningsriktningar – såsom sker i parlamentariska utredningar – får påverka utredningsarbetet (se även bet. KU 1983/84:1, 1984/85:35 och

[6] Riksdagens revisorer och Riksrevisionsverket ersattes 2003 av den nya myndigheten Riksrevisionen.

1985/86:5). Därtill konstaterade utskottet hösten 2004 att det inom Regeringskansliet pågick ett utvecklingsarbete i fråga om kommittéväsendet och att Riksrevisionens rapport Förändringar inom kommittéväsendet utgjorde en del i underlaget för detta arbete som bedrevs i en arbetsgrupp (bet. 2004/05:KU3 s. 9). Utskottet avstyrkte också med hänvisning till pågående utvecklingsarbete en motion om att stärka det parlamentariska inslaget i utredningsväsendet. Arbetsgruppen redovisade resultatet av gruppens överväganden i rapporten Utveckling av kommittéväsendet. I rapporten föreslogs ett antal åtgärder för att effektivisera kommittéväsendet och säkerställa en hög kvalitet i kommittébetänkandena (prop. 2005/06:1 utg.omr.1 s. 55).

Hösten 2016 granskade konstitutionsutskottet det parlamentariska inslaget i utredningsväsendet (bet. 2016/17:KU10). En övergripande kartläggning gjordes för att identifiera de utredningar med parlamentariskt inslag som regeringen genom kommittédirektiv hade beslutat att tillsätta under perioden den 1 januari 1990–31 december 1995, den 1 januari 2000–31 december 2005 och den 1 januari 2010–31 juli 2016. I sitt ställningstagande framhöll utskottet inledningsvis att det statliga utredningsväsendet sedan länge har ansetts utgöra ett inslag av grundläggande värde i svensk förvaltningstradition i beredningen av de förslag till lagstiftningsåtgärder och ärenden av annat slag som regeringen lägger fram för riksdagen (s. 79). Vid utredningar av olika ämnen tillgodoses också enligt utskottet effektivitetskravet och vikten av en allsidig belysning i många fall bäst om skilda politiska meningsriktningar – såsom kan ske i utredningar med parlamentariskt inslag – får påverka utredningsarbetet.

Av utskottets granskning framgick att andelen utredningar med parlamentariskt inslag hade varierat under den studerade perioden. Flera omständigheter kunde enligt utskottet tänkas ha betydelse i sammanhanget. Bland annat framhölls att vissa ämnesområden är sådana som typiskt sett utreds av utredningar med parlamentariskt inslag. Vidare konstaterade utskottet att det parlamentariska läget i riksdagen varierar och att en regering som inte har egen majoritet i riksdagen kan vara mer benägen att i ett tidigt skede i ett reformarbete bjuda in företrädare för oppositionspartierna. EU-medlemskapet var en annan omständighet som framhölls av utskottet. Utskottet framhöll att EU-medlemskapet innebär att en rad utredningar tillsätts med uppdrag att föreslå åtgärder för att genomföra EU-rätten och att handlingsutrymmet för regeringen och behovet av avstämningar med oppositionspartierna i detta skede kan vara mer begränsat. I denna del konstaterade dock utskottet att besluten i EU i regel har föregåtts av samråd mellan regeringen och riksdagen.

Genom kartläggningen identifierade utskottet två utredningsformer med parlamentariskt inslag – parlamentariska kommittéer och särskilda utredare eller kommittéer i vilkas uppdrag det ingått ett parlamentariskt samråd (parlamentarisk referensgrupp eller annan form av parlamentariskt samråd) som varit knutet till utredningen. Fördelningen mellan de två utredningsformerna varierade dock. Utredningar med parlamentariskt samråd förekom enligt utskottet under hela den studerade perioden, men utredningsformen

hade procentuellt sett ökat under innevarande mandatperiod medan parlamentariska kommittéer minskat i andel.

Utskottet framhöll att det kan finnas olika skäl till valet av utredningsform med parlamentariskt inslag. Vidare underströk utskottet att varje utredningssituation är unik och att frågor om utformningen av det parlamentariska inslaget får avgöras av regeringen från fall till fall. Om ett av huvudsyftena med ett utredningsuppdrag är att nå en bred politisk förankring kan enligt utskottet en parlamentarisk kommitté vara att föredra. I denna del anförde utskottet att genom en sådan utredningsform ges företrädare för oppositionspartierna tillfälle att på ett tidigt stadium komma in i reformarbetet och att det ges möjligheter till kompromisser och samförstånd i politiska frågor. Därutöver ger den förutsättningar för diskussioner mellan politiker och specialister inom olika områden. Dessutom kan det enligt utskottet finnas ämnesområden där det är önskvärt med en bred och långsiktig politisk överenskommelse. En parlamentarisk referensgrupp eller annan form av parlamentariskt samråd kan enligt utskottet vara att föredra om utredningstiden är begränsad eller om uppdraget rör frågor som inte förutsätter en bred politisk förankring men där det ändå är önskvärt med någon form av politisk avstämning, t.ex. för att sondera hur oppositionen i riksdagen ställer sig till en viss fråga. Det kan även vara så att regeringen vill ge oppositionspartierna insyn i ett utredningsarbete. Om syftet med ett utredningsuppdrag enbart är att utveckla regeringens politik torde enligt utskottet en utredning utan parlamentariskt inslag vara att föredra. Detsamma konstaterade utskottet gäller om syftet med utredningen främst är att inhämta och bearbeta expertkunskap.

När det gäller utredningar med parlamentariska referensgrupper eller någon annan form av parlamentariskt samråd konstaterade utskottet att granskningen visade att det i kommittédirektiven i regel saknades närmare uppgifter om hur det parlamentariska inslaget skulle se ut och hur själva samrådet skulle vara utformat. Inte heller angavs hur resultatet av det parlamentariska samrådet skulle tas om hand och hur det skulle redovisas. Genomgången visade också att redovisningen av de samråd som hade ägt rum varierade stort i betänkandena. Vanligast var enligt utskottet att det av betänkandena endast framgick att det hade förekommit ett parlamentariskt samråd utan att resultatet av samrådet redovisades närmare.

Mot bakgrund av utredningsväsendets grundläggande betydelse gav granskningen anledning till vissa kommentarer från utskottets sida. För att säkerställa att det parlamentariska inslaget i en utredning fyller sitt ändamål bör enligt utskottet syftet med det parlamentariska inslaget noga övervägas och därefter bör utifrån syftet ställning tas till utredningsform. Om syftet är att regeringen ska få del av oppositionspartiernas inställning till en viss fråga eller att utarbeta förslag som i förlängningen kan godtas av riksdagen är enligt utskottet typiskt sett en parlamentarisk kommitté mer ändamålsenlig och därför att föredra. Formerna för hur sådana utredningar ska bedrivas får enligt utskottet anses vedertagna. Om det i stället anses mer lämpligt att någon form

av parlamentariskt samråd ska ingå i en utredning bör enligt utskottet närmare övervägas vilka syften samrådet ska ha, i vilka former samrådet ska ske och, för det fall det är aktuellt, hur resultatet av samrådet ska tas om hand och redovisas. I exempelvis kommittédirektiven kan då närmare anges riktlinjerna för samrådets former och hur resultatet av utredningens samråd med företrädare för riksdagspartierna ska redovisas. Mot bakgrund av den utveckling som hade skett att mer frekvent tillsätta utredningar med inslag av olika former av parlamentariskt samråd, kunde det även enligt utskottet finnas skäl att se över bestämmelserna i kommittéförordningen och anvisningarna i Kommitténandboken.

Val av utredningsform

Våren 2002 granskade konstitutionsutskottet kommittéernas ställning gentemot regeringen (bet. 2001/02:KU20). I sitt ställningstagande konstaterade utskottet inledningsvis att det statliga kommittéväsendet sedan länge har ansetts utgöra ett inslag av grundläggande värde i svensk förvaltningstradition i beredningen av de förslag till lagstiftningsåtgärder och ärenden av annat slag som regeringen lägger fram för riksdagen (s. 202 f.).

Utskottet anförde vidare att det är regeringens uppgift att avgöra hur den utredning bör bedrivas som anses behövlig som grundval för regeringens förslag. Det politiska beslut som ligger till grund för att den aktuella utredningsuppgiften bör utföras är enligt utskottet naturligtvis en utgångspunkt i dessa sammanhang.

Vidare anfördes att en förutsättning för att kommittéväsendet ska kunna utgöra en grundsten i den svenska förvaltningstraditionen dock är att krav på hög kvalitet och integritet utgör ytterligare utgångspunkter för regeringens bedömning vid val av utredningsform och ett uppdrags utformning. Inom kommittéväsendet bör det enligt utskottet således ges utrymme för att inte bara lägga fram förslag baserade på befintlig kunskap utan att också generera ny kunskap. Utskottet framhöll vidare att det självfallet är viktigt att en dialog upprätthålls mellan en kommitté och det ansvariga departementet, så att det finns en kunskap om hur direktiven uppfattas på respektive håll och i vad mån utredningsuppgiften kan uppfyllas inom ramen för uppdraget. Slutligen framhöll utskottet att det i detta sammanhang dock är av väsentlig betydelse, såväl för den enskilda kommitténs möjlighet att självständigt utföra sitt uppdrag som för kommittéväsendet i stort, att kravet på integritet i kommittéernas arbete iakttas.

Utskottet har även granskat regeringens utseende av kommittéordförande (bet. 2004/05:KU20 s. 128 f.). I sitt ställningstagande anförde utskottet inledningsvis att en kommitté kan beskrivas som en myndighet som tillfälligt har bildats för att skaffa fram underlag för ett politiskt ställningstagande. I sitt arbete tar kommittén fram fakta, analyserar dem och lägger fram förslag. Utskottet konstaterade på nytt att det statliga kommittéväsendet sedan länge anses utgöra ett inslag av grundläggande värde i svensk förvaltningstradition i beredningen av de förslag till lagstiftningsåtgärder och ärenden av annat slag

som regeringen lägger fram för riksdagen. Det får anses vara regeringens uppgift att avgöra hur de utredningar bör bedrivas som anses behövliga som underlag för regeringens förslag. Det politiska beslutet om själva utredningsuppgiften är här en självklar utgångspunkt. Om kommittéväsendet ska vara av grundläggande betydelse är enligt utskottet även krav på hög kvalitet och integritet viktiga utgångspunkter för regeringens bedömning vid val av utredningsform och uppdragets utformning.

Vidare anförde utskottet att en grundläggande metod för regeringen att inom denna ram påverka kommittéers arbete är att i direktiven ange riktlinjer för kommittéernas arbete, bl.a. om vilken fråga som ska utredas, avgränsningar av uppdraget och när utredningen ska vara färdig. Utöver direktiven är det enligt utskottet viktigt att en dialog upprätthålls mellan departementet och kommittén för att säkerställa att arbetet bedrivs på ett sådant sätt att utredningen kan väntas komma att fylla sitt ändamål. Utskottet konstaterade vidare att utseende av ordförande och ledamöter är ytterligare en metod för regeringen att påverka hur och med vilken inriktning kommittéer bedriver sitt arbete. Även om det i det aktuella ärendet inte var fråga om statliga tjänster, utan om statliga uppdrag, bör utseendet ske på sakliga grunder, och politisk erfarenhet får anses vara en saklig grund bland flera andra när det i utredningsuppdraget ingår att till regeringen lägga fram förslag som innebär sådana avvägningar mellan olika intressen där politiska värderingar spelar en viktig roll.

Våren 2013 granskade utskottet regeringens anlitande av privata företag för utredningsuppdrag (bet. 2012/13:KU20). I sitt ställningstagande anförde utskottet bl.a. att det är upp till regeringen att avgöra hur de utredningar bör bedrivas som anses behövliga som underlag för regeringens förslag och att utskottet utgår från att regeringen tar till vara den expertis som finns hos myndigheterna och använder sig av möjligheten att ge uppdrag till dessa respektive tillsätter kommittéer när så är lämpligt (s. 92). Enligt utskottet är det givetvis angeläget att regeringen och Regeringskansliet vid val av utredningsform beaktar kravet i budgetlagen om god hushållning med statens medel. Därtill kommer att en ordning som låter förslag och pågående ärenden komma myndigheter, organisationer och andra till del kan leda till att de blir allsidigt belysta och konsekvenserna av dem så långt möjligt kända på förhand (jfr bet. 2008/09:KU10). Detta gäller enligt utskottet självfallet oavsett val av utredningsform.

Utskottet granskade under hösten 2015 frågan om samordnare inom olika politikområden (bet. 2015/16:KU10). I ställningstagandet hänvisades inledningsvis till tidigare uttalanden från utskottet om att det får anses vara regeringens uppgift att avgöra hur de utredningar bör bedrivas som anses behövliga som underlag för regeringens beslut och att det alltså ligger på regeringen att avgöra sådana frågor som utredningsform och att ange riktlinjer för arbetet (s. 81). Det politiska beslut som ligger till grund för att den aktuella utredningsuppgiften bör utföras är enligt utskottet naturligtvis en utgångspunkt i dessa sammanhang. Den aktuella granskningen berörde dock enligt

utskottet en rad frågeställningar av konstitutionellt intresse. Bland annat anförde utskottet att även om det är upp till regeringen att avgöra formen för ett samordningsuppdrag och uppdragets innehåll är det av vikt att berörda myndigheter informeras om beslutade samordningsuppdrag och uppdragens innehåll (s. 82). Vidare framhöll utskottet att det är angeläget att regeringen inför ett beslut om samordningsuppdrag noga överväger frågor om organisationsform, uppdragets innehåll och redovisning, arbetsformer och kontakter, rollfördelningen mellan regeringen, det ansvariga statsrådet, Regeringskansliet och samordnaren samt kravet i budgetlagen om god hushållning med statens medel. Därtill kommer enligt utskottet att det är av vikt att behövliga upplysningar och yttranden inhämtas från berörda myndigheter m.fl. inför beslut om samordningsuppdrag.

Kommittéberättelsen

Enligt 9 kap. 9 § riksdagsordningen ska regeringen varje år i en skrivelse till riksdagen redovisa verksamheten inom de kommittéer som tillsatts på grund av regeringens beslut. Regeringens skrivelse, kommittéberättelsen, behandlas av konstitutionsutskottet. Kommittéberättelsen innehåller uppgifter om kommittéernas sammansättning, redogörelser för kommittéernas arbete under den tid berättelsen avser samt uppgifter om kostnaderna för kommittéarbetet och fördelningen mellan kvinnor och män i kommittéerna. Kommittéberättelsen innehåller även sak- och personregister.

Regeringens kommittéberättelse behandlades av konstitutionsutskottet senast våren 2017 (bet. 2016/17:KU24). Uppgifterna i kommittéberättelsen avsåg 2016. Under 2016 tillsattes 74 kommittéer och avslutades 74 (s. 5). Motsvarande siffror för 2015 var 74 respektive 99 (bet. 2015/16:KU29 s. 5). Det framgår vidare att de totala utgifterna för kommittéerna under 2016 var drygt 400 miljoner kronor, vilket är en minskning med 100 miljoner kronor i förhållande till den summa som angavs för 2015. I summan ingår utgifter för konsultationer, vilka uppgick till närmare 40 miljoner kronor. Denna summa är en minskning med 40 miljoner kronor i förhållande till den summa som angavs för 2015.

Även frågan om innehållet i regeringens kommittéberättelse har behandlats av konstitutionsutskottet. Våren 1996 granskade utskottet särskilda organ för utredning, rådgivning och förvaltning (bet. 1995/96:KU30 s. 21 f.). I sitt ställningstagande framhöll utskottet att regeringen borde överväga vilka principer som ska gälla för kommittéredovisningen i framtiden. Utskottet efterlyste att regeringen i nästa års kommittéberättelse skulle återkomma med en redovisning av de överväganden som gjorts och de åtgärder som vidtagits.

Regeringen vidtog ett antal åtgärder med anledning av utskottets uttalande. I skrivelsen med redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser till regeringen våren 1997 (skr. 1996/97:15) anförde regeringen att frågan om principerna för kommittéredovisningen i framtiden var under övervägande inom Regeringskansliet och att regeringen skulle återkomma till denna i kommande kommittéberättelse. I kommittéberättelsen för 1998 (skr.

1997/98:103) redogjorde regeringen för utskottets uttalande och införde andra principer för redovisningen än de som tillämpats tidigare.

Som har redovisats ovan genomförde utskottet under hösten 2015 en granskning av samordnare inom olika politikområden (bet. 2015/16:KU10). När det gällde uppgifter om beslutade samordningsuppdrag och utsedda samordnare konstaterade utskottet att viss information kunde hämtas i regeringens kommittéberättelser och kommittéregistret i Regeringskansliets databas (s. 82). Flera av de samordnare som hade identifierats vid utskottets kartläggning fanns dock inte redovisade i kommittéberättelsen och kommittéregistret. Av svaret från Regeringskansliet framgick också att det inte fanns någon samlad information om de samordnare som inte fanns redovisade i kommittéberättelsen. Enligt utskottet är det viktigt att allmänheten på ett förhållandevis enkelt sätt ska kunna hitta information om beslutade samordningsuppdrag, särskilt som samordnare typiskt sett har i uppdrag att verka utåtriktat genom kontakter med olika delar av samhället. Utskottet ansåg att det var angeläget med en enhetlig översyn av kriterierna för redovisningen i kommittéberättelsen och kommittéregistret. Utskottet förutsatte att regeringen i t.ex. den kommande kommittéberättelsen skulle återkomma med en redovisning av de åtgärder som vidtagits i denna del.

Av regeringens kommittéberättelse för 2015 framgår att med anledning av konstitutionsutskottets uttalanden i samband med granskningen av samordnare inom olika politikområden hade det inom Regeringskansliet inletts ett arbete med en översyn av kriterierna för redovisningen i kommittéberättelsen och kommittéregistret och att regeringen avsåg att återkomma till riksdagen i frågan i nästa års kommittéberättelse (skr. 2015/16:103 s. 12).

Av regeringens Kommittéberättelse – kommittéernas verksamhet under 2016 framgår att Regeringskansliet, med anledning av konstitutionsutskottets påpekanden, har sett över sina interna rutiner för att få en större enhetlighet när det gäller hur samordnare tillsätts, hur de betecknas och hur de redovisas i kommittéberättelsen och i kommittéregistret (skr. 2016/17:103 s. 11). Enligt regeringen syftar de nya rutinerna bl.a. till att samordnare med ett tydligt och utåtriktat uppdrag bör utföra det som en fristående myndighet. Genom de redovisade åtgärderna kommer samordnare att vara sökbara både i kommittéberättelsen och i kommittéregistret.

Som har redovisats ovan genomförde utskottet under hösten 2016 en granskning av det parlamentariska inslaget i utredningsväsendet (bet. 2016/17:KU10). Utskottet noterade att när det gäller uppgifter om tillsatta utredningar med parlamentariskt inslag kunde viss information om utredningarnas sammansättning hämtas i regeringens årliga kommittéberättelse (s. 81). Flera av de parlamentariska referensgrupper som hade identifierats vid utskottets kartläggning fanns dock inte redovisade i kommittéberättelsen. Av svaren från Regeringskansliet framgick också att endast de ledamöter som har utsetts av ansvarigt statsråd fanns redovisade i kommittéberättelsen.

I sitt ställningstagande framhöll utskottet att det är viktigt att det på ett enkelt sätt går att hitta information om att t.ex. en parlamentarisk referensgrupp är knuten till en utredning och vilka som sitter i referensgruppen för riksdagspartierna. Det kan i denna del enligt utskottet inte spela någon roll om det är ett statsråd eller en utredning som har utsett ledamöterna i referensgruppen, utan avgörande är att riksdagens partier är representerade i utredningsarbetet. Utskottet konstaterade att det pågick en översyn av kriterierna för redovisningen i kommittéberättelsen. Även redovisningen av det parlamentariska inslaget i en utredning kunde enligt utskottet med fördel ingå i denna översyn.

I den senaste kommittéberättelsen framhöll regeringen att, mot bakgrund av konstitutionsutskottets synpunkter, inkluderas numera i kommittéberättelsen uppgifter om parlamentariska referensgrupper och annat parlamentariskt samråd som följer av kommittédirektiv men inte har förordnats av ett statsråd (skr. 2016/17:103 s. 12). Dessa parlamentariska referensgrupper och annat parlamentariskt samråd anges i aktuella fall i redogörelsen under särskilda rubriker. Vidare avser regeringen att fortlöpande föra in uppgifter om dessa i kommittéregistret. Eftersom de inte har förordnats av ett statsråd ingår de inte i redovisningen av könsfördelningen i statliga kommittéer.

Iakttagelser vid den aktuella kartläggningen

Undersökningens upplägg

En övergripande kartläggning har gjorts för att identifiera de utredningar som regeringen genom kommittédirektiv beslutat att tillsätta under åren 1989, 1992, 1999, 2007, 2011 och 2015. För att kunna identifiera de utredningar som tillsatts under den aktuella tidsperioden har en genomgång gjorts av regeringens kommittédirektiv. Kartläggningen har avgränsats på så sätt att med utredningar har avsetts de nya utredningar som regeringen beslutat att tillsätta under de aktuella åren. Det innebär att de tilläggsdirektiv som regeringen har beslutat under åren inte gåtts igenom. Inte heller har de tilläggsdirektiv som de identifierade utredningarna sedermera kan ha fått gåtts igenom.

Förutom en genomgång av kommittédirektiven har regeringens kommittéberättelser studerats. Därutöver har i några enstaka fall en översiktlig genomgång gjorts av kommittéregistret på regeringens webbplats och av utredningsbetänkanden.

När det gäller de identifierade utredningarna har kommittédirektiven och kommittéberättelserna gåtts igenom översiktligt för att få svar på ett antal frågor. Bland annat har utredningarnas form studerats, dvs. om regeringen valt att tillsätta en särskild utredare eller en kommitté. En annan fråga rör utredarnas och kommittéordförandenas bakgrund. Med begreppet bakgrund har avsetts den titel med vilken en utredare eller en kommittéordförande presenterats i kommittéberättelsen. Därutöver har en utrednings sammansättning i övrigt studerats. I denna del har bl.a. förekomsten av parlamentariskt

inslag noterats. Med begreppet parlamentariskt inslag har avsetts att någon eller några kommittéledamöter, sakkunniga eller experter i kommittéberättelserna angetts som politiker. Med politiker har i denna del avsetts riksdagsledamöter, statsråd och politiska företrädare på regional eller kommunal nivå. Därutöver har i begreppet parlamentariskt inslag även räknats in de utredningar där det ingått någon form av parlamentariskt samråd. Den vanligaste typen av samråd är att en parlamentarisk referensgrupp har varit knuten till en utredning, men även andra former av samråd har identifierats. Med begreppet samråd har avsetts kontakter med bl.a. riksdagsledamöter, företrädare för riksdagspartierna och politiska företrädare på regional eller kommunal nivå. Däremot har en utredares eller en kommittéordförandes bakgrund inte beaktats när det gäller frågan om en utredning har parlamentariskt inslag. I begreppet parlamentariskt inslag har inte heller ingått de utredningar där det enligt uppdraget ingått att samråda med bl.a. en parlamentarisk kommitté utan att kommitténs sammansättning särskilt lyfts fram i direktiven.

Vidare har när det gäller en utrednings sammansättning även noterats förekomsten av ledamöter, sakkunniga och experter och dessa personers bakgrund. I denna del har även studerats om, och i så fall på vilket sätt, tjänstemän i Regeringskansliet varit en del av utredningarnas sammansättning. En utredning biträds ofta av en eller flera sekreterare. Dessa personers bakgrund har inte studerats närmare.

Det har vidare med kommittédirektiven som underlag gjorts en översiktlig genomgång av utredningsuppdragen. Av intresse i denna del är bl.a. själva uppdraget och dess omfattning. I denna del har studerats utredningarnas uppgifter och arbete. När det gäller uppdragets omfattning har noterats vilket eller vilka ämnesområden som har ingått i uppdraget och om uppdraget rört en begränsad fråga eller om det har rört mer övergripande och omfattande frågor. Det har även studerats om uppdraget eller delar av detta rört EU:s rättsakter och dess genomförande i svensk rätt samt om det i uppdraget ingått att ta fram ny kunskap. En annan fråga av intresse är handlingsfriheten för en utredare eller en kommitté. I denna del har studerats om kommittédirektiven lägger snäva band på en utredares eller en kommittés uppdrag eller om ett uppdrag är vitt utformat och därmed ger en utredare eller en kommitté ett visst handlingsutrymme. Det har vidare noterats om det i kommittédirektiven öppnats upp för en utredare eller en kommitté att ta egna initiativ. Dessutom har studerats om det i direktiven finns uppgifter om vilka kontakter (samråd) som en utredare eller en kommitté ska ta.

Slutligen har även studerats om direktiven innehåller en tidsram för arbetet. I denna del har även utredningstiden noterats.

Generella iakttagelser

Utredningsformen och det parlamentariska inslaget

Av genomgången framgår att regeringen under den aktuella tidsperioden beslutade om totalt 738 kommittédirektiv och av dessa har 508 direktiv avsett

nya utredningar (särskilda utredare eller kommittéer). Resterande direktiv är med något enstaka undantag tilläggsdirektiv till tidigare tillsatta utredningar. En sammanställning över samtliga utredningar som regeringen genom kommittédirektiv beslutat att tillsätta under den aktuella tidsperioden har upprättats (bilaga 6.1).

När det gäller utredningsformen visar genomgången att regeringen under den aktuella tidsperioden framför allt har utsett särskilda utredare. Av de totalt 508 tillsatta utredningarna avsåg 399 (78 procent) utredare och 109 (22 procent) kommittéer (se tabeller nedan). Genomgången visar att den valda utredningsformen har varierat under den aktuella tidsperioden. Åren 1989, 1992, 1999, 2007, 2011 respektive 2015 utfördes 61, 70, 71, 88, 86 respektive 89 procent av utredningsuppdragen av utredare. Det innebär att utredningar där arbetet har utförts av kommittéer under den aktuella tidsperioden svarade för 39, 30, 29, 12, 14 respektive 11 procent av utredningarna.

En annan fråga som har studerats är det parlamentariska inslaget. I denna del kan konstateras att kommittédirektiven ofta innehåller uppgifter om det parlamentariska inslaget. Som exempel kan nämnas att det av direktiven framgår att en kommitté ska ha parlamentarisk sammansättning eller att en parlamentarisk referensgrupp ska knytas till en utredare. Kartläggningen visar emellertid att ett ansvarigt statsråd ibland har valt att, efter det att kommittédirektiven beslutats av regeringen, utse t.ex. en eller flera riksdagsledamöter, f.d. statsråd eller kommunalråd till ledamöter i en kommitté eller sakkunniga i en utredning. Genomgången visar att av totalt 508 utredningar hade 78 (15 procent) någon form av parlamentariskt inslag. Andelen utredningar med parlamentariskt inslag har varierat under den aktuella tidsperioden (se tabeller nedan). Åren 1989, 1992, 1999, 2007, 2011 respektive 2015 svarade utredningar med parlamentariskt inslag för 30, 21, 16, 6, 10 respektive 16 procent av det totala antalet tillsatta utredningar.

När det gäller det parlamentariska inslaget har även kopplingen till utredningsform studerats. I denna del framgår av genomgången att av totalt 399 utsedda utredare hade 13 (3 procent) ett parlamentariskt inslag. Genomgången visar att andelen utredare med parlamentariskt inslag har varierat något under den aktuella tidsperioden (se tabeller nedan). Åren 1989, 1992, 1999, 2007, 2011 respektive 2015 svarade utredare som biträddes av någon form av parlamentariskt inslag för 3, 3, 0, 1, 3 respektive 11 procent av det totala antalet tillsatta utredare. Det framgår vidare av genomgången att av totalt 109 kommittéer hade 65 (60 procent) ett parlamentariskt inslag. Andelen kommittéer med parlamentariskt inslag har varierat under den aktuella tidsperioden. Åren 1989, 1992, 1999, 2007, 2011 respektive 2015 svarade kommittéer med parlamentariskt inslag för 73, 61, 58, 38, 58 respektive 62 procent av det totala antalet tillsatta kommittéer.

I tabellerna nedan finns en redogörelse för antalet tillsatta utredningar per år. Av tabellerna framgår också fördelningen mellan utredningsform och förekomsten av parlamentariskt inslag.

Tabell 6.1 Utredningar, utredningsform och parlamentariskt inslag

År	Nya utredningar	Utredningsform		Parlamentariskt inslag	
	Samtliga kommittédir. (ej tilläggsdir.)	Särskild utredare	Kommitté	Ja	Nej
1989	56	61 % (34)	39 % (22)	30 % (17)	70 % (39)
1992	92	70 % (64)	30 % (28)	21 % (19)	79 % (73)
1999	91	71 % (65)	29 % (26)	16 % (15)	84 % (76)
2007	108	88 % (95)	12 % (13)	6 % (6)	94 % (102)
2011	87	86 % (75)	14 % (12)	10 % (9)	90 % (78)
2015	74	89 % (66)	11 % (8)	16 % (12)	84 % (62)
Totalt	**508**	**78 % (399)**	**22 % (109)**	**15 % (78)**	**85 % (430)**

Tabell 6.2 Särskild utredare – parlamentariskt inslag

År	Utredningsform särskild utredare	Parlamentariskt inslag	
		Ja	Nej
1989	34	3 % (1)	97 % (33)
1992	64	3 % (2)	97 % (62)
1999	65	0 % (0)	100 % (65)
2007	95	1 % (1)	99 % (94)
2011	75	3 % (2)	97 % (73)
2015	66	11 % (7)	89 % (59)
Totalt	**399**	**3 % (13)**	**97 % (386)**

Tabell 6.3 Kommitté – parlamentariskt inslag

År	Utredningsform kommitté	Parlamentariskt inslag	
		Ja	Nej
1989	22	73 % (16)	27 % (6)
1992	28	61 % (17)	39 % (11)
1999	26	58 % (15)	42 % (11)
2007	13	38 % (5)	62 % (8)
2011	12	58 % (7)	42 % (5)
2015	8	62 % (5)	38 % (3)
Totalt	**109**	**60 % (65)**	**40 % (44)**

Som konstitutionsutskottet noterat i en tidigare granskning visar också genomgången att kommittéer med parlamentarisk sammansättning under senare år ofta har ersatts av utredare som biträtts av parlamentariska referensgrupper (se tabeller ovan). Av de totalt 508 tillsatta utredningarna avsåg 13 (3 procent) utredare som biträddes av någon form av parlamentariskt inslag och 65 (13 procent) kommittéer med parlamentariskt inslag. Genomgången visar att andelen utredare med parlamentariskt inslag har varierat något under den aktuella tidsperioden. Åren 1989, 1992, 1999, 2007, 2011 respektive 2015 svarade utredare som biträddes av någon form av parlamentariskt inslag för 2,

2, 0, 1, 2 respektive 9 procent av det totala antalet tillsatta utredningar. Andelen kommittéer med parlamentariskt inslag har varierat under den aktuella tidsperioden. Åren 1989, 1992, 1999, 2007, 2011 respektive 2015 svarade kommittéer med parlamentariskt inslag för 29, 18, 16, 5, 8 respektive 7 procent av det totala antalet tillsatta utredningar.

Utredningsuppdraget och dess innehåll

När det gäller utredningarnas uppgifter och arbete har tre olika typer av uppdrag identifierats (se tabell nedan). En stor del av utredningarna har haft ett s.k. traditionellt utredningsuppdrag. Med detta har avsetts att det i uppdraget ingått att ta fram fakta, analysera dem och lägga fram förslag. Genomgången visar emellertid att innehållet i denna typ av uppdrag har varierat. När det gäller vissa utredningar har det ingått i uppdraget att utifrån visst angivet material, t.ex. en rättsakt från EU, ett riksdagsbeslut, en proposition eller en rapport, göra analyser och lägga fram förslag. Det kan också vara så att det i ett uppdrag inte har ingått att lämna några förslag utan endast att analysera ett visst material eller vissa frågeställningar. Andra utredningar har enbart haft i uppdrag att ta fram och redovisa ett visst material. Dessutom har det i vissa uppdrag även ingått att bedriva viss utåtriktad verksamhet. Som exempel kan nämnas att sprida information. I undantagsfall har det även ingått i ett uppdrag att hantera olika stödformer.

Några enstaka av de identifierade utredningarna har haft ett rådgivande uppdrag. Denna typ av uppdrag skiljer sig från det traditionella utredningsuppdraget på så sätt att det i uppdraget endast har ingått att bistå regeringen i en konkret fråga. Som exempel kan nämnas en expertgrupp som har haft i uppdrag att yttra sig till regeringen i en viss fråga inför ett regeringsbeslut.

Slutligen har ett begränsat antal utredningar haft i uppdrag att enbart bedriva viss operativ verksamhet. Som exempel kan nämnas att avveckla en myndighet, att sprida information och att anordna olika arrangemang.

Genomgången visar att merparten av de identifierade utredningarna har haft någon form av traditionellt utredningsuppdrag. Av de totalt 508 utredningarna har 472 (93 procent) haft traditionella uppdrag. Genomgången visar att andelen utredningar med denna uppdragsform endast har varierat något under den aktuella tidsperioden (se tabell nedan). Åren 1989, 1992, 1999, 2007, 2011 respektive 2015 hade 93, 84, 93, 95, 97 respektive 97 procent av utredningarna någon form av traditionellt utredningsuppdrag.

I tabellen nedan finns en redogörelse för fördelningen mellan de olika utredningsuppdragen.

Tabell 6.4 Utredningar – utredningsuppdraget

År	Nya utredningar	Utredningsuppdraget		
		Traditionellt	Rådgivande	Operativt
1989	56	93 % (52)	2 % (1)	5 % (3)
1992	92	84 % (77)	3 % (3)	13 % (12)
1999	91	93 % (84)	3 % (3)	4 % (4)
2007	108	95 % (103)	1 % (1)	4 % (4)
2011	87	97 % (84)	1 % (1)	2 % (2)
2015	74	97 % (72)	1,5 % (1)	1,5 % (1)
Totalt	**508**	**93 % (472)**	**2 % (10)**	**5 % (26)**

En annan fråga som har studerats är vilka frågor en utredning haft att utreda. I denna del kan konstateras att de identifierade utredningarna har haft att utreda en rad olika ämnesområden (se bilaga 6.1). Det finns ingen tydlig gränsdragning mellan de uppdrag som har rört förhållandevis begränsade ämnesområden och de som varit av mer omfattande slag. Det innebär att det krävs en närmare analys av kommittédirektiven för att kunna dela upp de identifierade utredningarna i grupper utifrån ämnesområden. En slutsats som emellertid kan dras av genomgången är att en stor del av uppdragen har rört förhållandevis begränsade frågor. Dessa uppdrag uppvisar emellertid stor variation när det gäller ämnen, frågeställningar och omfattning. Som exempel på ämnesområden kan nämnas frågor om kommunerna, medierna, statens budget, kollektivtrafiken och spelmarknaden. Hit hör även frågor som rör begränsade delar av t.ex. skatteområdet, skolväsendet, sjukvården och rättsväsendet samt olika myndighetsfrågor. Andra utredningar har rört mer omfattande frågor. Som exempel kan nämnas övergripande frågor inom skilda politikområden, såsom energin, folkhälso- och sjukvården, försvaret, landsbygden, migrationen, miljön och klimatet, rättsväsendet, skatter, skolan och socialförsäkringssystemet. I denna del kan även nämnas översyn av komplexa och omfattande lagstiftningsprodukter. Som exempel kan nämnas lagstiftningen på miljöområdet.

Genomgången visar inte någon tydlig koppling mellan vald utredningsform och ämnesområden. I denna del har dock noterats att flera av de identifierade kommittéerna med hel eller delvis parlamentarisk sammansättning har haft i uppdrag att utreda övergripande och omfattande frågor inom skilda politikområden. Som exempel kan nämnas energin, miljön och klimatet, migrationen och skolan. Genomgången visar emellertid även att andra kommittéer med parlamentarisk sammansättning har haft att utreda mer begränsade frågor. När det gäller de mer begränsade frågorna visar genomgången att vissa ämnen ofta har utretts av parlamentariska kommittéer eller av utredare som biträtts av parlamentariska referensgrupper. Som exempel kan nämnas frågor om grundlagarna, mänskliga rättigheter, valförfarandet, statens budget och medierna.

En annan fråga som har studerats är om ett uppdrag eller delar av det rört EU:s rättsakter och dessas genomförande i svensk rätt. Genomgången visar att

förhållandevis få av de identifierade utredningsuppdragen har rört genomförande av EU:s rättsakter. Av de totalt 508 utredningarna har 32 (7 procent) rört genomförande av EU:s rättsakter. Genomgången visar ingen större variation under den aktuella tidsperioden (se tabell nedan). Åren 1992, 1999, 2007, 2011 respektive 2015 rörde 9, 6, 5, 8 respektive 10 procent av utredningarnas uppdrag genomförande av EU:s rättsakter. I denna del ska dock nämnas att det av en rad kommittédirektiv framgår att EU-rätten ska beaktas på olika sätt och att det ofta har rört EU:s statsstödsregler.

I tabellen nedan finns en redogörelse för i vilken omfattning de identifierade utredningsuppdragen har rört genomförande av EU:s rättsakter.

Tabell 6.5 Utredningar – genomförande av EU:s rättsakter

År[1]	**Nya utredningar**	**Genomförande av EU:s rättsakter**	
		Ja	Nej
1992	92	9 % (8)	91 % (84)
1999	91	6 % (5)	94 % (86)
2007	108	5 % (5)	95 % (103)
2011	87	8 % (7)	92 % (80)
2015	74	10 % (7)	90 % (67)
Totalt	**452**	**7 % (32)**	**93 % (420)**

[1] I tabellen har 1989 inte tagits med eftersom frågan om genomförande av EU:s rättsakter inte var aktuell vid denna tidpunkt.

När det gäller frågan om det i ett utredningsuppdrag har ingått att ta fram ny kunskap visar genomgången att merparten av de identifierade utredningarna haft i uppdrag att på olika sätt hantera befintlig fakta. Ibland har det uttryckligen i kommittédirektiven angetts att en utredning ska beakta forskningen inom ett visst område. I regel har det dock rört sig om befintlig fakta, och endast i undantagsfall har det ingått i ett uppdrag att bedriva forskningsverksamhet. Dock ska i denna del framhållas att gränsdragningen mellan befintlig och ny kunskap inte är helt tydlig. Som exempel kan nämnas en grupp professorer som har haft i uppdrag att analysera och dra slutsatser av befintlig forskning inom ett visst område. En översiktlig genomgång av de identifierade kommittédirektiven visar emellertid att det i merparten av utredningsuppdragen endast har ingått att ta fram och analysera befintlig fakta.

Utredningsuppdragets utformning

När det gäller de identifierade utredningarna har även utredarnas och kommittéernas handlingsfrihet studerats. Genomgången visar att det i samtliga kommittédirektiv har funnits en ram för uppdraget och att handlingsutrymmet för en utredare eller en kommitté varierat inom den angivna ramen. Ibland har utformningen av direktiven varit ganska vid och därmed gett ett större handlingsutrymme för en utredare eller en kommitté när det gäller t.ex. arbetets bedrivande, vilka frågeställningar som ska beaktas och resultatet av uppdraget. När det gäller andra utredningar har vissa delar av uppdraget varit mer vida än andra. Som exempel kan nämnas att det av direktiven tydligt har framgått hur arbetet ska bedrivas och vilka frågeställningar som ska beaktas

men att det överlämnats till utredaren eller kommittén att ta ställning till behovet av ändringar och förslag. I andra kommittédirektiv har handlingsutrymmet för utredaren eller kommittén varit mer begränsat. Det kan gälla arbetets bedrivande, de frågeställningar som ska beaktas eller resultatet av uppdraget. Utgångspunkten för ett uppdrag kan t.ex. vara ett riksdagsbeslut, en proposition eller en rättsakt från EU. Det kan också vara så att det av direktiven tydligt framgår vilket resultat som ska presenteras men att det överlämnas till en utredare eller en kommitté att redovisa på vilka olika sätt det önskade resultatet kan nås. Dessutom kan det vara så att ett utredningsuppdrag rör en rad frågor och att handlingsfriheten varierar mellan de olika frågorna. En närmare uppdelning av identifierade utredningar utifrån redovisade variationer av handlingsutrymmet kräver en närmare genomgång av kommittédirektiven. Den gjorda genomgången visar emellertid att under hela den aktuella tidsperioden har förhållandevis få utredningar haft helt öppna och generellt utformade direktiv. Dessutom visar genomgången inte på någon tydlig koppling mellan handlingsutrymmet och utredningsformen. Dock verkar en kommitté med hel eller delvis parlamentarisk sammansättning ofta ha haft ett visst handlingsutrymme. Detta handlingsutrymme synes också ha varit mer omfattande om uppdraget rört övergripande frågor inom ett visst politikområde.

Som redovisats ovan har även studerats om det i kommittédirektiven öppnats upp för en utredare eller en kommitté att ta egna initiativ. Genomgången visar att en utredare eller en kommitté ibland har getts en sådan initiativrätt. I samtliga fall har det handlat om att en utredare eller en kommitté har varit fri att även utreda andra närliggande frågor än de som uttryckligen angetts i direktiven. Genomgången visar att av de totalt 508 utredningarna har 85 (17 procent) fått ta egna initiativ. Denna initiativrätt har inte varierat nämnvärt under den aktuella tidsperioden (se tabell nedan). Åren 1989, 1992, 1999, 2007, 2011 respektive 2015 fick 16, 14, 14, 18, 21 respektive 16 procent av utredarna och kommittéerna ta egna initiativ.

I tabellen nedan finns en redogörelse för i vilken omfattning det i identifierade utredningars uppdrag har ingått att ta egna initiativ.

Tabell 6.6 Utredningar – egna initiativ

År	**Nya utredningar**	**Egna initiativ**	
		Ja	Nej
1989	56	16 % (9)	84 % (47)
1992	92	14 % (13)	86 % (79)
1999	91	14 % (13)	86 % (78)
2007	108	18 % (20)	82 % (88)
2011	87	21 % (18)	79 % (69)
2015	74	16 % (12)	84 % (62)
Totalt	**508**	**17 % (85)**	**83 % (423)**

I direktiven finns förutom riktlinjerna för en utrednings arbete även i regel uppgifter om bl.a. kontakter och samråd. Genomgången visar att av merparten

av de genomgångna kommittédirektiven har det framgått vilken eller vilka aktörer en utredare eller en kommitté ska samråda med.

En utrednings sammansättning

Som har redovisats tidigare har även de identifierade utredarnas och kommittéordförandenas bakgrund studerats. En persons bakgrund kan anges olika över tiden och i olika sammanhang. I den aktuella granskningen har emellertid med en utredares eller en kommittéordförandes bakgrund avsetts den titel med vilken personen i fråga presenterats i kommittéberättelsen.

Bland annat har studerats i vilken omfattning utredarna och kommittéordförandena har haft politisk bakgrund. Med politisk bakgrund har i denna del avsetts en person som i kommittéberättelsen har titeln riksdagsledamot, f.d. riksdagsledamot, f.d. statsråd, landstingsråd, f.d. landstingsråd, kommunalråd, f.d. kommunalråd, statssekreterare eller f.d. statssekreterare.

Genomgången visar att av totalt 399 utredare respektive 109 kommittéordförande har 11 respektive 26 procent haft politisk bakgrund. Andelen utredare med politisk bakgrund har varierat något under den aktuella tidsperioden (se tabell nedan). Åren 1989, 1992, 1999, 2007, 2011 respektive 2015 svarade denna grupp för 3, 11, 16, 10, 11 respektive 15 procent av det totala antalet tillsatta utredare. Även andelen kommittéordförande med politisk bakgrund har varierat något under den aktuella tidsperioden. Åren 1989, 1992, 1999, 2007, 2011 respektive 2015 svarade kommittéordförande med politisk bakgrund för 18, 37, 24, 23, 25 respektive 14 procent av det totala antalet tillsatta ordförande.

Det har även studerats i vilken omfattning kommittéerna bestått av ledamöter med politisk bakgrund. I denna del visar genomgången att av totalt 109 kommittéer har 62 procent haft ledamöter med politisk bakgrund. Andelen kommittéer vilkas ledamöter har haft politisk bakgrund har varierat något under den aktuella tidsperioden (se tabell nedan). Åren 1989, 1992, 1999, 2007, 2011 respektive 2015 svarade sådana kommittéer för 73, 65, 58, 50, 50 respektive 57 procent av det totala antalet tillsatta kommittéer.

I tabellerna nedan finns en redogörelse för i vilken omfattning utredare respektive kommittéordförande och ledamöter har haft politisk bakgrund.

Tabell 6.7 Särskild utredare – politisk bakgrund

År	Utredningsform särskild utredare	Utredarens bakgrund	
		Politiker	Inte politiker
1989	34	3 % (1)	97 % (33)
1992	64[1]	11 % (7)	88 % (54)
1999	65[2]	16 % (10)	84 % (54)
2007	95[3]	10 % (9)	90 % (85)
2011	75[4]	11 % (8)	89 (66)
2015	66	15 % (10)	85 % (56)
Totalt	**399**	**11 % (45)**	**89 % (348)**

[1] När det gäller tre av de identifierade utredningarna saknas i aktuella kommittéberättelser uppgift om utredarens titel.
[2] När det gäller en av de identifierade utredningarna saknas i aktuella kommittéberättelser uppgift om utredarens titel.
[3] När det gäller en av de identifierade utredningarna saknas i aktuella kommittéberättelser uppgift om utredarens titel.
[4] När det gäller en av de identifierade utredningarna saknas i aktuella kommittéberättelser uppgift om utredarens titel.

Tabell 6.8 Kommitté – politisk bakgrund

År	Utredningsform kommitté	Kommitténs ordförande		Kommitténs ledamöter	
		Politiker	Inte politiker	Politiker	Inte politiker
1989	22	18 % (4)	82 % (18)	73 % (16)	27 % (6)
1992	28[1]	37 % (10)	63 % (17)	65 % (17)	35 % (9)
1999	26[2]	24 % (6)	76 % (19)	58 % (15)	42 % (11)
2007	13[3]	23 % (3)	77 % (10)	50 % (4)	50 % (4)
2011	12[4]	25 % (3)	75 % (9)	50 % (5)	50 % (5)
2015	8[5]	14 % (1)	86 % (6)	57 % (4)	43 % (3)
Totalt	**109**	**26% (27)**	**74 % (79)**	**62 % (61)**	**38 % (38)**

[1] När det gäller en respektive två av de identifierade utredningarna saknas i aktuella kommittéberättelser uppgift om ordförandens titel respektive ledamöternas titlar.
[2] När det gäller en av de identifierade kommittéerna har det inte utsetts någon ordförande.
[3] När det gäller fyra av de identifierade utredningarna saknas i aktuella kommittéberättelser uppgift om ledamöternas titlar, och när det gäller en av de identifierade utredningarna har det inte utsetts några ledamöter.
[4] När det gäller en av de identifierade utredningarna saknas i aktuella kommittéberättelser uppgift om ledamöternas titlar, och när det gäller en av de identifierade utredningarna har det inte utsetts några ledamöter.
[5] När det gäller en av de identifierade utredningarna har det inte utsetts någon ordförande, och när det gäller en annan identifierad utredning har det inte utsetts några ledamöter.

Det har även gjorts en genomgång av samtliga utredares och kommittéordförandes bakgrund utifrån olika yrkeskategorier. I denna del kan konstateras att bakgrunden har varierat.

Som har redovisats ovan har några av de identifierade utredarna och kommittéordförandena haft politisk bakgrund. Genomgången visar att av totalt 508 utredare och kommittéordförande hade 72 (14 procent) politisk bakgrund. Andelen utredare och ordförande med politisk bakgrund har varierat något under den aktuella tidsperioden (se tabell nedan). Åren 1989, 1992, 1999, 2007, 2011 respektive 2015 svarade utredare eller kommittéordförande med politisk bakgrund för 9, 19, 18, 11, 13 respektive 15 procent av det totala

antalet utsedda utredare och kommittéordförande. I denna del har noterats att under 1989, 1992 och 1999 utsågs en handfull tjänstgörande statssekreterare till utredare eller kommittéordförande.

Genomgången visar att även tjänstemän i Regeringskansliet har utsetts till utredare eller kommittéordförande. Inte någon av dessa har varit en politiskt tillsatt tjänsteman. Av genomgången framgår vidare att av totalt 508 utredare och kommittéordförande var 23 (5 procent) tjänstemän eller f.d. tjänstemän i Regeringskansliet. Andelen utredare och ordförande som varit tjänstemän i Regeringskansliet har inte varierat nämnvärt under den aktuella tidsperioden (se tabell nedan). Åren 1989, 1992, 1999, 2007, 2011 respektive 2015 svarade denna grupp för 5, 2, 4, 6, 8 respektive 3 procent av det totala antalet utsedda utredare och kommittéordförande.

En annan yrkesgrupp som har utsetts till utredare eller kommittéordförande under den aktuella tidsperioden är ambassadörer. Genomgången visar att av totalt 508 utredare och kommittéordförande var 7 (1 procent) ambassadörer eller f.d. ambassadörer. Andelen utredare och ordförande med bakgrund som ambassadör har inte varierat nämnvärt under den aktuella tidsperioden (se tabell nedan). Åren 1989, 1992, 1999, 2007, 2011 respektive 2015 svarade denna grupp för 2, 2, 2, 1, 0 respektive 1 procent av det totala antalet utsedda utredare och kommittéordförande.

Genomgången visar att även landshövdingar eller f.d. landshövdingar har utsetts till utredare eller kommittéordförande. Flera av dessa personer har tidigare varit politiskt aktiva som t.ex. statsråd eller riksdagsledamöter. Av genomgången framgår att av totalt 508 utredare och kommittéordförande var 26 (5 procent) landshövdingar eller f.d. landshövdingar. Andelen utredare och ordförande med bakgrund som landshövding har inte varierat nämnvärt under den aktuella tidsperioden (se tabell nedan). Åren 1989, 1992, 1999, 2007, 2011 respektive 2015 svarade denna grupp för 3, 9, 4, 2, 6 respektive 8 procent av det totala antalet utsedda utredare och kommittéordförande.

Av genomgången framgår vidare att en ganska stor andel av de utredare eller ordförande som utsetts under den aktuella tidsperioden har varit jurister och att en majoritet av juristerna har varit domare. Genomgången visar att av totalt 508 utredare och kommittéordförande var 135 (27 procent) jurister eller f.d. jurister. Andelen utredare och ordförande med bakgrund som jurist har varierat under den aktuella tidsperioden och ökat under 2007, 2011 och 2015 (se tabell nedan). Åren 1989, 1992, 1999, 2007, 2011 respektive 2015 svarade denna grupp för 27, 18, 19, 31, 36 respektive 32 procent av det totala antalet utsedda utredare och kommittéordförande.

Genomgången visar att även akademiker har utsetts till utredare eller ordförande. Ofta har det rört sig om professorer och docenter inom olika områden. Genomgången visar att av totalt 508 utredare och kommittéordförande var 41 (8 procent) akademiker eller f.d. akademiker. Andelen utredare och ordförande med bakgrund som akademiker har varierat något under den aktuella tidsperioden (se tabell nedan). Åren 1989, 1992, 1999, 2007, 2011 respektive

2015 svarade denna grupp för 9, 9, 4, 7, 7 respektive 14 procent av det totala antalet utsedda utredare och kommittéordförande.

En rad utredare och ordförande har skiftande bakgrund, och de har sammanförts under begreppet Övrig. Till denna kategori hör bl.a. generaldirektörer. Andra yrkeskategorier är tjänstemän vid myndigheter, konsulter och företrädare för organisationer och näringslivet. Andra yrkeskategorier som har tagits upp i denna grupp är företrädare för skolväsendet, universiteten och högskolorna, vårdpersonal, författare och journalister. Det framgår vidare av genomgången att av totalt 508 utredare och kommittéordförande hörde 195 (40 procent) till gruppen Övrig. Andelen utredare och ordförande med bakgrund i nämnda grupp har varierat under den aktuella tidsperioden och minskat under 2011 och 2015 (se tabell nedan). Åren 1989, 1992, 1999, 2007, 2011 respektive 2015 svarade denna grupp för 45, 40, 49, 42, 30 respektive 27 procent av det totala antalet utsedda utredare och kommittéordförande. Genomgången visar att en förhållandevis stor andel av utredarna och ordförandena i denna grupp har varit generaldirektörer eller f.d. generaldirektörer.

I tabellen nedan finns en redogörelse för utredarnas och kommittéordförandenas bakgrund.

Tabell 6.9 Särskild utredare och kommittéordförande – bakgrund

År	Tillsatta nya utredningar	Utredarens och kommittéordförandens bakgrund						
		Politiker	Tjänsteman i Regeringskansliet[1]	Ambassadör	Landshövding	Jurist	Akademiker	Övrig
1989	56	9 % (5)	5 % (3)	2 % (1)	3 % (2)	27 % (15)	9 % (5)	45 % (25)
1992	92[2]	19 % (17)	2 % (2)	2 % (2)	9 % (8)	18 % (16)	9 % (8)	40 % (35)
1999	91[3]	18 % (16)	3,5 % (3)	2,5 % (2)	3,5 % (3)	19 % (17)	4,5 % (4)	49 % (44)
2007	108[4]	11 % (12)	6 % (6)	1 % (1)	2 % (2)	31 % (33)	7 % (8)	42 % (45)
2011	87[5]	13 % (11)	8 % (7)	0 % (0)	6 % (5)	36 % (31)	7 % (6)	30 % (26)
2015	74[6]	15 % (11)	3 % (2)	1 % (1)	8 % (6)	32 % (23)	14 % (10)	27 % (20)
Totalt	**508**	**14 % (72)**	**5 % (23)**	**1 % (7)**	**5 % (26)**	**27 % (135)**	**8 % (41)**	**40 % (195)**

[1] I något enstaka fall anges i kommittéberättelsen utredaren som f.d. tjänsteman i Regeringskansliet.
[2] När det gäller fyra av de identifierade utredningarna saknas i aktuella kommittéberättelser uppgifter om utredarnas eller ordförandenas bakgrund.
[3] När det gäller en av de identifierade utredningarna har ingen utredare utsetts, och när det gäller en annan utredning saknas i aktuella kommittéberättelser uppgifter om utredarens bakgrund.
[4] När det gäller en av de identifierade utredningarna framgår inte utredarens titel av aktuella kommittéberättelser.
[5] När det gäller en av de identifierade utredningarna framgår inte utredarens titel av aktuella kommittéberättelser.
[6] När det gäller en av de identifierade utredningarna har ingen kommittéordförande utsetts.

Genomgången visar att utredare framför allt har biträtts av experter. Av totalt 399 utredare biträddes 80 procent av dessa av experter medan 39 procent av utredarna biträddes av sakkunniga. Andelen utredare som biträtts av sakkunniga och experter har inte varierat nämnvärt under den aktuella perioden (se tabell nedan). Åren 1989, 1992, 1999, 2007, 2011 och 2015 svarade utredare som biträddes av sakkunniga för 38, 44, 40, 37, 33 respektive 44 procent av

utsedda utredare. Samma period svarade utredare som biträddes av experter för 82, 77, 75, 78, 84 respektive 85 procent av utsedda utredare. I denna del ska nämnas att flera av de identifierade utredarna har biträtts av såväl sakkunniga som experter. Andra utredare har varken biträtts av sakkunniga eller experter.

När det gäller kommittéer som har biträtts av sakkunniga och experter visar genomgången att av totalt 109 kommittéer har 50 procent biträtts av sakkunniga och 68 procent biträtts av experter. Andelen kommittéer som biträtts av sakkunniga och experter har varierat under den aktuella perioden (se tabell nedan). Åren 1989, 1992, 1999, 2007, 2011 och 2015 svarade kommittéer som biträddes av sakkunniga för 50, 70, 62, 38, 17 respektive 12 procent av kommittéerna. Samma period svarade kommittéer som biträddes av experter för 77, 70, 69, 54, 67 respektive 62 procent av utsedda kommittéer. Även i denna del ska nämnas att flera av de identifierade kommittéerna har biträtts av såväl sakkunniga som experter. Andra kommittéer har varken biträtts av sakkunniga eller experter.

Av genomgången framgår vidare att de sakkunnigas och experternas bakgrund har varierat. Under hela den aktuella tidsperioden har tjänstemän i Regeringskansliet i egenskap av sakkunniga eller experter biträtt utredningar. Omfattningen av tjänstemän i Regeringskansliet i utredningarna har emellertid varierat något genom åren, och under 2000-talet verkar andelen sådana tjänstemän i utredningar ha ökat. Därtill kommer att i de fall sakkunniga har utsetts för att biträda en utredare eller en kommitté har ofta merparten eller samtliga av dessa sakkunniga varit tjänstemän i Regeringskansliet. Övriga personer som har utsetts för att biträda en utredare eller en kommitté har blandad bakgrund. Som exempel kan nämnas företrädare för myndigheter, organisationer och näringslivet, jurister (t.ex. domare, åklagare och advokater) och akademiker (professorer och docenter).

Av tabellerna nedan framgår i vilken omfattning utredare och kommittéer har biträtts av sakkunniga och experter.

Tabell 6.10 Särskild utredare – sakkunniga och experter

År	**Utredningsform särskild utredare**	**Sakkunniga**		**Experter**	
		Ja	Nej	Ja	Nej
1989	34	38 % (13)	62 % (21)	82 % (28)	18 % (6)
1992	64[1]	44 % (27)	56 % (34)	77 % (47)	23 % (14)
1999	65	40 % (26)	60 % (39)	75 % (49)	25 % (16)
2007	95	37 % (35)	63 % (60)	78 % (74)	22 % (21)
2011	75	33 % (25)	67 % (50)	84 % (63)	16 % (12)
2015	66	44 % (29)	56 % (37)	85 % (56)	15 % (10)
Totalt	**399**	**39 % (155)**	**61 % (241)**	**80 % (317)**	**20 % (79)**

[1] När det gäller tre av de identifierade utredningarna saknas i aktuella kommittéberättelser uppgifter om utredningarnas sammansättning.

Tabell 6.11 Kommitté – sakkunniga och experter

År	Utredningsform kommitté	Sakkunniga		Experter	
		Ja	Nej	Ja	Nej
1989	22	50 % (11)	50 % (11)	77 % (17)	23 % (5)
1992	28[1]	70 % (19)	30 % (8)	70 % (19)	30 % (8)
1999	26	62 % (16)	38 % (10)	69 % (18)	31 % (8)
2007	13	38 % (5)	62 % (8)	54 % (7)	46 % (6)
2011	12	17 % (2)	83 % (10)	67 % (8)	33 % (4)
2015	8	12 % (1)	88 % (7)	62 % (5)	38 % (3)
Totalt	**109[2]**	**50 % (54)**	**50 % (54)**	**68 % (74)**	**32 % (34)**

[1] När det gäller en av de identifierade utredningarna saknas i aktuella kommittéberättelser uppgifter om utredningens sammansättning.

Det framgår vidare av genomgången att redovisningen i kommittéberättelserna av utredningarnas sammansättning har varierat under den aktuella tidsperioden. Åren 1989, 1992 och 1999 angavs i kommittéberättelsen i regel alltid utredarnas, kommittéordförandenas, kommittéledamöternas, de sakkunnigas och experternas titlar. Under 2000-talet har en förändring skett i kommittéberättelserna (se bilaga 6.1). Genomgången visar att uppgifter om en utredares eller en kommittéordförandens titel ibland saknas i kommittéberättelsen. Det kan också vara så att titlarna på de personer som har biträtt en utredning inte framgår av kommittéberättelsen. Genomgången visar även att redovisningen i kommittéberättelserna av utredningarnas sammansättning varierar mellan departementen. Några departement (bl.a. Försvarsdepartementet, Justitiedepartementet, Kulturdepartementet och Utrikesdepartementet) redovisar i regel alltjämt utredarnas, kommittéordförandenas, kommittéledamöternas, de sakkunnigas och experternas titlar i kommittéberättelsen. När det gäller andra departement (bl.a. Socialdepartementet och Utbildningsdepartementet) varierar det vilka uppgifter som redovisas i kommittéberättelsen. Några departement (bl.a. Näringsdepartementet) redovisar i regel inte utredarens eller kommittéordförandens titel, medan titlarna på övriga personer (ledamöter, sakkunniga och experter) framgår av kommittéberättelsen. Ett departement (Finansdepartementet) utelämnar i regel alltid titlarna på samtliga de personer som ingår i en utredning.

Utredningstiden

En annan fråga som har studerats närmare är utredningstiden. Av genomgången framgår att i nästan samtliga kommittédirektiv har angetts när en utredning ska redovisa sitt uppdrag. Av ett antal kommittédirektiv från 1989, 1992 och 1999 framgår emellertid inte när utredningarna ska redovisa sina uppdrag.

Genomgången visar att för totalt 504[7] utredningar uppgick den genomsnittliga utredningstiden till ca 15 månader. Den genomsnittliga utredningstiden har varierat något under den aktuella tidsperioden (se tabell nedan). Åren 1989, 1992, 1999, 2007, 2011 och 2015 uppgick den till ca 17, 13, 16, 14, 15 respektive 16 månader.

Förutom den genomsnittliga utredningstiden har även utredningstiderna delats in i tidsperioder. I denna del har tre perioder studerats: 1–12 månader, 13–24 månader och en utredningstid som överstiger 2 år. Genomgången visar en ganska jämn fördelning mellan tidsperioderna 1–12 månader och 13–24 månader under den aktuella tidsperioden (se tabell nedan). Dock ökade utredningar med en utredningstid inom spannet 13–24 månader 2015. Bortsett från 1989 har förhållandevis få utredningar haft en utredningstid som varit längre än två år.

I tabellen nedan finns en redogörelse för utredningstiden.

Tabell 6.12 Utredningar – utredningstid

År	Nya utredningar	Genomsnittlig utredningstid	Utredningstid		
			1–12 månader (max ett år)	13–24 månader (max två år)	25 månader – (överstigande två år)
1989	56	17 månader	38 % (21)	39 % (22)	23 % (13)
1992	92[1]	13 månader	56 % (49)	36 % (32)	8 % (7)
1999	91	16 månader	46 % (42)	42 % (38)	12 % (11)
2007	108	14 månader	50 % (54)	44 % (48)	6 % (6)
2011	87	15 månader	46 % (40)	46 % (40)	8 % (7)
2015	74	16 månader	27 % (20)	66 % (49)	7 % (5)
Totalt	**508**	**15 månader**	**45 % (226)**	**45 % (229)**	**10 % (49)**

[1] När det gäller fyra av de identifierade utredningarna saknas i aktuella kommittéberättelser uppgift om utredningstiden.

Promemoria från Regeringskansliet

Utskottet har genom en skrivelse till Regeringskansliet begärt svar på ett antal frågor. Som svar överlämnade Regeringskansliet den 12 oktober 2017 en promemoria som har upprättats inom Statsrådsberedningen (bilaga 6.2).

Av promemorian framgår bl.a. att det är många faktorer som påverkar valet av utredningsform. Förutom att låta en särskild utredare eller en kommitté utreda en fråga kan enligt promemorian ett uppdrag till en myndighet eller en s.k. bokstavsutredare aktualiseras. Det framhålls att varje utredningssituation måste bedömas utifrån sina förutsättningar, att frågan om formen för utredningen därför avgörs från fall till fall och att utredningens uppdrag (ämnesområde) liksom uppdragets karaktär, dvs. vad man vill uppnå med utredningen, i detta sammanhang kan vara av betydelse. Vidare framgår av

[7] När det gäller fyra av de identifierade utredningarna saknas i aktuella kommittéberättelser uppgift om utredningstiden.

promemorian att det normalt inte finns någon dokumentation som i efterhand kan belysa vilka överväganden som varit avgörande för valet av utredningsform.

En parlamentariskt sammansatt kommitté väljs enligt promemorian ofta i frågor där det redan från början bedöms vara viktigt att nå en bred politisk enighet.

Genom att ha ett parlamentariskt inslag i en utredning kan man enligt promemorian på ett tidigt stadium ge den parlamentariska oppositionen tillfälle att komma in i reformarbetet. I dessa situationer kan en parlamentarisk kommitté väljas. Det förekommer också att uppdraget i sådana situationer lämnas till en särskild utredare som då förses med en parlamentarisk referensgrupp.

Därutöver framgår av promemorian att om den fråga som ska utredas är avgränsad och av mer teknisk karaktär lämpar det sig ofta bättre med en särskild utredare. Även i de fall regeringen på förhand vet att den saknar parlamentariskt stöd för ett visst förslag, kan det ha ett värde att låta en specialist utreda frågan i ett vidare perspektiv och därigenom få den allsidigt belyst. Utredningens förslag kan sedan ligga till grund för fortsatta politiska diskussioner i frågan utanför utredningens form, vilket kan leda fram till ett förslag som kan godtas av en majoritet av riksdagen. Det framhålls i promemorian att det inte är möjligt att i efterhand avgöra i vad mån den parlamentariska sammansättningen i riksdagen har vägts in vid valet av utredningsform.

I promemorian konstateras att det inte finns någon tydlig koppling mellan vald utredningsform eller en utrednings uppdrag (ämnesområde) och en utrednings handlingsutrymme samt att handlingsutrymmet främst styrs av uppdragets karaktär. I de fall det finns anledning att välja en parlamentarisk kommitté som ett forum för kompromisser och samförstånd i politiska frågor finns det enligt promemorian ofta skäl för ett större handlingsutrymme.

Utskottet har även ställt frågor om utredarens och kommittéordförandens bakgrund. I promemorian anges att politisk erfarenhet kan vara en fördel när det ingår i uppdraget att lägga fram förslag som innebär sådana avvägningar mellan olika intressen där politiska värderingar spelar en viktig roll. I sådana fall kan även sakkunskap inom det område som ska utredas ha betydelse.

För uppdrag av mer teknisk karaktär är det enligt promemorian ofta av avgörande betydelse att den särskilda utredaren eller kommittéordföranden har goda kunskaper inom det aktuella området. Det framhålls i promemorian att det inte är möjligt att i efterhand avgöra i vad mån den parlamentariska sammansättningen i riksdagen har vägts in vid utseende av utredare eller kommittéordförande.

Av promemorian framgår vidare att vilken bakgrund som en utredare eller en kommittéordförande bör ha beror på uppdraget och att det avgörande är att vederbörande har en kompetens som är lämplig för såväl det aktuella uppdraget (ämnesområdet) som uppdragets karaktär. I denna del framhålls att det t.ex. kan vara lämpligt att utse en erfaren jurist om en utredning ska lämna

förslag till ny lagstiftning. I andra situationer kan förmågan att väga samman olika uppfattningar vara avgörande för uppdragets utförande. Även i denna del framhålls i promemorian att det inte är möjligt att i efterhand avgöra i vad mån den parlamentariska sammansättningen i riksdagen har vägts in när det gäller från vilken yrkeskategori särskilda utredare och kommittéordförande har hämtats.

Utskottet har även ställt frågor om att tillsätta sakkunniga och experter i utredningar. I denna del framgår av promemorian att sakkunniga och experter vanligen förordnas när utredningen tillkallas. Valet av sakkunniga och experter sker enligt promemorian efter beredning inom departementet och i förekommande fall även med andra departement som berörs av den fråga som ska utredas. Det kan också förekomma att utredningen själv bedömer sitt behov av experter och hos departementet anmäler detta behov.

Av promemorian framgår att det är vanligt att det i en utredning ingår experter från myndigheter och organisationer vars ansvarsområde berörs av uppdraget. I sådana fall förekommer det att valet av experter görs efter förslag från myndigheten eller organisationen. Vidare framhålls att det är relativt vanligt att det i en utredning ingår experter med sakkunskap från universitet och högskolor.

Därutöver framgår av promemorian att tjänstemän från det departement som berett ärendet regelmässigt förordnas som sakkunniga eller experter i utredningen. Det förekommer dessutom att tjänstemän från andra departement med särskilda sakintressen deltar som sakkunnig eller expert i utredningen.

I promemorian framhålls att för rätten att närvara och ta del av handlingar har det i praktiken mindre betydelse om det är som sakkunnig eller expert tjänstemännen förordnats, eftersom de brukar behandlas lika i dessa avseenden. Det är enligt promemorian sällan aktuellt för en tjänsteman att avge ett särskilt yttrande, oberoende av om tjänstemannen förordnats som expert eller sakkunnig. Vid en slutlig bedömning av en utrednings sammansättning vägs även jämställdhetsaspekten in.

Utskottet har även ställt en fråga om vilka rutiner och riktlinjer som finns när det gäller de uppgifter som ska redovisas i kommittéberättelsen. I denna del framgår av promemorian att enligt de rutiner som tillämpas redovisas i kommittéberättelsen de uppgifter om utredningarnas sammansättning (titlar) som har angetts i departementens förordnanden av medverkande i kommittéer och utredningar.

Utskottets ställningstagande

Inledning

Konstitutionsutskottet vill inledningsvis hänvisa till tidigare uttalanden från utskottet om att det är regeringens sak att avgöra hur de utredningar bör bedrivas som anses behövliga som underlag för regeringens beslut. Det ligger alltså på regeringen att avgöra sådana frågor som utredningsform och att ange riktlinjerna för arbetet. Det politiska beslut som ligger till grund för att den

aktuella utredningsuppgiften bör utföras är enligt utskottet naturligtvis en utgångspunkt i dessa sammanhang.

Mot bakgrund av kommittéväsendets grundläggande betydelse ger granskningen dock anledning till vissa reflektioner och kommentarer från utskottets sida.

Utredningsform

Av konstitutionsutskottets granskning framgår att regeringen under den studerade perioden framför allt har utsett särskilda utredare. Andelen särskilda utredare har dock varierat och ökat under 2000-talet.

I denna del överensstämmer gjorda iakttagelser med vad som har framförts tidigare. Det vill säga att under senare år har andelen särskilda utredare ökat och andelen kommittéer, med eller utan parlamentarisk sammansättning, minskat.

Som har framhållits i svaret från Regeringskansliet är varje utredningssituation unik, och valet av utredningsform får avgöras av regeringen från fall till fall. Flera omständigheter kan tänkas ha betydelse vid valet av utredningsform. Som exempel kan nämnas utredningens uppdrag (ämnesområde) och uppdragets karaktär, dvs. vad regeringen vill uppnå med utredningen. Även det parlamentariska läget i riksdagen kan vara av betydelse.

En särskild utredare kan vara att föredra om uppdraget är begränsat, om uppdraget är av mer teknisk karaktär eller om det i uppdraget ingår att föreslå åtgärder för genomförande av EU-rätten. Om syftet med ett utredningsuppdrag främst är att samla in och bearbeta expertkunskap kan också en utredare vara att föredra. Detsamma gäller om syftet med en tillsatt utredning enbart är att utveckla eller genomföra regeringens politik. En utredare kan även vara att föredra om utredningstiden är begränsad.

Omständigheter som talar för en kommitté, med eller utan parlamentarisk sammansättning, kan vara att regeringen önskar få del av det kunnande i en viss fråga som finns på olika håll i samhället eller att få en allsidig belysning av vissa frågeställningar. Det kan också vara så att regeringen anser att det är värdefullt att ge olika intressenter tillfälle att på ett tidigt stadium komma in i reformarbetet. Genom en kommitté kan också olika aktörer ges goda förutsättningar för ett fruktbart samarbete med varandra.

Parlamentariskt inslag

Som konstitutionsutskottet tidigare framhållit har det statliga utredningsväsendet sedan länge ansetts utgöra ett inslag av grundläggande värde i svensk förvaltningstradition i beredningen av de förslag till lagstiftningsåtgärder och ärenden av annat slag som regeringen lägger fram för riksdagen. Vid utredningar av olika ämnen tillgodoses också effektivitetskravet och vikten av en allsidig belysning i många fall bäst om skilda politiska meningsriktningar – såsom kan ske i utredningar med parlamentariskt inslag – får påverka utredningsarbetet.

Av utskottets granskning framgår att andelen utredningar med parlamentariskt inslag har varierat under den studerade perioden och att andelen har minskat sedan 1990-talet. Dessutom har andelen kommittéer med parlamentariskt inslag minskat medan andelen särskilda utredare i vars utredning det har funnits någon form av parlamentariskt inslag (t.ex. parlamentarisk referensgrupp) ökat under senare år, i förhållande till det totala antalet tillsatta utredningar.

Iakttagelserna överensstämmer med utskottets tidigare granskning av det parlamentariska inslaget i utredningsväsendet (jfr bet. 2016/17:KU10 s. 79 f.). Som utskottet då framhöll kan det finnas olika skäl till valet av utredningsform med parlamentariskt inslag.

Om ett av huvudsyftena med ett utredningsuppdrag är att nå en bred politisk förankring kan en parlamentarisk kommitté vara att föredra. Genom en sådan utredningsform ges företrädare för oppositionspartierna tillfälle att på ett tidigt stadium komma in i reformarbetet, och det ges möjligheter till kompromisser och samförstånd i politiska frågor. Därutöver ger den förutsättningar för diskussioner mellan politiker och specialister inom olika områden. Det kan vidare finnas ämnesområden där det är önskvärt med en bred och långsiktig politisk överenskommelse. Även det parlamentariska läget i riksdagen kan vara av betydelse vid valet av utredningsform med parlamentariskt inslag. En regering som inte har egen majoritet i riksdagen kan för att förslag som arbetas fram ska vara politiskt förankrade innan de överlämnas till riksdagen behöva tillsätta en kommitté med parlamentarisk sammansättning.

En annan form av parlamentariskt inslag (t.ex. en parlamentarisk referensgrupp) kan vara att föredra om utredningstiden är begränsad eller om uppdraget rör frågor som inte förutsätter en bred politisk förankring men där det ändå är önskvärt med någon form av politisk avstämning, t.ex. för att sondera hur oppositionen i riksdagen ställer sig till en viss fråga. Det kan även vara så att regeringen vill ge oppositionspartierna insyn i ett utredningsarbete.

Även i årets granskning vill utskottet understryka att för att säkerställa att det parlamentariska inslaget i en utredning fyller sitt ändamål bör syftet med det parlamentariska inslaget noga övervägas, och därefter bör utifrån syftet ställning tas till utredningsform. Om syftet är att regeringen ska få del av oppositionspartiernas inställning till en viss fråga eller att utarbeta förslag som i förlängningen kan godtas av riksdagen är typiskt sett en parlamentarisk kommitté mer ändamålsenlig och därför att föredra. Formerna för hur sådana utredningar ska bedrivas får anses vedertagna. Om det i stället anses vara mer lämpligt med någon annan form av parlamentariskt inslag eller samråd (t.ex. en parlamentarisk referensgrupp) bör närmare övervägas vilka syften samrådet ska ha, i vilka former det ska ske och, för det fall det är aktuellt, hur resultatet av samrådet ska tas om hand och redovisas. I exempelvis kommittédirektiven kan då närmare anges riktlinjerna för samrådets former och hur resultatet av utredningens samråd med företrädare för riksdagspartierna ska redovisas. Mot bakgrund av att andelen kommittéer med parlamentarisk sammansättning under senare år har minskat medan andelen särskilda utredare i vars utredning

det har funnits någon form av parlamentariskt inslag ökat kan det som utskottet tidigare framhållit finnas skäl att se över bestämmelserna i kommitté-förordningen och anvisningarna i Kommitténandboken för hur dessa inslag typiskt sett kan se ut och hur de ska hanteras.

Utöver redovisade iakttagelser framgår av årets granskning att ansvarigt statsråd ibland har utsett t.ex. en eller flera riksdagsledamöter till ledamöter i en kommitté utan att kommittédirektiven innehåller någon uppgift om parlamentariskt inslag. Ett statsråd är givetvis, efter regeringens bemyndigande, behörigt att utse ledamöter i en kommitté. I denna del vill dock utskottet understryka att om det är regeringens uppfattning att en utredning ska ha någon form av parlamentariskt inslag bör detta lämpligen också komma till uttryck i kommittédirektiven.

Vidare har i årets granskning det parlamentariska inslaget kopplats till ett antal andra frågor (bl.a. utredningsuppdraget och dess innehåll, uppdragets utformning, utredningens handlingsutrymme och utredningens sammansättning i övrigt). Dessa frågor behandlas nedan.

Utredningsuppdraget och dess innehåll

I utskottets granskning har det identifierats tre olika typer av uppdrag: traditionellt, rådgivande och operativt. Merparten av de identifierade utredningarna har haft någon form av traditionellt utredningsuppdrag; dvs. det har i uppdraget ingått att ta fram fakta, analysera dem och lägga fram förslag. Några enstaka av de identifierade utredningarna har haft ett rådgivande uppdrag. Med detta avses att det i uppdraget endast har ingått att bistå regeringen i en konkret fråga. Ett begränsat antal utredningar har haft i uppdrag att enbart bedriva viss operativ verksamhet.

Utskottet har även studerat vilka ämnesområden de identifierade utredningarna haft att utreda. Genomgången visar inte på någon tydlig gränsdragning mellan de uppdrag som har rört förhållandevis begränsade ämnesområden och de som varit av mer omfattande slag. För att kunna dela upp de identifierade utredningarna i grupper utifrån ämnesområden krävs en närmare analys av kommittédirektiven. En slutsats som emellertid kan dras är att en stor del av uppdragen har rört förhållandevis begränsade frågor. Dessa uppdrag har emellertid uppvisat stor variation när det gäller ämnen, frågeställningar och omfattning.

En annan fråga som har studerats är kopplingen mellan vald utredningsform och ämnesområden. Genomgången visar inte på någon tydlig koppling mellan vald utredningsform och ämnesområden. Det kan dock noterats att flera av de identifierade kommittéerna, med hel eller delvis parlamentarisk sammansättning, har haft i uppdrag att utreda övergripande och omfattande frågor inom skilda politikområden, men det förekommer även att kommittéer med parlamentarisk sammansättning har haft att utreda mer begränsade frågor. Här kan nämnas frågor om grundlagarna, mänskliga rättigheter, valförfarandet, statens budget och medierna.

Utskottet har även granskat om EU:s rättsakter och dessas genomförande i svensk rätt ingått i utredningsuppdragen. Genomgången visar att förhållandevis få av de identifierade utredningsuppdragen har rört genomförande av EU:s rättsakter och att det inte varit någon större variation under den studerade perioden. I en rad kommittédirektiven anges dock att EU-rätten ska beaktas på olika sätt. Ofta har det rört EU:s statsstödsregler.

En förklaring till att förhållandevis få utredningsuppdrag har rört genomförande av EU:s rättsakter kan vara att denna typ av uppdrag var vanligare i nära anslutning till Sveriges EU-medlemskap. Andra faktorer av betydelse är formen på rättsakten (direktiv eller förordning) jämte behovet av kompletterande lagstiftning på nationell nivå. Det kan även vara så att utredningar som syftar till att genomföra EU:s rättsakter ofta har hanterats inom Regeringskansliet eller av en berörd myndighet.

En annan fråga som har studerats närmare är om det i utredningsuppdragen ingått att ta fram ny kunskap. Av genomgången framgår att det i merparten av uppdragen har ingått att på olika sätt hantera befintliga fakta. Ibland har det uttryckligen i kommittédirektiven angetts att en utredning ska beakta forskningen inom ett visst område. I regel har det dock rört sig om befintliga fakta, och endast i undantagsfall har det ingått i ett uppdrag att ta fram ny forskningsbaserad kunskap. Gränsdragningen mellan befintlig och ny kunskap är inte helt tydlig.

Genomgången visar alltså att få utredningar har haft i uppdrag att ta fram ny kunskap. I denna del vill utskottet understryka att det inom kommittéväsendet emellanåt och vid behov kan vara ändamålsenligt att ge utrymme för att inte bara lägga fram förslag baserade på befintlig kunskap utan att också generera ny kunskap.

Utredningsuppdragets utformning

Av genomgången framgår att handlingsutrymmet för en särskild utredare eller en kommitté har varierat och att förhållandevis få utredningar haft helt öppna och generellt utformade direktiv. Kommittéer med hel eller delvis parlamentarisk sammansättning verkar ofta ha haft mer öppna och generella direktiv, i vart fall om uppdraget rört mer omfattande och övergripande politikområden.

Det kan finnas olika skäl till omfattningen av handlingsutrymmet för en utredning. Som framgår av svaret från Regeringskansliet verkar handlingsutrymmet för en utredning framför allt styras av uppdragets karaktär, dvs. vad regeringen vill uppnå med utredningen. Om en kommitté med parlamentarisk sammansättning har valts för att hitta ett forum för kompromisser och samförstånd i politiska frågor finns det enligt utskottet skäl att ge kommittén ett större handlingsutrymme. Även det parlamentariska läget i riksdagen kan vara av betydelse när det gäller en utrednings handlingsutrymme, liksom vilket politiskt beslut som finns. Ibland kan t.ex. ett utredningsuppdrag grundas på

ett riksdagsbeslut, och kärnan i direktiven utgörs då av vad riksdagen har sagt i frågan.

Av genomgången framgår vidare att regeringen ibland i kommittédirektiven har öppnat upp för en särskild utredare eller en kommitté att ta egna initiativ och att i samtliga dessa fall har det handlat om att få utreda andra närliggande frågor än de som uttryckligen angetts i direktiven.

Utredningarnas sammansättning

Av genomgången framgår att av de identifierade utredningarna har ca 10 respektive 25 procent av de särskilda utredarna respektive kommittéordförandena haft politisk bakgrund. Andelen utredare och ordförande med politisk bakgrund har varierat något under den studerade perioden. Drygt 60 procent av de identifierade kommittéerna har haft ledamöter med politisk bakgrund. Andelen kommittéer vilkas ledamöter har haft politisk bakgrund har varierat något under den studerade perioden och minskat sedan 1989.

Identifierade utredares och kommittéordförandes bakgrund har även studerats utifrån olika yrkeskategorier. Flera av utredarna och kommittéordförandena har varit jurister (i regel domare) eller generaldirektörer. Bland andra yrkeskategorier kan nämnas landshövdingar, akademiker, tjänstemän vid myndigheter, konsulter och företrädare för organisationer och näringslivet. I några enstaka fall har tjänstemän i Regeringskansliet och ambassadörer utsetts till utredare eller kommittéordförande.

Som utskottet tidigare har konstaterat är utseende av en särskild utredare, en kommittéordförande respektive kommittéledamöter ytterligare en metod för regeringen att påverka hur och i vilken inriktning en utredning bedriver sitt arbete. Även om det i dessa fall inte är fråga om statliga tjänster, utan om statliga uppdrag, bör utseendet ske på sakliga grunder, och politisk erfarenhet får anses vara en saklig grund bland flera andra.

Som har framhållits i svaret från Regeringskansliet får själva utredningsuppdraget anses vara avgörande vid valet av en särskild utredare eller en kommittéordförande. Det avgörande i denna del är alltså att vederbörande har en kompetens som är lämplig för såväl det aktuella uppdraget (ämnesområdet) som uppdragets karaktär. Politisk erfarenhet kan vara en fördel när det i ett utredningsuppdrag ingår att lägga fram förslag som innebär sådana avvägningar mellan olika intressen där politiska värderingar spelar en viktig roll. I sådana fall kan även sakkunskap inom det område som ska utredas ha betydelse. För uppdrag av mer teknisk karaktär är det ofta av avgörande betydelse att utredaren eller kommittéordföranden har goda kunskaper inom det aktuella området. Det kan t.ex. vara lämpligt att utse en erfaren jurist om en utredning ska lämna förslag till ny lagstiftning. I andra situationer kan förmågan att väga samman olika uppfattningar vara avgörande för uppdragets utförande. Slutligen noterar utskottet att i de få fall tjänstemän i Regeringskansliet och ambassadörer utsetts till utredare eller kommittéordförande får dessa personer givetvis starkare kopplingar till Regeringskansliet än utredare

och kommittéordförande från andra yrkeskategorier. Faktorer som kan ligga bakom en sådan lösning är att det rör sig om ett begränsat uppdrag i syfte att enbart genomföra regeringens politik.

En utredning kan även biträdas av sakkunniga och experter. Genomgången visar att utredare framför allt har biträtts av experter. Totalt har 80 procent biträtts av experter och 39 procent biträtts av sakkunniga. Andelen som biträtts av sakkunniga och experter har inte varierat nämnvärt under den studerade perioden. När det gäller kommittéer visar genomgången att av det totala antalet identifierade kommittéer har 50 procent biträtts av sakkunniga och 68 procent biträtts av experter. Andelen har varierat under den aktuella perioden.

De sakkunnigas och experternas bakgrund har varierat. Under hela den aktuella tidsperioden har tjänstemän i Regeringskansliet utsetts till sakkunniga eller experter. Övriga personer som har utsetts för att biträda en utredare eller en kommitté har blandad bakgrund. Som exempel kan nämnas företrädare för myndigheter, organisationer och näringslivet, jurister (t.ex. domare, åklagare och advokater) och akademiker (professorer och docenter). Omfattningen av tjänstemän i Regeringskansliet i utredningarna har varierat något under den studerade perioden, och under 2000-talet har det skett en ökning. Därtill kommer att i de fall sakkunniga har utsetts för att biträda en utredare eller en kommitté har under senare år ofta merparten eller samtliga av dem varit tjänstemän i Regeringskansliet.

Kopplingen till Regeringskansliet blir givetvis starkare i de fall tjänstemän i Regeringskansliet biträder en utredning som sakkunniga och experter. Därtill kommer att det sällan är aktuellt för en tjänsteman i Regeringskansliet att avge ett särskilt yttrande, oberoende av om tjänstemannen förordnats som expert eller sakkunnig. Flera omständigheter kan givetvis tänkas ha betydelse vid valet av en utrednings sammansättning. Som exempel kan nämnas utredningens uppdrag (ämnesområde) och uppdragets karaktär, dvs. vad regeringen vill uppnå med utredningen. I denna del vill utskottet understryka att det kan finnas ett värde i att låta en utredning biträdas av sakkunniga och experter med blandad bakgrund, vilket är en av de grundläggande fördelarna med kommittéväsendet. Härigenom kan en utredning på ett tidigt stadium få del av det kunnande i en viss fråga som finns på olika håll i samhället eller få en allsidig belysning av vissa frågeställningar. Vidare får olika intressenter tillfälle att på ett tidigt stadium komma in i reformarbetet. Dessutom kan olika aktörer ges goda förutsättningar för ett fruktbart samarbete med varandra. Slutligen noterar utskottet att för det fall regeringen önskar få en allsidig redovisning av vissa frågeställningar torde förordnande av sakkunniga vara att föredra.

Utredningstiden

Genomgången utvisar att den genomsnittliga utredningstiden för de identifierade utredningarna har uppgått till ca 15 månader. Utredningstiden har varierat något under den studerade perioden. Det förefaller som att

utredningarna under 2015 har fått något längre utredningstid. Bortsett från 1989 har förhållandevis få utredningar haft en utredningstid som varit längre än två år.

Flera omständigheter kan tänkas ha betydelse för utredningstiden. Som exempel kan nämnas vald utredningsform, en utrednings uppdrag (ämnesområde) och ett uppdrags karaktär, dvs. vad regeringen vill uppnå med utredningen. Även det parlamentariska läget i riksdagen kan vara av betydelse.

Som framgått ovan har en stor del av de identifierade utredningarnas uppdrag rört förhållandevis begränsade frågor, och sådana uppdrag får i regel ganska snäva tidsramar. Detsamma gäller ofta utredningar med uppdrag att utveckla eller genomföra regeringens politik och utredningar där t.ex. lagförslag behöver tas fram skyndsamt för att kunna vara på plats ett bestämt datum.

Hur lång tid en utredning får på sig är således enligt utskottet en central fråga som hänger nära samman med syftet med ett utredningsuppdrag. För utredningar med uppdrag att utreda övergripande och omfattande frågor inom skilda sakområden krävs typiskt sett en längre utredningstid. Detsamma gäller i regel för en parlamentarisk kommitté med uppdrag att inom ett ämnesområde försöka nå en bred och långsiktig politisk överenskommelse. En längre utredningstid kan även vara av värde om det finns behov av utrymme för diskussioner mellan företrädare inom olika områden eller om det i ett uppdrag ingår att ta fram ny kunskap. Detsamma gäller ofta för en utredning med uppdraget att ta fram och analysera omfattande material samt lägga fram förslag.

Redovisningen av utredningarnas sammansättning i kommittéberättelserna

Av genomgången framgår att uppgifterna i redovisningen av utredningarnas sammansättning i kommittéberättelserna har varierat under den studerade perioden. Åren 1989, 1992 och 1999 angavs i regel alltid utredarnas, kommittéordförandenas, kommittéledamöternas, de sakkunnigas och experternas titlar. Under 2000-talet har en förändring skett när det gäller de uppgifter som redovisas. Ibland saknas uppgifter om en utredares eller en kommittéordförandes titel. Det kan också vara så att titlarna på de personer som har biträtt en utredning inte framgår. Genomgången visar dessutom att redovisningen i kommittéberättelserna av utredningarnas sammansättning varierar mellan departementen.

Enligt utskottet ligger det ett värde i att inte bara en utrednings sammansättning framgår av kommittéberättelsen utan att redovisningen även är enhetlig och transparent. Regeringen bör överväga vilka principer som i denna del ska gälla för redovisningen i framtiden.

7 Myndighetsstyrelser och insynsråd

Ärendet

Konstitutionsutskottet har beslutat att under hösten 2017 granska regeringens användning av styrelser och insynsråd vid statliga myndigheter. I granskningen ingår hur ledamöterna i styrelserna och insynsråden utses, säkerhetsprövning av ledamöterna och styrelsernas och rådens sammansättning. Dessutom har utskottet under granskningen undersökt vilka kriterier regeringen använder sig av när den beslutar om en myndighet ska ha en styrelse eller ett insynsråd.

Till grund för granskningen har bl.a. legat svarspromemorior från Regeringskansliet, *bilaga 7.1–3.*

Utredning i ärendet

Gällande ordning m.m.

Regeringsformen

Av 1 kap. 6 § regeringsformen följer att regeringen styr riket och att regeringen är ansvarig inför riksdagen. För den offentliga förvaltningen finns enligt 1 kap. 8 § bl.a. statliga förvaltningsmyndigheter.

Enligt 12 kap. 1 § lyder de statliga förvaltningsmyndigheter som inte är myndigheter under riksdagen under regeringen. Att myndigheterna lyder under regeringen innebär att förvaltningen ska förverkliga regeringens politik. Det innebär också att en enskild minister inte har någon befälsrätt över myndigheterna och att en föreskrift från regeringen ska riktas till myndigheten som sådan, inte till en tjänsteman på myndigheten (SOU 1972:15 s. 195). I särskilda ärenden som innebär myndighetsutövning mot enskilda eller tillämpning av lag är en förvaltningsmyndighet dock enligt 12 kap. 2 § självständig. Ingen myndighet, inte heller riksdagen eller en kommuns beslutande organ, får i sådana ärenden bestämma hur en förvaltningsmyndighet ska besluta.

I 12 kap. 5 § regeringsformen anges att arbetstagare vid förvaltningsmyndigheter som lyder under regeringen anställs av regeringen eller av den myndighet som regeringen bestämmer. Vidare anges att vid beslut om statliga anställningar vid förvaltningsmyndigheter som lyder under regeringen ska avseende fästas endast vid sakliga grunder, såsom förtjänst och skicklighet. Av förarbetena (SOU 1972:15 s. 202) framgår att uppdrag som styrelseledamot för en statlig myndighet faller utanför bestämmelsens tillämpningsområde.

Myndighetsförordningen

Den 1 januari 2008 trädde myndighetsförordningen (2007:515) i kraft. Syftet med förordningen var bland annat att tydligare reglera ansvaret för

myndigheternas verksamheter. I samband med att varje myndighets instruktion sågs över för att anpassas till den nya förordningen skulle även myndighetens ledningsform övervägas. Myndighetsförordningen reglerar de tre ledningsformerna enrådighetsmyndighet, styrelsemyndighet och nämndmyndighet. Den tidigare vanligaste ledningsformen styrelse med begränsat ansvar togs bort i och med den nya regleringen.

Enligt 2 § myndighetsförordningen leds en myndighet av

1. en myndighetschef (enrådighetsmyndighet)
2. en styrelse (styrelsemyndighet)
3. en nämnd (nämndmyndighet).

Myndighetens ledningsform anges i myndighetens instruktion eller i någon annan författning.

I 3 § anges att myndighetens ledning ansvarar inför regeringen för verksamheten och ska se till att den bedrivs effektivt och enligt gällande rätt och de förpliktelser som följer av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen, att den redovisas på ett tillförlitligt och rättvisande sätt samt att myndigheten hushållar väl med statens medel.

I 9 § anges när det gäller enrådighetsmyndigheter att om regeringen har bestämt att det ska finnas ett insynsråd vid myndigheten, ska rådet utöva insyn i verksamheten och ge myndighetschefen råd. Insynsrådet består av det antal ledamöter som regeringen bestämmer. Myndighetschefen ska vara ordförande i insynsrådet och hålla rådet informerat om verksamheten.

För styrelsemyndigheter gäller enligt 10 § att styrelsen består av det antal ledamöter som regeringen bestämmer. En av ledamöterna ska vara ordförande i styrelsen och en ska vara vice ordförande. Myndighetschefen ska ingå i styrelsen men inte vara dess ordförande eller vice ordförande.

Ledamöter i styrelser, nämnder och insynsråd utses enligt 22 § av regeringen för en bestämd tid. Regeringen utser även ordförande i styrelser och nämnder.

Säkerhetsprövning

Enligt 11 § första stycket säkerhetsskyddslagen (1996:627) ska en säkerhetsprövning göras innan en person genom anställning eller på något annat sätt deltar i verksamhet som har betydelse för rikets säkerhet eller anlitas för uppgifter som är viktiga för skyddet mot terrorism. En säkerhetsprövning får göras även under en pågående anställning eller ett annat pågående deltagande i verksamheten. Prövningen ska klarlägga om personen kan antas vara lojal mot de intressen som skyddas i säkerhetsskyddslagen och i övrigt pålitlig från säkerhetssynpunkt.

Enligt 17 § samma lag ska en anställning eller ett annat deltagande i verksamhet placeras i säkerhetsklass, om den anställde eller den som annars deltar i verksamheten

1. i stor omfattning får del av uppgifter som omfattas av sekretess och är av synnerlig betydelse för rikets säkerhet (säkerhetsklass 1)

2. i en omfattning som inte är obetydlig får del av sådana uppgifter som avses i 1 (säkerhetsklass 2)
3. i övrigt får del av uppgifter som omfattas av sekretess och som är av betydelse för rikets säkerhet, om ett röjande av uppgifterna kan antas medföra men för rikets säkerhet som inte endast är ringa (säkerhetsklass 3).

Den förvaltningspolitiska propositionen

Enligt den förvaltningspolitiska proposition som regeringen lämnade i mars 2010 (prop. 2009/10:175 s. 108 f.) väljer regeringen den ledningsform som bäst gagnar verksamheten. Verksamhetens art, politiska prioriteringar och regeringens behov av att styra myndigheten på ett visst sätt är enligt propositionen utgångspunkten för valet av ledningsform. I propositionen anfördes att det i de allra flesta förvaltningsmyndigheter är myndighetschefen som ansvarar för verksamheten inför regeringen. Ledningsformen lämpar sig i regel väl för verksamhet som i hög grad är styrd av lag, som i huvudsak är av rutinärende- och servicekaraktär eller av främjande karaktär eller en myndighet med ett litet finansiellt ansvar.

Regeringen väljer enligt propositionen att inrätta ett insynsråd i vissa enrådighetsmyndigheter. Insynsrådets uppgift är att utöva insyn och att ge myndighetschefen råd. Insynsrådet har inga beslutsbefogenheter. Vidare anförs i propositionen att insynsråd kan förekomma exempelvis då insyn i verksamheten av medborgare och politiker bedöms som särskilt angelägen eller när verksamheten har breda kontaktytor mot många olika grupper. Drygt 100 förvaltningsmyndigheter leds för närvarande av en myndighetschef och en majoritet av dessa myndigheter har ett insynsråd.

I propositionen anför regeringen att den i vissa myndigheter väljer att inrätta en styrelse. Det är då styrelsen som ansvarar inför regeringen för verksamheten. Myndighetschefen ansvarar inför styrelsen för den löpande verksamheten enligt de direktiv och riktlinjer som styrelsen utfärdar. Ledningsformen är enligt propositionen lämplig för myndigheter som beslutar om medel i stor omfattning, myndigheter med stora anslag eller transfereringar, myndigheter som förvaltar stora tillgångar, forskningsintensiv eller kunskapsproducerande verksamhet eller verksamhet som i stor utsträckning påverkar näringsliv, kommuner eller landsting.

Informationsskrifter från Regeringskansliet

I foldern Ledamot av insynsråd från Finansdepartementet, som är utgiven i januari 2008, ges information om de konstitutionella förutsättningarna för insynsrådens och deras ledamöters uppgifter. Av foldern framgår att ledamotens främsta uppgift är att med utgångspunkt i regeringens uppdrag företräda ett medborgerligt inflytande och att utöva det allmännas insyn. Vidare anges att utgångspunkten för sammansättningen av ett insynsråd är att utifrån de enskilda ledamöternas kunskaper och erfarenheter uppnå en samlad

kompetens som skapar goda förutsättningar för ett professionellt arbete. Varje ledamot förutsätts här bidra med sin egen kompetens till ett aktivt och effektivt arbete och känna ansvar för uppgiften. Genom att insynsrollen är klart skild från ledningen av myndigheten är det möjligt för företrädare för t.ex. politiska partier och andra intressegrupper att ingå utan att det är oklart vem som har ansvaret för besluten och utan besvärande lojalitetskonflikter.

Inom Regeringskansliet har man även upprättat en skrift som berör styrelseledamotsuppdraget med titeln Effektiv styrelse – Vägledning för statliga myndighetsstyrelser, som publicerades 2008. Av skriften framgår bl.a. att styrelseledamöter alltid har sina mandat från regeringen och ska stå obundna av partsintressen och att de inte är arbetstagare anställda av myndigheten utan uppdragstagare som utför ett uppdrag på regeringens vägnar. Ledamöterna omfattas därför inte av lagen (1994:260) om offentlig anställning eller lagen (1982:80) om anställningsskydd. Ledamöterna svarar inför den som utsett dem – regeringen. Vidare anförs att styrelsen är kollektivt ansvarig för den totala verksamheten inför regeringen. Myndighetens chef ingår i styrelsen och ansvarar för den löpande verksamheten i enlighet med styrelsens direktiv. Styrelsens ordförande rekryteras externt. Regeringen utser ordförande och övriga ledamöter. I vissa fall utser regeringen även vice ordförande. Myndighetschefen utses av regeringen efter samråd med ordföranden. I skriften anförs också att denna typ av ledningsform tillgodoser regeringens behov av att kunna ge myndigheten stor frihet och utrymme för strategiska vägval. Den komplexa verksamheten ökar behovet av en stärkt ledning. Styrningen av myndigheten sker bl.a. genom valet av styrelseledamöter. Andra kriterier för valet av denna ledningsform kan vara att verksamheten bedrivs under affärsliknande förhållanden, innebär omfattande finansiellt ansvar eller innebär forskningsintensiv och kunskapsproducerande verksamhet. Styrelseformen kan också vara lämplig då ansvarsområdet är av tvärsektoriell och komplex karaktär eller i stor utsträckning påverkar näringsliv och kommunal verksamhet.

Vidare anförs i skriften att styrelsen är högsta ledningsorgan i styrelsemyndigheter, med det yttersta ansvaret för alla beslut som rör verksamheten. En viktig förutsättning för att styrelsen ska kunna utgöra ett ledningsorgan och kunna styra är att det formella och verkliga ansvaret för verksamheten vilar hos den. Att ha fullt ansvar för verksamheten betyder inte att styrelsen ska fatta beslut i alla frågor i myndigheten. För att styrelsen ska kunna utgöra ett effektivt ledningsorgan förutsätts att en del beslut delegeras. Vissa strategiska och långsiktiga frågor är dock av sådan karaktär att de inte kan delegeras. Hit hör enligt 4 § myndighetsförordningen att besluta om en arbetsordning för myndigheten, fastställa en verksamhetsplan, säkerställa att den interna styrningen och kontrollen fungerar på ett betryggande sätt samt att, i förekommande fall, utfärda föreskrifter. Av nämnda paragraf, punkten 5, framgår att styrelsen ska avgöra andra ärenden som har principiell karaktär eller större betydelse. Exempel på sådana ärenden, som inte bör delegeras, är sådana som rör myndighetens övergripande ekonomi och investeringsplan,

långsiktig kompetensförsörjning, resultatuppföljning, omprövning och effektivisering av verksamheten samt remissvar av större vikt eller mer principiell betydelse. Styrelsen bör noga överväga vilka frågor som ska delegeras till myndighetschefen.

Könsfördelningen i statliga myndigheters styrelser och insynsråd m.m.

Av en rapport den 1 september 2016 (dnr S2016/05582/JÄM) från Socialdepartementet framgår att andelen kvinnor bland ledamöterna i de centrala styrelserna totalt sett har utvecklats positivt. År 1988 hade styrelserna 28 procent kvinnor. Tio år senare, 1998, var andelen 44 procent. Redovisningen 2016 avsåg styrelser, insynsråd, nämnder och stiftelser där regeringen utser samtliga eller en del av ledamöterna och gällde förhållanden per den 31 december 2015. Den 31 december 2015 uppgick andelen kvinnor till 51 procent och andelen män till 49 procent. Vid samma tidpunkt var andelen ordförande som var kvinnor 49 procent och andelen män 51 procent. Sammantaget innebar detta enligt rapporten att målet om jämn könsfördelning hade uppnåtts.

I regeringens skrivelse 2016/17:10 Makt, mål och myndighet – feministisk politik för en jämställd framtid anges att inom den statliga förvaltningen har könsfördelningen på ledande positioner blivit avsevärt jämnare de senaste tio åren. Andelen kvinnor i statliga myndigheters styrelser och insynsråd har överstigit 40 procent sedan 1995, med en fördelning om 51 procent kvinnor och 49 procent män 2015. Bland styrelseordförandena var andelen kvinnor 49 procent och andelen män 51 procent 2015. Av totalt 239 redovisade styrelser och insynsråd hade 187 eller 78 procent en könsfördelning inom intervallet 40–60 procent.

Rapport från Statskontoret

I Statskontorets rapport (2014:4) om myndigheters ledningsformer redovisas ett regeringsuppdrag. I rapporten har 270 myndigheter kartlagts. Det fanns 131 enrådighetsmyndigheter, varav 93 med insynsråd och 38 utan. Det fanns 32 styrelsemyndigheter och 55 nämndmyndigheter. Övriga myndigheter, t.ex. domstolar och lärosäten, hade en annan ledningsform.

Statskontorets analys av motiven till valet av ledningsform visar att valet så gott som alltid också kan sägas följa de utgångspunkter som anges i den förvaltningspolitiska propositionen. Detta beror dock i stor utsträckning enligt rapporten på att utgångspunkterna är så pass allmänt formulerade att det för en och samma myndighet går att finna stöd för flera olika ledningsformer.

Vidare anges i rapporten att det varierar hur utvecklad argumentationen för valet av ledningsform är, men överlag framstår ledningsformen som en mindre viktig fråga för regeringen och Regeringskansliet. Så länge det inte finns särskilda skäl så väljs i regel enrådighetsformen, och så länge som inga problem uppstår omprövas inte ledningsformen. Det saknas dock konsensus

kring syftet med olika ledningsformer och följaktligen också kring vilka myndigheter som bör ha vilken ledningsform. Det innebär att myndigheter med liknande verksamhet mycket väl kan ha olika ledningsform. Statskontorets analys av hur ledningsformerna påverkar och tillämpas i myndighetsstyrningen visar att regeringen i begränsad utsträckning använder ledningsformerna som ett strategiskt styrinstrument. Överlag skiljer sig styrningen av styrelsemyndigheter inte nämnvärt från styrningen av enrådighetsmyndigheter. Styrelsemyndigheter har inte generellt getts en större strategisk frihet än enrådighetsmyndigheter. Oavsett ledningsform är det med myndighetschefen som regeringen och Regeringskansliet har sina löpande kontakter. Statskontorets undersökning indikerar att det till viss del gått slentrian i valet och tillämpningen av ledningsformerna.

Enrådighet med insynsråd har enligt rapporten blivit den absolut vanligaste ledningsformen och kan beskrivas som något av standardmodell för en myndighetsledning. I rapporten anges att skälen för att inrätta ett insynsråd ofta är ganska otydliga, liksom föreställningarna om vad insynsrådet ska göra. Enligt Statskontoret bör regeringen överväga om alla myndigheter som i dag har ett insynsråd även fortsättningsvis ska ha det, särskilt med tanke på att varje myndighetschef har möjlighet att själv inrätta de rådgivande organ som denne anser sig behöva. Det tar tid och resurser att inrätta och hålla i gång ett insynsråd, och nyttan av rådet bör därför vägas mot kostnaden.

Statskontorets studie visar att det sitter många politiker i insynsråden. Deras närvaro i råden är dock enligt rapporten inte okontroversiell. Insynsrådens sammansättning indikerar samtidigt att regeringen anser att det är viktigt med riksdagsledamöternas representation och insyn i myndigheterna. Statskontoret menar ändå att det kan ifrågasättas om just insynsråden är den mest lämpliga formen för riksdagens insyn i myndigheterna.

När det gäller insynsråden anges i rapporten att dessa inte har några beslutsbefogenheter, och i myndighetsförordningen anges kortfattat att deras uppgift är att utöva insyn och ge myndighetschefen råd. I rapporten anges att regeringens styrning av insynsråden i princip inskränker sig till rekryteringen av ledamöter. Det är också en uppgift som av Regeringskansliet ofta uppfattas som arbetskrävande. Av Statskontorets intervjuer i Regeringskansliet framgår också att det finns en viss osäkerhet kring hur råden ska sättas samman. De myndighetschefer och insynsrådsledamöter som besvarat Statskontorets enkäter lyfter fram uppgiften att ge råd och stöd till myndighetsledningen som den mest framträdande för insynsrådet, även om flertalet också instämmer i påståendet att insynsrådet fungerar som ett organ för olika intressens insyn i myndigheten. Däremot är det mer tveksamt om insynsråden fyller någon kontrollerande eller granskande funktion. Bland de myndighetsföreträdare som Statskontoret intervjuat finns en betydande tveksamhet till insynsråden. Flera ställer sig tveksamma till om råden över huvud taget behövs. Samtidigt kan Statskontoret konstatera att det stora flertalet myndighetschefer och insynsrådsledamöter som besvarat enkäter tycker att insynsråden fyller en funktion i myndigheten.

När det gäller styrelsemyndigheter visar Statskontorets analys av hur styrelseformen tillämpas i styrningen av myndigheter att dessa i princip styrs på samma sätt som enrådighetsmyndigheter. Det är i både enrådighets- och styrelsemyndigheter myndighetschefen som är regeringens väg in i myndigheten och den som det också utkrävs ansvar av. Trots att styrelsen av intervjuade departementstjänstemän beskrivs som regeringens förlängda arm i myndigheter, upplevs det som tungrott och ineffektivt att involvera styrelsen i den löpande styrningen. Även om ett återkommande argument för valet av styrelseformen är att det ska möjliggöra en annan typ av styrning – mer strategisk och mindre inriktad på detaljer – används i praktiken inte styrelserna på det sättet. I de fall som styrelsen getts ett konkret uppdrag, t.ex. att stärka myndighetens ekonomistyrning, har dock regeringen och Regeringskansliet kunnat ta ett steg bakåt på de specifika områdena. Att styrelsen inte ges ett vidare mandat beskrivs delvis som en förtroendefråga. Det handlar emellertid också om att myndigheterna existerar i en politisk verklighet. Vissa myndigheter verkar på områden där regeringen ser ett behov av att snabbt kunna förändra inriktningen på verksamheten och med kort varsel ge myndigheten nya uppdrag.

Tidigare granskning

Våren 2013 granskade utskottet (bet. 2012/13:KU20 s. 115 f.) regeringens tillsättning av insynsråd i Migrationsverket. I svar på frågor från utskottet anfördes i en promemoria från Justitiedepartementet bl.a. att i beredningen av ärendet om utseende av ledamöter borde enligt de rutiner som gällde Regeringskansliet den ansvariga enheten alltid göra en bedömning av insynsrådets samlade kompetens utifrån myndighetens verksamhet. Hänsyn kunde också tas till att sådan kompetens och erfarenhet som myndighetschefen rimligen tillägnar sig i det vardagliga arbetet inte behöver finnas representerad i insynsrådet. Anställda i andra myndigheter (t.ex. myndighetschefer) och tjänstemän i Regeringskansliet var exempel på sådana grupper som inte behövde vara representerade, angavs det i promemorian. Vidare framhölls i promemorian att insynsråden, enligt gällande rutiner, bör spegla mångfalden i samhället och att en jämn åldersfördelning bör eftersträvas. För att uppnå målet om en jämn fördelning av kvinnor och män uppgavs vidare att alla nomineringar granskades ur ett könsperspektiv.

I sitt ställningstagande anförde utskottet följande (s. 118):

> Inledningsvis konstaterar utskottet att det är regeringen som har fattat beslut om att ett insynsråd ska finnas vid Migrationsverket och att det är regeringen som ansvarar för att utse dess ledamöter. Vad som framkommit i granskningen av det aktuella ärendet ger inte anledning till någon anmärkning från utskottets sida. Utskottet vill emellertid framhålla vikten av att regeringen i möjligaste mån strävar efter att genom planering undvika onödig tidsutdräkt. Här kan påminnas om att regeringen anfört att det finns skäl att inrätta ett insynsråd när det bedöms som särskilt angeläget att medborgare och politiker har insyn i verksamheten eller när verksamheten har breda kontaktytor mot många olika grupper.

Våren 2014 granskade utskottet förfarandet för nominering till högskolestyrelser (bet. 2013/14:KU20 s. 95 f.). En genomgång utförd av konstitutionsutskottets kansli inom ramen för granskningsärendet om vissa myndigheters styrelser och insynsråd samt enskilda nämnder visade att riksdagsledamöter ofta förekommer som ledamöter i insynsråd. Även vissa nämnder (t.ex. Nämnden för brottsskadeersättning) har riksdagsledamöter som ledamöter. Såvitt det kunde fastställas i den genomgången fanns det inga styrelseledamöter vid myndigheter som också var riksdagsledamöter. Utskottet konstaterade i sitt ställningstagande att det inte finns några gällande föreskrifter som hindrar att riksdagsledamöter utses till högskolestyrelser. Detta gäller även kommunal- och landstingsråd. Regeringen har dock bedömt att verksamma riksdagsledamöter inte samtidigt bör vara styrelseledamöter i bl.a. statliga universitet och högskolor. Regeringens uppfattning är att ett aktivt pågående riksdagsuppdrag hos styrelseledamöter medför oklara ansvarsförhållanden. Utskottet konstaterade även att regeringen vid några tillfällen har utnämnt verksamma riksdagsledamöter till styrelseledamöter, även efter att nomineringsförfarandet ändrades. Numera finns dock inga verksamma riksdagsledamöter vid högskolestyrelser. Denna inskränkning i valet av styrelseledamöter synes enligt utskottet vara förenlig med bl.a. regeringsformens bestämmelser.

Svarspromemorior från Regeringskansliet

Svar den 5 oktober 2017

Utskottet begärde genom en skrivelse den 14 september 2017 till Regeringskansliet svar på ett antal frågor. Utskottet begärde bl.a. en redogörelse för vilka rutiner och vägledningar som finns för att avgöra vilken ledningsform en myndighet bör ha och vilka som bör ingå i en styrelse eller ett insynsråd. Dessutom begärde utskottet en redogörelse för samtliga beslut om att inrätta en styrelse eller ett insynsråd i myndigheter under Näringsdepartementet och Socialdepartementet under 2015 och 2016. Vidare begärde utskottet en redogörelse för samtliga fall där styrelseledamöter och ledamöter i insynsråd utsetts i myndigheter under Näringsdepartementet och Socialdepartementet 2015 och 2016.

Som svar översände Regeringskansliet den 5 oktober 2017 svarspromemorior från Finansdepartementet, Socialdepartementet och Näringsdepartementet (bilaga 7.1).

I svarspromemorian från Finansdepartementet anförs att det i Finansdepartementets promemoria Vägledning vid val av myndigheters ledningsformer redogörs för vad som bör vara vägledande vid valet av ledningsform. Innehållet i promemorian tar sin utgångspunkt i de kriterier för val av ledningsform som angavs i den förvaltningspolitiska propositionen Offentlig förvaltning för demokrati, delaktighet och tillväxt (prop. 2009/10:175). Av promemorian Vägledning vid val av myndigheters ledningsform framgår sammanfattningsvis följande. Valet av ledningsform är

en strategisk styrningsfråga som naturligt uppkommer i samband med att en myndighet bildas. För att säkerställa en ändamålsenlig och effektiv styrning kan en myndighets ledningsform också behöva omprövas, exempelvis i samband med större förändringar av verksamhetens inriktning och omfattning eller till följd av nya prioriteringar. Hur myndighetens ledningsarbete fungerar och om ledningsformen är den mest lämpliga bör också följas upp i den årliga myndighetsdialogen. Den ledningsform bör väljas som bäst kan tillgodose regeringens styrbehov utifrån den enskilda myndighetens uppdrag. Avgörande för valet av ledningsform är därmed verksamhetens syfte, karaktär och omfattning.

Följande kriterier talar för att en myndighet bör ledas av en styrelse:

- omfattande finansiellt ansvar i form av budgetomslutning eller tillgångar
- stor påverkan på andra samhällssektorer, dvs. näringsliv, kommuner, landsting, ideella organisationer och medborgare, exempelvis genom att myndighetens ledning beslutar om föreskrifter och har ett stort ansvar att göra egna strategiska och principiella vägval
- tvärsektoriell och komplex verksamhet som rör flera samhällsområden
- forskningsintensiv och kunskapsproducerande verksamhet (högre utbildning)
- affärsliknande verksamhet
- tydligt behov av bredd i form av olika kompetenser för att leda verksamheten.

Vidare framgår av promemorian att regeringen kan välja att inrätta ett insynsråd, när ledningsformen enrådighetsmyndighet väljs, dvs. om myndigheten inte bedöms behöva ledas av en styrelse. Inför beslut om att inrätta ett insynsråd är det viktigt att klargöra vad rådet förväntas tillföra verksamheten, t.ex. ge råd genom att dela med sig av kunskaper och erfarenheter, bidra till konstruktiva diskussioner, vara bollplank för myndighetschefen vid förändringar och utveckling eller i övrigt ge stöd till chefen.

Följande kriterier talar för att ett insynsråd bör inrättas:

- Myndigheten ansvarar för verksamhet där insyn av medborgare och politiker bedöms som angelägen
- Verksamheten har breda kontaktytor mot många olika grupper
- Myndigheten har under en viss tid eller stadigvarande ett tydligt behov av råd och stöd från partsrepresentanter, politiker och intresse- och branschorganisationer m.fl.
- Det finns ett behov av att tillföra myndigheten unik kompetens och sakkunskap
- Det finns ett behov av att tillföra myndigheten bredd och mångfald
- Verksamheten är integritetskänslig.

I svarspromemorian anförs vidare att när en ny myndighet inrättas bereds frågan om myndigheten ska ha en styrelse eller vara en enrådighetsmyndighet

med eller utan ett insynsråd inom ramen för beredningen av myndighetens instruktion. Som stöd i arbetet med instruktioner finns Socialdepartementets promemoria Handledning för myndigheternas instruktioner. Myndigheternas ledningsformer kan omprövas, t.ex. i samband med större förändringar av verksamheten eller till följd av nya prioriteringar, samt följas upp i den årliga myndighetsdialogen.

Vidare anförs att det departement till vilket myndigheten hör ansvarar för processen att förordna ledamöter till myndighetens styrelse eller insynsråd. I Finansdepartementets promemoria Handledning om förordnande av ledamöter i myndighetsstyrelser, nämnder och insynsråd beskrivs processerna för förordnande och entledigande av ledamöter till myndigheternas styrelser eller insynsråd. Av promemorian framgår sammanfattningsvis följande.

Ett förordnande av en eller flera ledamöter aktualiseras när förordnandeperioden löper ut, en vakans uppstår, en ny myndighet bildas, myndigheten får ändrad ledningsform eller myndighetens ansvarsområde utökas eller ändras på ett sätt som skapar behov av annan eller ny kompetens. Förordnandeprocessen omfattar framtagande av en behovsanalys och kravprofil, en sök- och urvalsprocess samt en beslutsprocess. För vissa styrelser och insynsråd finns särskilda nomineringsordningar, t.ex. för universitet och högskolor samt länsstyrelser. Behovsanalysen och framtagandet av kravprofilen görs med utgångspunkt i regeringens inriktning för myndigheten de kommande åren och hur denna kan påverka kompetensbehovet i myndighetens styrelse eller insynsråd. En analys görs av hur den berörda myndigheten fungerar och hur den befintliga kompetensen ser ut. För det fall kravprofilen avser en styrelseledamot kontaktas bl.a. styrelsens ordförande för att han eller hon ska få möjlighet att redovisa sin bild av hur den nuvarande styrelsen fungerar som helhet och vilka kompetensbehov som finns. Om kravprofilen i stället avser en ledamot i ett insynsråd kontaktas bl.a. myndighetschefen som kan redogöra för hur insynsrådet fungerar och vilka kompetenser som finns och behövs. Förslag på namn till nya ledamöter tas fram på berörd enhet i nära samarbete med den politiska ledningen. När listan med förslag på kandidater är godkänd av departementets politiska ledning stäms förslagen av med Statsrådsberedningens samordningskansli. Efter att kansliet har godkänt de föreslagna kandidaterna tillfrågas dessa i turordning om de kan tänka sig att ta uppdraget.

Inför regeringsbeslutet gemensambereds beslutet enligt de riktlinjer som finns i Statsrådsberedningens promemoria Samrådsformer i Regeringskansliet (SB PM 2012:1). Förslagen bereds alltid med enheten för statlig förvaltning, enheten för statlig arbetsgivarpolitik och budgetavdelningen vid Finansdepartementet samt med jämställdhetsenheten vid Socialdepartementet.

Urvalet av kandidater ska göras utifrån en bred rekryteringsbas i syfte att tillvarata kompetensen hos såväl kvinnor som män samt hos personer med olika bakgrunder och erfarenheter. Styrelseledamöter måste stå obundna av olika partsintressen och i sin ledamotsroll uteslutande företräda myndigheten. För att säkerställa att det inte finns någon risk för lojalitetskonflikter mellan styrelseuppdraget och uppgiften att tillvarata medlemmars, företags eller

branschorganisationers intressen är det viktigt att jävsfrågan prövas redan under urvalsprocessen.

Vidare anförs i svarspromemorian att en styrelse ansvarar inför regeringen, och regeringen ansvarar i sin tur inför riksdagen. Ett förordnande av en riksdagsledamot som ledamot i en myndighetsstyrelse kan därför leda till otydliga ansvarsförhållanden och skada förtroendet för styrelsens arbete och därmed även myndighetens anseende. Det finns också en risk för lojalitetskonflikter eller misstanke om jäv (delikatessjäv) när frågor som rör aktuell verksamhet ska behandlas eller granskas i riksdagen om riksdagsledamöter sitter i en myndighetsstyrelse. Riksdagsledamöter bör därför inte ingå i en sådan styrelse. Det anförs också att anställda i Regeringskansliet inte ska vara ledamöter i styrelser, eftersom de lätt kan uppfattas som företrädare för Regeringskansliet och därmed regeringen.

Vidare anförs att när det gäller ledamöter i insynsråd är insynsrollen klart skild från ledningen av myndigheten. Det är därför möjligt för företrädare för t.ex. politiska partier och andra intressegrupper att ingå utan oklarhet om vem som har ansvar för besluten. Kompetens och erfarenhet som myndighetschefen tillägnar sig i det vardagliga arbetet behöver inte finnas representerad i insynsrådet. Myndighetschefer och tjänstemän i Regeringskansliet är exempel på kategorier av personer som normalt inte bör ingå i insynsråd. Eftersom insynsrådets uppgift är att utöva insyn och att ge myndighetschefen råd bör sammansättningen spegla mångfalden i samhället. För att säkerställa en bra sammansättning i ett insynsråd bör kompetens sökas både inom och utanför den sektor i vilken myndigheten verkar.

Som svar på frågor om hur regeringen regelmässigt följer upp insynsrådens uppgifter och styrelsernas arbete anförs i svarspromemorian att olika myndigheter och verksamheter förutsätter olika uppföljningar. Hur uppföljningsarbetet utformas är därför en fråga för ansvarigt departement. Regeringskansliet analyserar årligen myndigheternas verksamhet, resultat och styrning. Analysen kan inkludera styrelsernas och insynsrådens funktionssätt och sker inom ramen för förberedelsearbetet inför den årliga myndighetsdialog som förs mellan statsråd eller statssekreterare och myndighetens ledning. Som stöd i analysarbetet inför myndighetsdialogerna ger Finansdepartementet ut ett särskilt cirkulär. Det är i samband med denna analys lämpligt att särskilt uppmärksamma om den valda styrelseformen fortfarande behövs, om styrelsen eller insynsrådet har rätt sammansättning, om styrelsens strategiska roll tillvaratas på ett ändamålsenligt sätt och vad som är rådets främsta bidrag. Uppföljning av myndigheternas verksamhet och därmed styrelsernas eller insynsrådens arbete, sker även inom ramen för den löpande ordinarie myndighetsstyrningen.

Vidare anförs att det departement som ansvarar för styrningen av en myndighet även ansvarar för vilka kontakter som tas med myndighetens ledning samt vilka frågor som diskuteras med styrelsen och myndighetschefen. Olika myndigheter och verksamheter förutsätter olika kontakter. En central utgångspunkt är att det är tydligt vilka

kommunikationsvägar som finns mellan myndigheten, i fråga om såväl styrelsen som myndighetschefen, och Regeringskansliet. Generell vägledning i frågor om informella kontakter med myndigheterna finns i Regeringskansliets promemoria Styrningen av de statliga myndigheterna och informella kontakter. Om myndigheten är en styrelsemyndighet ska både styrelsens ordförande och myndighetschefen närvara vid möten med företrädare för departementen inom ramen för den årliga myndighetsdialogen. Styrelsens ordförande får som huvudregel också ett erbjudande om ett enskilt samtal med statsrådet eller statssekreteraren i anslutning till myndighetsdialogen.

Slutligen anförs i svarspromemorian att det av budgetpropositionen för 2015 framgår att regeringen avser att genomföra ett utvecklingsarbete för att tydliggöra hur myndigheternas ledningsformer bör tillämpas i styrningen av myndigheterna, med särskilt fokus på styrelsemyndigheterna (prop. 2014/15:1 utg.omr. 2 avsnitt 4.4). Ett sådant arbete pågår inom Regeringskansliet. Arbetet syftar bl.a. till att ytterligare utveckla arbetet med styrelserelaterade frågor. Finansdepartementet bjuder årligen in nya ledamöter i myndigheternas styrelser respektive insynsråd till introduktionsutbildning. I samband med denna utbildning diskuteras ledamöternas roll och formella ansvar.

I svarspromemorian från Socialdepartementet anförs att under perioden 2015–2016 har det vid två myndigheter som Socialdepartementet ansvarar för inrättats styrelser. Försäkringskassan leds sedan den 1 mars 2016 av en styrelse. Beslutet om att Försäkringskassan ska vara en styrelsemyndighet fattades genom förordning (2016:11) om ändring i förordningen (2009:1174) med instruktion för Försäkringskassan. Styrelsen ska enligt myndighetens instruktion bestå av högst nio ledamöter. Socialstyrelsen leds sedan den 1 mars 2016 av en styrelse. Beslutet om att Socialstyrelsen ska vara en styrelsemyndighet fattades genom förordningen (2016:13) om ändring i förordningen (2015:284) med instruktion för Socialstyrelsen. Styrelsen ska enligt myndighetens instruktion bestå av högst nio ledamöter.

I svarspromemorian från Näringsdepartementet anförs att det under de aktuella åren inte har inrättats någon styrelse eller något insynsråd vid de myndigheter som Näringsdepartementet ansvarar för.

I bilagor till svarspromemoriorna redovisas de myndigheter under Näringsdepartementet respektive Socialdepartementet i vilka det under 2015 och 2016 har utsetts nya ledamöter i styrelser och insynsråd. I bilagorna anges även om förordnanden för befintliga ledamöter har förlängts under 2015 eller 2016. Vidare anges köns- och åldersfördelningen per den 31 augusti 2017. Uppgifterna finns sammanställda i tabell 7.1 och 7.2. När det gäller Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd och Sveriges lantbruksuniversitet utser inte regeringen samtliga styrelseledamöter. Dessa myndigheter har därför inte tagits med i tabell 7.1.

Tabell 7.1 Styrelseledamöter

Myndighet	Antal ledamöter enligt instruktion	Faktiskt antal ledamöter per den 31 augusti 2017	Antal kvinnor	Antal män	Antal ny- eller omförordnade ledamöter 2015–2016
E-hälsomyndigheten	Högst 9	8	5	3	14
Socialstyrelsen	Högst 9	8	5	3	7
Myndigheten för vård- och omsorgsanalys	Högst 7	6	3	3	6
Försäkringskassan	Högst 9	8	4	4	5
Pensionsmyndigheten	Högst 9	7	4	3	7
Luftfartsverket	Minst 5, högst 8	8	4	4	4
Post- och telestyrelsen	Lägst 5, högst 10	9	4	5	1
Sjöfartsverket	Minst 8, högst 13	8	4	4	8
Skogsstyrelsen	Högst 9	9	4	5	8
Statens väg- och transportforsknings-institut	Högst 9	5	3	2	3
Trafikverket	Lägst 5, högst 10	9	4	5	8
Transportstyrelsen	Lägst 5, högst 9	7	4	3	6
Verket för innovationssystem	Högst 9	8	5	3	9

I svarspromemoriorna anförs att normalt brukar förfarandet att utse en eller flera nya ledamöter påbörjas ca sex månader innan förordnandena löper ut. När ett förordnande avslutas i förtid, exempelvis om ledamoten begär att få bli entledigad, påbörjas arbetet normalt omgående med att förordna en ersättare. I de fall det i relevant författning anges ett spann för antalet ledamöter i styrelsen eller insynsrådet och en ledamot lämnar sitt uppdrag beror det på omständigheterna i det enskilda fallet om ledamoten ersätts, under förutsättning att antalet ledamöter håller sig inom det angivna spannet.

Tabell 7.2 Ledamöter i insynsråd

Myndighet	Antal ledamöter enligt instruktion	Faktiskt antal ledamöter per den 31 augusti 2017	Kvinnor	Män	Antalet ny- eller omförordnande ledamöter 2015–2016
Inspektionen för vård och omsorg (IVO)	Högst 9	10	5	5	9
Läkemedelsverket	Högst 10	10	6	4	1
Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket	Högst 9	7	4	3	7
Inspektionen för socialförsäkringen	Högst 9	7	4	3	9
Statens institutionsstyrelse	Högst 9	9	4	5	11
Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd	Högst 9	6	4	2	2
Myndigheten för delaktighet	Högst 6	6	3	3	5
Bolagsverket	Högst 6	6	4	2	6
Patent- och registreringsverket	Högst 10	8	4	4	8
Boverket	Högst 12	12	6	6	11
Livsmedelsverket	Högst 8	9	6	3	6
Statens veterinärmedicinska anstalt	Högst 8	3	0	3	2
Statens jordbruksverk	Högst 9	9	4	5	1

Svar den 31 oktober 2017

Utskottet begärde genom en skrivelse den 12 oktober 2017 till Regeringskansliet svar på vissa kompletterande frågor. Utskottet frågade bl.a. om vilken typ av omständigheter som är avgörande för bedömningen av hur många ledamöter som faktiskt bör ingå i en myndighets styrelse respektive insynsråd och hur den bedömningen förhåller sig till de överväganden som gjorts i samband med att antalet ledamöter föreskrivits i instruktionerna för myndigheterna. Utskottet ställde också en fråga om när man anser att det finns en vakans när antalet ledamöter understiger det högsta antalet ledamöter enligt instruktionen.

Som svar översände Regeringskansliet den 31 oktober 2017 svarspromemorior från Finansdepartementet, Näringsdepartementet och Socialdepartementet (bilaga 7.2).

I svarspromemorian från Finansdepartementet anförs att i myndigheternas respektive instruktion anger regeringen hur många ledamöter som högst, och i vissa fall lägst, ska finnas. Gränserna fastställs utifrån en avvägning mellan

å ena sidan verksamhetens beskaffenhet och å andra sidan möjligheterna för styrelserna och insynsråden att fungera på ett effektivt sätt. Hur många ledamöter som myndighetens styrelse eller insynsråd ska ha vid varje tidpunkt avgörs med utgångspunkt i de behov som verksamheten och regeringen då har. Att antalet ledamöter understiger det högsta antalet innebär inte per automatik att en vakans föreligger.

Som svar på en fråga om hur det säkerställs att de kriterier som talar för att en myndighet bör ledas av en styrelse beaktas vid större förändringar av en verksamhet och i uppföljningen, anförs i svarspromemorian att respektive departement för varje myndighet gör en bedömning av bl.a. vilka behov regeringen har av att styra den enskilda verksamheten. Om det bedöms vara nödvändigt kan avsteg göras från de nämnda kriterierna. Enligt Finansdepartementets promemoria Vägledning vid val av myndigheters ledningsformer ska valet av ledningsform beredas med bl.a. enheten för statlig förvaltning vid Finansdepartementet.

På frågor om det görs någon säkerhetsprövning av tilltänkta ledamöter i myndighetsstyrelser eller insynsråd, anförs som svar i promemorian att behovet av säkerhetsprövning bl.a. kan aktualiseras när en ny myndighet bildas eller i samband med att en befintlig myndighets verksamhet ändras. Behovet bedöms med utgångspunkt i regleringen i säkerhetsskyddslagen (1996:627). Av 11 § denna lag framgår att en person som genom anställning eller på något annat sätt deltar i verksamhet som har betydelse för rikets säkerhet eller anlitas för uppgifter som är viktiga för skyddet mot terrorism ska genomgå en säkerhetsprövning. En säkerhetsprövning får enligt samma lagrum göras även under en pågående anställning eller ett annat pågående deltagande i verksamheten. Av 19 a § första stycket säkerhetsskydds-förordningen (1996:633) och 5 kap. 1 § fjärde stycket Regeringskansliets föreskrifter (RKF 2017:11) om säkerhetsskydd framgår att det åligger det departement som ansvarar för beredningen av det aktuella uppdraget att säkerställa att en säkerhetsprövning görs. Om det ansvariga departementet bedömer att en ledamot i en myndighetsstyrelse eller i ett insynsråd kan komma att delta i verksamhet som har betydelse för rikets säkerhet, genomförs en säkerhetsprövning i enlighet med bestämmelserna i säkerhetsskyddslagen.

Svar den 30 november 2017

Utskottet begärde genom en skrivelse den 9 november 2017 till Regeringskansliet svar på vissa kompletterande frågor. Som svar fick utskottet den 30 november 2017 en svarspromemoria från Finansdepartementet (bilaga 7.3).

I svarspromemorian anförs att det finns flera skäl till att i en myndighets instruktion ange ett högsta antal ledamöter i stället för ett bestämt antal. Det kan exempelvis ta viss tid att förordna en ny lämplig ledamot för det fall en befintlig ledamot med kort varsel avsäger sig uppdraget. Vidare kan behov av ytterligare kompetens uppstå i en styrelse eller ett insynsråd i samband med förändringar av myndighetens verksamhet eller till följd av nya prioriteringar.

I det sistnämnda fallet skulle – om det i instruktionen angetts ett bestämt antal ledamöter – regeringen behöva besluta om en förordningsändring, vilket enligt svarspromemorian framstår som en onödigt omständlig ordning.

Som svar på frågor om säkerhetsprövningen av ledamöter i styrelser och insynsråd anförs i svarspromemorian att om ett uppdrag som ledamot i en myndighetsstyrelse eller ett insynsråd placerats i säkerhetsklass enligt säkerhetsskyddslagen (1996:627) görs en säkerhetsprövning. Enligt 17 § samma lag ska ett uppdrag placeras i säkerhetsklass om ledamoten i stor omfattning eller i en omfattning som inte är obetydlig får del av uppgifter som omfattas av sekretess och är av synnerlig betydelse för rikets säkerhet. Detsamma gäller om ledamoten i övrigt får del av uppgifter som omfattas av sekretess och som är av betydelse för rikets säkerhet, om ett röjande av uppgifterna kan antas medföra men för rikets säkerhet som inte endast är ringa. En säkerhetsprövning görs också i den utsträckning som följer av 11 § nämnda lag. Enligt den bestämmelsen ska en säkerhetsprövning göras innan en person genom anställning eller på något annat sätt deltar i verksamhet som har betydelse för rikets säkerhet eller anlitas för uppgifter som är viktiga för skyddet mot terrorism. I förarbetena till säkerhetsskyddslagen konstateras att det inte finns någon legaldefinition av begreppet rikets säkerhet men att det kan sägas avse såväl den yttre säkerheten för det nationella oberoendet som den inre säkerheten för det demokratiska statsskicket. Där ges också flera exempel som är till ledning vid tolkningen av begreppet (prop. 1995/96:129 s. 22 f.). Det torde vara mindre vanligt att en styrelseledamot behöver ta del av sådana uppgifter eller delta i sådan verksamhet som nu är aktuell. För en ledamot i ett insynsråd torde det vara ännu mer ovanligt.

Vidare anförs i svarspromemorian att beslut om att placera ett uppdrag som ledamot i en myndighetsstyrelse eller ett insynsråd i säkerhetsklass 1 fattas enligt 20 § säkerhetsskyddslagen av regeringen. Regeringsbeslut om placering i säkerhetsklass bereds vanligtvis med Justitiedepartementet. Beslut om att placera ett uppdrag som ledamot i säkerhetsklass 2 eller 3 fattas enligt 19 a § säkerhetsskyddsförordningen (1996:633) och 5 kap. 3 § Regeringskansliets föreskrifter (RKF 2017:11) om säkerhetsskydd av Regeringskansliets säkerhetschef. Rätten att besluta om placering i säkerhetsklass 3 har delegerats vidare till respektive departements expeditionschef. Ett beslut om att placera ett uppdrag som ledamot i en myndighetsstyrelse eller ett insynsråd i säkerhetsklass kan bl.a. aktualiseras efter att behov påtalats av den aktuella myndigheten. Det förekommer även i andra fall att myndighetens uppfattning efterfrågas. I enlighet med vad som anförts i tidigare svar har det departement som ansvarar för beredningen av ett uppdrag som ledamot i en myndighetsstyrelse eller i ett insynsråd också ansvaret för en eventuell säkerhetsprövning.

I svarspromemorian anförs också att det, som anförts i tidigare svar, inom Regeringskansliet pågår ett arbete som syftar till att utveckla myndigheters arbete med styrelserelaterade frågor. Inom ramen för detta övervägs bl.a. behovet av ytterligare vägledning avseende säkerhetsprövning

Utskottets ställningstagande

Valet av ledningsform för myndigheter är en strategisk styrningsfråga för regeringen. Det är därför av stor vikt att det finns ändamålsenliga kriterier som kan ligga till grund för valet av ledningsform. Frågor om ledningsform uppkommer inte bara vid bildandet av nya myndigheter. En befintlig myndighets ledningsform kan behöva omprövas exempelvis till följd av större förändringar av en verksamhets inriktning eller omfattning. I svaren från Finansdepartementet redogörs för vad som bör vara vägledande vid valet av ledningsform. Utskottet ser positivt på att man inom Regeringskansliet har tagit fram en vägledning med kriterier för valet av ledningsform. Av kriterierna framgår bl.a. att myndigheter med ett omfattande finansiellt ansvar i form av budgetomslutning eller stor påverkan på andra samhällssektorer bör ledas av en styrelse. Utskottet anser att dessa kriterier är en bra utgångspunkt för bedömningen vid valet av ledningsform. Utskottet noterar också att regeringen avser att genomföra ett utvecklingsarbete för att tydliggöra hur myndigheternas ledningsformer bör tillämpas vid styrningen av myndigheterna. I detta arbete övervägs också behovet av ytterligare vägledning om säkerhetsprövning.

Det är av betydelse att regeringen följer upp styrelsernas och insynsrådens arbete på ett adekvat sätt. Det är viktigt att brister i styrelsernas och insynsrådens arbete kan identifieras på ett tidigt stadium. Av svaren från Finansdepartementet framgår att Regeringskansliet årligen analyserar myndigheternas verksamhet, resultat och styrning samt att analysen kan inkludera styrelsernas och insynsrådens funktionssätt. Utskottet anser i likhet med regeringen att det i samband med denna analys är lämpligt att särskilt uppmärksamma om det fortsatt finns behov av den valda styrelseformen, om styrelsen eller insynsrådet har rätt sammansättning, om styrelsens strategiska roll tillvaratas på ett ändamålsenligt sätt och vad som är rådets främsta bidrag.

Av myndighetsförordningen framgår att myndighetens ledning ansvarar inför regeringen för verksamheten. En myndighets styrelse är således ansvarig inför regeringen. Utskottet vill framhålla vikten av att en myndighets styrelse ges goda förutsättningar att utöva sitt uppdrag. Styrelseledamöter måste därför kunna få ta del av alla uppgifter som är nödvändiga för uppdraget. Regeringen bör således alltid noga överväga behovet av att placera ett uppdrag som ledamot i en myndighetsstyrelse i säkerhetsklass enligt säkerhetsskyddslagen för att säkerställa att styrelseledamöterna kan ta del av alla uppgifter som behövs för att de ska kunna genomföra sitt uppdrag fullt ut.

När det gäller insynsråden framgår av myndighetsförordningen att de ska utöva insyn i verksamheten och ge myndighetschefen råd. På samma sätt som för styrelseledamöter är det viktigt att ledamöterna i ett insynsråd kan ta del av alla uppgifter som behövs för att de ska kunna genomföra sitt uppdrag fullt ut. Frågan om behovet av att placera ett uppdrag som ledamot i ett insynsråd i säkerhetsklass bör därför också alltid noga övervägas av regeringen.

Det är viktigt att man vid urvalet av kandidater till styrelser och insynsråd tillvaratar kompetensen hos såväl kvinnor som män samt hos personer med

olika bakgrunder och erfarenheter. De uppgifter om ledamöter i styrelserna och insynsråden hos myndigheter under Näringsdepartementet och Socialdepartementet som utskottet tagit del av visar att fördelningen mellan kvinnor och män är i huvudsak jämn.

I svaren från Finansdepartementet anges att hur många ledamöter som en myndighets styrelse eller insynsråd ska ha vid varje tidpunkt avgörs med utgångspunkt i de behov som verksamheten och regeringen då har. Att antalet ledamöter under en period understiger det högsta antalet innebär inte per automatik att en vakans föreligger. Vidare anges att det finns flera skäl till att i en myndighets instruktion ange ett högsta antal ledamöter i stället för ett bestämt antal. Det kan exempelvis ta viss tid att förordna en ny ledamot, och behov kan uppkomma av att tillföra ny kompetens. Utskottet har inget att invända mot resonemanget men vill ändå peka på att om de skäl som en gång låg till grund för bedömningen av lämpligt antal ledamöter ändras bör det också komma till uttryck i myndighetens instruktion. Utskottet vill vidare framhålla att det är av vikt att långvariga vakanser som innebär att erforderlig kompetens saknas i en styrelse eller ett insynsråd undviks.

Utskottet noterar slutligen att en plats i styrelsen för Myndigheten för vård- och omsorgsanalys har varit vakant sedan den 1 juli 2016 och att insynsrådet hos Inspektionen för socialförsäkringen helt saknade ledamöter under perioden den 1 januari 2016–31 maj 2016.

8 Utnämningsmakten

Ärendet

Regeringsformen föreskriver att ”vid beslut om statliga anställningar ska avseende fästas endast vid sakliga grunder, såsom förtjänst och skicklighet” (12 kap. 5 §). Huruvida regeringen lever upp till denna bestämmelse i sitt utövande av utnämningsmakten har vid flera tillfällen granskats i utskottet. Sedan 2003 granskar utskottet återkommande (vartannat riksmöte) regeringens utövande av utnämningsmakten inom ramen för den allmänna höstgranskningen. Dessa granskningar, som tidigare endast avsåg utnämningar av myndighetschefer för statliga myndigheter i Sverige, kompletterades fr.o.m. våren 2006 med granskningar av regeringens utnämningar av ambassadörer och andra chefer vid utlandsmyndigheterna (bet. 2005/06:KU20). Från och med hösten 2009 har utskottet också granskat öppna rekryteringsförfaranden vid tjänstetillsättningar av chefer vid myndigheter (bet. 2009/2010:KU10 s. 117 f.). Frågor om förflyttning av myndighetschefer har behandlats inom ramen för utnämningsmakten sedan hösten 2013 (bet. 2013/14:KU10 s. 108 f.).

Senast utskottet granskade regeringens utövande av utnämningsmakten var hösten 2015. Utskottet granskade då politisk bakgrund och kön när det gäller regeringens utnämningar av myndighetschefer för statliga myndigheter i Sverige samt ambassadörer och andra chefer vid utlandsmyndigheterna under perioden oktober 2013–september 2015 (bet. 2015/16:KU10 s. 107 f.). Utskottet granskade även de åtgärder som regeringen vidtagit för att öka öppenheten vid tjänstetillsättningar av chefer vid myndigheter i Sverige, samt frågor om förflyttningar av myndighetschefer.

Utskottet fortsätter sin granskning av regeringens utövande av utnämningsmakten. Tidigare insamlat material kompletteras med uppgifter om utnämningar under perioden oktober 2015–september 2017. Både chefer för myndigheter i Sverige och chefer vid utlandsmyndigheterna ingår i granskningen.

Till grund för granskningen föreligger promemorior som upprättats inom Finansdepartementet och Utrikesdepartementet, *bilaga 8.1–2*.

Utredning i ärendet

Gällande ordning

Regeringsformen

Arbetstagare vid förvaltningsmyndigheter som lyder under regeringen anställs av regeringen eller av den myndighet som regeringen bestämmer, enligt 12 kap. 5 § första stycket regeringsformen (RF). Av 12 kap. 5 § andra stycket regeringsformen framgår att det vid beslut om statliga anställningar vid förvaltningsmyndigheter som lyder under regeringen ska avseende fästas

endast vid sakliga grunder, såsom förtjänst och skicklighet. Enligt förarbetena (prop. 1973:90 s. 405 f.) är bestämmelsen ett uttryck för principen att statliga tjänster ska tillsättas efter objektiva grunder utan att ta hänsyn till ovidkommande omständigheter. Med ”förtjänst” avses närmast den vana som förvärvats genom föregående tjänstgöring. Med skicklighet brukar förstås lämpligheten för befattningen, som visar sig genom teoretisk och praktisk utbildning samt den dittillsvarande verksamhetens art. Bestämmelsen är utformad så att även andra sakliga grunder än förtjänst och skicklighet kan få vägas in i bedömningen, och i propositionen nämndes därvid arbetsmarknadspolitiska och lokaliseringspolitiska hänsyn. Vid behandlingen av förslaget till en ny regeringsform kommenterade konstitutionsutskottet bestämmelsens formulering. Utskottet förutsatte att arbetsmarknadspolitiska och lokaliseringspolitiska hänsyn skulle komma att utnyttjas på ett sådant sätt att inga faror för den enskildes rättssäkerhet kom att uppstå (bet. KU 1973:26 s. 72).

Lagen om offentlig anställning

Närmare bestämmelser om tillsättning av statliga tjänster finns i lagen (1994:260) om offentlig anställning (LOA). Enligt 4 § ska skickligheten sättas främst om det inte finns särskilda skäl för något annat. I förarbetena (prop. 1993/94:65 s. 44) påpekades att förtjänst och skicklighet i regeringsformen nämns endast som exempel och att även andra sakliga grunder kan vägas in vid bedömningen.

De arbetsrättsliga förutsättningarna för avsked respektive förflyttning av myndighetschefer finns i 32 § respektive 33 § andra stycket LOA. Av 34 § LOA följer att Statens ansvarsnämnd beslutar om avskedande när det gäller myndighetschefer.

Det s.k. förflyttningsinstrumentet som stadgas i 33 § LOA infördes efter förslag i den s.k. verksledningspropositionen (prop. 1986/87:99 s. 67 f. och 120). I propositionen nämns t.ex. situationen att regeringen finner det önskvärt att bryta ett i och för sig väl fungerade chefskap för att kunna genomföra en omstrukturering som berör flera myndigheter och myndighetschefer, alltså fall där en förflyttning påkallas av organisatoriska skäl. Ett annat exempel är att en chef visar sig mindre lämplig för sin uppgift och att regeringen av den anledningen vill förflytta henne eller honom till en annan tjänst. Vidare anges i propositionen att det givetvis kan uppkomma även andra fall där det finns fullgoda skäl att förflytta en myndighetschef. Det avgörande har ansetts vara vad som bedöms nödvändigt med hänsyn till myndighetens bästa. Förflyttning innebär således både en form av tvångsentledigande och en tillsättning av en ny anställning.

Rekrytering av rektorer för universitet och högskolor

För universitet och högskolor (nedan kallade lärosäten) sker anställning av rektor efter förslag från styrelsen, se 2 kap. 8 § högskoleförordningen

(1993:100) och 2 kap. 1 § förordningen (1993:221) för Sveriges lantbruksuniversitet. Regeringen har som praxis att följa styrelsernas förslag. I dessa fall sker således inget särskilt rekryteringsförfarande inom Regeringskansliet, och rekryteringsprocessen hanteras därmed i allt väsentligt lokalt. Innan en kandidat föreslås för regeringen har flera instanser på lärosätet fått möjlighet att lämna synpunkter i ärendet. Intresseannonsering bör enligt regeringen ingå i den rekryteringsprocess som föregår universitets- och högskolestyrelsernas förslag till regeringen.

Rekryteringsförfarandet för chefer vid myndigheter i Sverige

Regeringens förfarande vid rekrytering av myndighetschefer framgår av en skrivelse om regeringens utnämningspolitik (skr. 2009/10:43) som överlämnades till riksdagen hösten 2009. I en skrivelse från våren 2014 om regeringens förvaltningspolitik redovisar regeringen vissa bedömningar om utnämningspolitiken (skr. 2013/14:155). Skrivelserna redovisas nedan.

Äldre chefspolicyer och rekryteringsförfaranden har beskrivits i konstitutionsutskottets tidigare granskningsbetänkanden (se bl.a. bet. 2011/12:KU10 s. 82 f.). Hösten 2011 redovisades till utskottet (se bet. 2011/12:KU10 s. 89 f.) att regeringens chefspolicy från 2005 respektive utrikesförvaltningens chefspolicy hade ersatts av regeringens chefspolicy för myndighetschefer från 2011 respektive riktlinjer för chefsrollen och chefsuppdrag i utrikesförvaltningen från 2011. Regeringen angav att regeringens chefspolicy för myndighetschefer från 2011 bygger på det som regeringen redovisade i skrivelse 2009/10:43 och att några ytterligare moment i rekryteringsprocessen inte hade tillkommit. Enligt regeringen är chefskriterierna i princip oförändrade jämfört med den tidigare chefspolicyn.

I en svarspromemoria från Socialdepartementet hösten 2013 till konstitutionsutskottet anges att regeringens chefspolicy enligt ovan redovisade dokument alltjämt gäller (bet. 2013/14:KU10 s. 120). Vidare anges att regeringen alltjämt har ambitionen att en myndighets styrelse bör få möjlighet att delta i ett samråd i samband med rekryteringen av en ny myndighetschef. När det gäller enrådighetsmyndigheter saknar insynsråden formella beslutsbefogenheter, varför man i flertalet fall hittills inte har övervägt att involvera råden i ett förestående rekryteringsarbete. Däremot finns det inget som hindrar att ledamöter i ett insynsråd kontaktar det ansvariga departementet för att t.ex. lämna synpunkter på vilka färdigheter som borde finnas med i en kommande kravprofil. När det gäller nämndmyndigheter anges att det normalt är nämnden själv som, under förutsättning att myndigheten har egen anställd personal, anställer sin kanslichef eller motsvarande.

I en svarspromemoria från Finansdepartementet hösten 2015 till konstitutionsutskottet angavs att regeringens chefspolicy för myndighetschefer från 2011 respektive riktlinjer för chefsrollen och chefsuppdrag i utrikesförvaltningen från 2011 enligt det dokument som redovisas ovan

alltjämt gäller (bet. 2015/16:KU10 s. 121). Vidare angavs att förvaltningschefen den 18 juni 2015 beslutade att inrätta en funktion inom Regeringskansliet som ska ge stöd till departementen i samband med chefsförsörjning av myndighetschefer m.fl. Syftet med funktionen är att regeringens chefsförsörjning ska präglas av ett sammanhållet, enhetligt och proaktivt arbetssätt. Det angavs att funktionen för närvarande är under uppbyggnad.

Skrivelse om utnämningspolitiken

I oktober 2009 överlämnade regeringen en skrivelse (skr. 2009/10:43) till riksdagen om utnämningspolitiken i vilken regeringen redovisade hur utnämningspolitiken har utvecklats för chefer för myndigheter som lyder omedelbart under regeringen med utgångspunkt i riksdagens s.k. verksledningsbeslut 1987.

I skrivelsen noterades att regeringens utnämningsmakt omfattar totalt sett ett stort antal befattningshavare. Skrivelsen behandlar dock enbart personer som anställs och får lön av regeringen. Det finns ytterligare arbetstagare i staten som anställs genom regeringsbeslut, men för vilka anställningsmyndigheten är arbetsgivare och exempelvis bestämmer lön och andra anställningsvillkor. Exempel på sådana befattningar är anställningar som ordinarie domare respektive som chefstjänsteman i Regeringskansliet.[8]

I skrivelsen redovisades bl.a. de ändringar i anställningsprocessen som genomförts av regeringen. Regeringen bedömde att varje rekrytering av en statlig myndighetschef även fortsättningsvis borde göras med utgångspunkt i en kravprofil. Kravprofilen bör innehålla såväl specifika krav utifrån verksamhetens behov som generella krav, t.ex. dokumenterat god ledarskapsförmåga och god kommunikativ förmåga. Av skrivelsen framgick att kravprofilen läggs i akten först efter en avslutad rekryteringsprocess. Att kravprofilen görs offentlig först i samband med att regeringen fattar sitt anställningsbeslut beror enligt regeringen på att det är olämpligt att i förväg ge kandidater exakt kännedom om vilka krav på och önskemål om erfarenheter regeringen har för den nya myndighetschefen. Det finns enligt regeringen en uppenbar risk att personer skulle kunna anpassa sina svar i en intervju efter de formuleringar som finns i kravprofilen, något som skulle kunna leda till sämre kvalitet i chefsrekryteringen.

När det gäller rekryteringsprocessen bedömde regeringen att varje rekrytering av en statlig myndighetschef även fortsättningsvis bör genomföras under ledning av det departement till vars verksamhetsområde myndigheten hör. I fråga om intresseannonsering framgick det av skrivelsen att regeringens målsättning, att intresseannonsering ska vara huvudregel, bör ligga fast.[9] Vissa

[8]Enligt 11 kap. 6 § RF utnämns ordinarie domare av regeringen. Arbetstagare vid förvaltningsmyndigheter som lyder under regeringen anställs av regeringen eller av den myndighet som regeringen bestämmer, enligt 12 kap. 5 § RF.

[9] I SOU 2011:81 s. 59 och prop. 2016/17:1 s. 88 beskrivs intresseannonsering i mer detalj. Annonsen kan närmast beskrivas som en nedbantad kravprofil och publiceras kortfattat oftast

befattningar som myndighetschef borde enligt regeringen dock inte heller framöver bli föremål för annonsering. Regeringen anförde att det inte är möjligt att på förhand ange samtliga situationer då annonsering inte är lämplig. I skrivelsen redovisades dels ett antal principiella bedömningar, dels ett antal tjänster där speciella omständigheter föreligger. Sammanfattningsvis anförde regeringen att den som en generell utgångspunkt har för avsikt att avstå från att använda annonsering som rekryteringsverktyg till befattning som landshövding, ordförande för Regeringsrätten (nuvarande Högsta förvaltningsdomstolen), Högsta domstolen, Arbetsdomstolen, Marknadsdomstolen respektive Patentbesvärsrätten, justitiekansler, riksåklagare, säkerhetspolischef och överbefälhavare. Regeringen underströk att denna hållning inte innebär avkall på kravet på kvalitet i de rekryteringsprocesser som genomförs i dessa ärenden och att väl genomarbetade kravprofiler kommer att vara utgångspunkten även för sådana rekryteringar.

När det gäller externt rekryteringsstöd bedömde regeringen att det kan behöva komplettera beredningsorganisationen i Regeringskansliet vid vissa tillfällen i syfte att ytterligare öka kvaliteten i den statliga chefsrekryteringsprocessen. I skrivelsen angavs att i takt med att alltmer omfattande och komplicerade uppgifter läggs på myndigheterna finns det anledning att förfina det sätt på vilket regeringen arbetar för att hitta de bäst lämpade myndighetscheferna. Mot denna bakgrund kan det finnas goda skäl för regeringen att konsultera ett externt rekryteringsstöd. Stödet kan bestå av ett fullt ansvar eller delansvar för själva rekryteringsprocessen, ett uppdrag att utifrån kravprofilen genomföra en hel sökprocess (s.k. search) eller ett uppdrag att bistå med en andra bedömning (s.k. second opinion). I skrivelsen angavs dels att syftet med att anlita ett externt rekryteringsstöd är att ytterligare kunna fördjupa och förfina beslutsunderlaget inför en kommande chefsrekrytering, dels att det är regeringen som ansvarar för och beslutar om vem som anställs som myndighetschef. Därtill bedömde regeringen att det inte föreligger något självändamål i att utnyttja ett externt rekryteringsstöd och att kostnaden för detta kan uppgå till avsevärda belopp, varför nyttan av ett externt stöd alltid måste ställas mot behovet i det enskilda fallet.

Vid riksdagsbehandlingen av skrivelsen ställde sig konstitutionsutskottet bakom regeringens överväganden och åtgärder som redovisas ovan. Riksdagen lade skrivelsen till handlingarna (bet. 2009/10:KU13, rskr. 2009/10:150).

Informationsmaterial från Socialdepartementet

I maj 2011 utgav Socialdepartementets enhet för statlig arbetsgivarepolitik ett informationsmaterial med en presentation av huvuddragen i regeringens chefspolicy för myndigheterna. Av materialet framgår att regeringens

i riksmedier, lokala medier och fackmedier. På regeringens hemsida lämnas en mer utförlig beskrivning av befattningen, av vilka kvalifikationer regeringen anser att en ny chef ska besitta och vilka som anses särskilt meriterande.

utnämningspolitik ska präglas av förutsägbarhet, öppenhet och spårbarhet och att varje rekrytering av en statlig myndighetschef ska göras med utgångspunkt i ovannämnda moment, dvs. kravprofiler, intresseannonsering som huvudregel vid rekryteringar samt externt rekryteringsstöd vid vissa tillfällen.

Skrivelse om regeringens förvaltningspolitik

I skrivelse 2013/14:155 Regeringens förvaltningspolitik, som överlämnades till riksdagen i mars 2014, finns ett avsnitt om regeringens utnämningspolitik (avsnitt 8 s. 50 f.). Riksdagen lade skrivelsen till handlingarna (bet. 2013/14:FiU37, rskr. 300). Inga motioner väcktes med anledning av skrivelsen, och i finansutskottets betänkande gjordes inga särskilda uttalanden om utnämningspolitiken.

Regeringen konstaterar i skrivelsen att under mandatperioden 2010–2014 har de tidigare beslutade reformerna konsoliderats och därför har inte nya ställningstaganden om fortsatt reformering ansetts nödvändiga. Däremot har en förändrad ordning införts för rekrytering av chefer och domare till de fem domstolar där regeringen ansvarar för tillsättningen och lönesättningen. Dessa utnämningar föregås nu av ett förslag från Domarnämnden.

Det finns enligt skrivelsen totalt 20 olika titlar för myndighetscheferna. Av dessa är 102 generaldirektörer, 31 rektorer, 21 landshövdingar, 10 överintendenter, 21 har andra titlar såsom ordförande, direktör eller kanslichef och 13 har en unik titel såsom t.ex. rikspolischef. Titeln kan medföra materiella skillnader i anställningsvillkoren. En sådan skillnad är bl.a. reglerna för avgångsförmånerna.

I skrivelsen redovisas översiktligt resultaten av regeringens utövande av utnämningsmakten sedan 2006. I det följande återges skrivelsen i berörda delar.

Erfarenheter av annonsering

Före regeringsskiftet 2006 förekom endast undantagsvis att regeringen annonserade efter myndighetschefer. I och med regeringens beslut att göra annonsering till huvudregel har till årsskiftet 2013/14 163 myndighetschefer anställts efter en föregående annonsering. Under samma period har totalt 229 ordinarie chefer anställts. Andelen utannonserade chefsbefattningar har således uppgått till ca 71 procent. Det bör då noteras att annonsering började användas först i slutet av 2007. Andelen annonsering för tiden därefter uppgår till ca 90 procent.

Regeringens ambition är att andelen utannonserade befattningar ska vara mycket hög. Även med denna ambition kan det dock inte uteslutas att det i enskilda rekryteringar kan finnas starka verksamhetsskäl för att välja en annan ordning. Det kan också finnas omständigheter som gör det nödvändigt att rekrytera en myndighetschef på annat sätt än genom en föregående annonsering. Under 2013 rekryterades t.ex. 1 av totalt 19 rekryterade chefer utan annonsering. Skälet i det fallet var att två myndigheter, Statens folkhälsoinstitut respektive Smittskyddsinstitutet, avvecklades och slogs ihop

till en ny myndighet. En av de två befintliga cheferna erbjöds då anställning som chef för den nya myndigheten. På samma sätt var det 2012 då tre myndigheter – Högskoleverket, Internationella programkontoret på utbildningsområdet samt Verket för högskoleservice – avvecklades och två nya myndigheter bildades – Universitetskanslersämbetet och Universitets- och högskolerådet. Två av de tre befintliga cheferna erbjöds då chefskap för de nya myndigheterna. Det finns sammanfattningsvis gott stöd för bedömningen att annonsering som huvudregel fungerar och tillämpas.

En följd av att rekryteringsprocessen reformerats är att chefer från andra delar av arbetsmarknaden än den statliga sektorn i betydligt högre grad än tidigare kommit i fråga för anställning som myndighetschef. Att exakt kunna mäta graden av den vitalisering som detta innebär för statsförvaltningen i stort är svårt. Ett sådant flöde ligger dock helt i linje med den statliga arbetsgivarpolitiken i stort som bygger på att flödet mellan de olika sektorerna på arbetsmarknaden ska underlättas eftersom det anses bidra till en ökad aktivitet och effektivitet i den totala ekonomin.

En annan synbar effekt är att fler kvinnor anställts som myndighetschefer. I september 2013 var 46,5 procent av myndighetscheferna kvinnor. Motsvarande siffra för åren 2006 och 2007 var 33 procent.

Allmänhetens förtroende för staten och statsförvaltningen bygger bl.a. på att utnämningspolitiken utövas omsorgsfullt. Med den ordning som numera gäller kan enligt skrivelsen alla som är intresserade anmäla sitt intresse för en befattning som myndighetschef. De kan sedan själva jämföra sina meriter med den som slutligen fick anställningen, vilket torde bidra till ökad respekt för rekryteringsprocessen.

Externt rekryteringsstöd

Det är inte ovanligt att den som slutligen utses till ny myndighetschef har lämnat in sin intresseanmälan i tiden efter det datum som angetts i annonsen. Skälet till det kan vara att vederbörande sökts på annat sätt, t.ex. genom ett externt rekryteringsföretag. I fråga om externt rekryteringsstöd redovisade regeringen i skrivelsen Utnämningspolitiken (skr. 2009/10:43 s. 24) att med syftet att ytterligare öka kvaliteten i den statliga chefsrekryteringsprocessen kan ett externt rekryteringsstöd vid vissa tillfällen behöva komplettera beredningsorganisationen i Regeringskansliet. Vidare framgick att det inte finns något självändamål i att utnyttja ett externt rekryteringsstöd. Kostnaden för det kan uppgå till avsevärda belopp, och därför måste nyttan av ett externt stöd alltid måste ställas mot behovet i det enskilda fallet. Det kan dock konstateras att användandet av externt stöd är omfattande. Det har snarare blivit huvudregel än en möjlighet. Inriktningen på det fortsatta arbetet är enligt skrivelsen att minska den totala mängden avrop av konsultstöd när myndighetschefer rekryteras.

Omförordnanden och förflyttningar av myndighetschefer

ESO-rapport

I en rapport från Expertgruppen för studier i offentlig ekonomi (ESO) publicerad i februari 2003 granskades utnämningar och ansvarsutkrävande av generaldirektörer. En av aspekterna som lyftes fram i rapporten var uppföljningsfasen som gällde hur väl generaldirektörerna lyckats med sina uppdrag inför eventuella nya utnämningar eller omförordnanden. I rapporten (Ds 2003:7 s. 14 f.) konstaterades vissa brister i uppföljningen. Drygt hälften av de tillfrågade statsråden[10] kunde erinra sig att en tillsättning av en generaldirektör blivit en besvikelse. Bland dessa hade hälften blivit besvikna en gång och i resten av fallen mer än en gång. Missnöje med generaldirektörer uttrycktes ofta i bristande ledarskap, t.ex. oförmåga att driva igenom vissa förändringar, personalpolitiska problem och samarbetsproblem. I vissa fall ledde missnöjet till ”avsked”, omplacering eller att personen inte omförordnades. I många fall ledde det inte till något annat än samtal och ibland inte ens till det. Samtidigt uttrycktes missnöje med de belönings- och sanktionssystem som fanns att tillgå. För att en generaldirektör skulle få lämna sin tjänst krävdes ganska mycket. Ord som t.ex. brottslighet, ”uppenbar” oförmåga, ”affärer”, ”grovt” misslyckande är de formuleringar som används av de tillfrågade statsråden.

Översyn av anställningsvillkoren för myndighetschefer

I september 2010 tillkallade regeringen en särskild utredare för att se över anställningsvillkoren för chefer som leder myndigheter som lyder omedelbart under regeringen. Utredaren fick i uppdrag att bl.a. undersöka i vilken utsträckning regeringens ambition uppfyllts om att anställningsvillkoren ska vara öppna, tydliga och ändamålsenliga.

Utredningen om översyn av anställningsvillkoren för myndighetschefer noterade att det var relativt ovanligt att myndighetschefer förflyttas och att regeringen i första hand försöker få till stånd en frivillig lösning för det fall en förflyttningssituation uppstår. Vanligen rör det sig enligt utredningen om ett par förflyttningar per år (SOU 2011:81 s. 98). Detta antal kunde enligt utredningen sättas i relation till att det var 30 respektive 31 personer som anställdes som myndighetschefer 2009 respektive 2010.

Ett beslut om förflyttning får inte verkställas förrän beslutet prövats slutligt eller rätten till talan har förlorats (36 § andra stycket LOA). Regleringen innebär att en myndighetschef som förflyttas mot sin vilja kan få beslutet prövat, i sista hand av Arbetsdomstolen. Utredaren föreslog att möjligheten att arbetsrättsligt tvista om ett beslut om förflyttning skulle avskaffas. Regeringen redovisade i skrivelse 2013/14:155 att flera remissinstanser hade avstyrkt

[10] Rapporten bygger på svar till enkäter skickade till samtliga som under perioden 1988–2001 antingen fortfarande var eller hade varit statsråd respektive statssekreterare. Dessutom sändes även enkäter till några departementsråd m.fl. som var verksamma september 2001.

förslaget bl.a. med hänvisning till rätten till en rättvis rättegång enligt artikel 6.1 i Europarådets konvention om de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna. Mot bakgrund av remissinstansernas synpunkter gjorde regeringen i skrivelse 2013/14:155 bedömningen att det inte borde göras någon ändring av LOA i den delen.

Budgetpropositionen för 2017

I budgetpropositionen för 2017 (prop. 2016/17:1 utg.omr. 2 avsnitt 5.3.2.) skriver regeringen att det från 2007 har rekryterats omkring 300 myndighetschefer och av dessa har ca 50 (17 procent) lämnat sitt uppdrag i förtid, förflyttats eller inte erbjudits fortsatt anställning efter den första perioden om sex år. Även om jämförelser med motsvarande utfall för tidigare år är svåra att göra förefaller detta resultat oroväckande högt enligt regeringen. En anledning enligt regeringen till denna utveckling kan vara att betydligt fler än tidigare, under den senaste tioårsperioden, erbjudits anställning som myndighetschefer utan att dessförinnan ha varit verksamma i statsförvaltningen. Det förefaller också som att den nya rekryteringspolitiken fått konsekvensen att experter i högre grad än tidigare kommit att rekryteras till uppdraget som myndighetschef med följd att färre generalister kommit i fråga för sådana befattningar.

Befintliga myndighetschefer har enligt regeringen över tid ansetts lämpliga att utgöra en god källa för regeringens chefsförsörjning. Detta har exempelvis återspeglats i att väl fungerande chefer erbjudits chefsuppdrag för större myndigheter. Skulle trenden med att allt fler chefer som slutar sitt första chefsuppdrag i staten förstärkas blir konsekvensen att färre befintliga chefer kan komma ifråga för ett nytt chefsuppdrag, vilket sammantaget innebär en påtaglig risk för suboptimering av regeringens chefsförsörjningspolitik. Det är därför enligt regeringen av högsta vikt att förvaltningspolitiska värden tydligt genomsyrar rekryteringsprocessen i samband med anställning av ny myndighetschef.

Rekryteringsförfarande för chefer vid utlandsmyndigheter

I en svarspromemoria hösten 2011 från Utrikesdepartementet till utskottet (bet. 2011/12:KU10 s. 89 f.) redogörs för utrikesförvaltningens riktlinjer vid rekrytering av chefer vid utlandsmyndigheter. Enligt dessa är chefskriterierna i princip oförändrade jämfört med vad som gällde tidigare. För att en tjänsteman ska bli chef krävs att hon eller han har genomgått UD:s ledarskapsprogram för potentiella ledare eller på annat sätt haft möjlighet att reflektera över innebörden av chefs- och ledarskap. Rekryteringen till en chefsbefattning i utrikesförvaltningen bygger på den kompetensprofil som upprättas för den aktuella befattningen. Där framgår vilka krav och förväntningar som ställs på den blivande chefen sett i ljuset av den inriktning som utlandsmyndigheten i fråga har och kan förväntas ha under de närmaste åren. Befattningarna utlyses inom Regeringskansliet, vilket givetvis inte hindrar att även andra intresserade har möjlighet att söka dem. En särskild beredningsgrupp under ledning av expeditionschefen går igenom alla

ansökningar. De sökandes kvalifikationer vägs mot chefskriterierna och kompetensprofilen för den eller de befattningar de sökt. När så är möjligt upprättas ett förslag med tre namn, varav minst en man och en kvinna. Som en följd av departementets åtgärdsplan för jämställdhet för att öka andelen kvinnor på chefsbefattningar ägnas kvinnliga sökande särskild uppmärksamhet. Beredningsgruppen överlämnar resultatet av sitt arbete till departementsledningen. Något externt rekryteringsstöd används inte vid rekryteringarna. Rekryteringarna görs vanligtvis bland utrikesförvaltningens personal med diplomatisk bakgrund, och intervjuer förekommer inte som ett regelbundet inslag vid rekryteringarna. Avslutningsvis framhålls det i UD:s svarspromemoria att något ytterligare moment i rekryteringsprocessen inte har tillkommit sedan regeringens skrivelse om utnämningspolitiken.

Hösten 2013 framgick av en promemoria från Utrikesdepartementet att UD:s riktlinjer för chefer i utrikesförvaltningen hade uppdaterats i syfte att stärka återkopplingen till cheferna om hur UD:s chefspolicy genomförs. Till svarspromemorian bifogades såväl riktlinjerna (daterade 2013-04-11, bet. 2013/14:KU10 s. 329 f.) som den nya gemensamma policyn för chefsförsörjningen i Regeringskansliet (Chef i RK, bet. 2013/14:KU10 s. 336 f.). Av riktlinjerna framgick inga nya moment i rekryteringen till myndighetschef utan endast riktlinjer om bl.a. verksamhetsdialogen och återkoppling på chefs- och ledarskap under tiden som chef. Vid rekrytering till chefsuppdrag ställs krav på dokumenterad chefs- eller ledarskapserfarenhet.

Tidigare granskning

Politisk bakgrund

Konstitutionsutskottet har under senare år återkommande granskat regeringens utnämningsmakt (se bet. 2003/04:KU10 s. 58 f., bet. 2005/06:KU10 s. 49 f., bet. 2007/08:KU10 s. 55 f., bet. 2009/10:KU10 s. 117 f., bet. 2011/12:KU10 s. 81 f., bet. 2013/14:KU10 s. 108 f., och bet. 2015/16:KU10 s. 107 f.).

Utskottet konstaterade vid sin granskning hösten 2007 att bilden var ungefär densamma som vid tidigare granskningar, dvs. att andelen utnämnda myndighetschefer som har en politisk bakgrund hade legat på omkring 20–30 procent per år sedan 2001, och den klart dominerande bakgrunden bland dessa var statssekreterare. Utskottet noterade att andelen med politisk bakgrund oftast var lägre när det gällde dem som hade utnämnts till chefer vid utlandsmyndigheterna och att de som hade politisk bakgrund i regel hade varit kabinetts- eller statssekreterare. Dessutom hade de inte sällan sedan tidigare en annan, fast tjänst i Utrikesdepartementet (bet. 2007/08:KU10 s. 66). Sammantaget gav det som framkom i denna del av granskningen inte anledning till någon invändning från utskottets sida. Dessutom framhöll utskottet sin tidigare uppfattning om politisk bakgrund i samband med tjänstetillsättning, dvs. att förekomsten av politisk erfarenhet kan utgöra en saklig grund att fästa avseende vid, och den får då värderas tillsammans med andra erfarenheter. Vad som i sådana fall är relevant är inte inom vilket

politiskt parti den person som utnämns har sin bakgrund utan det faktum att han eller hon har haft vissa uppgifter i en politisk och offentlig miljö och har utfört dessa på ett sådant sätt att det är meriterande för den tjänst som ska tillsättas.

Hösten 2009 konstaterade utskottet, med förbehåll för vissa skillnader i granskningens mätperioder, att andelen utnämnda myndighetschefer med en politisk bakgrund hade minskat något under senare år (bet. 2009/10:KU10 s. 133 f.). Från att tidigare ha legat på i genomsnitt 25–30 procent per år hade andelen sedan 2007 legat på i genomsnitt 15–20 procent per år. Samtidigt konstaterade utskottet att andelen utnämnda chefer vid utlandsmyndigheterna med en politisk bakgrund hade stigit under de senaste åren. Från att tidigare ha legat på i genomsnitt 6 procent per år hade andelen sedan 2007 legat på i genomsnitt 16 procent per år. I sammanhanget framhöll utskottet sin tidigare uppfattning om politisk bakgrund i samband med tjänstetillsättning (se ovan).

I granskningen hösten 2011 konstaterade utskottet att andelen utnämnda myndighetschefer med en politisk bakgrund under senare år hade minskat ytterligare, från tidigare 25–30 procent per år till knappt 10 procent årligen under de senaste två åren (bet. 2011/12:KU10 s. 102). Samtidigt konstaterade utskottet att andelen utnämnda myndighetschefer vid utlandsmyndigheterna med en politisk bakgrund oftast är lägre, även om så inte hade varit fallet under de senaste åren. Från att tidigare ha legat på i genomsnitt 6 procent per år hade andelen sedan 2007 legat på i genomsnitt 11 procent per år. I sammanhanget framhöll utskottet sin tidigare uppfattning om politisk bakgrund i samband med tjänstetillsättning (se ovan). Vad som framkommit i granskningen gav enligt utskottet inte underlag för någon annan bedömning än att regeringens utövande av utnämningsmakten hade skett i enlighet med regeringsformens bestämmelse om att det vid beslut om statliga anställningar endast ska fästas avseende vid sakliga grunder.

Hösten 2013 konstaterade utskottet att andelen utnämnda myndighetschefer med en politisk bakgrund varierade över tiden, från 28 procent för mandatperioden 2002–2006 och 15 procent för mandatperioden 2006–2010 till 20 procent för den innevarande mandatperioden (fram till september 2013). I samman hanget framhöll utskottet sin tidigare uppfattning om politisk bakgrund i samband med tjänstetillsättning (se ovan). Vad som framkommit i granskningen gav enligt utskottet inte underlag för någon annan bedömning än att regeringens utövande av utnämningsmakten hade skett i enlighet med regeringsformens bestämmelse om att det vid beslut om statliga anställningar endast ska fästas avseende vid sakliga grunder.

I granskningen hösten 2015 följdes de tidigare granskningarna upp med uppgifter t.o.m. september 2015 (bet. 2015/16:KU10 s. 107 f.). Utskottet konstaterade att andelen utnämnda myndighetschefer med en politisk bakgrund varierade över tiden, från ca 28 procent för mandatperioden 2002–2006 och ca 17 procent för mandatperioden 2006–2014. En ökning av andelen hade skett under det år som granskats därefter, men det fanns olika faktorer som förklarade denna ökning, bortsett från att det var en kort period. Hälften

av de utnämningar som har gällt personer med en politisk bakgrund under oktober 2014–september 2015 hade rört poster som landshövding, där god kännedom om och insikter i det politiska beslutssystemet kan vara ett särskilt krav på den som utnämns. Vidare hade den person som utnämnts i tre av de fyra återstående fallen tidigare varit myndighetschef, och det politiska uppdraget låg flera år tillbaka i tiden.

Bland dem som hade utnämnts till chef vid utlandsmyndigheterna hade andelen med en politisk bakgrund tidigare varit lägre. Från 2003 fram till regeringsskiftet 2006 var andelen 6 procent medan den var 10 procent därefter fram till nästa regeringsskifte 2014. En ökning till 15 procent hade skett under det år som granskats därefter. Den politiska bakgrunden var som regel kabinetts- eller statssekreterare, och dessa personer hade ofta sedan tidigare en fast opolitisk tjänst i Utrikesdepartementet.

Utskottet framhöll sin tidigare uppfattning om politisk bakgrund i samband med tjänstetillsättningar.

Kön

I de ovannämnda granskningarna från höstarna 2003, 2005, 2007, 2009, 2011, 2013 och 2015 uppmärksammade utskottet även fördelningen mellan kvinnor och män bland utnämnda myndighetschefer i Sverige. I granskningen hösten 2005 kunde utskottet konstatera att utvecklingen hade gått i riktning mot en större andel kvinnor (bet. 2005/06:KU10 s. 58). Uppdelat på departement var bilden alltjämt att andelen kvinnor respektive män bland de utnämnda myndighetscheferna i vissa fall skilde sig kraftigt åt. Vid myndigheter under flera departement fanns en klart större andel män bland dem som utnämnts, medan det vid några departement fanns en klart större andel kvinnor. Granskningen gav i denna del inte anledning något uttalande från konstitutionell synpunkt. Vad gäller utlandsmyndigheterna var andelen kvinnliga chefer vid dessa fortfarande lägre än andelen manliga chefer, men andelen kvinnliga chefer hade ökat successivt. Utskottet såg det som positivt att denna utveckling skulle fortsätta (bet. 2005/06:KU10 s. 17).

Hösten 2007 noterade utskottet i sin granskning (bet. 2007/08:KU10 s. 67) att flertalet av dem som utnämnts till myndighetschefer vid såväl myndigheter i Sverige som utlandsmyndigheter alltjämt var män. Andelen kvinnor bland dem som utsetts var som regel 30–40 procent per år. Någon tydlig trend kunde inte utläsas ur materialet, då skillnaden mellan andelen kvinnor och andelen män minskade vissa år och ökade andra år. Granskningen gav i denna del inte anledning till något uttalande från utskottet.

I sin granskning hösten 2009 konstaterade utskottet en ökande trend i andelen kvinnor bland dem som utses till myndighetschefer i Sverige. Sedan 2007 var denna andel omkring eller strax över 45 procent i stället för, som tidigare, omkring eller strax under 40 procent. Utskottet konstaterade samtidigt att någon liknande trend inte kunde utläsas ur materialet vad gäller utnämnda chefer vid utlandsmyndigheter, där andelen kvinnor fortfarande låg kring en tredjedel. Utskottet noterade vidare att de stora skillnader mellan

departementen som kunnat konstateras i tidigare granskningar i andelen utnämnda kvinnliga respektive manliga myndighetschefer i Sverige delvis hade jämnats ut.

Hösten 2011 konstaterade utskottet att andelen kvinnor bland dem som utses till myndighetschefer i Sverige tydligt hade ökat. Sedan 2007 var denna andel strax under 50 procent efter att tidigare ha legat på omkring eller strax under 40 procent. Utskottet konstaterade samtidigt att en liknande om än svagare trend kunde noteras för utnämnda chefer vid utlandsmyndigheter, där andelen utnämnda kvinnor sedan 2007 börjat närma sig 40 procent. Utskottet noterade vidare att de stora skillnader mellan departementen som kunnat konstateras i tidigare granskningar i andelen utnämnda kvinnliga respektive manliga myndighetschefer i Sverige hade jämnats ut under senare år. När det gäller andelen kvinnliga och manliga myndighetschefer framhöll utskottet särskilt att det såg positivt på den utveckling som framkommit i granskningen.

Hösten 2013 noterade utskottet att alltjämt var något fler av dem som utnämnts till myndighetschef män såväl vid myndigheter i Sverige som utlandsmyndigheter. Utskottet konstaterade dock att andelen kvinnor bland dem som utses till myndighetschef i Sverige hade ökat tydligt och låg på en i allt väsentligt acceptabel nivå. Utskottet betonade att det såg positivt på den utveckling som framkommit i granskningen.

Hösten 2015 framhöll utskottet den positiva utveckling av andelen kvinnor som utses, både vad gäller myndighetschefer och chefer vid utlandsmyndigheterna. Det konstaterades vidare att de departement som tidigare hade en skev fördelning mellan utsedda kvinnor och män nu hade en jämnare fördelning.

Öppna rekryteringsförfaranden

Sedan hösten 2009 granskar utskottet de åtgärder som regeringen vidtagit för att öka öppenheten vid tjänstetillsättningar av chefer vid myndigheter i Sverige.

Även om erfarenheten av öppna rekryteringsförfaranden vid den första granskningen hösten 2009 var begränsad konstaterade utskottet att personer som lämnat in intresseanmälningar hade ingått i slutskedet i 40 av de 50 öppna rekryteringsförfaranden som hade genomförts sedan oktober 2007. Till utskottets ställningstagande lämnades en reservation (S, MP). I reservationen konstaterades bl.a. att endast 50 av de 116 utnämningar som då hade genomförts av regeringen hade varit öppna rekryteringar där man tillämpat ett förfarande som inneburit att regeringen annonserat efter intresseanmälningar samt att av dessa 50 hade i endast 33 fall någon av de personer som lämnat in intresseanmälningar fått tjänsten.

Hösten 2011 konstaterade utskottet att i 60 av de 87 öppna rekryteringsförfaranden (dvs. 69 procent) som genomförts sedan oktober 2007 hade personer som lämnat in intresseanmälningar innan ansökningstidens utgång fått den utannonserade tjänsten. Utskottet noterade även att denna andel hade ökat något under senare år (dvs. mellan oktober 2009 och september 2011).

Hösten 2013 konstaterade utskottet att andelen öppna rekryteringar fortsatte att vara hög (81 procent) i den typ av utnämningar där regeringen avser att tillämpa öppna rekryteringsförfaranden sedan oktober 2007. Dock hade andelen utnämnda myndighetschefer som lämnat in intresseanmälningar före ansökningstidens utgång minskat under den senaste granskningsperioden, även om denna andel totalt, dvs. sedan oktober 2007, var förhållandevis hög (76 av 122 utnämningar eller 62 procent). Andelen öppna tjänstetillsättningar där externt rekryteringsstöd använts hade ökat. Utskottet konstaterade sammanfattningsvis att införandet av öppna rekryteringsförfaranden hade inneburit viktiga förändringar, exempelvis ingår andra intresserade kandidater än den som utnämns i slutskedet av en rekrytering i mycket stor utsträckning. Likafullt var effekterna av dessa förändringar fortfarande inte analyserade på djupet. Utskottet uttryckte därför att man skulle välkomna om regeringen vid ett lämpligt tillfälle genomförde en noggrann uppföljning och utvärdering av dessa nya rekryteringsförfaranden och hur de stärker kvaliteten i den statliga chefsrekryteringsprocessen.

Utskottet konstaterade hösten 2015 att andelen öppna rekryteringar för den typ av utnämningar där regeringen avser att tillämpa öppna rekryteringsförfaranden var även fortsättningsvis hög (84 procent för oktober 2007–september 2015). Andelen utnämnda myndighetschefer som lämnat in intresseanmälningar före ansökningstidens utgång när öppna rekryteringsförfaranden tillämpats var 61 procent under hela perioden (oktober 2007–september 2015) och 58 procent under oktober 2013 t.o.m. september 2015. Utskottet såg positivt på att öppna rekryteringsförfaranden infördes och ville framhålla att det hade inneburit viktiga förändringar, exempelvis kan fler och andra kandidater än vid ett mer slutet förfarande aktualiseras. Den uppföljning och utvärdering av öppna rekryteringsförfaranden som utskottet såg som välkommen i 2013 års granskning hade dock inte kommit till stånd. Utskottet vidhöll därför sitt ställningstagande och förutsatte att regeringen skulle genomföra en sådan uppföljning och utvärdering.

Omförordnanden och förflyttningar av myndighetschefer

Hösten 2013 konstaterade utskottet att det inte förekommer någon regelmässig utvärdering eller uppföljning av orsakerna till varför myndighetschefer förflyttas. Även om det inom Regeringskansliet finns en viss samlad kunskap om tidigare förflyttningsbeslut bedömde utskottet att det finns ett utrymme för förbättringar i denna del. Att systematiskt följa upp, utvärdera och dokumentera erfarenheter av förflyttningsbeslut torde enligt utskottet vara till gagn för den statliga chefsrekryteringsprocessen.

Utskottet anförde återigen hösten 2015 att det torde vara till gagn för den statliga chefsrekryteringsprocessen att systematiskt följa upp, utvärdera och dokumentera beslut om att förflytta myndighetschefer. Av Regerings-kanslets svar framgick att någon regelmässig utvärdering eller uppföljning av förflyttningsbeslut inte hade genomförts sedan utskottets förra granskning.

Utskottet förutsatte att en regelmässig form av utvärdering eller uppföljning av förflyttningsbeslut skulle komma att göras.

Promemorior från Regeringskansliet

Utskottet har genom en skrivelse till Regeringskansliet begärt förteckningar över samtliga myndighetschefer vid myndigheter i Sverige respektive chefer vid utlandsmyndigheterna som utsågs av regeringen under perioden oktober 2015–september 2017. Förteckningarna skulle inkludera information om myndighetschefernas politiska bakgrund och kön samt om tidigare befattning som myndighetschef vid en myndighet i Sverige eller som chef vid en utlandsmyndighet. Vidare begärdes information om vilka utnämningar som föregicks av ett förfarande där regeringen annonserade för att få in intresseanmälningar, där den som fick tjänsten ingick i den grupp sökande som hade lämnat in en intresseanmälan (inklusive noteringar om huruvida anmälan lämnades in efter ansökningstidens utgång) och där någon eller några av de sökande som hade lämnat in en intresseanmälan ingick i slutskedet av rekryteringsprocessen. Vidare begärde utskottet en förteckning över samtliga chefer för myndigheter i Sverige som regeringen avskedade eller förflyttade under perioden samt svar på ytterligare frågor, bl.a. en redogörelse för om de ovan återgivna delarna från regeringens chefspolicy för myndighetschefer från 2011 och riktlinjerna för chefsrollen och chefsuppdrag i utrikesförvaltningen från 2011 och 2013 samt ”Chef i RK” fortfarande gäller samt om ytterligare moment i rekryteringsprocessen hade tillkommit sedan regeringens skrivelse om utnämningspolitiken, och i så fall vilka. Utskottet frågade även, mot bakgrund av utskottets uttalande i granskningen hösten 2013 och 2015, om det har skett någon uppföljning eller utvärdering av de nya rekryteringsförfarandena utöver vad som redovisas i skrivelse 2013/14:155. Vidare erinrades om att det i den förra granskningen av utnämningsmakten anfördes att det torde vara till gagn för den statliga chefsrekryteringsprocessen att systematiskt följa upp, utvärdera och dokumentera erfarenheter från förflyttningsbeslut. Frågan ställdes därför om vilken uppföljning av förflyttningsbeslut som har skett sedan den förra granskningen. Genom ytterligare en skrivelse har utskottet ställt kompletterande frågor om användandet av externt rekryteringsstöd.

Som svar på den första skrivelsen överlämnades den 5 oktober 2017 två promemorior som upprättats inom Utrikesdepartementet respektive Finansdepartementet (bilaga 8.1). I promemorian från Utrikesdepartementet anförs att riktlinjerna för chefsroll och chefsuppdrag i utrikesförvaltningen är oförändrade i fråga om rekryteringsprocess och inga ytterligare moment har tillkommit. I riktlinjerna, som reviderades i oktober 2016 i annat hänseende, beskrivs chefskapet i utrikesförvaltningen som bestående av fyra centrala roller: ledare, arbetsgivare, företrädare och sakkunnig. I riktlinjerna utvecklas närmare kriterierna för dessa roller. De kriterier för gott chefskap som anges

under respektive roll används också som urvalsinstrument vid chefsutnämningar.

I svarspromemorian från Finansdepartementet anges att chefspolicyn från 2011 gäller och tillämpas alltjämt. Inga ytterligare moment har tillkommit. Vidare anges att ett gemensamt kansli för rekrytering av myndighetschefer m.fl. nu har inrättats inom Regeringskansliet. Denna funktion var under uppbyggnad vid utskottets granskning hösten 2015. Medarbetare vid funktionen biträder departementen vid rekryteringar av myndighetschefer. Syftet med den nya funktionen är att förbättra förutsättningarna för ett sammanhållet, enhetligt och proaktivt arbetssätt.

När det gäller frågan om uppföljning av de öppna rekryteringsförfarandena anförs att den senaste uppföljningen redovisades i budgetpropositionen för 2017 under rubriken Erfarenheter av regeringens utnämningspolitik avseende myndighetschefer (prop. 2016/17:1 utg.omr. 2 avsnitt 5.3.2.). Någon ytterligare uppföljning eller utvärdering har inte skett.

Med anledning av de kompletterande frågorna om användandet av externt rekryteringsstöd överlämnades en svarspromemoria från Finansdepartementet den 31 oktober 2017 (bilaga 8.2). På frågan om det mot bakgrund av att externt rekryteringsstöd använts alltmer under senare år har skett någon förändring av riktlinjer e.d. framhålls att det kansli som inrättats bl.a. syftar till att minska användandet av rekryteringskonsulter samt att sådana konsulter framför allt används för att ge en s.k. second opinion. För att ytterligare höja kvaliteten i chefsförsörjningen är det vanligt att en eller ett fåtal av slutkandidaterna i en rekryteringsprocess ombeds att träffa företrädare för ett externt rekryteringsföretag, som sedan lämnar en second opinion. Detta moment syftar framför allt till att analysera kandidatens personliga egenskaper i generell bemärkelse och genomförs av en legitimerad psykolog. Inhämtandet av en second opinion bidrar därmed, enligt Regeringskansliet, till att skapa en samlad bild av kandidaten. Vidare anförs att karaktären på det externa rekryteringsstöd som använts skiftat från att i hög grad avse samarbete under hela rekryteringsprocessen till att i stort sett uteslutande handla om in en second opinion samt att det än så länge är för tidigt att dra några slutsatser av vilka effekter som second opinion haft på de genomförda rekryteringarna.

Vad gäller frågor om myndighetschefer som regeringen har avskedat eller förflyttat anges i svaren som överlämnades den 5 oktober att de arbetsrättsliga bestämmelserna om avsked av myndighetschef finns i 32 § lagen (1994:260) om offentlig anställning (LOA). Av 34 § LOA följer att Statens ansvarsnämnd beslutar om avskedande när det gäller myndighetschefer. Regeringen har den 20 juli 2017 beslutat att frågan om en viss generaldirektör ska avskedas från sin anställning som generaldirektör i Regeringskansliet ska anmälas till Statens ansvarsnämnd (N2017/04849/EXPCH). Enligt 33 § andra stycket LOA kan en person anställd som myndighetschef förflyttas dels av organisatoriska skäl, dels för myndighetens bästa. Regeringen och en myndighetschef kan även komma överens om att vederbörande ska få en anställning i Regeringskansliet. I svaret från Finansdepartementet anförs att

anledningen till varför en myndighetschef förflyttas vanligtvis inte anges i regeringens beslut. I svarspromemorian lämnas en förteckning över de nio myndighetschefer som, oavsett skäl, under oktober 2015–september 2017, lämnat en chefsanställning i förtid för att i stället vara anställd som generaldirektör eller motsvarande med placering i Regeringskansliet. Av förteckningen framgår att det i två fall rörde sig om myndigheter under Finansdepartementet, Näringsdepartementet, Socialdepartementet och Utbildningsdepartementet och i ett fall Kulturdepartementet. På frågan om vilken uppföljning av förflyttningsbeslut som har skett sedan den förra granskningen anförs att då en myndighetschef lämnar en pågående anställning i förtid föregås detta alltid av en ingående dialog mellan chefen och det departementet som ansvarar för myndigheten. Varje enskilt ärende bygger dock på sina egna förutsättningar, varför det är svårt att dra några generella slutsatser av ett analysmaterial som bygger på de i genomsnitt tre förflyttningar per år som regeringen beslutat om de senaste fem åren. Vidare anförs att den enhet som ansvarar för statlig arbetsgivarpolitik i Regeringskansliet alltid deltar i beredningen av beslut av det aktuella slaget. Vid den enheten finns en samlad kunskap om tidigare förflyttningsbeslut. Enheten utgör även ett stöd för departementen i ärenden som innebär att bestämmelserna om förflyttning i 33 § andra stycket LOA kan komma att tillämpas.

I det följande redovisas statistiska uppgifter om politisk bakgrund, kön och öppna rekryteringsförfaranden som bygger på de nyligen överlämnade promemoriorna och på promemorior som lämnats över i tidigare granskningar.

Chefer vid myndigheter i Sverige

Politisk bakgrund

Sedan utskottets granskning hösten 2015, dvs. under perioden oktober 2015–september 2017, har regeringen fattat 71 beslut om utnämning av myndighetschef i Sverige. Av de 71 myndighetschefer som utnämndes under den aktuella granskningsperioden har 8 politisk bakgrund som statsråd, ordförande i riksdagens socialutskott, statssekreterare eller kommunstyrelsens ordförande. Totalt under denna granskningsperiod utgör de som har politisk bakgrund således 11 procent av de utnämnda myndighetscheferna, vilket kan jämföras med 20 procent under tidigare granskningsperioder (januari 2001–september 2017), se tabell 8.1 nedan.

Tabell 8.1 Antalet utnämnda myndighetschefer i Sverige från januari 2001 t.o.m. september 2017 och andelen med politisk bakgrund

År/regering	Antal	varav med politisk bakgrund (%)
2001	26	7 (27)
2002	35	9 (26)
2003	35	8 (23)
2004	38	16 (42)
2005	30	7 (23)
2006	19	3 (16)
2007	31	6 (19)
2008	61	9 (15)
2009	32	5 (16)
2010	31	1 (3)
2011	32	7 (22)
2012	30	9 (30)
2013	26	1 (4)
2014	25	7 (28)
2015	29	8 (28)
2016	32	2 (6)
2017	34	5 (15)
Regeringen Persson 2001–2006	182	49 (27)
Regeringen Reinfeldt 2006–2014	265	45 (17)
Regeringen Löfven 2014–2017	99	16 (16)
Totalt	**546**	**110 (20)**

I tabell 8.1 redovisas att 182 utnämningar skedde under regeringen Persson 2001–2006. Av dem som utnämndes hade 49 stycken (27 procent) en politisk bakgrund. Under regeringen Reinfeldt 2006–2014 gjordes 265 utnämningar, varav 45 stycken (17 procent) avsåg personer med politisk bakgrund. Under regeringen Löfven 2014–2017 har 99 myndighetschefer utnämnts. Av dem hade 16 stycken (16 procent) en politisk bakgrund.

Den klart vanligaste politiska bakgrunden är statssekreterare. Som framgår av tabell 8.2 har nästan hälften av de utnämnda myndighetscheferna med en politisk bakgrund tidigare erfarenhet som just statssekreterare. Den näst vanligaste bakgrunden är riksdagsledamot.

Tabell 8.2 Typ av politisk bakgrund bland utnämnda myndighetschefer i Sverige från januari 2001–september 2017

Typ av politisk bakgrund	Hela perioden (2001–2017)	Regeringen Persson (2001–06)	Regeringen Reinfeldt (2006–14)	Regeringen Löfven (2014–17)
Statssekreterare	53	23	24	6
Riksdagsledamot	32	13	15	4
Kommunalråd e.d.	11	6	1	4
Statsråd	7	4	2	1
Annan	7	3	3	1
Totalt	110	49	45	16

Kommentar: I kategorin ”Kommunalråd e.d.” ingår landstingsråd, regionråd, oppositionsråd och finansborgarråd. I kategorin ”Annan” ingår kanslichef, förbundsordförande och politiskt sakkunnig. Om en person har flera typer av politisk bakgrund anges i tabellen den bakgrund som innehades närmast före utnämningen.

Flera av dem som bedöms ha en politisk bakgrund har inte rekryterats direkt från sitt politiska uppdrag, utan tiden då detta innehades har ibland legat flera år tillbaka i tiden. Därefter kan personen i fråga t.ex. ha varit chef för en annan myndighet än den som han eller hon utnämnts till chef över under den period som ingår i granskningen. Begränsas granskningen till dem som enbart kommer direkt från ett politiskt uppdrag minskar antalet utnämnda myndighetschefer med politisk bakgrund från 110 till 49. Av dessa har 19 en bakgrund som riksdagsledamot, 16 som statssekreterare, 6 som kommunalråd e.d., 6 som statsråd och 2 har annan bakgrund.

Gruppen myndighetschefer består av flera olika slags befattningar, t.ex. rektor, direktör, riksantikvarie, riksarkivarie, kanslichef och överintendent. Landshövdingsämbetet har som framgått ovan framhållits som speciellt och ansetts kräva egenskaper som inte alltid sammanfallit med de krav som i övrigt ställs på myndighetschefer. God kännedom om och insikter i det politiska beslutssystemet kan vara ett sådant krav. Av de förteckningar som utskottet har mottagit framgår att 55 av de utnämningar som beslutades under januari 2001–september 2017 gällde landshövdingar. Av dessa har flertalet, 40 stycken eller 73 procent, en politisk bakgrund. Under regeringen Persson 2001–2006 hade 14 av 16 (87,6 procent) utsedda landshövdingar en politisk bakgrund. Under regeringen Reinfeldt hade 17 av 25 (68 procent) en politisk bakgrund och under regeringen Löfven har 9 av 14 (64 procent) utnämnda landshövdingar haft en politisk bakgrund.

Den största chefsgruppen i förteckningarna är generaldirektörer. Från och med januari 2001 har regeringen utnämnt totalt 271 generaldirektörer (inklusive generaltulldirektörer). Av dessa har 56 någon politisk bakgrund. Andelen utnämnda generaldirektörer med politisk bakgrund är således 21 procent under hela granskningsperioden, dvs. januari 2001–september 2017. Under regeringen Persson 2001–2006 hade 28 av 90 (31 procent) utsedda generaldirektörer en politisk bakgrund. Under regeringen Reinfeldt hade 23 av de 143 (17 procent) generaldirektörer som utnämndes en politisk bakgrund.

Under regeringen Löfven har 3 av de 38 (8 procent) generaldirektörer som utnämnts en politisk bakgrund.

Den partipolitiska tillhörigheten bland de myndighetschefer som utnämndes under perioden januari 2001–september 2017, och som enligt de kriterier som här har satts upp kan sägas ha en politisk bakgrund, framgår av tabell 8.3. I drygt hälften av fallen är bakgrunden socialdemokratisk (61 av 110) och i lite drygt en femtedel av fallen moderat (24). Politisk bakgrund i övrigt är centerpartistisk (8), liberal (6), miljöpartistisk (5), kristdemokratisk (3) och vänsterpartistisk (3).

Tabell 8.3 Partipolitisk bakgrund bland utnämnda myndighetschefer januari 2001–september 2017

	Regeringen Persson 2001–2006		**Regeringen Reinfeldt 2006–2014**		**Regeringen Löfven 2014–2017**		**Hela perioden 2001–2017**	
Parti	Antal	Exkl. statssekr.	Antal	Exkl. statssekr.	Antal	Exkl. statssekr.	Antal	Exkl. statssekr.
S	29	8	24	8	8	5	61	21
M	9	8	11	8	4	2	24	18
L	4	3	2	2	0	0	6	5
C	3	3	5	1	0	0	8	4
MP	3	3	0	0	2	1	5	4
KD	0	0	2	1	1	1	3	2
V	1	1	1	1	1	1	3	3
Totalt	**49**	**26**	**45**	**21**	**16**	**10**	**110**	**57**

Kommentar: Med ”exkl. statssekr.” avses antal exklusive statssekreterare.

Bland dem som har en bakgrund inom Socialdemokraterna visar sig flertalet ha varit statssekreterare; av de 61 som utnämnts har 40 den bakgrunden. Inom övriga partier är den vanligaste bakgrunden riksdagsledamot. När det gäller typ av chefsbefattning som utnämningen avsett har 15 av dem som har en bakgrund inom Socialdemokraterna utnämnts till landshövding medan 40 av dem har utnämnts till generaldirektör (eller rikspolischef). Av dem som har en bakgrund inom Moderaterna har 10 utnämnts till landshövding, 13 till generaldirektör (eller riksgäldsdirektör) och 1 till rektor. Av dem som har en bakgrund inom Centerpartiet har 3 utnämnts till landshövding, 4 till generaldirektör (eller tulldirektör) och 1 till kanslichef. Av dem som har en bakgrund inom Liberalerna har 4 utnämnts till landshövding och 2 till generaldirektör (eller ombudsman). Av dem som har en bakgrund inom Miljöpartiet har 3 utnämnts till landshövding och 2 till generaldirektör. Av dem som har en bakgrund inom Kristdemokraterna har 2 utnämnts till landshövding och 1 till generaldirektör. De 3 som har en bakgrund inom Vänsterpartiet har utnämnts till landshövding.

Kön

Vad gäller könsfördelning var 44 procent av de myndighetschefer som utnämndes under perioden januari 2001–september 2017 kvinnor och 56 procent män, se tabell 8.4 nedan.

Tabell 8.4 Kön och utnämnda myndighetschefer januari 2001–september 2017

År/regering	Antal kvinnor (%)	Antal män (%)
2001	9 (35)	17 (65)
2002	16 (46)	19 (54)
2003	12 (34)	23 (66)
2004	15 (39)	23 (61)
2005	12 (40)	18 (60)
2006	6 (32)	13 (68)
2007	12 (39)	19 (61)
2008	31 (51)	30 (49)
2009	15 (47)	17 (53)
2010	16 (52)	15 (48)
2011	12 (38)	20 (62)
2012	16 (53)	14 (47)
2013	12 (46)	14 (54)
2014	12 (48)	13 (52)
2015	17 (59)	12 (41)
2016	14 (44)	18 (56)
2017	12 (35)	22 (65)
Perioden 2001–2007	82 (38)	132 (62)
Perioden 2008–2017	157 (47)	175 (53)
Regeringen Persson 2001–2006	70 (38)	112 (62)
Regeringen Reinfeldt 2006–2014	125 (47)	140 (53)
Regeringen Löfven 2014–2017	44 (44)	55 (56)
Totalt	**239 (44)**	**307 (56)**

Av tabellen framgår att sedan 2008 ligger, med vissa undantag, andelen utnämnda kvinnor omkring eller strax under 50 procent och under perioden 2001–2007 omkring eller strax under 40 procent (se bet. 2007/08:KU10 s. 63). Andelen kvinnor har således ökat över tid. De två senaste åren har dock andelen kvinnor som utses till myndighetschef minskat till 44 procent 2016 och 35 procent 2017 (fram t.o.m. september).

En i sammanhanget särskild grupp är universitets- och högskolerektorer. Som nämndes ovan sköts rekryteringen av dessa inte inom Regeringskansliet utan inom universiteten och högskolorna själva. Regeringen beslutar om anställning av en rektor efter förslag av universitetets eller högskolans styrelse. För styrelsen gäller att i sitt arbete så långt möjligt ta fram såväl kvinnliga som manliga kandidater (2 kap. 8 § högskoleförordningen och 2 kap. 9 § förordningen för Sveriges lantbruksuniversitet).

Under perioden januari 2001–september 2017 utnämnde regeringen totalt 90 rektorer. Av dessa var 36, eller 40 procent, kvinnor och 54, eller 60 procent, män. Under granskningsperioden (oktober 2015–september 2017) utnämndes totalt 15 rektorer. Av dessa var 4, eller 27 procent, kvinnor och 11, eller 73 procent, män.

I tabell 8.5 redovisas könsfördelningen bland utnämnda myndighetschefer om man utesluter rektorer för vilka regeringen alltså inte själv har hand om rekryteringsprocessen.

Tabell 8.5 Kön och utnämnda myndighetschefer exklusive rektorer per regering januari 2001–september 2017

Period	Antal kvinnor (%)	Antal män (%)
Regeringen Persson 2001-2006	55 (38)	90 (62)
Regeringen Reinfeldt 2006-2014	109 (47)	122 (53)
Regeringen Löfven 2014-2017	39 (49)	41 (51)
Totalt	**203 (45)**	**253 (55)**

Av tabell 8.5 framgår att exklusive rektorer utgör andelen utnämnda kvinnor 45 procent och andelen utnämnda män 55 procent under perioden januari 2001–september 2017. Bilden skiljer sig med andra ord något från den där samtliga utnämnda myndighetschefer ingår i analysen. Det kan konstateras att den ovan redovisade minskning i andelen kvinnor som utnämnts de senaste två åren försvinner helt när rektorer exkluderas.

I tabell 8.6 redovisas utnämnda myndighetschefer per departement.

Tabell 8.6 Kön och utnämnda myndighetschefer per departement januari 2001–september 2017

Departement	Antal kvinnor (%)	Antal män (%)
Statsrådsberedningen (SB)	2 (100)	0 (0)
Justitiedepartementet (Ju)	15 (36)	27 (64)
Utrikesdepartementet (UD)	13 (50)	13 (50)
Försvarsdepartementet (Fö)	11 (39)	17 (61)
Socialdepartementet (S)	30 (60)	20 (40)
Finansdepartementet (Fi)	36 (40)	54 (60)
Utbildningsdepartementet (U)*	53 (39)	84 (61)
Landsbygdsdepartementet (Jo/L)*	4 (31)	9 (69)
Miljödepartementet (M)*	10 (50)	10 (50)
Näringsdepartementet (N)*	26 (41)	38 (59)
Integrations- och jämställdhets-departementet (IJ)*	2 (67)	1 (33)
Kulturdepartementet (Ku)*	30 (52)	28 (48)
Arbetsmarknadsdepartementet (A)*	7 (54)	6 (46)
Totalt	**239 (44)**	**307 (56)**

* Den 1 januari 2005 bildades Utbildnings- och kulturdepartementet genom en sammanslagning av Utbildningsdepartementet och Kulturdepartementet. I tabellen redovisas uppgifter som rör Utbildnings- och kulturdepartementet under Utbildningsdepartementet (U). Under regeringarna Reinfeldt och Löfven finns åter Kulturdepartementet.

Den 1 januari 2011 bytte Jordbruksdepartementet namn till Landsbygdsdepartementet. Integrations- och jämställdhetsdepartementet (som inrättades den 1 januari 2007) avvecklades och dess ärenden fördes över till Justitie-, Utbildnings- och Arbetsmarknadsdepartementen.
Den 1 januari 2015 blev Landsbygdsdepartementet en del av Näringsdepartementet och Miljödepartementet bytte namn till Miljö- och energidepartementet.
Arbetsmarknadsdepartementets frågor låg fram till den 1 januari 2007 under Näringsdepartementet.

Av tabellen framgår att vid flertalet departement har under perioden januari 2001–september 2017 antalet utnämnda kvinnor varit lägre än antalet män. Vad gäller myndigheter under Justitiedepartementet och det tidigare Jordbruksdepartementet/Landsbygdsdepartementet är andelen utnämnda kvinnor under 40 procent. Det gäller nu myndigheter under Utbildningsdepartementet och Försvarsdepartementet. Vad gäller myndigheter under Socialdepartementet, Arbetsmarknadsdepartementet och Kulturdepartementet har kvinnor varit i majoritet bland de utnämnda myndighetscheferna.

I tabell 8.7 redovisas samma uppgifter fördelade på regeringarna Persson, Reinfeldt och Löfven.

Tabell 8.7 Kön och utnämnda myndighetschefer per departement och regering januari 2001–september 2017

	Regeringen Persson 2001–2006		**Regeringen Reinfeldt 2006–2014**		**Regeringen Löfven 2014–2017**	
Dep.	Antal kvinnor	Antal män	Antal kvinnor	Antal män	Antal kvinnor	Antal män
SB	0	0	1	0	1	0
Ju	4	10	10	14	1	3
UD	5	7	6	6	2	0
Fö	5	7	5	7	1	3
S	5	4	18	16	7	0
Fi	12	21	16	19	8	14
U*	20	37	24	29	9	18
Jo/L*	3	6	1	3	-	-
M*	3	3	6	5	1	2
N*	4	16	15	16	7	6
IJ*	-	-	2	1	-	-
Ku*	9	1	15	20	6	7
A*	-	-	6	4	1	2
Totalt	**70**	**112**	**125**	**140**	**44**	**55**

* Se kommentar till tabell 8.6 om departementsindelningen. Ett bindestreck (-) innebär att departementet inte fanns under huvuddelen av perioden.

En förändring över tid som framgår är att könsfördelningen av nyutnämnda chefer för myndigheter under Finansdepartementet och Utbildningsdepartementet återigen rör sig emot en minskad andel utnämnda kvinnor.

Öppna rekryteringsförfaranden

Mot bakgrund av de ändringar som har genomförts i rekryteringsförfarandet för myndighetschefer, bl.a. intresseannonsering, att man systematiskt upprättar kravprofiler och anlitar externt rekryteringsstöd (se skr. 2009/10:43),

har utskottet i sin granskning av utnämningsmakten fortsatt att uppmärksamma dessa inslag i rekryteringsförfarandet. Av Finansdepartementets svarspromemoria från den 5 oktober 2017, bilaga 8.1., framgår vid vilka rekryteringar av myndighetschefer regeringen har använt sig av ett rekryteringsförfarande som har inneburit ett öppet ansökningsförfarande med annonsering av den tilltänkta befattningen. I förekommande fall framgår huruvida den utnämnda personen lämnade en intresseanmälan, om fler än den som utnämndes kallades till intervju i slutskedet av rekryteringsprocessen och om externt rekryteringsstöd användes. Uppgifterna i promemorian har lagts till uppgifterna från tidigare granskningar (se tabell 8.8 bet. 2015/16:KU10 s. 129) och sammanfattas i tabell 8.8.

Tabell 8.8 Öppna rekryteringsförfaranden för utsedda myndighetschefer per departement oktober 2007–september 2017

Departement	Antal öppna rekryteringar	varav den som fått tjänsten även anmälde intresse**	varav intresserade kandidater ingick i slutskedet**	varav externt konsultstöd användes
SB	2	1	2	0
Ju	17	11	17	12
UD	11	7	11	11
Fö	7	5	6	6
S	29	20	28	22
Fi	21	14	19	15
U*	22	16	22	16
Jo/L*	4	2	4	4
M*	11	7	10	10
N*	36	20	29	28
IJ*	2	2	2	0
Ku*	35	24	35	30
A*	9	8	7	8
Period: okt. 2007-sept. 2009	50	33	40	40
Period: okt. 2009-sept. 2011	37	27	36	32
Period: okt. 2011-sept. 2013	35	16	34	32
Period: okt. 2013-sept. 2015	40	23	38	23
Period: okt. 2015-sept. 2017	44	38	44	35
Regeringen Reinfeldt	144	90	131	118
Regeringen Löfven	62	47	61	44
Totalt	**206**	**137**	**192**	**162**

* Se kommentar till tabell 8.6 rörande departementsindelningen.
I denna tabell har utnämningar av rektorer undantagits liksom utnämningar till befattningar där regeringen har haft för avsikt att avstå från att använda annonsering, t.ex. landshövdingar och överbefälhavare.
** Med ”den som fått tjänsten även anmälde intresse” avses de kandidater som lämnade in intresseanmälan före ansökningstidens utgång. Med ”intresserade kandidater som ingick i slutskedet” avses att andra kandidater än den som fick anställningen kallades till anställningsintervju e.d.

Av regeringens skrivelse om utnämningspolitiken (skr. 2009/10:43) framgår att regeringens målsättning i fråga om intresseannonsering, dvs. att annonsering ska vara huvudregel, bör ligga fast. Vidare anges i skrivelsen att

regeringen generellt har för avsikt att avstå från att använda annonsering som rekryteringsverktyg till befattningar som landshövding, ordförande för Regeringsrätten (numera Högsta förvaltningsdomstolen), Högsta domstolen, Arbetsdomstolen, Marknadsdomstolen respektive Patentbesvärsrätten, justitiekansler, riksåklagare, säkerhetspolischef och överbefälhavare. I skrivelse 2013/14:155 Regeringens förvaltningspolitik anges att regeringens ambition är att andelen utannonserade befattningar ska vara mycket hög. Även med denna ambition kan det dock inte uteslutas att det i enskilda rekryteringar kan föreligga starka verksamhetsskäl för att välja en annan ordning. Det kan också finnas omständigheter som gör det nödvändigt att rekrytera en myndighetschef på annat sätt än genom en föregående annonsering. Rektorsrekryteringar inleds normalt med en intresseannonsering i lärosätets regi, och regeringen utser rektorer på förslag av lärosätets styrelse.

Regeringen beslutade under perioden oktober 2007–september 2017 om 239 utnämningar av myndighetschefer exklusive de ovannämnda befattningarna där regeringen har haft som uttalad avsikt att avstå från annonsering.[11] Av tabell 8.8 framgår att vid 206 av dessa 239 fall (86 procent) tillämpades öppen rekrytering. Över tid kan det konstateras att andelen öppna rekryteringar har ökat från ca 70 procent under perioden 2007–2009 till över 90 procent från 2011 och framåt.

En av utskottets frågor är i vilken utsträckning utnämnda myndighetschefer lämnat in intresseanmälningar senast den sista ansökningsdagen. Under perioden oktober 2007–september 2017 skedde det i 137 av de 206 (67 procent) fall då öppen rekrytering tillämpades. Över tid kan det konstateras en ökning från 66 procent under perioden 2007–2009 till 86 procent från 2015 och framåt samtidigt som variationen mellan olika år varit stor.

En ytterligare fråga är i vilken utsträckning andra kandidater än den som fick anställningen kallades till anställningsintervju. Under perioden oktober 2007–september 2017 skedde det i 192 av de 206 (93 procent) fall då öppen rekrytering tillämpades. Fr.o.m. perioden 2009–2011 kallades andra kandidater till intervju i över 95 procent av fallen. Sammantaget kan det konstateras att andra kandidater än den som fick anställningen i så gott som samtliga fall under de senare granskningsperioderna kallades till anställningsintervju.

Slutligen redovisas i vilken utsträckning externt rekryteringsstöd använts i rekryteringsprocessen. Under perioden oktober 2007–september 2017 skedde det i 162 av de 206 (79 procent) fall då öppen rekrytering tillämpades. Efter en nedgång under perioden 2013–2015 har andelen under den senaste perioden återigen ökat till omkring 80 procent.

Av tabell 8.8 framgår sammantaget vissa skillnader i hur de öppna rekryteringsförfarandena utfallit vid de olika departementen. Det kan konstateras att Näringsdepartementet utmärker sig; departementet uppvisar

[11] Rektorer ingår inte heller i de 239 fallen, inte heller utnämningen den 10 december 2016 av Försvarsunderrättelsedomstolens ordförande, där rekryteringsprocessen genomfördes av Domarnämnden.

lägst andel utnämnda myndighetschefer (56 procent) som lämnat in intresseanmälningar senast den sista ansökningsdagen under hela perioden. Under den senaste perioden 2015–2017 står Näringsdepartementet för 3 av de totalt 6 fall där intresseanmälningar inte lämnats in senast den sista ansökningsdagen (de övriga Finans-, Kultur- och Utrikesdepartementen med vardera 1 fall).

Externt rekryteringsstöd användes i minst omfattning sett över hela perioden av Justitiedepartementet och Utbildningsdepartementet. Det kan dock konstateras att de båda departementen använde externt rekryteringsstöd i mer än 70 procent av fallen. Externt rekryteringsstöd användes i hög grad under hela perioden av framförallt: Utrikesdepartement, Försvarsdepartementet, Miljödepartementet, Kulturdepartementet och Arbetsmarknadsdepartementet.

Externt rekryteringsstöd vid utnämningar där befattningen inte hade annonserats har inte förekommit under de fyra senaste granskningsperioderna (2009–2011, 2011–2013, 2013–2015, 2015–2017).

Av de 206 myndighetschefer (exklusive rektorer) som hittills har utnämnts efter öppna rekryteringsförfaranden är 102 kvinnor och 104 män.

Vad gäller politisk bakgrund har 26 av de 206 utnämnda (13 procent) en sådan bakgrund. Av dessa 26 är 17 socialdemokrater (varav 14 med bakgrund som statssekreterare i socialdemokratiska regeringar). I övrigt har 4 bakgrund som moderat, 3 som centerpartist, 1 som kristdemokrat och 1 som ordförande i Liberala ungdomsförbundet.

Chefer vid utlandsmyndigheter

Politisk bakgrund

Enligt den förteckning från Utrikesdepartementet som lämnades till utskottet över utnämnda chefer vid utlandsmyndigheterna under perioden oktober 2015–september 2017 har 7 av 68 politisk bakgrund (10 procent). I tabell 8.9 nedan, som också bygger på uppgifter från tidigare granskningar (senast bet. 2015/16:KU10 s. 107f.), redovisas samtliga utnämnda chefer vid utlandsmyndigheterna den 1 januari 2003–30 september 2017. Av totalt 399 utnämnda ambassadörer m.fl. hade 36 politisk bakgrund (9 procent).

Av tabellen framgår att under regeringen Persson var andelen med politisk bakgrund 6 procent, medan den var 10 procent under regeringen Reinfeldt och hittills 10 procent under regeringen Löfven.

Av de 7 med politisk bakgrund som utnämndes av regeringen Persson från 2003 fram till regeringsskiftet 2006 hade 5 socialdemokratisk bakgrund, 3 i form av statsråd och 2 i form av statssekreterare eller biträdande statssekreterare. Dessutom hade 1 av de utnämnda en bakgrund som riksdagsledamot för Vänsterpartiet och andre vice talman och 1 som riksdagsledamot för Centerpartiet och förste vice partiordförande i samma parti.

Av de 22 personer med en politisk bakgrund som utnämndes av regeringen Reinfeldt hade samtliga utom 7 en bakgrund som kabinettssekreterare, statssekreterare eller biträdande statssekreterare. De 7 övriga hade i 4 fall en

bakgrund som politiskt sakkunniga och i de övriga fallen som statsråd, vice talman respektive riksdagsledamot. Drygt en tredjedel av dem (9) hade socialdemokratisk bakgrund och lite mindre än en tredjedel (7) hade moderat bakgrund, 3 hade liberal bakgrund, 2 hade centerpartistisk bakgrund och 1 hade vänsterpartistisk bakgrund.

Av de 11 utnämnda med politisk bakgrund som utnämnts av regeringen Löfven har 6 socialdemokratisk bakgrund (som partiordförande, statsråd, statssekreterare samt politiskt sakkunnig), 3 liberal bakgrund (som statsråd, statssekreterare respektive politisk sakkunnig) och 2 moderat bakgrund (som planeringschef vid UD respektive övriga politiska uppdrag).

Tabell 8.9 Antalet utnämnda chefer vid utlandsmyndigheterna januari 2003–september 2017 samt andelen med politisk bakgrund

År/regering	Antal utnämnda	varav med politisk bakgrund (%)
2003	35	3 (9)
2004	21	0 (0)
2005	38	2 (5)
2006	24	2 (8)
2007	25	6 (24)
2008	36	2 (6)
2009	8	3 (38)
2010	40	2 (5)
2011	29	3 (10)
2012	21	1 (5)
2013	28	5 (19)
2014	27	4 (15)
2015	27	5 (19)
2016	42	3 (7)
2017	25	3 (12)
Regeringen Persson 2003–2006	115	7 (6)
Regeringen Reinfeldt 2006–2014	216	22 (10)
Regeringen Löfven 2014–2017	68	7 (10)
Totalt	**399**	**36 (9)**

Kön

Andelen kvinnor bland de chefer vid utlandsmyndigheterna som utnämnts under perioden oktober 2015–september 2017 är 49 procent. I tabell 8.10, som också bygger på uppgifter från tidigare granskningar, framgår att andelen kvinnor bland utnämnda ambassadörer m.fl. över hela perioden, dvs. oktober 2003–september 2017, var 38 procent.

Av tabell 8.10 framgår även att andelen kvinnor bland utnämnda ambassadörer m.fl. var 33 procent under regeringen Persson 2003–2006 och 37 procent under regeringen Reinfeldt 2006–2014. Under regeringen Löfven är motsvarande andel 49 procent fram t.o.m. september 2017. Det kan

konstateras att en betydligt större andel kvinnor utnämnts till ambassadörer under de senare åren.

Tabell 8.10 Kön och utnämnda chefer vid utlandsmyndigheterna januari 2003–september 2017

År/regering	Antal kvinnor (%)	Antal män (%)
2003	12 (34)	23 (66)
2004	6 (29)	15 (71)
2005	13 (34)	25 (66)
2006	8 (33)	16 (67)
2007	10 (40)	15 (60)
2008	9 (25)	27 (75)
2009	5 (63)	3 (37)
2010	17 (43)	23 (57)
2011	11 (38)	18 (62)
2012	8 (38)	13 (62)
2013	10 (36)	18 (64)
2014	10 (37)	17 (63)
2015	13 (48)	14 (52)
2016	23 (55)	19 (45)
2017	10 (40)	15 (60)
Regeringen Persson 2003–2006	38 (33)	77 (67)
Regeringen Reinfeldt 2006–2014	80 (37)	136 (63)
Regeringen Löfven 2014–2017	33 (49)	35 (51)
Totalt	**151 (38)**	**248 (62)**

Öppna rekryteringsförfaranden

Som redovisats ovan anförs i promemorian från Utrikesdepartementet till utskottet från den 5 oktober 2017, bilaga 8.1, att vid bemanning av befattningar som chef för utlandsmyndighet tillämpas i ökad grad intervjuförfarande när det gäller de kandidater som inte tidigare varit enhets- eller myndighetschefer. Externt rekryteringsstöd utnyttjas inte vid tillsättning av chefer vi utlandsmyndigheterna.

Av Utrikesdepartementets svarspromemoria framgår att samtliga 68 utnämningar till chef för utlandsmyndigheter under perioden oktober 2015–september 2017 utlystes internt inom Regeringskansliet.

Vid 17 av de 68 gånger (25 procent) en befattning utlystes fick en person som inte hade lämnat in en intresseanmälan tjänsten under den aktuella perioden 2015–2017. Sedan granskningen av öppna rekryteringsförfaranden påbörjades 2007 har andelen varierat: 24 procent 2007–2009, 37 procent 2009–2011, 20 procent 2011–2013 och 26 procent 2013–2015 (se bet. 2013/14:KU10 s. 133 och bet. 2015/16:KU10 s. 134).

Utskottets ställningstagande

Utskottet har fortsatt sin regelbundet återkommande granskning av utnämningsmakten. Granskningen är som tidigare inriktad på politisk bakgrund respektive kön vid de utnämningar som regeringen har beslutat. Sedan hösten 2009 har utskottet också uppmärksammat de s.k. öppna rekryteringsförfarandena, inklusive användningen av externt rekryteringsstöd. Den grundläggande frågan i granskningen är om regeringen lever upp till regeringsformens bestämmelse om att avseende endast får fästas vid sakliga grunder såsom förtjänst och skicklighet.

Utskottet kan inledningsvis konstatera att andelen utnämnda myndighetschefer med en politisk bakgrund har varierat över tiden, men att andelen har legat mer eller mindre konstant sedan regeringsskiftet 2006. För perioden 2001 fram till regeringsskiftet 2006 hade 27 procent av de utnämnda myndighetscheferna en politisk bakgrund. Andelen därefter fram till nästa regeringsskifte 2014 var 17 procent. Under den innevarande mandatperioden har andelen utnämnda myndighetschefer med politisk bakgrund varit 16 procent.

Bland dem som har utnämnts till chef vid utlandsmyndigheterna har andelen med en politisk bakgrund tidigare varit något lägre. Från 2003 fram till regeringsskiftet 2006 var andelen 6 procent. Från 2006 och fram till nästa regeringsskifte 2014 var andelen med politisk bakgrund 10 procent. Under innevarande mandatperiod har andelen sedan fortsatt att ligga på 10 procent.

Utskottet vill framhålla sin tidigare uppfattning om politisk bakgrund i samband med tjänstetillsättning. Den omständigheten att en person har en politisk bakgrund ska inte vara diskvalificerande vid tillsättningen så länge endast sakliga grunder såsom förtjänst och skicklighet tillämpas vid tillsättningen. Politisk erfarenhet kan vara en saklig grund att fästa avseende vid, och den får då värderas tillsammans med andra erfarenheter. Vad som i sådana fall är relevant är inte vilket politiskt parti den person som utnämns har bakgrund inom, utan det faktum att han eller hon har haft vissa uppgifter i en politisk och offentlig miljö och utfört dessa på ett sådant sätt att det är meriterande för den tjänst som ska tillsättas.

När det gäller kön noterar utskottet att andelen kvinnor bland dem som utses till myndighetschefer i Sverige har ökat tydligt. Sedan regeringsskiftet 2006 är denna andel strax under 50 procent, i stället för som tidigare omkring eller strax under 40 procent. Sedan det senaste regeringsskiftet 2014 har andelen kvinnor sjunkit något till 44 procent. Det kan dock konstateras att denna minskning förklaras helt av utnämningarna av rektorer, vilka bereds av universiteten.

Bland dem som har utnämnts till chefer vid utlandsmyndigheterna har andelen kvinnor ökat under den senaste perioden. För perioden 2001 till 2006, samt perioden 2006 till 2014, var andelen kvinnor som utnämndes under 40 procent. Under innevarande mandatperiod har andelen kvinnor legat på 49 procent.

När det gäller s.k. öppna rekryteringsförfaranden konstaterar utskottet att andelen öppna rekryteringar för den krets där regeringen avser att tillämpa

öppna rekryteringsförfaranden fortfarande är hög (86 procent för oktober 2007–september 2017). Över tid kan det konstateras att andelen öppna rekryteringar har ökat från ca 70 procent under perioden 2007–2009 till över 90 procent från 2011 och framåt. Andelen utnämnda myndighetschefer som lämnat in intresseanmälningar före ansökningstidens utgång när öppna rekryterings-förfaranden tillämpats är totalt 67 procent under hela perioden (oktober 2007 t.o.m. september 2017). Över tid kan det konstateras en ökning från 66 procent under perioden 2007–2009 till 86 procent från 2015, under innevarande mandatperiod, samtidigt som variationen mellan olika år varit stor. Andra kandidater än den som fick anställningen kallades till anställningsintervju i 93 procent av fallen under perioden oktober 2007 t.o.m. september 2017. Under hela perioden har andelen utnämningar där andra kandidater än den som fick anställningen kallats till anställningsintervju legat på en hög nivå. Externt rekryteringsstöd användes i 79 procent av utnämningarna under perioden oktober 2007 t.o.m. september 2017, i de fall då öppen rekrytering tillämpades. Efter en nedgång under perioden 2013–2015 har andelen under den senaste perioden återigen ökat till omkring 80 procent. I svarspromemorian från Finansdepartementet framgår att det i stort sett i samtliga fall har handlat om externt rekryteringsstöd i form av en s.k. second opinion.

Utskottet ser positivt på införandet av öppna rekryteringsförfaranden och vill framhålla att det har inneburit viktiga förändringar; exempelvis kan fler och andra kandidater än vid ett mer slutet förfarande aktualiseras. Utskottet noterade i den förra granskningen att effekterna av dessa förändringar inte var analyserade på djupet. I granskningen anfördes att utskottet därför skulle välkomna om regeringen vid ett lämpligt tillfälle genomförde en noggrann uppföljning och utvärdering av dessa nya rekryteringsförfaranden och hur de stärker kvaliteten i den statliga chefsrekryteringsprocessen. Regeringskansliet har i årets granskning hänvisat till den uppföljning som redovisades i budgetpropositionen för 2017 (se ovan). Vidare anförs att ett gemensamt kansli för rekrytering av myndighetschefer m.fl. nu har inrättats inom Regeringskansliet. Denna funktion var under upprättande vid utskottets granskning hösten 2015. Medarbetare vid funktionen biträder departementen med chefsförsörjningskompetens och erfarenhet av chefsrekrytering på hög nivå. Avsikten är att kansliet ska leda till professionalisering av utnämnings-arbetet, överblick över chefsförsörjningsarbetet och större enhetlighet i stödet till den politiska ledningen.

Utskottet anförde i den senaste granskningen att det torde vara till gagn för den statliga chefsrekryteringsprocessen att systematiskt följa upp, utvärdera och dokumentera beslut om förflyttningar av myndighetschefer. Av Regeringskansliets svar i den nu aktuella granskningen framgår att någon regelmässig utvärdering eller uppföljning av förflyttningsbeslut inte har genomförts sedan utskottets förra granskning utöver vad som framgår i budgetpropositionen för 2017 och det svar som lämnats i svarspromemorian från Finansdepartementet. Regeringskansliet har i stället hänvisat till att när en

myndighetschef lämnar en pågående anställning i förtid föregås detta alltid av en ingående dialog mellan chefen och det departement som är ansvarigt för myndigheten. Varje enskilt ärende bygger dock på sina egna förutsättningar och därför är det svårt att dra några generella slutsatser av ett analysmaterial som bygger på de i genomsnitt tre förflyttningar per år som regeringen beslutat om de senaste fem åren. Vidare anförs att den enhet som ansvarar för statlig arbetsgivarpolitik i Regeringskansliet alltid deltar i beredningen av beslut av det aktuella slaget. Vid den enheten finns en samlad kunskap om tidigare förflyttningsbeslut.

Vad som framkommit i granskningarna ger härutöver inte anledning till något uttalande av utskottet.

9 Regeringens hantering av trepartsmöten i EU

Ärendet

Allt fler EU-rättsakter beslutas efter att överenskommelser om deras innehåll har träffats vid informella förhandlingsmöten mellan unionens lagstiftare (Europaparlamentet och rådet), med kommissionen som ”medlare”. Sådana förhandlingsmöten brukar kallas trepartsmöten eller triloger.

Trepartsmötena har effektiviserat EU:s lagstiftningsprocess: överenskommelser i ett tidigt skede av processen nås i dag i en övervägande majoritet av de medbeslutandeärenden som antas, och tidiga överenskommelser möjliggörs av informella kontakter och förhandlingar mellan medlagstiftarna. Insynen i lagstiftningsprocessen och förutsättningarna för ett demokratiskt ansvarsutkrävande begränsas dock av mötenas informella och ”hemliga” karaktär.

Denna granskning syftar till att beskriva förfarandet med trepartsmöten och att granska hur regeringen och Regeringskansliet hanterar relationen till riksdagen i ärenden som beslutas vid trepartsmöten.

Till grund för granskningar har legat bl.a. två promemorior från Regeringskansliet med svar på frågor från utskottet, *bilaga 9.1–2* , och Statsrådsberedningens promemoria med Regeringskansliets riktlinjer för samråd, överläggning och information mellan regering och riksdag i EU-frågor (cirkulär 2, 2012-10-31), *bilaga 9.3.*

Utredning i ärendet

Det ordinarie lagstiftningsförfarandet

Det ordinarie lagstiftningsförfarandet innebär enligt artikel 289 i Fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (FEUF) att Europaparlamentet och rådet gemensamt antar en förordning, ett direktiv eller ett beslut. Kommissionen har initiativrätt och lägger fram förslag till lagstiftning samtidigt för parlamentet och rådet.[12] I FEUF anges vilka rättsakter som ska antas av Europaparlamentet och rådet genom det ordinarie lagstiftningsförfarandet. Så anges t.ex. i artikel 16.2 att Europaparlamentet och rådet i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet ska fastställa bestämmelser om skydd för enskilda personer när det gäller behandling av personuppgifter hos unionens institutioner, organ och byråer, samt i artikel 192.3 att Europaparlamentet och rådet i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet ska anta handlingsprogram på miljöområdet.

När kommissionen har lagt fram ett lagstiftningsförslag delas lagstiftningsproceduren upp i tre steg enligt artikel 294 i FEUF: första behandlingen, andra

[12] Under vissa omständigheter har även en fjärdedel av medlemsstaterna, Europeiska centralbanken och domstolen initiativrätt (artiklarna 76 b, 129, 257 och 281 i FEUF).

behandlingen och tredje behandlingen med förlikning. Om de två medlagstiftarna inte blir överens om lagstiftningens innehåll under den första behandlingen hänförs lagstiftningsärendet till den andra behandlingen osv. Förfarandet kan slutföras i vilket som helst av dessa tre steg om en överenskommelse nås. Det är med andra ord inte nödvändigt att gå igenom hela det förfarande som fördraget beskriver.

Vid den första beredningen finns inga tidsfrister. Europaparlamentet är enligt artikel 294 i FEUF först med att anta sin ståndpunkt med anledning av kommissionens förslag. Dessförinnan kan rådet ha enats om en gemensam allmän inriktning. Ståndpunkten översänds till rådet som ska godkänna parlamentets ståndpunkt eller lämna ett eget förslag på hur lagstiftningen bör utformas. Om Europaparlamentet och rådet inte enats om lagstiftningens utformning under den första behandlingen går förslaget vidare till en andra behandling. Parlamentet har då tre månader på sig att anta en ny ståndpunkt som ska översändas till rådet. Det förekommer att parlamentet vid sin andra behandling godkänner rådets ståndpunkt från den första behandlingen. Då är rättsakten antagen, och det finns inte längre något behov för rådet att anta en andrabehandlingsståndpunkt. En sådan ordning kallas en tidig överenskommelse vid andra behandlingen.

Nås en överenskommelse inte heller vid den andra behandlingen sammankallas en förlikningskommitté bestående av företrädare för Europaparlamentet och rådet. Även kommissionen deltar i förlikningsarbetet. Om kommittén enas om ett gemensamt utkast till lagstiftning ska detta godkännas av både parlamentet och rådet vid en tredje behandling.

Kommissionen kan när som helst under dessa förhandlingar, så länge inte rådet har fattat något beslut, ändra eller återkalla sitt förslag.

Under perioden 2009–2014 antogs 85 % av ärendena vid första behandlingen, 8 % tidigt i andra behandlingen, 5 % vid andra behandlingen och 2 % vid tredje behandlingen. Som en jämförelse kan noteras att motsvarande siffror för perioden 1999–2004 var 29 % vid första behandlingen, 25 % tidigt i andra behandlingen, 24 % vid andra behandlingen och 22 % vid tredje behandlingen.[13] Andelen ärenden som antagits under första behandlingen har därmed ökat betydligt under senare år.

Informella trepartsmöten

I syfte att komma överens i ett så tidigt skede som möjligt under lagstiftningsprocessen förs informella diskussioner mellan Europaparlamentet och rådet. Även kommissionen deltar vid dessa informella möten, som ”medlare” mellan de två lagstiftarna, och mötena kallas därför trepartsmöten. En annan internationellt vanligt förekommande benämning är triloger.

[13] Verksamhetsrapport om medbeslutande och förlikning 2009–2014, presenterad av Europaparlamentets vice talmän med ansvar för förlikning Gianni Pittella, Alejo Vidal-Quadras, Georgios Papastamkos (DV\1031024SV.doc), s. 8 (i fortsättningen ”Verksamhetsrapporten”).

I takt med att Europaparlamentets medbeslutandebefogenheter har ökat har interinstitutionella förhandlingar blivit allt vanligare i EU:s lagstiftningsprocess. Informella trepartsmöten förekommer i dag i en stor del av det interinstitutionella lagstiftningsarbetet. Trepartsmötena omnämns ingenstans i fördragen men regleras numera uttryckligen i parlamentets arbetsordning (avsnitt 3 – Interinstitutionella förhandlingar under det ordinarie lagstiftningsförfarandet) och i interinstitutionella avtal.[14]

Trepartsmötena kan anordnas när som helst under lagstiftningsförfarandet. Man brukar skilja mellan politiska och tekniska möten. Vid ett politiskt trepartsmöte är avsikten att behandla de viktigaste och svåraste politiska frågorna. Vid tekniska trepartsmöten behandlas frågor av mer teknisk och formell karaktär. Varje institution utser sina företrädare och fastställer sitt förhandlingsmandat för varje ärende. Normalt förekommer politiska trepartsmöten mellan rådets ordförandeskap (ordförandena i Coreper men också ordförandena i arbetsgrupper och ibland ministrar), Europaparlamentets förhandlingsgrupp (berört utskotts ordförande, föredraganden och skuggföredragandena) och kommissionen. Vid tekniska trepartsmöten företräds institutionerna av tjänstemän och experter.

Under perioden 2009–2014 hölls mer än 1 500 trepartsmöten om cirka 350 ärenden. För de flesta ärenden räcker det med en handfull möten medan det för de mest komplicerade ärendena kan krävas så många som ett femtiotal trepartsmöten.[15]

Diskussioner om bristande öppenhet i lagstiftningsprocessen

Behovet av insyn i lagstiftningsprocessen

Mot bakgrund av det ökade antalet lagstiftningsärenden som beslutas i ett tidigt skede genom informella och slutna trepartssamtal har det uttryckts oro för bristande öppenhet och minskade förutsättningar för ansvarsutkrävande. Det görs härvid gällande att EU enligt artikel 10 i fördraget om Europeiska unionen (FEU) är en representativ demokrati: Europaparlamentet består av ledamöter som är valda av och ansvariga inför EU:s medborgare. Rådets medlemmar utgörs härutöver av ministrar från varje medlemsstat som är ansvariga inför sina nationella parlament och sina medborgare. Av artikel 10 följer också att EU:s medborgare ska ha rätt att delta i unionens demokratiska liv och att besluten ska fattas så öppet och så nära medborgarna som möjligt. För att medborgarna ska kunna följa och granska lagstiftningsprocessen, och vid behov utkräva politiskt ansvar av lagstiftarna, krävs därmed att processen är öppen för insyn.

[14] Som exempel kan nämnas Gemensam förklaring om praktiska bestämmelser för medbeslutandeförfarandet (artikel 251 i EG-fördraget) av Europaparlamentet, rådet och kommissionen (2007/C 145/02) och Ramavtal om förbindelserna mellan Europaparlamentet och Europeiska kommissionen (EUT L 304, 20.11.2010, s. 47).
[15] Verksamhetsrapporten s. 19.

EU-domstolen har i ett mål om utfående av handlingar i ett lagstiftningsärende betonat att det just i sådana ärenden är särskilt viktigt med öppenhet och tillgång till handlingar, eftersom medborgarnas möjlighet att granska vilken information som har legat till grund för en lagstiftning bidrar till att stärka demokratin. Öppenheten är därmed enligt domstolen en förutsättning för ett effektivt utnyttjande av demokratiska rättigheter.[16]

Vid domstolen finns vidare nu ett pågående mål om tillgång till handlingar från just trepartsmöten.[17] Klaganden Emilio De Capitani, tidigare chef vid kansliet vid Europaparlamentets utskott för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor (LIBE), gör i målet gällande att även förberedande handlingar från lagstiftningsprocessen borde omfattas av fördragets öppenhetskrav samt att allmänhetens tillgång till sådana handlingar inte skulle skada processen för beslutsfattande i lagstiftningsärenden.[18]

Både Europaparlamentet och rådet har i sina arbetsordningar bestämmelser om öppenhet och insyn. Så anges exempelvis i Europaparlamentets arbetsordning (artikel 115) att verksamheten ska vara så öppen som möjligt, att parlamentets överläggningar ska vara offentliga och att dess utskott normalt ska hålla offentliga sammanträden. För rådet anges på motsvarande sätt att rådets sammanträden ska vara offentliga när det överlägger och röstar om ett utkast till lagstiftningsakt (artikel 7 i rådets arbetsordning). Dessa bestämmelser tar dock sikte på regelrätta sammanträden för överläggningar och omröstningar, inte på informella möten för förhandling om lagstiftningens utformning.

En konsekvens av att allt fler rättsakter i praktiken antas vid slutna trepartssamtal blir därmed enligt kritiken att insynen begränsas och att EU:s medborgare får svårare att följa och delta i lagstiftningsprocessen.

Andra medlemsstater än ordförandelandet och enskilda Europaparlamentariker kan i takt med att allt fler rättsakter antas efter informella förhandlingar redan under den första behandlingen också sägas ha fått försvagade möjligheter till inflytande över den slutliga lagstiftningens utformning. När en lagstiftning efter trepartsförhandlingar väl hamnar i rådet och parlamentet för godkännande är det svårt att införa ändringar i de texter som är resultatet av informella uppgörelser.[19]

Det har också gjorts gällande att det omfattande bruket av informella trepartsmöten stärker kommissionens roll i lagstiftningsförfarandet. Kommissionen kan, sägs det, styra hur kompromissförslagen ska utformas eftersom den har betydligt större resurser i form av personal och tekniskt kunnande än rådet och parlamentet. Kommissionen kan dessutom när som

[16] Dom den 1 juli 2008 i målen C-39/05 och C-52/05 P. Kingdom of Sweden m.fl. v Council of the European Union.
[17] Mål T-540/15, De Capitani v European Parliament.
[18] Se vidare i Openness, Transparency and the Right of Access to Documents in the EU, rapport för Directorate General for Internal Policies (PE 556.973, 2016).
[19] Jonas Tallberg m.fl. i Europa efter utvidgningen (Demokratirådets rapport 2009, SNS Förlag) s. 51.

helst under förhandlingarna återkalla sitt förslag om den anser att förhandlingarna inte leder till ett önskvärt resultat.[20]

Europaparlamentets översyn av öppenheten i lagstiftningsförfarandet

Europaparlamentet genomförde 2012 en översyn av sina interna arbetsmetoder vid interinstitutionella förhandlingar i lagstiftningsförfaranden för att göra processen mer effektiv, öppen och inkluderande. Översynen ledde till nya bestämmelser som bl.a. innebär att det krävs ett formellt utskottsbeslut innan förhandlingarna i ett ärende inleds och att detta beslut ska fastställa förhandlingsgruppens sammansättning och dess mandat. I ett bakgrundsdokument ska vidare institutionernas ståndpunkter och möjliga kompromisslösningar redovisas, och efter varje trepartsmöte ska förhandlingsgruppen återrapportera till det berörda utskottet. Utskottet ska då informeras om den slutliga kompromissen och hålla en omröstning om texten. Om texten godkänns ska den läggas fram för Europaparlamentets kammare.

Vid en konferens 2013 i Europaparlamentet om medbeslutandeförfarandet, med anledning av att det gått 20 år sedan Maastrichtfördraget trädde i kraft, anfördes att ytterligare åtgärder skulle kunna vidtas för att ytterligare förbättra insynen i lagstiftningsärendena. Så föreslogs bl.a. att det införs ett offentligt register över aktuella trepartsmöten, med uppgifter om förhandlingsgruppernas sammansättning och med dokumentation om träffade överenskommelser.[21]

Europeiska ombudsmannens granskning av medborgarnas möjlighet till insyn i trepartsmöten

Europeiska ombudsmannen har genomfört en granskning av insynen och öppenheten i de informella trepartsmötenas del av EU:s lagstiftningsförfarande. Granskningen redovisades den 2 juli 2016.[22]

Ombudsmannen slår fast att EU-medborgarnas möjligheter till insyn och ansvarsutkrävande förutsätter att de kan få information både om vilka omständigheter och argument som har legat till grund för lagstiftningens utformning och om hur olika ledamöter har röstat. Hon konstaterar vidare att EU:s fördrag betonar vikten av nationella parlament och att dessa måste ha reella möjligheter att utöva kontroll över hur respektive lands regering agerar i EU:s lagstiftningsprocess. I takt med att allt fler rättsakter antas efter informella och slutna förhandlingar i trepartsmöten ökar därför enligt ombudsmannen behovet av insyn i denna del av lagstiftningsprocessen. Bristande insyn och begränsade möjligheter till ansvarsutkrävande riskerar att skada medborgarnas förtroende för EU och unionslagstiftningen.

Det är enligt ombudsmannen samtidigt viktigt att skapa förutsättningar för de valda representanterna att förhandla, och det skulle strida mot den

[20] Artikel Secret EU lawmaking: the triumph of the trilogues, av Benjamin Fox i euobserver.com/investigations/123555.
[21] Verksamhetsrapporten s. 47.
[22] Decision of the European Ombudsman setting out proposals following her strategic inquiry OI/8/2015/JAS concerning the transparancy of Trilogues.

representativa demokratins idé att låta medborgare och intressenter i alltför hög grad påverka och delta i den politiska process som utförs av deras valda representanter. Man behöver därför enligt ombudsmannen finna en ordning som innebär en balans mellan behovet av förtroliga förhandlingar och intresset av insyn.

Ombudsmannen ser positivt på de åtgärder som har vidtagits för att öka öppenheten i trepartsförfarandena men menar att institutionerna behöver lämna ytterligare dokumentation om processen. Hon har identifierat tre centrala öppenhetsbehov: medborgarna behöver veta när ett trepartsmöte äger rum i ett lagstiftningsärende, vad förhandlingarna i huvudsak rör och vilka som deltar i förhandlingarna. Hon föreslår därför att följande information ska göras tillgänglig:

– Institutionerna bör offentliggöra en ”trepartskalender” där kommande trepartsmöten framgår. Även i register över aktuella lagstiftningsärenden bör i förekommande fall hänvisningar göras till kommande förhandlingsmöten.
– Institutionerna bör regelmässigt offentliggöra sina initiala ståndpunkter innan förhandlingarna i trepartsmötena börjar, så att medborgare kan jämföra dessa med lagstiftningens slutliga utformning. Europaparlamentets initiala ståndpunkt till ett kommissionsförslag beslutas av ett utskott eller av kammaren och görs redan regelmässigt offentligt. Rådets initiala ståndpunkt, som beslutas av Coreper eller av ministrarna själva, publiceras emellertid bara ibland.
– Institutionerna bör offentliggöra en sammanfattning av vilka aspekter av ett lagförslag som ska diskuteras vid respektive trepartsmöte. Här kan dock enligt ombudsmannen känslig information om det närmare innehållet i en förhandling behöva hemlighållas.
– De vanligt förekommande ”four-column documents” bör offentliggöras så snart som möjligt efter avslutade trepartsförhandlingar. I denna typ av arbetsdokument redovisas i varsin kolumn kommissionens, Europaparlamentets och rådets ståndpunkter, uppdelat på exempelvis artikel för artikel eller delfråga för delfråga. I den fjärde kolumnen redovisas den kompromisstext som arbetas fram under förhandlingarna.
– Vissa övriga dokument bör göras offentliga, såsom minnesanteckningar, länkar till webbsända möten samt listor över vilka parlamentariker, ministrar och andra politiker som deltagit i olika beslut som träffats vid trepartsmöten.

Regeringens information till och samråd med riksdagen i EU-frågor

I detta sammanhang är också i ett svenskt perspektiv relationen mellan riksdagen och regeringen av intresse. Vid sidan av frågan om EU-medborgarnas möjligheter till insyn i lagstiftningsprocessen på EU-nivå aktualiseras här frågor om i vilken utsträckning regeringen informerar riksdagen om de förändringar i föreslagna rättsakter som i ett sent skede kan

bli resultatet av trepartsmötenas förhandlingar, och om regeringen på nytt överlägger med utskotten eller EU-nämnden om den svenska inställningen i sådana situationer, för att vid behov få stöd för en förändrad förhandlingslinje.

Det svenska EU-medlemskapet innebär att riksdagen har överlåtit en del av sin beslutanderätt till EU:s institutioner. Regeringsformen anger en funktionsfördelning mellan riksdagen och regeringen. Det är regeringen som företräder Sverige i EU, i t.ex. rådet, domstolen och i förhållande till kommissionen. Regeringens uppgift att företräda Sverige i EU följer av bestämmelsen i 1 kap. 6 § regeringsformen om att regeringen styr riket. Detta gör regeringen under ansvar inför riksdagen. Riksdagen kan med utövande av sin kontrollmakt granska bl.a. statsrådens tjänsteutövning och regeringsärendenas handläggning.

Det har emellertid inte ansetts vara tillräckligt att riksdagen enbart kontrollerar regeringens agerande inom EU i efterhand. Regeringsformen föreskriver därför att regeringen ska informera och samråda med riksdagen om vad som händer i EU och hur den avser att agera i olika frågor. Bestämmelserna om regeringens informations- och samrådsskyldighet i EU-frågor är avsedda att markera den starka ställning som riksdagen har när det gäller dessa frågor (Erik Holmberg m.fl., Grundlagarna, 3 uppl., 2012, s. 507).

Regeringen ska enligt 10 kap. 10 § regeringsformen fortlöpande informera riksdagen och samråda med organ som utses av riksdagen om vad som sker inom ramen för samarbetet i Europeiska unionen. Närmare bestämmelser om informations- och samrådsskyldigheten meddelas i riksdagsordningen.

Regeringen ska enligt 7 kap. 12 § riksdagsordningen överlägga med utskotten i de frågor om arbetet i EU som utskotten bestämmer. Regeringen ska vidare enligt 14 § i samma kapitel underrätta EU-nämnden om frågor som ska beslutas i Europeiska unionens råd. Regeringen ska också rådgöra med EU-nämnden om hur förhandlingarna i rådet ska föras inför besluten i rådet. Härutöver ska regeringen överlägga med EU-nämnden i andra frågor om arbetet i EU när nämnden begär en sådan överläggning liksom rådgöra med nämnden inför möten och beslut i Europeiska rådet. Regeringen samråder med EU-nämnden för att få stöd för den ståndpunkt som ska föras fram i rådet. Innan detta samråd äger rum bör frågorna vara förankrade i berört utskott (framst. 2005/06:RS3 s. 49).

Regeringens överläggningar med utskotten syftar dels till att ge utskottens ledamöter information i ett tidigt skede om lagstiftningsärendena i EU och en möjlighet att påverka inriktningen av den svenska politiken i frågan, dels till att regeringen tidigt ska kunna stämma av om dess förslag till ståndpunkter i EU-samarbetet är förankrade i riksdagen. Konstitutionsutskottet har konstaterat att en förutsättning för utskottens möjligheter att begära överläggningar med regeringen i EU-frågor är att regeringen noga beaktar behovet av att uppmärksamma ett utskott på situationer när det kan finnas behov av att i riksdagen förankra ett politiskt viktigt nytt ställningstagande (bet. 2014/15:KU20 s. 98).

EU-nämndens ställningstagande är inte formellt bindande för regeringen. En sådan bundenhet skulle strida mot den grundläggande ordningen att det är regeringen som styr riket och som företräder Sverige i EU. Regeringen förväntas dock följa EU-nämndens ställningstagande, och detta kan därmed ses som ett slags mandat. Konstitutionsutskottet har rent av anfört att regeringen måste ha mycket goda skäl för att avvika från nämndens mandat (bet. 1997/98:KU25 s. 39).

Utskottet har vidare anfört att även om uttalanden av ett utskott eller EU-nämnden eller dess ledamöter inte är bindande för hela riksdagen kan sådana meningsyttringar vara uttryck för rådande åsiktsförhållanden i riksdagen. EU-nämnden är även, anförde utskottet, oförhindrad att vid senare överläggningar ge uttryck för att åsiktsförhållandena i riksdagen har förändrats, exempelvis då regeringen söker samråd för att förankra kompromisser inför beslut i rådet. Utskottet påminde dock om att det ytterst är regeringens uppgift att under parlamentariskt ansvar ta ställning till om de meningsyttringar som kommer till uttryck vid samråd med utskotten och EU-nämnden speglar rådande åsiktsförhållanden i riksdagen (bet. 2005/06:KU21 s. 31).

Konstitutionsutskottet har vidare anfört att regeringens tidigare ståndpunkter i viktiga och centrala frågor kan behöva diskuteras på nytt och eventuellt revideras både vid överläggningar med utskotten och vid samråd med EU-nämnden. Utskottet utgick ifrån att regeringen beaktar att sådana situationer kan uppstå och förutsätter att sådana ståndpunkter då åter förankras i riksdagen (bet. 2008/09:KU10 s. 127).

Utskotten och EU-nämnden kan formulera sina ställningstaganden mer eller mindre uttryckligt, vilket kan sägas påverka regeringens handlingsfrihet i trepartsmötenas förhandlingar. Konstitutionsutskottet har uttalat att det inte är lämpligt att riksdagen binder regeringen med fastställda förhandlingsdirektiv och att det kan uppstå situationer när regeringen bedömer att Sveriges intressen bäst företräds genom att den svenska ståndpunkten avviker från EU-nämndens mandat (bet. 1997/98:KU25 s. 39 f.). Utskottet har emellertid också uttalat att man måste utgå ifrån att regeringen inte kommer att företräda en ståndpunkt som står i strid med vad EU-nämnden har gett uttryck för i samrådet med regeringen (bet. 1994/95:KU22 s. 15).

I Regeringskansliets egna riktlinjer för samråd, överläggning och information mellan regering och riksdag i EU-frågor (bilaga 9.3) anges bl.a. att det underlag som presenteras för EU-nämnden bör innehålla en så tydlig uppgift som möjligt om huvudinriktningen i regeringens ställningstagande i frågan. Denna uppgift ska enligt riktlinjerna utformas så att det svenska förhandlingsläget inte undergrävs.

Riksdagens parlamentariska EU-kommitté

En parlamentariskt sammansatt kommitté har i uppdrag att utreda riksdagens arbete med EU-frågor. Kommittén ska överväga bl.a. hur riksdagen bör och kan förhålla sig till en utveckling inom EU med en förstärkt roll för de

nationella parlamenten, huruvida funktionsfördelningen mellan riksdagen och regeringen i EU-arbetet har förändrats samt om formerna för riksdagens EU-arbete ger riksdagen bästa möjliga förutsättningar att fullgöra sina uppgifter (dnr 1935-2015/16). Uppdraget ska redovisas senast den 1 februari 2018.

Promemorior från Regeringskansliet

Utskottet har i två skrivelser som sänts till Regeringskansliet begärt svar på vissa frågor. Som svar överlämnades den 12 oktober 2017 och den 9 november 2017 promemorior upprättade inom Statsrådsberedningen (bilaga 9.1–2).

I svarspromemoriorna anges i huvudsak följande.

Ordförandeskapet förbereder och agerar i trepartsmöten efter det mandat som har tagits fram i rådsstrukturen (samtliga organ i rådet, såsom ministerrådet, Coreper I och II samt rådsarbetsgrupper). Innan en fråga behandlas i ministerrådet, där Sverige representeras av ansvarigt statsråd, förbereds den på tjänstemannanivå dels i berörd rådsarbetsgrupp, där en representant från varje medlemsstat ingår, dels på ambassadörsnivå i Coreper I eller II.

Departementen ansvarar enligt den arbetsfördelning som framgår av förordningen (1996:1515) med instruktion för Regeringskansliet för beredningen av departementens EU-frågor. EU-frågor och framtagandet av svenska ståndpunkter i lagstiftningsärenden omfattas på samma sätt som övriga ärenden inom Regeringskansliet av kravet på gemensam beredning.

När det gäller regeringens rutiner i kontakterna med riksdagens utskott och EU-nämnd hänvisas till regeringsformens och riksdagsordningens bestämmelser om regeringens information till och samråd med riksdagen i EU-frågor, samt till Regeringskansliets riktlinjer om samråd, överläggning och information mellan regering och riksdag i EU-frågor (cirkulär 2, 2012-10-31).

När det förekommer förhandlingar i trepartsmöten återrapporterar ordförandeskapet löpande i rådsstrukturen hur förhandlingarna utvecklas och agerar i enlighet med sitt mandat. Om förhandlingarna utvecklar sig så att ordförandeskapets mandat behöver justeras söker ordförandeskapet ett nytt mandat inom rådsstrukturen. Det kan också förekomma informella kontakter mellan ordförandeskapet och medlemsstater.

På utskottets begäran anges även vilka av de lagstiftningsärenden där en rättsakt antagits under 2017 (t.o.m. september) som har varit föremål för förhandlingar i trepartsmöten. Det anges också i vilka av dessa ärenden det har förekommit kontakter med riksdagen (utskott och EU-nämnden) under förhandlingarna. Av dessa uppgifter framgår att av de 31 lagstiftningsärenden där en rättsakt (direktiv, förordning eller beslut) har antagits har förhandlingar i trepartsmöten förekommit i 24 ärenden. I 7 av dessa har riksdagen (utskott och EU-nämnden) informerats under förhandlingarna. I resterande 17 ärenden förekom inga särskilda kontakter med riksdagen under förhandlingarna.

I svaret påpekas att behovet av information till riksdagen är beroende av hur förhandlingarna utvecklas i förhållande till den svenska ståndpunkten. Om

det förutses att förhandlingarna kan leda till ett resultat som inte omfattas av en tidigare ståndpunkt behövs en ny förankring hos riksdagen. Framtagandet av en justerad svensk ståndpunkt att förankra hos riksdagen omfattas också av kravet på gemensam beredning. Överläggningar med utskotten kan förekomma såväl före som under det löpande förhandlingsarbetet och inför rådsmöten.

Utskottets ställningstagande

Riksdagen har genom medlemskapet i EU överlåtit en del av sin beslutanderätt och sina lagstiftningsbefogenheter till EU:s institutioner. Sverige företräds i EU av regeringen. För att skapa förutsättningar för riksdagen och dess ledamöter att redan från ett tidigt skede i processen följa EU-lagstiftningsärendena och påverka inriktningen av den svenska politiken ska regeringen informera och samråda med riksdagens utskott och EU-nämnd. Genom informations- och samrådsskyldigheten ges riksdagen också ökade möjligheter att kontrollera regeringens åtgärder inom EU. Konstitutionsutskottet har vid ett flertal tillfällen betonat vikten av denna förankringsprocess.

Förhandlingarna i trepartsmöten har tillkommit för att effektivisera EU:s lagstiftningsprocess. Detta är enligt utskottet nödvändigt. Samtidigt kan medlemsstaternas möjligheter till insyn och ansvarsutkrävande försvagas av hur förhandlingarna bedrivs. Antalet antagna EU-lagstiftningsakter som är resultatet av informella trepartsförhandlingar mellan rådet genom ordförandeskapet, Europaparlamentet och kommissionen är i dag mycket stort. En övervägande majoritet av de rättsakter som antagits under senare tid har varit föremål för sådana förhandlingar.

Utskottet delar den uppfattning som den Europeiska ombudsmannen ger uttryck för om behovet av ökad insyn och om att de nationella parlamenten måste ha reella möjligheter att utöva kontroll över hur respektive lands regering agerar i EU:s lagstiftningsprocess. Det är enligt utskottets mening nödvändigt att, som ombudsmannen framhåller, finna en ordning som innebär en balans mellan behovet av förtroliga förhandlingar och intresset av insyn. Resultatet av riksdagens EU-kommittés arbete som snart ska redovisas kan här komma att bidra med värdefulla insikter.

Som konstaterats i andra sammanhang kan det i praktiken vidare vara svårt att göra ändringar i förslagen efter det att trepartsförhandlingar har avslutats. En förutsättning för att upprätthålla riksdagens inflytande över Sveriges agerande i EU är således att regeringen vid behov informerar och samråder även under pågående trepartsförhandlingar. Av utskottets granskning har framkommit att det vanligtvis inte förekommer information och samråd under pågående förhandlingar. Utskottet har dock inte underlag för att här säga om så borde ha skett i större utsträckning än vad som varit fallet. Utskottet vill ändå framhålla vikten av att rutiner inom Regeringskansliet för information till och samråd med riksdagen är anpassade efter den faktiska beslutsprocessen i EU, så att förutsättningarna för riksdagens inflytande över Sveriges agerande

i EU kan upprätthållas även i de fall ärenden är föremål för informella trepartsförhandlingar.

Särskilda yttranden

Granskningen har föranlett följande särskilda yttranden. I rubriken anges inom parentes vilket avsnitt i utskottets granskning som behandlas i det särskilda yttrandet.

Sekretessmarkeringar hos Utrikesdepartementet (avsnitt 4)

Jonas Millard (SD) och Fredrik Eriksson (SD) anför:

Utöver det som anförs i utskottets ställningstagande vill vi tillägga följande.

Av det granskade materialet framgår dels att en inte obetydlig andel av handlingarna hos Utrikesdepartementet innehåller markering om sekretess, dels att utrikessekretess är den i särklass vanligast förekommande sekretessgrunden i departementets verksamhet. Det har visserligen inte gått att utreda i vilken utsträckning de förkomna handlingarna har innehållit sekretesskyddade uppgifter. Mot bakgrund av att departementet i sin verksamhet regelmässigt hanterar handlingar som innehåller skyddsvärd information finns det emellertid skäl att anta att även sådana handlingar finns bland de förkomna handlingarna. Att handlingar förkommer i så stor utsträckning som konstaterats vara fallet hos Utrikesdepartementet är naturligtvis helt oacceptabelt. Att det dessutom i viss mån torde röra sig om handlingar som innehåller skyddsvärd information gör det inträffade än mer allvarligt. Det finns därför starka skäl för att göra en bred granskning av departementets dokument- och ärendehantering.

Även Utrikesdepartementets informations- och it-säkerhetsarbete bör bli föremål för en noggrann granskning. Inte minst när det gäller departementets informationsklassificering.

Myndighetsstyrelser och insynsråd (avsnitt 7)

Jonas Millard (SD) och Fredrik Eriksson (SD) anför:

Vi ställer oss bakom huvuddragen i utskottets ställningstagande, men vill därutöver framhålla följande.

Vi noterar att Statskontoret i sin rapport om myndigheternas ledningsformer konstaterat att det till viss del gått slentrian i tillämpningen av ledningsformerna. Så länge det inte finns särskilda skäl så väljs i regel enrådighetsformen och så länge som inga problem uppstår omprövas inte ledningsformen. I rapporten anförs att skälen för att inrätta ett insynsråd ofta är ganska otydliga, liksom föreställningarna om vad insynsrådet ska göra. Vidare anförs att det både i enrådighets- och styrelsemyndigheter är myndighetschefen som är regeringens väg in i myndigheten och också den som det utkrävs ansvar av.

Mot den bakgrunden vill vi peka på att det enligt myndighetsförordningen finns tre olika former av myndigheter, nämligen enrådighetsmyndighet, styrelsemyndighet och nämndmyndighet. Som utskottet konstaterar är valet av ledningsform för myndigheter en strategisk styrningsfråga för regeringen. Att det då finns indikationer på att det gått slentrian i valet av myndighetsform är anmärkningsvärt. Regeringen måste varje gång frågan om valet av en myndighets ledningsform är aktuell göra en noggrann bedömning utifrån den enskilda myndighetens uppgifter och förhållanden. Om valet sker slentrianmässigt kan man ifrågasätta varför det ska finnas tre olika former av myndigheter. I de fall insynsråd utses måste skälen för detta vara tydliga.

Vi vill också peka på det ansvar som åvilar myndighetsstyrelsen i de fall myndigheten leds av en sådan. Enligt myndighetsförordningen gäller också att myndighetens ledning ansvarar inför regeringen för verksamheten och ska se till att den bedrivs effektivt och enligt gällande rätt. Mot denna bakgrund kan det ifrågasättas att regeringens väg in i myndigheterna endast är myndighetschefen och att styrelserna i praktiken inte används såsom avsetts. Regeringen måste ha den kontakt med samt ge styrelseledamöterna den information och de verktyg som de behöver för kunna fullgöra sitt uppdrag fullt ut.

Utnämningsmakten (avsnitt 8)

Jonas Millard (SD) och Fredrik Eriksson (SD) anför:

Vi ställer oss bakom huvuddragen i utskottets ställningstagande, då utskottet har valt att granska utnämningsmakten på en övergripande nivå, och väljer därför att inte reservera oss. Vi ser dock framför oss att utskottet i kommande granskningar av utnämningsmakten på ett mer djuplodande sätt går igenom i vad mån regeringen har levt upp till regeringsformens krav på sakliga grunder såsom förtjänst och skicklighet.

När det gäller den nu aktuella granskningen vill vi, mot bakgrund av de problem som regeringen själva nämner i budgetpropositionen för 2017, särskilt framhålla vikten av att regeringen företar en regelmässig uppföljning och utvärdering av såväl öppna rekryteringsförfaranden, inklusive externt rekryteringsstöd, som förflyttningar av myndighetschefer. I fråga om externt rekryteringsstöd är det av största vikt att det finns ett tydligt samband mellan de mål regeringen sätter upp och den utvärdering som sedan sker. Vi menar att det saknas tydlighet vad gäller i vilken utsträckning externt rekryteringsstöd bör användas. Inom ramen för en uppföljning av förflyttningsbeslut skulle vi slutligen välkomna en noggrann utvärdering av hur väl myndighetschefer har lyckats med sitt uppdrag och i vilken grad det tas med i bedömningen inför eventuella nya utnämningar eller omförordnanden. Detta dels för att någon sådan utvärdering inte gjorts sedan 2003 års rapport från Expertgruppen för studier i offentlig ekonomi (ESO), dels med tanke på den kritik som uttrycktes i rapportens slutsatser.

Regeringens hantering av trepartsmöten i EU (avsnitt 9)

Jonas Millard (SD) och Fredrik Eriksson (SD) anför:

Trepartsmöten eller triloger var i fördraget tänkta som mer eller mindre en sista utväg, i de fall berörda parter inte kunde enas. Nu avgörs nästan alla lagstiftningsfrågor genom triloger direkt. Problemen med trilogerna har som bekant också uppmärksammats av Europeiska ombudsmannen, vilken har genomfört en granskning av insynen och öppenheten i de informella trepartsmötenas del av EU:s lagstiftningsförfarande. Ombudsmannen slår fast att möjligheterna till insyn och ansvarsutkrävande för medborgarna i EU:s medlemsstater förutsätter att de kan få information både om vilka omständigheter och argument som har legat till grund för lagstiftningens utformning och om hur olika ledamöter har röstat. I takt med att allt fler rättsakter antas efter informella och slutna förhandlingar i trepartsmöten ökar alltså behovet av insyn i denna del av lagstiftningsprocessen.

Vidare så kan också den påstådda effektiviseringen av EU:s lagstiftningsprocess ifrågasättas som sådan. Det har kunnat konstateras att den omfattande användningen av trepartsmöten de facto rubbar den interna maktbalansen mellan EU:s institutioner, på så sätt att EU-kommissionen stärks på bekostnad av representanterna för de europeiska folken. Likaså försvagas de nationella parlamentens möjligheter till reell påverkan och ansvarsutkrävande för medlemsstaternas regeringars ageranden. Detta må upplevas som effektivt, inte minst av kommissionen, men ter sig minst sagt problematiskt ur ett demokratiskt perspektiv.

Ett annat problem är att Sverige som nation oavbrutet förlorar självständighet till Europeiska unionen. Regeringen, som agerar på riksdagens och därmed i förlängningen folkets mandat, har ett ansvar att förhindra detta. Det är också regeringens uppgift att i sammanhanget tillvarata och upprätthålla respekten för grundläggande svenska författningsprinciper. Enligt Sverigedemokraternas mening borde regeringen verka för full öppenhet i trilogerna, såsom genom offentliga dagordningar, deltagarlistor, kallelser och stenografiska uppteckningar. Regeringen bör även verka dels för en inskränkning av användningen av triloger, dels för att upprätthålla riksdagens inflytande över Sveriges agerande i EU genom att informera och samråda med berörda riksdagsorgan även under pågående trepartsförhandlingar.

Utredningsmaterial

Bilaga 1.1

Regeringskansliet

2017-10-05
SB2017/01327/RCK

Statsrådsberedningen

Rättschefen

Konstitutionsutskottet
Riksdagen

Konstitutionsutskottet
Ink 2017 -10- 05
Dnr 45-2017/18

Konstitutionsutskottets granskningsärende – Regeringens sammansättning och regeringsarbetets organisation

Härmed överlämnas en promemoria från Statsrådsberedningen.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är departementssekreteraren Carl Rundström.

Per Hall

Telefonväxel: 08-405 10 00
Fax: 08-723 11 71
Webb: www.regeringen.se

Postadress: 103 33 Stockholm
Besöksadress: Rosenbad 4
E-post: sb.registrator@regeringskansliet.se

Regeringskansliet

Promemoria

2017-10-05

Statsrådsberedningen

Konstitutionsutskottets granskningsärende – Regeringens sammansättning och regeringsarbetets organisation

Denna promemoria har upprättats med anledning av en skrivelse från konstitutionsutskottet till Regeringskansliet i utskottets granskningsärende Regeringens sammansättning och regeringsarbetets organisation.

Konstitutionsutskottet har begärt följande.

1. Samtliga förordnanden och entlediganden av statsråd samt förordnanden enligt 7 kap. 5 § regeringsformen som meddelats fr.o.m. den 1 oktober 2016 t.o.m. utgången av september månad 2017.

2. Åtaganden att medverka i konstitutionsutskottets granskning för samtliga statsråd som förordnats under ovannämnda period.

3. Uppgifter om antalet tjänstgörande (inklusive resp. exklusive kommittéanställda och anställda vid utlandsmyndigheterna) i Regeringskansliet 2017 totalt samt uppdelade per departement. I samband med uppgifterna önskas en kommentar till eventuella större förändringar av antalet tjänstgörande vid olika departement.

4. Uppgifter om antalet politiskt tillsatta tjänstemän i Regeringskansliet 2017.

Utskottet har angett att uppgifterna om antalet tjänstgörande och antalet politiskt tillsatta tjänstemän i Regeringskansliet ska vara jämförbara med de uppgifter som överlämnades till utskottet i förra årets granskning (se bet. 2016/17:KUlO s. 134–137). Uppgifterna bör således avse september 2017.

Regeringskansliets svar

Punkten 1

Samtliga förordnanden och entlediganden av statsråd samt förordnanden enligt 7 kap. 5 § regeringsformen som meddelats 1 oktober 2016–30 september 2017 bifogas.

Punkten 2

Samtliga åtaganden att medverka i konstitutionsutskottets granskning för samtliga statsråd som förordnats 1 oktober 2016–30 september 2017 bifogas.

Punkten 3

Nedanstående tabell visar antalet tjänstgörande i Regeringskansliet, inklusive politiskt anställda, kommittéanställda och anställda som tjänstgör vid utlandsmyndigheter i september 2017. Jämfört med september 2016 har antalet tjänstgörande ökat med 184.

	Antal tjänstgörande, inklusive kommitté- och utl. anställda
SB	186
Ju	441
UD	1 307
Fö	157
S	298
Fi	552
U	253
M	207
N	521
Ku	155
A	162
FA	587
	4 826

Nedanstående tabell visar antalet tjänstgörande, inklusive politiskt anställda, i Regeringskansliet september 2017. Kommittéanställda och anställda i Regeringskansliet som tjänstgör vid utlandsmyndigheter ingår inte.

Antal tjänstgörande, exklusive kommitté- och utl. anställda	
SB	186
Ju	381
UD	765
Fö	133
S	224
Fi	465
U	199
M	184
N	468
Ku	115
A	131
FA	587
Totalt	**3 838**

I tabellen redovisas antalet tjänstgörande, vilket innebär att deltidsarbetande redovisas som en tjänstgörande.

Jämfört med september 2016, då antalet tjänstgörande var 3 722 efter justering för specialattachéer, har antalet ökat med 116.

Punkten 4

Med politiskt tillsatta tjänstemän avses:

- Politiskt sakkunniga i Regeringskansliet med funktion som planeringschef, stabschef, presschef, pressekreterare, politiskt sakkunnig, inklusive politiskt sakkunnig assistent, vilka omfattas av *Avtal om anställningsvillkor för politiskt sakkunniga samt politiskt timanställda brevskrivare eller talskrivare i Regeringskansliet.*

- Statssekreterare som omfattas av *Avtal om regeringsbeslut om avlöningsförmåner m.m. för vissa högre anställningar m.fl.* Även kabinettssekreteraren är politiskt tillsatt och omfattas av detta avtal.

Antalet tjänstgörande i september 2017 i de olika kategorierna redovisas här:

Politiskt sakkunniga	141
Statssekreterare	37
Totalt	**178**

Statsråd och statsminister	23

SB 2017/01123/RCK

STATSMINISTERN

Nr 8

Förordnande
2017-07-27

Förordnande av statsråd

Statsministern förordnar Heléne Fritzon att fr.o.m. denna dag vara statsråd.

Stefan Löfven

Kopia till

samtliga departement
Regeringskansliets förvaltningsavdelning
riksdagen

Postadress
103 33 Stockholm

Besöksadress
Rosenbad 4

Telefon växel 08-405 10 00
Telefax 08-723 11 71

SB 2017/01123/RCK

STATSMINISTERN

Nr 9
Förordnande
2017-07-27

Förordnande av statsråd

Statsministern förordnar Tomas Eneroth att fr.o.m. denna dag vara statsråd.

Stefan Löfven

Kopia till

samtliga departement
Regeringskansliets förvaltningsavdelning
riksdagen

Postadress
103 33 Stockholm

Besöksadress
Rosenbad 4

Telefon växel 08-405 10 00
Telefax 08-723 11 71

SB 2017/01123/RCK

STATSMINISTERN

Nr 5

Beslut
2017-07-27

Entledigande av statsråd

Statsministern entledigar statsrådet Anders Ygeman från uppdraget att vara statsråd.

Stefan Löfven

Kopia till

samtliga departement
Regeringskansliets förvaltningsavdelning
riksdagen

Postadress
103 33 Stockholm

Besöksadress
Rosenbad 4

Telefon växel 08-405 10 00
Telefax 08-723 11 71

SB 2017/01123/RCK

STATSMINISTERN

Nr 6

Beslut
2017-07-27

Entledigande av statsråd

Statsministern entledigar statsrådet Anna Johansson från uppdraget att vara statsråd.

Stefan Löfven

Kopia till

samtliga departement
Regeringskansliets förvaltningsavdelning
riksdagen

Postadress
103 33 Stockholm

Besöksadress
Rosenbad 4

Telefon växel 08-405 10 00
Telefax 08-723 11 71

SB 2017/01123/RCK

STATSMINISTERN

Nr 7

Beslut
2017-07-27

Entledigande av statsråd

Statsministern entledigar statsrådet Gabriel Wikström från uppdraget att vara statsråd.

Stefan Löfven

Kopia till

samtliga departement
Regeringskansliets förvaltningsavdelning
riksdagen

Postadress
103 33 Stockholm

Besöksadress
Rosenbad 4

Telefon växel 08-405 10 00
Telefax 08-723 11 71

STATSMINISTERN

Nr 5

Förordnande
2017-02-27

Förordnande enligt 7 kap. 5 § regeringsformen

Statsministern beslutar att Delegationen mot segregation fr.o.m. denna dag i chefen för Kulturdepartementets ställe ska höra till statsrådet Ibrahim Baylans ansvarsområde.

Stefan Löfven

Kopia till

samtliga departement
Regeringskansliets förvaltningsavdelning
riksdagen

Postadress
103 33 Stockholm

Besöksadress
Rosenbad 4

Telefon växel 08-405 10 00
Telefax 08-723 11 71

STATSMINISTERN

Nr 2
Beslut
2017-05-05

Upphävande av förordnande enligt 7 kap. 5 § regeringsformen

Statsministern beslutar att upphäva förordnandet av den 17 december 2015 för statsrådet Gabriel Wikström.

Stefan Löfven

Kopia till

samtliga departement
Regeringskansliets förvaltningsavdelning
Riksdagen

Postadress
103 33 Stockholm

Besöksadress
Rosenbad 4

Telefon växel 08-405 10 00
Telefax 08-723 11 71

STATSMINISTERN

Nr 10

Förordnande
2017-07-27

Förordnande enligt 7 kap. 5 § regeringsformen

Statsministern förordnar statsrådet Morgan Johansson att fr.o.m. denna dag i chefen för Miljö- och energidepartementets ställe föredra förvaltningsärenden som gäller dammsäkerhet, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement.

Stefan Löfven

Kopia till

samtliga departement
Regeringskansliets förvaltningsavdelning
riksdagen

Postadress
103 33 Stockholm

Besöksadress
Rosenbad 4

Telefon växel 08-405 10 00
Telefax 08-723 11 71

STATSMINISTERN

Nr 11

Förordnande
2017-07-27

Förordnande enligt 7 kap. 5 § regeringsformen

Statsministern förordnar statsrådet Heléne Fritzon att fr.o.m. denna dag i chefen för Justitiedepartementets ställe föredra följande ärenden.

1. Förvaltningsärenden

Förvaltningsärenden som gäller

fastighetsregistreringen, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement,

fideikommissförfattningar, dock inte förlängning av fideikommiss eller inlösen av fideikommissegendom av kulturhistoriska skäl,

permutationslagen (1972:205), i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement,

lagen (1971:796) om internationella rättsförhållanden rörande adoption, lagen (1904:26 s. 1) om vissa internationella rättsförhållanden rörande äktenskap och förmynderskap, förordningen (1931:429) om vissa internationella rättsförhållanden rörande äktenskap, adoption och förmynderskap, lagen (1988:1321) om nordiska rättsförhållanden rörande förvaltarskap enligt föräldrabalken m.m.,

europabolag, aktiebolag, handelsbolag, enkla bolag och ekonomiska föreningar, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement, stiftelselagen (1994:1220), i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement,

lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk, lagen (1980:612) om medling i vissa upphovsrättstvister,

Postadress
103 33 Stockholm

Besöksadress
Rosenbad 4

Telefon växel 08-405 10 00
Telefax 08-723 11 71

flyktingar, mottagande av asylsökande, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement,

svenskt medborgarskap.

2. Lagstiftningsärenden

Lagstiftningsärenden som inte hör till något annat departement och som gäller ämnen som avses i 8 kap. 2 § första stycket 1 regeringsformen.

Lagstiftningsärenden som gäller

revisorer och revisionsbolag,

utlänningars rätt att vistas i landet, utom rätt att vistas i landet enligt lagen (1991:572) om särskild utlänningskontroll,

mottagande av asylsökande m.fl.,

svenskt medborgarskap.

Statsministern beslutar vidare att Migrationsverket ska höra till statsrådet Heléne Fritzons ansvarsområde.

Stefan Löfven

Kopia till

samtliga departement
Regeringskansliets förvaltningsavdelning
riksdagen

STATSMINISTERN

Nr 12

Förordnande
2017-07-27

Förordnande enligt 7 kap. 5 § regeringsformen

Statsministern förordnar statsrådet Tomas Eneroth att fr.o.m. denna dag i chefen för Näringsdepartementets ställe föredra följande ärenden.

1. Förvaltningsärenden

Förvaltningsärenden som gäller

järnvägar, spårvägar och tunnelbanor, vägar, broar och färjor, vägtrafik, fordons utrustning och beskaffenhet, förarbehörighet samt kommunikationsväsendet i övrigt till lands,

bidrag till kollektivtrafik,

upphandling av persontrafik,

överlastavgift,

sjöfart, farleder och hamnar, säkerheten på fartyg, åtgärder mot vattenförorening från fartyg, befäl på handelsfartyg och fiskefartyg, skeppsmätning, sjökarteverksamhet, lotsning, fyrar, flyg- och sjöräddning, statens isbrytarverksamhet och, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement, kanaler samt anställning och mönstring av sjömän,

Världssjöfartsuniversitetet,

luftfart, marktjänster på flygplatser,

transport- och kommunikationsforskning, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement,

mark och byggnader för Trafikverket, Sjöfartsverket och Luftfartsverket, i den mån sådana ärenden inte hör till något annat departement,

arbetstid och arbetsmiljö på transportområdet.

Postadress
103 33 Stockholm

Besöksadress
Rosenbad 4

Telefon växel 08-405 10 00
Telefax 08-723 11 71

2. Lagstiftningsärenden

Lagstiftningsärenden som gäller

järnvägar, spårvägar och tunnelbana samt järnvägs-, spårvägs- och tunnelbanetrafik,

vägar och vägtrafik,

vägavgifter,

sjöfart, säkerheten på fartyg, åtgärder mot vattenförorening från fartyg,

luftfart, marktjänster på flygplatser,

utredning av olyckor,

arbetstid och arbetsmiljö på transportområdet.

Lagstiftning av civillags natur i transporträttsliga frågor liksom lagen (1951:649) om straff för vissa trafikbrott hör dock till Justitiedepartementet.

Statsministern beslutar vidare att till statsrådet Tomas Eneroth ansvarsområde ska höra följande myndigheter och organ:

Trafikverket,

Statens väg- och transportforskningsinstitut,

Sjöfartsverket,

Luftfartsverket,

Transportstyrelsen,

Trafikanalys,

Arlandabanan Infrastructure AB,

Svensk-Danska Broförbindelsen SVEDAB AB,

European Company for the Financing of Railroad Rolling Stock.

Stefan Löfven

Kopia till

samtliga departement
Regeringskansliets förvaltningsavdelning
riksdagen

SB 2017/01128/PUK

Åtagande att medverka i den konstitutionella granskningen

Konstitutionsutskottet ska enligt regeringsformen granska statsrådens tjänsteutövning och regeringsärendenas handläggning. Utskottet har rätt att för granskningen få ut protokollen över beslut i regeringsärenden, handlingar som hör till dessa ärenden samt regeringens övriga handlingar som utskottet finner nödvändiga för sin granskning. Utskottet kan också inhämta upplysningar genom skriftliga redovisningar och muntliga utfrågningar av bland andra statsråd och tidigare statsråd.

Någon formell skyldighet för statsråd eller tidigare statsråd att delta i konstitutionsutskottets utfrågningar finns inte. Jag åtar mig dock att alltid medverka i den konstitutionella granskningen fullt ut och detta även efter det att uppdraget som statsråd upphört. Mitt åtagande innebär alltså att jag alltid kommer att delta i utfrågningar som konstitutionsutskottet kallar till med anledning av sin granskning.

Stockholm den 27 juli 2017

Heléne Fritzon

SB2017/01125/RLK

Åtagande att medverka i den konstitutionella granskningen

Konstitutionsutskottet ska enligt regeringsformen granska statsrådens tjänsteutövning och regeringsärendenas handläggning. Utskottet har rätt att för granskningen få ut protokollen över beslut i regeringsärenden, handlingar som hör till dessa ärenden samt regeringens övriga handlingar som utskottet finner nödvändiga för sin granskning. Utskottet kan också inhämta upplysningar genom skriftliga redovisningar och muntliga utfrågningar av bland andra statsråd och tidigare statsråd.

Någon formell skyldighet för statsråd eller tidigare statsråd att delta i konstitutionsutskottets utfrågningar finns inte. Jag åtar mig dock att alltid medverka i den konstitutionella granskningen fullt ut och detta även efter det att uppdraget som statsråd upphört. Mitt åtagande innebär alltså att jag alltid kommer att delta i utfrågningar som konstitutionsutskottet kallar till med anledning av sin granskning.

Stockholm den 27 juli 2017

Tomas Eneroth

Bilaga 2.1

Regeringskansliet

2017-10-05
SB2017/01326/RCK

Statsrådsberedningen

Rättschefen

Konstitutionsutskottet
Riksdagen

Konstitutionsutskottet
Ink 2017 -10- 05
Dnr H6-2017/18

Konstitutionsutskottets granskningsärende – Regeringsprotokollen

Härmed överlämnas en promemoria från Socialdepartementet.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är expeditionschefen Marianne Jenryd, Socialdepartementet.

Per Hall

Telefonväxel: 08-405 10 00
Fax: 08-723 11 71
Webb: www.regeringen.se

Postadress: 103 33 Stockholm
Besöksadress: Rosenbad 4
E-post: sb.registrator@regeringskansliet.se

Regeringskansliet

Promemoria

2017-10-05

Socialdepartementet

Konstitutionsutskottets granskningsärende – Regeringsprotokollen

Härmed lämnar Socialdepartementet svar på konstitutionsutskottets frågor i rubricerat granskningsärende.

1. Av genomgångna underprotokoll jämte bilagor för Socialdepartementet framgår att 31 av 81 st. beslutade författningar under 2016 har kommit ut från trycket mindre än 28 dagar före ikraftträdandet. Vilken kommentar föranleder denna iakttagelse?

De författningar (16 stycken) som har kommit ut från trycket mer än 14 dagar före ikraftträdandet men mindre än 28 dagar före ikraftträdandet kommenteras under denna fråga. De författningar (15 stycken) som har kommit ut från trycket mellan 1 och 14 dagar före ikraftträdandet kommenteras under fråga 2 och 3.

Elva av författningarna som har kommit ut från trycket mer än 14 dagar före ikraftträdandet men mindre än 28 dagar före ikraftträdandet är lagar. Två utfärdades dagen efter riksdagens beslut (SFS 2016:1151 och SFS 2016:1152), en utfärdades sju dagar efter riksdagens beslut (SFS 2016:659), sju utfärdades åtta dagar efter riksdagens beslut (SFS 2016:353, SFS 2016:559, SFS 2016:563 och SFS 2016:655–658) och en utfärdades 15 dagar efter riksdagens beslut (SFS 2016:654).

Förordningen SFS 2016:354 hör ihop med ovannämnda SFS 2016:353, förordningen SFS 2016:660 hör ihop med ovannämnda SFS 2016:659 och förordningen SFS 2016:1173 hör ihop med lagen SFS 2016:1145. Förordningarna utfärdades samma dag som lagarna.

Förordning SFS 2016:584 avsåg språkliga ändringar utan materiell betydelse och förordning SFS 2016:867 avsåg ändringar i bestämmelser som riktar sig till myndigheter. Bedömningen i båda fallen var att tiden mellan kungörande och ikraftträdande var acceptabel.

2. Av genomgången framgår vidare att vid regeringssammanträden i februari och december har författningar utfärdats med ikraftträdande den 12 februari 2016, 1 mars 2016 och 1 januari 2017. Dessa författningar har kommit ut från trycket mellan 1 och 14 dagar före ikraftträdandet. Vilken kommentar föranleder denna iakttagelse?

Lagarna SFS 2016:1292, SFS 2016:1294, SFS 2016:1288, SFS 2016:1302, SFS 2016:1284, SFS 2016:1285, SFS 2016:1298 och SFS 2016:1299 samt förordningen SFS 2016:1289 är alla en följd av budgetpropositionen för 2017 och utfärdades fem dagar efter riksdagens beslut.

Lagen SFS 2016:28 utfärdades en dag efter riksdagens beslut. Förordningen SFS 2016:32 hör ihop med den nyssnämnda lagen och utfärdades samma dag som lagen.

Lagen SFS 2016:35 utfärdades en dag efter riksdagens beslut. Förordningen SFS 2016:36 hör ihop med den nyssnämnda lagen och utfärdades samma dag som lagen.

Förordningen SFS 2016:1255 innebar att myndighetschefens titel ändrades från "direktören" till "generaldirektören". Bedömningen var att tiden mellan kungörande och ikraftträdande var acceptabel.

Förordningen SFS 2016:1254 kommenteras under fråga 3.

3. Av de författningar som kommit ut från trycket mellan 1 och 14 dagar före ikraftträdandet har förordning SFS 2016:1254 med ikraftträdande den 1 januari som beslutades vid regeringssammanträdet den 14 december 2016 medfört pålagor för enskild. Mot denna bakgrund, vilka överväganden gjordes i dessa fall avseende tiden mellan kungörande och ikraftträdande?

Bakgrunden var att Läkemedelsverkets uppdrag hade utökats genom att ny verksamhet tillkommit som skulle finansieras genom avgifter som beslutades genom den aktuella förordningsändringen. Beredningen av ärendet drog ut på tiden bl.a. med anledning av att Läkemedelsverket i början av december 2016 kom in med nya beräkningar om årsavgifterna. Enskilda som berörs av

förordningsändringen, t.ex. Läkemedelsindustriföretagen (LIF), Föreningen för generiska läkemedel (FGL), Sveriges Apoteksförening och Leverantörsföreningen för homeopati, hade fått Läkemedelsverkets skrivelse med förslag till reviderad avgiftsförordning på remiss redan under våren 2016. Enskilda som är berörda var således redan våren 2016 medvetna om att en höjning av avgifterna med ikraftträdande den 1 januari 2017 var under beredning i Regeringskansliet. Bedömningen var att tiden mellan kungörande och ikraftträdande var acceptabel.

Bilaga 2.2

Regeringskansliet

2017-04-04
SB2017/00582/RCK

Statsrådsberedningen
Rättschefen

Konstitutionsutskottet
Riksdagen

Konstitutionsutskottet
Ink 2017 -04- 04
Dnr 1775-2016/17

Sammanställning av antalet ärenden som avgjorts vid regeringssammanträden år 2016

2 bilagor

Härmed överlämnas en sammanställning av antalet avgjorda regeringsärenden 2016 (bilaga 1) samt utvecklingen av antalet avgjorda regeringsärenden 2015-2016 (bilaga 2).

Per Hall

Telefonväxel: 08-405 10 00
Fax: 08-723 11 71
Webb: www.regeringen.se

Postadress: 103 33 Stockholm
Besöksadress: Rosenbad 4
E-post: sb.registrator@regeringskansliet.se

REGERINGSKANSLIET
Statsrådsberedningen
Rättschefens kansli

Regeringsärenden år 2016

Bilaga 1

2017-04-04

	Ärendegrupp	SB	Ju	UD	Fö	S	Fi	U	M	N	Ku	A	Summa
1.	Propositioner[1]	7	51	13	7	29	55	21	21	24	5	7	240
2.	Lagrådsremisser	0	32	0	1	15	49	6	11	18	5	2	139
3.	Författningar[2]	2	176	20	12	81	163	123	101	133	19	31	861
4.	Kommitté- och utredningsdirektiv	0	32	4	2	14	22	16	26	7	9	6	138
5.	Regleringsbrev samt anslags- och bidragsärenden	7	65	122	18	118	52	172	35	133	127	36	885
6.	Anställningsärenden	7	204	179	65	64	225	149	63	74	69	27	1126
7.	Överklaganden	7	0	0	0	0	7	0	185	82	0	0	281
8.	Dispens- och övriga partsärenden	0	325	20	168	20	46	56	31	25	2	0	693
9.	B-protokollärenden	1	32	12	60	0	4	0	1	0	0	0	110
10.	Övriga ärenden	9	72	122	62	144	27	1	13	220	74	28	772
	Summa	**40**	**989**	**492**	**395**	**485**	**650**	**544**	**487**	**716**	**310**	**137**	**5245**

Anm. Summorna avser antalet nummer på ärendeförteckningarna vid regeringssammanträdena.
Under ett nummer på förteckningarna kan det finnas flera ärenden som avgjorts (dvs. flera diarienummer).

---

[1] Inkl. regeringens skrivelser

[2] Inkl. författningar som kungjorts i annan författningssamling än SFS

UTREDNINGSMATERIAL 2017/18:KU10

REGERINGSKANSLIET
Statsrådsberedningen
Rättschefens kansli

Utvecklingen av antalet regeringsärenden avgjorda vid regeringssammanträden 2015 – 2016

Bilaga 2

2017-04-04

Ärendegrupp	2015	2016	Förändring
1. Propositioner	224	240	+ 16
2. Lagrådsremisser	108	139	+ 31
3. Författningar	695	861	+ 166
4. Kommitté- och utredningsdirektiv	175	138	- 37
5. Regleringsbrev samt anslags- och bidragsärenden	917	885	- 32
6. Anställningsärenden	1129	1126	-3
7. Överklaganden	216	281	+ 65
8. Dispens- och övriga partsärenden	786	693	- 93
9. B-protokollärenden	98	110	+ 12
10. Övriga ärenden	659	772	+ 113
Summa	**5007**	**5245**	**+ 238**

Bilaga 3.1

SVERIGES RIKSDAG

Översikt över granskade ärenden

Diarienummer	Ärende	Indatum	Beslutsdatum
U 2015/03819/GV	Ansökan om medgivande att överlämna undervisning i skolväsendet på entreprenad	2015-07-06	2016-03-17
U 2015/00275/S	Ansökan om medgivande att överlämna undervisning i skolväsendet avseende idrott och hälsa på entreprenad samt hemställan om ändrade regler	2015-01-20	2016-03-31
U 2016/00473/GV	Ansökan om medgivande att överlämna undervisning i skolväsendet på entreprenad	2016-02-03	2016-07-07
U 2016/01168/GV	Ansökan om medgivande att överlämna undervisning i skolväsendet på entreprenad	2016-03-08	2016-07-07
U 2015/00214/UH	Ansökan om att tillstånd att ingå hyresavtal för bostadslägenheter	2015-01-16	2016-07-07
U 2016/02310/GV	Ansökan om medgivande att överlämna undervisning i skolväsendet på entreprenad	2016-05-11	2016-09-22
U 2016/03037/GV	Ansökan om medgivande att överlämna undervisning i skolväsendet på entreprenad	2016-05-11	2016-09-22

Bilaga 3.2

Regeringskansliet

2017-10-12
SB2017/01358/RCK

Statsrådsberedningen

Rättschefen

Konstitutionsutskottet
Riksdagen

Konstitutionsutskottet
Ink 2017 -10- 12
Dnr 99-2017/18

Konstitutionsutskottets granskningsärende – Vissa förvaltningsärenden

Härmed överlämnas en promemoria från Utbildningsdepartementet.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är expeditionschefen Katarina Back, Utbildningsdepartementet.

Per Hall

Telefonväxel: 08-405 10 00
Fax: 08-723 11 71
Webb: www.regeringen.se

Postadress: 103 33 Stockholm
Besöksadress: Rosenbad 4
E-post: sb.registrator@regeringskansliet.se

Regeringskansliet

Promemoria

2017-10-12

Utbildningsdepartementet

Konstitutionsutskottets granskningsärende – Vissa förvaltningsärenden

Härmed lämnas svar på konstitutionsutskottets frågor i rubricerat ärende.

Vilka kommentarer föranleder handläggningstiden i ovan nämnda ärende (U2015/00275/S)? Vilka är skälen till att handläggningstiden för det ovan nämnda ärendet har uppgått till över ett år?

Utgångspunkten för Utbildningsdepartementets handläggning av förvaltningsärenden är att den ska vara omsorgsfull, enhetlig och rättssäker. Departementet strävar efter att ha så korta handläggningstider som möjligt och de senaste åren har flera åtgärder vidtagits med syfte bl.a. att uppnå detta.

Det aktuella ärendet innehöll flera frågeställningar. I början av ärendets beredning låg fokus på frågan om överlämnande av undervisning på entreprenad och dess koppling till kommittédirektiven Bättre möjligheter till fjärrundervisning och undervisning på entreprenad (dir. 2015:112, beslutade den 12 november 2015) som bereddes parallellt. Senare under ärendets beredning flyttades fokus till frågan om färdighetsprov. Frågeställningarna var komplexa och medförde tidskrävande bedömningar.

Bilaga 4.1

Regeringskansliet

2017-10-05
SB2017/01328/RCK

Statsrådsberedningen

Rättschefen

Konstitutionsutskottet
Riksdagen

Konstitutionsutskottet
Ink 2017 -10- 05
Dnr 49-2017/18

Konstitutionsutskottets granskningsärende – Sekretessmarkeringar hos Utrikesdepartementet

Härmed överlämnas en promemoria med bilagor från Utrikesdepartementet.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är departementsrådet Lars Nilsson, Utrikesdepartementet.

Per Hall

Telefonväxel: 08-405 10 00
Fax: 08-723 11 71
Webb: www.regeringen.se

Postadress: 103 33 Stockholm
Besöksadress: Rosenbad 4
E-post: sb.registrator@regeringskansliet.se

Regeringskansliet

Promemoria 4 bilagor

2017-10-05

Utrikesdepartementet

Konstitutionsutskottets granskningsärende – Sekretessmarkeringar hos Utrikesdepartementet

Härmed lämnas svar på konstitutionsutskottets frågor i rubricerat ärende.

1. Utskottet önskar ta del av eventuella ytterligare föreskrifter/riktlinjer/vägledningar/rutiner o.dyl. av relevans för sekretessmarkering av handlingar (såväl inkomna som upprättade) hos utrikesförvaltningen utöver de dokument som nämns i denna promemoria.

Regeringskansliets beslut den 7 september 2017 om elektronisk sekretessmarkering i separata nätet och Regeringskansliets beslut den 21 september 2017 om elektronisk sekretessmarkering i röda nätet genom vilka Regeringskansliet införde funktionalitet för elektronisk sekretessmakering i respektive nät från och med den 2 oktober 2017 bifogas. Regeringskansliets föreskrifter (RKF 2017:11) om säkerhetsskydd som beslutades den 21 september 2017 och trädde i kraft den 1 oktober 2017 samt Regeringskansliets riktlinjer om säkerhetsskydd som beslutades den 21 september 2017 bifogas också.

2. En redogörelse önskas för utrikesförvaltningens rutiner när det gäller sekretessmarkeringar och hantering av sekretessmarkerade handlingar. I redogörelsen bör anges särskilt:
a) när och på vilket sätt sekretessmarkering sker,
b) vem som gör bedömningen att sekretessmarkering ska ske,
c) vilka överväganden som görs vid sekretessmarkering,
d) vilka uppgifter som anges i en sekretessmarkering,
e) om utförandet av respektive innehållet i sekretessmarkeringar överensstämmer med det som föreskrivs i 5 kap. 5 § OSL,
f) hur sekretessmarkerade handlingar diarieförs och
g) om det görs någon särskild markering i UD:s diarier beträffande handlingar som kan antas innehålla sekretessbelagda uppgifter.

En sekretessmarkering görs av den handläggare som förvarar handlingen efter det att han eller hon gjort bedömningen att handlingen kan antas innehålla sekretesskyddade uppgifter. Markeringen görs i regel i samband med att handlingen upprättas eller expedieras. I sekretessmarkeringen anges vilken sekretessbestämmelse som är tillämplig, datumet då markeringen gjordes och att den har gjorts av Utrikesdepartementet (UD). En stor andel av handlingarna i de granskade aktivitetskategorierna innehåller sekretesskyddade uppgifter i någon del.

De sekretessmarkeringar som görs i UD genom stämpel innehåller de uppgifter som föreskrivs i 5 kap. 5 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), förkortad OSL. Den 21 september 2017 beslutade Regeringskansliet att införa funktionalitet för elektroniska sekretessmarkeringar i röda nätet från och med den 2 oktober 2017 (se *bilaga 2*). I beslutet anges att handlingar som innehåller uppgifter som omfattas av sekretess kan förses med en sekretessmarkering med viss föreskriven utformning. Detta gäller dock inte handlingar som innehåller uppgifter som är kvalificerat hemliga eller försvarshemliga och därför inte hanteras i röda nätet. De elektroniska sekretessmarkeringarna innehåller samtliga uppgifter som föreskrivs i 5 kap. 5 § OSL.

Sekretessmarkerade handlingar diarieförs på samma sätt som övriga handlingar. Registrator har inte som rutin att alltid markera i diariet att en handling omfattas av sekretess. D-post är det huvudsakliga instrumentet för kommunikation mellan Regeringskansliet och utlandsmyndigheterna. D-post skickas genom ett särskilt formulär i Outlook. D-post kan skickas i såväl det röda som i det gröna nätet. Det finns särskilda nummerserier för D-post som åsätts automatiskt. När en D-post som har skickats i röda nätet diarieförs innehåller D-postnumret alltid ett R.

3. Av promemorian framgår att en del av de genomgångna ärendena innehöll handlingar med en maskinskriven sekretessmarkering. Utgör en sådan anteckning, enligt departementet, en sekretessmarkering i TF:s och OSL:s mening (jfr 2 kap. 16 § TF och 5 kap. 5 § OSL)?

Nej, dessa markeringar utgör inte sekretessmarkeringar enligt angivna lagrum. Även dessa markeringar har dock haft till syfte att indikera att handlingen kan innehålla sekretesskyddade uppgifter.

4. Vilka rutiner gäller och vilka överväganden görs vid UD:s sekretessprövning och/eller hantering av framställningar från allmänheten om att få ta del av allmänna handlingar när det gäller sekretessmarkerade handlingar respektive handlingar som saknar sekretessmarkering? Finns det någon skillnad i rutinerna eller i övervägandena om det rör sig om en handling som har sekretessmarkerats med en stämpel av departementet eller om handlingen innehåller en maskinskriven sekretessmarkering? Om ja, önskas en beskrivning i relevanta avseenden.

5. Som framgår av promemorian, anges i Kompletterande vägledning för utrikesförvaltningen för användning av det gröna, röda och separata nätet att alla handlingar som begärs utlämnade sekretessgranskas före utlämning, oavsett i vilken informationsklass handlingen har hanterats. Ser rutinen olika ut beroende på om en handling har en sekretessmarkering eller inte? Vad innebär sekretessgranskningen rent konkret och skiljer det sig på något sätt från en sedvanlig sekretessprövning? Innebär det någon skillnad för granskningen om det rör sig om information som har skickats i det gröna nätet eller om informationen har skickats i det röda nätet? Om ja, önskas en beskrivning i relevanta avseenden.

UD:s rutiner för hantering av framställningar om utlämnade och sekretessprövning beskrivs i konstitutionsutskottets promemoria. Med sekretessgranskning avses sedvanlig sekretessprövning. Det finns inte några särskilda rutiner som tillämpas eller överväganden som görs när det gäller sekretessmarkerade handlingar. Rutinen för sekretessprövning är vidare densamma oberoende av hur informationen har skickats.

6. Uppgifterna i promemorian synes tala för att det förekommer (alternativt har förekommit) viss parallell tillämpning av krypto och det röda nätet inom utrikesförvaltningen. Är denna iakttagelse korrekt? När började det röda nätet att tillämpas inom utrikesförvaltningen? Används krypto fortfarande för hantering av information inom utrikesförvaltningen? Om ja, i vilken utsträckning och för vilka ärendekategorier samt hur avgörs och av vem ifall information ska hanteras som krypto eller i det röda nätet?

Det röda nätet började användas i UD 2009 och av utlandsmyndigheterna 2015. Med anledning av att det röda nätet infördes senare för utlandsmyndigheterna förekom det tidigare viss parallell användning av krypto och det röda nätet. Alla utlandsmyndigheter, utom en som fortfarande använder krypto, har i dag tillgång till det röda nätet och har avskaffat de gamla kryptosystemen. Omkring 20 utlandsmyndigheter har dock tillgång till

särskild kryptoutrustning som används när det är fråga om försvarshemlig information.

7. Vilka kommentarer föranleder iakttagelsen i promemorian när det gäller förekomsten av maskinskrivna sekretessmarkeringar från avsändarna bland handlingar som hade hanterats som krypto respektive i det röda nätet? Vad är skälet till att nästan 100 procent av de ärenden som innehöll handlingar som hade hanterats i det röda nätet hade maskinskrivna sekretessmarkeringar, jämfört med ca 50 procent när det gäller handlingar som hade hanterats som krypto?

Att handlingar skickas i röda nätet, eller tidigare genom krypto, är en indikation på att de innehåller sekretesskyddade uppgifter. När handlingar skickas i det röda nätet har avsändaren alltså redan gjort ett aktivt val, efter att ha bedömt och klassat informationen. När det gäller D-post i det röda nätet väljer användaren vilket lagrum som ska framgå av den elektroniska markering som görs på handlingen. Den elektroniska markeringen i röda nätets D-post kan sägas vara automatgenererad eftersom avsändaren inte kan skicka handlingen utan att välja något lagrum. För de handlingar som tidigare skickades med krypto gjordes, efter en bedömning av informationens skyddsvärde i varje enskilt fall, markeringen manuellt av avsändaren.

8. Vilka kommentarer föranleder iakttagelsen i promemorian avseende förkomna handlingar hos UD?

De handlingar som har konstaterats vara förkomna har registrerats som inkomna under en lång period, december 2008–november 2015. I UD pågår ett kontinuerligt och strukturerat arbete för att förbättra rutinerna kring dokumenthantering. Under det kommande året planeras flera insatser i detta syfte.

9. Vilka kommentarer i övrigt ger denna promemoria anledning till?

Promemorian ger inte anledning till några kommentarer i övrigt.

Bilaga 1

Regeringskansliet

Utdrag
Protokoll **FA § 44**

2017-09-07
FA2017/01025/RS

Förvaltningsavdelningen

Elektronisk sekretessmarkering i separata nätet

Chefsjuristen beslutar att Regeringskansliet inför funktionalitet för elektronisk sekretessmarkering i det separata nätet från och med den 2 oktober 2017. För att på ett enkelt sätt markera nivån på sekretessen och att handlingarna omfattas av olika skyddsåtgärder införs tre varianter av sekretessmarkeringar baserat på de tre kategorier av handlingar som följer av 2 kap. 2 § Regeringskansliets föreskrifter om säkerhetsskyddet (RKF 2016:1).

1. Sekretessmarkering för kvalificerat hemlig handling

Med hemlig uppgift avses en uppgift som omfattas av sekretess enligt offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) *och* som rör rikets säkerhet enligt vad som föreskrivs i 4 § 1 säkerhetsskyddsförordningen (1996:633).

Handlingar som innehåller uppgifter som är av synnerlig betydelse för rikets säkerhet betecknas som kvalificerat hemliga enligt Regeringskansliets säkerhetsföreskrifter, förses med följande sekretessmarkering:

Kvalificerat hemliga handlingar får i dagsläget inte hanteras i det separat nätet. Inledningsvis kommer därför sekretessmarkeringen för kvalificerat hemlig handling inte finnas med som val. När det blir aktuellt att även

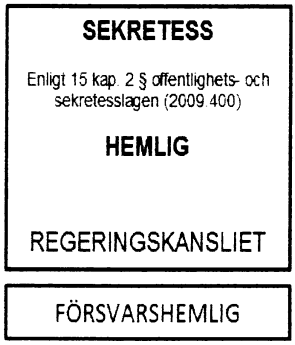
Telefonväxel: 08-405 10 00
Fax: 08-24 46 31
Webb: www.regeringen.se

Postadress: 103 33 Stockholm
Besöksadress: Mäster Samuelsgatan 70
E-post fa.registrator@regeringskansliet.se

hantera kvalificerat hemliga handlingar i separata nätet aktiveras sekretessmarkeringen.

2. Sekretessmarkering för försvarshemlig handling

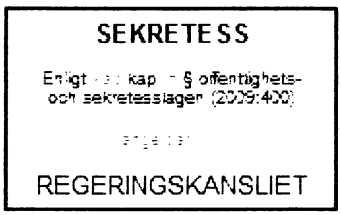
Handlingar som omfattas av sekretess enligt 15 kap. 2 § offentlighets- och sekretesslagen betecknas som försvarshemliga enligt Regeringskansliets föreskrifter, förses med följande sekretessmarkering:

Så länge definitionen försvarshemlig handling används i Regeringskansliets föreskrifter om säkerhetsskydd (RKF 2016:1) innehåller sekretessmarkeringen en ruta med ordet försvarshemlig.

3. Sekretessmarkering för hemlig handling

Handlingar som innehåller uppgifter som omfattas av sekretess enligt offentlighets- och sekretesslagen, men som inte är kvalificerat hemliga eller försvarshemliga, kan förses med följande sekretessmarkering:

Utdraget stämmer
med originalet

Utdrag till

Samtliga departement
Samtliga huvudmän i FA

Bilaga 2

Regeringskansliet

Utdrag
Protokoll **FA § 45**

2017-09-21
FA2017/01103/RS

Förvaltningsavdelningen

Elektronisk sekretessmarkering i röda nätet

Chefsjuristen beslutar att Regeringskansliet inför funktionalitet för elektronisk sekretessmarkering i röda nätet från och med den 2 oktober 2017.

Sekretessmarkering för hemlig handling

Handlingar som innehåller uppgifter som omfattas av sekretess enligt offentlighets- och sekretesslagen, men som inte är kvalificerat hemliga eller försvarshemliga, kan förses med följande sekretessmarkering:

SEKRETESS
Enligt [illegible] kap. [illegible] § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)
[illegible]
REGERINGSKANSLIET

Utdraget stämmer
med originalet

Utdrag till

Samtliga departement
Samtliga huvudmän i FA

Telefonväxel: 08-405 10 00
Fax: 08-24 46 31
Webb: www.regeringen.se

Postadress: 103 33 Stockholm
Besöksadress: Mäster Samuelsgatan 70
E-post fa.registrator@regeringskansliet.se

Bilaga 3

Regeringskansliet

Utdrag
Protokoll

RK § 129

2017-09-21
FA2017/011097RS

Förvaltningsavdelningen

Regeringskansliets föreskrifter om säkerhetsskydd

Förvaltningschefen beslutar Regeringskansliets föreskrifter (2017:11) om säkerhetsskydd.

Föreskrifterna ska gälla från och med den 1 oktober 2017 och ersätter tidigare föreskrifter om säkerhetsskydd, beslutade den 31 mars 2016 (RKF 2016:1).

Utdrag till

Samtliga departement
Huvudmännen i FA

Utdragets överensstämmelse med originalet intygas
Sonja Kantell

Telefonväxel: 08-405 10 00
Fax: 08-24 46 31
Webb: www.regeringen.se

Postadress: 103 33 Stockholm
Besöksadress: Mäster Samuelsgatan 70
E-post fa.registrator@regeringskansliet.se

Regeringskansliets föreskrifter

REGERINGSKANSLIET

RKF 2017:11

Regeringskansliets föreskrifter om säkerhetsskydd

beslutade den 21 september 2017.

Regeringskansliet föreskriver följande med stöd av 32 § förordningen (1996:1515) med instruktion för Regeringskansliet och 33 § kommittéförordningen (1998:1474).

1 kap. Inledande bestämmelser

Föreskrifternas tillämpningsområde

1 § Dessa föreskrifter gäller säkerhetsskyddet

1. i Regeringskansliet, och
2. hos sådana kommittéer och särskilda utredare som avses i kommittéförordningen (1998:1474).

Det som sägs i föreskrifterna om departement gäller också Statsrådsberedningen och Regeringskansliets förvaltningsavdelning.

Med anställda avses i föreskrifterna arbets- och uppdragstagare i Regeringskansliet samt andra personer som deltar i verksamhet i Regeringskansliet.

Med kommittéanställda avses kommittéledamöter och särskilda utredare samt arbets- och uppdragstagare hos kommittéer och särskilda utredare.

Säkerhetsskyddets omfattning

2 § Säkerhetsskyddet omfattar

1. skydd mot att uppgifter som enligt offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) omfattas av sekretess obehörigen röjs, ändras eller förstörs (*informationssäkerhet*),
2. skydd mot sabotage, stöld, skadegörelse eller att någon obehörig får tillträde till Regeringskansliets lokaler (*fysisk säkerhet*),
3. skydd mot att någon som inte är pålitlig från säkerhetssynpunkt deltar i en verksamhet som har betydelse för rikets säkerhet (*säkerhetsprövning*),
4. och skydd även i övrigt mot terrorism.

3 § Med säkerhetschef avses i dessa föreskrifter Regeringskansliets säkerhetschef

Organisation

Regeringskansliets säkerhetschef

4 § Säkerhetschefen eller den denne har utsett beslutar i frågor som rör säkerhetsskyddet i Regeringskansliet.

Säkerhetschefen leder, samordnar och följer upp arbetet med frågor som rör säkerhetsskyddet inklusive signalskyddsverksamheten i Regeringskansliet.

Säkerhetschefen ska fortlöpande samråda med och informera expeditionscheferna i frågor av betydelse för departementens verksamhet.

Biträdande säkerhetschef och säkerhetschef i beredskap i Regeringskansliet

5 § Biträdande säkerhetschef och säkerhetschef i beredskap utses av säkerhetschefen.

Säkerhetssamordnare

6 § För samordning av departementens säkerhetsfrågor utser säkerhetschefen säkerhetssamordnare.

Säkerhetscentral

7 § Säkerhetschefen ansvarar för att det finns en säkerhetscentral som är bemannad dygnet runt.

Allmänna skyldigheter för anställda

8 § Ansvarig för att en arbetstagare informeras om säkerhetsskyddet är dennes närmaste chef och i fråga om uppdragstagare samt andra personer som deltar i verksamhet i Regeringskansliet den befattningshavare som är i arbetsledande ställning.

9 § Anställda har ett ansvar för att säkerhetsskyddet upprätthålls.

10 § Anställda ska hantera uppgifter med beaktande av deras skyddsvärde och på ett sätt som förebygger att uppgifter obehörigen röjs.

Säkerhetsrapportering

11 § En anställd som uppmärksammar något som kan vara av betydelse från säkerhetssynpunkt ska snarast rapportera detta till sin närmaste chef. Vid behov ska den närmaste chefen informera säkerhetssamordnaren i departementet. Om ärendet är brådskande ska säkerhetscentralen omedelbart informeras.

Särskilda bestämmelser för kommittéer och särskilda utredare

12 § Kommittéordföranden eller utredaren har ansvar för säkerhetsskyddet inom respektive kommitté eller utredning. I frågor som rör säkerhetsskyddet ska samråd ske med det departement som kommittén eller utredaren hör till.

Säkerhetssamordnaren bistår i frågor som rör säkerhetsskyddet hos kommittén eller utredaren.

Analys av säkerhetsskyddet

13 § Säkerhetschefen ansvarar för att regelbundet analysera vilka uppgifter och anläggningar i Regeringskansliet som kräver säkerhetsskydd. Resultatet av undersökningen ska dokumenteras.

14 § Den som är huvudman för en verksamhet som är skyddsvärd ansvarar för att en analys genomförs när verksamheten etableras eller väsentligen ändras. Behov av säkerhetsåtgärder ska identifieras. Analysen ska vara dokumenterad.

Granskning av informationssäkerheten

15 § I Regeringskansliet ska det finnas en funktion som återkommande granskar att arbetet med informationssäkerhet bedrivs på ett ändamålsenligt sätt och att informationssäkerheten är tillfredsställande.

Avvikelser från säkerhetsskyddsföreskrifterna

16 § Säkerhetschefen får för särskilda fall besluta om avvikelser från dessa föreskrifter.

2 kap. Informationssäkerhet

Definitioner

1 § Med *hemlig uppgift* avses i dessa föreskrifter uppgift som omfattas av sekretess enligt offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Med *försvarshemlig uppgift* avses hemlig uppgift som rör rikets säkerhet.

Med *kvalificerat hemlig uppgift* avses hemlig uppgift som är av synnerlig betydelse för rikets säkerhet.

2 § Med *hemlig handling* avses i dessa föreskrifter varje handling som innehåller någon hemlig uppgift.

Med *försvarshemlig handling* avses en hemlig handling som innehåller någon försvarshemlig uppgift.

Med *kvalificerat hemlig handling* avses en hemlig handling som innehåller någon kvalificerat hemlig uppgift.

3 § När begreppen hemlig uppgift eller hemlig handling används i dessa föreskrifter avses även försvarshemlig och kvalificerat hemlig uppgift eller handling, om inte annat anges.

4 § Med *lagringsmedium* avses ett permanent minnesmedium som kan användas för att lagra uppgifter.

Behörighet

5 § Behörig att ta del av en hemlig uppgift är endast den som

1. bedöms pålitlig från säkerhetssynpunkt,
2. har tillräckliga kunskaper om säkerhetsskyddet och
3. behöver uppgiften för sitt arbete i Regeringskansliet.

6 § Regeringskanslicts verksamhet ska organiseras på ett sådant sätt att så få personer som möjligt tar del av hemliga uppgifter. Särskild restriktivitet ska iakttas när det gäller kvalificerat hemliga uppgifter.

7 § Den som tillåter någon att ta del av hemliga uppgifter ska upplysa mottagaren om sekretessen.

Framställande av handlingar

8 § Hemliga handlingar får inte framställas i fler exemplar än vad arbetet kräver.

En kopia av hela eller del av en kvalificerat hemlig handling får göras endast efter att expeditionschefen gett sitt medgivande.

Sekretessmarkering

9 § Allmänna handlingar som innehåller uppgifter som kan antas vara försvarshemliga eller kvalificerat hemliga ska så snart det är möjligt förses med en sådan anteckning (sekretessmarkering) som avses i 5 kap. 5 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Handlingar som inte är allmänna och som innehåller uppgifter som kan antas vara försvarshemliga eller kvalificerat hemliga ska så snart det är möjligt förses med en lämplig anteckning om detta.

Kvittering

10 § Mottagande av en allmän handling som är kvalificerat hemlig ska kvitteras.

Förvaring

11 § När försvarshemliga eller kvalificerat hemliga handlingar inte behövs för arbetet ska handlingarna förvaras inlåsta i säkerhetsskåp eller i ett utrymme med motsvarande säkerhet.

När andra hemliga handlingar inte behövs för arbetet ska handlingarna förvaras i en lokal eller i ett förvaringsutrymme med betryggande säkerhet.

12 § Förvaringsutrymmen för försvarshemliga handlingar ska vara försedda med larm, om inte säkerhetschefen har bestämt något annat.

Förvaringsutrymmen för kvalificerat hemliga handlingar ska vara försedda med larm.

Medförande

13 § Hemliga eller försvarshemliga handlingar får tas med från Regeringskansliets lokaler endast när tjänsten kräver det.

Kvalificerat hemliga handlingar får tas med från Regeringskansliets lokaler endast när tjänsten kräver det och expeditionschefen har lämnat sitt medgivande.

14 § Hemliga handlingar som tas med från Regeringskansliets lokaler ska hållas under kontroll eller förvaras på ett betryggande sätt.

Distribution av hemliga handlingar

15 § Hemliga handlingar ska distribueras på ett sådant sätt att obehöriga inte får del av innehållet i handlingen.

16 § Distribution av försvarshemliga eller kvalificerat hemliga handlingar ska om möjligt ske genom att handlingen skickas elektroniskt i ett signalskyddssystem som har godkänts av säkerhetschefen för användning i Regeringskansliet eller att innehavaren av handlingen personligen eller genom bud överlämnar handlingen direkt till mottagaren.

17 § Om försvarshemliga eller kvalificerat hemliga handlingar ska distribueras i större mängd ska transporten godkännas av säkerhetschefen.

Distribution med bud och post

18 § Försvarshemliga handlingar som ska distribueras med post ska sändas som värdepostförsändelse eller motsvarande.

Andra hemliga handlingar ska sändas som rekommenderad postförsändelse eller motsvarande.

19 § Kvalificerat hemliga handlingar får distribueras externt endast när expeditionschefen har lämnat sitt medgivande och ska distribueras personligen eller med bud.

Endast bud som godkänts av säkerhetschefen får användas.

Distribution till utlandsmyndigheter

20 § Vid distribution av en försvarshemlig eller kvalificerat hemlig handling till utlandet ska Utrikesdepartementets kurirförbindelse användas.

En sådan handling kan även distribueras elektroniskt i signalskyddssystem som har godkänts av säkerhetschefen för användning i Regeringskansliet.

Förstöring

21 § Hemliga handlingar som inte är allmänna och inte ska arkiveras ska förstöras när de inte längre behövs. Handlingarna ska förstöras på ett sådant sätt att åtkomst till uppgifterna omöjliggörs.

Samtal och telefonsamtal

22 § Den som i ett samtal pratar om försvarshemliga eller kvalificerat hemliga uppgifter ansvarar för att använda en lokal eller annan plats som är lämplig för detta ändamål.

Telefonsamtal som rör försvarshemliga eller kvalificerat hemliga uppgifter får ske endast i signalskyddssystem som har godkänts av säkerhetschefen för användning i Regeringskansliet.

Röjande av uppgift

23 § Om en försvarshemlig eller kvalificerat hemlig uppgift kan ha röjts, ska expeditionschefen och departementets säkerhetssamordnare omedelbart informeras.

Om en kvalificerat hemlig uppgift kan ha röjts ska säkerhetschefen omedelbart informeras.

24 § Om en försvarshemlig eller kvalificerat hemlig uppgift kan ha röjts ansvarar expeditionschefen i departementet för att en menbedömning genomförs.

Om det är mer än ringa men ska säkerhetschefen informeras.

Inventering av kvalificerat hemliga handlingar

25 § Kvalificerat hemliga allmänna handlingar ska inventeras årligen. Säkerhetschefen ansvarar för inventeringen och att den dokumenteras.

Lagringsmedium

26 § Ett lagringsmedium som innehåller hemliga uppgifter ska ges ett säkerhetsskydd som motsvarar det som gäller för motsvarande hemliga handlingar.

27 § Ett lagringsmedium som innehåller försvarshemliga eller kvalificerat hemliga uppgifter ska förses med en lämplig märkning om detta.

28 § Ett lagringsmedium som har använts för att lagra försvarshemliga eller kvalificerat hemliga uppgifter får inte användas för ett annat ändamål.

När ett lagringsmedium som har använts för att lagra försvarshemliga eller kvalificerat hemliga uppgifter inte längre behövs, ska det förstöras på ett sådant sätt att åtkomst till uppgifterna omöjliggörs.

3 kap. It-säkerhet

Definitioner

1 § Med it-system avses ett system av sammansatt mjuk- och hårdvara som behandlar uppgifter.

Allmänt om it-säkerhet

2 § Den som är ansvarig för ett it-system ska se till att bestämmelserna i detta kapitel följs.

Analys av uppgifternas skyddsvärde

3 § En analys ska göras av vilket skydd som uppgifterna i ett it-system kräver. Analysen ska göras när ett it-system anskaffas, utvecklas eller ändras och ska dokumenteras.

Grundläggande krav på ett it-system

4 § Ett it-system ska vara skyddat mot intrång och skadlig kod. Om systemet har flera användare ska det vara försett med funktioner för behörighetskontroll.

5 § Ett it-system som är avsett för behandling av hemliga uppgifter ska utöver vad som framgår av 4 § vara skyddat mot obehörig avlyssning.

6 § Ett it-system som är avsett för behandling av försvarshemliga uppgifter ska utöver vad som framgår av 4 och 5 §§ vara försett med funktioner för registrering av händelser som är av betydelse för säkerheten.

7 § Ett it-system som är avsett för behandling av kvalificerat hemliga uppgifter ska utöver vad som framgår av 4–6 §§ vara skyddat mot röjande signaler.

Åtkomst till ett it-system

8 § Kort, lösenord eller kod som används för åtkomst till ett it-system ska hanteras så att obehöriga inte kan komma åt dem.

Drift och anslutning av ett it-system

9 § Ett it-system får tas i drift endast om det har godkänts från säkerhetssynpunkt av den som ansvarar för systemet.

Säkerhetschefen ska godkänna systemet om inrättandet från säkerhetssynpunkt har principiell betydelse eller är av särskilt stor vikt.

10 § Ett it-system får anslutas till ett annat it-system endast om anslutningen har godkänts från säkerhetssynpunkt av den som ansvarar för it-säkerheten.

Säkerhetschefen ska godkänna anslutningen om den från säkerhetssynpunkt har principiell betydelse eller annars är av särskilt stor vikt.

Säkerhetskopiering

11 § Information i ett it-system ska säkerhetskopieras. Om informationen har gått förlorad ska den kunna återskapas inom skälig tid.

En säkerhetskopia ska förvaras på ett sådant sätt att obehörig åtkomst och förstöring förhindras.

4 kap. Fysisk säkerhet

1 § Säkerhetschefen ska utöver vad som framgår av andra bestämmelser i föreskrifterna,

1. ansvara för bevakningen i Regeringskansliet,
2. se till att skyddsnivån är tillfredsställande, och
3. vid behov besluta om förstärkt säkerhet.

2 § Tillträde till Regeringskansliets lokaler har statsråd och arbetstagare i Regeringskansliet.

Ytterligare bestämmelser om tillträdet beslutas av säkerhetschefen.

Tjänstekort och identitetshandlingar

3 § Statsråd och arbetstagare i Regeringskansliet ska ha ett sådant tjänstekort som avses i förordningen (1958:272) om tjänstekort.

Den som inte har ett sådant tjänstekort ska kunna styrka sin identitet genom någon annan identitetshandling, som anmälts enligt rutiner som läggs fast av säkerhetschefen.

4 § Tjänstekort eller om sådant saknas, den enligt 3 § anmälda identitetshandlingen, ska alltid medföras i Regeringskansliets lokaler. Kortet eller identitetshandlingen ska på begäran visas upp för bevakningspersonalen.

Passerkort, nycklar och koder

5 § Den som har tillträdesrätt till Regeringskansliets lokaler ska tilldelas ett passerkort.

Passerkortet ska bäras synligt vid vistelse i Regeringskansliet.

6 § Passerkort, nycklar och koder ska hanteras så att obehöriga inte kan komma åt dem.

Nycklar och koder till utrymmen där försvarshemliga eller kvalificerat hemliga uppgifter finns samt där särskilt skyddsvärd verksamhet bedrivs ska hållas under kontroll eller förvaras på motsvarande sätt som försvarshemliga handlingar.

7 § Säkerhetschefen ansvarar för att det finns en förteckning över nycklar, kort och koder till förvaringsutrymmen där försvarshemliga eller kvalificerat hemliga handlingar förvaras.

Nycklar, kort och koder som inte har lämnats ut till förvaringsutrymmen för försvarshemliga eller kvalificerat hemliga uppgifter, ska förvaras på motsvarande sätt som kvalificerat hemliga handlingar.

Förlust och återlämnande av tjänstekort, identitetshandling, passerkort, nycklar och koder

8 § Den som har förlorat sitt tjänstekort, anmäld identitetshandling, passerkort eller nyckel till lokal ska skyndsamt anmäla förlusten till säkerhetscentralen.

Den som har förlorat en nyckel, kort eller kod till ett förvaringsutrymme som är avsett för förvaring av försvarshemliga eller kvalificerat hemliga handlingar ska omedelbart anmäla förlusten till säkerhetscentralen.

9 § Den som slutar sin anställning eller av någon annan anledning inte längre behöver ett tjänstekort, passerkort eller nyckel ska utan dröjsmål återlämna kortet eller nyckeln till Regeringskansliet. Detsamma gäller tjänstekort och passerkort där giltighetstiden har gått ut.

Besöksmottagare

10 § Behöriga besöksmottagare är statsråd och arbetstagare i Regeringskansliet. Besöksmottagaren ansvarar för att ett besök är föranmält och ansvarar för besökaren under hela besöket. Besöksmottagaren ansvarar för att besökaren lämnar Regeringskansliets lokaler efter avslutat besök.

5 kap. Säkerhetsprövning

Ansvar

1 § Den som beslutar att anställa en person i Regeringskansliet ansvarar för att en säkerhetsprövning har gjorts.

För anställda och personer som på annat sätt än genom anställning ska delta i Regeringskanslicts verksamhet ansvarar den befattningshavare i arbetsledande ställning som bestämmer om deltagandet att en säkerhetsprövning har gjorts.

När det som sägs i första eller andra stycket beslutas eller bestäms av regeringen, ett statsråd eller en statssekreterare ansvarar departementet för att en säkerhetsprövning har gjorts.

För kommittéer och särskilda utredare samt övriga anställningar, uppdrag eller annat deltagande i verksamhet som regeringen beslutar om enligt 19 a § första stycket säkerhetsskyddsförordningen (1996:633) ansvarar det departement med ansvar för kommittén, utredningen eller anställningen, uppdraget eller dit deltagandet tillhör för att en säkerhetsprövning har gjorts.

Genomförandet av säkerhetsprövningen

2 § Säkerhetsprövning inför en anställning i Regeringskansliet ska göras av rekryterande departement.

Säkerhetsprövning av personer som på annat sätt ska delta i Regeringskansliets verksamhet, vid kommittéer eller särskilda utredningar eller de personer som avses i 5 kap. 1 § fjärde stycket ska göras av det departement dit anställningen, uppdraget eller deltagandet tillhör.

Uppkommer fråga som är av principiell betydelse eller som annars är av särskilt stor vikt, ska ansvarigt departementet samråda med säkerhetschefen.

Beslut om placering i säkerhetsklass

3 § Säkerhetschefen beslutar på Regeringskansliets vägnar om placering i säkerhetsklass 2 eller 3 och om placering i säkerhetsklass enligt 18 § säkerhetsskyddsförordningen (1996:633) (upphandling).

Säkerhetschefen kan överlåta till en expeditionschef eller annan tjänsteman inom ett departement att besluta om placering i säkerhetsklass 3.

Registerkontroll

4 § Säkerhetschefen beslutar om registerkontroll. Säkerhetschefen kan överlåta till en expeditionschef eller annan tjänsteman inom ett departement att besluta om registerkontroll.

Den som beslutar om registerkontroll ansvarar för att underrätta Säkerhetspolisen om registerkontrollen ska upphöra.

6 kap. Säkerhetsskyddad upphandling med säkerhetsskyddsavtal

1 § Dessa bestämmelser om säkerhetsskyddad upphandling med säkerhetsskyddsavtal gäller utöver Regeringskansliets föreskrifter (2009:8) om offentlig upphandling.

Vad som sägs om upphandling gäller även för inköp eller avrop.

Vad som sägs om leverantör gäller även för underleverantör.

Bestämmelserna om säkerhetsskyddad upphandling med säkerhetsskyddsavtal gäller inte för kommittéer och särskilda utredare.

2 § Inför en upphandling ska den som är sakansvarig undersöka om det i upphandlingen förekommer försvarshemliga eller kvalificerat hemliga uppgifter. Resultatet av undersökningen ska dokumenteras.

3 § Om det i en upphandling förekommer försvarshemliga eller kvalificerat hemliga uppgifter ska ett säkerhetsskyddsavtal ingås med anbudsgivaren eller leverantören senast i samband med att affärsavtalet tecknas.

Ett säkerhetsskyddsavtal tecknas av säkerhetschefen eller den som denne utsett.

4 § Innan en anbudsgivare eller leverantör får ta del av försvarshemliga eller kvalificerat hemliga uppgifter ska de personer hos anbudsgivaren eller leverantören som ska ta del av uppgifterna vara registerkontrollerade.

5 § När det uppdrag som omfattas av ett säkerhetsskyddsavtal har slutförts, ska den som är sakansvarig informera säkerhetschefen, eller den som denne har utsett, om att säkerhetsskyddsavtalet och därtill hörande registerkontroller ska upphöra.

Dessa föreskrifter träder i kraft den 1 oktober 2017. De nya föreskrifterna ersätter Regeringskansliets föreskrifter om säkerhetsskyddet (2016:1).

På Regeringskansliets vägnar

Mikael Granholm

Bilaga 4

Regeringskansliet

Utdrag
Protokoll

RK § 130

2017-09-21
FA2017/01110/RS

Förvaltningsavdelningen

Regeringskansliets riktlinjer om säkerhetsskydd (1 bilaga)

Regeringskansliets säkerhetschef beslutar riktlinjer om säkerhetsskydd med stöd av Förvaltningschefens beslut om överlåtelse av rätten att besluta riktlinjer om säkerhetsskydd den 19 september 2017 (FA2017/01108/RS).

Riktlinjerna gäller från och med den 1 oktober 2017 och ersätter Regeringskansliets riktlinjer om säkerhetsskyddet som beslutades den 24 april 2015 (SB2015/2339/RCK).

Utdrag till

Samtliga departement
Huvudmännen i FA

Utdragets överensstämmelse med originalet intygas
Sonja Kantelä

Telefonväxel: 08-405 10 00
Fax: 08-24 46 31
Webb: www.regeringen.se

Postadress: 103 33 Stockholm
Besöksadress: Mäster Samuelsgatan 70
E-post fa.registrator@regeringskansliet.se

Regeringskansliet

Riktlinjer RKFC 2017:2

2017-09-21
FA2017/01110/RS

Förvaltningsavdelningen

Regeringskansliets riktlinjer om säkerhetsskydd

Dessa riktlinjer är beslutade av Regeringskansliets säkerhetschef med stöd av Förvaltningschefens beslut om överlåtelse av rätten att besluta riktlinjer om säkerhetsskydd den 19 september 2017 (FA2017/01108/RS). Riktlinjerna gäller från och med den 1 oktober 2017 och ersätter Regeringskansliets riktlinjer om säkerhetsskyddet som beslutades den 24 april 2015 (SB2015/2339/RCK).

Innehållsförteckning

1. Inledning 3
1.1 Säkerhetsrapportering 3
1.2 Analys av säkerhetsskyddet 4
2. Informationssäkerhet 5
2.1 Behörighet 5
2.2 Framställande av handlingar 5
2.3 Diarieföring 5
2.4 Kopiering 5
2.5 Kvittering 6
2.6 Sekretessmarkering 6
2.7 Förvaring 7
2.8 Medförande 8
2.9 Distribution av handlingar 8
2.9.1 Allmänt 8
2.9.2 Intern distribution 8
2.9.3 Extern distribution 9
2.9.4 Distribution till utlandsmyndigheterna 10
2.10 Mottagande av försändelse 11
2.11 Förstöring 11
2.12 Inventering 11
2.13 Lagringsmedium 12
3. Fysisk säkerhet 12
3.1 Tillträde 12
3.1.1 Passerkort, nycklar och koder 12
3.2 Besöksmottagare 13
4. Utbildning 13

1. Inledning

Riktlinjernas tillämpningsområde

Tillämpningsområde och omfattning är desamma som anges i 1 kap. 1 och 2 §§ i säkerhetsskyddsföreskrifterna

Avvikelse från riktlinjerna

Säkerhetschefen eller den denne har utsett får för särskilda fall besluta om avvikelser från dessa riktlinjer.

Definitioner

I dessa riktlinjer avses med handling och allmän handling detsamma som i 2 kap. tryckfrihetsförordningen. Med hemlig, försvarshemlig och kvalificerat hemlig handling avses detsamma som i säkerhetsskyddsföreskrifterna.

Information till nyanställda

Av säkerhetsskyddsföreskrifterna framgår att det är den anställdes närmaste chef som ansvarar för att informera om säkerhetsskyddet i Regeringskansliet. Denna information bör ges i samband med att den anställde börjar arbeta i Regeringskansliet.

1.1 Säkerhetsrapportering

Enligt 1 kap. 11 § i säkerhetsskyddsföreskrifterna har anställda ett ansvar att snarast rapportera händelser som kan vara av betydelse från säkerhetssynpunkt.

Säkerhetshändelser rapporteras för att skapa möjlighet till att förhindra eller begränsa konsekvenserna av det inträffade.

Exempel på händelser som bör rapporteras till departementets säkerhetssamordnare:

- Om en försändelse med försvarshemlig eller kvalificerat hemlig handling är skadad eller misstanke om att någon obehörig kan ha tagit del av innehållet.
- Förlust av en hemlig handling.
- Försvarshemlig handling som påträffas i "öppet" postfack.

- Förlust av nyckel eller kort till ett förvaringsutrymme som är avsett för förvaring av försvarshemliga handlingar.
- Personuppgifter som kommer på avvägar och görs tillgängliga för obehöriga.
- Förlust av ett lagringsmedium som innehåller hemliga uppgifter.
- Olåst säkerhetsskåp.
- Blockerad nödutgång.
- Besökare utan ledsagare.
- Mottagande av e-post med misstänkt innehåll.

1.2 Analys av säkerhetsskyddet

Syftet med den analys som avses i 1 kap. 13 § i säkerhetsskyddsföreskrifterna är att identifiera och sammanställa hot, skyddsvärden och sårbarheter. I analysen bör särskilt uppmärksammas vilka delar av verksamheten som rör rikets säkerhet eller behöver skyddas mot terrorism och därför faller inom ramen för säkerhetsskyddsregleringen. Resultatet av analysen utgör en grund för bedömning och prioritering av säkerhetsåtgärder.

Analysen bör revideras minst var fjärde år och genomföras med stöd från berörda departement. När förändringar sker i verksamheten som kan påverka säkerheten kan analysen behöva revideras.

Den som är huvudman för att genomföra en analys enligt 1 kap. 14 § i säkerhetsskyddsföreskrifterna, bör tidigt informera departementets säkerhetssamordnare för att kunna få stöd. Skyddsvärd verksamhet kan röra regeringskansliets medarbetare, lokaler, information, informationssystem och egendom. Exempel på när en verksamhet väsentligen ändras kan vara när:

- skyddsvärda tillgångar tillförs en verksamhet,
- skyddsvärda tillgångar avvecklas i en verksamhet,
- ett projekt med skyddsvärda tillgångar inleds samt
- en upphandling eller s.k. outsourcing där skyddsvärda tillgångar förekommer.

Analysen dokumenteras för att utgöra ett underlag inför planering av säkerhetsåtgärder som kan behöva vidtas. Dokumentationen syftar dessutom till att möjliggöra uppföljning av säkerhetsskyddet.

En analys kan visa på sårbarheter och skyddsvärden. Den bör därför hanteras enligt de regler som gäller för hemliga uppgifter.

2. Informationssäkerhet

2.1 Behörighet

Behörig att ta del av hemlig, försvarshemlig eller kvalificerat hemlig uppgift är den som efter genomförd säkerhetsprövning bedömts som pålitlig, är väl insatt i reglerna om sekretess och säkerhetsskyddsföreskrifter samt behöver uppgiften för sitt arbete.

Den som tillåter någon att ta del av hemliga, försvarshemliga eller kvalificerat hemliga uppgifter ansvarar för att denne är behörig att ta del av uppgifterna.

2.2 Framställande av handlingar

Vid framställning av försvarshemliga eller kvalificerat hemliga handlingar anges det på första sidan av handlingen det totala antalet sidor och antal bilagor. Därutöver numreras alla sidor i handlingen i löpande följd. För kvalificerat hemlig handling bör det dessutom framgå hur många exemplar av handlingen som finns samt handlingens exemplarnummer.

När en försvarshemlig handling kopieras görs en tjänsteanteckning om vilka som mottagit kopian. Tjänsteanteckningen förvaras tillsammans med handlingen.

2.3 Diarieföring

Vid diarieföring av handlingar får uppgifter som omfattas av sekretess inte framgå i ärendemeningen.

I ärenden där det förekommer försvarshemliga handlingar bör det dokumenteras vem som innehar något exemplar eller kopia av en sådan handling.

I ärenden där det förekommer kvalificerat hemliga handlingar dokumenteras det vem som innehar något exemplar eller kopia av en sådan handling.

2.4 Kopiering

Hemlig handling får kopieras på valfri kopiator i Regeringskansliet.

Försvarshemlig eller kvalificerat hemlig handling får endast kopieras på kopiator som godkänts av säkerhetschefen.

Kopiatorn bör förses med en tydlig märkning som visar vilken typ av handling som den är godkänd för.

Lagringsmedium till kopiator förvaras och förstörs enligt kraven i säkerhetsskyddsföreskriften.

Service av kopiator som är avsedd för kopiering av försvarshemliga eller kvalificerat hemliga handlingar och som utförs av personal som inte är anställd vid Regeringskansliet övervakas av särskilt utsedd personal.

2.5 Kvittering

När allmän handling som är försvarshemlig tas emot bör mottagandet kvitteras. Kvalificerat hemlig handling omfattas av kvitteringskrav enligt säkerhetsskyddsföreskrifterna. Bestämmelsen gäller inte när personal på registratorskontoret tar emot en sådan handling för diarieföring, kopiering eller arkivering.

Bestämmelserna om kvittering är teknikneutral och gäller även om handlingen är i t.ex. elektronisk form och hanteras i ett it-system. En elektronisk spårbarhet på att en användare har tagit emot en kvalificerat hemlig handling kan motsvara en kvittering.

Den som delger innehållet i en kvalificerat hemlig handling ansvarar för att skriva en tjänsteanteckning om vem som fått ta del av innehållet. Samtliga tjänsteanteckningar arkiveras tillsammans med respektive handling.

När en anställd tar emot en försvarshemlig handling för någon annans räkning bör mottagandet mellankvitteras. När handlingen har kvitterats av den som slutligen ska ha handlingen kan mellankvittensen förstöras.

2.6 Sekretessmarkering

Allmänna handlingar som innehåller uppgifter som kan omfattas av sekretess bör så snart det är möjligt förses med en sådan anteckning (sekretessmarkering) som avses i 5 kap. 5 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). För hemliga handlingar där man på förhand vet att sekretessen endast kommer att bestå en kortare tid kan sekretessmarkeringen uteslutas.

En sekretessmarkering ska innehålla uppgift om tillämplig sekretessbestämmelse, datum då anteckningen gjordes, och den myndighet som har gjort anteckningen. I en elektronisk handling som motsvarar ett pappersdokument (t.ex. PDF-fil) införs sekretessmarkeringen i handlingen.

Även e-post som innehåller uppgifter eller bifogade handlingar som omfattas av sekretess bör märkas på lämpligt sätt av avsändaren för att uppmärksamma mottagaren om sekretessen.

I de fall det inte är möjligt att införa en sekretessmarkering i en elektronisk handling som t.ex. loggar, kan en sekretessmarkering ersättas med administrativa rutiner där den personal som har tillgång till handlingen gjorts väl förtrogna med handlingens behov av skydd.

Sekretessmarkeringen placeras väl synlig på handlingens första sida. Om en allmän försvarshemlig eller kvalificerat hemlig handling består av flera sidor, bör det på varje sida finnas en hänvisning till sekretessmarkeringen på handlingens första sida.

En sekretessmarkering på en handling bör förses med en rektangulär ram. För hemlig och försvarshemlig handling bör ramen vara enkel samt dubbel för kvalificerat hemlig handling. Den rektangulära ramen bör vara röd.

Handlingar som inte är allmänna och som innehåller uppgifter som kan omfattas av sekretess bör så snart det är möjligt förses med en lämplig anteckning om detta.

När en sekretessmarkering eller anteckning om att en handling innehåller uppgifter som omfattas av sekretess inte längre behövs, bör markeringen eller anteckningen överkorsas. Vid överkorsningen bör antecknas datum och namnet på den som beslutat om åtgärden. Expeditionschef eller den denne har bestämt fattar ett sådant beslut. För arkiverade handlingar beslutar det departement som har överlämnat handlingen eller har ansvar för det verksamhetsområde som handlingen avser.

2.7 Förvaring

Hemliga handlingar ska förvaras på ett betryggande sätt. I Regeringskansliets lokaler är det godtagbart att förvara en hemlig handling i exempelvis ett låst rum, ett låst dokumentskåp eller i en låst skrivbordshurts, under förutsättning att det endast är den eller de som är behöriga till handlingen som har tillgång till det låsta utrymmet.

Försvarhemliga eller kvalificerat hemliga handlingar ska förvaras i säkerhetsskåp eller i ett utrymme med motsvarande säkerhet. Godkänd

standard för säkerhetsskåp är som lägst SSF 3492. Även den äldre standarden SS 3492 är godkänd.

Hemliga, försvarshemliga eller kvalificerat hemliga handlingar som har tagits ut från sitt förvaringsutrymme bör hållas under ständig uppsikt.

Om en anställd för en kort stund lämnar tjänsterummet kan försvarshemliga handlingar ligga framme under förutsättning att rummet är låst och att handlingarna är avskärmade från insyn.

2.8 Medförande

När en anställd medför en försvarshemlig eller kvalificerat hemlig handling mellan olika kvarter i Regeringskansliet bör kulvert användas.

Särskilda säkerhetsåtgärder kan behövas då en försvarshemlig eller kvalificerat hemlig handling medförs utanför Regeringskansliet. För kvalificerat hemlig handling krävs även expeditionschefens medgivande.

Medförandet bör föregås av en bedömning med stöd av departementets säkerhetssamordnare. Särskilda säkerhetsåtgärder kan t.ex. vara annan medföljande tjänsteman eller eskort av väktare.

2.9 Distribution av handlingar

2.9.1 Allmänt

Vid distribution av hemliga, försvarshemliga eller kvalificerat hemliga handlingar bör det säkerställas att obehöriga inte kan ta del av innehållet i handlingarna. Det bör alltid tydligt anges vem som är avsändare och behörig mottagare av handlingen.

2.9.2 Intern distribution

Hemlig handling

Hemliga handlingar får skickas med internpost och rörpost om handlingen placeras i ett förslutet kuvert. På kuvertet anges tydligt mottagare och avsändare.

Hemliga handlingar får skickas med rörpost under förutsättning att mottagaren är känd för avsändaren, att denne i förväg har informerats om

rörposten per telefon och att mottagaren eller någon annan behörig person tar emot försändelsen vid mottagningsstället.

Om handlingen är inkommen eller upprättad elektroniskt bör handlingen distribueras elektroniskt.

Försvarshemlig handling

Försvarshemliga handlingar får inte skickas med internpost eller rörpost. Vid distribution av försvarshemlig handling bör avsändaren i första hand personligen överlämna handlingen till mottagaren. I undantagsfall kan avsändaren lämna handlingen till registratorskontoret eller godkänd mottagare, exempelvis en assistent, som förvarar handlingen i avvaktan på att mottagaren personligen hämtar handlingen.

Om en försvarshemlig handling är inkommen eller upprättad elektroniskt så bör handlingen distribueras elektroniskt.

Vid distribution av en försvarshemlig handling med bud bör avsändaren tydligt ange att försändelsen i första hand ska överlämnas till den som handlingen är avsedd för. Om den personen inte kan anträffas, bör budet i stället överlämna försändelsen till registratorskontoret eller godkänd mottagare, t.ex. en assistent, som förvarar handlingen i avvaktan på att mottagaren personligen hämtar handlingen.

Kvalificerat hemlig handling

Kvalificerat hemliga handlingar får inte skickas med internpost eller rörpost.

Mottagande av en kvalificerat hemlig handling omfattas av kvittenskrav.

2.9.3 Extern distribution

Hemlig handling

Hemlig handling skickas med rekommenderad postförsändelse eller motsvarande. Kuvert med svart insida bör användas. På kuvertet anges tydligt mottagare och avsändare.

Vid distribution av hemlig handling elektroniskt kan informationsförmedlingen vid förvaltningsavdelningen i vissa fall bistå med att skicka denna via krypterad förbindelse.

Försvarshemlig handling

Försvarshemlig handling bör i första hand distribueras personligen eller via bud direkt till mottagaren. Handlingen läggs i ett kuvert med svart insida och förseglas med assuranstejp. Vid distribution via bud bör handlingen transporteras i låst väska eller motsvarande.

Om handlingen är inkommen eller upprättad digitalt och om det är möjligt, bör den skickas elektroniskt till mottagaren genom informationsförmedlingen vid förvaltningsavdelningen.

I andra hand distribueras försvarshemlig handling genom värdepostförsändelse eller motsvarande. Kuvert med svart insida eller säkerhetskuvert bör användas. I de fall säkerhetskuvert inte används bör försändelsen dessutom förseglas med assuranstejp.

Kvalificerat hemlig handling

Handlingen distribueras personligen eller via bud direkt till mottagaren. Handlingen läggs i ett säkerhetskuvert eller läggs i ett kuvert med svart insida som förseglas med assuranstejp. Vid distribution via bud bör handlingen transporteras i låst väska eller motsvarande.

2.9.4 Distribution till utlandsmyndigheterna

Distribution av handlingar till utlandsmyndigheterna sker genom Utrikesdepartementets kurirexpedition.

Hemlig handling

Distribution till utlandsmyndigheterna kan även ske genom det röda nätet.

Försvarshemlig handling

Då försvarshemlig handling distribueras genom Utrikesdepartementets kurirexpedition läggs handlingen i ett säkerhetskuvert eller ett kuvert med svart insida som förseglas med assuranstejp. Avsändande departement, sakenhet samt avsändarens namn bör framgå.

I de fall en försvarshemlig handling ska distribueras till utlandsmyndigheterna med tillgång till signalskyddssystem kan handlingen distribueras elektroniskt genom informationsförmedlingen vid förvaltningsavdelningen.

Kvalificerat hemlig handling

Då kvalificerat hemlig handling distribueras genom Utrikesdepartementets kurirexpedition läggs handlingen i ett säkerhetskuvert eller ett kuvert med svart insida som förseglas med assuranstejp. Avsändande departement, sakenhet samt avsändarens namn bör framgå.

2.10 Mottagande av försändelse

Den som tar emot en rekommenderad postförsändelse, värde-postförsändelse eller motsvarande bör undersöka att förseglingen och försändelsen är oskadad.

Om försändelsen är skadad eller något innehåll saknas bör den som har mottagit försändelsen göra en anteckning på försändelsen om skadans slag samt bestyrka anteckningen med namnteckning och namnförtydligande. Händelsen bör rapporteras till närmaste chef och departementets säkerhetssamordnare.

2.11 Förstöring

En hemlig handling som ska förstöras läggs i ett låst destruktionskärl som är avsett för papper. Förstöring genomförs därefter enligt särskilda rutiner.

Destruktionskärlet bör vara märkt så att det framgår att det inte är avsett för mobiltelefoner, lagringsmedium, försvarshemliga eller kvalificerat hemliga handlingar. En hemlig handling kan även förstöras i en godkänd dokumentförstörare.

En försvarshemlig eller kvalificerat hemlig handling förstörs i en dokumentförstörare, där restprodukten får utgöras av spån med en area av max 5 mm^2.

En dokumentförstörare bör förses med en tydlig märkning som visar vilken typ av handling som den är avsedd för.

Vid behov av förstöring av overheadfilm, lagringsmedia eller större mängder hemliga, försvarshemliga eller kvalificerat hemliga handlingar bör kontakt tas med departementets säkerhetssamordnare.

2.12 Inventering

Vid inventering av kvalificerat hemliga handlingar bör det dokumenteras vem som har deltagit vid inventeringen utöver innehavaren till handlingen.

2.13 Lagringsmedium

Med permanent minnesmedium avses medium som lagrar uppgifter även vid avsaknad av ström. Exempel på lagringsmedium är hårddiskar, CD-skivor, USB-minnen och backupband.

Ett lagringsmedium som innehåller försvarshemliga eller kvalificerat hemliga uppgifter förses med en lämplig märkning om detta senast när uppgifterna sparas på lagringsmediet.

Om lagringsmediet är avsett att användas i ett it-system som är godkänt för försvarshemliga eller kvalificerat hemliga uppgifter bör lämplig märkning ske innan det tas i bruk eller när det lämnas ut.

Om lagringsmediet utgör en del av en utrustning och märkningen inte kan placeras på lagringsmediet bör i stället märkningen placeras på utrustningen väl synligt.

Ett lagringsmedium som ingår i ett it-system och som är avsett för försvarshemliga eller kvalificerat hemliga uppgifter får inte återanvändas i ett annat it-system som är avsett för ett annat ändamål.

Innehavaren av ett lagringsmedium som har använts för att lagra försvarshemliga eller kvalificerat hemliga uppgifter får inte överlåta lagringsmediet till någon annan användare som är obehörig till tidigare lagrade uppgifter.

3. Fysisk säkerhet

3.1 Tillträde

Tillträde till Regeringskansliets lokaler kan medges även för andra än anställda och uppdragstagare som deltar i verksamhet i Regeringskansliet. Närmare bestämmelser om detta utfärdas av säkerhetschefen.

3.1.1 Passerkort, nycklar och koder

Enligt säkerhetsskyddsföreskrifterna förs en förteckning över passerkort, nycklar och koder. Passerkort, nycklar och koder bör kvitteras.

Koden till ett utrymme, säkerhetsskåp eller tjänsterum bestäms och ställs in av den som förfogar över utrymmet.

En kod bör ändras minst en gång per år och alltid när förvaringsutrymmet får en ny innehavare eller om någon annan än innehavaren av någon anledning har delgivits koden eller om det kan befaras att koden har kommit till någon obehörigs kännedom.

Expeditionschef eller den denne bestämmer bör besluta vem som får använda reservnyckel eller reservkort till ett utrymme som innehåller försvarshemliga eller kvalificerat hemliga handlingar.

Om ett sådant förvaringsutrymme öppnas efter beslut bör en anställd vara närvarande som vittne. Det bör dokumenteras vilka som varit närvarande när förvaringsutrymmet öppnats.

3.2 Besöksmottagare

Besöksmottagaren är ansvarig för att besökaren är föranmäld till receptionen i berört kvarter. I föranmälan anges vem som är besöksmottagare, besökarens namn, besöksdatum och tid.

För besök av studiegrupper, större sammanträden och presskonferenser lämnas en förteckning över deltagarna i förväg till receptionen i kvarteret.

4. Utbildning

De anställdas kunskaper om säkerhet och säkerhetsskydd bör upprätthållas genom regelbunden och anpassad utbildning för anställda på alla nivåer i Regeringskansliet. Information om föreskrifterna och dessa riktlinjer bör lämnas på nytt då det är särskilt motiverat, exempelvis när en anställd byter arbetsuppgifter eller av någon annan anledning deltar i ny verksamhet inom Regeringskansliet.

Bilaga 4.2

Regeringskansliet

2017-10-31
SB2017/01328/RCK

Statsrådsberedningen
Rättschefen

Konstitutionsutskottet
Riksdagen

Konstitutionsutskottet
Ink 2017-10-31 TH
Dnr 49-2017/18

Konstitutionsutskottets granskningsärende –
Sekretessmarkeringar hos Utrikesdepartementet

Härmed överlämnas en promemoria från Utrikesdepartementet.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är departementsrådet Lars Nilsson, Utrikesdepartementet.

Per Hall

Telefonväxel: 08-405 10 00
Fax: 08-723 11 71
Webb: www.regeringen.se

Postadress: 103 33 Stockholm
Besöksadress: Rosenbad 4
E-post: sb.registrator@regeringskansliet.se

Regeringskansliet

Promemoria

2017-10-31

Utrikesdepartementet

Konstitutionsutskottets granskningsärende – Sekretessmarkeringar hos Utrikesdepartementet

Härmed lämnas svar på konstitutionsutskottets kompletterande frågor i rubricerat ärende.

1. Hur säkerställs att de överväganden som görs vid sekretessmarkering hos UD grundas på bestämmelser i OSL?

I Utrikesdepartementet (UD) genomförs kontinuerligt kompetensutvecklingsinsatser för handläggare och chefer. I diplomatprogrammet ingår utbildningspass om offentlighet och sekretess. UD:s rättssekretariat håller också löpande utbildningar i frågor om allmänna handlingar samt offentlighet och sekretess för anställda vid andra enheter i UD. Dessa frågor och chefens ansvar för dem tas även upp i UD:s utbildningar för chefer. Dessutom lämnar rättssekretariatet råd och stöd till departementet och utlandsmyndigheterna.

2. Vilken praktisk betydelse tillmäts den omständigheten att en handling har respektive inte har en sekretessmarkering, alternativt skickats i det gröna eller i det röda nätet, för tillvägagångssättet inom UD vid en inkommen framställning om utlämnande (jfr utskottets tidigare fråga nr 4 och 5)?

Varje gång någon begär att få ut en handling prövas om handlingen innehåller någon uppgift som omfattas av sekretess. Som nämnts i det tidigare svaret finns det inte några särskilda rutiner som tillämpas eller överväganden som görs när det gäller sekretessmarkerade handlingar. Rutinen för sekretessprövning är vidare densamma oberoende av om informationen har skickats i det gröna eller det röda nätet. Förekomsten av sekretessmarkering och det

sätt på vilket handlingen skickats har i sig ingen betydelse för tillvägagångssättet. Hur ingående prövningen behöver vara kan dock variera.

3. I ett beslut från Riksdagens ombudsmän, JO, avseende UD:s hantering av utlämnande av allmänna handlingar anges att UD i ett yttrande i ärendet bl.a. har framhållit att en noggrann sekretessprövning av varje uppgift är nödvändig för att uppfylla departementets ambition att alltid lämna ut handlingar i så stor utsträckning som möjligt (se s. 10 och 14 i JO:s beslut den 4 oktober 2017 i ärendet med dnr 6579-2016). JO uttalar i beslutet att JO tidigare har haft anledning att konstatera att UD:s ambitionsnivå i vissa fall går utöver vad som följer av tryckfrihetsförordningens bestämmelser och kan försämra departementets möjligheter att uppfylla sina grundlagsreglerade skyldigheter.

I UD:s svar på utskottets tidigare fråga nr 4 och 5 anges bl.a. att UD:s rutin för sekretessprövning "är densamma oberoende av hur informationen har skickats", dvs. oberoende av om informationen har skickats i det gröna eller i det röda nätet.

Utskottet önskar en redogörelse för hur UD:s sätt att organisera hanteringen av sina handlingar enligt vad som framgått ovan svarar mot kraven på en god offentlighetsstruktur (jfr 4 kap. 1 § första stycket p. 1 och 3 OSL).

Av 4 kap. 1 § första stycket OSL följer att en myndighet ska ta hänsyn till rätten att ta del av allmänna handlingar när den organiserar hanteringen av sådana handlingar och vid övrig hantering av allmänna handlingar. Myndigheten ska särskilt se till bl.a. att allmänna handlingar kan lämnas ut med den skyndsamhet som krävs enligt tryckfrihetsförordningen (p. 1) och att rätten att ta del av allmänna handlingar enligt tryckfrihetsförordningen säkerställs samtidigt som sekretesskyddet upprätthålls (p. 3).

UD:s rutiner för sekretessprövning syftar till att garantera allmänhetens rätt till insyn i departementets verksamhet. För att uppfylla detta är ambitionen att alltid lämna ut handlingar i så stor utsträckning som möjligt. Det är dock nödvändigt att vid prövningen beakta eventuellt sekretesskydd för uppgifter i handlingarna. I UD förekommer det erfarenhetsmässigt uppgifter som omfattas av sekretess i en stor andel av de handlingar som begärs utlämnade. Även handlingar som har skickats i det gröna nätet kan vid prövningen bedömas innehålla sekretesskyddade uppgifter.

Inom UD har det efter JO:s tidigare uttalande i beslut JO 2015/16 s. 665, som syftade på svåridentifierade handlingar, gjorts en översyn av arbetssätt och en anpassning av rutinerna i fråga om sådana handlingar. Rättssekre-

tariatet har dessutom förstärkts. Med anledning av det senare JO-uttalandet kommer ytterligare översyn av arbetssätt och rutiner att göras.

4. Med anledning av UD:s svar på utskottets tidigare fråga nr 8:

a) I vilken utsträckning har de förkomna handlingarna omfattats av sekretess?

Handlingarna är förkomna och det finns därför inget underlag för att bedöma om de innehållit några sekretesskyddade uppgifter.

b) Vilka konkreta åtgärder har vidtagits med anledning av de hos UD konstaterat förkomna handlingarna och för att säkerställa att det inträffade inte sker på nytt?

Som framgår av det tidigare svaret arbetar UD kontinuerligt och strukturerat med att förbättra rutinerna kring dokumenthanteringen. UD och utlandsmyndigheterna kommer under det kommande året gå igenom ännu inte avslutade ärenden. Nya rutiner för arkivering av ärenden med rapportering från utlandsmyndigheter och förbättrade tekniska hjälpmedel ger ökade möjligheter att övergå till en i huvudsak elektronisk lagring av inkommande handlingar. En sådan lagring minskar riskerna för att handlingar förkommer. De kompetenshöjande åtgärder som beskrivs i svaret under fråga 1 kommer att fortsätta. De registratorer som arbetar för UD kommer att genomföra såväl särskilda riktade insatser i förhållande till vissa enheter som allmänna insatser för UD:s samtliga enheter i syfte att säkerställa att rutiner finns för hantering och registrering av handlingar.

Bilaga 4.3

Regeringskansliet

2017-11-30
SB2017/01328/RCK

Statsrådsberedningen
Rättschefen

Konstitutionsutskottet
Riksdagen

Konstitutionsutskottet
Ink 2017 -11- 30
Dnr 49-2017/18

Konstitutionsutskottets granskningsärende – Sekretessmarkeringar hos Utrikesdepartementet

Härmed överlämnas en promemoria från Utrikesdepartementet.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är departementsrådet Lars Nilsson, Utrikesdepartementet.

Per Hall

Telefonväxel: 08-405 10 00
Fax: 08-723 11 71
Webb: www.regeringen.se

Postadress: 103 33 Stockholm
Besöksadress: Rosenbad 4
E-post: sb.registrator@regeringskansliet.se

Regeringskansliet

Promemoria

2017-11-30

Utrikesdepartementet

Konstitutionsutskottets granskningsärende – Sekretessmarkeringar hos Utrikesdepartementet

Härmed lämnas svar på konstitutionsutskottets kompletterande frågor i rubricerat ärende.

1. Utskottet önskar en förklaring till att handlingar har kunnat förkomma hos departementet. Har departementet analyserat det inträffade? Om ja, vilka slutsatser har analysen föranlett? Har departementet fastställt på vilket sätt dokumenthanteringen har varit bristfällig? Om ja, önskar utskottet en redogörelse för de konstaterade bristerna.

De handlingar som omfattas av konstitutionsutskottets granskning och som har konstaterats vara förkomna har registrerats som inkomna från och med december 2008. År 2013 initierade Utrikesdepartementet (UD) ett arbete där särskilda insatser genomfördes för att minska antalet oavslutade ärenden. Inom ramen för det arbetet konstaterades att ett antal handlingar, trots omfattande eftersökningar, inte kunde återfinnas. Det uppmärksammades då att det fanns vissa brister i dokumenthanteringen. Handlingar hade exempelvis inte alltid sorterats in i akterna och inte heller sparats elektroniskt.

Med anledning av iakttagelserna inleddes ett arbete för att förbättra dokumenthanteringen i departementet. Detta arbete pågår fortfarande. Arbetet bedrivs kontinuerligt och strukturerat genom såväl särskilda insatser i förhållande till vissa enheter som allmänna insatser för UD:s samtliga enheter i syfte att säkerställa att goda rutiner finns för hantering och registrering av handlingar. UD:s rättssekretariat och registratur håller löpande utbildningar i frågor om allmänna handlingar och dokumenthantering. För vissa dokumentflöden har det skapats tydligare rutiner för aktbildning och

registrering. Registraturen ger även löpande stöd i dokumenthanteringsfrågor och med registrering av handlingar.

Därutöver genomfördes, i samband med att Regeringskansliet gick över till sitt nya diarium Klaradia i juni 2015, obligatoriska utbildningsinsatser för hela departementet och för samtliga utlandsmyndigheter. Anställda erbjuds även ett antal e-utbildningar och flera vägledningar och manualer har tagits fram. Dessa finns tillgängliga på Regeringskansliets intranät.

2. I UD:s svar på utskottets tidigare fråga nr 4 b) hänvisas till bl.a. nya rutiner för arkivering. Vilka rutiner avses och från när gäller de? Har det fattats, och i så fall när, beslut om att införa de nya rutinerna? Vad innebär de nya rutinerna och på vilket sätt minskar de riskerna för att handlingar förkommer?

I juli 2016 infördes på försök en ny rutin på ett antal enheter i UD. Rutinen innebär att alla ambassadrapporter som kommer in till departementet utan föregående beställning eller instruktion kan avslutas och arkiveras direkt av registrator i samband med diarieföring. Enhetscheferna har delegerat rätten att avsluta sådana ärenden till UD registrator. Eftersom rutinen visade sig fungera bra infördes den successivt på ytterligare enheter och gäller generellt i UD fr.o.m. juli 2017. Syftet med den nya rutinen är att undvika att ärendena är öppna onödigt länge. Effekterna av den nya rutinen är genomgående positiva och antalet öppna rapporteringsärenden har minskat kraftigt. Rutinen är ett första steg mot en ökad digitalisering av rapporteringsärenden.

Bilaga 5.1

Regeringskansliet

2017-10-05
SB2017/01325/RCK

Statsrådsberedningen

Rättschefen

Konstitutionsutskottet
Riksdagen

Konstitutionsutskottet
Ink 2017 -10- 05
Dnr 48-2017/18

Konstitutionsutskottets granskningsärende – Beslut från Riksdagens ombudsmän eller justitieombudsmännen (JO)

Härmed överlämnas promemorior från Justitiedepartementet, Socialdepartementet, Näringsdepartementet och Arbetsmarknadsdepartementet.

Regeringskansliets kontaktpersoner i ärendet är expeditionschefen Johan Danelius, Justitiedepartementet, expeditionschefen Marianne Jenryd, Socialdepartementet, expeditionschefen Fredrik Ahlén, Näringsdepartementet och expeditionschefen Susanne Södersten, Arbetsmarknadsdepartementet.

Per Hall

Telefonväxel: 08-405 10 00
Fax: 08-723 11 71
Webb: www.regeringen.se

Postadress: 103 33 Stockholm
Besöksadress: Rosenbad 4
E-post: sb.registrator@regeringskansliet.se

Regeringskansliet

Promemoria

2017-10-05

Justitiedepartementet

Konstitutionsutskottets granskningsärende – Beslut från Riksdagens ombudsmän eller justitieombudsmännen (JO)

Konstitutionsutskottet har i en skrivelse den 14 september 2017 begärt att Regeringskansliet ska redovisa de åtgärder som vidtagits med anledning av dels den framställning som gjorts av JO enligt 4 § lagen (1986:765) med instruktion för Riksdagens ombudsmän, dels de beslut som har överlämnats av JO för kännedom under perioden den 23 maj 2013–den 30 juni 2017.

Justitiedepartementet lämnar härmed följande svar avseende den framställning samt de beslut som JO överlämnat till departementet för kännedom.

Framställning om lagändring enligt 4 § JO-instruktionen

Beslut 2015-09-07; JO dnr 3315-2014

I beslutet har JO uppmärksammat såväl riksdagen som regeringen på behovet av att ansvarsfördelningen för transporten av frihetsberövade personer tydliggörs i lagstiftningen. För att säkerställa en ändamålsenlig och rättssäker transportverksamhet och att renodla Polismyndighetens verksamhet, föreslog regeringen nya bestämmelser om Kriminalvårdens rätt att utföra transporter åt andra myndigheter i prop. 2016/17:57 Transporter av frihetsberövade. Lagändringarna trädde i kraft den 1 april 2017. Bland annat infördes en ny bestämmelse i 29 a § polislagen (1984:387), som reglerar möjligheten för Polismyndigheten att överlämna en transport av någon som är berövad friheten till Kriminalvården. Att Polismyndigheten ska ha en möjlighet att överlämna transportuppgifter till Kriminalvården motsvaras av en skyldighet för Kriminalvården att utföra de transporter som myndigheten överlämnar (se prop. s. 42).

Beslut som översänts till departementet för kännedom

1. Beslut 2013-10-31, JO dnr 3077-2012

Den av JO aktualiserade frågan bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

3–6. Beslut 2013-12-06; JO dnr 4465-2012, 5061-2012, 5239-2012 och 5877-2011

Regeringen har i budgetpropositionen för 2017 tillfört Kriminalvården resurser för att finansiera en stärkt tillsyn av myndighetens verksamhet. Myndigheten har inrättat en tillsynssektion med uppdrag att samlat granska verksamheten och ge myndighetsledningen underlag som visar på eventuella brister och utvecklingsområden.

8. Beslut 2013-12-17; JO dnr 6939-2012

För att säkerställa en ändamålsenlig och rättsäker transportverksamhet har en lagändring trätt i kraft den 1 april 2017 (prop. 2016/17:57, bet. 2016/17:JuU9). Kriminalvårdens tillsynssektion har i sin genomförandeplan för 2017 beslutat att granska planering och genomförande av transporter.

9, 10. Beslut 2014-01-15; JO dnr 2346-2013 och beslut 2014-01-23; JO dnr 3020-2012

Regeringen beslutade i september 2014 att ge en särskild utredare i uppdrag att göra en översyn av lagen (1974:202) om beräkning av strafftid mm. (dir. 2014:132). Utredaren presenterade i februari 2016 sitt förslag i betänkandet En ny strafftidslag (SOU 2016:18). Ärendet bereds för närvarande i Regeringskansliet.

14. Beslut 2014-04-22; JO dnr 1944-2013

Kriminalvården har, som framgår av beslutet, konstaterat att det finns ett behov av förbättrade rutiner kring underrättelse till anhörig vid häktning. Genom de tillskott som tillförts Kriminalvårdens anslag för att finansiera en stärkt tillsyn av myndighetens verksamhet ges förutsättningar för att säkerställa en enhetlig tillämpning.

15. Beslut 2014-05-28; JO dnr 5529-2012

Frågan om åtgärder för att minska isoleringen i häkte har behandlats i betänkandet Färre i häkte och minskad isolering (SOU 2016:52). Ärendet bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

Regeringen har, bl.a. mot bakgrund av att man ser behov av ytterligare åtgärder för att minska isolering i häkte, i budgetpropositionen för 2018 föreslagit att Kriminalvårdens anslag ökas.

Kriminalvården har öppnat särskilda förvarsplatser på vissa anstalter för att minska antalet förvarstagna på häkten.

Regeringen har vidare i Migrationsverkets regleringsbrev för 2017 gett myndigheten i uppdrag att analysera om förvarsinstitutet utnyttjas på ett sätt som bidrar till ett värdigt, humant, rättssäkert och effektivt återvändande och vilka åtgärder som kan vidtas för att öka effektiviteten.

16. Beslut 2014-06-12, JO dnr 6211-2013

Besluten om avskildhet

Regeringen har i budgetpropositionen för 2017 tillfört Kriminalvården resurser för att finansiera en stärkt tillsyn av myndighetens verksamhet. Myndigheten har inrättat en tillsynssektion med uppdrag att samlat granska verksamheten och ge myndighetsledningen underlag som visar på eventuella brister och utvecklingsområden.

Beslutet om placering i häkte

Regeringen beslutade i september 2014 att ge en särskild utredare i uppdrag att göra en översyn av lagen (1974:202) om beräkning av strafftid mm. (dir. 2014:132). Det aktuella beslutet har tillställts Strafftidsutredningen för kännedom. Några förslag som tar sikte på den aktuella frågan har inte lämnats av utredningen.

17. Beslut 2014-06-13, JO dnr 2978-2012

Den av JO aktualiserade frågan har behandlats i betänkandet Färre i häkte och minskad isolering (SOU 2016:52). Ärendet bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

18, 19. Beslut 2014-06-25; JO dnr 3822-2013 och 2732-2013

Nyligen beslutade riksdagen på förslag av regeringen ändringar i kreditupplysningslagen (1973:1173) och offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) som minskar risken för att en privatperson drabbas av en betalningsanmärkning på grund av en skuld som han eller hon inte känner till (prop. 2016/17:105, bet. 2016/17:FiU40).

21. Beslut 2014-09-09; JO dnr 3032-2011

Beslutet har bedömts inte föranleda någon åtgärd från Justitiedepartementets sida.

24. Beslut 2015-02-04; JO dnr 392-2014

Regeringen har föreslagit en lagändring som innebär att det från och med den 1 januari 2018 ska gälla sekretess även för uppgift om en enskilds personliga förhållanden som förekommer i Kriminalvårdens beslut, om det av särskild anledning kan antas att den enskilde eller någon närstående utsätts för våld eller lider annat allvarligt men om uppgiften röjs (prop. 2016/17:203).

Regeringen har i budgetpropositionen för 2017 tillfört Kriminalvården resurser för att finansiera en stärkt tillsyn av myndighetens verksamhet. Myndigheten har inrättat en tillsynssektion med uppdrag att samlat granska verksamheten och ge myndighetsledningen underlag som visar på eventuella brister och utvecklingsområden.

25, 26. Beslut 2015-04-13; JO dnr 1993-2014 och 1994-2014

Regeringen har i budgetpropositionen för 2017 tillfört Kriminalvården resurser för att finansiera en stärkt tillsyn av myndighetens verksamhet. Myndigheten har inrättat en tillsynssektion med uppdrag att samlat granska verksamheten och ge myndighetsledningen underlag som visar på eventuella brister och utvecklingsområden.

39, 40. Beslut 2016-02-03; JO dnr 62-2015 och 63-2015

Kriminalvården har, som redan framgår av JO:s beslut 2014-04-22, dnr 1944-2013, konstaterat att det finns ett behov av förbättrade rutiner kring underrättelse till anhörig vid häktning. Genom de tillskott som tillförts Kriminalvårdens anslag för att finansiera en stärkt tillsyn av myndighetens verksamhet ges förutsättningar för att säkerställa en enhetlig tillämpning.

42, 43. Beslut 2016-03-31; JO dnr 6615-2015 och 282-2016

Regeringen beslutade den 22 juni 2016 att tillsätta en utredning med uppdrag att bl.a. analysera hur svensk rätt förhåller sig till EU-direktivet (2016/800/EU) om rättsäkerhetsgarantier för barn som är misstänkta eller tilltalade i straffrättsliga förfaranden. Utredningen redovisade sitt uppdrag i denna del i betänkandet Barnets rättigheter i ett straffrättsligt förfarande m.m. Genomförande av EU:s barnrättsdirektiv och två andra straffprocessuella frågor (SOU 2017:68). Den av JO uppmärksammande frågan behandlas i betänkandet men utredningen lämnar inte något förslag. Ärendet bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

45. Beslut 2016-05-31; JO dnr 3029-2015

Den av JO aktualiserade frågan bereds för närvarande inom Regeringskansliet tillsammans med Utsökningsutredningens betänkande Ett modernare utsökningsförfarande (SOU 2016:81).

49–51. Beslut 2016-06-22; JO dnr 836-2015, 1548-2015 och 2488-2014

Den 1 november 2017 träder nya bestämmelser i utlänningslagen (2005:716) i kraft som innebär att Polismyndighetens och Säkerhetspolisens möjligheter att använda tvångsåtgärder vid verkställighet av beslut om avvisning eller utvisning förtydligas (9 kap. 12 och 13 §§, jfr prop. 2016/17:191, bet. 2017/18:SfU5).

52. Beslut 2016-06-23; JO dnr 2132-2015

Regeringen har de senaste åren tillfört Migrationsverket betydande resurser för att verket ska ha förutsättningar att hantera sitt uppdrag. För att komma till rätta med långa handläggningstider har regeringen i regleringsbrevet för 2016 gett Migrationsverket i uppdrag att utveckla och införa it-stöd för att öka produktiviteten i bland annat tillståndsärenden (arbete, anknytning, studerande etc.). Därefter har regeringen i regleringsbrevet för 2017 gett Migrationsverket i uppdrag att ta fram en handlingsplan för hur handläggningen av tillståndsärenden kan förkortas genom produktivitetsökningar och effektiviseringar.

54. Beslut 2016-06-30; JO dnr 1136-2015

Det är av grundläggande betydelse för den misstänktes möjligheter att effektivt försvara sig att han eller hon känner till målsägandens och vittnens identitet. Att en målsägande eller ett vittne har bytt namn, möjligtvis i syfte

att kunna skapa sig en ny tillvaro, har dock endast i undantagsfall betydelse för åtalet. Uppgift om namnbyte ska därför antecknas i förundersökningsprotokollet endast om uppgiften har betydelse för brottsutredningen. En ändring med den innebörden infördes i 21 § förundersökningskungörelsen (1947:948) den 1 april 2017.

Regeringskansliet

Promemoria

2017-10-05

Socialdepartementet

Konstitutionsutskottets granskningsärende – Beslut från Riksdagens ombudsmän eller justitieombudsmännen (JO)

Konstitutionsutskottet har i en skrivelse den 14 september 2017 begärt att Regeringskansliet ska redovisa de åtgärder som vidtagits med anledning av dels den framställning som gjorts av JO enligt 4 § lagen (1986:765) med instruktion för Riksdagens ombudsmän, dels de beslut som har överlämnats av JO för kännedom under perioden den 23 maj 2013–den 30 juni 2017.

Socialdepartementet lämnar härmed följande svar avseende de beslut som JO har överlämnat till departementet för kännedom.

2. Beslut 2013-11-27; JO dnr 534-2013

Frågan omfattades av direktiven till utredningen om tvångsvård för barn och unga (S 2012:07, dir 2012:79 och 2013:74). Utredningen lämnade slutbetänkandet Barns och ungas rätt vid tvångsvård – Förslag till ny LVU (SOU 2015:71). Förslagen i betänkandet bereds i Regeringskansliet.

7. Beslut 2013-12-11; JO dnr 4471-2011

Ingen åtgärd har vidtagits med anledning av JO:s beslut.

11. Beslut 2014-02-28; JO dnr 7099-2013

Ingen åtgärd har vidtagits med anledning av JO:s beslut.

13. Beslut 2014-03-27; JO dnr 1169-2012

Ingen åtgärd har vidtagits med anledning av JO:s beslut.

20. Beslut 2014-09-05; JO dnr 3649-2013

Ingen åtgärd har vidtagits med anledning av JO:s beslut.

21. Beslut 2014-09-09; JO dnr 3032-2011

Ingen åtgärd har vidtagits med anledning av JO:s beslut.

22. Beslut 2014-11-03; JO dnr 4018-2014

Ingen åtgärd har vidtagits med anledning av JO:s beslut.

23. Beslut 2014-11-19; JO dnr 1170-2012

Ingen åtgärd har vidtagits med anledning av JO:s beslut.

27-30. Beslut 2015-06-15; JO dnr 260-2015, 701-2015, 785-2015 och 2446-2015

I syfte att skapa förutsättningar för nya vårdplatser inom ungdomsvården tillfördes ramanslaget för Statens institutionsstyrelse (SiS)15 000 000 kronor i vårändringsbudgeten för 2016 (prop. 2015/16:99). Se även svar gällande beslut 2017-06-09, dnr 1896-2017.

31-37. Beslut 2015-10-28; JO dnr 5787-2014, 6244-2014, 6330-2014, 7195-2014, 592-2015, 673-2015, 768-2015

Inspektionen för vård och omsorg (IVO) har vidtagit en rad åtgärder för att effektivisera sina ärendeprocesser, vilket också lett till att handläggningstiderna minskat.

38. Beslut 2016-01-15; JO dnr 1578-2014

Ingen åtgärd har vidtagits med anledning av JO:s beslut.

41. Beslut 2016-02-26; JO dnr 7163-2014

Ingen åtgärd har vidtagits med anledning av JO:s beslut.

44. Beslut 2016-05-19; JO dnr 3112-2015

Regeringen har beslutat om ändring i förordningen (1991:1472) om psykiatrisk tvångsvård och rättspsykiatrisk vård. Förordningsändringen trädde i kraft den 1 december 2016.

46-48. Beslut 2016-06-15; JO dnr 394-2016, 476-2016 och 692-2016

Besluten skickades till Socialstyrelsen för kännedom.

53. Beslut 2016-06-29; JO dnr 1747-2015

Frågan omfattades av direktiven till Utredningen om översyn av socialtjänstlagen, dir. 2017:39.

57. Beslut 2017-06-09; JO dnr 1896-2017

Regeringen har föreslagit att SiS ramanslag ska tillföras 40 000 000 kronor 2017 i höständringsbudgeten för 2017 (prop. 2017/18:2) samt 110 000 000 kronor 2018 och därefter 150 000 000 kronor årligen t.o.m. 2021 i budgetpropositionen för 2018 (prop. 2017/18:1, UO9) i syfte att skapa förutsättningar för SiS att möta efterfrågan på vårdplatser.

Regeringskansliet

Promemoria

2017-10-05

Näringsdepartementet

Konstitutionsutskottets granskningsärende – Beslut från Riksdagens ombudsmän eller justitieombudsmännen (JO)

Konstitutionsutskottet har i en skrivelse den 14 september 2017 begärt att Regeringskansliet ska redovisa de åtgärder som vidtagits med anledning av dels den framställning som gjorts av JO enligt 4 § lagen (1986:765) med instruktion för Riksdagens ombudsmän, dels de beslut som har överlämnats av JO för kännedom under perioden den 23 maj 2013–den 30 juni 2017.

Näringsdepartementet lämnar härmed följande svar avseende det beslut som JO överlämnat till departementet för kännedom.

55. Beslut 2016-09-15; JO dnr 4412-2016

Regeringskansliet har inte vidtagit någon åtgärd med anledning av JO:s beslut. Det bör dock nämnas att Trafikverket i syfte att motverka fusk och garantera en god kvalitet från och med 2018 kommer att byta ut dagens provsystem för kunskapsprov. Det nya systemet bygger på ett it-system med nya slumpmässigt utvalda frågor vid varje nytt prov. Därmed kommer möjligheterna att fuska minska avsevärt.

Regeringskansliet

Promemoria

2017-10-05

Arbetsmarknadsdepartementet

Konstitutionsutskottets granskningsärende – Beslut från riksdagens ombudsmän eller justitieombudsmännen (JO)

Konstitutionsutskottet har i en skrivelse den 14 september 2017 begärt att Regeringskansliet ska redovisa de åtgärder som vidtagits med anledning av dels den framställning som gjorts av JO enligt 4 § lagen (1986:765) med instruktion för Riksdagens ombudsmän, dels de beslut som har överlämnats av JO för kännedom under perioden den 23 maj 2013–den 30 juni 2017.

Arbetsmarknadsdepartementet lämnar härmed följande svar avseende de beslut som JO överlämnat till departementet för kännedom.

12. Beslut 2014-03-24; JO dnr 961-2013

Det framgår inte av beslutet att det har sänts till Arbetsmarknadsdepartementet för kännedom och såvitt har kunnat utredas så har det inte heller inkommit till departementet. Några åtgärder med anledning av beslutet har inte vidtagits.

56. Beslut 2017-03-21; JO dnr 6299-2015

Som framgår av JO:s beslut har Arbetsförmedlingen inkommit med en hemställan till Arbetsmarknadsdepartementet om att myndigheten ska ges möjlighet att meddela föreskrifter om undantag från kravet att redovisa aktiviteter i en aktivitetsrapport. Några åtgärder med anledning av Arbetsförmedlingens hemställan eller av JO:s beslut har ännu inte vidtagits. Ärendet bereds inom Regeringskansliet.

Bilaga 5.2

Beslut från riksdagens ombudsmän med framställan om lagändring				
23 maj 2013 - 30 juni 2017				
Nr	**Beslutsdatum**	**Angående**	**Dep.**	**Dnr**
1	2015-09-07	Behandlingen av en häktad person, lång väntan på transport från arresten till häkte	Ju	3315-2014
Beslut från riksdagens ombudsmän som översänts till departement eller utskott för kännedom				
23 maj 2013 - 30 juni 2017				
Nr	**Beslutsdatum**	**Angående**	**Dep.**	**Dnr**
1	2013-10-31	Ärende gällande konkursbo, kronofogde-ärende, m.m	Ju	3077-2012
2	2013-11-27	Handläggningen av ett ärende rörande omedelbart omhändertagande av barn enligt LVU	S	534-2013
3	2013-12-06	Ärende gällande rättigheter för intagna	Ju	4465-2012
4	2013-12-06	Rutiner gällande myndighetspost till en intagen (underlåtenhet att lämna över brev till den intagne, ej tillåtelse att förvara myndighetspost i bostadsrummet)	Ju	5061-2012
5	2013-12-06	Underlåtenhet att ge beslut på omhändertagen post	Ju	5239-2012
6	2013-12-06	Beslag av fotografier av en intagens vänner	Ju	5877-2011
7	2013-12-11	Behandlingen av en patient, bältesläggning m.m.	S	4471-2011
8	2013-12-17	Ifrågasatt placering av en 17-åring i häkte	Ju	6939-2012
9	2014-01-15	Tillfällig placering i häkte i avvaktan på ny anstaltsplats, underlåtenhet att underrätta den intagne om orsaken till förflyttningen	Ju	2346-2013
10	2014-01-23	Häktets agerande med anledning av domstols förordnande om omedelbar verkställighet av fängelsestraff och hävande av häktning	Ju	3020-2012
11	2014-02-28	Anmälan angående konsekvenser av administrativa misstag i ett ärende om LVM	S	7099-2013
12	2014-03-24	Handläggning av ett ärende rörande arbetslöshetsersättning, tillämpningen av 47 § ALF	A	961-2013
13	2014-03-27	Initiativärende med anledning av en inspektion. Bältesläggning	S	1169-2012
14	2014-04-22	Rutiner för underrättelse till närstående vid ankomst till häkte (s.k. ankomstsamtal)	Ju	1944-2013
15	2014-05-28	Möjligheterna för personer som är förvarstagna med stöd av utlänningslagen och placerade i häkte eller anstalt att hålla kontakt med omvärlden	Ju	5529-2012

16	2014-06-12	Initiativärende om förhållandena för en intagen som är placerad i avskildhet	Ju	6211-2013
17	2014-06-13	Ifrågasatt agerande i samband med gripande och husrannsakan	Ju	2978-2012
18	2014-06-25	Ifrågasatta rutiner gällande obetald fordonsskatt som skickas till kronofogdemyndigheten utan att kontrollera adress,m.m	Ju	3822-2013
19	2014-06-25	Mottagare har ej fått del av fakturor innan dessa förfallit	Ju	2732-2013
20	2014-09-05	Långsam handläggning av en anmälan till Socialstyrelsen om fel och brister i vården	S	3649-2013
21	2014-09-09	Ifrågasätter sekretessen vid hanteringen av patientjournaler. Anmälan baserad på tidnings-uppgifter	Ju, S	3032-2011
22	2014-11-03	Långsam handläggning av ett klagomål om fel i vården m.m.	S	4018-2014
23	2014-11-19	Initiativärende med anledning av inspektion. Ordningsregler för data och TV-spel	S	1170-2012
24	2015-02-04	Sekretesskyddade uppgifter rörande en intagen redovisade i beslut	Ju	392-2014
25	2015-04-13	Ifrågasatt hantering av sekretessbelagd uppgift	Ju	1993-2014
26	2015-04-13	Ifrågasatt hantering av sekretessbelagd uppgift	Ju	1994-2014
27	2015-06-15	Långsam handläggning av ärenden om att anvisa plats för tvångsvård (LVU och LVM)	S	260-2015
28	2015-06-15	Avslag på ansökan om SIS-plats för ungdom på ungdomshem, ifrågasatt kösituation	S	701-2015
29	2015-06-15	Handläggningen av ett ärende rörande barn(ungdom) som vårdas med stöd av LVU, angående brist på akutplats	S	785-2015
30	2015-06-15	Dröjsmål att anvisa plats	S	2446-2015
31	2015-10-28	Långsam handläggning av ett klagomålsärende	S	768-2015
32	2015-10-28	Långsam handläggning av en anmälan om åsidosättande av rutiner/riktlinjer i förlossningsvård	S	592-2015
33	2015-10-28	Långsam handläggning av ett klagomålsärende	S	673-2015
34	2015-10-28	Långsam handläggning av en anmälan om felbehandling i vården	S	7195-2014
35	2015-10-28	Långsam handläggning av beslut efter besök	S	5787-2014
36	2015-10-28	Långsam handläggning av anmälan	S	6244-2014
37	2015-10-28	Långsam handläggning av en anmälan	S	6330-2014
38	2016-01-15	Omhändertagande av tidskrifter, tidningar m.m.	S	1578-2014
39	2016-02-03	Intagen nekad att ringa s.k. ankomstsamtal	Ju	62-2015
40	2016-02-03	Intagen nekad att ringa s.k. ankomstsamtal	Ju	63-2015

41	2016-02-26	Initiativärende, frågor om överbeläggning vid LVM-hemmet och att hemmet låtit intagna som uppträtt våldsamt/hotfullt lämna hemmet	S	7163-2014
42	2016-03-31	Initiativ angående fördelning av s.k. ungdomsmål – uppföljning efter inspektioner	Ju	6615-2015
43	2016-03-31	Initiativ mot Södertörns tingsrätt angående fördelning av ungdomsmålen	Ju	282-2016
44	2016-05-19	Underlåtenhet att överlämna bl.a. kallelse till förvaltningsrätten till patient	S	3112-2015
45	2016-05-31	Handläggningen av ett ärende om återbetalning av pengar	Ju	3029-2015
46	2016-06-15	Handläggningen av ärenden som gäller ensamkommande barn som är gifta	S	394-2016
47	2016-06-15	Handläggningen av ärenden som gäller ensamkommande barn som är gifta	S	476-2016
48	2016-06-15	Handläggningen av ärenden som gäller ensamkommande barn som är gifta	S	692-2016
49	2016-06-22	Ifrågasatt agerande vid verkställighet av ett avvisnings-beslut; bl.a. fråga om det funnits rättsligt stöd för de tvångsåtgärder som vidtagits	Ju	836-2015
50	2016-06-22	Ifrågasatt agerande vid transport av en förvarstagen till hans hemlands-ambassad; bl.a. fråga om polisens möjligheter att tillgripa våld	Ju	1548-2015
51	2016-06-22	Ifrågasatt agerande vid transport av en förvarstagen till hans hemlandsambassad; bl.a. frågor om polisens möjlighet att tvinga en person till ett ambassadbesök mot dennes vilja	Ju	2488-2014
52	2016-06-23	Uppföljning av bl.a. Migrationsverkets långa handläggningstider i tillståndsärenden	Ju	2132-2015
53	2016-06-29	Ifrågasatt tvångsmedel	S	1747-2015
54	2016-06-30	Myndighetens hantering av sekretesskyddade personuppgifter	Ju	1136-2015
55	2016-09-15	Missnöje med handläggningen av ärende gällande fusk vid kunskapsprov för körkort och spridning av skarpa provfrågor	N	4412-2016
56	2017-03-21	Frågor om aktivitetsrapportering för personer med funktionsnedsättning	A	6299-2015
57	2017-06-09	Frågan om platsbrist vid de särskilda ungdomshemmen och LVM-hemmen	S	1896-2017

Bilaga 6.1

SVERIGES RIKSDAG

Stockholm 2017-09-19

Kommittéväsendet, bilaga 6.1

Övergripande beskrivning av de utredningar som regeringen har tillsatt under åren 1989, 1992, 1999, 2007, 2011 och 2015

1989

1 Begravningskostnader, dir. 1989:1 (Civildepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 26 januari 1989 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att kartlägga de kostnader som uppkommer i samband med begravning och undersöka om det föreligger ett behov av stöd för sådana kostnader genom ett ökat samhällsansvar.

Samråd (inte under egen rubrik): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 16 månader (uppdraget redovisas senast 1990-05-31).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg f.d. departementsrådet Ingvar Hjelmqvist till särskild utredare samt experter (företrädare för myndigheter) (skr. 1989/90:103 s. 154). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

2 Vissa frågor om organisation och ledning vid statens mät- och provråd m.m., dir. 1989:2 (Industridepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 26 januari 1989 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att utreda vissa frågor om organisation och ledning vid statens mät- och provråd, m.m. Av direktiven framgår att utgångspunkten i arbetet ska vara förslagen i en proposition om kontroll genom teknisk provning och om mätning.

Samråd: Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 3 månader (uppdraget redovisas senast 1989-04-14).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg departementsrådet Lars Ettarp till särskild utredare, sakkunniga (samtliga tjänstemän i Regeringskansliet) och experter (bl.a. företrädare för myndigheter) (skr. 1989/90:103 s. 137 f.).

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

3 Utvärdering av verksamheten hos ombudsmannen och nämnden mot etnisk diskriminering, dir. 1989:4 (Arbetsmarknadsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 9 februari 1989 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att utvärdera den verksamhet som bedrivits av Ombudsmannen mot etnisk diskriminering och Nämnden mot etnisk diskriminering. De båda myndigheterna inrättades den 1 juli 1986. I ett beslut från riksdagen om de nya myndigheterna ingick att en utvärdering borde göras efter omkring tre år.

Samråd (dock inte under egen rubrik): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 7 månader (uppdraget redovisas senast 1989-09-01).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg rättschefen Gertrud Holmqvist till särskild utredare (skr. 1989/90:103 s. 125). Det utsågs inte några sakkunniga och experter.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

4 Åtgärdsprogram för västra Skåne, dir. 1989:5 (Miljö- och energidepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 9 februari 1989 kommittédirektiven, och i direktiven tillkallas en delegation för att initiera och samordna åtgärder som väsentligt kan förbättra miljön i västra Skåne inom en tioårsperiod.

Samråd (inte under egen rubrik): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 22 månader (uppdraget redovisas senast 1990-12-01).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg kommunalrådet Uno Aldegren till delegationens ordförande, vice ordförande (riksdagsledamot), ledamöter (bl.a. företrädare för myndigheter, riksdagsledamot och kommunalråd) och experter (bl.a. företrädare för myndigheter) (skr. 1989/90:103 s. 166 f.). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Ja (sägs inget i direktiven om parlamentariskt inslag)

5 Svenska kyrkans ekonomiska och rättsliga förhållanden, dir. 1989:6 (Civildepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 16 februari 1989 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att, i enlighet med en framställning från 1988 års kyrkomöte, närmare klargöra svenska kyrkans ekonomiska och rättsliga förhållanden. Utredaren ska lämna en aktuell och fyllig redovisning för svenska kyrkans ekonomiska och rättsliga förhållanden i dag och hur dessa kan tänkas utformas vid olika förändringar av relationerna mellan staten och Svenska kyrkan.

Samråd (inte under egen rubrik): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 34 månader (uppdraget redovisas senast 1991-12-31).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg hovrättspresidenten Carl Axel Petri till särskild utredare samt sakkunniga (tjänsteman i Regeringskansliet och företrädare för kyrkan) (skr. 1989/90:103 s. 154). Det utsågs inte några experter.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

6 Utredning om vissa undervisningsfrågor i högskolan, dir. 1989:7 (Utbildningsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 16 februari 1989 kommittédirektiven, och i direktiven ges en kommitté i uppdrag att utreda vissa undervisningsfrågor i högskolan. Av direktiven framgår att kommittén ska analysera nuvarande förhållanden inom grundutbildningen i den svenska högskolan mot en internationell bakgrund och lämna förslag till åtgärder som syftar till att bättre utnyttja resurserna för högre utbildning.

Samråd (under rubriken Ramar för kommitténs arbete): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 34 månader (uppdraget redovisas senast 1991-12-31).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg rektorn Håkan Westling till kommitténs ordförande, ledamöter (bl.a. rektorer, akademiker och företrädare för organisationer), sakkunniga (tjänstemän i Regeringskansliet och rektor) och expert (tjänsteman i Regeringskansliet) (skr. 1989/90:103 s. 110).

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

7 Utredning om kårobligatoriet m.m., dir. 1989:8 (Utbildningsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 23 februari 1989 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att utreda konsekvenserna av ett eventuellt avskaffande av kårobligatoriet m.m.

Samråd (under rubriken Utredningsarbetet): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 20 månader (uppdraget redovisas senast 1990-10-01).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg professor emeritus Nils Stjernquist till särskild utredare och experter (tjänsteman i Regeringskansliet och företrädare för universitet och organisation) (skr. 1989/90:103 s. 110 f.). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

8 Åtgärdsprogram för Sundsvall-Timråregionen, dir. 1989:9 (Miljö- och energidepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 23 februari 1989 kommittédirektiven, och i direktiven ges en delegation i uppdrag att initiera och samordna åtgärder som väsentligt kan förbättra miljön i Sundsvall-Timråregionen inom en tioårsperiod.

Samråd (under rubriken Uppdraget): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 22 månader (uppdraget redovisas senast 1990-12-01).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg f.d. kommunalrådet Ivar Nordlander till delegationens ordförande, vice ordförande (ingenjör), ledamöter (bl.a. kommunalråd och företrädare för näringsliv och organisationer) och experter (bl.a. företrädare för myndigheter) (skr. 1989/90:103 s. 166 f.). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Ja (sägs inget i direktiven om parlamentariskt inslag).

9 Översyn av kärntekniklagstiftningen, dir. 1989:10 (Miljö- och energidepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 23 februari 1989 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att göra en översyn av lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet (kärntekniklagen) och förordningen (1984:14) om kärnteknisk verksamhet (kärnteknikförordningen). Av direktiven framgår att översynen främst ska syfta till en kartläggning och till förslag i fråga om

- hur villkor och föreskrifter för kärnteknisk verksamhet meddelas
- kärntekniklagens regler om hur kärnämne och kärnavfall definieras
- lagring, hantering, bearbetning och slutförvaring av utländskt kärnavfall i Sverige
- kärntekniklagens regler om teknologiöverföring till utlandet
- utformningen av kärntekniklagens regler om tillståndshavarens ansvar för säkerheten
- behovet av särskild åtalsprövning på kärnteknikområdet
- vissa regler i kärnteknikförordningen, bl.a. de som berör tillstånd och tillsyn och samordningen med strålskyddslagstiftningen
- bilagan till kärnteknikförordningen med förteckning över utrustning och material m.m. som inte får föras ut ur riket utan tillstånd av regeringen
- anpassningen av den svenska kärntekniklagstiftningen till de internationella överenskommelser som Sverige har ingått på kärnenergiområdet.

Samråd (under rubriken Riktlinjer för en översyn): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 23 månader (uppdraget redovisas senast 1991-01-01).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg lagmannen Bengt Eliasson till särskild utredare, sakkunniga (bl.a. tjänstemän i Regeringskansliet och företrädare för myndigheter) och experter (bl.a. företrädare för näringslivet) (skr. 1989/90:103 s. 168 f.).

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

10 Former för organisation av huvudmannaskapet för flygplatser, dir. 1989:11 (Kommunikationsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 2 mars 1989 kommittédirektiven, och i direktiven ges en kommitté i uppdrag att utreda frågor som rör huvudmannaskapet för de flygplatser som ingår i inrikesflygets primärnät. Av direktiven framgår att i uppdraget ingår att finna enhetliga former och principer för huvudmannaskapet för dessa flygplatser och att förslag till huvudmannaskapslösningar måste kunna förenas med krav på ett samlat statligt inflytande över de primärflygplatser som drivs av Luftfartsverket. Därutöver ska kommittén utreda möjligheten till ökat lokalt och regionalt inflytande genom t.ex. delägarskap i landets primärflygplatser, varvid dock nationellt strategiska flygplatser generellt bör undantas.

Samråd (under rubriken Utredningsuppdraget): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 14 månader (uppdraget redovisas senast 1990-05-31).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg generaldirektören Hans Sandebring till kommitténs ordförande och ledamöter (riksdagsledamöter) (skr. 1989/90:103 s. 65). Det utsågs inte några sakkunniga och experter.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Ja (sägs inget i direktiven om parlamentariskt inslag).

11 Förstärkt konkurrenspolitik, dir. 1989:12 (Civildepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 2 mars 1989 kommittédirektiven, och i direktiven ges en kommitté i uppdrag att utreda hur konkurrenspolitiken ytterligare kan förstärkas. Kommittén ska

- kartlägga hur konkurrensförhållandena har förändrats inom olika sektorer av ekonomin under de senaste tio åren samt analysera vilken betydelse konkurrensförhållandena har för att de centrala ekonomisk-politiska målen ska kunna uppnås
- med utgångspunkt i den genomförda analysen och uppmärksammade brister föreslå åtgärder som verksamt kan bidra till en ökad konkurrens samt överväga ändringar av konkurrenslagstiftningen
- särskilt analysera konkurrensförhållandena inom reglerade sektorer och föreslå åtgärder som ökar konkurrensen och pröva om konkurrenslagstiftningen i ökad utsträckning kan tillämpas inom dessa sektorer
- kartlägga och analysera konsumenternas möjligheter att få en klar och entydig prisinformation och om det behövs överväga en lagreglering av prisinformation till konsumenter
- i sina förslag ta till vara möjligheter till harmonisering med EG:s konkurrenspolitik.

Samråd: Framgår inte av direktiven.

Utredningstid: Ca 22 månader (uppdraget redovisas senast 1990-12-31).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg generaldirektören Claes-Eric Norrbom till kommitténs ordförande, ledamöter (riksdagsledamöter, företrädare för myndighet och akademiker), sakkunniga (bl.a. tjänstemän i Regeringskansliet och företrädare för myndigheter och näringslivet) och experter (tjänstemän i Regeringskansliet och företrädare för myndighet) (skr. 1989/90:103 s. 155).

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Ja (sägs inget i direktiven om parlamentariskt inslag).

12 En reformering av budgetpropositionen, dir. 1989:13 (Civildepartementet)
Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 23 februari 1989 kommittédirektiven, och i direktiven ges en kommitté i uppdrag att göra en översyn av budgetpropositionens innehåll och utformning m.m.

Samråd (under rubriken Utredningsarbetet): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 16 månader (uppdraget redovisas senast 1990-06-30).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg landshövdingen Björn Molin till kommitténs ordförande, ledamöter (bl.a. riksdagsledamöter och tjänsteman i Regeringskansliet), sakkunniga (bl.a. tjänstemän i Regeringskansliet) och experter (domstolsjurist och språkexpert) (skr. 1989/90:103 s. 156).

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Ja (sägs inget i direktiven om parlamentariskt inslag).

13 Utvärdering av prövningsförfarandets effekter i ärenden om tillstånd till vapenfri tjänst, dir. 1989:14 (Försvarsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 16 mars 1989 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att utvärdera effekterna av prövningsförfarandet i ärenden om tillstånd till vapenfri tjänst.

Samråd: Framgår inte av direktiven.

Utredningstid: Ca 9 månader (uppdraget redovisas senast 1989-12-31).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg kanslichefen Stig Nyberg till särskild utredare (skr. 1989/90:103 s. 45). Det utsågs inte några sakkunniga och experter.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

14 Underlag för ställningstaganden om den framtida TV-politiken, dir. 1989:15 (Utbildningsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 13 april 1989 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att utarbeta ett underlag för ställningstaganden om den framtida tv-politiken.

Samråd (under rubriken Utredningsarbetet): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 5 månader (uppdraget redovisas senast 1989-09-30).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg statssekreteraren Sverker Gustavsson till särskild utredare, sakkunnig (tjänsteman i Regeringskansliet) och experter (bl.a. tjänstemän i Regeringskansliet och företrädare för myndigheter) (skr. 1989/90:103 s. 111 f.).

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

15 Kommitté för frågor om skola – skolbarnsomsorg, dir. 1989:16 (Utbildningsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 20 april 1989 kommittédirektiven, och i direktiven ges en kommitté i uppdrag att främja ett närmande mellan skola och skolbarnsomsorg. Av direktiven framgår att kommittén ska följa, stimulera och påskynda en utveckling i riktning mot en organisatoriskt och pedagogiskt samlad verksamhet för skola och skolbarnsomsorg.

Samråd (under rubriken Utredningsarbetet): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 24 månader (uppdraget redovisas senast 1991-04-01).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg statssekreteraren Sture Korpi till kommitténs ordförande, ledamöter (bl.a. företrädare för myndigheter) och sakkunniga (samtliga tjänstemän i Regeringskansliet) (skr. 1989/90:103 s. 112). Det utsågs inte några experter.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

16 Översyn av formerna för Postverkets och Televerkets kundvillkor, dir. 1989:18 (Kommunikationsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 20 april 1989 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att se över formerna för Postverkets och Televerkets reglering av sina rättsförhållanden med enskilda. Av direktiven framgår att i de

fall rättsförhållandena kan anses vara av privaträttslig art bör de om möjligt regleras på annat sätt än genom föreskrifter.

Samråd (under rubriken Utredningsarbetet): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 13 månader (uppdraget redovisas senast 1990-05-30).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg kammarrättslagmannen Valter Nilsson till särskild utredare samt experter (bl.a. företrädare för myndigheter och näringslivet) (skr. 1989/90:103 s. 65 f.). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

17 Utrednings- och forskningsprogram om produktivitetsutvecklingen i näringslivet, dir. 1989:19 (Industridepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 28 september 1989 kommittédirektiven, och i direktiven ges en delegation i uppdrag att analysera utvecklingen av produktiviteten i svenskt näringsliv. Av direktiven framgår att syftet med uppdraget ska vara att ge regeringen underlag för åtgärder som främjar produktivitetstillväxten.

Samråd (under rubriken Arbetets inriktning): Framgår av direktiven. Av direktiven framgår att till delegationen bör knytas en referensgrupp med representanter för de berörda myndigheterna, de fackliga organisationerna och näringslivet.

Utredningstid: Ca 39 månader (uppdraget redovisas senast 1992-12-31).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg generaldirektören Allan Larsson till delegationens ordförande samt ledamöter (akademiker och företrädare för myndigheter) (skr. 1989/90:103 s. 138). Det utsågs inte några sakkunniga och experter. Det finns ingen uppgift om referensgruppen i kommittéberättelsen.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

18 Kommunalisering av särskolan, dir. 1989:20 (Utbildningsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 20 april 1989 kommittédirektiven, och i direktiven ges en kommitté i uppdrag att bl.a. utreda frågan om huvudmannaskapet för särskolan. Av direktiven framgår att kommitténs huvuduppgift bör vara att överväga frågan om ett generellt överförande av ansvaret för särskolan från landstingskommunerna till primärkommunerna och i så fall lämna förslag till hur ett sådant överförande ska genomföras.

Samråd: Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 19 månader (uppdraget redovisas senast 1990-12-01).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg generaldirektören Christina Rogestam till kommitténs ordförande, ledamöter (bl.a. företrädare för myndigheter), sakkunniga (samtliga tjänstemän i Regeringskansliet) och expert (tjänsteman i Regeringskansliet) (skr. 1989/90:103 s. 113 f.).

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

19 Utredning om service, stöd och vård till psykiskt störda, dir. 1989:22 (Socialdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 11 maj 1989 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att överväga och föreslå olika åtgärder för att uppnå en förbättrad och effektivare service och vård till psykiskt störda. Av direktiven framgår att utredningen ska kartlägga situationen inom psykiatrin och utvärdera effekterna av den förändring från slutna till öppna vårdformer som skett under 1980-talet. Utifrån analyserna ska utredningen bl.a. överväga

- roller och former för samarbete mellan vårdsektorn och andra samhällssektorer och former för samverkan med frivilligorganisationer och närstående
- behov och utformning av en samordnande funktion för psykiskt långtidssjuka med beaktande av bl.a. behovet av stöd till varaktiga kontakter med arbetsmarknaden
- behov och utformning av en samordnande funktion för tidigt störda barn och ungdomar
- psykoterapins och psykoanalysens ställning i vården
- den geropsykiatriska kompetensens roll och ställning
- den specialiserade psykiatriska vårdens utformning och avgränsning mot andra vårdområden inklusive en bedömning av behovet av specialisering exempelvis i form av särskilda katastrofresurser
- åtgärder för en förbättrad forskning, utvärdering och uppföljning beträffande psykiatrins förändring.

Samråd (under rubriken Ramar för utredningens arbete): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 43 månader (uppdraget redovisas under 1992).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg generaldirektören Maj-Britt Sandlund till särskild utredare, sakkunniga (bl.a. företrädare för myndigheter) och experter (bl.a. företrädare för organisationer, läkare, psykolog och kurator) (skr. 1989/90:103 s. 60).

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

20 Översyn av kostnaderna för att driva teaterverksamhet, dir. 1989:23 (Utbildningsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 25 maj 1989 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att göra en översyn av kostnaderna för att driva teaterverksamhet. I uppdraget ingår

- att redovisa och analysera vilka faktorer som påverkat och påverkar kostnadsutvecklingen inom teaterområdet och jämföra denna med den allmänna kostnadsutvecklingen i samhället i övrigt
- att göra jämförelser med några andra länder vad gäller kostnadsutvecklingen för olika typer av teaterverksamhet
- att belysa hur de totala ekonomiska resurserna utnyttjas i teatrarnas verksamhet
- att belysa hur produktivitetsutvecklingen har varit vid teatrarna och redovisa vilka åtgärder som vidtagits för att förbättra produktiviteten.

I direktiven framhålls att översynen i första hand bör inriktas på de teaterinstitutioner för vilka staten har huvudansvaret, dvs. Operan, Dramatiska teatern och Svenska riksteatern, men även bör innehålla en bedömning av huruvida slutsatserna är tillämpliga på andra teaterinstitutioner i landet.

Samråd (under rubriken Utredningsuppdraget): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 23 månader (uppdraget redovisas senast 1991-04-30).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg generaldirektören Arne Kardell till särskild utredare samt experter (företrädare för myndigheter) (skr. 1989/90:103 s. 113). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

21 Det kommunala inflytandet vid regeringens tillåtlighetsprövning av vissa industrianläggningar m.m., dir. 1989:24 (Bostadsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 25 maj 1989 kommittédirektiven, och i direktiven ges en kommitté i uppdrag att överväga och precisera det kommunala inflytandet vid regeringens tillåtlighetsprövning av vissa industrianläggningar m.m. enligt 4 kap. lagen (1987:12) om hushållning med naturresurser m.m. (naturresurslagen). Av direktiven framgår att arbetet bör ske med utgångspunkt i riksdagens uttalande om behovet av ytterligare överväganden om det kommunala vetot (rskr. 1986/87:34).

Samråd: Framgår inte av direktiven.

Utredningstid: Ca 7 månader (uppdraget redovisas senast 1989-12-31).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg f.d. statsrådet Svante Lundkvist till kommitténs ordförande, ledamöter (i huvudsak riksdagsledamöter) och experter (samtliga tjänstemän i Regeringskansliet) (skr. 1989/90:103 s. 129 f.). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Ja (sägs inget i direktiven om parlamentariskt inslag).

22 Förenklad handläggning av ansökningar om bostadslån m.m., dir. 1989:25 (Bostadsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 25 maj 1989 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att föreslå sådana förändringar som behövs för att ansökningar om bostadslån ska kunna handläggas enklare och snabbare.

Samråd: Framgår inte av direktiven.

Utredningstid: Ca 5 månader (uppdraget redovisas senast 1989-10-31).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg länsbostadsdirektören Bengt Hallberg till särskild utredare (skr. 1989/90:103 s. 130). Det utsågs inte några sakkunniga och experter.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

23 Översyn av datalagen (1973:289), dir. 1989:26 (Justitiedepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 25 maj 1989 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att göra en översyn av datalagen från såväl saklig som lagteknisk synpunkt. Av direktiven framgår att med tanke på de frågor som en sådan översyn kan väntas omfatta behövs också en parlamentarisk medverkan men att denna bör komma i ett senare skede. Den särskilda utredaren bör identifiera vilka reformbehov som finns och ange hur dessa kan tänkas bli tillgodosedda. Detta inledande arbete bör kunna resultera i ett underlag för närmare riktlinjer från regeringens sida för det fortsatta arbetet

under parlamentarisk medverkan. I direktiven framhålls att den särskilda utredaren bör ha stor frihet att bedöma vilka frågor som behöver övervägas inom ramen för översynen av datalagen. Av direktiven framgår att syftet med översynen bör vara att med bibehållet gott skydd mot otillbörliga intrång i den personliga integriteten skapa enkla och lättfattliga regler. Dessa bör om möjligt utformas så att de inte anknyter till någon viss datorteknik utan kan tillämpas också på förväntade användningar av datorstödda informationssystem.

Samråd (under rubriken Utgångspunkter för utredningsarbetet): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 34 månader (uppdraget redovisas senast första kvartalet 1992).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg lagmannen Ulf Arrfelt till särskild utredare samt experter (bl.a. tjänstemän i Regeringskansliet, företrädare för myndigheter och domare) (skr. 1989/90:103 s. 25). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

24 Utredning om taxering av bostadsrättsfastigheter m.m., dir. 1989:27 (Finansdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 8 juni 1989 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att utreda hur ett system för värdering av fastigheter som ägs av bostadsrättsföreningar kan utformas som underlag för taxering samt att lämna förslag till lagstiftning om detta. I utredningsuppdraget ingår även att behandla en närliggande fråga, nämligen den löpande beskattningen av bostadsrättsföreningar.

Samråd: Framgår inte av direktiven.

Utredningstid: Ca 30 månader (framgår inte tydligt av direktiven när uppdraget ska redovisas; i kommittéberättelsen finns uppgift om att uppdraget ska slutredovisas under andra halvåret 1991).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg f.d. justitieombudsmannen Per Anclow till särskild utredare, sakkunniga (tjänsteman i Regeringskansliet och domare) och experter (bl.a. företrädare för myndigheter, organisationer och näringslivet och icke ordinarie domare) (skr. 1989/90:103 s. 91 f.).

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

25 Den statliga redovisningsrevisionen i framtiden, dir. 1989:28 (Civildepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 25 maj 1989 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att göra en översyn av den statliga redovisningsrevisionen.

Samråd (under rubriken Utredningsarbetet): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 15 månader (uppdraget redovisas senast 1990-08-31).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg överdirektören Åke Gustafsson till särskild utredare, sakkunniga (tjänstemän i Regeringskansliet, företrädare för myndigheter och akademiker) och experter (bl.a. företrädare för myndigheter och näringslivet och tjänsteman i Regeringskansliet) (skr. 1989/90:103 s. 156 f.).

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

26 Översyn av boendekostnaderna m.m., dir. 1989:29 (Bostadsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 8 juni 1989 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att se över det nuvarande bostadsfinansieringssystemet och föreslå de förändringar av detta som utredaren finner påkallade.

Samråd (under rubriken Mitt förslag): Framgår av direktiven. Av direktiven framgår att utredaren i sitt arbete ska ha direkt kontakt med företrädare för de politiska partierna och med parterna på bostadsmarknaden.

Utredningstid: Ca 3 månader (uppdraget redovisas senast 1989-09-15).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg sakkunnige Bengt Ove Birgersson till särskild utredare och expert (tjänsteman i Regeringskansliet) (skr. 1989/90:103 s. 103). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Ja (utredaren ska ha kontakt med bl.a. företrädare för de politiska partierna).

27 Översyn av de statliga insatserna för att förbättra konstnärskapets villkor, dir. 1989:30 (Utbildningsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 8 juni 1989 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att kartlägga de konstnärliga och litterära yrkesutövarnas arbetsvillkor och utvärdera hittills gjorda statliga insatser för dessa yrkesgrupper. Av direktiven framgår att utredaren förutsätts dra slutsatser av sina iakttagelser och lämna nödvändiga förslag.

Samråd (under rubriken Uppdraget): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 10 månader (uppdraget redovisas senast 1990-04-30).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg generaldirektören Carl Tham till särskild utredare samt experter (bl.a. företrädare för organisation) (skr. 1989/90:103 s. 112 f.). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

28 Översyn av Sveriges lantbruksuniversitet, dir. 1989:31 (Jordbruksdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 8 juni 1989 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att se över verksamhetens inriktning och styrning vid Sveriges lantbruksuniversitet.

Samråd (under rubriken Utgångspunkter för uppdraget): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 25 månader (uppdraget redovisas senast 1991-07-01).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg professorn Ingvar Lindqvist till särskild utredare (skr. 1990/91:103 s. 112 f.). Det utsågs inte några sakkunniga och experter.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

29 Översyn av miljöskyddslagstiftningen, dir. 1989:32 (Miljö- och energidepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 11 maj 1989 kommittédirektiven, och i direktiven ges en kommitté med parlamentarisk sammansättning i uppdrag att se över miljöskyddslagstiftningen. Av direktiven framgår att kommittén ska utreda hur de olika lagarna som gäller miljöskydd ska kunna bli effektivare i arbetet för en bättre miljö. Lagarna ska enligt direktiven på ett bättre sätt samordnas och bli lättare att överblicka och tillämpa. Förslag ska presenteras till hur skärpta miljökrav ska återspeglas i lagstiftningen. Av direktiven framgår att översynen ska gälla såväl de allmänna miljörättsliga reglerna i miljöskyddslagstiftningen som med dessa sammanhängande bestämmelser om straff och andra sanktioner vid överträdelser. En ambition bör vara att lagstiftningen ska medverka till att utsläppen från industrier och andra miljöstörande anläggningar steg för steg kan minskas till ofarliga nivåer. I direktiven framhålls att kommittén bör ha som en utgångspunkt den individuella prövning som gäller för närvarande enligt miljöskyddslagen (1969:387) i ärenden om tillstånd till och villkor för miljöfarlig verksamhet. Kommittén ska överväga möjligheten att i vissa fall utöka användningen av generella föreskrifter. Kommittén ska också utreda förutsättningarna för regler enligt vilka tillkommande utsläpp inte får medföra ökade belastningar på miljön. Ändamålet med utredningen ska enligt direktiven vara att utforma förslag till en lagstiftning som bidrar till att miljöhänsynen genomsyrar alla samhällssektorer. Lagar och andra föreskrifter ska samordnas så att nya miljöproblem kan förebyggas och gamla avhjälpas effektivare. Utgångspunkten för utformningen av bestämmelserna om sanktioner i den lagstiftning som syftar till ett bättre miljöskydd måste vara att reglerna ska ge bättre förutsättningar för en effektiv bekämpning av överträdelser. De ekonomiska konsekvenserna av förslagen på både samhälls- och företagsnivå ska redovisas.

Samråd (under rubriken Arbetsformer): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Delbetänkande ca 20 månader (uppdraget redovisas i ett delbetänkande senast 1991-01-31 och därefter ska regeringen återkomma om hur det fortsatta utredningsarbetet ska bedrivas).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg justitierådet Staffan Vängby till kommitténs ordförande, ledamöter (bl.a. riksdagsledamöter och kommunalråd), sakkunniga (bl.a. företrädare för myndigheter, organisationer och näringslivet och tjänsteman i Regeringskansliet) och experter (bl.a. tjänstemän i Regeringskansliet, företrädare för myndigheter, åklagare och domare) (skr. 1990/91:103 s. 163 f.).

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Ja

30 Utredning om beskattning av den finansiella sektorn, dir. 1989:35 (Finansdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 21 juni 1989 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att utreda beskattningen av den finansiella sektorn.

Samråd: Framgår inte av direktiven.

Utredningstid: Ca 11 månader (uppdraget redovisas senast 1990-05-31).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg ambassadören Kurt Malmgren till särskild utredare och experter (bl.a. företrädare för myndigheter, tjänstemän i Regeringskansliet och akademiker) (skr. 1990/91:103 s. 83). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

31 Översyn av huvudmannaskapet för bilregistret m.m., dir. 1989:37 (Kommunikationsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 8 juni 1989 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att förutsättningslöst pröva om huvudmannaskapet på regional nivå för bilregistret och för vägtrafikbeskattningen bör ändras.

Samråd (under rubriken Övriga frågor): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 14 månader (uppdraget redovisas senast 1990-08-15).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg länsrådet Hans Åkerlund till särskild utredare samt experter (bl.a. företrädare för myndigheter) (skr. 1990/91:103 s. 66). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

32 Översyn av statens roll i det exportfrämjande arbetet genom Sveriges exportråd, dir. 1989:38 (Utrikesdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 21 juni 1989 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att göra en förutsättningslös översyn av statens roll i det exportfrämjande arbete som drivs genom Sveriges exportråd. Av direktiven framgår att utredaren bl.a. ska analysera om, och i sådant fall hur, målen och förutsättningarna för det statliga engagemanget förändrats samt föreslå de förändringar som denna analys kan föranleda.

Samråd (under rubriken Uppdraget): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 16 månader (uppdraget redovisas senast 1990-10-01).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg f.d. generaldirektören Axel Wallén till särskild utredare samt experter (ekonom, konsult och utredare) (skr. 1990/91:103 s. 37 f.). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

33 Översyn av svenskt multilateralt utvecklingssamarbete, dir. 1989:39 (Utrikes-departementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 13 juli 1989 kommittédirektiven, och i direktiven ges en kommitté i uppdrag att göra en översyn av det svenska multilaterala biståndet och göra en bedömning av på vilka sätt det bidrar till att uppfylla Sveriges biståndspolitiska mål.

Samråd (under rubriken Uppdraget): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 18 månader (uppdraget redovisas senast 1991-01-31).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg f.d. vice riksbankschefen Hans Lundström till kommitténs ordförande och ledamöter (samtliga riksdagsledamöter) (skr. 1990/91:103 s. 37). Det utsågs inte några sakkunniga och experter.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Ja (sägs inget i direktiven om parlamentariskt inslag).

34 Översyn av behov och organisation av personalutbildning inom totalförsvaret, dir. 1989:40 (Försvarsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 29 juni 1989 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att se över uppläggningen och organisationen av personalutbildning inom Försvarsdepartementets verksamhetsområde och därvid precisera mål och uppgifter för berörda utbildningsanordnare. Vidare ska de närmare förutsättningarna för att personal inom den civila delen av totalförsvaret ska få kvalificerad vidareutbildning utredas.

Samråd (under rubriken Uppdraget): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 10 månader (uppdraget redovisas senast 1990-04-30).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg överdirektören Jan Nilsson till särskild utredare, sakkunnig (företrädare för organisation) och experter (bl.a. företrädare för myndigheter och tjänsteman i Regeringskansliet) (skr. 1990/91:103 s. 41 f.).

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

35 Utredning om särskild redovisningsmetod för enskild näringsverksamhet, dir. 1989:41 (Finansdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 17 augusti 1989 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att utarbeta en modell till en särskild redovisningsmetod för enskild näringsverksamhet.

Samråd: Framgår inte av direktiven.

Utredningstid: Ca 4 månader (framgår inte exakt av direktiven – utredaren bör redovisa sitt arbete i sådan tid att betänkandet och remissynpunkter på det finns tillgängliga vid beredningen av de förslag som ska lämnas till Lagrådet och riksdagen våren 1990 – det innebär att utredningsarbetet måste bedrivas mycket skyndsamt – troligen årsskiftet 1989/90).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg professorn Sven-Olof Lodin till särskild utredare samt experter (bl.a. företrädare för myndigheter och näringslivet, domare och tjänsteman i Regeringskansliet) (skr. 1990/91:103 s. 93). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

36 Utredning om en självständig högskoleenhet på idrottens område i Stockholm, dir. 1989:42 (Utbildningsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 31 augusti 1989 kommittédirektiven. Av direktiven framgår att med anledning av ett beslut från riksdagen om att regeringen bör förelägga riksdagen förslag om en självständig högskoleenhet i Stockholm för grundläggande högskoleutbildning på idrottens område ges en särskild utredare i uppdrag att ta fram underlag för ett sådant förslag.

Samråd (under rubriken Uppdraget): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 8 månader (uppdraget redovisas senast 1990-04-01).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg sakkunnige Christer Wretborn till särskild utredare (skr. 1990/91:103 s. 114). Det utsågs inte några sakkunniga och experter.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

37 Översyn av instansordningen i utlänningsärenden m.m., dir. 1989:43 (Arbetsmarknadsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 7 september 1989 kommittédirektiven, och i direktiven ges en parlamentarisk kommitté i uppdrag att utreda instansordningen i utlänningsärenden m.m.

Samråd (under rubriken Utredningsarbetet): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 12 månader (framgår inte exakt av direktiven – arbetet i kommittén bör vara slutfört i sådan tid att förslag till riksdagen kan behandlas under våren 1991 – troligen hösten 1990).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg justitierådet Johan Munck till kommitténs ordförande, ledamöter (samtliga riksdagsledamöter), sakkunnig (tjänsteman i Regeringskansliet) och experter (bl.a. företrädare för myndigheter, tjänsteman i Regeringskansliet och icke ordinarie domare) (skr. 1990/91:103 s. 125 f.).

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Ja

38 Översyn av hyreslagstiftningen, dir. 1989:44 (Bostadsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 28 september 1989 kommittédirektiven, och i direktiven ges en parlamentarisk kommitté i uppdrag att se över hyreslagstiftningen. Av direktiven framgår att kommittén bl.a. bör utreda frågor om förverkande av hyresrätt, förbudet mot särskild ersättning för hyresrätt, andrahandsuthyrning och avståenden från besittningsskydd. En språklig översyn av hyreslagen bör också göras. Kommittén bör dessutom ta upp vissa frågor om bostadsförvaltning, hyresgästernas inflytande vid ombyggnad m.m. och om tillstånd att förvärva en hyresfastighet.

Samråd (inte under egen rubrik): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 27 månader (uppdraget redovisas senast 1991-12-31).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg justitierådet Johan Lind till kommitténs ordförande, ledamöter (samtliga riksdagsledamöter) och experter (bl.a. företrädare för myndigheter, organisationer och näringslivet, domare och språkexpert) (skr. 1990/91:103 s. 131). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Ja

39 Organisationskommitté för statliga arkivdepåer, dir. 1989:46 (Utbildningsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 5 oktober 1989 kommittédirektiven, och i direktiven ges en kommitté i uppdrag att upprätta en plan för försörjningen av statliga arkivdepåer.

Samråd (under rubriken Uppdraget): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 12 månader (uppdraget redovisas senast 1990-10-31).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg planeringsdirektören Thomas Norell till kommitténs ordförande, ledamöter (företrädare för myndighet och tjänstemän i Regeringskansliet) och experter (företrädare för myndighet och tjänsteman i Regeringskansliet) (skr. 1990/91:103 s. 114 f.). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

40 Plan för ombyggnad av Sagerska huset till permanent statsministerbostad, dir. 1989:47 (Statsrådsberedningen)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 31 augusti 1989 kommittédirektiven, och i direktiven ges en kommitté i uppdrag att föreslå en ombyggnadsplan för Sagerska husets omvandling till permanent statsministerbostad. Av direktiven framgår att planen ska förena rimliga krav på bl.a. byggnadsteknik, säkerhetsaspekter och kulturhistoriskt bevarande.

Samråd: Framgår inte av direktiven.

Utredningstid: Ca 4 månader (uppdraget redovisas senast 1989-12-31).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg generaldirektören Lars Ag till kommitténs ordförande, ledamöter (riksdagsledamot och ambassadör) och experter (företrädare för myndigheter) (skr. 1989/90:103 s. 11). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Ja (sägs inget i direktiven om parlamentariskt inslag).

41 Ungdomars villkor på 90-talet, dir. 1989:48 (Civildepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 5 oktober 1989 kommittédirektiven, och i direktiven ges en kommitté i uppdrag att utreda hur demokrati och jämlikhet för ungdomar kan stärkas. Kommittén ska också utreda hur svenska ungdomars möjligheter att delta i det internationella ungdomsutbytet kan förbättras.

Samråd (under rubriken Arbetets bedrivande): Framgår av direktiven. Av direktiven framgår att när det gäller en viss del av arbetet bör till kommittén knytas en referensgrupp bestående av invandrarungdomar.

Utredningstid: Ca 19 månader (uppdraget redovisas senast 1991-05-30).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg journalisten Kerstin Gulbrandsen till kommitténs ordförande, ledamöter (bl.a. riksdagsledamot, politiska sekreterare och företrädare för organisationer), sakkunniga (samtliga tjänstemän i Regeringskansliet) och experter (bl.a. företrädare för myndigheter och tjänstemän i Regeringskansliet) (skr. 1990/91:103 s. 147 f.). I kommittéberättelsen finns uppgifter om referensgruppen och dess sammansättning.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Ja (sägs inget i direktiven om parlamentariskt inslag).

42 Organisation av viss statlig förhandlingsverksamhet, dir. 1989:49 (Finansdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 12 oktober 1989 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att utreda den

framtida organisationen av den förhandlingsverksamhet som bedrivs av främst statens förhandlingsnämnd.

Samråd (under rubriken Utredningen): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 1 månad (uppdraget redovisas senast 1989-11-15).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg rationaliseringschefen Åke Hjalmarsson till särskild utredare, sakkunniga (tjänstemän i Regeringskansliet och politisk tjänsteman i Regeringskansliet) och experter (bl.a. företrädare för myndigheter och tjänsteman i Regeringskansliet) (skr. 1989/90:103 s. 93 f.).

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

43 En översyn av lagstiftningen om offentlig anställning, dir. 1989:50 (Civildepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 12 oktober 1989 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att se över lagstiftningen om offentlig anställning. Av direktiven framgår att översynen ska ha tre huvudsyften. För det första ska lagstiftningen utformas så, att den skapar bättre förutsättningar för förnyelsen av den offentliga sektorn i linje med den förändrade synen på offentlig anställning och offentlig personalpolitik. Lagstiftningen ska – så långt som det är möjligt med hänsyn främst till demokratisk styrning, insyn och rättssäkerhet – stämma överens med vad som tillämpas inom arbetsmarknaden i stort. För det andra ska sådana regler som inte kan anses grundläggande för arbetstagarnas rättsställning utmönstras ur lagstiftningen. För det tredje ska lagstiftningen göras enklare att förstå, överblicka och tillämpa för dem som i olika egenskaper har att syssla med frågor om offentliga anställningar.

Samråd (under rubriken Uppdragets genomförande): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 26 månader (uppdraget redovisas senast 1991-12-31).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg generaldirektören Börje Hårdefelt till särskild utredare, sakkunniga (tjänstemän i Regeringskansliet, icke ordinarie domare och företrädare för organisation) och experter (företrädare för myndigheter och domare) (skr. 1990/91:103 s. 148 f.).

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

44 Utredning om beskattningen av alkoholhaltiga drycker, dir. 1989:51 (Finansdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 19 oktober 1989 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att utreda frågan om beskattningen av alkoholhaltiga drycker.

Samråd: Framgår inte av direktiven.

Utredningstid: Ca 14 månader (uppdraget redovisas senast 1990-12-31).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg generaldirektören Lennart Nilsson till särskild utredare samt experter (bl.a. företrädare för myndigheter och näringslivet, tjänstemän i Regeringskansliet och icke ordinarie domare) (skr. 1990/91:103 s. 84 f.). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

45 Det allmännas skadeståndsansvar, dir. 1989:52 (Justitiedepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 2 november 1989 kommittédirektiven, och i direktiven ges en kommitté i uppdrag att se över reglerna om det allmännas skadeståndsansvar. Av direktiven framgår att kommitténs huvuduppgift blir att göra en förutsättningslös och allsidig analys av i vilken utsträckning det allmänna bör svara för skador som uppkommer för enskilda i samband med myndighetsutövning. Kommittén bör därvid undersöka bl.a.

- om det allmännas ansvar enligt skadeståndslagen för fel eller försummelser vid myndighetsutövning bör vidgas så att det inte krävs ett lika nära samband med myndighetsutövningen som för närvarande
- om det på vissa särskilda rättsområden bör införas ett strikt skadeståndsansvar för det allmänna i samband med myndighetsutövning
- om ersättning som det allmänna ska betala till enskilda på grund av skador som uppkommit i samband med myndighetsutövning bör bestämmas under hänsynstagande till andra omständigheter än sådana som har rent ekonomisk betydelse.

Därutöver ska kommittén utförligt belysa de ekonomiska konsekvenserna för staten och kommunerna av de förändringar i det allmännas skadeståndsansvar som kan bli aktuella.

Samråd (under rubriken Övrigt): Framgår av direktiven. Av direktiven framgår att utredningen bör bedrivas under parlamentarisk medverkan.

Utredningstid: Ca 37 månader (uppdraget redovisas senast 1992-12-31).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg förbundsjuristen Sören Mannheimer till kommitténs ordförande, ledamöter (huvudsakligen riksdagsledamöter), sakkunniga (domare och företrädare för myndigheter) och experter (icke ordinarie domare) (skr. 1990/91:103 s. 21 f.).

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Ja

46 Utredning om skatt på vissa spel, dir. 1989:53 (Finansdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 16 november 1989 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att utreda skatten på de spel som anordnas av AB Tipstjänst, Svenska penninglotteriet AB och AB Trav och Galopp (ATG).

Samråd: Framgår inte av direktiven.

Utredningstid: Ca 6 månader (uppdraget redovisas senast 1990-05-30).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg regeringsrådet Arne Baekkevold till särskild utredare, sakkunniga (tjänsteman i Regeringskansliet och icke ordinarie domare) och experter (bl.a. företrädare för myndigheter, organisationer och näringslivet och tjänstemän i Regeringskansliet) (skr. 1990/91:103 s. 84).

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

47 Straffrättsliga och processrättsliga frågor med anknytning till data- och teleteknikens utveckling m.m., dir. 1989:54 (Justitiedepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 16 november 1989 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att överväga vilka förändringar av de straffrättsliga och processrättsliga reglerna som är påkallade med hänsyn till utvecklingen inom data- och teletekniken. Av direktiven framgår att utredaren från samma utgångspunkt även bör se över reglerna för olika myndigheters utrednings- och kontrollverksamhet.

Samråd: Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 32 månader (uppdraget redovisas senast 1992-07-01).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg hovrättslagmannen Bengt Malmström till särskild utredare samt experter (bl.a. företrädare för myndigheter och icke ordinarie domare) (skr. 1990/91:103 s. 22). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

48 Översyn av förarutbildningen och författningarna rörande körkort m.m., dir. 1989:55 (Kommunikationsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 2 november 1989 kommittédirektiven, och i direktiven ges en kommitté med parlamentarisk sammansättning i uppdrag att se över dels förarutbildningen och därmed sammanhängande frågor, dels vissa frågor om körkortsbehörigheterna och återkallelser av körkort. Av direktiven framgår att kommittén också ska göra en i huvudsak lagteknisk översyn av körkortsförfattningarna. Vidare ska kommittén undersöka om fordonsförsäkringarnas roll i trafiksäkerhetsarbetet kan ökas.

Samråd (under rubriken Utredningsuppdraget): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 17 månader (uppdraget redovisas senast 1991-05-01).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg kammarrättslagmannen Anitha Bondestam till kommitténs ordförande, ledamöter (samtliga riksdagsledamöter) och experter (tjänstemän i Regeringskansliet och företrädare för myndigheter och näringslivet) (skr. 1990/91:103 s. 66 f.). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Ja

49 Översyn av domstolarnas uppgifter, arbetssätt och organisation, dir. 1989:56 (Justitiedepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 30 november 1989 kommittédirektiven, och i direktiven ges en parlamentariskt sammansatt kommitté i uppdrag att se över domstolarnas uppgifter, arbetssätt och organisation.

Samråd (under rubriken Kommitténs arbetsformer): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 25 månader (uppdraget redovisas senast 1991-12-31).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg presidenten i Försäkringsöverdomstolen Leif Ekberg till kommitténs ordförande, ledamöter (riksdagsledamöter, domare, åklagare, advokat och akademiker), sakkunniga (tjänsteman i Regeringskansliet och företrädare för myndighet) och experter (tjänstemän i Regeringskansliet, företrädare för myndigheter, domare, advokat och akademiker) (skr. 1990/91:103 s. 23 f.).

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Ja

50 En statistikkommission för 1990 års folk- och bostadsräkning, dir. 1989:57 (Civildepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 30 november 1989 kommittédirektiven, och i direktiven ges en parlamentariskt sammansatt kommission i uppdrag att följa arbetet med folk- och bostadsräkningen 1990 (FoB 90). Kommissionen ska också utreda förutsättningarna för att i framtiden genomföra helt registerbaserade folk- och bostadsräkningar och frågan om en övergång till tioåriga intervall mellan räkningarna efter FoB 90.

Samråd (under rubriken Hur arbetet ska bedrivas): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Överstiger 25 månader (det framgår inte av direktiven när uppdraget ska redovisas – av kommittéberättelsen framgår dock att utredningen beräknas avge sitt slutbetänkande under 1992 [skr. 1990/91:103 s. 150]).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg landshövdingen Claes Elmstedt till kommissionens ordförande, ledamöter (bl.a. riksdagsledamöter, företrädare för organisation och akademiker) och sakkunniga (tjänsteman i Regeringskansliet, företrädare för myndigheter och akademiker) (skr. 1990/91:103 s. 149 f.). Det utsågs inte några experter.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Ja

51 En kommission för att motverka våldet och förbättra stödet till brottsoffren, dir. 1989:58 (Justitiedepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 16 november 1989 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild kommission i uppdrag att motverka våldet och förbättra stödet till brottsoffren.

Samråd (under rubriken Kommissionens arbetssätt): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 12 månader (uppdraget redovisas senast 1990-11-15).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg direktören Ingela Tuvegran till kommissionens ordförande, ledamöter (domare och akademiker) och expert (företrädare för myndighet) (skr. 1990/91:103 s. 22 f.). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

52 Översyn av arbetslivsforskningens organisation, dir. 1989:59 (Arbetsmarknadsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 16 november 1989 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att lämna förslag till hur arbetslivsforskningen ska bedrivas och vara organiserad. Av direktiven framgår att utgångspunkten för arbetet är att de övergripande målen för detta forskningsområde behålls liksom de finansiella ramarna.

Samråd (under rubriken Ramar för utredningens arbete): Framgår av direktiven. I direktiven finns också uppgift om referensgrupper.

Utredningstid: Ca 6 månader (uppdraget redovisas senast 1990-05-30).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg direktören Sven-Runo Bergqvist till särskild utredare och expert (tjänsteman i Regeringskansliet) (skr. 1990/91:103 s. 121). Det utsågs inte några sakkunniga. I kommittéberättelsen finns uppgifter om en referensgrupp och dess sammansättning.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

53 Översyn av sjömanslagen, dir. 1989:60 (Kommunikationsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 30 november 1989 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att göra en översyn av sjömanslagen (1973:282) m.m. Utredaren ska dessutom lägga fram ett fullständigt underlag för ett ställningstagande till ett svenskt tillträde till ILO-konventionerna nr 165 och 166 om social trygghet för sjömän respektive om sjömäns hemresa.

Samråd (under rubriken Uppdraget): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 13 månader (uppdraget redovisas senast 1990-12-31).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg regeringsrådet Bertil Voss till särskild utredare och experter (företrädare för myndigheter, organisationer och näringslivet) (skr. 1990/91:103 s. 67). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

54 Utredning om bytesbalansen, dir. 1989:61 (Finansdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 13 december 1989 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att utreda frågor kring postens avkastning på kapital i bytesbalansen.

Samråd (inte under någon rubrik): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 5 månader (uppdraget redovisas senast 1990-05-31).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg docenten Ulf Jakobsson till särskild utredare samt experter (företrädare för myndigheter och akademiker) (skr. 1990/91:103 s. 85). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

55 Utredning angående skydd för enklare tekniska idéer, dir. 1989:62 (Justitiedepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 13 december 1989 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att överväga behovet av ett immaterialrättsligt skydd för enklare tekniska idéer och att föreslå den lagstiftning som övervägandena kan föranleda. Av direktiven framgår att i första hand eftersträvas inte någon allmän översyn av nuvarande skyddsformer på det industriella rättsskyddets område. Inriktningen bör i stället främst vara att komplettera det befintliga skyddet med en ny fristående skyddsform. Utredaren bör särskilt uppmärksamma utredningar om och förslag till motsvarande lagstiftning i övriga nordiska länder och beakta intresset av att bevara nordisk rättslikhet på området.

Samråd: Framgår inte av direktiven.

Utredningstid: Ca 24 månader (uppdraget redovisas senast 1991-12-31).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg justitierådet Anders Knutsson till särskild utredare, sakkunniga (akademiker och ingenjör) och experter (bl.a. företrädare för myndigheter och näringslivet, advokat och tjänsteman i Regeringskansliet) (skr. 1990/91:103 s. 24 f.).

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

56 Utredning om kraftföretagens vinster, dir. 1989:63 (Finansdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 21 december 1989 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att utreda frågan om kraftföretagens vinster.

Samråd: Framgår inte av direktiven.

Utredningstid: Ca 12 månader (uppdraget redovisas senast 1990-12-31).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg professorn Lennart Hjalmarsson till särskild utredare samt experter (bl.a. företrädare för myndigheter, organisationer och näringslivet, akademiker och tjänstemän i Regeringskansliet) (skr. 1990/91:103 s. 85 f.). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

1992

1 Privatiseringskommissionen, dir. 1992:1 (Näringsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 16 januari 1992 kommittédirektiven, och i direktiven ges en privatiseringskommission i uppdrag att ge synpunkter på de förslag till försäljningar av statliga företag som förbereds inom Regeringskansliet och som överlämnas till kommissionen. Av direktiven framgår att kommissionen ska avge sina yttranden till regeringen för att ingå i regeringens beslutsunderlag.

Genomförande av EU-lagstiftning (Sveriges närmande till dåvarande EG): Nej

Samråd: Framgår inte av direktiven.

Utredningstid: X månader (det framgår inte av direktiven när uppdraget ska utvärderas).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg teknologie doktorn Curt Nicolin till kommissionens ordförande samt ledamöter (bl.a. företrädare för näringslivet, domare och f.d. statsminister) (skr. 1992/93:103 s. 172 f.). Det utsågs inte några sakkunniga och experter.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Ja (sägs inget i direktiven om parlamentariskt inslag).

2 Förenkling och översyn av vissa regler i inkomstslaget tjänst, dir. 1992:3 (Finansdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 23 januari 1992 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att se över reglerna i inkomstslaget tjänst angående beskattning av traktamenten, kostnadsersättningar samt vissa förmåner främst i syfte att åstadkomma regler som är enklare att hantera för skattskyldiga och arbetsgivare. Med i huvudsak samma syfte ska utredaren också pröva utformningen av

reglerna om beskattning av hobbyinkomster. Därutöver ska utredaren överväga vissa förändringar av bl.a. reglerna om avdrag för kostnader för resor med egen bil i tjänsten och förmånsbeskattningen av lån på fördelaktiga villkor. Slutligen ska utredaren lämna förslag till den framtida utformningen av kostnadsavdraget för bilresor mellan bostaden och arbetsplatsen.

Genomförande av EU-lagstiftning (Sveriges närmande till dåvarande EG): Nej

Samråd (under rubriken Övriga frågor): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 15 månader (uppdraget redovisas senast 1993-04-01).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg regeringsrådet Arne Baekkevold till särskild utredare, sakkunnig (tjänsteman i Regeringskansliet) och experter (bl.a. tjänstemän i Regeringskansliet och företrädare för myndigheter) (skr. 1992/93:103 s. 109).

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

3 Servicemyndighet för högskolan, m.m., dir. 1992:4 (Utbildningsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 16 januari 1992 kommittédirektiven, och i direktiven ges en kommitté i uppdrag att förbereda genomförandet av beslut om den servicemyndighet för högskolan och den överklagandenämnd som regeringen föreslagit i en proposition. Kommittén ska även lägga fram kompletterande förslag, bl.a. vad gäller fördelning av medlen för tvärvetenskaplig forskning och dyrbar vetenskaplig utrustning mellan berörda organ fr.o.m. budgetåret 1993/94.

Genomförande av EU-lagstiftning (Sveriges närmande till dåvarande EG): Nej

Samråd: Framgår inte av direktiven.

Utredningstid: Ca 5 månader (det framgår inte av direktiven när uppdraget ska redovisas – av kommittéberättelsen framgår att uppdraget avslutades 1992-06-30).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg generaldirektören Billy Olsson till kommitténs ordförande, ledamöter (bl.a. företrädare för myndigheter och tjänstemän i Regeringskansliet), sakkunniga (bl.a. tjänsteman i Regeringskansliet) och experter (bl.a. företrädare för myndigheter och icke ordinarie domare) (skr. 1992/93:103 s. 131 f.).

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

4 Bostadsbidragens administration, dir. 1992:5 (Socialdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 16 januari 1992 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att dels förbereda en överföring av bostadsbidragens administration från kommunerna till försäkringskassorna, dels föreslå vissa regeländringar i bostadsbidragssystemet.

Genomförande av EU-lagstiftning (Sveriges närmande till dåvarande EG): Nej

Samråd (under rubriken Utredningsarbetets närmare inriktning): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 8 månader (uppdraget redovisas senast 1992-09-15).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg direktören Carl-Filip Hammar till särskild utredare, sakkunniga (företrädare för myndigheter) och experter (företrädare för myndigheter och domare) (skr. 1992/93:103 s. 71 f.).

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

5 Begränsning av statens engagemang i Statens provningsanstalt och Statens maskinprovningar, dir 1992:7 (Näringsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 16 februari 1992 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att utreda möjligheterna och formerna för en begränsning av statens engagemang inom provnings- och mätteknik samt anslutande verksamheter inom Statens provningsanstalt och Statens maskinprovningar.

Genomförande av EU-lagstiftning (Sveriges närmande till dåvarande EG): Nej

Samråd (under rubriken Riktlinjer för utredningsuppdraget): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 6 månader (uppdraget redovisas senast 1992-08-15).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg f.d. statssekreteraren Lars Ljung till särskild utredare, sakkunnig (bl.a. tjänstemän i Regeringskansliet, företrädare för myndigheter och näringslivet) och experter (bl.a. tjänstemän i Regeringskansliet och företrädare för myndigheter) (skr. 1992/93:103 s. 173 f.).

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

6 Prioriteringar inom hälso- och sjukvården, dir. 1992:8 (Socialdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 30 januari 1992 kommittédirektiven, och i direktiven ges en kommitté i uppdrag att bl.a. överväga hälso- och sjukvårdens roll i välfärdsstaten och lyfta fram grundläggande etiska principer som kan ge vägledning och ligga till grund för öppna diskussioner om prioriteringar inom hälso- och sjukvården.

Genomförande av EU-lagstiftning (Sveriges närmande till dåvarande EG): Nej

Samråd (under rubriken Utredningsuppdraget): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 35 månader (uppdraget redovisas senast 1994-12-31).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg riksdagsledamoten Jerzy Einhorn till kommitténs ordförande, ledamöter (bl.a. riksdagsledamöter, f.d. statsråd och företrädare för organisation) och sakkunniga (bl.a. vårdpersonal, akademiker och tjänsteman i Regeringskansliet) (skr. 1992/93:103 s. 72). Det utsågs inte några experter.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Ja (sägs inget i direktiven om parlamentariskt inslag).

7 Utredning om vissa mervärdesskattefrågor, dir. 1992:9 (Finansdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 13 februari 1992 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att undersöka om de nuvarande reglerna om mervärdesskatt ger upphov till snedvridningar i konkurrenshänseende och om så är fallet lämna de förslag som behövs för att undanröja dessa effekter.

Genomförande av EU-lagstiftning (Sveriges närmande till dåvarande EG): Nej

Samråd (under rubriken Uppdraget): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 10 månader (uppdraget redovisas senast 1992-12-31).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg riksdagsledamoten Karl-Gösta Svensson till särskild utredare samt experter (bl.a. tjänstemän i Regeringskansliet, företrädare för myndigheter och domare) (skr. 1992/93:103 s. 109 f.). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

8 Förvaltningsmyndigheternas ledningsformer m.m., dir. 1992:10 (Finansdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 6 februari 1992 kommittédirektiven, och i direktiven ges en kommitté i uppdrag att se över förvaltningsmyndigheternas ledningsformer m.m.

Genomförande av EU-lagstiftning (Sveriges närmande till dåvarande EG): Nej

Samråd (under rubriken Utredningsarbetet): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 10 månader (uppdraget redovisas senast 1992-12-31).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg överdirektören Åke Gustafsson till kommitténs ordförande, ledamöter (bl.a. företrädare för myndigheter, landshövdingar, riksdagsledamot och akademiker), sakkunniga (bl.a. tjänstemän i Regeringskansliet) och experter (bl.a. företrädare för myndighet och tjänsteman i Regeringskansliet) (skr. 1992/93:103 s. 110 f.).

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Ja (sägs inget i direktiven om parlamentariskt inslag).

9 Utredning om ökat hushållssparande, dir. 1992:11 (Finansdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 20 februari 1992 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att analysera sparandets samhällsekonomiska betydelse och överväga vilka strukturella åtgärder som kan vidtas för att öka hushållssparandet.

Genomförande av EU-lagstiftning (Sveriges närmande till dåvarande EG): Nej

Samråd (under rubriken Närmare om utredningsarbetet): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 4 månader (uppdraget redovisas senast 1992-06-30).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg docenten Lars Nyberg till särskild utredare och experter (bl.a. akademiker, icke ordinarie domare och tjänsteman i Regeringskansliet) (skr. 1992/93:103 s. 111). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

10 Åtgärder för att stärka den lokala demokratin, dir. 1992:12 (Civildepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 13 februari 1992 kommittédirektiven, och i direktiven ges en kommitté med parlamentarisk förankring i uppdrag att överväga olika åtgärder för att stärka den lokala demokratin. I denna uppgift ska det ingå att fullfölja det arbete som ligger bakom kommunallagen (1991:900) och att utarbeta förslag till ändringar i vissa delar av lagen.

Genomförande av EU-lagstiftning (Sveriges närmande till dåvarande EG): Nej

Samråd (under rubriken Arbetets bedrivande): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 20 månader (uppdraget redovisas senast 1993-10-01).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg kommunalrådet Sven Lindgren till kommitténs ordförande, ledamöter (bl.a. kommunalråd, riksdagsledamöter och landstingsledamot), sakkunniga (bl.a. företrädare för myndighet och näringsliv och tjänsteman i Regeringskansliet) och experter (bl.a. tjänstemän i Regeringskansliet och icke ordinarie domare) (skr. 1992/93:103 s. 186 f.).

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Ja

11 Översyn av miljöskadeförsäkringen m.m., dir. 1992:13 (Miljö- och naturresursdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 13 februari 1992 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att göra en översyn av reglerna om miljöskadeförsäkring och att lämna förslag till finansieringen av vissa åtgärder mot miljöskador. Av direktiven framgår att utredaren ska utvärdera miljöskadeförsäkringen i dess nuvarande form och därvid lämna förslag till formerna och villkoren för försäkringen. Dessutom ska frågan om att utvidga försäkringen till att gälla annan verksamhet än sådan som omfattas av miljöskyddslagen övervägas. Det framgår vidare av direktiven att som en viktig del av utredarens uppdrag ingår att närmare studera frågan om vem som i praktiken ska finansiera och bekosta en sanering när ett företag i konkurs eller som inte längre bedriver verksamhet har lämnat kvar miljöfarliga kemikalier och andra miljöfarliga rester inom anläggningen. Utredaren bör enligt direktiven lämna förslag till hur denna fråga ska lösas inom ramen för en utbyggd miljöskadeförsäkring.

Genomförande av EU-lagstiftning (Sveriges närmande till dåvarande EG): Nej

Samråd (under rubriken Utredningsuppdraget): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 18 månader (uppdraget redovisas senast 1993-08-31).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg generaldirektören Rolf Strömberg till särskild utredare, sakkunniga (bl.a. företrädare för myndigheter och näringslivet) och expert (företrädare för näringslivet) (skr. 1992/93:103 s. 201 f.).

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

12 Organisationskommitté inför bildandet av ett nytt bolag med huvudmannaskap för rundradionätet, dir. 1992:14 (Kulturdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 20 februari 1992 kommittédirektiven, och i direktiven ges en organisationskommitté i uppdrag att inleda nödvändiga förberedelser inför bildandet av ett nytt statligt aktiebolag med huvudmannaskap för rundradionätet.

Genomförande av EU-lagstiftning (Sveriges närmande till dåvarande EG): Nej

Samråd: Framgår inte av direktiven.

Utredningstid: Ca 10 månader (det framgår inte av direktiven när uppdraget ska redovisas, men av kommittéberättelsen framgår att arbetet avslutades under 1992, skr. 1993/94:103 s. 150).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg länsöverdirektören Birgitta Isaksson Pérez till kommitténs ordförande,[1] ledamöter (inga), sakkunniga (företrädare för myndighet, akademiker och tjänsteman i Regeringskansliet) och expert (tjänsteman i Regeringskansliet) (skr. 1992/93:103 s. 164).

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

13 Avreglering av arbetsförmedlingsmonopolet, dir. 1992:16 (Arbetsmarknadsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 30 januari 1992 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att lägga fram förslag till en avreglering av arbetsförmedlingsmonopolet. Av direktiven framgår att utredaren även ska lämna förslag till en avreglering av verksamhet som innebär uthyrning av arbetskraft med beaktande av att denna verksamhet även fortsättningsvis ska bedrivas under arbetsrättsligt ordnade former.

Genomförande av EU-lagstiftning (Sveriges närmande till dåvarande EG): Nej

Samråd (under rubriken Utredningens bedrivande): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 9 månader (uppdraget redovisas senast 1992-10-31).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg landshövdingen Birger Bäckström till särskild utredare samt sakkunniga (företrädare för myndigheter och icke ordinarie domare) (skr. 1992/93:103 s. 154 f.). Det utsågs inte några experter.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

14 Utredning av företagshälsovårdens organisation och finansiering, dir. 1992:17 (Arbetsmarknadsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 13 februari 1992 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att utreda företagshälsovårdens organisation och finansiering. Det framgår av direktiven att med utgångspunkt från en avveckling av det generella bidraget till företagshälsovården ska utredaren överväga andra former av stöd för att tillgodose de små företagens behov av företagshälsovård. Vidare ska utredaren, mot bakgrund av en analys av vilka konsekvenser en avveckling av det generella bidraget har för företagshälsovården, bedöma behovet av samhällelig styrning av företagshälsovården.

Genomförande av EU-lagstiftning (Sveriges närmande till dåvarande EG): Nej

Samråd: Framgår inte av direktiven.

Utredningstid: Ca 7 månader (uppdraget redovisas senast 1992-09-30).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg generaldirektören Karl Gustaf Scherman till särskild utredare, sakkunniga (samtliga tjänstemän i Regeringskansliet) och experter (bl.a. företrädare för myndigheter och läkare) (skr. 1992/93:103 s. 154).

[1] I kommittéberättelsen anges Birgitta Isaksson Pérez som särskild utredare.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

15 Handlingsplan mot buller, dir. 1992:20 Miljö- och naturresursdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 13 februari 1992 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att utarbeta ett förslag till samlad handlingsplan mot buller.

Genomförande av EU-lagstiftning (Sveriges närmande till dåvarande EG): Nej

Samråd: Framgår inte av direktiven.

Utredningstid: Ca 17 månader (uppdraget redovisas senast 1993-07-31).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg professorn Tor Kihlman till särskild utredare (skr. 1993/94:103 s. 188). Det utsågs inte några sakkunniga och experter.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

16 Utredning av livsmedelshygieniska bestämmelser med betydelse för den småskaliga livsmedelsproduktionen, dir. 1992:21 (Jordbruksdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 13 februari 1992 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att göra en förutsättningslös översyn av de livsmedelshygieniska bestämmelser som kan ha betydelse för den småskaliga livsmedelsproduktionen och för teknikutvecklingen på detta område. Av direktiven framgår att utredaren bör lämna förslag till sådana förändringar i bestämmelserna som kan underlätta utvecklingen av sådan produktion.

Samråd (inte under egen rubrik): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 9 månader (uppdraget redovisas senast 1992-11-01).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg justitierådet Fredrik Sterzel till särskild utredare (skr. 1993/94:103 s. 137). Det utsågs inte några sakkunniga och experter.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

17 Förmögenhetsrättsliga tvister i skiljeförfarande och rättegång, dir. 1992:22 (Justitiedepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 27 februari 1992 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att se över skiljemannalagstiftningen, främst lagen (1929:145) om skiljemän. Därutöver ska utredaren undersöka om förekomsten av skiljeklausuler i vissa avtal på grund av de kostnader som är förenade med skiljeförfarande medför att vissa anspråk inte görs gällande eller att enskilda parter inte har ekonomiska möjligheter att göra sina anspråk gällande. Finner utredaren att så är fallet, ska lämpliga åtgärder föreslås för att sådana anspråk ska kunna tas upp i skiljeförfarande eller av allmän domstol. Av direktiven framgår vidare att utredaren ska överväga om förfaranderegelerna i allmän domstol när det gäller handläggningen av förmögenhetsrättsliga tvister på näringslivets område kan ändras så att rättegång i domstol blir ett mer slagkraftigt alternativ till skiljeförfarande. De frågor som bör övervägas gäller bl.a. parternas inflytande över domstolens sammansättning, snabbheten i förfarandet och sekretess.

Genomförande av EU-lagstiftning (Sveriges närmande till dåvarande EG): Nej

Samråd: Framgår inte av direktiven.

Utredningstid: Ca 27 månader (uppdraget redovisas senast 1994-05-01).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg hovrättspresidenten Bo Broomé till särskild utredare samt sakkunniga (bl.a. företrädare för organisationer och näringslivet, domare, advokater och akademiker) (skr. 1993/94:103 s. 27 f.). Det utsågs inte några experter.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

18 Utredning om trädgårdsnäringens utvecklingsmöjligheter, dir. 1992:23 (Jordbruksdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 20 februari 1992 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att utreda den svenska trädgårdsnäringens utvecklingsmöjligheter. Av direktiven framgår att utredningen ska göras mot bakgrund av riksdagens beslut med anledning av motioner om trädgårdsnäringen.

Genomförande av EU-lagstiftning (Sveriges närmande till dåvarande EG): Nej

Samråd (under rubriken Uppdraget): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 9 månader (uppdraget redovisas senast 1992-11-01).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg lantbruksdirektören Erik Brasch till särskild utredare samt experter (bl.a. företrädare för myndigheter, organisationer och näringslivet, akademiker och tjänsteman i Regeringskansliet) (skr. 1993/94:103 s. 136 f.). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

19 Utredning om en obligatorisk arbetslöshetsförsäkring, dir. 1992:24 (Arbetsmarknadsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 20 februari 1992 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att lämna förslag till utformning och finansiering av en obligatorisk arbetslöshetsförsäkring.

Genomförande av EU-lagstiftning (Sveriges närmande till dåvarande EG): Nej

Samråd: Framgår inte av direktiven.

Utredningstid: Ca 13 månader (uppdraget redovisas senast 1993-03-31).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg koncernchefen Gerhard Larsson till särskild utredare, sakkunniga (bl.a. företrädare för myndigheter, organisationer och näringslivet) och experter (bl.a. företrädare för myndigheter och organisationer, akademiker, icke ordinarie domare och tjänstemän i Regeringskansliet) (skr. 1993/94:103 s. 142).

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

20 Översyn av mottagandet av asylsökande och flyktingar, dir. 1992:25 (Kulturdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 5 mars 1992 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att se över det nuvarande systemet för

mottagande av asylsökande och flyktingar och att föreslå de regeländringar samt övriga förändringar som behövs för att motverka långa vistelser i flyktingförläggningar och för att göra mottagandet mer flexibelt och mindre kostnadskrävande.

Genomförande av EU-lagstiftning (Sveriges närmande till dåvarande EG): Nej

Samråd (under rubriken Utredningsuppdraget): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 6 månader (uppdraget redovisas senast 1992-09-15).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg direktören Monica Werenfels Röttorp till särskild utredare samt experter (bl.a. företrädare för myndigheter och tjänsteman i Regeringskansliet) (skr. 1993/94:103 s. 151 f.). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

21 Ombildning av Byggnadsstyrelsen, m.m., dir. 1992:26 (Finansdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 5 mars 1992 kommittédirektiven, och i direktiven ges en kommitté i uppdrag att vidta åtgärder för att

- ombilda delar av nuvarande Byggnadsstyrelsen till en stabs- och servicemyndighet
- bilda den fastighetskoncern till vilken huvuddelen av Byggnadsstyrelsens fastighetsinnehav ska föras
- bilda en ny fastighetsförvaltningsmyndighet.

Genomförande av EU-lagstiftning (Sveriges närmande till dåvarande EG): Nej

Samråd (under rubriken Utredningsuppdraget): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 6 månader (uppdraget redovisas senast 1992-09-01).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg vd:n Erik Åsbrink till kommitténs ordförande, ledamöter (bl.a. företrädare för myndigheter och tjänsteman i Regeringskansliet), sakkunniga (bl.a. företrädare för myndighet och tjänstemän i Regeringskansliet) och experter (bl.a. företrädare för myndigheter och tjänsteman i Regeringskansliet) (skr. 1993/94:103 s. 103 f.).

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

22 Rättssäkerhet vid beskattningen, dir. 1992:27 (Finansdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 12 mars 1992 kommittédirektiven, och i direktiven ges en parlamentarisk kommitté i uppdrag att se över rättssäkerheten vid beskattningen. Av direktiven framgår att kommitténs uppgift blir att belysa i vilka avseenden det finns brister i rättssäkerheten vid beskattningen och att föreslå åtgärder för att avhjälpa dessa. Kommitténs huvuduppgifter är att

- föreslå de åtgärder som behöver vidtas vid ett slopande av bevissäkringslagen (1975:1027) för skatte- och avgiftsprocessen eller, för det fall bevissäkringslagen anses böra vara kvar, föreslå de förstärkningar av rättssäkerheten i bevissäkringslagen som kan anses vara befogade
- lägga fram förslag som stärker den enskildes ställning vid betalningssäkring enligt lagen (1978:880) om betalningssäkring för skatter, tullar och avgifter
- göra en översyn av reglerna om skatterevision med inriktning på s.k. tredjemansrevisioner

- se över reglerna om anstånd med betalning av skatt
- utreda frågan om ersättning för kostnader i ärenden hos skattemyndighet
- lägga fram förslag till lösning av konflikten mellan tryckfrihetsförordningens regler om anonymitetsskydd för meddelare och reglerna om deklarations- och uppgiftsskyldighet samt skattemyndighets rätt att ta del av handlingar vid skatterevision.

Genomförande av EU-lagstiftning (Sveriges närmande till dåvarande EG): Nej

Samråd (under rubriken Utredningsuppdraget): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 15 månader (uppdraget redovisas senast 1993-06-30).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg riksdagsledamoten Britta Bjelle till kommitténs ordförande, ledamöter (riksdagsledamöter och advokat), sakkunniga (bl.a. tjänstemän i Regeringskansliet, företrädare för myndighet, domare, advokat och akademiker) och experter (bl.a. icke ordinarie domare) (skr. 1993/94:103 s. 104 f.).

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Ja

23 Nytt system för budgetering av myndigheternas ramanslag m.m., dir. 1992:28 (Finansdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 12 mars 1992 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att lämna förslag till ett nytt system för budgetering av myndigheternas ramanslag m.m.

Genomförande av EU-lagstiftning (Sveriges närmande till dåvarande EG): Nej

Samråd (under rubriken Uppdragets genomförande): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 7 månader (uppdraget redovisas senast 1992-10-01).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg planeringschefen Göran Ekström till särskild utredare, sakkunniga (samtliga tjänstemän i Regeringskansliet) och experter (företrädare för myndigheter) (skr. 1992/93:103 s. 113 f.).

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

24 Översyn av läkarvårdstaxan, dir. 1992:29 (Socialdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 12 mars 1992 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att göra en översyn av läkarvårdstaxan (1974:699). Av direktiven framgår att översynen ska ske med utgångspunkt i att ett system med husläkare över hela landet införs. Ett sådant system förutsätts i första hand bygga på en ersättning per person och inte per utförd prestation. Utredaren måste därför enligt direktiven ägna stor uppmärksamhet åt frågan om hur ersättningen från sjukförsäkringen till de privatpraktiserande läkare i öppen vård som även fortsättningsvis kommer att vara anslutna till försäkringen ska utformas när ett husläkarsystem införs. Detta arbete bör inledas med en kartläggning och analys av erfarenheterna av de hittillsvarande ersättningsreglerna. Det framgår av direktiven att det är angeläget att taxan utformas så att specialistläkarnas insatser inriktas mot sådana åtgärder och behandlingar som ligger inom deras speciella kompetensområde. Det är också viktigt att utformningen av taxan inte motverkar den önskvärda utvecklingen att specialistläkare med lämplig bakgrund efter kompletterande utbildning kan etablera sig som husläkare. Utredningsarbetet bör även omfatta övriga

principer i läkarvårdstaxan som kommer till uttryck t.ex. i bestämmelserna om maximalt antal besök per år med försäkringsersättning, möjligheterna att ta betalt för mer än en åtgärd per behandlingstillfälle, vikariats- och sanktionsregler, den s.k. pensionärstaxan samt ersättning för fler slag av operationer inom den öppna vården utöver de som för närvarande omfattas av taxan.

Genomförande av EU-lagstiftning (Sveriges närmande till dåvarande EG): Nej

Samråd (under rubriken Utredningsuppdraget): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 6 månader (uppdraget redovisas senast 1992-09-01).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg biträdande försäkringskassedirektören Per-Ove Karlsson till särskild utredare samt experter (bl.a. företrädare för myndigheter och näringslivet, läkare och tjänsteman i Regeringskansliet) (skr. 1992/93:103 s. 72 f.). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

25 Hälso- och sjukvårdens finansiering och organisation, dir. 1992:30 (Socialdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 12 mars 1992 kommittédirektiven, och i direktiven ges en parlamentarisk kommitté i uppdrag att dels analysera och bedöma hälso- och sjukvårdens resursbehov fram till 2000, dels överväga hur hälso- och sjukvården bör finansieras och organiseras på den övergripande samhällsnivån. Av direktiven framgår att kommitténs överväganden ska grundas på en analys och värdering av i första hand tre olika finansierings- och organisationsmodeller och att dessa bör beskrivas utifrån framför allt följande utgångspunkter:

- möjligheterna att verka för en god hälsa och en vård på lika villkor för hela befolkningen
- vårdens tillgänglighet och kvalitet
- individens valfrihet
- att etableringsfrihet successivt ska införas och konkurrensen mellan olika alternativ därmed öka
- det demokratiska inflytandet
- möjligheterna för hälso- och sjukvården att samverka med andra samhällssektorer
- kostnadseffektivitet och förutsättningar för kostnadskontroll
- möjligheterna till kvalitetskontroll, nationell uppföljning och utvärdering
- möjligheterna till förnyelse och utveckling.

Av direktiven framgår att utredningsarbetet ska bedrivas med utgångspunkten att hälso- och sjukvården måste utvecklas inom ramen för en samhällsekonomi i balans, vilket bl.a. innebär att kommittén i sina bedömningar ska utgå från riksdagens kommande beslut med anledning av 1992 års långtidsutredning. Kommittén bör således vid sina bedömningar av hälso- och sjukvårdens resursbehov fram till 2000 särskilt beakta effekterna av en förbättrad folkhälsa och de möjligheter till kostnadsminskningar som finns genom t.ex. strukturomvandling och medicinsk rationalisering, nya organisationsformer, ökad konkurrens och höjd produktivitet. Möjligheterna till kostnadsminskningar bör ställas mot de ökade behov av resurser som blir följden av ett ökat antal äldre i befolkningen och mot de otillfredsställda behov av sjukvård, omvårdnad, omsorg och medicinsk rehabilitering som otvivelaktigt finns i dagens hälso- och sjukvård. Hänsyn ska också tas till effekterna av den medicintekniska utvecklingen som dels

ger möjligheter till bättre och/eller billigare behandlingsmetoder, dels medför möjligheter till nya behandlingar som i sig kan innebära ökade kostnader.

Genomförande av EU-lagstiftning (Sveriges närmande till dåvarande EG): Nej

Samråd (under rubriken Övrigt): Framgår av direktiven. Av direktiven framgår att kommitténs ställningstaganden bör utgå från en analys och värdering av i första hand tre finansierings- och organisationsmodeller och att dessa modeller bör arbetas fram och analyseras av en till kommittén knuten expertgrupp.

Utredningstid: Ca 24 månader (uppdraget redovisas senast 1994-03-01).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg statssekreteraren Göran Rådö till kommitténs ordförande, ledamöter (bl.a. riksdagsledamöter och landstingsråd) och sakkunniga (bl.a. företrädare för myndigheter, organisationer och näringslivet och tjänstemän i Regeringskansliet) (skr. 1992/93:103 s. 73 f.). I kommittéberättelsen finns uppgifter om expertgruppen och dess sammansättning.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Ja

26 Statens arbetsgivarfunktion, dir. 1992:31 (Finansdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 19 mars 1992 kommittédirektiven, och i direktiven ges en kommitté i uppdrag att lämna förslag till framtida utformning av statens centrala arbetsgivarfunktion. Av direktiven framgår att kommittén ska pröva om det bör finnas en eller om det behövs flera centrala arbetsgivarorganisationer för verksamhet som staten bedriver i olika former, i förvaltningsmyndigheter, affärsverk, bolag och stiftelser. Kommittén ska även beakta behovet av sektors- och branschanpassningar av statliga verksamheter samt möjligheterna till smidiga förändringar av verksamhetsformer och huvudmannaskap.

Genomförande av EU-lagstiftning (Sveriges närmande till dåvarande EG): Nej

Samråd: Framgår inte av direktiven.

Utredningstid: Ca 6 månader (uppdraget redovisas senast 1992-09-30).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg direktören Lars-Gunnar Albåge till kommitténs ordförande, ledamöter (företrädare för myndigheter och näringslivet) och sakkunniga (samtliga tjänstemän i Regeringskansliet) (skr. 1992/93:103 s. 112 f.). Det utsågs inte några experter.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

27 Fonden för industriellt utvecklingsarbete, m.m., dir. 1992:34 (Näringsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 19 mars 1992 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att se över det statliga stödet till produktutveckling genom i första hand Fonden för industriellt utvecklingsarbete (Industrifonden). Av direktiven framgår att i uppdraget ingår att

- överväga behovet av Industrifondens verksamhet
- överväga med vilka resurser och i vilka former verksamheten kan bedrivas i framtiden
- se över det stöd till produktutveckling i enskilda företag som handhas av Närings- och teknikutvecklingsverket (Nutek) och av de regionala utvecklingsfonderna.

Genomförande av EU-lagstiftning (Sveriges närmande till dåvarande EG): Nej

Samråd: Framgår inte av direktiven.

Utredningstid: Ca 5 månader (uppdraget redovisas senast 1992-08-15).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg docenten Lars Vinell till särskild utredare samt experter (samtliga tjänstemän i Regeringskansliet) (skr. 1992/93:103 s. 174). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

28 Översyn av vissa frågor angående Regeringsrätten, dir. 1992:35 (Justitiedepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 19 mars 1992 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att utreda vissa frågor som rör Regeringsrätten.

Genomförande av EU-lagstiftning (Sveriges närmande till dåvarande EG): Nej

Samråd (under rubriken Utredningsarbetet): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 9 månader (uppdraget redovisas senast 1992-12-31).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg jur.dr. Peter Fitger till särskild utredare (skr. 1993/94:103 s. 28). Det utsågs inte några sakkunniga och experter.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

29 Översyn av kriminalvården i anstalt efter 1974 års kriminalvårdsreform, dir. 1992:36 (Justitiedepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 19 mars 1992 kommittédirektiven, och i direktiven ges en parlamentarisk kommitté i uppdrag att se över kriminalvården i anstalt. Av direktiven framgår att kommittén ska göra en genomgripande översyn av de principer och det regelverk som lades fast genom 1974 års kriminalvårdsreform. Huvuduppgiften bör vara att, efter en avvägning mellan de olika intressen som gör sig gällande, överväga vilka principer för anstaltsplacering som bör tillämpas i framtiden samt att anpassa regelverket till dessa. Intresset av att hålla anstalterna narkotikafria ska därvid särskilt uppmärksammas.

Genomförande av EU-lagstiftning (Sveriges närmande till dåvarande EG): Nej

Samråd (inte under någon egen rubrik): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 15 månader (uppdraget redovisas senast 1993-07-01).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg lagmannen Jan Alvå till kommitténs ordförande, ledamöter (riksdagsledamöter, landstingsråd och f.d. statsråd) och experter (bl.a. företrädare för myndigheter och tjänstemän i Regeringskansliet) (skr. 1993/94:103 s. 28 f.). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Ja

30 Konstruktionen för bestämmande av statsrådens arvoden m.m., dir. 1992:37 (Finansdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 2 april 1992 kommittédirektiven, och i direktiven ges en kommitté i uppdrag att lämna förslag till konstruktionen för bestämmande av statsrådens arvoden m.m. Av direktiven framgår att kommittén förutsättningslöst ska pröva och lämna förslag till annan konstruktion för att fastställa statsrådens arvoden m.m. än den som gäller enligt lagen (1991:359) om arvoden till statsråden m.m.

Genomförande av EU-lagstiftning (Sveriges närmande till dåvarande EG): Nej

Samråd: Framgår inte av direktiven.

Utredningstid: X månader (utredningstiden framgår inte av direktiven – i direktiven anges endast att arbetet ska bedrivas skyndsamt, och av kommittéberättelsen framgår att uppdraget redovisades under 1993).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg kammarrättspresidenten Henry Montgomery till kommitténs ordförande, ledamöter (bl.a. företrädare för myndigheter och näringslivet, riksdagsledamöter, landshövding och domare) och expert (akademiker) (skr. 1993/94:103 s. 105). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Ja (i direktiven sägs inget om parlamentariskt inslag).

31 Behov av lagstiftning på postområdet, dir. 1992:38 (Kommunikationsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 26 mars 1992 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att utarbeta förslag till den lagstiftning och den ändrade reglering i övrigt som behövs vid en ändrad konkurrenssituation på postområdet. Av direktiven framgår att utredaren också ska föreslå den författningsreglering som behövs för att föra över Postverkets myndighetsuppgifter till någon annan myndighet eller till ett bolag.

Genomförande av EU-lagstiftning (Sveriges närmande till dåvarande EG): Nej

Samråd: Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 9 månader (uppdraget redovisas senast 1992-12-15).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg justitierådet Staffan Magnusson till särskild utredare samt experter (bl.a. tjänstemän i Regeringskansliet och företrädare för näringslivet) (skr. 1993/94:103 s. 86). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

32 Översyn av lagstiftningen på el-området m.m., dir. 1992:39 (Näringsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 26 mars 1992 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att utarbeta förslag till ny lagstiftning på el-området. Av direktiven framgår att lagstiftningen bl.a. ska innefatta ändrade bestämmelser om koncessioner för elektrisk starkströmsledning och för ledningsnät inom ett visst område i syfte att åstadkomma ökad konkurrens på elmarknaden.

Genomförande av EU-lagstiftning (Sveriges närmande till dåvarande EG): Nej

Samråd: Framgår inte av direktiven.

Utredningstid: Ca 12 månader (uppdraget redovisas senast 1993-02-28).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg överdirektören Olof Söderberg till särskild utredare, sakkunniga (bl.a. företrädare för myndigheter och näringslivet och domare) och experter (bl.a. företrädare för myndigheter och näringslivet och tjänstemän i Regeringskansliet) (skr. 1993/94:103 s. 161 f.).

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

33 Ökad konkurrens inom järnvägssektorn, dir. 1992:40 (Kommunikationsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 26 mars 1992 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att föreslå åtgärder som ökar konkurrensen inom järnvägssektorn.

Genomförande av EU-lagstiftning (Sveriges närmande till dåvarande EG): Nej

Samråd (under rubriken Uppdraget): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 10 månader (uppdraget redovisas senast 1993-01-15).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg generaldirektören Bengt A W Johansson till särskild utredare, sakkunniga (företrädare för myndigheter och näringslivet och tjänstemän i Regeringskansliet) och experter (bl.a. företrädare för näringslivet) (skr. 1993/94:103 s. 85 f.).

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

34 Åtgärder i anledning av WHO:s och Unicefs gemensamma initiativ i syfte att skydda, stödja och främja amning, dir. 1992:41 (Socialdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 2 april 1992 kommittédirektiven, och i direktiven ges en kommitté i uppdrag att, tillsammans med en expertgrupp, svara för ett svenskt deltagande i WHO-/Unicefaktionen Baby Friendly Hospitals (aktionen för barnvänliga sjukhus).

Genomförande av EU-lagstiftning (Sveriges närmande till dåvarande EG): Nej

Samråd: Framgår inte av direktiven.

Utredningstid: Ca 8 månader (uppdraget redovisas senast 1992-12-31).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg f.d. statsrådet Karin Söder till kommitténs ordförande samt ledamöter (vårdpersonal, akademiker, företrädare för myndighet och organisation, riksdagsledamot och tjänsteman i Regeringskansliet) (skr. 1993/94:103 s. 67 f.). Det utsågs inte några sakkunniga. I kommittéberättelsen finns uppgifter om expertgruppen och dess sammansättning.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Ja (i kommittédirektiven sägs inget om parlamentariskt inslag).

35 Revisorer och EG, dir. 1992:42 (Näringsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 2 april 1992 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att mot bakgrund av den pågående europeiska integrationen överväga

- vilken författningsreglering som i fortsättningen behövs för sådana revisorer som har särskild behörighet att utföra lagstadgad revision

- om kompetens- och lämplighetsprövning samt tillsyn av sådana revisorer helt eller delvis kan administreras av någon annan än en statlig myndighet.

Genomförande av EU-lagstiftning (Sveriges närmande till dåvarande EG): Ja

Samråd (under rubriken Uppdraget): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 15 månader (uppdraget redovisas senast 1993-07-01).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg näringsfrihetsombudsmannen Gunnar Hermansson till särskild utredare samt experter (bl.a. företrädare för myndigheter och näringslivet, akademiker och tjänsteman i Regeringskansliet) (skr. 1993/94:103 s. 163). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

36 Huvudmannaskapet för vårdhögskolorna, dir. 1992:43 (Utbildningsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 2 april 1992 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att undersöka möjligheten att överföra vårdhögskolorna till statligt huvudmannaskap. Av direktiven framgår att utredaren får redovisa alternativa förslag till organisatoriska lösningar.

Genomförande av EU-lagstiftning (Sveriges närmande till dåvarande EG): Nej

Samråd: Framgår inte av direktiven.

Utredningstid: Ca 6 månader (uppdraget redovisas senast 1992-10-31).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg landshövdingen Anita Bråkenhielm till särskild utredare samt experter (bl.a. företrädare för myndigheter och vården och tjänstemän i Regeringskansliet) (skr. 1993/94:103 s. 126 f.). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

37 Översyn av internadministrationen i Regeringskansliet, dir. 1992:44 (Finansdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 9 april 1992 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att göra en översyn av internadministrationen i Regeringskansliet.

Genomförande av EU-lagstiftning (Sveriges närmande till dåvarande EG): Nej

Samråd: Framgår inte av direktiven.

Utredningstid: Ca 15 månader (uppdraget redovisas senast 1993-07-01).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg f.d. statssekreteraren Åse Lidbeck till särskild utredare samt experter (bl.a. företrädare för myndighet, konsult och tjänsteman i Regeringskansliet) (skr. 1993/94:103 s. 105 f.). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

38 En kyrkoberedning, dir. 1992:45 (Civildepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 9 april 1992 kommittédirektiven, och i direktiven ges en beredning i uppdrag att se över den statliga regleringen av Svenska

kyrkans ställning, organisation och ekonomi. Av direktiven framgår att beredningen ska utvärdera delar av det reformarbete på det kyrkliga området som genomfördes under 1980-talet och föreslå de förändringar i lagstiftningen som utvärderingen ger anledning till. Därutöver ska beredningen arbeta vidare med frågor som föranleds av ett betänkande och remissbehandlingen av detta.

Genomförande av EU-lagstiftning (Sveriges närmande till dåvarande EG): Nej

Samråd: Framgår inte av direktiven. Av direktiven framgår att beredningen ska ha en bred parlamentarisk och kyrklig förankring.

Utredningstid: Ca 20 månader (uppdraget redovisas senast 1993-12-01).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg hovrättspresidenten Carl Axel Petri till beredningens ordförande, ledamöter (bl.a. riksdagsledamöter, f.d. statsråd och företrädare för kyrkan), sakkunniga (bl.a. företrädare för kyrkan och myndigheter och tjänstemän i Regeringskansliet) och expert (domare) (skr. 1993/94:103 s. 175 f.).

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Ja

39 Översyn av det svenska utvecklingssamarbetet med Moçambique, dir. 1992:46 Utrikesdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 9 april 1992 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att se över det svenska utvecklingssamarbetet med Moçambique.

Genomförande av EU-lagstiftning (Sveriges närmande till dåvarande EG): Nej

Samråd (under rubriken Uppdraget): Framgår av direktiven. Av direktiven framgår att till utredaren bör knytas en referensgrupp med företrädare för berörda myndigheter.

Utredningstid: Ca 5 månader (uppdraget redovisas senast 1992-09-15).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg f.d. vice riksbankschefen Hans Lundström till särskild utredare samt sakkunniga (bl.a. företrädare för myndigheter och näringslivet och tjänsteman i Regeringskansliet) (skr. 1993/94:103 s. 39 f.). Det utsågs inte några experter. I kommittéberättelsen finns ingen uppgift om referensgruppen.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

40 Översyn av vissa frågor som rör påföljdssystemet, dir. 1992:47 (Justitiedepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 15 april 1992 kommittédirektiven, och i direktiven ges en parlamentarisk kommitté i uppdrag att se över det straffrättsliga påföljdssystemets innehåll och uppbyggnad. Av direktiven framgår att i uppdraget ingår att lägga fram förslag till vad som i ett längre perspektiv bör gälla för frigivning från fängelsestraff. Kommittén ska i denna del pröva om systemet med villkorlig frigivning ska behållas och hur detta i så fall bör vara utformat. Kommittén ska också överväga möjligheterna att vidareutveckla användningen av olika alternativ till fängelsestraff. I denna del ingår att föreslå hur samhällstjänst bör infogas som ett permanent inslag i påföljdssystemet. Kommittén bör även pröva om det är möjligt att införa någon form av intensivövervakning av en dömd och, om den finner en sådan övervakning lämplig, lägga fram förslag till lagstiftning. I anslutning till sina överväganden om alternativ till fängelsestraff bör kommittén överväga om det skulle vara en fördel med villkorligt fängelse

som påföljd. För att påföljdssystemet ska bli tydligt och överskådligt bör ett förslag om villkorligt fängelse i första hand inriktas på att de icke frihetsberövande påföljdsalternativen med undantag för böter och överlämnande till särskild vård inordnas under villkorligt fängelse. I kommitténs uppdrag ingår även att ta ställning till vilken betydelse återfall i brott bör tillmätas. Det framgår vidare av direktiven att en fråga för kommittén med anknytning till alternativa påföljder är om böter kan användas som påföljd i större utsträckning än i dag. Mot bakgrund av sina överväganden rörande de alternativa påföljderna ska kommittén pröva behovet av justeringar av de nuvarande bestämmelserna om påföljdsval. I denna del bör alltjämt gälla att brottets straffvärde ska vara utgångspunkt för påföljdsvalet. I sammanhanget bör kommittén också överväga möjligheterna till straffmätning vid användningen av alternativa påföljder och behovet av regler om dessa påföljders inbördes stränghet. Därutöver bör kommittén även redogöra för de ekonomiska konsekvenserna av sina förslag och hur förslagen ska rymmas inom en oförändrad kostnadsram.

Genomförande av EU-lagstiftning (Sveriges närmande till dåvarande EG): Nej

Samråd (under rubriken Uppdragets bedrivande): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 32 månader (uppdraget redovisas senast 1994-12-31).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg chefsrådmannen Axel Lundqvist till kommitténs ordförande, ledamöter (huvudsakligen riksdagsledamöter) och sakkunniga (företrädare för myndigheter, akademiker, domare, åklagare, advokat och tjänsteman i Regeringskansliet) (skr. 1993/94:103 s. 29 f.). Det utsågs inte några experter.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Ja

41 Effektivare vuxenutbildning, dir. 1992:48 (Utbildningsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 23 april 1992 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att

- utveckla statens roll som beställare av utbildning för vuxna
- göra noggranna kostnadsjämförelser mellan olika typer av utbildning för vuxna
- utarbeta förslag till hur en vidgad användning av distansutbildningsmetoder kan främjas inom olika utbildningsformer.

Genomförande av EU-lagstiftning (Sveriges närmande till dåvarande EG): Nej

Samråd (under rubriken Ramar för utredningen): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 11 månader (uppdraget redovisas senast 1993-03-01).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg riksdagsledamoten Larz Johansson till särskild utredare, sakkunniga (bl.a. företrädare för myndigheter och skolan) och experter (bl.a. företrädare för myndigheter, organisationer, näringslivet och skolan och tjänsteman i Regeringskansliet) (skr. 1993/94:103 s. 125 f.).

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

42 Översyn av vissa delar av utlänningslagstiftningen m.m., dir. 1992:51 (Kulturdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 15 april 1992 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att göra en översyn av vissa delar av utlänningslagstiftningen. Utredaren ska bl.a.

- undersöka vilka möjligheter som regeringen har att – inom regeringsformens ram – genom generella föreskrifter styra utveckling och praxis på utlänningslagstiftningens område och, om det bedöms nödvändigt eller önskvärt, föreslå de ändringar och tillägg som kan vara motiverade
- överväga om reglerna bör ändras när det gäller bl.a. omprövning, överklagande i vissa fall och möjligheterna att få uppehållstillstånd efter inresan i Sverige
- överväga vilka författningsändringar eller praktiska åtgärder som kan behöva vidtas när det gäller ansvaret för drift och bevakning av förvarslokalerna i Carlslund
- överväga om – i ett läge med en mycket stor inströmning av hjälpsökande – den administrativa beredskapen kan höjas genom införande av en reglering som fyller ut det tomrum som finns mellan fredssituationen och det läge för vilket beredskapslagstiftningen är avsedd
- ägna uppmärksamhet åt möjligheterna att genom tekniska och andra justeringar förenkla och underlätta tolkning och tillämpning av utlänningslagen.

Genomförande av EU-lagstiftning (Sveriges närmande till dåvarande EG): Nej

Samråd: Framgår inte av direktiven. Ansvarigt statsråd framhåller i direktiven att det är ett begränsat antal frågor som ska belysas och att flera av dessa närmast är av teknisk natur. Det finns därför inte anledning att knyta parlamentariker till utredningen. När utredaren analyserat de frågor som omfattas av uppdraget och har förslag till lösningar kommer regeringen enligt direktiven att överväga om en referensgrupp med företrädare för de i riksdagen representerade partierna bör knytas till utredningen.

Utredningstid: Ca 6 månader (uppdraget redovisas senast 1992-10-31).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg överdirektören Per-Erik Nilsson till särskild utredare samt experter (företrädare för myndigheter och tjänstemän i Regeringskansliet) (skr. 1993/94:103 s. 152). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

43 Framtida avisering av folkbokföringsuppgifter, dir. 1992:52 (Finansdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 23 april 1992 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att utreda frågan om den framtida aviseringen av folkbokföringsuppgifter. Av direktiven framgår att det är utredarens uppgift att lämna förslag till vilka uppgifter från folkbokföringen som ska tillhandahållas myndigheter, företag och enskilda och hur ett sådant tillhandahållande ska ske. Utgångspunkten vid utformningen av den nya aviseringsverksamheten ska vara att den enskilde tillförsäkras ett starkt skydd för den personliga integriteten. Utredaren ska därvid göra en noggrann avvägning mellan behovet av uppgifter och skyddet för den enskildes personliga integritet samt beakta kommande EG-direktiv angående skydd för enskilda vid behandling av personuppgifter. Särskild vikt ska läggas vid att aviseringsverksamheten uppfyller högt ställda krav på kvalitet och snabbhet. Därutöver ska utredaren ta ställning till om statens person- och adressregister (Spar) ska avskaffas.

Genomförande av EU-lagstiftning (Sveriges närmande till dåvarande EG): Ja delvis

Samråd (inte under någon egen rubrik): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 18 månader (uppdraget redovisas senast 1993-10-31).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg landshövdingen Rolf Wirtén till särskild utredare samt experter (bl.a. företrädare för myndigheter, domare, advokater och tjänstemän i Regeringskansliet) (skr. 1993/94:103 s. 107). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

44 Den svenska läkemedelsförsörjningen, dir. 1992:53 (Socialdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 23 april 1992 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att se över den svenska läkemedelsförsörjningen, särskilt med avseende på Apoteksbolagets framtida roll och verksamhetsinriktning. I uppdraget ingår att

- föreslå riktlinjer för såväl parti- som detaljhandel med läkemedel och tillhörande informationsfrågor
- föreslå nödvändiga förändringar i det gällande avtalet mellan staten och Apoteksbolaget AB
- pröva frågan om Apoteksbolagets ägarstruktur.

Genomförande av EU-lagstiftning (Sveriges närmande till dåvarande EG): Ja delvis

Samråd (under rubriken Ramar för arbetet): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 20 månader (uppdraget redovisas senast 1993-12-31).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg riksdagsledamoten Margit Gennser till särskild utredare samt experter (bl.a. företrädare för myndigheter och näringslivet, domare och tjänstemän i Regeringskansliet) (skr. 1993/94:103 s. 69 f.). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

45 Förberedelser inför 1994 års FN-konferens om befolkning och utveckling, dir. 1992:55 (Utrikesdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 29 april 1992 kommittédirektiven, och i direktiven ges en nationalkommitté i uppdrag att förbereda inför 1994 års FN-konferens om befolkning och utveckling.

Genomförande av EU-lagstiftning (Sveriges närmande till dåvarande EG): Nej

Samråd (inte under någon egen rubrik): Framgår av direktiven. Av direktiven framgår att en mindre beredningsgrupp ska knytas till kommittén.

Utredningstid: Ca 30 månader (det framgår inte av direktiven när uppdraget ska redovisas, men av kommittéberättelsen framgår att kommittén beräknas avge sin slutrapport hösten 1994).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg statssekreteraren Alf T Samuelsson till kommitténs ordförande, ledamöter (huvudsakligen riksdagsledamöter) och experter (bl.a. företrädare för myndigheter och organisationer, akademiker och läkare) (skr. 1993/94:103 s. 42). Det utsågs inte några sakkunniga. I kommittéberättelsen finns ingen uppgift om beredningsgruppen.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Ja (sägs inget i direktiven om parlamentariskt inslag).

46 Åtgärder med anledning av Förenta nationernas beslut att utlysa 1994 som ett internationellt år för familjen, dir. 1992:56 (Socialdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 9 april 1992 kommittédirektiven, och i direktiven ges en interdepartemental beredningsgrupp i uppdrag att utarbeta förslag till inriktning och organisation av Sveriges medverkan i det internationella familjeåret 1994.

Genomförande av EU-lagstiftning (Sveriges närmande till dåvarande EG): Nej

Samråd: Framgår inte av direktiven. Av direktiven framgår att en beredningsgrupp ska knytas till gruppen.

Utredningstid: Ca 44 månader (det framgår inte av direktiven när uppdraget ska redovisas, men av kommittéberättelsen framgår att gruppen beräknas avsluta sitt arbete under år 1995).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg statssekreteraren Carl-Anders Ifvarsson till gruppens ordförande, ledamöter (huvudsakligen tjänstemän i Regeringskansliet), sakkunniga (tjänstemän i Regeringskansliet och kommunalråd) och expert (tjänsteman i Regeringskansliet) (skr. 1993/94:103 s. 68 f.).

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Ja (sägs inget i direktiven om parlamentariskt inslag).

47 Översyn av styrnings- och samarbetsformer i biståndet rörande Regeringskansliet och biståndsmyndigheterna, dir. 1992:57 (Utrikesdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 29 april 1992 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att utreda styrnings- och samverkansformer i biståndet.

Genomförande av EU-lagstiftning (Sveriges närmande till dåvarande EG): Nej

Samråd: Framgår inte av direktiven.

Utredningstid: Ca 6 månader (uppdraget redovisas senast 1992-10-30).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg ambassadören Göran Engblom till särskild utredare, sakkunniga (bl.a. företrädare för myndigheter, akademiker och tjänstemän i Regeringskansliet) och expert (ambassadör) (skr. 1993/94:103 s. 40).

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

48 Avveckling av Länsstyrelsernas organisationsnämnd, dir. 1992:58 (Civildepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 7 maj 1992 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att fullfölja avvecklingen av Länsstyrelsernas organisationsnämnd. Av direktiven framgår att uppdraget innebär att utredaren övertar arbetsgivaransvaret för den kvarvarande uppsagda personalen samt avvecklar lokaler och utrustning m.m.

Genomförande av EU-lagstiftning (Sveriges närmande till dåvarande EG): Nej

Samråd: Framgår inte av direktiven.

Utredningstid: Ca 13 månader (uppdraget redovisas senast 1993-06-30).

Utredningens sammansättning: Utredningen finns inte med i aktuella kommittéberättelser (skr. 1992/93:103 och 1993/94:103).

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Troligen inte (se ovan – i direktiven sägs inget om parlamentariskt inslag).

49 Utvärdering och analys av effektiviteten inom biståndsområdet, dir. 1992:59 (Utrikesdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 7 maj 1992 kommittédirektiven, och i direktiven ges en kommitté i uppdrag att göra en utvärdering och analys inom det biståndspolitiska området. Av direktiven framgår att arbetet ska syfta till att ge regeringen ett bättre underlag för den fortlöpande effektiviseringen av biståndet och biståndsadministrationen.

Genomförande av EU-lagstiftning (Sveriges närmande till dåvarande EG): Nej

Samråd (under rubriken Arbetets bedrivande): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 25 månader (uppdraget redovisas senast 1994-06-30).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg generaldirektören Ingemar Mundebo till kommitténs ordförande samt ledamöter (bl.a. företrädare för myndigheter och näringslivet, akademiker och riksdagsledamot) (skr. 1993/94:103 s. 42 f.). Det utsågs inte några sakkunniga och experter.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Ja (sägs inget i direktiven om parlamentariskt inslag).

50 Normgivning och tillsyn över nya betalningstjänster, dir. 1992:60 (Finansdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 12 mars 1992 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att utreda behovet av näringsrättslig normgivning och tillsyn över nya betalningstjänster. Av direktiven framgår att utredningen närmast är föranledd av den snabba datatekniska utvecklingen inom betalningsväsendet, såväl nationellt som internationellt, och av det förhållandet att en växande del av betalningsförmedlingen sköts av företag som inte omfattas av Finansinspektionens tillsyn.

Genomförande av EU-lagstiftning (Sveriges närmande till dåvarande EG): Nej

Samråd: Framgår inte av direktiven.

Utredningstid: Ca 21 månader (uppdraget redovisas senast 1993-12-31).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg lagmannen Anders Nordström till särskild utredare, sakkunniga (företrädare för myndigheter och näringslivet och domare) och expert (företrädare för myndighet och icke ordinarie domare) (skr. 1993/94:103 s. 108).

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

51 Översyn av vissa företagsskattefrågor, dir. 1992:61 (Finansdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 7 maj 1992 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att göra en översyn av vissa företagsskattefrågor. Av direktiven framgår att uppdraget bör avse bl.a. följande:

- Ett förslag utarbetas om avskaffad skatteutjämningsreserv och sänkt bolagsskattesats.
- Ett system för att kvitta förluster mot tidigare års vinster redovisas. Samtidigt ses spärreglerna för förlustutjämning över.
- Ett system för periodiseringsfonder läggs fram.
- Förslag till lättnader i den ekonomiska dubbelbeskattningen redovisas.
- En möjlighet att kvitta underskott i aktiv näringsverksamhet mot inkomst av tjänst utarbetas.

Genomförande av EU-lagstiftning (Sveriges närmande till dåvarande EG): Nej

Samråd: Framgår inte av direktiven.

Utredningstid: Ca 13 månader (uppdraget redovisas senast 1993-06-30).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg f.d. skattedirektören Klas Herrlin till särskild utredare samt experter (företrädare för myndigheter och näringslivet, tjänstemän i Regeringskansliet, advokat och akademiker) (skr. 1993/94:103 s. 106). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

52 En konsumentpolitisk översyn, dir. 1992:63 (Civildepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 14 maj 1992 kommittédirektiven, och i direktiven ges en kommitté i uppdrag att se över den statliga konsumentverksamheten och bedöma arten, omfattningen och inriktningen av det statliga engagemanget. Därutöver ska den organisatoriska strukturen på området ses över.

Genomförande av EU-lagstiftning (Sveriges närmande till dåvarande EG): Ja delvis

Samråd (under rubriken Arbetets bedrivande): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 16 månader (uppdraget redovisas senast 1993-09-01).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg f.d. statsrådet Britt Mogård till kommitténs ordförande, ledamöter (riksdagsledamöter, företrädare för myndigheter och näringslivet och akademiker), sakkunniga (företrädare för myndigheter och tjänstemän i Regeringskansliet) och experter (bl.a. företrädare för myndigheter, organisationer och näringslivet och tjänstemän i Regeringskansliet) (skr. 1993/94:103 s. 176 f.). Av kommittéberättelsen framgår att en referensgrupp är knuten till kommittén.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Ja (i direktiven sägs inget om parlamentariskt inslag).

53 Kulturstöd vid ombyggnader och underhåll av bostäder, dir. 1992:64 (Kulturdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 27 maj 1992 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att utarbeta ett förslag om förenklat stöd till bevarande av kulturvärden vid ombyggnader och underhåll av bostäder m.m.

Genomförande av EU-lagstiftning (Sveriges närmande till dåvarande EG): Nej

Samråd: Framgår inte av direktiven.

Utredningstid: Ca 3 månader (uppdraget redovisas senast 1992-08-31).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg avdelningschefen Christina von Arbin till särskild utredare, sakkunniga (samtliga tjänstemän i Regeringskansliet) och expert (akademiker) (skr. 1992/93:103 s. 166).

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

54 Uppdrag att slutföra avvecklingen av UHÄ och UUH, dir. 1992:66 (Utbildningsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 27 maj 1992 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att ansvara för avvecklingen av Universitets- och högskoleämbetet och Utrustningsnämnden för universitet och högskolor.

Genomförande av EU-lagstiftning (Sveriges närmande till dåvarande EG): Nej

Samråd: Framgår inte av direktiven.

Utredningstid: Ca 19 månader (det framgår inte av direktiven när uppdraget ska redovisas, men av kommittéberättelsen framgår att utredningen beräknas avsluta sitt arbete vid årsskiftet 1993/94).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg generaldirektören Britt-Marie Bystedt till särskild utredare (skr. 1993/94:103 s. 127). Det utsågs inte några sakkunniga och experter.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

55 Översyn av tillståndsgivning enligt lagen om handel med drycker och handläggning enligt lagen om vård av missbrukare i vissa fall, dir. 1992:68 (Socialdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 27 maj 1992 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att göra en analys av förutsättningarna för och konsekvenserna av att tillståndsgivningen enligt lagen (1977:293) om handel med drycker överförs till kommunerna. Av direktiven framgår att utredaren även ska utreda om socialnämnderna ska få det fulla ansvaret för utredning och ansökan om vård enligt lagen (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall.

Genomförande av EU-lagstiftning (Sveriges närmande till dåvarande EG): Nej

Samråd (inte under någon egen rubrik): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 10 månader (uppdraget redovisas senast 1993-03-01).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg rättschefen Susanne Billum till särskild utredare, sakkunniga (företrädare för myndigheter och tjänsteman i Regeringskansliet) och expert (företrädare för myndighet) (skr. 1993/94:103 s. 70 f.).

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

56 Översyn av verksamheten med internationella adoptioner, dir. 1992:69 (Socialdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 27 maj 1992 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att göra en översyn av verksamheten med internationella adoptioner.

Genomförande av EU-lagstiftning (Sveriges närmande till dåvarande EG): Nej

Samråd (under rubriken Utredningsarbetets inriktning): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 17 månader (uppdraget redovisas senast 1993-10-01).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg expeditionschefen Göran Håkansson till särskild utredare samt experter (företrädare för myndighet och organisation och tjänsteman i Regeringskansliet) (skr. 1993/94:103 s. 70). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

57 Boverkets framtida arbetsuppgifter och resursbehov, dir. 1992:70 (Finansdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 11 juni 1992 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att se över Boverkets arbetsuppgifter och resursbehov. Av direktiven framgår att en grundläggande utgångspunkt för översynen är att statlig verksamhet i första hand ska vara inriktad på frågor som innebär myndighetsutövning. Därmed bör jämställas den uppsikts- och rådgivningsverksamhet samt den kunskapsförmedling som är direkt knuten till myndighetsutövning. Utredaren bör överväga behovet av sådan rådgivning och kunskapsförmedling som inte direkt följer av lag eller annan författning eller är knuten till myndighetsutövning samt belysa konsekvenserna av en begränsning av sådan verksamhet. I utredarens uppdrag ingår också att bedöma verkets behov av resurser och att överväga uppgiftsfördelningen mellan Boverket och andra statliga myndigheter.

Genomförande av EU-lagstiftning (Sveriges närmande till dåvarande EG): Nej

Samråd: Framgår inte av direktiven.

Utredningstid: Ca 5 månader (uppdraget redovisas senast 1992-11-30).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg landshövdingen Bengt K Å Johansson till särskild utredare, sakkunniga (företrädare för myndighet och tjänstemän i Regeringskansliet) och experter (företrädare för myndigheter och tjänsteman i Regeringskansliet) (skr. 1993/94:103 s. 109).

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

58 Utredning om författningsreglering med anledning av pliktutredningens kommande förslag om ett nytt pliktsystem, dir. 1992:71 (Försvarsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 27 maj 1992 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att lämna förslag till författningsreglering med anledning av pliktutredningens kommande förslag om ett nytt pliktsystem för personalförsörjning för totalförsvaret.

Genomförande av EU-lagstiftning (Sveriges närmande till dåvarande EG): Nej

Samråd: Framgår inte av direktiven.

Utredningstid: Ca 11 månader (uppdraget redovisas senast 1993-04-30).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg generaldirektören Olof Forssberg till särskild utredare samt experter (företrädare för myndigheter och tjänstemän i Regeringskansliet) (skr. 1993/94:103 s. 49). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

59 Vetenskaplig kommitté med uppgift att utreda frågor om kärnavfall och om avställning och rivning av kärntekniska anläggningar m.m., dir. 1992:72 (Miljö- och naturresursdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 27 maj 1992 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild kommitté med vetenskaplig inriktning i uppdrag att utreda frågor om kärnavfall och om avställning och rivning av kärntekniska anläggningar och att lämna regeringen och vissa myndigheter råd i dessa frågor.

Genomförande av EU-lagstiftning (Sveriges närmande till dåvarande EG): Nej

Samråd: Framgår inte av direktiven.

Utredningstid: X månader (det framgår inte av direktiven när uppdraget ska redovisas – enligt direktiven ska kommittén vart tredje år med början 1992 redovisa sin bedömning)

Utredningens sammansättning: – (I aktuella kommittéberättelser [skr. 1992/93:103 och 1993/94:103] finns inga uppgifter om kommitténs sammansättning.)

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Troligen inte (se ovan – i direktiven sägs inget om parlamentariskt inslag).

60 Avveckling av Statens institut för personalutveckling, dir. 1992:73 (Finansdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 27 maj 1992 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att ansvara för avvecklingen av Statens institut för personalutveckling.

Genomförande av EU-lagstiftning (Sveriges närmande till dåvarande EG): Nej

Samråd: Framgår inte av direktiven.

Utredningstid: Ca 19 månader (det framgår inte av direktiven när uppdraget ska redovisas, men av kommittéberättelsen framgår att utredningen beräknas avsluta sitt arbete under 1993).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg generaldirektören Bror Lukkari till särskild utredare (skr. 1993/94:103 s. 107). Det utsågs inte några sakkunniga och experter.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

61 Avvecklingen av Näringsfrihetsombudsmannen och Statens pris- och konkurrensverk, dir. 1992:75 (Näringsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 27 maj 1992 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att slutföra avvecklingen av Näringsfrihetsombudsmannen (NO) och Statens pris- och konkurrensverk (SPK). Av direktiven framgår att uppdraget i första hand innebär att överta arbetsgivaransvaret för den uppsagda personalen.

Genomförande av EU-lagstiftning (Sveriges närmande till dåvarande EG): Nej

Samråd: Framgår inte av direktiven.

Utredningstid: Ca 8 månader (det framgår inte av direktiven när uppdraget ska redovisas, men av kommittéberättelsen framgår att uppdraget har avslutats och att förordnandena gäller längst t.o.m. 1993-01-13).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg förhandlingsdirektören Hans Sahlén till särskild utredare och expert (statistiker) (skr. 1993/94:103 s. 164). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

62 Tillkallande av en särskild utredare med uppdrag att slutföra avvecklingen av Statens hundskola, dir. 1992:76 (Socialdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 4 juni 1992 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att slutföra avvecklingen av Statens hundskola. Av direktiven framgår att uppdraget i första hand innebär att överta arbetsgivaransvaret för den uppsagda personalen.

Genomförande av EU-lagstiftning (Sveriges närmande till dåvarande EG): Nej

Samråd: Framgår inte av direktiven.

Utredningstid: Ca 12 månader (uppdraget redovisas senast 1993-06-30).

Utredningens sammansättning: – (I aktuella kommittéberättelser [skr. 1992/93:103 och 1993/94:103] finns inga uppgifter om kommitténs sammansättning.)

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Troligen inte (se ovan – i direktiven sägs inget om parlamentariskt inslag).

63 Principer och metoder för kostnadsutjämning mellan kommuner, dir. 1992:77 (Finansdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 25 juni 1992 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att utveckla principer och metoder för utjämning av strukturellt betingade kostnadsskillnader mellan kommuner.

Genomförande av EU-lagstiftning (Sveriges närmande till dåvarande EG): Nej

Samråd: Framgår inte av direktiven. Av direktiven framgår att utredaren bör biträdas av en eller flera referensgrupper med god insikt i kommunala förhållanden.

Utredningstid: Ca 11 månader (uppdraget redovisas senast 1993-05-31).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg kommundirektören Uno Svaleryd till särskild utredare samt experter (företrädare för myndigheter, tjänstemän i Regeringskansliet och akademiker) (skr. 1993/94:103 s. 110). Det utsågs inte några sakkunniga. I kommittéberättelsen finns ingen uppgift om referensgrupper.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

64 Utredning om teknisk översyn av energibeskattningen, dir. 1992:80 (Finansdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 18 juni 1992 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att göra en teknisk översyn av energibeskattningen.

Genomförande av EU-lagstiftning (Sveriges närmande till dåvarande EG): Ja delvis

Samråd (under rubriken Uppdraget): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 18 månader (uppdraget redovisas senast 1993-12-31).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg regeringsrådet Leif Lindstam till särskild utredare samt experter (bl.a. företrädare för myndigheter och tjänstemän i Regeringskansliet) (skr. 1993/94:103 s. 108 f.). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

65 Bidrag till ideella organisationer, dir. 1992:81 (Civildepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 25 juni 1992 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att se över och lämna förslag till de principer som bör gälla för statens bidrag till ideella organisationer.

Genomförande av EU-lagstiftning (Sveriges närmande till dåvarande EG): Nej

Samråd (under rubriken Arbetets bedrivande): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 13 månader (uppdraget redovisas senast 1993-07-01).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg landshövdingen Jan-Erik Wikström till särskild utredare samt expert (tjänsteman i Regeringskansliet) (skr. 1993/94:103 s. 178). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

66 Kommission för granskning av uppgifter om förberedelser för mottagande av militärt bistånd, dir. 1992:82 (Statsrådsberedningen)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 8 juli 1992 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild kommission i uppdrag att granska uppgifter om förberedelser för mottagande av militärt bistånd.

Genomförande av EU-lagstiftning (Sveriges närmande till dåvarande EG): Nej

Samråd: Framgår inte av direktiven.

Utredningstid: Ca 17 månader (uppdraget redovisas senast 1993-12-31).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg landshövdingen Gösta Gunnarsson till kommissionens ordförande, ledamöter (akademiker, ambassadörer och f.d. tjänsteman i Regeringskansliet) och experter (tjänsteman i Regeringskansliet och ambassadör) (skr. 1993/94:103 s. 9). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

67 Utredning om fiskerinäringens utvecklingsmöjligheter, dir. 1992:83 (Jordbruksdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 8 juli 1992 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att utreda den svenska fiskerinäringens utvecklingsmöjligheter. Av direktiven framgår att utredningen ska göras mot bakgrund av de internationella överenskommelserna som har träffats på bl.a. fiskets område.

Genomförande av EU-lagstiftning (Sveriges närmande till dåvarande EG): Ja delvis

Samråd: Framgår inte av direktiven. Av direktiven framgår att det till utredaren bör knytas en parlamentarisk grupp med företrädare för riksdagspartierna och att utredaren under arbetets gång ska redovisa sitt arbete till gruppen.

Utredningstid: Ca 12 månader (uppdraget redovisas senast 1993-07-01).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg generaldirektören Per Wramner till särskild utredare, sakkunniga (företrädare för näringslivet och organisationer) och experter (företrädare för myndigheter och tjänstemän i Regeringskansliet) (skr. 1993/94:103 s. 137 f.). I kommittéberättelsen finns uppgifter om referensgruppen och dess sammansättning (riksdagsledamöter).

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Ja (referensgrupp)

68 Översyn av regler som styr Oljekrisnämndens arbetsformer och bedömningar i ersättningsfrågor enligt oljekrislagen (1975:197), dir. 1992:84 (Näringsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 8 juli 1992 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att göra en översyn av de regler som styr Oljekrisnämndens arbetsformer, organisatoriska beredskap och bedömningar i ersättningsfrågor.

Genomförande av EU-lagstiftning (Sveriges närmande till dåvarande EG): Nej

Samråd (under rubriken Riktlinjer för översynen): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 5 månader (uppdraget redovisas senast 1992-12-31).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg f.d. generaldirektören Axel Wallén till särskild utredare (skr. 1993/94:103 s. 163). Det utsågs inte några sakkunniga och experter.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

69 Nytt resurstilldelningssystem för universitet och högskolor, dir. 1992:85 (Utbildningsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 20 augusti 1992 kommittédirektiven, och i direktiven ges en kommitté i uppdrag att dels utveckla det nya resurstilldelningssystem för universitet och högskolor som har föreslagits i en proposition om universitet och högskolor, dels följa införandet av detta.

Genomförande av EU-lagstiftning (Sveriges närmande till dåvarande EG): Nej

Samråd (under rubriken Ramar för kommitténs arbete): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Överstiger 24 månader (i direktiven finns ingen uppgift om när uppdraget ska redovisas, men av kommittéberättelsen framgår att kommittén beräknas avge sitt slutbetänkande under våren 1995).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg statssekreteraren Bjarne Kirsebom till kommitténs ordförande, ledamöter (företrädare för skolväsendet, myndigheter och näringslivet och akademiker) sakkunniga (bl.a. tjänstemän i Regeringskansliet) och experter (bl.a. företrädare för myndigheter och organisationer, tjänstemän i Regeringskansliet och akademiker) (skr. 1993/94:103 s. 128 f.).

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

70 En regionberedning, dir. 1992:86 (Civildepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 27 augusti 1992 kommittédirektiven, och i direktiven ges en beredning med parlamentarisk sammansättning i uppdrag att utforma förslag om den offentliga verksamhetens uppbyggnad och indelning på regional nivå.

Genomförande av EU-lagstiftning (Sveriges närmande till dåvarande EG): Nej

Samråd (under rubriken Arbetets bedrivande): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 19 månader (uppdraget redovisas senast 1994-03-01).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg regeringsrådet Elisabeth Palm till beredningens ordförande, ledamöter (bl.a. riksdagsledamöter, kommunalråd och landstingsråd), sakkunniga (företrädare för myndigheter, organisationer och näringslivet) och experter (företrädare för näringslivet och tjänstemän i Regeringskansliet) (skr. 1993/94:103 s. 178 f.).

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Ja

71 Vissa frågor om säkerheten vid de svenska utlandsmyndigheterna i f.d. Sovjetunionen, dir. 1992:87 (Justitiedepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 3 september 1992 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att utreda vissa frågor om säkerheten vid de svenska utlandsmyndigheterna i f.d. Sovjetunionen.

Genomförande av EU-lagstiftning (Sveriges närmande till dåvarande EG): Nej

Samråd: Framgår inte av direktiven.

Utredningstid: Ca 6 månader (i direktiven finns ingen uppgift om när uppdraget ska redovisas, men av kommittéberättelsen framgår att uppdraget är slutfört och att förordnandena gäller t.o.m. 1993-03-31).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg hovrättspresidenten Håkan Winberg till särskild utredare (skr. 1993/94:103 s. 30). Det utsågs inte några sakkunniga och experter.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

72 En ny elsäkerhetsmyndighet, dir. 1992:89 (Näringsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 24 september 1992 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att lägga fram förslag om organisationen av en ny elsäkerhetsmyndighet och förbereda inrättandet av denna. Av direktiven framgår att utredaren ska utgå från de förslag som regeringen har redovisat i en proposition om det svenska elsäkerhetsarbetet.

Genomförande av EU-lagstiftning (Sveriges närmande till dåvarande EG): Nej

Samråd (under rubriken Uppdraget): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 3 månader (i direktiven finns ingen uppgift om när uppdraget ska redovisas, men av kommittéberättelsen framgår att uppdraget är slutfört och att förordnandena gäller t.o.m. 1992-12-31).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg f.d. statssekreteraren Lars Ljung till särskild utredare samt experter (företrädare för myndigheter och tjänstemän i Regeringskansliet) (skr. 1993/94:103 s. 164). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

73 Inrättande av ett sameting, dir. 1992:90 (Utbildningsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 1 oktober 1992 kommittédirektiven, och i direktiven ges en organisationskommitté i uppdrag att planera och genomföra det första valet till Sametinget och i övrigt förbereda bildandet av Sametinget.

Genomförande av EU-lagstiftning (Sveriges närmande till dåvarande EG): Nej

Samråd: Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 13 månader (i direktiven finns ingen uppgift om när uppdraget ska redovisas, men av kommittéberättelsen framgår att kommitténs arbete är slutfört i och med Sametingets öppnande den 26 augusti 1993 och att en rapport ska avlämnas i början av november 1993).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg riksdagsledamoten Hans Dau till kommitténs ordförande, ledamöter och experter (skr. 1993/94:103 s. 129 f.).[2] Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Troligen inte (se ovan – i direktiven sägs inget om parlamentariskt inslag).

74 Översyn av kapitalmarknadsstatistiken, dir. 1992:91 (Finansdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 29 oktober 1992 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att utreda ansvarsfördelning, samordning och finansiering av kapitalmarknadsstatistiken samt se över innehåll i och principer för denna statistik. Utredningen ska göras mot bakgrund av

- en skrivelse från Finansinspektionen om kapitalmarknadsstatistiken
- en proposition om den statliga statistikens finansiering och samordning
- avregleringen av den svenska kapitalmarknaden och de krav på statistiken som ställs till följd av ökad internationalisering och pågående finansiell integration inom ramen för EES-avtalet och ett kommande medlemskap i EG.

Genomförande av EU-lagstiftning (Sveriges närmande till dåvarande EG): Ja delvis

Samråd (under rubriken Uppdraget): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 10 månader (uppdraget redovisas senast 1993-08-30).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg generaldirektören Alf Carling till särskild utredare samt experter (företrädare för myndigheter och näringslivet och tjänsteman i Regeringskansliet) (skr. 1993/94:103 s. 110 f.). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

[2] Titlarna på ordföranden, ledamöterna och experterna framgår inte av kommittéberättelsen.

75 Principer för utvärdering av folkbildningen m.m., dir. 1992:92 (Utbildningsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 22 oktober 1992 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att närmare klargöra vilka utgångspunkter och principer som ska tillämpas i den statliga utvärderingen av folkbildningen. Av direktiven framgår att utredaren ska överväga hur resultat från folkbildningens mångskiftande verksamheter ska värdesättas och sammanvägas.

Genomförande av EU-lagstiftning (Sveriges närmande till dåvarande EG): Nej

Samråd: Framgår inte av direktiven.

Utredningstid: Ca 8 månader (uppdraget redovisas senast 1993-06-21).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg generaldirektören Christina Rogestam till särskild utredare (skr. 1993/94:103 s. 129). Det utsågs inte några sakkunniga och experter.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

76 Utredning om kontrollen över export av strategiskt känsliga varor, dir. 1992:93 (Utrikesdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 29 oktober 1992 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att i ljuset av den internationella utvecklingen bedöma hur Sveriges kontroll över export av strategiskt känsliga varor i framtiden bör vara utformad och hur den bör organiseras.

Genomförande av EU-lagstiftning (Sveriges närmande till dåvarande EG): Ja delvis

Samråd (under rubriken Utredningsuppdraget): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 8 månader (uppdraget redovisas senast 1993-06-01).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg ambassadören Gunnar Lund till särskild utredare (skr. 1993/94:103 s. 41 f.). Det utsågs inte några sakkunniga och experter.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

77 Organisationskommitté för ändrat huvudmannaskap för vissa institutioner inom ungdomsvård och missbrukarvård, dir. 1992:96 (Socialdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 12 november 1992 kommittédirektiven, och i direktiven ges en organisationskommitté i uppdrag att utföra det förberedelsearbete som krävs för inrättandet av Statens institutionsstyrelse och för statens övertagande av huvudmannaskapet för de särskilda ungdomshemmen och LVM-hemmen.

Genomförande av EU-lagstiftning (Sveriges närmande till dåvarande EG): Nej

Samråd (under rubriken Uppdraget): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 7 månader (uppdraget redovisas senast 1993-06-30).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg generaldirektören Sture Korpi till kommitténs ordförande, ledamöter (bl.a. tjänstemän i Regeringskansliet, f.d. statssekreterare och företrädare för myndigheter och näringslivet) och sakkunniga (bl.a. företrädare för myndigheter och näringslivet) (skr. 1993/94:103 s. 71 f.). Det utsågs inte några experter.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Ja (i direktiven sägs inget om parlamentariskt inslag).

78 Uppdrag att fullfölja avvecklingen av Trafiksäkerhetsverket, dir. 1992:97

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 29 oktober 1992 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att fullfölja avvecklingen av Trafiksäkerhetsverket.

Genomförande av EU-lagstiftning (Sveriges närmande till dåvarande EG): Nej

Samråd: Framgår inte av direktiven.

Utredningstid: Ca 14 månader (uppdraget redovisas senast 1993-12-31).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg avdelningschefen Per Ölund till särskild utredare (skr. 1993/94:103 s. 87). Det utsågs inte några sakkunniga och experter.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

79 Översyn av ledighetslagstiftningen, dir. 1992:98 (Arbetsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 19 november 1992 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att se över ledighetslagstiftningen. Av direktiven framgår att utredaren ska kartlägga och analysera hur lagstiftningen har fungerat samt föreslå de lagändringar som en sådan granskning kan ge anledning till. Vid översynen ska särskilt de små företagens villkor beaktas. Det framhålls i direktiven att översynen bör leda till att lagstiftningen blir enklare att förstå, överblicka och tillämpa för dem som berörs av den.

Genomförande av EU-lagstiftning (Sveriges närmande till dåvarande EG): Nej

Samråd (under rubriken Övrigt): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 13 månader (uppdraget redovisas senast 1993-12-31).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg justitiekanslern Johan Hirschfeldt till särskild utredare, sakkunnig (företrädare för myndighet) och experter (i huvudsak tjänstemän i Regeringskansliet) (skr. 1993/94:103 s. 143 f.).

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

80 Ägande av public service-företagen m.m., dir. 1992:100 (Kulturdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 19 november 1992 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att utarbeta förslag om ägandet av Sveriges Television AB, Sveriges Radio AB och Sveriges Utbildningsradio AB (public service-företagen).

Genomförande av EU-lagstiftning (Sveriges närmande till dåvarande EG): Nej

Samråd: Framgår inte av direktiven.

Utredningstid: Ca 2 månader (uppdraget redovisas senast 1993-01-31).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg advokaten Claes Beyer till särskild utredare (skr. 1993/94:103 s. 153). Det utsågs inte några sakkunniga och experter.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

81 Utredning om en obligatorisk patientförsäkring, dir. 1992:101 (Socialdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 19 november 1992 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att lämna förslag om hur reglerna för ersättning vid behandlingsskador inom hälso- och sjukvården ska vara utformade i framtiden.

Genomförande av EU-lagstiftning (Sveriges närmande till dåvarande EG): Nej

Samråd: Framgår inte av direktiven.

Utredningstid: Ca 13 månader (uppdraget redovisas senast 1993-12-31).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg professorn Lotta Westerhäll till särskild utredare, sakkunniga (tjänsteman i Regeringskansliet och domare) och experter (företrädare för myndigheter och näringslivet) (skr. 1993/94:103 s. 72).

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

82 Deltagande i Europeiska året för de äldre och för solidaritet mellan generationerna (äldreåret) 1993, dir. 1992:102 (Socialdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 26 november 1992 kommittédirektiven, och i direktiven ges en kommitté i uppdrag att initiera och samordna ett svenskt deltagande i Europeiska äldreåret 1993.

Genomförande av EU-lagstiftning (Sveriges närmande till dåvarande EG): Nej

Samråd (under rubriken Uppdraget): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 13 månader (uppdraget redovisas senast 1993-12-31).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg förbundsordföranden Nils Carlshamre till kommitténs ordförande, ledamöter (bl.a. företrädare för organisationer och myndigheter, tjänstemän i Regeringskansliet och akademiker) och sakkunniga (företrädare för myndigheter, organisationer och näringslivet, akademiker och tjänstemän i Regeringskansliet) (skr. 1993/94:103 s. 72 f.). Det utsågs inte några experter.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

83 Översyn av den statliga lönegarantin vid konkurs, dir. 1992:103 (Arbetsmarknadsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 3 december 1992 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att se över vissa delar av det statliga lönegarantisystemet vid konkurs. Av direktiven framgår att utredaren ska analysera om lönegarantireglerna har en ändamålsenlig utformning när det gäller vilka lönefordringar som ska ersättas av garantin samt föreslå de lagändringar som en sådan granskning kan ge anledning till. Utredaren ska också överväga och lämna förslag till hur utbetalningsfunktionen ska vara utformad i framtiden. Det framgår vidare av direktiven att syftet med utredarens arbete ska vara att åstadkomma sådana regeländringar som, utan att garantins sociala syfte går förlorat, sammantaget begränsar utgifterna för garantin och effektiviserar granskningen av att garantin används på det sätt den är avsedd för.

Genomförande av EU-lagstiftning (Sveriges närmande till dåvarande EG): Ja delvis

Samråd: Framgår inte av direktiven.

Utredningstid: Ca 10 månader (uppdraget redovisas senast 1993-10-01).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg landshövdingen Gunnar Björk till särskild utredare, sakkunnig (advokat) och experter (icke ordinarie domare och tjänstemän i Regeringskansliet) (skr. 1993/94:103 s. 144).

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

84 Översyn av plan- och bygglagen, m.m., dir. 1992:104 (Miljö- och naturresursdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 26 november 1992 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att se över vissa frågor i plan- och bygglagen (1987:10). Av direktiven framgår att utredarens förslag ska tillgodose kraven på större miljöhänsyn, stärkt medborgarinflytande, avreglering och förenklad lagstiftning.

Genomförande av EU-lagstiftning (Sveriges närmande till dåvarande EG): Nej

Samråd (inte under någon egen rubrik): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 16 månader (uppdraget redovisas senast 1994-03-31).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg överlantmätaren Bengt-Olof Käck till särskild utredare, sakkunniga (bl.a. företrädare för myndigheter, arkitekter, advokat och tjänsteman i Regeringskansliet) och experter (bl.a. företrädare för myndigheter, organisationer och näringslivet, akademiker och tjänstemän i Regeringskansliet) (skr. 1993/94:103 s. 189 f.).

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

85 Utredning om utvecklingen på kreditmarknaden, dir. 1992:105 (Finansdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 3 december 1992 kommittédirektiven, och i direktiven ges en kommitté i uppdrag att analysera den utveckling som lett fram till nuvarande problem på kreditmarknaden och utreda vilka effekter dessa problem medför för den svenska ekonomin och den ekonomiska politiken. Av direktiven framgår att bankernas roll i utvecklingen bör belysas med hänsyn till deras centrala uppgifter i det finansiella systemet. Kommittén ska också belysa utvecklingen mot bakgrund av tillsynens och regelverkens utformning. Det framgår av direktiven att om kommittén finner det lämpligt bör den föreslå nya riktlinjer för tillsynens innehåll och inriktning.

Genomförande av EU-lagstiftning (Sveriges närmande till dåvarande EG): Nej

Samråd: Framgår inte av direktiven.

Utredningstid: Ca 24 månader (uppdraget redovisas senast 1994-12-31).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg docenten Jan Wallander till kommitténs ordförande, ledamöter (professorer, företrädare för näringslivet och advokat), sakkunniga (professor och docent) och expert (tjänsteman i Regeringskansliet) (skr. 1993/94:103 s. 112 f.).

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

86 Kommission om den ekonomiska politiken, dir. 1992:106 (Finansdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 10 december 1992 kommittédirektiven, och i direktiven ges en kommission i uppdrag att mot bakgrund av problemen i svensk ekonomi analysera och föreslå riktlinjer för den ekonomiska politikens utformning i ett medelfristigt perspektiv.

Genomförande av EU-lagstiftning (Sveriges närmande till dåvarande EG): Nej

Samråd: Framgår inte av direktiven.

Utredningstid: Ca 3 månader (uppdraget redovisas senast 1993-03-09).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg professorn Assar Lindbeck till kommissionens ordförande, ledamöter (professor, docent och ekonomie doktor) och sakkunniga (professorer) (skr. 1993/94:103 s. 111). Det utsågs inte några experter.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

87 Ungdomars levnadsvillkor och framtidsutsikter, dir. 1992:107 (Civildepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 3 december 1992 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att beskriva och analysera ungdomars levnadsvillkor i ekonomiskt och socialt hänseende. Av direktiven framgår att utredaren ska föreslå konkreta åtgärder som syftar till att underlätta ungdomars inträde i vuxenlivet. Särskild vikt ska läggas vid deras möjligheter att etablera sig på bostads- och arbetsmarknaderna. I uppdraget ingår att göra en jämförande studie av situationen för dagens ungdomar och tidigare ungdomsgenerationer. Vidare ska utredaren visa i vilken utsträckning det finns risk för ökade generationsklyftor i samhället i fråga om medborgarnas sociala och ekonomiska levnadsvillkor och deras möjlighet till förmögenhetsbildning.

Genomförande av EU-lagstiftning (Sveriges närmande till dåvarande EG): Nej

Samråd (under rubriken Arbetets bedrivande): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 16 månader (uppdraget redovisas senast 1994-04-30).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg riksdagsledamoten Stefan Attefall till särskild utredare, sakkunniga (huvudsakligen tjänstemän i Regeringskansliet) och experter (bl.a. företrädare för myndigheter) (skr. 1993/94:103 s. 180 f.).

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

88 Översyn av reglerna om utvisning på grund av brott m.m., dir. 1992:108 (Kulturdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 10 december 1992 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att se över reglerna om utvisning på grund av brott och reglerna som behandlar vilken betydelse en utlännings vandel ska ha vid bedömningen av dennes rätt till uppehållstillstånd i Sverige och vid beviljande av svenskt medborgarskap. Därutöver ska utredaren undersöka de rättsliga förutsättningarna för återkallande av ett svenskt medborgarskap som erhållits med hjälp av falska uppgifter. Av direktiven framgår att utredaren bör lägga fram förslag till de författningsändringar som föranleds av hans eller hennes ställningstaganden.

Genomförande av EU-lagstiftning (Sveriges närmande till dåvarande EG): Nej

Samråd: Framgår inte av direktiven.

Utredningstid: Ca 12 månader (uppdraget redovisas senast 1993-12-31).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg hovrättslagmannen Gunnel Wennberg till särskild utredare samt experter (bl.a. företrädare för myndighet, domare och tjänsteman i Regeringskansliet) (skr. 1993/94:103 s. 153). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

89 Integritetsskydd för uppgifter i statlig statistik, dir. 1992:110 (Finansdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 17 december 1992 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att utreda frågor om integritetsskyddet för uppgifter i den statliga statistiken. Utredaren ska därvid

- kartlägga vilka regler, rutiner och rekommendationer om integritetsskydd som gäller för myndigheter som ansvarar för statistik
- mot bakgrund av ett riksdagsbeslut om decentralisering av statistikansvaret överväga om reglerna, rutinerna och rekommendationerna behöver ändras
- redovisa rättsläget beträffande förfoganderätten till register i den statliga statistiken och vid behov föreslå ändringar i det
- pröva om det är möjligt att skapa en registerlag för Statistiska centralbyråns statistikregister och denna prövning ska bl.a. omfatta en analys av gallringsfrågorna.

Av direktiven framgår att utredaren ska föreslå en rättslig reglering som tillfredsställer behovet av dels gemensamma data för inkomst- och förmögenhetsskatter, dels uppgifter i det s.k. fördelningsmodellprojektet.

Genomförande av EU-lagstiftning (Sveriges närmande till dåvarande EG): Nej

Samråd (under rubriken Utredningsuppdraget): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 12 månader (uppdraget redovisas senast 1993-12-31).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg generaldirektören Jan Freese till särskild utredare, sakkunniga (bl.a. företrädare för myndigheter) och experter (företrädare för näringslivet och tjänstemän i Regeringskansliet) (skr. 1993/94:103 s. 113).

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

90 Utredning om beskattning av fastigheter, dir. 1992:111 (Finansdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 17 december 1992 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att utreda de principiella utgångspunkter och syften som bör ligga till grund för beskattningen av fastigheter. Utredaren ska

- analysera och beskriva de principiella utgångspunkter som bör gälla för beskattningen av fastigheter
- med ledning av dessa överväganden redovisa vilka förändringar i den nuvarande beskattningen som bör företas.

Genomförande av EU-lagstiftning (Sveriges närmande till dåvarande EG): Nej

Samråd: Framgår inte av direktiven.

Utredningstid: Ca 12 månader (uppdraget redovisas senast 1993-12-31).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg kammarrättspresidenten Jan Francke till särskild utredare, sakkunniga (bl.a. tjänsteman i Regeringskansliet) och experter (företrädare för myndighet, akademiker, icke ordinarie domare och tjänstemän i Regeringskansliet) (skr. 1993/94:103 s. 111 f.).

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

91 Uppdrag att överväga vilka som bör utföra förarprövning m.m., dir. 1992:112 (Kommunikationsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 17 december 1992 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att överväga vilka som bör utföra förarprövning m.m.

Genomförande av EU-lagstiftning (Sveriges närmande till dåvarande EG): Nej

Samråd (under rubriken Övriga frågor): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 4 månader (uppdraget redovisas senast 1993-04-15).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg landshövdingen Görel Bohlin till särskild utredare, sakkunniga (samtliga riksdagsledamöter) och experter (bl.a. företrädare för myndighet och tjänstemän i Regeringskansliet) (skr. 1993/94:103 s. 87).

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Ja (i direktiven sägs inget om parlamentariskt inslag).

92 Ombildning av Fortifikationsförvaltningen m.m., dir. 1992:113 (Försvarsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 21 december 1992 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att förbereda och vidta åtgärder för att

- inrätta den nya fastighetsförvaltande myndigheten för försvarsfastigheter, Fortifikationsverket
- överföra verksamheter från Fortifikationsförvaltningen till den statliga fastighetskoncernen och Försvarets forskningsanstalt enligt statsmakternas beslut
- fastställa organisatorisk tillhörighet för byggnads- och reparationsberedskapen
- tillämpa kapitalkostnader för försvarsfastigheter
- avveckla Fortifikationsförvaltningen.

Genomförande av EU-lagstiftning (Sveriges närmande till dåvarande EG): Nej

Samråd (under rubriken Utredningsuppdraget): Framgår av direktiven.

Utredningstid: X månader (det framgår inte av direktiven när uppdraget ska redovisas, och i aktuella kommittéberättelser [skr. 1992/93:103 och 1993/94:103] saknas närmare uppgifter om utredningen).

Utredningens sammansättning: – (I aktuella kommittéberättelser [skr. 1992/93:103 och 1993/94:103] saknas uppgifter om utredningens sammansättning.)

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Troligen inte (se ovan – i direktiven sägs inget om parlamentariskt inslag).

1999

1 Konsumentpolitiken inför ett nytt sekel, dir. 1999:1 (Finansdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 7 januari 1999 kommittédirektiven, och i direktiven ges en parlamentarisk kommitté i uppdrag att lämna förslag om hur den framtida konsumentpolitiken ska kunna ge människor förutsättningar att känna sig trygga som konsumenter och ha ett starkt inflytande över sin vardagssituation. Av direktiven framgår att kommittén ska identifiera konsumentpolitikens långsiktiga innehåll och prioriteringar och att utredningen ska genomföras i ett tydligt EU-perspektiv, där det nordiska samarbetet är en viktig bas. Kommittén ska för detta ändamål göra en utvärdering och en översyn av de konsumentpolitiska målen. Vid behov ska kommittén föreslå hur målen kan utvecklas och förbättras, mot bakgrund av de nya förutsättningar som samhället ger. Kommittén ska också avväga vilka medel i form av lagstiftning och ekonomiska och andra resurser som bör utnyttjas för att bäst nå dessa mål. Kommittén ska enligt direktiven särskilt analysera målen och medlen för konsumentaspekterna inom områdena hushållsekonomi och finansiella tjänster, informationsteknik, produktsäkerhet och marknadsbevakning.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Arbetets bedrivande): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 14 månader (uppdraget redovisas senast 2000-03-15).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg riksdagsledamoten Anita Johansson till kommitténs ordförande, ledamöter (bl.a. riksdagsledamöter), sakkunniga och experter (skr. 1999/2000:103 s. 209 f.).[3]

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Ja

2 Utredning om den framtida regionalpolitiken, dir. 1999:2 (Näringsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 21 januari 1999 kommittédirektiven, och i direktiven ges en kommitté med parlamentariskt inflytande i uppdrag att lämna förslag om hur den svenska regionalpolitiken ska inriktas och utformas under 2000-talets början.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Genomförande av uppdraget): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 19 månader (uppdraget redovisas senast 2000-08-31).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg professorn Sture Öberg till kommitténs ordförande, ledamöter (riksdagsledamöter och kommunalråd), sakkunniga (rektorer, politisk chefredaktör och tjänsteman i Regeringskansliet) och experter (bl.a. företrädare för myndigheter, organisationer och näringslivet och tjänstemän i Regeringskansliet) (skr. 1999/2000:103 s. 343 f.).

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Ja

3 Fordonsförsörjningen på järnvägsområdet, dir. 1999:3 (Näringsdepartementet)

[3] Titlarna på ordföranden, ledamöterna, de sakkunniga och experterna framgår inte av kommittéberättelsen.

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 18 februari 1999 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att analysera behovet av och ge förslag till åtgärder för fordonsförsörjningen på järnvägsområdet. Av direktiven framgår att utredaren ska analysera och jämföra alternativa lösningar samt föreslå former för samt avgränsning och finansiering av ett eventuellt statligt engagemang i fordonsförsörjningen. Det framgår vidare av direktiven att det ingår i uppdraget att överlägga med olika intressenter i syfte att nå en grund för en överenskommelse om den framtida fordonsförsörjningen på järnvägsområdet.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Uppdraget): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 5 månader (uppdraget redovisas senast 1999-07-01).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg generaldirektören Hans Sandebring till utredare samt sakkunniga (samtliga tjänstemän i Regeringskansliet) (skr. 1999/2000:103 s. 345). Det utsågs inte några experter.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

4 Medborgarskapskrav i lagstiftningen, dir. 1999:4 (Kulturdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 28 januari 1999 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att göra en översyn av krav på svenskt medborgarskap och andra krav relaterade till medborgarskap i lagstiftningen. Utredaren ska

- kartlägga i vilka sammanhang det i lagar och andra författningar ställs krav på svenskt medborgarskap eller andra krav relaterade till medborgarskap
- analysera dels de argument med vilka förekommande krav tidigare motiverats, dels vad olika krav relaterade till medborgarskap i praktiken innebär, såväl för den enskilde som inte är svensk medborgare som för samhället i stort
- pröva relevansen av befintliga krav samt vid behov föreslå författningsändringar eller andra åtgärder
- särskilt analysera skälen för och emot att i lagar och andra författningar i olika avseenden göra skillnad mellan å ena sidan medborgare i andra medlemsstater i EU, å andra sidan utlänningar i övrigt.

Av direktiven framgår att den ledande principen i arbetet ska vara att lika rättigheter och skyldigheter oavsett medborgarskap i största möjliga utsträckning ska gälla för landets invånare.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Utredningsarbetet): Framgår av direktiven. Det framgår av direktiven att mot bakgrund av att översynen kan tänkas resultera i förslag till grundlagsändringar eller förändringar i fråga om rösträtt och valbarhet vid val till kommun- och landstingsfullmäktige är det regeringens bedömning att parlamentarisk medverkan kan komma att behövas i ett senare skede av utredningsarbetet.

Utredningstid: Ca 16 månader (uppdraget redovisas senast 2000-05-01).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg riksdagsledamoten Ingemar Josefsson till utredare samt experter (tjänstemän i Regeringskansliet och företrädare för myndigheter) (skr. 1999/2000:103 s. 278). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

5 Barn i homosexuella familjer, dir. 1999:5 (Justitiedepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 4 februari 1999 kommittédirektiven, och i direktiven ges en parlamentariskt sammansatt kommitté i uppdrag att undersöka och analysera villkoren för barn i homosexuella familjer. Det framgår av direktiven att kommitténs ena huvuduppgift är att utreda förhållandena för barn i homosexuella familjer och att kommittén i denna del bl.a. ska sammanställa, analysera och redovisa den kunskap som finns om dessa barn. Kommitténs andra huvuduppgift är enligt direktiven att ta ställning till de rättsliga skillnader som i dag finns mellan homosexuella och heterosexuella par i fråga om möjligheten att adoptera och att utses till särskilt förordnade vårdnadshavare. Kommittén ska bedöma om skillnaderna är sakligt motiverade och lämna förslag om hur eventuellt omotiverade skillnader lämpligen kan undanröjas. Bedömningen ska göras på grundval av vad som har utretts om förhållandena för barn i homosexuella familjer och vad som är känt om adoptivbarns särskilda behov. Bedömningen ska utgå från principen om barnets bästa men i övrigt göras förutsättningslöst. Om kommittén kommer fram till att de rättsliga skillnaderna bör tas bort i fråga om adoption, ska kommittén även överväga om kvinnor som lever i homosexuella parförhållanden bör ges tillgång till assisterad befruktning.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Övrigt): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 23 månader (uppdraget redovisas senast 2001-01-01).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg lagmannen Göran Ewerlöf till kommitténs ordförande, ledamöter (bl.a. riksdagsledamöter och kommunalråd), sakkunniga (samtliga tjänstemän i Regeringskansliet) och experter (bl.a. företrädare för myndigheter och organisationer och vårdpersonal (skr. 1999/2000:103 s. 63 f.).

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Ja

6 Översyn av verksamheten vid WHO-enheten för rapportering av läkemedelsbiverkningar, dir. 1999:6 (Socialdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 21 januari 1999 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att se över de organisatoriska aspekterna av verksamheten vid WHO-enheten för rapportering av läkemedelsbiverkningar. Av direktiven framgår att översynen särskilt ska inriktas på frågor som hänger samman med avtalet mellan svenska staten och WHO och svenska statens finansiella stöd till verksamheten.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Former för uppdragets bedrivande): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 6 månader (uppdraget redovisas senast 1999-07-01).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg sakkunniga Åse Lidbeck till utredare (skr. 1999/2000:103 s. 170 f.). Det utsågs inte några sakkunniga och experter.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

7 Välfärdsbokslut över 1990-talet, dir. 1999:7 (Socialdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 4 februari 1999 kommittédirektiven. Av direktiven framgår att för vägledning av socialpolitiken vid ingången till nästa årtusende önskar regeringen att förbättra kunskapsunderlaget kring välfärdsutvecklingen. Regeringen ger därför i uppdrag åt en grupp forskare att sammanställa den kunskap som finns och identifiera de områden där behovet av ökad kunskap kring välfärdsutvecklingen är angeläget. Det framgår av direktiven att regeringen ser det som särskilt angeläget att beskriva välfärdsutvecklingen för kvinnor och män, för olika socioekonomiska grupper och ur ett livscykelperspektiv. Barns situation ska belysas. Särskild uppmärksamhet bör ägnas åt utsatta grupper. I alla dessa delar är uppgiften att dels beskriva välfärdsutvecklingen, dels identifiera kunskapsbehov.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Former för uppdraget): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 23 månader (uppdraget redovisas senast 2001-01-01).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg docenten Joakim Palme till gruppens ordförande samt ledamöter (samtliga docenter) (skr. 1999/2000:103 s. 171). Det utsågs inte några sakkunniga och experter.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

8 Mediegrundlagarna, dir. 1999:8 (Justitiedepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 4 februari 1999 kommittédirektiven, och i direktiven ges en parlamentariskt sammansatt kommitté i uppdrag att analysera behovet av och förutsättningarna för en mer teknikoberoende grundlagsreglering av yttrandefriheten. Kommittén ska också analysera och ta ställning till om de preskriptionstider som gäller för tryckfrihets- respektive yttrandefrihetsbrott bör förlängas. Därutöver ska kommittén utreda de tillämpningsproblem som Justitiekanslern har redovisat och som gäller främst yttrandefrihetsgrundlagen. Kommittén ska vidare ta ställning till om brottet olaga hot – och andra kriminaliserade yttranden där olaga hot ingår som ett led – bör bli tryckfrihets- respektive yttrandefrihetsbrott. Av direktiven framgår att kommittén ska föreslå de grundlagsändringar och andra lagändringar som den finner motiverade.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 22 månader (uppdraget redovisas senast 2000-12-31).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg justitierådet Göran Regner till kommitténs ordförande, ledamöter (bl.a. riksdagsledamöter och redaktörer) och experter (tjänstemän i Regeringskansliet och företrädare för myndigheter, organisationer och näringslivet och akademiker) (skr. 1999/2000:103 s. 62 f.). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Ja

9 Statens ansvar för formgivning och design, dir. 1999:9 (Kulturdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 4 februari 1999 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att klarlägga det statliga åtagandet på formgivnings- och designområdet.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår inte av direktiven.

Utredningstid: Ca 13 månader (uppdraget redovisas senast 2000-03-01).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg statssekreteraren Claes Ljungh till utredare (skr. 1999/2000:103 s. 277 f.).[4] Det utsågs inte några sakkunniga och experter.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

10 Översyn av reglerna om skattskyldighet i mervärdesskattelagen m.m., dir. 1999:10 (Finansdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 11 februari 1999 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att se över de begrepp i mervärdesskattelagen som reglerar frågor om skattskyldighet och yrkesmässig verksamhet. Av direktiven framgår att utredaren ska redovisa hur mervärdesskattelagens olika regler i dessa avseenden överensstämmer med motsvarande EG-regler och vilka effekter skillnaderna i regelsystemen har. Det framgår av direktiven att utredaren ska sträva efter att föreslå ändringar av det svenska mervärdesskattesystemet som i detta avseende ytterligare anpassar mervärdesskattelagens regelsystem och begreppsapparat till rådets sjätte direktiv 77/388/EEG om harmoniseringen av medlemsstaternas lagstiftning rörande omsättningsskatter. Utredaren ska vidare särskilt analysera hur mervärdesskattelagens bestämmelser om undantag från skattskyldighet för ideella föreningars verksamhet överensstämmer med direktivets verksamhetsinriktade undantag från skatteplikt för organisationer utan vinstintresse samt hur nuvarande svenska regler påverkar konkurrensneutraliteten i allmänhet och särskilt i förhållande till mindre och medelstora företag. Utredaren ska i detta sammanhang även se över de särskilda skattepliktsregler som i dag gäller för periodiska organisationstidskrifter, periodiska medlemsblad och personaltidningar. Utredaren ska lämna förslag till lämpliga lagändringar.

Genomförande av EU-lagstiftning: Ja delvis

Samråd (under rubriken Uppdraget): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 17 månader (uppdraget redovisas senast 2000-07-01).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg kammarrättslagmannen Lisbeth Edlund till utredare samt experter (skr. 1999/2000:103 s. 211 f.).[5] Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Troligen inte (se ovan – sägs inget i direktiven om parlamentariskt inslag).

[4] Titeln på utredaren framgår inte av kommittéberättelsen.

[5] Titlarna på utredaren och experterna framgår inte av direktiven.

11 Utredning om markägarnas rättigheter m.m. i minerallagen (1991:45), dir. 1999:11 (Näringsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 25 februari 1999 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att utreda vissa frågor som gäller äganderätten till mark och hur denna äganderätt förhåller sig till bl.a. gruvnäringens behov inom minerallagen (1991:45). Vidare ska behovet av ett förstärkt skydd för värdefulla natur- och kulturmiljöer utredas i samband med dels prövning av undersökningstillstånd, dels undersökningsarbeten.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Arbetets genomförande): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 15 månader (uppdraget redovisas senast 2000-05-01).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg f.d. kommunalrådet Birgitta Nådell till utredare samt experter (bl.a. tjänstemän i Regeringskansliet, domare och företrädare för myndigheter) (skr. 1999/2000:103 s. 346).[6] Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

12 Uppföljning och utvärdering av den kommunala uppdragsverksamheten inom kollektivtrafiken, dir. 1999:12 (Justitiedepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 25 februari 1999 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att göra en uppföljning och utvärdering av lagen (1996:637) om försöksverksamhet med rätt för kommunala aktiebolag att bedriva uppdragsverksamhet inom viss trafik enligt yrkestrafiklagen (1998:490).

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Uppdraget): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 8 månader (uppdraget redovisas senast 1999-10-01).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg landstingsrådet Kerstin Hardenstedt till utredare samt experter (bl.a. tjänstemän i Regeringskansliet och företrädare för myndigheter) (skr. 1999/2000:103 s. 66 f.). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

13 Frivillig jämställdhetsmärkning av produkter och tjänster, dir. 1999:13 (Näringsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 18 februari 1999 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att mot bakgrund av bl.a. en förstudie om jämställdhetsmärkning

- bedöma konsumenternas och producenternas intresse för en frivillig jämställdhetsinformation/märkning (jämställdhetsmärkning)
- föreslå jämställdhetskriterier för minst två produktområden och två tjänsteområden
- redovisa på vilket sätt befintliga märknings- och certifieringssystem skulle kunna användas för jämställdhetsmärkning

[6] Titeln på utredaren framgår inte av kommittéberättelsen.

- pröva om en frivillig jämställdhetsmärkning skulle innebära problem i förhållande till lagen (1992:1528) om offentlig upphandling, lagen (1994:615) om otillbörligt upphandlingsbeteende samt marknadsföringslagen (1995:450)
- analysera om jämställdhetsmärkning överensstämmer med gällande handelsregler och Sveriges internationella åtaganden, avseende såväl EG-rätt som övrig internationell rätt
- undersöka möjligheten till nordisk samverkan kring jämställdhetsmärkning
- föreslå hur frivillig jämställdhetsmärkning praktiskt skulle kunna genomföras.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Uppdragets genomförande): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 22 månader (uppdraget redovisas senast 2000-12-31).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg 1:e vice ordföranden i Folkpartiet Eva Eriksson till utredare (skr. 1999/2000:103 s. 345 f.).[7] Det utsågs inte några sakkunniga och experter.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

14 Stöd till Örebro universitet och Södertörns högskola för förbättring av ledning, kontroll och ekonomiadministrativa funktioner m.m., dir. 1999:14 (Utbildningsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 18 februari 1999 kommittédirektiven, och i direktiven ges en kommitté i uppdrag att följa och stödja det arbete som Örebro universitet och Södertörns högskola ska bedriva med att förbättra ledningen och kontrollen av verksamheten och att utveckla de ekonomiadministrativa funktionerna. Av direktiven framgår att arbetet ska avslutas genom att kommittén i en rapport till regeringen ger sin bedömning av resultatet av myndigheternas åtgärder.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår inte av direktiven.

Utredningstid: Ca 9 månader (uppdraget redovisas senast 1999-11-01).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg generaldirektören Birgitta Böhlin till kommitténs ordförande samt ledamöter (företrädare för berörda skolor och myndighet) (skr. 1999/2000:103 s. 241). Det utsågs inte några sakkunniga och experter.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

15 Översyn av skollagen, m.m., dir. 1999:15 (Utbildningsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 25 februari 1999 kommittédirektiven, och i direktiven ges en parlamentariskt sammansatt kommitté i uppdrag att göra en översyn av skollagstiftningen. Av direktiven framgår att kommittén ska föreslå hur skollagen kan moderniseras genom att förenklas och förtydligas samt bättre anpassas till ett målstyrt skolväsen och till den ansvarsfördelning som råder mellan stat och kommun. Kommittén ska vidare överväga hur skollagen bör utformas för att tydliggöra det kommunala ansvaret för utbildningens kvalitet och likvärdighet. Kommittén ska

[7] Titeln på utredaren framgår inte av kommittéberättelsen.

- föreslå förändringar för att harmonisera skollag, läroplaner, andra förordningar och föreskrifter
- analysera och definiera de termer som används i skollagen, t.ex. skola/skolform, undervisning och pedagogisk verksamhet
- utreda om och i så fall föreslå hur förskolan kan bilda en egen skolform inom det offentliga skolväsendet för barn och ungdom
- lämna förslag till hur integrationen mellan förskoleklass, skola och fritidshem ska regleras i skollagen
- utreda och föreslå hur en ökad rättssäkerhet för eleverna kan åstadkommas
- utreda behovet av en skyldighet för skolan att i vissa fall informera föräldrar till en myndig elev om elevens frånvaro
- göra en översyn, och vid behov föreslå förändringar, av andra regler för att stärka barns, ungdomars och vuxnas säkerhet, skydd och trygghet i barnomsorgs- och skolverksamheten, särskilt avseende arbetsmiljö- samt hälso- och sjukvårdslagstiftningen
- utreda om och i så fall hur ansvarsfördelningen mellan stat och kommun behöver förtydligas
- utreda och föreslå hur målstyrningen samt det kommunala ansvaret för kvalitet och likvärdighet kan förtydligas och stärkas
- utreda om statens sanktionsmöjligheter behöver stärkas
- utreda hur lagstiftningen kan anpassas till utvecklingen av verksamheterna i kommunerna
- föreslå de författningsändringar som föranleds av kommitténs ställningstaganden.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Arbetets bedrivande): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 27 månader (uppdraget redovisas senast 2001-05-01).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg generaldirektören Ulf P Lundgren till kommitténs ordförande, ledamöter (bl.a. riksdagsledamöter, kommunalråd, företrädare för myndigheter och skolpersonal) och sakkunniga (bl.a. företrädare för myndigheter och organisationer och tjänstemän i Regeringskansliet) (skr. 1999/2000:103 s. 239 f.). Det utsågs inte några experter.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Ja

16 Samordningen mellan skadestånd, försäkringar och andra ersättningsformer vid personskada, dir. 1999:18 (Justitiedepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 11 mars 1999 kommittédirektiven, och i direktiven ges en parlamentarisk kommitté i uppdrag att se över reglerna om samordningen vid personskada mellan skadestånd, ersättning från offentlig försäkring och ersättning från försäkringar av annat slag. I denna del blir kommitténs huvuduppgift att lämna förslag om hur reglerna i framtiden ska vara utformade när det gäller

- vilka förmåner som ska räknas av när skadestånd bestäms och vilken metod som ska tillämpas vid avräkningen
- vilken rätt som offentliga och privata försäkringsgivare ska ha att kräva utbetalade försäkringsbelopp åter av den som är ansvarig för skadan.

Av direktiven framgår att för vissa verksamhetsområden har det satts i fråga om det är rimligt att det allmänna svarar för en så stor del av kostnaderna för personskador som är fallet i dag. Kommittén ska överväga om ansvaret i större utsträckning kan överföras till dem som är upphov till kostnaderna. Också frågan om försäkringsgivares regressrätt vid skadeförsäkring ska utredas. Det framgår av direktiven att en utgångspunkt i kommitténs arbete ska vara att skyddet för enskilda skadelidande mot ekonomiska följder av personskador inte får försämras.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Övrigt): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 27 månader (uppdraget redovisas senast 2001-06-30).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg f.d. justitierådet Anders Knutsson till kommitténs ordförande, ledamöter (bl.a. riksdagsledamöter och advokat), sakkunniga (icke ordinarie domare) och experter (företrädare för myndigheter och akademiker) (skr. 1999/2000:103 s. 65 f.).

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Ja

17 Skiljande av Moderna museet från Statens konstmuseer, dir. 1999:22 (Kulturdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 11 mars 1999 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att förbereda och genomföra skiljandet av Moderna museet från Statens konstmuseer. Utredaren ska bl.a.

- lämna förslag till instruktion för den nya myndigheten Moderna museet samt följdändringar i instruktionen för Statens konstmuseer
- lämna förslag till fördelning av medel mellan myndigheterna
- lämna förslag till samordning av gemensamma funktioner mellan myndigheterna
- lämna förslag på hur styrning och uppföljning kan förbättras
- vidta åtgärder för anställning av personal i Moderna museet
- analysera behovet av omställningsåtgärder
- beakta möjligheterna till rationaliseringar samt i övrigt vidta de åtgärder som bedöms nödvändiga.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Uppdraget): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 3 månader (uppdraget redovisas senast 1999-06-30).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg generaldirektören Peder Törnvall till utredare samt experter (företrädare för myndigheter och tjänstemän i Regeringskansliet) (skr. 1999/2000:103 s. 279). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

18 Utvärdering av den reformerade budgetprocessen i regeringen och Regeringskansliet, dir. 1999:23 (Finansdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 18 mars 1999 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att utvärdera den reformerade budgetprocessen i regeringen och Regeringskansliet. Av direktiven framgår att utredarens

övergripande uppgift är att bedöma om den nya budgetprocessens mål och intentioner har infriats. Utvärderingen ska särskilt inriktas på

- åtgärder för att öka budgetdisciplinen
- beslutsunderlag till riksdagen
- regeringens och Regeringskansliets budgetberedning.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår inte av direktiven.

Utredningstid: Ca 8 månader (uppdraget redovisas senast 1999-11-30).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg generaldirektören Svante Öberg till utredare samt experter (företrädare för myndigheter, akademiker och tjänstemän i Regeringskansliet) (skr. 1999/2000:103 s. 212 f.).[8] Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

19 Export av statligt förvaltningskunnande, dir. 1999:24 (Justitiedepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 25 mars 1999 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att kartlägga och analysera den svenska exporten av statligt förvaltningskunnande samt utifrån en utvärdering av dagens export utveckla en strategi som ska ge en utökad, högkvalitativ samt effektivt organiserad och bedriven export av statligt förvaltningskunnande.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår inte av direktiven.

Utredningstid: Ca 12 månader (uppdraget redovisas senast 2000-03-31).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg generaldirektören Jan Carling till utredare, sakkunniga (bl.a. tjänstemän i Regeringskansliet och företrädare för myndigheter) och expert (företrädare för näringslivet) (skr. 1999/2000:103 s. 64 f.).

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

20 Möjligheterna att utnyttja Kyotoprotokollets flexibla mekanismer i Sverige, dir. 1999:25 (Näringsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 25 mars 1999 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att undersöka möjligheterna att introducera klimatkonventionens Kyotoprotokolls s.k. flexibla mekanismer i Sverige och lämna underlag till förslag till hur dessa mekanismer kan tillämpas i Sverige.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår inte av direktiven.

Utredningstid: Ca 9 månader (uppdraget redovisas senast 1999-12-31).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg generaldirektören Kjell Jansson till utredare samt experter (bl.a. tjänstemän i Regeringskansliet, akademiker och företrädare för myndigheter och näringslivet) (skr. 1999/2000:103 s. 347). Det utsågs inte några sakkunniga.

[8] Titlarna på utredaren och experterna framgår inte av kommittéberättelsen.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

21 Kommission för granskning av de svenska säkerhetstjänsternas författningsskyddande verksamhet, dir. 1999:26 (Justitiedepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 25 mars 1999 kommittédirektiven, och i direktiven ges en kommission i uppdrag att kartlägga och granska den författningsskyddande verksamhet som de svenska säkerhetstjänsterna bedrivit när det gäller hot som härrör ur inrikes förhållanden. Av direktiven framgår att med författningsskyddande verksamhet avses säkerhetstjänsternas arbete med att kartlägga sådana svenska politiska ytterlighetsorganisationer och grupperingar som har bedömts utgöra eller kan komma att utgöra ett hot mot rikets säkerhet.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Övrigt): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 29 månader (uppdraget redovisas senast 2001-08-31).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg riksmarskalken Gunnar Brodin till kommissionens ordförande, ledamöter (bl.a. akademiker, f.d. justitieråd och journalist) och expert (f.d. militär) (skr. 1999/2000:103 s. 70). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

22 Översyn av mönsterskyddslagen, m.m., dir. 1999:27 (Justitiedepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 25 mars 1999 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att lämna förslag till hur Europaparlamentets och rådets direktiv 98/71/EG om mönsterskydd ska genomföras i svensk rätt. Utredaren ska vidare göra en allmän översyn av mönsterskyddslagen. Om det framstår som ändamålsenligt ska utredaren lämna förslag till en ny mönsterskyddslag. Dessutom ska utredaren överväga om Sverige bör tillträda den planerade nya Haagöverenskommelsen om internationell registrering av mönster samt, i förekommande fall, lämna förslag till de bestämmelser som behövs med anledning av tillträdet.

Genomförande av EU-lagstiftning: Ja delvis

Samråd (under rubriken Uppdraget): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 27 månader (uppdraget redovisas senast 2001-06-01).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg f.d. hovrättslagmannen Bengt G Nilsson till utredare, sakkunnig (icke ordinarie domare) och experter (bl.a. företrädare för myndigheter och näringslivet, akademiker och advokat) (skr. 1999/2000:103 s. 68 f.).

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

23 Patentprocessen m.m., dir. 1999:28 (Justitiedepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 31 mars 1999 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att se över ordningen för prövning av mål som handläggs vid Patentbesvärsrätten samt av patentmål vid Stockholms tingsrätt. Av direktiven framgår att utredaren ska ta ställning till om Patentbesvärsrättens verksamhet helt eller delvis kan överföras till Stockholms tingsrätt. Det står dock utredaren fritt att föreslå

andra organisationslösningar. Utredaren ska också lämna förslag om hur det processuella regelverket för prövningen av de aktuella målen och ärendena bör utformas.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Uppdraget): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 21 månader (uppdraget redovisas senast 2000-12-31).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg f.d. patenträttsrådet Eskil Persson till utredare, sakkunniga (icke ordinarie domare och tjänsteman i Regeringskansliet) och experter (bl.a. företrädare för myndigheter och näringslivet, domare och advokater) (skr. 1999/2000:103 s. 72 f.).

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

24 Bidrag till kvinnoorganisationer, dir. 1999:29 (Kulturdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 25 mars 1999 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att se över det nuvarande statsbidraget till kvinnoorganisationerna. Av direktiven framgår att utredaren ska utvärdera hur det statliga stödet uppfyller de av staten uppställda målen för och intentionerna med bidraget, vid behov föreslå nya mål samt föreslå åtgärder som kan öka måluppfyllelsen och effektivisera stödet.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår inte av direktiven.

Utredningstid: Ca 9 månader (uppdraget redovisas senast 1999-12-31).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg EU-parlamentarikern Inger Schörling till utredare, sakkunniga (bl.a. företrädare för myndigheter och organisationer, akademiker och tjänsteman i Regeringskansliet) och experter (icke ordinarie domare och företrädare för myndighet) (skr. 1999/2000:103 s. 279 f.).[9]

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

25 Organisationskommitté med uppdrag att förbereda inrättandet av försäkringsmedicinska center, dir. 1999:30 (Socialdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 25 mars 1999 kommittédirektiven, och i direktiven ges en organisationskommitté i uppdrag att förbereda inrättandet av försäkringsmedicinska center. Av direktiven framgår att kommittén ska

- planera för dimensioneringen och bemanningen av den nya organisationen
- upprätta förslag till mål och verksamhetsidé
- vidta eventuella utvecklingsinsatser för verksamheten
- informera försäkringskassorna om verksamheten
- förbereda att hyresavtal angående lokaler ska kunna träffas
- klargöra de ekonomiska villkoren för verksamheten
- redovisa eventuellt behov av ekonomiskt stöd under det inledande skedet
- redovisa förslag till former för stöd av forskning och utveckling.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

[9] Titeln på utredaren framgår inte av kommittéberättelsen.

Samråd: Framgår inte av direktiven.

Utredningstid: Ca 11 månader (uppdraget redovisas senast 2000-02-01).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg direktören Roland Nilsson till utredare samt sakkunniga (bl.a. företrädare för myndigheter och näringslivet) (skr. 1999/2000:103 s. 172). Det utsågs inte några experter.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

26 Inrättandet av en nämnd för ersättning till vissa steriliserade, dir. 1999:31 (Socialdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 15 april 1999 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att utföra det förberedelsearbete som krävs för att inrätta en nämnd som ska pröva ansökningarna om ersättning till steriliserade i vissa fall – Steriliseringsersättningsnämnden. Av direktiven framgår att utredaren ska vidta de administrativa förberedande åtgärder som krävs för att myndigheten ska kunna fungera. I detta ingår att anställa personal samt att göra de anskaffningar och ingå de avtal m.m. som bedöms vara nödvändiga för att verksamheten ska kunna starta.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår inte av direktiven.

Utredningstid: Ca 3 månader (uppdraget redovisas senast 1999-07-01).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg kanslirådet Sture Börjesson till utredare samt sakkunniga (bl.a. företrädare för myndighet och näringslivet och tjänstemän i Regeringskansliet) (skr. 1999/2000:103 s. 172 f.). Det utsågs inte några experter.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

27 Utveckling av allmännyttiga bostadsföretag samt utvärdering av bruksvärdessystemet, dir. 1999:32 (Finansdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 6 maj 1999 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att ta fram underlag för kommande beslut om allmännyttiga bostadsföretag. Av direktiven framgår att utredaren ska redovisa ett diskussionsbetänkande om utvecklingen av de allmännyttiga bostadsföretagen för att hitta nya former för hur icke vinstdrivande företag kan organiseras och hur hyresgästernas inflytande kan öka i dessa företag. Utredaren ska vidare genomföra en utvärdering av det s.k. bruksvärdessystemet. Utredaren ska utvärdera i vad mån systemet har bidragit till att uppnå uppställda mål samt även i övrigt analysera systemets tillämpning och funktionssätt mot bakgrund av de förändringar som sker på bostadsmarknaden.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Tidplan för arbetet m.m.): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 10 månader (uppdraget redovisas senast 2000-03-01).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg vd:n Bengt Owe Birgersson till utredare, sakkunniga och expert (skr. 1999/2000:103 s. 213).[10]

[10] Titlarna på utredaren, de sakkunniga och experten framgår inte av kommittéberättelsen.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Troligen inte (se ovan – det finns ingen uppgift i direktiven om parlamentariskt inslag).

28 Uppdrag att lämna förslag till organisation och verksamhetsformer för en ny myndighet m.m. inom Försvarsdepartementets verksamhetsområde, dir. 1999:33 (Försvarsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 29 april 1999 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att lämna förslag till hur en sammanslagning av Försvarets forskningsanstalt och Flygtekniska försöksanstalten skulle kunna genomföras samt vilka synergieffekter och rationaliseringsvinster som kan uppnås genom en sammanslagning. Vidare ska utredaren lämna förslag till mål, ledningsformer, verksamhetsformer och organisation för en sammanslagen myndighet. Av direktiven framgår att utredaren ska lämna förslag till

- instruktion för myndigheten
- principer för styrelsens sammansättning och uppgifter
- styrning och finansiering av verksamheten
- hur den internationella samverkan och samverkan med industri och övriga avnämare samt universitet och högskolor kan tillvaratas och utökas
- åtgärder för att skydda det ekonomiska värde som ligger i ett väl etablerat namn.

Det framgår vidare av direktiven att utredaren ska redovisa de åtgärder som bör vidtas innan en sammanslagning av Försvarets forskningsanstalt och Flygtekniska försöksanstalten kan ske genom att lämna in en plan för genomförande av de föreslagna organisationsförändringarna. Därutöver ska utredaren analysera gränsytorna och lämna förslag till en organisatorisk integrering av verksamhet relaterad till skydd mot nukleära, biologiska och kemiska stridsmedel vid Totalförsvarets skyddsskola inom Försvarsmakten, Försvarets forskningsanstalt, Statens räddningsverk och Försvarshögskolan. Utredaren ska dessutom analysera gränsytorna och möjligheterna till en integrering av den säkerhetspolitiska forskningen vid Försvarshögskolan och Försvarets forskningsanstalt.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Uppdrag): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 5 månader (uppdraget redovisas senast 1999-09-15).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg vice amiralen Dick Börjesson till utredare, sakkunnig (tjänsteman i Regeringskansliet) och experter (bl.a. företrädare för myndigheter) (skr. 1999/2000:103 s. 118).

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

29 Översyn av läkemedelsförmånen, dir. 1999:35 (Socialdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 3 juni 1999 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att göra en översyn av den nuvarande läkemedelsförmånen. Av direktiven framgår att även vissa frågor som nära anknyter till läkemedelsförmånen, såsom läkarnas fria förskrivningsrätt, också ska utredas. Syftet med uppdraget är enligt direktiven främst att komma till rätta med brister i systemet och att få kontroll över kostnadsutvecklingen. Utredaren ska

- kartlägga tillämpningen av lagen (1996:1150) om högkostnadsskydd vid köp av läkemedel m.m. och särskilt redogöra för svårigheter i tillämpningen
- kartlägga hur läkemedel som omfattas av förmånen förskrivs
- analysera kostnadsdrivande faktorer inom förmånssystemet och särskilt beskriva konsekvenserna av att läkemedelsinköp under vissa förutsättningar är helt utan kostnad för patienten
- utifrån Läkemedelsverkets och Socialstyrelsens rapport om förskrivningen av s.k. livsstilsläkemedel utreda om och i så fall under vilka förutsättningar sådana läkemedel bör ingå i förmånen och analysera om detta i så fall medför särskilda prioriteringsproblem
- analysera om de prioriteringsriktlinjer som riksdagen antagit för hälso- och sjukvården har fått genomslag vid läkemedelsförskrivningen och föreslå erforderliga åtgärder om så inte är fallet
- lämna en orientering om vad forskningsutvecklingen mot en alltmer individualiserad terapi kan leda till
- utifrån läkemedelsförmånens allmänna utgångspunkter beskriva konsekvenserna av en ordning där läkemedelsförmånen inte längre är statligt reglerad eller endast är reglerad genom att det anges vissa ramar för förmånen
- analysera om den nuvarande ordningen som innebär att varje läkare fritt ska få skriva ut läkemedel utan hänsyn till om läkaren har specialistkompetens är förenlig med läkemedelsförmånens allmänna utgångspunkter
- beskriva för- och nackdelar med att ha separata högkostnadsskydd för läkemedel och för sjukvård och föreslå regler som bäst beaktar läkemedelsförmånens allmänna utgångspunkter
- utifrån de allmänna utgångspunkter som gäller för läkemedelsförmånen lämna de lagförslag och förslag i övrigt som utredaren finner motiverade.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår inte av direktiven.

Utredningstid: Ca 15 månader (uppdraget redovisas senast 2000-09-30).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg f.d. överdirektören Olof Edhag till utredare, sakkunniga (bl.a. tjänstemän i Regeringskansliet och företrädare för myndigheter) och experter (bl.a. företrädare för myndigheter, organisationer och näringslivet, akademiker och vårdpersonal) (skr. 1999/2000:103 s. 174 f.).

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

30 Ungdomsdelegation, dir. 1999:38 (Kulturdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 27 maj 1999 kommittédirektiven, och i direktiven ges en ungdomsdelegation i uppdrag att stödja regeringen i genomförandet och uppföljningen av den nationella ungdomspolitiken. Av direktiven framgår att delegationen också ska fungera som ett forum för ungdomars delaktighet och inflytande i den nationella ungdomspolitiken.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår inte av direktiven.

Utredningstid: Ca 67 månader (uppdraget redovisas senast 2004-12-31).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg ledamöter (bl.a. företrädare för myndigheter, organisationer och näringslivet och studerande) (skr. 1999/2000:103 s. 280 f.). Det utsågs inte någon ordförande. Det utsågs inte heller några sakkunniga och experter.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

31 Ansvar och påföljder för psykiskt störda lagöverträdare, dir. 1999:39 (Justitiedepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 20 maj 1999 kommittédirektiven, och i direktiven ges en parlamentariskt sammansatt kommitté i uppdrag att utreda frågor om ansvar och påföljder för psykiskt störda lagöverträdare. Av direktiven framgår att kommittén ska lämna förslag till en reformerad reglering av det straffrättsliga ansvaret samt formerna för ingripanden mot denna grupp av lagöverträdare. Reformen ska enligt direktiven syfta till att åstadkomma en ordning som innebär att psykiskt störda personer som begår brott och som är straffrättsligt ansvariga också kan dömas till en påföljd som tillgodoser kravet på ett rimligt ingripande med hänsyn till det begångna brottet. Reformen syftar också till att psykiatrin inte ska bära ett ansvar för straffrättsliga aspekter eller behovet av samhällsskydd under längre tid än som motiveras av ett vårdbehov. Kommittén ska

- analysera argumenten för och emot införandet av en tillräknelighetsreglering och de konsekvenser en sådan förändring skulle medföra
- överväga om det finns behov av att i lag reglera frågan om ansvar vid tillfällig sinnesförvirring som uppkommit utan eget vållande, och om det finns ett påtagligt praktiskt behov av en särreglering när det gäller de med funktionsnedsättning
- ta ställning till hur påföljdsregleringen för de psykiskt störda lagöverträdarna ska utformas
- med utgångspunkt från de övriga lösningar kommittén föreslår analysera behovet av ett system med samhällsskyddsåtgärder samt om det är möjligt och lämpligt att införa ett sådant system
- lämna förslag till hur ansvaret för den rättspsykiatriska vården ska fördelas
- överväga hur behovet av rättspsykiatrisk vård, såväl i öppna som i slutna former, för intagna i kriminalvårdsanstalt bäst tillgodoses.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Uppdragets genomförande): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 31 månader (uppdraget redovisas senast 2001-12-31).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg rikspolischefen Sten Heckscher till kommitténs ordförande, ledamöter (bl.a. riksdagsledamöter och kommunalråd), sakkunniga (akademiker och justitieråd) och experter (bl.a. företrädare för myndigheter, åklagare, akademiker och tjänstemän i Regeringskansliet) (skr. 1999/2000:103 s. 69 f.).

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Ja

32 Uppdrag att utvärdera vissa bestämmelser i jordförvärvslagen och fastighetsbildningslagen, dir. 1999:40 (Jordbruksdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 3 juni 1999 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att utvärdera vilken verkan bestämmelserna i jordförvärvslagen (1979:230) har när det gäller effekterna för både fysiska och juridiska personers möjligheter att förvärva skogsmark, framför allt bestämmelserna om

förvärvarens anknytning till den ort där den förvärvade egendomen finns och om förvärv mellan juridiska personer. Därutöver ska utredaren utröna om nuvarande regler i fastighetsbildningslagen (1970:988) bidragit till från skogsvårdssynpunkt oönskade förvärv av skogsmark.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 12 månader (uppdraget redovisas senast 2000-06-01).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg ordföranden i kommunfullmäktige Ivar Johansson till utredare samt experter (bl.a. tjänstemän i Regeringskansliet och företrädare för myndigheter) (skr. 1999/2000:103 s. 252 f.). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

33 Landstingens och kommunernas möjligheter att samverka kring vård och omsorg, dir. 1999:42 (Socialdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 27 maj 1999 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att beskriva och analysera de problem som finns i dag vid samverkan mellan landstingens hälso- och sjukvård och kommunernas vård och omsorg på områden där det finns behov och intresse av att samverka. Därutöver ska utredaren lämna förslag till lösningar som förbättrar möjligheterna till samverkan mellan kommuner och landsting på dessa områden.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Uppdraget): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 16 månader (uppdraget redovisas senast 2000-09-30).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg generaldirektören Kerstin Wigzell till utredare och sakkunniga (bl.a. tjänstemän i Regeringskansliet och företrädare för myndigheter) (skr. 1999/2000:103 s. 174). Det utsågs inte några experter.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

34 Översyn av lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga m.m., dir. 1999:43 (Socialdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 27 maj 1999 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att

- genomföra en översyn av lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga i syfte att stärka barnperspektivet och barnets rättigheter i denna lag samt föreslå de ändringar som behövs
- pröva om det finns behov av lagändringar eller andra åtgärder för att tillgodose barnets behov av uppföljningskontakt i de fall föräldrarna inte vill samarbeta med socialtjänsten
- bedöma behovet av lagändringar och utvecklingsarbete inom socialtjänsten för att minska osäkerheten i tillvaron för de barn som vistas i familjehem under lång tid

- analysera hur föräldrabalkens bestämmelser om vårdnadshavarens rätt och skyldighet att bestämma i frågor som rör barnets person förhåller sig till bestämmelserna om barns rätt att komma till tals i frågor som rör barnet.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Uppdraget): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 14 månader (uppdraget redovisas senast 2000-08-31).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg riksdagsledamoten Susanne Eberstein till utredare, sakkunniga (bl.a. tjänstemän i Regeringskansliet, företrädare för myndigheter och akademiker) och experter (akademiker och domare) (skr. 1999/2000:103 s. 176).

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

35 Den arbetslivsinriktade rehabiliteringen, dir. 1999:44 (Socialdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 3 juni 1999 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att se över den arbetslivsinriktade rehabiliteringen. I uppdraget ingår att

- kartlägga den arbetslivsinriktade rehabiliteringsprocessen
- utforma en plattform för prioriteringar
- klargöra den arbetslivsinriktade rehabiliteringens innehåll och gränser mot andra typer av rehabilitering
- klargöra hur ansvar och uppgifter effektivast kan fördelas mellan olika aktörer i rehabiliteringsarbetet
- behandla frågor som rör målbeskrivningar och hur drivkrafterna kan förstärkas i rehabiliteringsarbetet.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Uppdraget): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 12 månader (uppdraget redovisas senast 2000-07-01).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg f.d. koncernchefen Gerhard Larsson till utredare samt experter (bl.a. företrädare för myndigheter, organisationer och näringslivet, akademiker och tjänstemän i Regeringskansliet) (skr. 1999/2000:103 s. 176 f.). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

36 Förslag till ett samlat programdokument för Europeiska socialfondens mål 3 under perioden 2000–2006, m.m., dir. 1999:45 (Näringsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 10 juni 1999 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att utarbeta ett förslag till ett samlat programdokument för Europeiska socialfondens mål 3 i fråga om programperioden 2000–2006.

Genomförande av EU-lagstiftning: Ja (Europeiska socialfondens mål för en viss period).

Samråd (under rubriken Uppdraget): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 7 månader (uppdraget redovisas senast 2000-01-01).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg förbundsdirektören Jaan Kolk till utredare samt experter (bl.a. företrädare för myndigheter och tjänstemän i Regeringskansliet) (skr. 1999/2000:103 s. 348).[11] Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

37 Erfarenheter av branden i Göteborg den 29–30 oktober 1998, dir. 1999:46 (Försvarsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 10 juni 1999 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att kartlägga och sammanställa resultaten av de olika utredningsaktiviteter som genomförts med anledning av branden i Göteborg den 29–30 oktober 1998. Av direktiven framgår att syftet med utredningen är att samla erfarenheter i avsikt att ge underlag för agerandet vid eventuella framtida olyckor med konsekvenser av mycket allvarlig natur och för beslut om hur samhällets beredskap ska kunna stärkas.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Uppdraget): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 11 månader (uppdraget redovisas senast 2000-05-31).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg generaldirektören Ulf Larsson till utredare (skr. 1999/2000:103 s. 118 f.). Det utsågs inte några sakkunniga och experter.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

38 Ansvarsområdet för Svenska EU-programkontoret för utbildning och kompetensutveckling, dir. 1999:47 (Utbildningsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 10 juni 1999 kommittédirektiven, och i direktiven ges en kommitté i uppdrag att utreda det framtida ansvarsområdet för Svenska EU-programkontoret för utbildning och kompetensutveckling. Av direktiven framgår att utredningen ska syfta till att underlätta och förenkla tillgängligheten och deltagandet i de aktuella programmen för berörda målgrupper.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår inte av direktiven.

Utredningstid: Ca 2 månader (uppdraget redovisas senast 1999-08-31).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg förtroendevalde Erik Nilsson till kommitténs ordförande och ledamöter (bl.a. företrädare för myndigheter) (skr. 1999/2000:103 s. 241 f.). Det utsågs inte några sakkunniga och experter.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

39 Översyn av lagstiftningen om olaga diskriminering m.m., dir. 1999:49 (Justitiedepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 17 juni 1999 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att göra en översyn av bestämmelsen om olaga diskriminering. Av direktiven framgår att i uppdraget ingår också att göra en analys av

[11] Titeln på utredaren framgår inte av kommittéberättelsen.

rättsväsendets tillämpning av bestämmelsen. Utredaren ska ta ställning till om lagstiftningen om olaga diskriminering har en lämplig omfattning och utformning för att kunna utgöra ett effektivt medel mot diskriminering. Därutöver ska utredaren ta upp frågan om termen ras, använd om människor, i lagstiftningen och göra en analys av i vilken utsträckning det är möjligt och lämpligt att utmönstra termen ur olika bestämmelser. Utredaren ska vidare utreda behovet av och formerna för en reglering av ett generellt förbud mot diskriminering i näringsverksamhet av personer med funktionsnedsättning. Utredaren ska enligt direktiven belysa eventuella fördelar och problem med ett sådant förbud samt hur det lämpligen kan avgränsas och sanktioneras. Dessutom ska utredaren behandla frågan om användningen av termen sexuell läggning i syfte att åstadkomma en konsekvent användning av den i lagstiftningen. Det framgår av direktiven att utredaren ska lämna de förslag till författningsändringar och andra åtgärder som utredningen kan ge anledning till.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Uppdragets genomförande): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 22 månader (uppdraget redovisas senast 2001-04-30).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg generaldirektören Marianne Håkansson till utredare samt experter (bl.a. företrädare för myndigheter, akademiker och tjänstemän i Regeringskansliet) (skr. 1999/2000:103 s. 71). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

40 Översyn av fartygssäkerhetslagstiftningen, dir. 1999:50 (Näringsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 23 juni 1999 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att göra en översyn av fartygssäkerhetslagstiftningen och utarbeta förslag till den författningsreglering som behövs.

Genomförande av EU-lagstiftning: Ja delvis

Samråd: Framgår inte av direktiven.

Utredningstid: Ca 15 månader (uppdraget redovisas senast 2000-09-30).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg hovrättslagmannen Peter Löfmarck till utredare samt experter (företrädare för myndighet och tjänstemän i Regeringskansliet) (skr. 1999/2000:103 s. 348 f.). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

41 Socialförsäkringsförmåner vid institutionsvistelse, dir. 1999:51 (Socialdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 17 juni 1999 kommittédirektiven och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att göra en översyn av de bestämmelser inom socialförsäkringen som reglerar rätten till förmåner för tid under vilken en försäkrad på det allmännas bekostnad vistas på en institution. Av direktiven framgår att i uppdraget ingår att kartlägga olika institutionsvistelsers inverkan på de intagnas rätt till olika socialförsäkringsförmåner och de intagnas skyldighet att betala avgift för uppehället. Utredaren ska också överväga vilka principer som ska ligga till grund för vad som bör gälla när en person som har rätt till socialförsäkringsförmåner och som vistas på en institution får sina levnadskostnader täckta av det allmänna utan att någon avgift debiteras. Det framgår av direktiven att förslaget även ska omfatta de regler som behövs för att motverka att intagna

personer överkompenseras. Utredaren ska enligt direktiven sträva efter att de som har rätt till socialförsäkringsförmåner behandlas enhetligt i fråga om inverkan av en institutionsvistelse på deras ekonomiska förhållanden. Det framhålls i direktiven att avsikten inte är att ändra sjukvårdshuvudmännens och kommunernas möjlighet att debitera en intagen avgift för uppehället vid vistelse på institution. Däremot kan utredaren överväga om det vore lämpligt att i ökad utsträckning tillämpa avgiftsdebitering för att motverka överkompensation vid institutionsvistelser på det allmännas bekostnad.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Övrigt): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 12 månader (uppdraget redovisas senast 2000-06-15).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg f.d. kanslichefen Siv Helmer till utredare samt sakkunniga (bl.a. företrädare för myndigheter och tjänstemän i Regeringskansliet) (skr. 1999/2000:103 s. 177 f.). Det utsågs inte några experter.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

42 Föreningslivets ställning på den svenska spel- och lotterimarknaden, dir. 1999:52 (Finansdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 23 juni 1999 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att lämna förslag till hur föreningslivets ställning på den svenska spel- och lotterimarknaden kan stärkas. I denna del ska även beaktas den betydelse de statliga spelen har för statens inkomster. Därutöver ska utredaren döma om tillståndsgivningen till AB Svenska Spel och AB Trav och Galopp bör delegeras från regeringen till Lotteriinspektionen.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Utredningsuppdraget): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 6 månader (uppdraget redovisas senast 1999-12-01).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg ambassadören Bengt K Å Johansson till utredare samt expert (skr. 1999/2000:103 s. 214 f.).[12] Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Troligen inte (se ovan – sägs inget i direktiven om parlamentariskt inslag).

43 Ökade möjligheter till informationsutbyte mellan Riksförsäkringsverket, Arbetsmarknadsstyrelsen, Centrala studiestödsnämnden och arbetslöshetskassorna, dir. 1999:53 (Finansdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 23 juni 1999 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att se över förutsättningarna för ett ökat utbyte av information i elektronisk form mellan Riksförsäkringsverket, Arbetsmarknadsstyrelsen, Centrala studiestödsnämnden och arbetslöshetskassorna. Av direktiven framgår att syftet med nämnda informationsutbyte ska vara att öka servicen för den enskilde, säkerställa ett korrekt beslutsunderlag samt förebygga felaktiga utbetalningar. Utredaren ska undersöka om behovet av ett ökat utbyte av information går att förena med kraven på skydd mot

[12] Titeln på utredaren och experten framgår inte av kommittéberättelsen.

oacceptabla intrång i den personliga integriteten. Om dessa intressen kan förenas, ska utredaren lämna de författningsförslag som är nödvändiga.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Redovisning av uppdraget m.m.): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 12 månader (uppdraget redovisas senast 2000-06-30).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg riksdagsledamoten Sven-Erik Österberg till utredare, sakkunniga och expert (skr. 1999/2000:103 s. 213 f.).[13]

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Troligen inte (se ovan – sägs inget i direktiven om parlamentariskt inslag).

44 Sjukförsäkringen, dir. 1999:54 (Socialdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 23 juni 1999 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att göra en analys av sjukförsäkringen. Utredaren ska

- fördjupa analysen av varför sjukfrånvaron och utgifterna för sjukpenning förändras över tiden
- så långt som möjligt identifiera vilka faktorer som direkt eller indirekt är avgörande för sjukpenningförsäkringens kostnadsutveckling och därvid noga analysera arbetsmiljöaspekterna i förhållande till sjukfrånvaron
- beakta vikten av förebyggande insatser och arbetslivsinriktad rehabilitering som syftar till att minska individers risk att drabbas av långvarigt nedsatt arbetsoförmåga på grund av sjukdom samt redovisa hur incitament för såväl individ som arbetsgivare m.fl. kan förändras i syfte att minska kostnaderna
- klarlägga sambanden mellan sjukförsäkringen och förtidspensionssystemet och särskilt belysa effekterna för framtida förtidspensionering av stigande sjukfrånvaro samt hur reglerna för förtidspension påverkar sjukförsäkringen
- granska den sjukskrivande läkarens och försäkringsläkarens roll
- lämna förslag till konkreta åtgärder för att minska sjukfrånvaron och för att reducera utgifterna inom sjukförsäkringen
- som ett led i arbetet med att identifiera förklarande faktorer till sjukfrånvaron och utgifterna för denna analysera hur en modell för att förutsäga utgiftsutvecklingen inom sjukförsäkringen skulle kunna utformas
- redovisa vilken statistik som finns inom området, klargöra eventuella brister och lämna förslag på vilka ytterligare uppgifter som bör finnas tillgängliga i Riksförsäkringsverkets databaser
- redovisa en överblick av internationella erfarenheter och idéer inom området.

Av direktiven framgår att vägledande principer för arbetet är att sjukförsäkringen ska vara trygg, rättvis och effektiv och att detta ska uppnås bl.a. genom en generell offentlig försäkring som ger standardtrygghet genom att ersätta inkomstbortfall och som är statsfinansiellt hållbar.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Arbetets upplägg): Framgår av direktiven.

[13] Titeln på utredaren, de sakkunniga och experterna framgår inte av kommittéberättelsen.

Utredningstid: Ca 11 månader (uppdraget redovisas senast 2000-05-31).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg f.d. landshövdingen Jan Rydh till utredare, sakkunniga (företrädare för myndighet och tjänstemän i Regeringskansliet) och experter (företrädare för myndigheter, organisationer och näringslivet, akademiker och tjänstemän i Regeringskansliet) (skr. 2000/01:103 s. 173 f.).

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

45 Organisationskommitté med uppgift att ombilda Folkhälsoinstitutet till en myndighet med tydligare uppgifter av stabskaraktär på folkhälsoområdet, dir. 1999:56 (Socialdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 23 juni 1999 kommittédirektiven, och i direktiven ges en organisationskommitté i uppdrag att föreslå en ombildning av Folkhälsoinstitutet till en ny myndighet med tydligare uppgifter av stabskaraktär på folkhälsoområdet. Av direktiven framgår att den nya myndigheten framför allt ska följa och analysera utvecklingen på området både nationellt och internationellt, ta fram fakta, utarbeta nationella handlingsplaner, stå för kunskapsförsörjning och utveckling av metoder samt arbeta med underlag och utredningsuppdrag som hör samman med regeringens ledning, styrning och utvärdering inom folkhälsan. Det framgår vidare av direktiven att Alkoholinspektionens uppgifter av övergripande tillsynskaraktär ska föras över till den nya myndigheten liksom Läkemedelsverkets uppgifter när det gäller teknisk sprit. Organisationskommittén får i uppdrag att mer i detalj beskriva mål och uppgifter samt lämna förslag till övergripande organisation av den nya myndighetens verksamhet. Avsikten är att uppgifterna ska renodlas och att mål och verksamhet ska avgränsas bättre och därmed bli tydligare. Därutöver ska kommittén göra en övergripande utvärdering av Folkhälsoinstitutets nuvarande verksamhet i syfte att ta fram underlag för beslut om framtida inriktning.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Instruktion m.m.): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 12 månader (uppdraget redovisas senast 2000-06-01).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg förhandlingsdirektören Iréne Nilsson Carlsson till kommitténs ordförande, sakkunniga (bl.a. företrädare för myndigheter och tjänstemän i Regeringskansliet) och experter (akademiker och företrädare för näringslivet) (skr. 2000/01:103 s. 172 f.). Det utsågs inte några ledamöter.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

46 Delegation för fortsatt utveckling av utjämningssystemet för kommuner och landsting, dir. 1999:57 (Finansdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 23 juni 1999 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild delegation i uppdrag att svara för en fortsatt uppföljning av utjämningssystemet och utvärdering av träffsäkerheten hos de enskilda delarna i kostnadsutjämningen, i första hand när det gäller delmodellerna för befolkningsminskning och hälso- och sjukvård men även i andra delar. Därutöver ska delegationen utreda alternativa utformningar av inkomstutjämningen, med bibehållen långtgående utjämning men utan negativa marginaleffekter. Av direktiven framgår att delegationen ska lämna sådana förslag till förändringar som förbättrar systemets förmåga att skapa likvärdiga ekonomiska förutsättningar för kommuner respektive landsting.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår inte av direktiven.

Utredningstid: Ca 17 månader (uppdraget redovisas senast 2000-11-30).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg statssekreteraren Sören Häggroth till delegationens ordförande, ledamöter (riksdagsledamöter), sakkunniga och experter (skr. 2000/01:103 s. 211 f.).[14]

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Ja (i direktiven sägs inget om parlamentariskt inslag).

47 Expertgrupp för utredning av möjligheterna att förenkla utjämningssystemet för kommuner och landsting, dir. 1999:58 (Finansdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 23 juni 1999 kommittédirektiven, och i direktiven ges en expertgrupp i uppdrag att undersöka möjligheterna att förenkla utjämningssystemet för kommuner och landsting och att göra systemet mer stabilt. Av direktiven framgår att flera alternativ ska belysas ur olika aspekter.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår inte av direktiven.

Utredningstid: Ca 17 månader (uppdraget redovisas senast 2000-11-30).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg direktören Ulf Wetterberg till gruppens ordförande samt experter/ledamöter (bl.a. chefsekonomer, utredningschef, direktörer och tjänsteman i Regeringskansliet) (skr. 2000/01:103 s. 210 f.).[15] Det utsågs inte några sakkunniga och experter.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

48 Delegation för industrisamhällets kulturarv, dir. 1999:60 (Kulturdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 1 juli 1999 kommittédirektiven, och i direktiven ges en delegation i uppdrag att bl.a. i samverkan med berörda myndigheter och institutioner inom kulturarvsområdet svara för den närmare utformningen och genomförandet av regeringens satsning på industrisamhällets kulturarv 1999–2001. Av direktiven framgår att vid genomförandet av uppdraget ska delegationen beakta vad regeringen i en budgetproposition sagt om en satsning på industrisamhällets kulturarv.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Arbetsformer): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 35 månader (uppdraget redovisas senast 2002-06-30).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg landshövdingen Jan Rydh till delegationens ordförande, ledamöter (bl.a. företrädare för myndigheter och näringslivet, akademiker och journalist) och experter (samtliga tjänstemän i Regeringskansliet) (skr. 2000/01:103 s. 272 f.). Det utsågs inte några sakkunniga.

[14] Titlarna på ordföranden, ledamöterna, de sakkunniga och experterna framgår inte av kommittéberättelsen.
[15] Titlarna på ordföranden och ledamöterna/experterna framgår inte av kommittéberättelsen.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

49 Processen i allmän domstol, dir. 1999:62 (Justitiedepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 1 juli 1999 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att undersöka hur rättegången i tvistemål och brottmål med bibehållen rättssäkerhet kan förbättras. Av direktiven framgår att utredaren särskilt ska uppmärksamma frågor om muntlighet, omedelbarhet och koncentration i förfarandet samt frågor om bevisning. Vidare ska utredaren undersöka om man kan förenkla arbetet med domskrivning. Utredaren ska lägga fram de lagförslag som undersökningarna ger anledning till.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Utredningsuppdraget): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 29 månader (uppdraget redovisas senast 2001-12-31).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg lagmannen Karl-Gunnar Ekeberg till utredare samt experter (företrädare för myndighet, domare, advokat, åklagare och akademiker) (skr. 2000/01:103 s. 59 f.). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

50 Principer för en bättre helhetssyn vid planeringen för civilt försvar och beredskapen mot svåra påfrestningar på samhället i fred, dir. 1999:63 (Försvarsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 23 juni 1999 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att analysera och lämna förslag till principer för att åstadkomma en förbättrad helhetssyn när det gäller planeringen för civilt försvar och beredskapen mot svåra påfrestningar på samhället i fred. Av direktiven framgår att i uppdraget ingår att ta ställning till om nuvarande funktionsindelning, myndighetsuppgifter och samordningssystem behöver ändras.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 20 månader (uppdraget redovisas senast 2001-02-01).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg rådgivaren Åke Pettersson till utredare, sakkunniga (företrädare för myndigheter och tjänsteman i Regeringskansliet) och experter (icke ordinarie domare) (skr. 2000/01:103 s. 117 f.).

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

51 Ansvaret för en säker vägtrafik, dir. 1999:64 (Näringsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 1 juli 1999 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att göra en bred översyn av samhällets och näringslivets ansvar för en säker vägtrafik. Av direktiven framgår att utredaren, med utgångspunkt i nollvisionen, ska analysera brister i nuvarande lagstiftning avseende systemutformarnas (de som ansvarar för vägtransportsystemets utformning och funktion) ansvar för ett säkert vägtransportsystem. Därutöver ska utredaren kartlägga vilka bestämmelser om produkters och tjänsters säkerhet som gäller inom andra transportslag och i arbetslivet. Utifrån denna kunskap ska utredaren föreslå lämpliga regler för

vägtransportsystemet. Dessutom ska utredaren lämna förslag till nya eller ändrade bestämmelser, sanktioner och kontrollsystem som utredningen ger upphov till. Utredaren ska även utreda inrättandet av en för vägtrafiken fristående vägtrafikinspektion och lämna förslag till hur en sådan inspektion bör organiseras, vilka uppgifter och befogenheter den ska ha och hur den ska finansieras.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Övrigt): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 10 månader (uppdraget redovisas senast 2000-05-01).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg generaldirektören Hjalmar Strömberg till utredare samt experter (akademiker och företrädare för myndighet och näringslivet) (skr. 2000/01:103 s. 330 f.). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

52 Delegation för stöd till vissa kommuner och landsting med svårigheter att klara balanskravet, dir. 1999:65 (Finansdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 19 augusti 1999 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild delegation i uppdrag att inför regeringens beslut bereda ärenden om huruvida ett eventuellt ekonomiskt stöd ska ges till vissa kommuner och landsting för åtgärder i syfte att nå ekonomisk balans, och att därvid överlägga med berörda kommuner och landsting om vilka åtgärder de bör vidta. Ett förslag till överenskommelse om villkoren för stödet ska enligt direktiven upprättas i samarbete med kommunen respektive landstinget. Delegationen ska endast bereda ärenden som överlämnas av regeringen.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår inte av direktiven.

Utredningstid: Ca 11 månader (uppdraget redovisas senast 2000-07-01).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg f.d. kommunalpolitikern Margot Wikström till delegationens ordförande, ledamöter (f.d. kommunalpolitiker och f.d. riksdagsledamot) och sakkunniga (skr. 2000/01:103 s. 209 f.).[16] Det utsågs inte några experter.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Ja (i direktiven sägs inget om parlamentariskt inslag).

53 Översyn av bestämmelserna inom fordonsområdet m.m., dir. 1999:66 (Näringsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 26 augusti 1999 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att göra en översyn av gällande bestämmelser inom fordonsområdet och utarbeta förslag till den reglering som bedöms nödvändig. Av direktiven framgår att huvudsyftet med uppdraget är att förenkla, modernisera och effektivisera regelsystemet. Därutöver ska utredaren överväga hur

[16] Titlarna på ordföranden, ledamöterna och de sakkunniga framgår inte av kommittéberättelsen.

behandlingen av personuppgifter i Vägverkets databas över vägtrafikolyckor för bl.a. statistikändamål bör författningsregleras.

Genomförande av EU-lagstiftning: Ja delvis

Samråd (under rubriken Uppdraget): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 16 månader (uppdraget redovisas senast 2000-12-31).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg kammarrättslagmannen Valter Nilsson till utredare samt experter (bl.a. företrädare för myndigheter och tjänstemän i Regeringskansliet) (skr. 2000/01:103 s. 331). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

54 Uppehållstillstånd vid adoption, dir. 1999:67 (Utrikesdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 7 oktober 1999 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att bl.a. ta ställning till vilken betydelse en adoption av en vuxen person bör ha vid bedömningen av ett ärende om uppehållstillstånd för den adopterade och även ta ställning till hur administrativa frågor kring detta ska lösas. Av direktiven framgår att om utredaren kommer fram till att författningsändringar behövs för att genomföra ställningstagandena, ska förslag till dessa författningsändringar läggas fram.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår inte av direktiven.

Utredningstid: Ca 5 månader (uppdraget redovisas senast 2000-03-31).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg f.d. överdirektören Ulla Fredriksson till utredare samt experter (bl.a. företrädare för myndigheter och tjänstemän i Regeringskansliet) (skr. 2000/01:103 s. 87 f.). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

55 Översyn av rekrytering av personal till internationella insatser inom ramen för konfliktförebyggande och konflikthanterande verksamhet, dir. 1999:68 (Utrikesdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 7 oktober 1999 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att föreslå åtgärder för att förbättra rekryteringen av svensk personal till internationella insatser inom ramen för konfliktförebyggande och konflikthanterande verksamhet. Därutöver ska utredaren anordna och stödja utbildningsprojekt och andra förberedelser som syftar till att öka kompetensen inför denna typ av insatser.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Uppdraget): Framgår av direktiven. Av direktiven framgår att utredaren bör tillkalla en referensgrupp med anledning av uppdraget.

Utredningstid: Ca 9 månader (uppdraget redovisas senast 2000-07-31).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg ambassadören Stig Elvemar till utredare samt expert (tjänsteman i Regeringskansliet) (skr. 2000/01:103 s. 88). Det utsågs inte några sakkunniga. I kommittéberättelsen finns ingen uppgift om referensgruppen.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

56 Det statliga exportfrämjandet genom Sveriges exportråd, dir. 1999:69 (Utrikesdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 14 oktober 1999 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att se över den del av det statliga exportfrämjandet som sker genom Sveriges exportråd (Exportrådet). Av direktiven framgår att översynen ska omfatta rådets utlands- och hemmaorganisation, inklusive den regionala närvaron i Sverige och förhållandet till utrikesförvaltningen och andra aktörer och att en utvärdering av det statliga uppdraget ska presenteras. Analysen ska enligt direktiven visa om det statliga uppdraget till Exportrådet överensstämmer med samhällsekonomiska mål och företagens behov i olika delar av landet. Därutöver ska samarbetet mellan Exportrådets båda huvudmän, respektive andra aktörer som främjar exporten, belysas. Det framgår av direktiven att utredaren ska redogöra för problem som hänger samman med det förhållandet att Exportrådets intäkter i huvudsak består dels av ett statligt basanslag och därtill särskilda statliga projektanslag, dels av intäkter från försäljning av olika typer av tjänster till svenska företag på en marknad där det också kan finnas andra aktörer. Utredaren ska beakta att rådets mer marknadsmässiga verksamhet ökat kraftigt som andel av den totala omsättningen under senare år. Det framgår vidare av direktiven att förslag till åtgärder och förbättringar på samtliga områden ska presenteras, att en utgångspunkt ska vara att det statliga basanslaget i princip ska vara oförändrat och att de små och medelstora företagens behov, arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga och exportförutsättningar särskilt ska uppmärksammas.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Ramar för arbetet): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 7 månader (uppdraget redovisas senast 2000-05-15).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg direktören Annika Åhnberg till utredare samt experter (tjänstemän i Regeringskansliet och företrädare för myndigheter och näringslivet) (skr. 2000/01:103 s. 89). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

57 Högskolans styrning – en utvärdering, dir. 1999:70 (Utbildningsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 30 september 1999 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att utreda vissa frågor om högskolans styrning. Av direktiven framgår att utgångspunkten för uppdraget ska vara att nuvarande mål- och resultatstyrda resurstilldelnings- och styrsystem för grundutbildningen i sina grunddrag ska ligga fast. Utredaren ska enligt direktiven analysera möjligheterna för en vidareutveckling av nuvarande system och föreslå förbättringar av systemet. Därutöver ska utredaren redovisa erfarenheterna av hur målstyrningen inom grundutbildningen har fungerat utifrån såväl riksdagens och regeringens som högskolans perspektiv. Vidare ska utredaren överväga möjligheterna för införande av mål- och resultatstyrd resursfördelning för anslag till forskning och forskarutbildning.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Uppdraget): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 8 månader (uppdraget redovisas senast 2000-05-31).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg fil.dr. Ingemar Lind till utredare (skr. 2000/01:103 s. 237 f.). Det utsågs inte några sakkunniga och experter.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

58 Vissa frågor som rör regeringsformen, dir. 1999:71 (Justitiedepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 2 september 1999 kommittédirektiven, och i direktiven ges en parlamentariskt sammansatt kommitté i uppdrag att utreda vissa frågor som rör regeringsformen. Av direktiven framgår att kommittén ska

- se över lydelsen av regeringsformens bestämmelse om egendomsskydd (2 kap. 18 §)
- utreda förutsättningarna för att införa en möjlighet för riksdagen att på begäran av regeringen på förhand lämna sitt godkännande till att regeringen ingår en viss internationell överenskommelse som ännu inte finns i slutligt skick
- närmare analysera om utvecklingen av samarbetet inom EU går mot en minskad uppdelning mellan en gemenskapsdel och övriga delar av unionssamarbetet och i samband därmed också överväga om det kan finnas anledning att ändra ordalydelsen av 10 kap. 5 § första stycket regeringsformen.

Av direktiven framgår att regeringen avser att senare genom tilläggsdirektiv ge kommittén i uppdrag att närmare utreda bl.a. vissa valfrågor som har anknytning till det konstitutionella systemet och den parlamentariska ordningen.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår inte av direktiven.

Utredningstid: Ca 15 månader (uppdraget redovisas senast 2000-12-31).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg landshövdingen Ulf Lönnqvist till kommitténs ordförande, ledamöter (bl.a. riksdagsledamöter) och experter (tjänstemän i Regeringskansliet och tjänsteman i Riksdagsförvaltningen) (skr. 2000/01:103 s. 61 f.). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Ja

59 Reglerna för beskattning av ägare i fåmansföretag m.m., dir. 1999:72 (Finansdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 9 september 1999 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att se över de regler som gäller för beskattning av utdelning från och reavinst vid försäljning av aktier i fåmansföretag samt de särskilda regler i arvs- och gåvoskattelagstiftningen som gäller vid arv och gåva av företag. Därutöver ska utredaren föreslå hur de skatteregler ska vara utformade som tillämpas när aktiebolag i vissa fall förvärvar aktier i det egna bolaget.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår inte av direktiven.

Utredningstid: Ca 25 månader (uppdraget redovisas senast 2001-10-31).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg regeringsrådet Stig von Bahr till utredare samt experter (skr. 2000/01:103 s. 212).[17] Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Troligen inte (se ovan – det sägs inget i direktiven om parlamentariskt inslag).

60 Den personliga integriteten i arbetslivet, dir. 1999:73 (Näringsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 23 september 1999 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att se över behovet av lagstiftning eller andra åtgärder för att stärka skyddet av den enskildes personliga integritet i arbetslivet. Av direktiven framgår att i översynen ska det i första hand ingå frågor om användning av drogtester och andra medicinska kontroller samt frågor om användning av persondatorer, elektronisk post (e-post) och internet i arbetet. Även andra integritetsfrågor som kommer upp under utredningsarbetets gång och där skyddet för den personliga integriteten i arbetslivet kan vara allvarligt hotat ska tas upp av utredaren. Behovet av skydd för arbetssökande ska enligt direktiven särskilt belysas.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Arbetsformer): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 19 månader (uppdraget redovisas senast 2001-04-01).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg f.d. statsrådet Reidunn Laurén till utredare, sakkunniga (företrädare för myndigheter, akademiker och tjänstemän i Regeringskansliet) och expert (skr. 2000/01:103 s. 332).[18]

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Troligen inte (se ovan – det finns ingen uppgift i direktiven om parlamentariskt inslag).

61 Radio och tv i allmänhetens tjänst, dir. 1999:74 (Kulturdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 23 september 1999 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att lägga fram ett brett underlag inför beredningen av de villkor som ska gälla för radio och tv i allmänhetens tjänst under nästa tillståndsperiod. Av direktiven framgår att utredaren bl.a. ska behandla programföretagens uppdrag och organisation, frågor om teknik och distribution samt finansieringsfrågor. I direktiven framhålls att det är värdefullt att villkoren för radio och tv i allmänhetens tjänst har en bred politisk förankring, att inför varje ny tillståndsperiod har förslag till riktlinjer för verksamheten tagits fram under medverkan av en beredningsgrupp där samtliga riksdagspartier har varit företrädda och att detta bör ske även inför kommande tillståndsperiod. Det framgår vidare av direktiven att innan beredningsgruppen inleder sitt arbete bör det finnas ett brett underlag för ställningstaganden och att uppgiften att ta fram ett sådant underlag genom direktiven anförtros åt en särskild utredare.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Utredningsarbetet): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 8 månader (uppdraget redovisas senast 2000-05-31).

[17] Titlarna på utredaren och experterna framgår inte av kommittéberättelsen.

[18] Titlarna på utredaren och experten framgår inte av kommittéberättelsen. Av kommittéberättelsen framgår titlarna på de sakkunniga.

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg Anders Ljunggren till utredare, sakkunnig (tjänsteman i Regeringskansliet) och experter (bl.a. tjänstemän i Regeringskansliet och företrädare för myndigheter) (skr. 2000/01:103 s. 275 f.).[19]

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

62 Forum för levande historia, dir. 1999:75 (Kulturdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 30 september 1999 kommittédirektiven, och i direktiven ges en kommitté i uppdrag att utreda etablerandet av ett Forum för levande historia. Av direktiven framgår att nämnda forum ska behandla frågor som rör demokrati, tolerans och mänskliga rättigheter med utgångspunkt i Förintelsen. Kommittén ska bl.a.

- lämna förslag till en verksamhetsprofil för det nya forumet
- redovisa hur forumet kan samarbeta med utbildningsväsen, barn- och ungdomsorganisationer, föreningar, folkrörelser, trossamfund, kulturinstitutioner och andra nätverk för att uppnå bästa möjliga nationella tillgänglighet
- överväga hur verksamheten ska organiseras och var den ska lokaliseras
- redovisa en kostnadsberäkning för verksamheten
- lämna förslag till finansiering
- i övrigt lämna de förslag och vidta eller förbereda de åtgärder som föranleds av uppdraget.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Genomförande): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 15 månader (uppdraget redovisas senast 2000-12-15).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg f.d. generalsekreteraren Sören Ekström till kommitténs ordförande, ledamöter (bl.a. akademiker och företrädare för myndigheter, organisationer och museer) och experter (bl.a. tjänstemän i Regeringskansliet och företrädare för myndigheter) (skr. 2000/01:103 s. 276 f.). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

63 Utvärdering av systemet med statliga kreditgarantier för bostadsinvesteringar, dir. 1999:78 (Finansdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 14 oktober 1999 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att analysera och utvärdera systemet med statliga kreditgarantier för bostadsinvesteringar inom resultatområdet Nya garantier. Av direktiven framgår att om det av utvärderingen framkommer att systemet inte i önskad utsträckning bidrar till att uppfylla målen om bostadsförsörjning och tillväxt, ska utredaren redovisa problemen och begränsningarna med systemet och lämna förslag till åtgärder i syfte att åstadkomma en ordning som är mer ändamålsenlig än dagens för att bidra till en effektiv bostadsförsörjning. Utgångspunkten ska enligt direktiven vara att systemet minimerar riskerna för staten.

[19] Titeln på utredaren framgår inte av kommittéberättelsen. Av kommittéberättelsen framgår titlarna på den sakkunnige och experterna.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Tidsplan för arbetet m.m.): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 4 månader (uppdraget redovisas senast 2000-02-11).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg byggnadsingenjören Per-Olof Håkansson till utredare samt sakkunniga (samtliga tjänstemän i Regeringskansliet) (skr. 2000/01:103 s. 209).[20] Det utsågs inte några experter.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

64 Social och etnisk mångfald i högskolan, dir. 1999:79 (Utbildningsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 21 oktober 1999 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att lämna förslag till åtgärder inom högskolan för att öka mångfalden med avseende på social och etnisk bakgrund bland studenter och lärare för att högskolan bättre ska kunna svara upp mot mångfalden i samhället. Av direktiven framgår att utredaren ska ge förslag till åtgärder för att stödja nya grupper av studerande i högskolemiljön, och därigenom även förbättra deras förutsättningar att hävda sig i arbetslivet, samt ge exempel på hur mångfalden kan utnyttjas som en kvalitetshöjande faktor. Därutöver ska utredaren föreslå åtgärder för att högskolan i ökad utsträckning ska kunna ge kompletterande utbildning till invandrare med utländsk högskoleutbildning för att underlätta deras inträde i arbetslivet. I detta sammanhang ska särskilt lärarutbildningen uppmärksammas.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Förutsättningar för uppdraget): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 7 månader (uppdraget redovisas senast 2000-05-15).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg rektorn Boel Flodgren till utredare samt expert (titel expert) (skr. 2000/01:103 s. 238 f.). Det utsågs inte några sakkunniga. I kommittéberättelsen finns uppgifter om en referensgrupp och dess sammansättning (bl.a. akademiker och företrädare för myndigheter, organisationer och skolväsendet). I direktiven finns ingen uppgift om en referensgrupp.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

65 Parlamentarisk utredning om Sveriges politik för global utveckling, dir. 1999:80 (Utrikesdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 21 oktober 1999 kommittédirektiven, och i direktiven ges en parlamentariskt sammansatt kommitté i uppdrag att utreda hur Sveriges politik för globalt ekonomiskt, socialt och ekologiskt hållbar utveckling bör vidareutvecklas utifrån ett solidariskt synsätt i en tid av allt starkare globala ömsesidiga beroenden. Av direktiven framgår att kommittén ska lämna ett samlat förslag till hur politiken bör utformas på viktiga områden utifrån det övergripande målet om fattigdomsbekämpning och de nya förutsättningar som globaliseringen skapar. Fortsatt utveckling av biståndets roll och effektivitet som ett särskilt uttryck för Sveriges internationella solidaritet ska enligt direktiven utgöra en central del av uppdraget.

[20] Titlarna på utredaren och de sakkunniga framgår inte av kommittéberättelsen.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Uppdraget): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 22 månader (uppdraget redovisas senast 2001-10-31).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg f.d. EU-parlamentarikern Maj-Lis Lööw till kommitténs ordförande, ledamöter (bl.a. riksdagsledamöter och EU-parlamentariker), sakkunniga (bl.a. företrädare för myndigheter och organisationer) och experter (bl.a. tjänstemän i Regeringskansliet) (skr. 2000/01:103 s. 90 f.).

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Ja

66 Översyn av vissa bestämmelser om nätverksamhet i ellagen (1997:857), m.m., dir. 1999:81 (Näringsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 4 november 1999 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att utreda om bestämmelserna om nätverksamhet i ellagen (1997:857) behöver ändras och att i så fall föreslå sådana ändringar. Av direktiven framgår att utredaren ska analysera behovet av

- förändringar av regleringen och tillsynen av nätverksamhet och föreslå de regler och övriga förändringar som behövs
- närmare precisering av nätmyndighetens tillsynsansvar och lämna förslag till de regler som behövs
- skärpningar av regelverket för avgränsning mellan nätverksamhet och konkurrensutsatt verksamhet och lämna förslag till de regler som behövs
- författningsstöd för att främja en omstrukturering av nätföretagen som leder till att tarifferna utjämnas mellan tätortskunder och landsbygdskunder och lämna förslag till de regler som behövs.

Av direktiven framgår att utredaren därefter ska lämna förslag till regler för tvångsförvaltning av nätkoncession.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår inte av direktiven.

Utredningstid: Ca 16 månader (uppdraget redovisas senast 2001-03-01).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg direktören Sten Kjellman till utredare, sakkunniga (bl.a. företrädare för myndigheter och näringslivet och tjänstemän i Regeringskansliet) och experter (företrädare för myndigheter) (skr. 2000/01:103 s. 334).[21]

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

67 Rådet för jämställdhetsfrågor som rör transport- och IT-tjänster, dir. 1999:83 (Näringsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 21 oktober 1999 kommittédirektiven. Av direktiven framgår att ett särskilt råd för jämställdhetsfrågor som rör transport- och it-tjänster ska inrättas. Rådet ska enligt direktiven följa olika jämställdhetsfrågor inom tjänsteområdena transporter och informationsteknik på kort och

[21] Titeln på utredaren framgår inte av kommittéberättelsen. Av kommittéberättelsen framgår titlarna på de sakkunniga och experterna.

lång sikt. Därutöver ska rådet lämna förslag till åtgärder som syftar till att stärka jämställdheten på dessa områden inom kommunikationssektorn samt förslag till hur sådana åtgärder ska finansieras. Rådet ska också bedriva opinionsbildande verksamhet i form av bl.a. seminarier och informationsaktiviteter. Det framgår av direktiven att rådet ska behandla frågor om tillgänglighet på rättvisa villkor, utbildning, regional balans, ett hållbart samhälle, säkerhet och trygghet samt frågor om livskvalitet i arbets- och privatlivet. Även frågor om kompetens och rekrytering i det aktuella sammanhanget ska belysas.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Arbetsmetoder): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 20 månader (uppdraget redovisas senast 2001-06-30).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg ordföranden Görel Thurdin till rådets ordförande, ledamöter (bl.a. kommunstyrelseordförande, företrädare för myndigheter och näringslivet och akademiker), sakkunniga (huvudsakligen tjänstemän i Regeringskansliet) och experter (bl.a. företrädare för myndigheter och näringslivet, akademiker och tjänsteman i Regeringskansliet) (skr. 2000/01:103 s. 332 f.).[22]

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Ja (i direktiven sägs inget om parlamentariskt inslag).

68 Försvarsmaktens personalförsörjning, dir. 1999:84 (Försvarsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 4 november 1999 kommittédirektiven, och i direktiven ges en utredning (i direktiven sägs inget ytterligare om utredningsformen, och enligt kommittéberättelsen har uppdraget getts till en särskild utredare) i uppdrag att redovisa en samlad syn på Försvarsmaktens personalförsörjning.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Uppdraget): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 13 månader (uppdraget redovisas senast 2000-12-31).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg generaldirektören Peder Törnvall till särskild utredare, sakkunniga (företrädare för myndigheter) och experter (företrädare för myndigheter och tjänstemän i Regeringskansliet) (skr. 2000/01:103 s. 118 f.). Av direktiven framgår att regeringen beslutat att tillsätta en utredning, och enligt kommittéberättelsen har uppdraget getts till en särskild utredare.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

69 Validering av vuxnas kunskap och kompetens, dir. 1999:86 (Utbildningsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 4 november 1999 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att i ett första steg organisera och leda tre pilotprojekt i syfte att utveckla modeller och metoder för validering av utländsk yrkeskompetens på i första hand gymnasial nivå och annan yrkeskompetens som arbetsmarknaden kräver för visst yrke. Av direktiven framgår att utredaren i ett andra steg ska föreslå former och planera för en utvidgad försöksverksamhet med validering av vuxnas kunskap och kompetens på gymnasial nivå och vissa eftergymnasiala nivåer, t.ex. på en nivå

[22] Titeln på ordföranden framgår inte av kommittéberättelsen.

som motsvarar försöksverksamheten med kvalificerad yrkesutbildning. Utredaren ska i ett tredje steg pröva behovet av ett nationellt system för validering av vuxnas kunskap och kompetens.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Utredarens uppdrag): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 13 månader (uppdraget redovisas senast 2000-12-20).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg regionsekreteraren Elving Andersson till utredare samt sakkunniga (bl.a. företrädare för myndigheter och organisationer och tjänstemän i Regeringskansliet) (skr. 2000/01:103 s. 239 f.). Det utsågs inte några experter.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

70 Promillegräns vid enkelt sjöfylleri m.m., dir. 1999:87 (Justitiedepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 11 november 1999 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att utreda om det finns anledning att för hela eller någon del av sjötrafiken införa en promillegräns för sjöfylleri som inte är grovt. Därutöver ska utredaren analysera vissa lagtekniska frågor med anknytning till sjöfylleribrottet samt ta ställning till om den utvidgning av straffansvaret för drograttfylleri som trädde i kraft den 1 juli 1999 bör inverka på utformningen av bestämmelsen om sjöfylleri. I samband med att nykterhetsfrågorna behandlas ska utredaren analysera i vad mån möjligheterna att upptäcka och beivra sjöfylleri kan underlättas och, om så är fallet, lämna förslag om på vilket sätt så kan ske.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår inte av direktiven.

Utredningstid: Ca 16 månader (uppdraget redovisas senast 2001-03-31).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg hovrättslagmannen Göran Karlstedt till utredare samt experter (domare, åklagare, tjänstemän i Regeringskansliet och företrädare för myndighet) (skr. 2000/01:103 s. 63). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

71 Kooperativ hyresrätt, dir. 1999:88 (Justitiedepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 11 november 1999 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att föreslå regler för att den kooperativa hyresrätten ska kunna införas som en bestående upplåtelseform. Av direktiven framgår att en utgångspunkt för utredaren är att upplåtelseformen kooperativ hyresrätt ska införas genom en permanent reglering, att upplåtelseformen måste ges förutsättningar att fungera väl och därmed utgöra grunden för ett bra boende och att utredaren vid utformningen av förslagen ska ta hänsyn till de erfarenheter som den kooperativa hyresrätten hittills har gett.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Utredningsuppdraget): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 12 månader (uppdraget redovisas senast 2000-11-01).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg hyresrådet Håkan Julius till utredare, sakkunniga (samtliga tjänstemän i Regeringskansliet) och experter (bl.a. företrädare för myndigheter) (skr. 2000/01:103 s. 62 f.).

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

72 Översyn av kraftanskaffningsavtal som ingåtts av leveranskoncessionär, dir. 1999:89 (Näringsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 11 november 1999 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att se över leveranskoncessionärernas långsiktiga kraftanskaffningsavtal. Utredaren ska

- kartlägga omfattningen av leveranskoncessionärernas långsiktiga kraftanskaffningsavtal och dessas utformning och karaktär
- bedöma vilka konsekvenser de långsiktiga kraftanskaffningsavtalen får för de enskilda företagen och för marknadssituationen.

Utredaren ska därefter om det bedöms lämpligt

- ta fram och föreslå generella lösningar för att justera avtalsvillkoren
- ta upp förhandlingar med berörda parter i syfte att få villkoren justerade.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår inte av direktiven.

Utredningstid: Ca 11 månader (uppdraget redovisas senast 2000-10-01).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg konkurrensrådet Anita Sundberg till utredare (skr. 2000/01:103 s. 334 f.). Det utsågs inte några sakkunniga och experter.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

73 Försöksverksamhet med utbildning utan timplan i grundskolan, dir. 1999:90 (Utbildningsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 18 november 1999 kommittédirektiven, och i direktiven ges en delegation i uppdrag att förbereda, leda, stödja och utvärdera en försöksverksamhet där ett antal kommuner inom ramen för den totala garanterade undervisningstiden får organisera utbildningen i grundskolan utan timplan enligt förordningen om försöksverksamhet med utbildning utan timplan i grundskolan.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Delegationens uppdrag): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 67 månader (uppdraget redovisas senast 2005-06-30).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg kanslirådet Ingrid Lindskog till delegationens ordförande, ledamöter (bl.a. företrädare för myndigheter och skolväsendet), sakkunniga (företrädare för myndighet och tjänsteman i Regeringskansliet) och experter (bl.a. företrädare för myndighet och tjänsteman i Regeringskansliet) (skr. 2000/01:103 s. 241).

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

74 En gemensam myndighet för den statliga specialskolan, dir. 1999:91 (Utbildningsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 18 november 1999 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att förbereda bildandet av en gemensam myndighet för den statliga specialskolans särskilda enheter. Av direktiven framgår att myndigheten, som ska ha en styrelse, ska samordna resurser, utvecklingsarbete m.m. i syfte att stärka utvecklingen av skolornas inre arbete för att bidra till en ökad måluppfyllelse. Utredaren ska, efter erforderliga beslut, i samarbete med nuvarande styrelser, vidta de åtgärder som krävs för att den nya myndigheten ska kunna inrättas.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Uppdragets genomförande): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 7 månader (uppdraget redovisas senast 2000-06-30).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg rektorn Greger Bååth till utredare samt experter (bl.a. rektor och tjänstemän i Regeringskansliet) (skr. 2000/01:103 s. 240 f.). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

75 Uppdrag att förbereda bildandet av en ny myndighet för Europeiska socialfondens mål 3 och gemenskapsinitiativet Equal för programperioden 2000–2006, dir. 1999:92 (Näringsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 18 november 1999 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att förbereda bildandet av en ny myndighet inom Arbetsmarknadsverket för Europeiska socialfondens mål 3 och gemenskapsinitiativet Equal för programperioden 2000–2006. Av direktiven framgår att utredaren ska vidta de förberedande åtgärder som krävs för att myndigheten ska kunna verka.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Uppdraget): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 1 månad (uppdraget redovisas senast 1999-12-31).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg överdirektören Anne-Marie Qvarfort till utredare (skr. 1999/2000:103 s. 352). Det utsågs inte några sakkunniga och experter.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

76 Ekonomiska bestämmelser för enskilda vägar m.m., dir. 1999:93 (Näringsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 18 november 1999 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att analysera och överväga ändringar av vissa bestämmelser som berör enskilda vägar. Utredaren ska

- klargöra målen för statsbidrag till enskilda vägar

- analysera i vilken omfattning gällande bestämmelser om statsbidrag till enskilda vägar och deras tillämpning bidrar till att uppfylla målen och föreslå de regler och övriga förändringar som kan behövas
- överväga hur måluppfyllelsen ska följas upp och föreslå lämpliga mått och indikatorer
- överväga behovet av att ändra bestämmelser som rör gränsdragningen mellan allmänna och enskilda vägar och föreslå de regler och övriga förändringar som kan behövas
- överväga om Vägverket borde få möjlighet att upprätta föreskrifter för tillämpningen av väglagen och vägkungörelsen i dessa delar
- analysera i vilken utsträckning den bestämmelse i lagen (1997:620) om upphävande av lagen om enskilda vägar som gäller obligatorisk omprövning av andelstal medför att vägföreningar eller enskilda fastighetsägare åsamkas onödiga förrättningskostnader och överväga behovet av åtgärder för att mildra de eventuella negativa konsekvenserna av denna bestämmelse för de berörda. Utredaren ska därvid föreslå de förändringar som kan behövas.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår inte av direktiven.

Utredningstid: Ca 13 månader (uppdraget redovisas senast 2000-12-31).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg generaldirektören Hjalmar Strömberg till utredare samt experter (bl.a. företrädare för myndigheter och tjänsteman i Regeringskansliet) (skr. 2000/01:103 s. 335). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

77 Översyn av räddningstjänstlagen, dir. 1999:94 (Försvarsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 18 november 1999 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att lämna förslag till en reformerad räddningstjänstlagstiftning. Av direktiven framgår att i uppdraget ingår bl.a. att föreslå hur lagstiftningen kan moderniseras och hur detaljregleringen av den kommunala räddningstjänsten kan minskas. Därutöver ska utredaren tydliggöra gränsdragningen mellan räddningstjänstlagstiftningen och annan lagstiftning som reglerar olycks- och skadeförebyggande verksamhet. I uppdraget ingår också att se över vissa frågor som rör utbildning av räddningstjänstpersonal och miljöräddningstjänst till sjöss m.m. Slutligen ska utredaren se över frågan om sjö- och flygräddningstjänsterna bör integreras, och i så fall hur detta ska ske.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 19 månader (uppdraget redovisas senast 2001-06-01).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg kammarrättslagmannen Harald Dryselius till utredare, sakkunniga (samtliga tjänstemän i Regeringskansliet) och experter (bl.a. företrädare för myndigheter) (skr. 2000/01:103 s. 116 f.).

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

78 Den frivilliga försvarsverksamhetens framtida inriktning och uppgifter inom totalförsvaret, dir. 1999:95 (Försvarsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 18 november 1999 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att lämna förslag om den frivilliga försvarsverksamhetens framtida inriktning och uppgifter inom totalförsvaret. I uppdraget ingår att

- utreda vilken roll den frivilliga försvarsverksamheten ska ha i framtiden inom totalförsvaret
- utreda den frivilliga försvarsverksamhetens betydelse och uppgifter vid situationer där vårt land hotas av eller blir utsatt för ett väpnat angrepp
- utreda vilken roll de frivilliga försvarsorganisationerna ska ha när det gäller att stärka samhällets förmåga att förebygga och hantera svåra påfrestningar på samhället i fred
- utreda de frivilliga försvarsorganisationernas möjligheter att medverka i internationell verksamhet
- utvärdera och vid behov föreslå ett nytt system för den statliga finansieringen av frivilligorganisationerna med hänsyn till ny inriktning och nya uppgifter och även föreslå en ändamålsenlig prioritering vid tilldelning av medel. Vid utvärderingen ska utredaren särskilt undersöka i vilken mån det nu gällande finansieringssystemet möjliggjort resultatstyrning av verksamheten och vid behov hur ett framtida förändrat finansieringssystem ska utformas för att förbättra möjligheterna till resultatstyrning
- utreda möjligheterna att rekrytera till de frivilliga försvarsorganisationerna samt hemvärnet så att dessa kan lösa de uppgifter eller krav totalförsvaret ställer
- utreda och vid behov föreslå förändringar som rör ersättningar, försäkringar, utrustning, materiel samt frivilligavtalets förhållande till ordinarie arbetsgivare för frivilliga, hemvärnsmän och frivilliga instruktörer
- utreda behov av och former för förstärkning av de frivilliga försvarsorganisationerna med materiel som framöver avvecklas från Försvarsmakten.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Uppdraget): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 13 månader (uppdraget redovisas senast 2000-12-31).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg vice amiralen Dick Börjesson till utredare, sakkunniga (företrädare för myndigheter) och experter (bl.a. företrädare för myndigheter och organisationer och akademiker) (skr. 2000/01:103 s. 119 f.).

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

79 Gränsövervakningen i krig, dir. 1999:97 (Försvarsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 2 december 1999 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att bl.a. analysera och lämna förslag i frågan om den folkrättsliga ställningen för den personal som har till uppgift att sköta gränsövervakningen i väpnad konflikt och annars under höjd beredskap.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Arbetets bedrivande): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 7 månader (uppdraget redovisas senast 2000-07-01).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg generaldirektören Rolf Holmquist till utredare samt experter (bl.a. företrädare för myndigheter och tjänstemän i Regeringskansliet) (skr. 2001/02:103 s. 112). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

80 Åtgärder för att stärka den medborgerliga insynen och deltagandet i den kommunala demokratin, dir. 1999:98 (Justitiedepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 25 november 1999 kommittédirektiven, och i direktiven ges en parlamentariskt sammansatt kommitté i uppdrag att föreslå åtgärder som ska dels öka medborgarnas möjligheter till insyn och deltagande i den kommunala demokratin, dels stärka den kommunala representativa demokratins funktionssätt och former. Kommittén ska

- analysera och föreslå förbättringar i dels de förtroendevaldas arbetsförhållanden, dels formerna för det politiska arbetet och då särskilt åtgärder för att öka antalet förtroendevalda, underlätta rekrytering, förbättra representativiteten och motverka avhopp i förtid
- föreslå åtgärder som underlättar för personer med utländsk bakgrund samt medborgare med funktionsnedsättning att åta sig och genomföra politiska förtroendeuppdrag och i övrigt få insyn i den kommunala verksamheten, liksom goda möjligheter att delta i den
- föreslå åtgärder som kan göra barn och ungdomar mer delaktiga i den kommunala demokratin och också ge barn och ungdomar bättre kunskaper om hur den kommunala förvaltningen och politiken fungerar
- föreslå åtgärder som kan stärka fullmäktiges ställning och den medborgerliga insynen i beslut av långsiktig karaktär och av stor principiell och ekonomisk betydelse
- föreslå åtgärder som kan stärka den medborgerliga insynen i kommunalt delägda företag, kommunala entreprenader och andra alternativa drift- och samverkansformer
- utvärdera erfarenheterna av kommundelsnämnderna som organisationsform och då särskilt deras betydelse för att öka medborgarnas möjligheter till inflytande i det lokala samhällslivet
- studera erfarenheterna i de kommuner som i sin verksamhet upprättat s.k. demokratibokslut eller utnyttjat möjligheten att inrätta s.k. medborgarpaneler
- studera erfarenheterna i de försök som gjorts med kommunala ungdomsråd och ungdomsparlament och utifrån detta föra en diskussion om hur dessa kan användas i större utsträckning som ett sätt att öka ungdomars erfarenheter av och kunskap om den kommunala demokratin
- utvärdera erfarenheterna av s.k. folkinitiativ till kommunala folkomröstningar enligt kommunallagen (1991:900)
- göra en översyn av procedurerna för ändringar av den kommunala indelningen samt behovet av och förutsättningarna för att införa en lagreglerad möjlighet att vid indelningsändringar besluta om extraval under en löpande mandatperiod.

Av direktiven framgår att kommittén ska lämna förslag till de författningsändringar och andra åtgärder som den finner befogade.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 15 månader (uppdraget redovisas senast 2001-02-01).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg kommunalrådet Peter Persson till kommitténs ordförande, ledamöter (bl.a. riksdagsledamöter och kommunalråd), sakkunniga (företrädare för myndigheter och tjänstemän i Regeringskansliet) och experter (bl.a. tjänstemän i Regeringskansliet, företrädare för myndigheter och akademiker) (skr. 2000/01:103 s. 65 f.). I kommittéberättelsen finns uppgifter om en referensgrupp och dess sammansättning (fritidspolitiker). I direktiven sägs inget om någon referensgrupp.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Ja

81 Genomförandet av polisregisterlagstiftningen, dir. 1999:99 (Justitiedepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 9 december 1999 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att följa genomförandet av den nya polisregisterlagstiftningen. Av direktiven framgår att utredaren ska analysera konsekvenserna av den nya regleringen om polisens rätt att behandla personuppgifter automatiserat, att en särskild analys ska göras av de samlade konsekvenserna från integritetssynpunkt av lagstiftningen på området och att utredaren ska överväga om fler register än i dag bör regleras särskilt i lagstiftningen och i så fall lägga fram förslag till sådana regleringar. Därutöver ska utredaren peka på eventuella reformbehov.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Uppdragets genomförande): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 24 månader (uppdraget redovisas senast 2001-12-31).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg regeringsrådet Göran Schäder till utredare samt experter (bl.a. företrädare för myndigheter och tjänstemän i Regeringskansliet) (skr. 2001/02:103 s. 46). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

82 Rekrytering av utländska studenter till Sverige, dir. 1999:100 (Utbildningsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 16 december 1999 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att utreda förutsättningarna för att öka antalet studerande från andra länder, särskilt utanför EES, vid Sveriges universitet och högskolor. Därutöver ska utredaren utreda hur det informeras om svensk utbildning i dessa länder. Av direktiven framgår att i uppdraget ingår att kartlägga den internationella utvecklingen i fråga om avgiftsfinansiering av utbildning samt i vilken omfattning och på vilka grunder andra länder tar ut avgifter av utländska studenter. Dessutom ska frågan om att avgiftsbelägga utbildning för studenter från länder utanför EES utredas.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Uppdraget): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 6 månader (uppdraget redovisas senast 2000-06-30).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg högskolerådet Gunnel Stenqvist till utredare samt experter (bl.a. företrädare för myndigheter och organisationer) (skr. 2000/01:103 s. 242). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

83 Rymdhögskola i Kiruna, dir. 1999:101 (Utbildningsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 16 december 1999 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att utreda hur en rymdhögskola i Kiruna kan etableras samt hur den ska relateras till berörd verksamhet, framför allt i Kiruna. Av direktiven framgår att utredaren bl.a. ska ge förslag till organisation, samarbetsformer och nya utbildningar för en sådan högskola.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Arbetsformer): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 6 månader (uppdraget redovisas senast 2000-06-30).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg professorn Bengt E Y Svensson till utredare (skr. 2000/01:103 s. 243). Det utsågs inte några sakkunniga och experter.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

84 Radon i bostäder och vissa lokaler m.m. – reformbehov, dir. 1999:102 (Miljödepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 2 december 1999 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att analysera problemen med radon i bostäder och vissa lokaler där människor vistas mer varaktigt. Av direktiven framgår att i uppdraget ingår att presentera förslag till ändamålsenliga och effektiva statliga åtgärder som i rimlig tid kan få ned radonhalterna under gällande gränsvärden för sådana byggnader. Utredaren ska

- på grundval av tillgängligt material och kunskaper lämna en sammanfattande lägesbeskrivning av radonproblemets omfattning i byggnader som inrymmer bostäder, skolor, förskolor samt lokaler för äldreboende eller liknande boende
- göra en sammanställning och en bedömning av tidigare och nuvarande statliga informations- och stödinsatser samt av regelgivningen inom området
- analysera problem och erfarenheter av tidigare och nuvarande insatser och åtgärder inom området
- för varje enskilt förslag eller paket av förslag göra en konsekvensanalys
- i den mån förslagen till statliga åtgärder innebär behov av ändrade eller nya regler utarbeta författningsförslag.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Övrigt): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 11 månader (uppdraget redovisas senast 2000-11-01).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg juristen Susanna Skogsberg till utredare, sakkunniga (företrädare för myndigheter, organisationer och näringslivet) och experter (samtliga tjänstemän i Regeringskansliet) (skr. 2000/01:103 s. 300 f.).[23]

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

[23] Titeln på utredaren framgår inte av kommittéberättelsen.

85 Översyn av förutsättningar för djurförsöksetisk prövning, dir. 1999:103 (Jordbruksdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 22 december 1999 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att göra en översyn av förutsättningarna för den djurförsöksetiska prövningen. Av direktiven framgår att utredaren ska analysera de etiska bedömningsgrunder som tillämpas och överväga förbättringar av prövningen. I uppdraget ingår även att särskilt belysa de etiska frågor som kan uppkomma i samband med användning av bl.a. genetiskt modifierade djur och som en jämförelse kartlägga de etiska bedömningsgrunder som används vid djurförsöksetiska prövningar i andra länder.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Utredningsuppdraget): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 18 månader (uppdraget redovisas senast 2001-06-01).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg departementsrådet Madeleine Emmervall till utredare (skr. 2001/02:103 s. 238). Det utsågs inte några sakkunniga och experter.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

86 Samordning av det fortsatta arbetet med slutförvaring av kvicksilver, dir. 1999:104 (Miljödepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 9 december 1999 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att samordna och utreda det fortsatta nationella arbetet med att åstadkomma slutförvaring av kvicksilverhaltigt avfall i djupt bergförvar. Av direktiven framgår att utredaren ska lämna förslag till en väl fungerande lösning där ägarna av kvicksilverhaltigt avfall tar ansvar för slutförvaringen av avfallet.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Uppdraget): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 19 månader (uppdraget redovisas senast 2001-07-01).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg generaldirektören Lars Högberg till utredare samt experter (bl.a. akademiker, företrädare för myndighet och tjänsteman i Regeringskansliet) (skr. 2000/01:103 s. 300). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

87 Förutsättningarna för att införa ett system för individuell kompetensutveckling, dir. 1999:106 (Näringsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 20 december 1999 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att lämna förslag till hur avsatta budgetmedel för individuell kompetensutveckling effektivast ska disponeras. Av direktiven framgår att utredaren bör redovisa ett flexibelt system där utrymme finns för att i framtiden begränsa eller utvidga den ekonomiska ramen. I utredarens uppdrag ingår att redovisa bl.a.

- de viktigaste förslagen och befintliga modellerna för ett system för individuell kompetensutveckling samt ett eget förslag till hur ett sådant system kan utformas
- en analys utifrån ett effektivitets- och tillväxtperspektiv samt ur ett fördelningspolitiskt perspektiv
- hur förslaget kan stimulera andra avtals- och försäkringslösningar på arbetsmarknaden
- vilken relation förslaget bör ha till studiestödssystemet och andra offentliga stöd till utbildning samt förslagets eventuella inverkan på utbudet och efterfrågan på utbildnings- och arbetsmarknaden samt dess inverkan på andra sparformer.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 13 månader (uppdraget redovisas senast 2001-01-15).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg vd:n Lil Ljunggren Lönnberg till utredare samt experter (bl.a. tjänstemän i Regeringskansliet, akademiker och företrädare för myndigheter och näringslivet) (skr. 2000/01:103 s. 336).[24] Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

88 Vägledningen i skolväsendet, dir. 1999:107 (Utbildningsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 16 december 1999 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att kartlägga och analysera individens behov av vägledning i skolväsendet. Av direktiven framgår att utredaren ska föreslå mål för studie- och yrkesorienteringen utifrån de förändrade krav som arbetsliv, utbildning och samhällsutveckling ställer. Utredaren ska vidare mot bakgrund av sina ställningstaganden lämna förslag avseende utbildningen av vägledare samt kompetensutveckling för yrkesverksamma vägledare. I det fall utredarens förslag innebär att författningar behöver ändras, ska utredaren lämna förslag till ändringar.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Former för utredarens arbete): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 12 månader (uppdraget redovisas senast 2000-12-15).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg projektledaren Ingegerd Sahlström till utredare (skr. 2000/01:103 s. 243 f.). Det utsågs inte några sakkunniga och experter. I kommittéberättelsen finns uppgifter om en referensgrupp och dess sammansättning (bl.a. företrädare för myndigheter, organisationer och skolväsendet). I direktiven finns ingen uppgift om en referensgrupp.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

89 Översyn av lagstiftningen om värdepappersfonder och andra företag för kollektiva investeringar, dir. 1999:108 (Finansdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 22 december 1999 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att göra en kartläggning av den svenska marknaden för värdepappersfonder och andra företag för

[24] Titeln på utredaren framgår inte av kommittéberättelsen.

kollektiva investeringar samt en utvärdering av marknadens funktionssätt. Av direktiven framgår att utredaren utifrån denna analys ska överväga behovet av ändringar i gällande regelverk och, om det behövs, föreslå ändringar i detta. Utredaren ska

- göra en kartläggning av fondmarknaden och aktuell lagstiftning i några länder samt göra en utvärdering av kartläggningen
- göra en översyn av lagen (1990:1114) om värdepappersfonder och – vid behov – föreslå ändringar i syfte att anpassa den till de behov av förändringar som finns på området
- analysera om den nuvarande regleringen av värdepappersfonder är tillräcklig för att tillgodose konsumentskyddet och – om så inte är fallet – lämna förslag till hur konsumentskyddet kan förstärkas
- ta ställning till om möjligheter bör ges till ett ökat inflytande för andelsägarna vid fondbolagets utövande av rösträtten samt lämna förslag om hur man ska säkerställa att andra intressen än andelsägarnas inte blir avgörande i detta sammanhang
- ta ställning till om fondföretag i associationsrättslig form bör tillåtas i Sverige och hur en eventuell lagstiftning därom i så fall ska vara utformad
- analysera om det finns behov av att skapa ytterligare förutsättningar för etablering av slutna fondföretag – i synnerhet för investeringar i riskkapital – och i förekommande fall ge förslag till lagstiftning samt i detta sammanhang även analysera de institutionella förutsättningarna vad gäller schablonbeskattning av värdepappersfonder
- analysera om det av konkurrensskäl eller i övrigt finns behov av att öppna den svenska fondmarknaden för utländska nationella fondföretag samt föreslå vilka krav som i så fall ska ställas vad gäller tillsyn, riskspridning, genomlysning m.m.
- mot bakgrund av den skyldighet som finns för förvaltare att i fråga om förvaltarregistrerade fondandelar lämna kontrolluppgifter till fondbolagen, analysera dels hur denna skyldighet förhåller sig till sekretessreglerna, dels innebörden av att uppgifterna lämnas till ett bolag som kan betraktas som en konkurrent
- om analysen leder fram till att ändringar bör göras – lämna förslag till lösningar utan att de materiella skattereglerna påverkas.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Utredningsarbetet): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 18 månader (uppdraget redovisas senast 2001-06-30).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg lagmannen Anders Nordström till utredare, sakkunniga (bl.a. företrädare för myndigheter och organisationer och akademiker) och experter (bl.a. tjänstemän i Regeringskansliet) (skr. 2000/01:103 s. 214 f.).[25]

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

90 Miljöbalken – uppföljning och reformbehov, dir. 1999:109 (Miljödepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 22 december 1999 kommittédirektiven, och i direktiven ges en parlamentariskt sammansatt kommitté i uppdrag

[25] Titlarna på utredaren, de sakkunniga och experterna framgår inte av kommittéberättelsen.

att utvärdera tillämpningen av miljöbalken och lämna förslag till nödvändiga reformer. Av direktiven framgår att kommittén ska ägna särskilt intresse åt

- tillämpningen av miljöbalkens allmänna hänsynsregler hos domstolar och myndigheter
- frågan om hur 3 och 4 kap. miljöbalken ska integreras med hänsynsreglerna och andra regler om markanvändning i balken
- miljökvalitetsnormernas betydelse för miljöarbetet samt normernas tillämpningsområden
- miljökonsekvensbeskrivningar, förfarandet och erfarenheter när det gäller frågan om hur regelverket fungerar samt kvaliteten på konsekvensbeskrivningarna
- prövningsordningen och andra regler för mål om tillstånd enligt miljöbalken
- kostnadsmässiga konsekvenser av miljöbalkens tillämpning för de tillståndssökande och andra inblandade
- tillsynens effektivitet samt dess förhållande till de standardiserade miljöledningssystemen EMAS och Iso 14001
- avgiftssystemet och gränsdragningen mellan skatt och avgift vid myndighetsutövning som rör ett kollektiv
- miljösanktionssystemet, dess effektivitet och samspel med andra myndighetsingripanden
- utformningen av bestämmelserna i 29 kap. miljöbalken om miljöbrott m.m. och behovet av andra åtgärder för ett effektivt och rättvist sanktionssystem.

Av direktiven framgår att kommittén ska redovisa kostnader och andra konsekvenser och förslag till finansiering av sina förslag samt hur förslagen förhåller sig till gällande EG-rätt.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Arbetsformer): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 48 månader (uppdraget redovisas senast 2003-12-31).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg hovrättslagmannen Ulf Bjällås till kommitténs ordförande, ledamöter (bl.a. riksdagsledamöter och kommunalråd). sakkunniga (båda tjänstemän i Regeringskansliet) och experter (bl.a. företrädare för myndigheter och näringslivet, domare, åklagare, advokat, tjänstemän i Regeringskansliet och akademiker) (skr. 2000/01:103 s. 301 f.).

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Ja

91 Allmännyttiga bostadsföretag och bostadssocial utveckling, dir. 1999:110 (Finansdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 22 december 1999 kommittédirektiven, och i direktiven ges en parlamentariskt sammansatt kommitté i uppdrag att värdera förslagen från Utredningen om allmännyttan och bruksvärdet om olika verksamhetsformer för icke vinstdrivande företag m.m. och bedöma behovet av ett nytt regelverk för sådana företag. Av direktiven framgår att vid värderingen av förslagen ska kommittén särskilt belysa hur förslagen förhåller sig till nationell lagstiftning och eventuella EG-regler på området. Vidare ska hänsyn tas till förslagens effekter bl.a. ur ett samhällsekonomiskt perspektiv. Om kommitténs överväganden leder till att det behövs ett nytt regelverk för denna typ av företag ska kommittén utarbeta en komplett lagreglering samt de författningsändringar i övrigt som är nödvändiga.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Tidsplan för arbetet m.m.): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 11 månader (uppdraget redovisas senast 2000-11-01).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg f.d. riksdagsledamoten Per-Olof Håkansson till kommitténs ordförande, ledamöter (bl.a. riksdagsledamöter och kommunalråd). sakkunniga (samtliga tjänstemän i Regeringskansliet) och experter (bl.a. företrädare för myndigheter, organisationer och näringslivet) (skr. 2000/01:103 s. 213 f.).[26]

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Ja

2007

1 Kustbevakningens befogenheter, dir. 2007:5 (Försvarsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 25 januari 2007 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att göra en översyn av regleringen av Kustbevakningens befogenheter i den brottsbekämpande och ordningshållande verksamheten samt lämna förslag till en modernare och mer ändamålsenlig författningsreglering. Utredaren ska kartlägga de befintliga befogenheterna och analysera i vilken utsträckning dessa bör regleras annorlunda. I uppdraget ligger också att analysera om gränsdragningen mellan Kustbevakningens och andra myndigheters ansvarsområden inom den brottsbekämpande och ordningshållande verksamheten är lämpligt avvägd. Utredaren ska även se över gränsdragningen mellan Kustbevakningens brottsbekämpande verksamhet och myndighetens kontroll- och tillsynsverksamhet samt därmed förknippade befogenheter och överväga en mer enhetlig reglering av dessa. Syftet med översynen är enligt direktiven att skapa förutsättningar för ett effektivare utnyttjande av samhällets samlade resurser för att förebygga, förhindra, upptäcka och utreda brott och ordningsstörningar till sjöss och i kustnära områden.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Uppdraget): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 15 månader (uppdraget redovisas senast 2008-04-30).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg överåklagaren Gunnel Lindberg till särskild utredare samt experter (bl.a. företrädare för myndigheter och tjänstemän i Regeringskansliet) (skr. 2007/08:103 s. 91 f.). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

2 Översyn av bestämmelserna om skydd för samhällsviktiga anläggningar m.m., dir. 2007:6 (Försvarsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 25 januari 2007 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att göra en översyn av lagen (1990:217) om skydd för samhällsviktiga anläggningar m.m. och förordningen (1990:1334) om skydd för samhällsviktiga anläggningar m.m. I utredarens uppdrag ingår att utarbeta förslag till den författningsreglering som bedöms nödvändig. Huvudsyftet är att modernisera regleringen. Utredaren har bl.a. som särskild uppgift att se över författningarnas

[26] Titlarna på ordföranden, ledamöterna, de sakkunniga och experterna framgår inte av kommittédirektiven.

tillämpningsområde, vilket innefattar såväl skyddsändamålen för regleringen som de anläggningar och områden som ska kunna förklaras som skyddsobjekt och militära skyddsområden.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Uppdraget): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 15 månader (uppdraget redovisas senast 2008-04-30).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg överdirektören Olof Egerstedt till särskild utredare samt experter (bl.a. företrädare för myndigheter och tjänstemän i Regeringskansliet) (skr. 2007/08:103 s. 91). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

3 En reformerad gymnasieskola, dir. 2007:8 (Utbildningsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 1 februari 2007 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att lämna förslag till en framtida struktur för gymnasieskolans studievägar. Av direktiven framgår att arbetet ska bedrivas utifrån principen att gymnasieskolan ska vara en frivillig utbildning av hög kvalitet, som bygger vidare på grundskolans kunskaper och ger elever möjlighet att välja utbildning efter fallenhet och intresse. Tre olika huvudinriktningar ska finnas som var och en leder till gymnasieexamen. Dessa tre huvudinriktningar utvecklas närmare i direktiven.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Arbetsmetod): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 14 månader (uppdraget redovisas senast 2008-03-31).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg f.d. förvaltningschefen Anita Ferm till särskild utredare samt experter (bl.a. företrädare för myndigheter och tjänstemän i Regeringskansliet) (skr. 2007/08:103 s. 176 f.). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

4 Anslutning av anläggningar för förnybar elproduktion m.m. till elnätet, dir. 2007:10 (Näringsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 1 februari 2007 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att

- utvärdera om det nuvarande regelverket för förnybar elproduktion skapar hinder för en storskalig utveckling och utbyggnad av den förnybara elproduktionen och om det behövs förändringar av regelverket ska utredaren lämna sådana förslag
- lämna förslag till hur nuvarande reducerade nätavgift för mindre elproduktionsanläggningar enligt ellagen kan ersättas av enhetliga principer för bestämmandet av nätavgifter för produktionsanläggningar samt undersöka behovet av och lämna förslag till eventuella övergångsbestämmelser avseende nätavgifter för befintliga anläggningar färdigställda före ett visst angett datum
- kartlägga förekomsten av små produktionsanläggningar för förnybar el i Sverige och göra en bedömning av sådana anläggningars framtida utveckling

- lämna förslag till den lagstiftning och det regelverk i övrigt som krävs för att ett undantag från nuvarande krav på timvis mätning, beräkning och rapportering för inmatning av el från små anläggningar för förnybar elproduktion ska kunna införas
- lämna förslag till generella, icke-diskriminerande riktlinjer enligt vilka ersättning kan bestämmas vid inmatning av el från mindre elproduktionsanläggningar.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Arbetets genomförande): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 11 månader (uppdraget redovisas senast 2008-01-01).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg professorn Lennart Söder[27] till särskild utredare samt experter (bl.a. företrädare för myndigheter och näringsliv och tjänstemän i Regeringskansliet) (skr. 2007/08:103 s. 227 f.). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

5 En starkare företagsinteckning, dir. 2007:13 (Justitiedepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 8 februari 2007 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att föreslå en förstärkning av företagsinteckningens förmånsrätt i syfte att underlätta för företagen att låna pengar. Det ska också utredas om förmånsrätten för statens återkrav avseende lönegaranti helt eller delvis bör avskaffas.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Arbetsmetoder): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 7 månader (uppdraget redovisas senast 2007-09-30).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg lagmannen Mikael Mellqvist till särskild utredare samt sakkunniga (samtliga tjänstemän i Regeringskansliet) (skr. 2007/08:103 s. 54). Det utsågs inte några experter.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

6 Utredning om ratificering av den internationella konventionen om kontroll och hantering av fartygs barlastvatten och sediment, dir. 2007:14 (Näringsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 15 februari 2007 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att granska förutsättningarna för Sverige att ratificera den internationella konventionen om kontroll och hantering av fartygs barlastvatten och sediment som antogs 2004 av den internationella sjöfartsorganisationen, IMO. Av direktiven framgår att en rapport från Sjöfartsverket ska ligga till grund för utredningen. Utredaren ska klargöra såväl de utestående frågor som tas upp i Sjöfartsverkets rapport som eventuella frågeställningar som framkommit efter rapportens överlämnande. Utredaren ska mot bakgrund av ovanstående också föreslå lämpliga författningstexter.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

[27] Titeln på utredaren framgår inte av kommittéberättelsen. I kommittéberättelsen finns titlarna på experterna.

Samråd (under rubriken Uppdraget): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 11 månader (uppdraget redovisas senast 2008-01-02).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg sjösäkerhetsdirektören Johan Franson[28] till särskild utredare samt experter (tjänsteman i Regeringskansliet och företrädare för myndighet) (skr. 2007/08:103 s. 227). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

7 Återinkallande av 2005 års katastrofkommission, dir. 2007:15 (Finansdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 8 februari 2007 kommittédirektiven, och i direktiven återinkallas 2005 års katastrofkommission. Av direktiven framgår att kommissionen ska återuppta sitt arbete och därvid granska de nya fakta som kommit fram vid granskningen av innehållet i ett flertal databand som härrör från tiden för naturkatastrofen i Asien och deras betydelse för de ställningstaganden som kommissionen gjorde i sitt betänkande samt uttala sin bedömning i saken. Vid behov ska granskningen enligt direktiven kompletteras med ytterligare genomgång av materialet och annan utredning. Kommissionen ska i sitt arbete även beakta resultaten i den nu pågående polisutredningen av innehållet och hanteringen av databanden.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Uppdraget): Framgår inte av direktiven.

Utredningstid: Ca 3 månader (uppdraget redovisas senast 2007-04-25).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg hovrättspresidenten Johan Hirschfeldt till kommitténs ordförande, ledamöter och expert (skr. 2007/08:103 s. 158 f.).[29] Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Troligen inte (titlarna på ledamöterna och experten redovisas inte i aktuell kommittéberättelse – i direktiven sägs dock inget om parlamentariskt inslag).

8 Språklag, dir. 2007:17 (Kulturdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 8 februari 2007 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att utarbeta ett förslag till språklag, där svenska språkets status regleras. Utredaren ska även överväga om det i en sådan lag bör införas bestämmelser om de nationella minoritetsspråken och det svenska teckenspråkets ställning. Frågan om svenska språket i internationella sammanhang bör även belysas.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår inte av direktiven.

Utredningstid: Ca 10 månader (uppdraget redovisas senast 2007-12-31).

[28] Titeln på utredaren framgår inte av kommittéberättelsen. I kommittéberättelsen finns titlarna på experterna.
[29] Titlarna på ordföranden, ledamöterna och experten framgår inte av kommittéberättelsen.

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg f.d. regeringsrådet Bengt Åke Nilsson till särskild utredare samt experter (tjänstemän i Regeringskansliet och språkexperter) (skr. 2007/08:103 s. 254 f.). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

9 Utredning av det framtida huvudmannaskapet för företagshälsovårdsutbildningen m.m., dir. 2007:19 (Socialdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 15 februari 2007 kommittédirektiven, och i direktiven inrättas en kommitté med uppdrag att utreda och lämna förslag beträffande det framtida huvudmannaskapet och bedrivandet av företagshälsovårdsutbildningen samt att, till dess annan huvudman kan överta uppgiften, svara för att pågående och planerad företagshälsovårdsutbildning kan fortgå.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår inte av direktiven.

Utredningstid: Ca 10 månader (uppdraget redovisas senast 2007-12-14).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg generaldirektören Anna Hedborg[30] till kommitténs ordförande samt sakkunniga (bl.a. företrädare för myndigheter, organisationer och näringslivet och tjänstemän i Regeringskansliet) (skr. 2007/08:103 s. 129). Det utsågs inte några ledamöter och experter.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

10 Översyn av stabsmyndigheter, dir. 2007:20 (Finansdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 15 februari 2007 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att göra en översyn av Ekonomistyrningsverket, Kammarkollegiet, Statskontoret och Verket för förvaltningsutveckling i syfte att effektivisera stabsorganisationen och dess verksamhet. Av direktiven framgår att i uppdraget ligger att pröva det offentliga åtagandet och konkurrensutsatt verksamhet vid dessa myndigheter, klargöra ansvarsförhållanden mellan myndigheterna och tydliggöra stabsmyndigheternas roll i det fortsatta arbetet med att utveckla den statliga förvaltningen. Utredaren ska lämna förslag till de organisationsrespektive författningsändringar som utredaren bedömer vara nödvändiga.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Uppdragets genomförande): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 10 månader (uppdraget redovisas senast 2007-12-28).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg generaldirektören Urban Karlström till särskild utredare samt experter (skr. 2007/08:103 s. 159).[31] Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Troligen inte (titlarna på experterna redovisas inte i aktuell kommittéberättelse – i direktiven sägs dock inget om parlamentariskt inslag).

[30] Titeln på ordföranden framgår inte av kommittéberättelsen.

[31] Titlarna på ordföranden och experten framgår inte av kommittéberättelsen.

11 Koordinator för museisektorn, dir. 2007:22 (Kulturdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 22 februari 2007 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att se över vissa frågor inom museisektorn. Utredaren ska vara en koordinator för museisektorn som, i dialog med berörda parter, prövar olika former för ökad samverkan av exempelvis administration, föremålshantering och sektorsforskning. Av direktiven framgår att syftet med uppdraget är att frigöra resurser för museernas kärnverksamhet och att bidra till ytterligare högkvalitativ verksamhet. Av direktiven framgår att uppdraget främst omfattar det statliga och statsunderstödda museiväsendet inom Kulturdepartementets ansvarsområde, men även övriga statligt finansierade museer och museiväsendet i dess helhet om synergieffekter kan uppnås för hela sektorn.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Uppdragets genomförande): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 24 månader (uppdraget redovisas senast 2009-02-15).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg överintendenten Christina von Arbin, sakkunnig (projektledare) och experter (bl.a. företrädare för myndigheter och museer och tjänstemän i Regeringskansliet) (skr. 2007/08:103 s. 255 f.).

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

12 Förbättrade möjligheter för den enskilde att påskynda handläggningen i domstol, dir. 2007:23 (Justitiedepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 8 mars 2007 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att kartlägga en domstolschefs skyldighet respektive möjlighet att agera vid långsam handläggning. Utredaren ska analysera behovet av att förbättra den enskildes möjligheter att påskynda handläggningen, t.ex. genom tillskapandet av ett särskilt förfarande som inleds genom klagomål direkt till domstolschefen. Om utredaren bedömer att det finns behov av att utvidga domstolschefens befogenheter för att möjliggöra ändamålsenliga åtgärder ska utredaren, med beaktande av domarens självständighet i den dömande verksamheten, lämna förslag till sådana förändringar.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår inte av direktiven.

Utredningstid: Ca 11 månader (uppdraget redovisas senast 2008-02-29).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg chefsrådmannen Anders Hagsgård till särskild utredare samt experter (domare, åklagare, advokat, företrädare för myndighet och tjänsteman i Regeringskansliet) (skr. 2007/08:103 s. 55). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

13 Direktiv för översyn av tillsynen inom socialförsäkringsområdet, dir. 2007:24 (Socialdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 1 mars 2007 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att utreda möjliga organisatoriska former för tillsynen inom socialförsäkringsområdet. Av direktiven framgår att utredaren utifrån sin

utvärdering och analys ska lämna förslag till hur en framtida funktion för tillsyn inom socialförsäkringsområdet kan organiseras. Inriktningen av tillsynen ska enligt direktiven vara mot systemtillsyn och effektivitetsgranskning. Funktionen ska vara skild från Försäkringskassan. Utredaren ska också lämna förslag till hur granskningsområdet bör avgränsas. Utredarens förslag ska ha som utgångspunkt att stärka rättssäkerheten och effektiviteten inom socialförsäkringsområdet och skapa ökad tilltro hos medborgarna.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Uppdragets genomförande): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 8 månader (uppdraget redovisas senast 2007-10-31).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg överdirektören Ann-Marie Begler till särskild utredare, sakkunniga (samtliga tjänstemän i Regeringskansliet) och experter (bl.a. företrädare för myndigheter och domare) (skr. 2007/08:103 s. 130).

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

14 Värdighetsgaranti – en äldreomsorg med respekt för människovärdet, dir. 2007:25 (Socialdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 1 mars 2007 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att lägga fram förslag om en värdighetsgaranti för vård och omsorg om äldre kvinnor och män. Av direktiven framgår att värdighetsgarantin ska syfta till att tydliggöra för alla vad äldreomsorgen ska erbjuda och vad de äldre och deras anhöriga kan förvänta sig när de behöver äldreomsorg. Utredaren ska

- utgå från att äldreomsorg i huvudsak är ett kommunalt ansvar och i sina överväganden ha den kommunala självstyrelsen som en utgångspunkt
- överväga förslag på service- eller kvalitetsnivåer som inte får underskridas
- i sina överväganden analysera olika vägar att öka tryggheten och förvissningen om att kvinnor och män, oavsett kulturell eller etnisk bakgrund, får den vård och omsorg de har behov av i rätt tid och att vården och omsorgen är av god kvalitet
- i sitt arbete ta särskild hänsyn till hur en värdig omsorg tillförsäkras de sköraste individerna, de som inte själva kan göra sin röst hörd
- föreslå åtgärder som ger verksamheterna incitament att skapa en värdig äldreomsorg och att bedriva ett kontinuerligt arbete med kvalitetsförbättringar och ökad anpassning av verksamheten till individuella behov
- föreslå metoder som säkerställer att alla verksamheter som ansvarar för omsorgen om äldre präglas av ett etiskt förhållningssätt
- ge förslag på hur individen enkelt ska kunna framföra klagomål om service- och kvalitetsnivåer inte uppfylls samt hur eventuella tvister mellan den enskilde och utföraren ska avgöras på ett så enkelt och obyråkratiskt sätt som möjligt
- överväga hur de åtgärder som föreslås för att tydliggöra innehållet i äldreomsorgen bäst bör införas, följas upp och rapporteras
- analysera behovet av ett gemensamt nationellt bedömningsinstrument för biståndsbedömning samt, om det bedöms lämpligt, lämna förslag till ett sådant instrument.

I uppdraget ingår att föreslå i vilka avseenden värdighetsgarantin ska vara nationellt respektive lokalt utformad. Vidare ska utredaren analysera vilka typer av brister som förekommer vid utförandet av beslutade biståndsinsatser inom äldreomsorgen, omfattningen

av bristerna samt av vilka skäl bristerna uppkommit. Utredaren ska vidare redovisa olika förslag till hur det går att komma till rätta med brister i utförandet av beslutade biståndsinsatser. I denna del ska utredaren lämna förslag till en ordning som ger kommuner incitament att åtgärda brister vid utförandet av en biståndsinsats och belysa olika sätt som en kommun på frivillig basis kan kompensera den enskilde för brister i utförandet av beviljade tjänster. Dessutom ska utredaren analysera om det finns behov av författningsändringar och i så fall lägga fram fullständiga förslag till sådana. Utredaren kan även föreslå andra åtgärder som bedöms nödvändiga.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Uppdragets genomförande): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 13 månader (uppdraget redovisas senast 2008-03-31).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg direktören Thorbjörn Larsson till särskild utredare samt sakkunniga (bl.a. företrädare för myndigheter och organisationer, tjänstemän i Regeringskansliet och akademiker) (skr. 2007/08:103 s. 130 f.). Det utsågs inte några experter.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

15 Översyn av myndighetsstrukturen inom skolväsendet m.m., dir. 2007:28 (Utbildningsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 15 mars 2007 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att se över och lägga fram förslag om organisationen av de statliga förvaltningsmyndigheterna inom skolväsendet, förskoleverksamheten och skolbarnsomsorgen samt Nationellt centrum för flexibelt lärande, Myndigheten för kvalificerad yrkesutbildning, Valideringsdelegationen, Socialstyrelsens institut för särskilt utbildningsstöd och Tolk- och översättarinstitutet. Översynen ska enligt direktiven syfta till att skapa goda förutsättningar för regeringens styrning av den statliga verksamheten samt att klargöra vad som ska vara myndigheternas offentliga åtaganden och uppgifter. Utredaren ska se över vilka möjligheter som finns att åstadkomma synergieffekter, effektivisera verksamheten och sänka kostnaderna samt föreslå en mer överskådlig och effektiv myndighetsstruktur med färre myndigheter. Med utgångspunkt i vad som anges i direktiven ska utredaren föreslå hur myndigheterna ska vara organiserade, dimensionerade och lokaliserade. Utredaren ska utarbeta de lag- och förordningstexter som behövs för att genomföra utredarens förslag. Förslagen får inte medföra ökade kostnader för staten.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Arbetsmetod): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 8 månader (uppdraget redovisas senast 2007-11-01).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg f.d. direktören Hans Forsell[32] till särskild utredare samt experter (samtliga tjänstemän i Regeringskansliet) (skr. 2007/08:103 s. 177 f.). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

16 Samordnat insolvensförfarande, dir. 2007:29 (Justitiedepartementet)

[32] Titeln på utredaren framgår inte av kommittéberättelsen. I kommittéberättelsen finns titlarna på experterna.

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 19 april 2007 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att överväga hur förfarandet för företagsrekonstruktion kan förbättras och samordnas med konkursförfarandet. I uppdraget ligger att utreda om det är lämpligt att införa ett samlat förfarande för företagsrekonstruktion och konkurs. Vidare ska utredaren lämna förslag om skuldnedsättning för överskuldsatta företagare med personligt ansvar för företagets skulder. Därutöver ska utredaren undersöka varför privatpersoner som är så skuldsatta att de inom överskådlig framtid inte kan betala sina skulder inte söker, eller inte beviljas, skuldsanering. Utredaren ska, beroende på vad undersökningen visar, föreslå åtgärder som underlättar för dessa gäldenärer att ta sig ur överskuldsättningen. Dessutom ska utredaren lämna förslag till lagändringar som innebär att förbudet mot att i konkurs återvinna skatter och avgifter avskaffas.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Arbetsmetod): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 17 månader (uppdraget redovisas senast 2008-11-15).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg riksdagsledamoten Jan Ertsborn till särskild utredare, sakkunniga (samtliga tjänstemän i Regeringskansliet) och experter (bl.a. företrädare för myndigheter, organisationer och näringsliv, domare, advokat och akademiker) (skr. 2007/08:103 s. 56 f.).

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

17 Översyn av svensk kemikalielagstiftning, dir. 2007:30 (Miljödepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 19 april 2007 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att se över den svenska kemikalielagstiftningen med avseende på tillsyn, avgifter och vad som därutöver följer av att Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1907/2006 av den 18 december 2006 om registrering, utvärdering, godkännande och begränsning av kemikalier (Reach), inrättande av en europeisk kemikaliemyndighet, ändring av direktiv 1999/45/EG och upphävande av rådets förordning (EEG) nr 793/93 och kommissionens förordning (EG) nr 1488/94 samt rådets direktiv 76/769/EEG och kommissionens direktiv 91/155/EEG, 93/67/EEG, 93/105/EG och 2000/21/EG (EUT L 396, 30.12.2006, s.1, Celex 32006R1907), träder i kraft. I uppdraget ingår enligt direktiven att analysera och lämna förslag till de författningsändringar som bedöms nödvändiga till följd av ikraftträdandet av Reach, hur det nationella tillsynsansvaret (operativ tillsyn och tillsynsvägledning) som en följd av Reach och övrig kemikalielagstiftning, inbegripet lagstiftningen för bekämpningsmedel, lämpligen bör fördelas dels mellan olika centrala myndigheter, dels mellan centrala, regionala och lokala tillsynsmyndigheter, kemikalie- och bekämpningsmedelstillsynens omfattning och inriktning för att säkerställa en effektiv och ändamålsenlig tillsyn över efterlevnaden, samt utformningen av det nationella systemet för kemikalieavgifter inklusive avgifter för bekämpningsmedel.

Genomförande av EU-lagstiftning: Ja

Samråd (under rubriken Arbetets genomförande): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 16 månader (uppdraget redovisas senast 2008-06-30).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg generaldirektören Judith Melin till särskild utredare samt experter (bl.a. företrädare för myndigheter och organisationer,

miljöjurister, akademiker och tjänstemän i Regeringskansliet) (skr. 2007/08:103 s. 209 f.). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

18 En fristående vuxenutbildning, dir. 2007:32 (Utbildningsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 8 mars 2007 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att undersöka och lämna förslag på hur ett system med fristående utbildningsverksamheter som motsvarar skolformerna inom det offentliga skolväsendet för vuxna, dvs. kommunal vuxenutbildning (komvux), vuxenutbildning för utvecklingsstörda (särvux) och svenskundervisning för invandrare (sfi) ska införas. I uppdraget ingår att utarbeta förslag till de lag- och förordningstexter om bl.a. tillstånd, bidrag, avgifter, tillsyn och uppföljning som behövs för att genomföra utredarens förslag om fristående utbildningsverksamheter. En utgångspunkt för utredarens arbete ska vara att kommunerna ska behålla ansvaret vad gäller mottagande och intagning.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 12 månader (uppdraget redovisas senast 2008-03-03).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg riksdagsledamoten Mats Gerdau till särskild utredare samt experter (samtliga tjänstemän i Regeringskansliet) (skr. 2007/08:103 s. 177). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

19 Lika villkor för offentliga och fristående skolor, dir. 2007:33 (Utbildningsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 22 mars 2007 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att föreslå hur man på några områden ska ändra i lagstiftningen så att offentliga och fristående skolor ska kunna bedriva verksamhet på lika villkor. Av direktiven framgår att utredaren ska lämna förslag till författningsreglering av hur storleken på kommunernas bidrag till enskilda förskolor, fritidshem och förskoleklasser samt fristående skolor ska beräknas på ett öppet och förutsägbart sätt så att det blir möjligt för en förvaltningsdomstol att efter överklagande pröva nivån på kommunens bidrag till verksamheten. Därutöver ska utredaren överväga om det bör vara möjligt för en juridisk person som helt eller delvis ägs av en kommun att vara huvudman för en fristående skola. Utredaren ska i så fall lämna förslag på reglering. Dessutom ska utredaren pröva hur den nuvarande bestämmelsen om krav på minst 20 elever för godkännande av vissa fristående skolor kan avskaffas. Utredaren ska lämna förslag till hur ansöknings- och tillståndsförfarandet bör utformas så att det blir mer transparent och rättssäkert. Slutligen ska utredaren undersöka möjligheterna till och behovet av att i lagstiftningen införa en rätt för fristående skolor som motsvarar gymnasieskolan att lägga ut viss undervisning på entreprenad.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Arbetsmetod): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 11 månader (uppdraget redovisas senast 2008-02-29).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg hovrättsassessorn Fredrik Forssman till särskild utredare samt experter (bl.a. tjänstemän i Regeringskansliet och företrädare för myndigheter) (skr. 2007/08:103 s. 179 f.). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

20 Avveckling av Integrationsverket, dir. 2007:34 (Integrations- och jämställdhetsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 8 mars 2007 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att ansvara för avvecklingen av Integrationsverket. Av direktiven framgår att utredaren ska ha arbetsgivaransvar för personalen i avvecklingsorganisationen samt avveckla bl.a. lokaler och utrustning.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Uppdraget): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 17 månader (uppdraget redovisas senast 2008-08-31).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg generaldirektören Lena Häll Eriksson[33] till särskild utredare (skr. 2007/08:103 s. 242 f.). Det utsågs inte några sakkunniga och experter.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

21 Förutsättningar för att ombilda Statens väg- och transportforskningsinstitut samt vissa funktioner av Statens institut för kommunikationsanalys till aktiebolagsform, dir. 2007:36 (Näringsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 22 mars 2007 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att analysera förutsättningarna för en ombildning av Statens väg- och transportforskningsinstitut och vissa funktioner av Statens institut för kommunikationsanalys till bolagsform. Av direktiven framgår att utredaren ska föreslå en uppdelning och finansiering av verksamheterna som även tillgodoser regeringens behov av analys och stöd samt transportsektorns behov av forskning. Därutöver ska utredaren utreda och föreslå en bolagisering av de verksamheter som lämpar sig för att drivas i bolagsform samt föreslå lämplig organisationsform och hemvist för den övriga verksamheten.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Uppdragets genomförande): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 3 månader (uppdraget redovisas senast 2007-06-15).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg regionrådet Lars Nordström[34] till särskild utredare (skr. 2007/08:103 s. 228). Det utsågs inte några sakkunniga och experter.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

22 Fritt val inom äldre- och handikappomsorgen, dir. 2007:38 (Socialdepartementet)

[33] Titeln på utredaren framgår inte av kommittéberättelsen.

[34] Titeln på utredaren framgår inte av kommittéberättelsen.

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 15 mars 2007 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att utreda förutsättningarna för ökad valfrihet när det gäller vård, omsorg, stöd och service inklusive särskilt boende som ges till äldre och personer med funktionsnedsättning enligt socialtjänstlagen (2001:453). Av direktiven framgår att utgångspunkten för utredarens förslag ska vara att öka valfriheten och inflytandet för äldre och personer med funktionsnedsättning samt att förslagen ska främja en mångfald av utförare, i fråga om både storlek och inriktning.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Övrigt): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 10 månader (uppdraget redovisas senast 2008-01-01).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg kommunalrådet Acko Ankarberg Johansson till särskild utredare, sakkunniga (samtliga tjänstemän i Regeringskansliet) och experter (bl.a. företrädare för myndigheter) (skr. 2007/08:103 s. 131 f.).

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

23 Utredning av den kliniska forskningens behov och villkor samt förslag till åtgärdsplan, dir. 2007:39 (Utbildningsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 15 mars 2007 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att utreda den kliniska forskningens situation med beaktande av såväl hälso- och sjukvårdens som forskningens behov och villkor. I uppdraget ingår att beskriva organisatoriska frågor, resurstilldelning och forskningens kvalitet. Vidare ska utredaren belysa företagens förutsättningar för att genomföra kliniska prövningar i Sverige. Utredaren ska med utgångspunkt från dessa beskrivningar lämna förslag till en åtgärdsplan för att stärka den kliniska forskningens situation och främja hög kvalitet i svensk klinisk forskning.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Utformning av åtgärdsplan): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 23 månader (uppdraget redovisas senast 2009-02-15).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg professorn Olle Stendahl till särskild utredare, sakkunniga (samtliga tjänstemän i Regeringskansliet) och experter (bl.a. professorer och företrädare för myndigheter och näringslivet) (skr. 2007/08:103 s. 178 f.).

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

24 Fördjupad prövning av Naturvårdsverkets verksamhet, dir. 2007:40 (Miljödepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 15 mars 2007 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att analysera Naturvårdsverkets verksamhet och redovisa ett underlag för regeringens fördjupade prövning. Av direktiven framgår att utredaren, på grundval av en genomgång och analys av Naturvårdsverkets verksamhet, resurser och resultat och mot bakgrund av en omvärldsanalys, ska belysa behovet av att förändra myndighetens verksamhet när det gäller inriktning, mål och prioriteringar. Utredaren ska även belysa behovet av förändringar avseende de råd som finns inom myndigheten. Vidare ska utredaren belysa möjliga rationaliseringar och effektiviseringar, liksom eventuella behov av förändringar i Naturvårdsverkets ansvar och

regeringens styrning av verksamheten. Utredaren ska lämna förändringsförslag i den mån sådana behövs.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Utredningsarbetet): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 13 månader (uppdraget redovisas senast 2008-04-01).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg professorn Lena Marcusson (skr. 2007/08:103 s. 210). Det utsågs inte några sakkunniga och experter.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

25 Avveckling av Arbetslivsinstitutet, dir. 2007:42 (Arbetsmarknadsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 22 mars 2007 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att ansvara för avvecklingen av Arbetslivsinstitutet. Av direktiven framgår att utredaren ska ha arbetsgivaransvaret för den uppsagda personalen i avvecklingsorganisationen. Utredaren ska också avveckla bl.a. lokaler och utrustning som inte ska tas över av någon annan myndighet.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår inte av direktiven.

Utredningstid: Ca 18 månader (uppdraget redovisas senast 2008-09-01).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg konsulten Gert Persson[35] till särskild utredare (skr. 2007/08:103 s. 263). Det utsågs inte några sakkunniga och experter.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

26 Statens ansvar för att bistå svenskar vid kris- och katastrofsituationer utomlands, dir. 2007:45 (Utrikesdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 3 april 2007 kommittédirektiven, och i direktiven ges en parlamentarisk kommitté i uppdrag att utreda omfattningen av statens ansvar i förhållande till den enskilde, försäkringsbolag och researrangörer/flygbolag i samband med kris- och katastrofsituationer i utlandet som nödvändiggör insatser som går utöver det vanliga konsulära biståndet som regleras i lagen (2003:491) om konsulärt ekonomiskt bistånd, i synnerhet när det gäller evakueringar. Kommittén ska

- överväga möjligheterna att utforma ett antal vägledande riktlinjer för i vilka situationer en evakuering bör genomföras
- föreslå vem och vad som bör omfattas av statens ansvar för en evakuering och överväga vart evakuering bör ske
- föreslå hur de slutliga kostnaderna för en evakuering bör fördelas mellan staten, enskilda (eventuellt genom försäkringsskydd) och researrangörer/flygbolag
- ta ställning till behovet av ny lagstiftning och nödvändiga författningsändringar för att reglera fördelningen av det ekonomiska ansvaret för en evakuering, samt vid behov lägga fram författningsförslag
- ta ställning till behovet av nödvändiga författningsändringar på viseringsområdet för evakueringssituationer samt vid behov lägga fram författningsförslag.

[35] Titeln på utredaren framgår inte av kommittéberättelsen.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Uppdragets genomförande): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 12 månader (uppdraget redovisas senast 2008-03-31).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg landshövdingen Mats Svegfors till kommitténs ordförande, ledamöter (bl.a. riksdagsledamöter) och experter (företrädare för näringslivet, advokat och tjänsteman i Regeringskansliet) (skr. 2007/08:103 s. 77). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Ja

27 Expertgrupp för studier i offentlig ekonomi, dir. 2007:46 (Finansdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 3 april 2007 kommittédirektiven, och i direktiven ges en expertgrupp för studier i offentlig ekonomi i uppdrag att genom sitt arbete bidra till att bredda och fördjupa underlaget för framtida finanspolitiska och samhällsekonomiska avgöranden. Expertgruppen ska särskilt belysa frågor dels om hur befolkningen i förvärvsaktiv ålder i än högre grad kan motiveras till arbete och egen försörjning, dels om hur effektiviteten, produktiviteten och kvaliteten i de offentligfinansierade verksamheterna kan förbättras.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Uppdraget): Framgår av direktiven. Av direktiven framgår att för att bidra till säkerställandet av en hög kvalitet i verksamheten ska en referensgrupp med tjänstemän från berörda departement, med relevant sakkunskap, knytas till kansliet. Till de studier som görs knyts också referensgrupper som består av olika sakkunniga: forskare, andra experter och tjänstemän med relevant sakkunskap från Regeringskansliet.

Utredningstid: Ca 30 månader (framgår inte av direktiven – dock anges att regeringen avser att under 2009 låta utvärdera gruppens arbete).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg f.d. riksbankschefen och ekonomie doktorn Lars Heikensten till expertgruppens ordförande, ledamöter och experter (skr. 2007/08:103 s. 160).[36] Det utsågs inte några sakkunniga. I kommittéberättelsen finns ingen uppgift om referensgrupper.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

28 Skärpt syn på allvarliga våldsbrott m.m., dir. 2007:48 (Justitiedepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 29 mars 2007 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att överväga och föreslå förändringar av strafflagstiftningen i syfte att åstadkomma en straffmätning som markerar en skärpt syn på allvarliga våldsbrott. I utredarens uppdrag ingår vidare att överväga förändringar som ger en större spännvidd i straffmätningen vid brott i allmänhet när det har funnits försvårande eller förmildrande omständigheter. I det sammanhanget ska utredaren också överväga betydelsen av flerfaldig brottslighet och återfall i brott. Utredaren ska dessutom överväga hur påföljdsfrågor och frågor om särskild rättsverkan av brott kan ges större uppmärksamhet i

[36] Titlarna på ordföranden, ledamöterna och experterna framgår inte av kommittéberättelsen.

brottmålsprocessen i syfte att bidra till en ökad förutsebarhet och en större enhetlighet i rättstillämpningen. Utredaren ska lägga fram fullständiga författningsförslag.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Arbetets bedrivande): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 13 månader (uppdraget redovisas senast 2008-04-30).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg expeditions- och rättschefen Anders Perklev till särskild utredare samt experter (bl.a. företrädare för myndigheter, åklagare, domare, advokater, akademiker och tjänstemän i Regeringskansliet) (skr. 2007/08:103 s. 55 f.). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

29 Avveckling av kår- och nationsobligatoriet, dir. 2007:49 (Utbildningsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 29 mars 2007 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att föreslå hur en avveckling av kår- och nationsobligatoriet kan genomföras. Av direktiven framgår att utredaren utifrån en kartläggning av konsekvenserna av obligatoriets avveckling ska föreslå nödvändiga åtgärder för att säkerställa och stärka ett modernt studentinflytande och en god studiesocial verksamhet vid universitet och högskolor samt beakta de ekonomiska konsekvenserna för berörda aktörer.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Uppdraget): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 11 månader (uppdraget redovisas senast 2008-02-15).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg f.d. generaldirektören Erland Ringborg till särskild utredare (skr. 2007/08:103 s. 180). Det utsågs inte några sakkunniga och experter.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

30 Utredning om införandet av en yrkeshögskola, dir. 2007:50 (Utbildningsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 29 mars 2007 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att göra en analys av och lämna förslag till hur eftergymnasiala yrkesutbildningar utanför högskolan ska sammanföras under ett gemensamt ramverk benämnt yrkeshögskolan. Av direktiven framgår att utredaren ska utarbeta förslag till de lag- och förordningstexter som behövs för att införa detta ramverk. Utredarens förslag ska enligt direktiven syfta till att förenkla och förtydliga systemet för eftergymnasial yrkesutbildning samt till att underlätta prioritering och resursfördelning på nationell nivå. Utredaren ska analysera det statliga och offentliga åtagandet vad gäller yrkesutbildning på eftergymnasial nivå. Därutöver ska utredaren lämna förslag till struktur för yrkeshögskolan och ange hur ansvar och administration för denna verksamhet skall se ut. Dessutom ska utredaren klargöra hur olika former av eftergymnasiala yrkesutbildningar tillgodoser olika intressenters behov, uppskatta dimensioneringen av de utbildningar som ska sammanföras under yrkeshögskolan samt bedöma hur ansvaret för finansieringen av utbildningarna ska fördelas och i vilken utsträckning studiefinansiering kan komma i fråga.

Ansvaret för särskilt kostnadskrävande utbildningar, t.ex. flygutbildningar, ska uppmärksammas.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 11 månader (uppdraget redovisas senast 2008-02-29).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg f.d. departementsrådet Anders Franzén till särskild utredare samt experter (samtliga tjänstemän i Regeringskansliet) (skr. 2007/08:103 s. 180 f.). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

31 Effektiva insatser och incitament för snabbare arbetsmarknadsetablering för nyanlända flyktingar m.fl., dir. 2007:52 (Integrations- och jämställdhetsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 3 april 2007 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att se över och lämna förslag om ansvar, utformning och finansiering av flyktingmottagande samt andra insatser som sammantaget påskyndar och ökar möjligheterna till etablering på arbetsmarknaden för nyanlända flyktingar och skyddsbehövande i övrigt samt deras anhöriga (nedan benämnda nyanlända). Av direktiven framgår att i uppdraget ingår även att i syfte att stärka de ekonomiska incitamenten för en snabb etablering på arbetsmarknaden se över och lämna förslag om den statliga ersättningen för flyktingmottagande och försörjning till individen under hans eller hennes första tid i Sverige efter det att uppehållstillstånd beviljats. En av utgångspunkterna för utredaren ska enligt direktiven vara att nyanlända så långt som möjligt ska omfattas av den generella politiken. Utredaren ska bl.a. överväga och lämna förslag i följande frågor:

- lämplig ansvarsfördelning mellan statliga myndigheter, kommuner och andra aktörer för flyktingmottagande samt andra insatser för nyanlända
- förändringar av den statliga ersättningen för flyktingmottagande och hur ersättningen ska regleras
- individens försörjning under den första tiden samt om ett statligt ansvar för försörjningen bör införas eller inte.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Uppdragets genomförande): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 14 månader (uppdraget redovisas senast 2008-06-02).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg Monica Wearenfels Röttorp[37] till särskild utredare samt experter (bl.a. tjänstemän i Regeringskansliet och företrädare för myndigheter) (skr. 2007/08:103 s. 243). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

32 Överföring av vissa socialförsäkringsutgifter till trafikförsäkringen, dir. 2007:53 (Socialdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 3 april 2007 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att lämna förslag till utformningen av

[37] Titeln på utredaren framgår inte av kommittéberättelsen. I kommittéberättelsen finns titlarna på experterna.

regler som möjliggör en överföring av vissa socialförsäkringsutgifter till trafikförsäkringen. Av direktiven framgår att en utgångspunkt för uppdraget ska vara att den som skadas i en trafikolycka alltid ska vara tillförsäkrad minst den ersättning som han eller hon skulle ha haft rätt till från den allmänna försäkringen, om skadan uppkommit på något annat sätt. Utredaren ska enligt direktiven överväga vem som ska vara ansvarig för att ersätta den drabbade under den tid som en utredning av orsakerna till skadan genomförs och hur det slutliga ansvaret mellan försäkringsbolag och den allmänna försäkringen ska regleras i sådana fall. Därutöver ska utredaren precisera trafikförsäkringens ansvar för rehabilitering av trafikskadade, särskilt med hänsyn till arbetsgivarens rehabiliteringsansvar, hälso- och sjukvårdens ansvar för den medicinska rehabiliteringen samt Försäkringskassans ansvar att samordna rehabiliteringen. Utredaren ska vidare överväga möjligheten att trafikförsäkringen även ska omfatta kostnaden för eftersök av trafikskadat vilt. Vid övervägandena ska utredaren enligt direktiven särskilt beakta förutsättningar för samverkan mellan privat verksamhet och offentlig, sekretessregler, tekniska förutsättningar för överföring av information, tillsyn och ansvar. I direktiven framhålls att reglerna ska utformas så att enskilda tillförsäkras ett gott skydd för sin personliga integritet. Utredaren ska även överväga i vilken ordning tvister om ersättning enligt trafikskadelagen ska prövas och om särskilda processregler bör införas. Vidare ska utredaren lämna de förslag till författningsändringar som behövs samt noga redovisa praktiskt genomförbara lösningar över hur de administrativa system som kommer att krävas för att genomföra förslagen kan utformas.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår av direktiven. Av direktiven framgår att till kommittén bör representanter för försäkringsbolagen, Försäkringskassan och Vägverket knytas för att biträda kommittén i dess arbete.

Utredningstid: Ca 13 månader (uppdraget redovisas senast 2008-04-30).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg justitierådet Severin Blomstrand till särskild utredare, sakkunniga (samtliga tjänstemän i Regeringskansliet) och experter (bl.a. företrädare för myndigheter och näringsliv, domare och advokater) (skr. 2007/08:103 s. 132 f.).

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

33 Översyn av vissa frågor om skyddet för företagshemligheter, dir. 2007:54 (Justitiedepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 19 april 2007 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att se över vissa frågor om skyddet för företagshemligheter. I utredarens uppdrag ingår att analysera straffbestämmelserna i lagen (1990:409) om skydd för företagshemligheter. En särskild fråga som enligt direktiven ska uppmärksammas i det sammanhanget är om straffansvaret bör utvidgas till att omfatta även den som obehörigen utnyttjar eller röjer en företagshemlighet som han eller hon har fått tillgång till inom ramen för sina arbetsuppgifter. Därutöver ska utredaren uppmärksamma lagens skadeståndsbestämmelser. I den delen ska utredaren överväga bl.a. om bestämmelserna om anställdas skadeståndsansvar ska utvidgas till att omfatta inhyrd personal. Översynen ska också omfatta frågan om grunderna för beräkning av skadestånd på grund av överträdelser av lagen. I uppdraget ingår vidare att ta ställning till om det bör införas bestämmelser om bevissäkring i lagen. Utredaren ska även analysera frågor om

myndigheters befattning med företagshemligheter. Utredaren ska lämna de författningsförslag som övervägandena ger anledning till.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Arbetets bedrivande): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 13 månader (uppdraget redovisas senast 2008-05-02).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg regeringsrådet Anna-Karin Lundin till särskild utredare, sakkunniga (samtliga tjänstemän i Regeringskansliet) och experter (företrädare för myndigheter och näringslivet, advokater, åklagare och domare) (skr. 2007/08:103 s. 57 f.).

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

34 Identitetskort för personer som inte har svenskt medborgarskap, dir. 2007:56 (Integrations- och jämställdhetsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 19 april 2007 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att utreda hur det kan säkerställas att det finns möjlighet för personer som inte är svenska medborgare men som har rätt att vara bosatta i Sverige att få identitetskort (id-kort). I uppdraget ingår enligt direktiven att överväga och lämna förslag om vilken myndighet eller annat organ som ska ha ansvaret för att på ett tillförlitligt sätt utfärda sådana id-kort och om den närmare avgränsningen av vilka kategorier av personer som ska omfattas. Vidare ska utredaren överväga och lämna förslag om hur personer som saknar svenska identitetshandlingar ska kunna styrka sin identitet vid ansökan om id-kort.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Uppdraget): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 8 månader (uppdraget redovisas senast 2007-12-31).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg justitierådet Per Virdesten till särskild utredare samt experter (bl.a. tjänstemän i Regeringskansliet och företrädare för myndigheter) (skr. 2007/08:103 s. 243 f.). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

35 Patientsäkerhet och tillsyn m.m., dir. 2007:57 (Socialdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 19 april 2007 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att göra en översyn ur ett patientsäkerhetsperspektiv av den lagstiftning som omfattar bl.a. tillsyn över hälso- och sjukvården och ansvarssystemet inom hälso- och sjukvården. Av direktiven framgår att utredaren ska föreslå de ändringar i regelverket som bedöms som ändamålsenliga. Därutöver ska utredaren granska hur dessa frågor hanteras och regleras i andra länder. I uppdraget ligger att särskilt granska det regelverk som styr Hälso- och sjukvårdens ansvarsnämnds verksamhet och att undersöka hur patientens möjligheter att få hjälp och stöd av patientnämnden kan säkerställas oavsett var i landet denne är bosatt. Av direktiven framgår vidare att utredaren, i syfte att stärka patientperspektivet och kvalitetsutvecklingen, ska överväga hur patientnämnderna uppfyller sitt åtagande och vad detta åtagande bör omfatta. Utredaren ska vidare se över förutsättningarna för att införa en anmälningsskyldighet för

apotekspersonal som uppmärksammat läkare eller tandläkare vars förskrivning av beroendeframkallande läkemedel kan ifrågasättas. Dessutom ska utredaren även utreda om sakkunniga läkare och tandläkare som anlitas i försäkringsärenden samt försäkringsläkarna och tandläkarna vid Försäkringskassan ska stå under statlig tillsyn. Utredaren ska även överväga om det ska införas krav på att den som erbjuds anställning i hälso- och sjukvården ska lämna ett utdrag ur belastningsregistret för att kunna få anställning. Det framgår av direktiven att utredaren ska lämna förslag till de författningsändringar som krävs.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Uppdraget): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 20 månader (uppdraget redovisas senast 2008-12-31).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg hovrättsrådet Lars Lundgren till särskild utredare, sakkunnig (tjänsteman i Regeringskansliet) och experter (företrädare för myndigheter och organisationer, domare och vårdpersonal) (skr. 2007/08:103 s. 133).

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

36 Parlamentarisk beredning för översyn av klimatpolitiken, dir. 2007:59 (Miljödepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 19 april 2007 kommittédirektiven, och i direktiven ges en parlamentariskt sammansatt beredning i uppdrag att genomföra en övergripande översyn av den svenska klimatpolitiken som underlag för kontrollstation 2008. I uppdraget ingår att utveckla den svenska klimatpolitiken avseende mål och åtgärder.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Arbetets genomförande): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 9 månader (uppdraget redovisas senast 2008-01-15).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg styrelseordföranden Hans Jonsson till beredningens ordförande, ledamöter (riksdagsledamöter och ledamot i Europaparlamentet) och sakkunniga (samtliga tjänstemän i Regeringskansliet) (skr. 2007/08:103 s. 211). Det utsågs inte några experter.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Ja

37 Ersättning från insättningsgarantin, m.m. – en översyn av regelverket, dir. 2007:60 (Finansdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 26 april 2007 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att se över vilka åtgärder som behöver vidtas för att ytterligare effektivisera regelverket för och tillsynen av institut som tar emot inlåning som omfattas av insättningsgarantisystemet för att målet om ett gott konsumentskydd och stabilitet inom det finansiella systemet bättre ska kunna uppnås. Utredaren ska bl.a.

- analysera om Insättningsgarantinämnden har det uppdrag och de befogenheter som behövs för att kunna ge information och lämna tillförlitliga förhandsuppgifter till insättare om vilka insättningar som omfattas av garantin och i övrigt kunna administrera garantin på ett ändamålsenligt sätt

- analysera om det är dagen för beslut om ett instituts konkurs som är den lämpligaste tidpunkten för när insättningsgarantin ska kunna träda in
- analysera om det behöver klarläggas vilka insättningar som omfattas av insättningsgarantin vid återkallelse av ett instituts verksamhetstillstånd
- analysera om det finns skäl att ändra eller skärpa tillståndskraven för företag som vill bedriva inlåningsverksamhet som omfattas av insättningsgarantin
- analysera om Finansinspektionen har de befogenheter som krävs för att bedriva en fullgod tillsyn av institut som tar emot insättningar som omfattas av insättningsgarantin även när ett sådant institut fått sitt tillstånd återkallat
- analysera om det finns skäl att införa ytterligare befogenheter för Finansinspektionen för att möjliggöra ingripanden i förvaltningen av ett kreditinstitut i ett tidigare skede än då institutet försatts i konkurs
- analysera tillämpningen av bestämmelserna om handläggningen i domstol i mål som rör överklaganden av Finansinspektionens beslut om återkallelse av tillstånd för ett institut som tar emot insättningar som omfattas av insättningsgarantin och vid behov föreslå ändringar
- analysera i vilken utsträckning de ändringar som föreslås beträffande insättningsgarantin även bör omfatta investerarskyddet
- utarbeta nödvändiga författningsförslag i de avseenden utredaren kommer fram till att regelverket behöver ändras.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Utredningsuppdraget): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 18 månader (uppdraget redovisas senast 2008-10-03).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg chefsjuristen Per Håkansson till särskild utredare samt sakkunnig (skr. 2007/08:103 s. 160 f.).[38] Det utsågs inte några experter.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Troligen inte (titeln på den sakkunnige redovisas inte i aktuell kommittéberättelse – i direktiven sägs dock inget om parlamentariskt inslag).

38 Förutsättningar för att ombilda vissa verksamheter vid Vägverket och Banverket till aktiebolagsform, dir. 2007:64 (Näringsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 26 april 2007 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att utreda förutsättningarna för att ombilda vissa verksamheter vid Vägverket och Banverket till aktiebolagsform samt bedöma lämpligheten i detta.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Uppdragets genomförande): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 6 månader (uppdraget redovisas senast 2007-10-26).

[38] Titlarna på utredaren och de sakkunniga framgår inte av kommittéberättelsen.

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg f.d. generaldirektören Christina Rogestam[39] till särskild utredare (skr. 2007/08:103 s. 230). Det utsågs inte några sakkunniga och experter.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

39 Utvärdering av AB Svenska Spels tillstånd att anordna och förmedla pokerspel över Internet, dir. 2007:66 (Finansdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 26 april 2007 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att utvärdera AB Svenska Spels tillstånd att anordna och förmedla pokerspel över Internet. Utredaren ska

- undersöka hur AB Svenska Spel har följt villkoren i tillståndet och villkor som meddelats med stöd av tillståndet samt kartlägga och utvärdera de åtgärder som bolaget vidtagit för att säkra att de sociala skyddsintressena har tillgodosetts
- kartlägga förekomsten av spel bland minderåriga och, för det fall sådant spel förekommer, föreslå åtgärder för att minska sådant spel
- kartlägga förekomsten av sociala och hälsomässiga skadeverkningar samt förekomsten av spelmissbruk och riskfyllt spelande i samband med pokerspel över Internet
- undersöka i vilken utsträckning spelandet på poker över Internet har kanaliserats från de aktörer som inte har tillstånd i Sverige till AB Svenska Spel
- bedöma om det finns behov av ändringar av de villkor som i dag gäller för verksamheten och föreslå de ändringar som behövs.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Övrigt): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 7 månader (uppdraget redovisas senast 2007-11-01).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg docenten Lennart Gustafsson[40] till särskild utredare (skr. 2007/08:103 s. 230). Det utsågs inte några sakkunniga och experter.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

40 Myndighetssamverkan vid lokala servicekontor, dir. 2007:68 (Finansdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 31 maj 2007 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att stödja de statliga myndigheterna i deras arbete med att inrätta lokala servicekontor. Utredaren ska också stödja andra samverkansinitiativ, bl.a. den i vårpropositionen aviserade försöksverksamheten med nystartscentrum och samverkansöverenskommelser mellan myndigheter och kommuner för att bryta utanförskapet. I uppdraget ingår vidare att utreda former för samverkan mellan statliga myndigheter och kommuner. Av direktiven framgår att utredaren ska driva på utvecklingen av en effektivare offentlig service och tjänsteproduktion som utnyttjar den moderna informations- och kommunikationsteknikens möjligheter. Målet ska enligt direktiven vara att förbättra tillgängligheten till offentlig service i hela landet och att

[39] Titeln på utredaren framgår inte av kommittéberättelsen.
[40] Titeln på utredaren framgår inte av kommittéberättelsen.

möjliggöra en fortsatt effektivisering av den offentliga tjänsteproduktionen. I uppdraget ingår också att utreda behov av ändringar i lagen (2004:543) om samtjänst vid medborgarkontor.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Uppdragets genomförande): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 30 månader (uppdraget redovisas senast 2009-11-01).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg generaldirektören Lars Högdahl[41] till särskild utredare (skr. 2007/08:103 s. 161 f.). Det utsågs inte några sakkunniga och experter.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

41 Radio och TV i allmänhetens tjänst, dir. 2007:71 (Kulturdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 31 maj 2007 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att utifrån de gällande villkoren för radio och tv i allmänhetens tjänst analysera om det finns behov av förändringar i villkoren inför kommande tillståndsperiod. Utgångspunkten för uppdraget är enligt direktiven att verksamheten ska ges bästa möjliga förutsättningar inför framtiden. Av direktiven framgår att utredaren, om det bedöms finnas behov av ändringar, ska lämna de förslag, inklusive förslag till författningsändringar, som föranleds av analysen. Utredaren ska också lämna förslag om längden på kommande tillståndsperioder. Analysen ska enligt direktiven omfatta frågor som rör uppdraget till radio och tv i allmänhetens tjänst, effektiv resursanvändning, styrningsfrågor samt finansiering.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Arbetsformer): Framgår av direktiven. Av direktiven framgår att utredaren under arbetets gång ska ha en dialog med riksdagens partier.

Utredningstid: Ca 12 månader (uppdraget redovisas senast 2008-05-31).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg f.d. riksdagsledamoten Rose-Marie Frebran till särskild utredare samt sakkunniga (samtliga tjänstemän i Regeringskansliet) (skr. 2007/08:103 s. 257). Det utsågs inte några experter.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Ja (utredaren ska ha en dialog med riksdagens partier).

42 Översyn av villkor för kommersiell radio, dir. 2007:77 (Kulturdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 14 juni 2007 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att föreslå vilka villkor som bör gälla för den kommersiella radion i framtiden. Av direktiven framgår att uppdraget omfattar bl.a. frågor om krav på sändning av eget material och program med lokal anknytning, sponsring, koncessionsavgift, tillståndsgivning, nationell kommersiell radio och lokalradiosändningar på det s.k. AM-bandet.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Utredningsarbetet): Framgår av direktiven.

[41] Titeln på utredaren framgår inte av kommittéberättelsen.

Utredningstid: Ca 15 månader (uppdraget redovisas senast 2008-09-30).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg chefsrådmannen Martin Holmgren till särskild utredare samt sakkunniga (bl.a. tjänstemän i Regeringskansliet och företrädare för myndighet) (skr. 2007/08:103 s. 257 f.). Det utsågs inte några experter.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

43 Ytterligare förenklingar av redovisningsreglerna, m.m., dir. 2007:78 (Justitiedepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 14 juni 2007 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att se över vissa redovisningsfrågor. Av direktiven framgår att i utredarens uppdrag ingår att överväga om Sverige i större utsträckning bör utnyttja de möjligheter till lättnader och undantag för små och medelstora företag som EG:s redovisningsdirektiv erbjuder. Även vissa andra frågor som gäller redovisningslagstiftningen ska enligt direktiven utredas, däribland om möjligheterna att använda gemensamma verifikationer vid kontant försäljning bör utvidgas, om reglerna om vanliga årsbokslut kan förenklas och om vissa krav på bl.a. tilläggsupplysningar till årsredovisningen kan tas bort eller inskränkas till att gälla färre företag än i dag. Även vissa frågor om tidpunkten för den löpande bokföringen och om arkivering av räkenskapsinformation ska övervägas. I uppdraget ingår också att se över koncerndefinitionerna i årsredovisningslagen och andra författningar samt att överväga vissa redovisningsfrågor med avseende på pensionsutfästelser. Dessutom ska utredaren överväga vissa straffrättsliga frågor. Utredaren ska lämna de författningsförslag som översynen ger anledning till.

Genomförande av EU-lagstiftning: Ja delvis

Samråd (under rubriken Arbetets bedrivande): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 24 månader (uppdraget redovisas senast 2009-06-01).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg regeringsrådet Margit Knutsson till särskild utredare, sakkunniga (samtliga tjänstemän i Regeringskansliet) och experter (bl.a. företrädare för myndigheter och revisorer) (skr. 2007/08:103 s. 58).

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

44 En stärkt och moderniserad spelreglering, dir. 2007:79 (Finansdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 20 juni 2007 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att föreslå en långsiktigt hållbar svensk spelreglering. Av direktiven framgår att den nya regleringen ska tillvarata och stärka de sociala skyddsaspekterna och motverka spelberoende, bedrägerier och kriminalitet. Grunden för den nuvarande modellen för spelregleringen ska enligt direktiven även i fortsättningen tjäna som förebild, och modellen ska förena kravet på en stark och förbättrad social skyddsnivå med behovet av en anpassning till det moderna IT-samhällets villkor och de skyldigheter som följer av EG-rätten. Utredaren ska bl.a.

- föreslå hur en uppstramning och modernisering av regelverket kan ske i syfte att stärka de allmänna skyddsbehov som ska stå i förgrunden för svensk spelpolitik, inklusive marknadsföringsrestriktioner och tydligare krav på de statligt kontrollerade bolagen

- kartlägga i vilken utsträckning vissa spel kan anses framkalla spelberoende med utgångspunkt i den nuvarande modellen för spelregleringen och att de mest bekymmersamma spelen endast ska kunna bedrivas i strikt reglerade former
- bedöma om det av EG-rättsliga, tekniska eller andra skäl inte är möjligt att inom alla spelformer strama upp det nuvarande regelverket och i så fall föreslå ett delvis nytt system som också inbegriper andra aktörer än befintliga, med en inriktning på att de sociala skyddsaspekterna genomgående ges hög prioritet.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 18 månader (uppdraget redovisas senast 2008-12-15).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg chefsjuristen Jan Nyrén till särskild utredare, sakkunniga och experter (skr. 2007/08:103 s. 162).[42]

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Troligen inte (titlarna på de sakkunniga och experterna redovisas inte i aktuell kommittéberättelse – i direktiven sägs dock inget om parlamentariskt inslag).

45 Utbildningsinspektionens framtida inriktning och utformning, dir. 2007:80 (Utbildningsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 14 juni 2007 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att lämna förslag till den statliga utbildningsinspektionens framtida inriktning och utformning. Utredaren ska även föreslå former för regeringens styrning av utbildningsinspektionen. Av direktiven framgår att uppdraget främst gäller den kvalitetsgranskande delen av inspektionen där utvecklingsbehoven bedöms vara störst. Utredaren ska bl.a.

- föreslå hur inspektionen ska anpassas utifrån situationen hos varje huvudman, skola och verksamhet
- föreslå lämpliga intervaller för inspektioner av olika typer av verksamheter och för uppföljningar av huvudmännens åtgärder
- lämna förslag på hur inspektionen tydligare kan granska måluppfyllelse och kunskapsuppföljning
- föreslå vilka huvudområden utbildningsinspektionen bör inriktas mot
- föreslå former för rapportering och publicering av rapporter om genomförda inspektioner
- föreslå hur utbildningsinspektionen kan kvalitetssäkras.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Arbetssätt): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 6 månader (uppdraget redovisas senast 2007-12-15).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg departementsrådet Leif Davidsson till särskild utredare samt experter (bl.a. företrädare för myndigheter och tjänstemän i Regeringskansliet) (skr. 2007/08:103 s. 181 f.). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

[42] Titlarna på utredaren, de sakkunniga och experterna framgår inte av kommittéberättelsen.

46 Ansvaret för personalen före, under och efter internationella militära insatser, dir. 2007:83 (Försvarsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 14 juni 2007 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att utforma förslag till en svensk veteranpolitik, dvs. ansvaret för personalen före, under och efter internationella militära insatser. Av direktiven framgår att utredaren ska genomföra uppdraget med utgångspunkt i en helhetssyn från rekrytering via utbildning och förberedelser inför insatsen, stöd och åtgärder under insatsen till omhändertagande, stöd och eventuell rehabilitering efter insatsen. I helhetssynen ingår också enligt direktiven att bedöma samhällets som helhet, således såväl frivilligorganisationers, privata aktörers och myndigheters som de enskildas, möjligheter att medverka i utformningen av veteranpolitiken. I direktiven framhålls att i varje skede av kedjan ska situationen för de anhöriga, även barn till personal som deltar i internationella insatser, belysas.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Uppdragets genomförande): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 11 månader (uppdraget redovisas senast 2008-05-01).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg riksdagsledamoten Allan Widman till särskild utredare, sakkunnig (tjänsteman i Regeringskansliet) och experter (bl.a. företrädare för myndigheter och tjänstemän i Regeringskansliet) (skr. 2007/08:103 s. 92 f.).

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

47 Översyn av bestämmelserna om förvärv och förvaltning av hyresfastighet, dir. 2007:87 (Justitiedepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 20 juni 2007 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att se över lagen (1975:1132) om förvärv av hyresfastighet m.m. och bostadsförvaltningslagen (1977:792). Av direktiven framgår att det i utredarens uppdrag ingår att undersöka hur förvärvslagen och bostadsförvaltningslagen tillämpas och om det förekommer brister i förvaltningen av hyresfastigheter. Utifrån den gjorda undersökningen ska utredaren enligt direktiven ta ställning till flera olika frågor. En fråga som utredaren ska ta ställning till är om förvärvslagen bör upphävas. Om utredaren gör bedömningen att förvärvslagen inte bör upphävas, ska utredaren ta ställning till om bestämmelserna i förvärvslagen är lämpligt utformade. Utredaren ska också överväga om bestämmelserna i bostadsförvaltningslagen är lämpligt utformade. Utredaren ska lämna de författningsförslag som övervägandena ger anledning till.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Arbetets bedrivande): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 11 månader (uppdraget redovisas senast 2008-05-01).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg vice ordföranden i Svea hovrätt Lars Dirke till särskild utredare, sakkunniga (samtliga tjänstemän i Regeringskansliet) och experter (bl.a. företrädare för myndigheter och domare) (skr. 2007/08:103 s. 59 f.).

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

48 Patientens rätt i vården, dir. 2007:90 (Socialdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 20 juni 2007 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att lämna förslag på hur patientens ställning och inflytande över vården kan stärkas. Av direktiven framgår att i uppdraget ingår att göra en övergripande beskrivning av de skyldigheter som vårdgivarna har gentemot patienten och hur detta regleras i nuvarande lagstiftning. Utredaren ska enligt direktiven särskilt se över hur patientens möjligheter att fritt välja vårdgivare efterlevs samt lämna förslag till lagreglering av det fria vårdvalet. Vidare ska utredaren analysera tillämpningen av den nationella vårdgarantin samt lämna förslag till lagreglering av densamma. I uppdraget ligger också att lämna förslag till nödvändiga kompletteringar av det lagförslag om patientlagstiftning som lämnats i ett betänkande. I uppdraget ingår vidare att lämna förslag till en stärkt rätt till fast vårdkontakt. Av direktiven framgår att den fasta vårdkontakten ska vårda och vid behov fungera som en vårdlots, framför allt för äldre och multisjuka patienter med stora och sammansatta vårdbehov. För att stärka rätten till valfrihet ska utredaren föreslå hur en fri etableringsrätt kan införas i primärvården. I direktiven framhålls att konkurrens ska ske på lika villkor för all offentligt finansierad primärvård och att utredaren ska föreslå åtgärder som befrämjar detta.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Utredningens genomförande): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 18 månader (uppdraget redovisas senast 2008-12-15).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg experten Toivo Heinsoo[43] till särskild utredare, sakkunniga (samtliga tjänstemän i Regeringskansliet) och experter (bl.a. företrädare för myndigheter och organisationer) (skr. 2007/08:103 s. 134).

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

49 Nya former för stöd till kunskapsutvecklingen inom socialtjänsten, dir. 2007:91 (Socialdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 20 juni 2007 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att analysera och lämna förslag på hur de statliga resurser som i dag avsätts till socialtjänstens verksamhetsområde på bästa sätt kan bidra till att stödja kunskapsutvecklingen inom detta område. Utredaren ska även analysera och lämna förslag på åtgärder som främjar att ny kunskap tas fram, sprids och tillämpas i praktiken. Av direktiven framgår att syftet med uppdraget är att socialtjänstens insatser i högre utsträckning ska baseras på kunskap om det sociala arbetets resultat, kvalitet och effektivitet.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Uppdraget): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 9 månader (uppdraget redovisas senast 2008-03-01).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg generaldirektören Kerstin Wigzell till särskild utredare, sakkunniga (bl.a. tjänstemän i Regeringskansliet och företrädare för myndighet) och experter (bl.a. företrädare för myndigheter och akademiker) (skr. 2007/08:103 s. 134 f.).

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

[43] Titeln på utredaren framgår inte av kommittéberättelsen.

50 Översyn av behandlingen av personuppgifter inom socialtjänsten m.m., dir. 2007:92 (Socialdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 20 juni 2007 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att se över hur behandlingen av personuppgifter inom socialtjänsten regleras samt lämna de förslag till författningsändringar som utredaren anser behövliga för att åstadkomma en välfungerande och sammanhållen reglering av området. Av direktiven framgår att regleringen ska syfta till att förbättra möjligheterna att framställa statistik och göra verksamhetsuppföljning samt säkerställa kvaliteten på vård, omsorg och insatser inom socialtjänsten.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Uppdraget): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 21 månader (uppdraget redovisas senast 2009-03-31).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg kammarrättslagmannen Sten Wahlqvist till särskild utredare, sakkunniga (samtliga tjänstemän i Regeringskansliet) och experter (bl.a. domare och företrädare för myndigheter) (skr. 2007/08:103 s. 135 f.).

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

51 Förtroende och kvalitet i domstolarna, dir. 2007:93 (Justitiedepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 20 juni 2007 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att kartlägga hur kommunikationen mellan domstolarna och medborgarna fungerar. Mot bakgrund av kartläggningen ska utredaren enligt direktiven överväga hur domstolarnas kommunikation med medborgarna kan utvecklas vidare. Av direktiven framgår att kartläggning och överväganden ska redovisas på ett sådant sätt att de kan ligga till grund för domstolarnas fortsatta arbete med dessa frågor.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Uppdraget): Framgår av direktiven. Av direktiven framgår att utredaren ska biträdas av en referensgrupp bestående bl.a. av domare, åklagare och advokater samt personer med sakkunskap när det gäller bemötande-, språk- och mediefrågor.

Utredningstid: Ca 17 månader (uppdraget redovisas senast 2008-11-30).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg lagmannen Sigurd Heuman till särskild utredare samt ledamöter i referensgruppen (bl.a. domare, åklagare, akademiker, företrädare för myndigheter och organisationer, språkexpert och mediekonsult) (skr. 2007/08:103 s. 58 f.). Det utsågs inte några sakkunniga och experter.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

52 Ny instansordning för vissa miljöbalks- och plan- och bygglagsärenden samt ett samordnat dömande vid miljödomstolarna och fastighetsdomstolarna, dir. 2007:94 (Miljödepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 20 juni 2007 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att utreda och föreslå de organisations- och författningsändringar som behövs för en ändrad instansordning för vissa mål och ärenden enligt miljöbalken och plan- och bygglagen (1987:10). Utredaren ska vidare utreda och

föreslå organisations- och författningsändringar för en samordning av miljödomstolarna och fastighetsdomstolarna. Syftet med utredningen är enligt direktiven att förenkla, samordna och på så sätt effektivisera handläggningen och domstolsprövningen av fastighetsmål och mål och ärenden enligt miljöbalken och plan- och bygglagen. Därutöver syftar utredningen till att höja kvaliteten i verksamheten och hitta en långsiktigt hållbar organisationslösning för miljödomstolarna och fastighetsdomstolarna.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Arbetsformer): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 18 månader (uppdraget redovisas senast 2008-12-31).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg lagmannen Ulf Andersson till särskild utredare, sakkunniga (akademiker och domare) och experter (bl.a. tjänstemän i Regeringskansliet, advokat, domare, företrädare för myndigheter och organisationer och akademiker) (skr. 2007/08:103 s. 211 f.).

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

53 Översyn av ransoneringslagen (1978:268) och prisregleringslagen (1989:978) samt viss angränsande lagstiftning, dir. 2007:95 (Försvarsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 20 juni 2007 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att utreda vad som krävs för att genomföra en effektiv och ändamålsenlig fördelning av förnödenheter i krig och vid vissa allvarliga krissituationer i fred. Som ett led i detta ska ransoneringslagen (1978:268) och prisregleringslagen (1989:978) ses över. Översynen ska även omfatta andra författningar av beredskapskaraktär och den lagstiftning som stöder Sveriges åtaganden på försörjningsområdet enligt olika bi- och multilaterala avtal.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Uppdraget): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 19 månader (uppdraget redovisas senast 2009-01-31).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg docenten Lars Henriksson till särskild utredare (skr. 2007/08:103 s. 93 f.). Det utsågs inte några sakkunniga och experter.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

54 Uppdrag att utvärdera Svenska institutet för europapolitiska studier, dir. 2007:96 (Statsrådsberedningen)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 20 juni 2007 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att analysera verksamheten vid Svenska institutet för europapolitiska studier (Sieps) i förhållande till uppdraget och göra en bedömning av hur väl Sieps fyller funktionen som länk mellan forskare och beslutsfattare. Utvärderingen ska enligt direktiven belysa Sieps verksamhet, organisation, ledningsform, resurseffektivitet och finansieringsform. Utredaren ska, om det anses nödvändigt, föreslå förändringar.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår inte av direktiven.

Utredningstid: Ca 6 månader (uppdraget redovisas senast 2007-12-15).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg konsulten Peter Kleen[44] till särskild utredare (skr. 2007/08:103 s. 18). Det utsågs inte några sakkunniga och experter.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

55 Översyn av bestämmelserna om inkomstbeskattning av stiftelser, ideella föreningar, registrerade trossamfund och vissa andra juridiska personer, dir. 2007:97 (Finansdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 20 juni 2007 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att se över bestämmelserna om inkomstbeskattning av stiftelser, ideella föreningar, registrerade trossamfund och vissa andra juridiska personer. Av direktiven framgår att utredarens huvuduppgift är att utarbeta ett modernt och ändamålsenligt system för beskattningen med enkla och likformiga regler. Särregler för inkomster av fastighet bör enligt direktiven undvikas. I uppdraget ingår också att pröva i vilken mån skattereglerna kan göras enhetliga för stiftelser och ideella föreningar. Slutligen ska utredaren se över de inskränkt skattskyldiga stiftelser och vissa andra juridiska personer som omfattas av antingen de olika kategorier av subjekt eller de namngivna subjekt som finns uppräknade i den s.k. katalogen i 7 kap. 15–17 §§ inkomstskattelagen (1999:1229) och vid behov föreslå en annan lagstiftningsteknik. Utgångspunkten för arbetet är enligt direktiven att de förslag som utredaren lämnar sammantaget ska vara offentlig-finansiellt neutrala.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår inte av direktiven.

Utredningstid: Ca 24 månader (uppdraget redovisas senast 2009-06-30).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg regeringsrådet Peter Kindlund till särskild utredare, sakkunniga och experter (skr. 2007/08:103 s. 163 f.).[45]

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Troligen inte (titlarna på de sakkunniga och experterna redovisas inte i aktuell kommittéberättelse – i direktiven sägs dock inget om parlamentariskt inslag).

56 Kulturpolitikens inriktning och arbetsformer, dir. 2007:99 (Kulturdepartementet)
Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 28 juni 2007 kommittédirektiven, och i direktiven ges en kommitté i uppdrag att se över kulturpolitiken, dess inriktning och arbetsformer och lämna förslag om de förändringar som följer av kommitténs överväganden. Kommittén får även lämna författningsförslag. Kommittén ska bl.a. överväga

- behovet av förändringar i de nationella målen för kulturpolitiken
- möjligheterna till utveckling och förnyelse av det kulturpolitiska samspelet mellan staten, landstingen och kommunerna
- möjligheten att tydliggöra statens långsiktiga uppgifter och åtaganden inom kulturområdet
- förutsättningarna för att bredda ansvaret för kulturverksamheter i samhället hos både offentliga organ och enskilda aktörer

[44] Titeln på utredaren framgår inte av kommittéberättelsen.
[45] Titlarna på utredaren, de sakkunniga och experterna framgår inte av kommittéberättelsen.

- prioriteringar av statens insatser bl.a. för hur kulturpolitiken kan samspela med andra relevanta samhällsområden.

Av direktiven framgår att kommittén också ska behandla den statliga förvaltningsorganisationen inom kulturområdet, det statliga institutionsväsendet och de statliga stödordningarna.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Arbetsformer): Framgår av direktiven. Av direktiven framgår att en referensgrupp med företrädare för samtliga riksdagspartier ska knytas till kommittén.

Utredningstid: Ca 18 månader (uppdraget redovisas senast 2008-12-31).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg verkställande direktören Eva Swartz, ledamöter (företrädare för myndigheter, organisationer och näringsliv) och experter (samtliga tjänstemän i Regeringskansliet) (skr. 2007/08:103 s. 258 f.). Det utsågs inte några sakkunniga. I kommittéberättelsen finns uppgifter om referensgruppen och dess sammansättning.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Ja (referensgrupp)

57 Obligatorisk arbetslöshetsförsäkring, dir. 2007:100 (Arbetsmarknadsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 28 juni 2007 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att bl.a. föreslå hur den nuvarande arbetslöshetsförsäkringen ska omformas till en obligatorisk försäkring som vid arbetslöshet ger de försäkrade som uppfyller arbetsvillkoret en ersättning baserad på förlorad förvärvsinkomst. Av direktiven framgår att utredaren ska utgå från att den nuvarande organisationen med självständiga arbetslöshetskassor ska bestå och vid behov kompletteras med offentligt organ för administration av försäkringen för den som inte är medlem i någon arbetslöshetskassa. Utredaren ska enligt direktiven överväga frågan om vilka övriga kvalificeringsvillkor som ska gälla inom arbetslöshetsförsäkringen, såsom inträdesvillkor och medlemsvillkor. Utredaren ska i detta sammanhang också överväga hur och på vilka grunder den enskilde ska lämna försäkringen.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 15 månader (uppdraget redovisas senast 2008-09-30).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg föreståndaren för Stockholm Centre for Commercial Law vid Stockholms universitet Sören Öman[46] till särskild utredare samt experter (tjänstemän i Regeringskansliet och företrädare för myndighet) (skr. 2007/08:103 s. 264). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

58 Den svenska exportens utveckling, dir. 2007:101 (Utrikesdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 5 juli 2007 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att undersöka om Sverige tappat marknadsandelar i varuexporten jämfört med våra konkurrentländer samt hur Sveriges

[46] Titeln på utredaren framgår inte av kommittéberättelsen.

bytesförhållande utvecklats. Om utredaren kommer fram till att Sverige har tappat marknadsandelar ska utredaren analysera orsakerna till det. En analys ska även göras av utvecklingen inom tjänsteexporten. Vidare ska utredaren bedöma effekterna av utvecklingen för svensk ekonomi och samhällsutveckling. Utredaren ska lämna förslag till åtgärder och prioriteringar bland dessa åtgärder. Om förslagen innebär en kostnadsökning eller intäktsminskning ska utredaren även föreslå finansiering.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Förslag till åtgärder): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 9 månader (uppdraget redovisas senast 2008-04-01).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg professorn Ari Kokko till särskild utredare, sakkunniga (företrädare för myndigheter och näringslivet och akademiker) och experter (framför allt tjänstemän i Regeringskansliet) (skr. 2007/08:103 s. 77 f.).

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

59 Utvärdering av myndighetsorganisationen för forskningsfinansiering, dir. 2007:102 (Utbildningsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 14 juni 2007 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att utvärdera den myndighetsorganisation för forskningsfinansiering som inrättades 2001. Därutöver ska utredaren överväga om systemet för forskningsfinansiering bör förändras och, för de fall ändringar krävs, lämna förslag till den nya ordning som bör gälla.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Redovisning av uppdraget): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 9 månader (uppdraget redovisas senast 2008-03-26).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg generaldirektören Madelene Sandström till särskild utredare samt experter (samtliga tjänstemän i Regeringskansliet) (skr. 2007/08:103 s. 181). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

60 En ny lärarutbildning, dir. 2007:103 (Utbildningsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 20 juni 2007 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att utifrån förskolans, fritidshemmets och skolans mål och behov av lärarkompetens lämna förslag till en ny lärarutbildning. Av direktiven framgår att förslaget ska innefatta lärarutbildningens mål, innehåll, struktur, omfattning, dimensionering och styrning. Utredaren ska enligt direktiven överväga om det inom ramen för lärarutbildningen bör införas egna examina för olika inriktningar. Därutöver ska utredaren bedöma vilka kunskapsområden inom lärarutbildningen som bör vara gemensamma för studenter med inriktning mot undervisning i olika verksamheter. Utgångspunkten för utredaren ska enligt direktiven vara att ämnesdjupet ska ha en större tyngd än enligt nuvarande ordning. Inriktningen bör vidare vara att lärare i årskurs 1–3 i grundskolan ska ha en betydligt bredare ämnesmässig kompetens än i dag. Utredaren ska enligt direktiven föreslå hur forskningsanknytningen av lärarutbildningen, dess koppling såväl till utbildningsvetenskap som till ämnesteori och ämnesdidaktik, kan förbättras och hur

antalet forskarutbildade lärare kan öka samt hur resultat av den praxisnära forskningen ska komma skolan till del.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Utredningsarbetet): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 15 månader (uppdraget redovisas senast 2008-09-15).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg f.d. universitetskanslern Sigbrit Franke till särskild utredare samt experter (bl.a. tjänstemän i Regeringskansliet, företrädare för myndigheter och organisationer, professorer och lektor) (skr. 2007/08:103 s. 182 f.). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

61 Översyn av bestämmelserna om skattelättnader för hushållstjänster, dir. 2007:104 (Finansdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 28 juni 2007 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att utreda och lämna förslag om ett enklare och effektivare system än det nuvarande för att medge skattelättnader för hushållstjänster. Syftet med subventionen av hushållstjänsterna är enligt direktiven framför allt att omvandla svart arbete till vitt arbete, möjliggöra för fler att öka sin tid på arbetsmarknaden samt att främja jämställdheten mellan kvinnor och män. Av direktiven framgår att utgångspunkten för ett nytt system är att hanteringen ska vara så enkel som möjligt för de enskilda hushållen. Detta innebär bl.a. att subventionen om möjligt ska ges direkt i samband med köpet av tjänsten. För att minska administrationen ska utgångspunkten vara att den som är berättigad till subventionen inte ska behöva ansöka om eller begära den hos Skatteverket. Utredaren ska även analysera möjligheten att avskaffa begränsningen att anlita eget eller närstående företag utan att möjligheter till missbruk öppnas.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Utredningsarbetet): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 12 månader (uppdraget redovisas senast 2008-06-16).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg skattedirektören Björne Sjöqvist till särskild utredare samt experter (skr. 2008/09:103 s. 158 f.).[47] Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Troligen inte (titlarna på experterna redovisas inte i aktuell kommittéberättelse – i direktiven sägs dock inget om parlamentariskt inslag).

62 Inrättandet av en trafikinspektionsorganisation, dir. 2007:105 (Näringsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 19 juli 2007 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att förbereda och genomföra bildandet av en trafikinspektionsorganisation, Transportstyrelsen. Av direktiven framgår att utredarens arbete ska genomföras i två etapper. I en första etapp ska utredaren lämna förslag till vilka verksamheter som ska föras över till den nya myndigheten, dess ansvarsområden, ansvar för

[47] Titlarna på utredaren och experterna framgår inte av kommittéberättelsen.

arbetet i internationella organisationer och inom EU, finansieringsform och lokalisering. Under den andra etappen av utredningsarbetet ska åtgärder genomföras som krävs för att den nya myndigheten ska kunna inleda sin verksamhet.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Uppdragets genomförande): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 18 månader (uppdraget redovisas senast 2009-01-01).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg f.d. generaldirektören Staffan Widlert[48] till särskild utredare samt experter (bl.a. företrädare för myndigheter och tjänstemän i Regeringskansliet) (skr. 2008/09:103 s. 231 f.).[49] Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

63 Elektroniskt kungörande av författningar, dir. 2007:107 (Justitiedepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 16 augusti 2007 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att undersöka om det är möjligt och lämpligt att kungöra författningar elektroniskt i Sverige. Av direktiven framgår att om utredaren kommer fram till att ett sådant kungörelseförfarande bör införas, ska han eller hon lämna förslag till en författningslösning som gör detta möjligt. Utredaren ska också föreslå organisatoriska, säkerhetsmässiga och praktiska lösningar som gör det möjligt att kungöra författningar elektroniskt. Därutöver ska utredaren undersöka om det, vid sidan av den elektroniska kungörelsen, bör ges ut en pappersversion av kungörelsen och vilken rättslig status den elektroniska versionen respektive pappersversionen i så fall ska ha. Utredaren ska dessutom föreslå på vilken webbplats en eventuell elektronisk version ska finnas.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Uppdraget): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 13 månader (uppdraget redovisas senast 2008-09-30).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg justitierådet Gudmund Toijer till särskild utredare, sakkunniga (samtliga tjänstemän i Regeringskansliet) och experter (bl.a. företrädare för myndigheter, tjänstemän i Regeringskansliet och akademiker) (skr. 2008/09:103 s. 52 f.).

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

64 Översyn av den offentliga sektorns användning av helikopterresurser, dir. 2007:108 (Försvarsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 28 juni 2007 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att se över hur den offentliga sektorns användning av helikoptertjänster kan bli mer effektiv. Av direktiven framgår att avsikten med uppdraget är att man genom ett ökat samutnyttjande och lokalisering ska uppnå effektiviserings- och rationaliseringseffekter. Utredaren ska enligt direktiven behandla frågor om huvudmannaskap, samfinansiering, behov och tillgänglighet samt vilka begränsningar som kan finnas i de aktuella regelverken. Därutöver ska utredaren utreda

[48] Titeln på utredaren framgår inte av kommittéberättelsen.

[49] Titlarna på utredaren och experterna framgår inte av kommittéberättelsen.

frågan om lämpligheten av och fördelarna med att i ökad utsträckning ingå avtal med kommersiella helikopteroperatörer.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Uppdragets genomförande): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 15 månader (uppdraget redovisas senast 2008-09-01).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg f.d. statsrådet Leni Björklund till särskild utredare, sakkunniga (samtliga tjänstemän i Regeringskansliet) och experter (bl.a. företrädare för myndigheter och tjänstemän i Regeringskansliet) (skr. 2008/09:103 s. 96 f.).

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

65 En nationell cancerstrategi för framtiden, dir. 2007:110 (Socialdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 5 juli 2007 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att lämna förslag till en nationell cancerstrategi. I direktiven framhålls att en betydande ökning av incidens (antalet som insjuknar under ett år) och prevalens (antalet som lever med en cancersjukdom) kan förväntas under de kommande 10–15 åren samt att det finns anledning att utreda vad som kan göras för att så långt möjligt förhindra att människor insjuknar och dör i cancer och för att förbättra kvaliteten i omhändertagandet av patienter med en cancersjukdom. Utredaren ska enligt direktiven föreslå en evidensbaserad strategi utifrån ett helhetsperspektiv som omfattar primär och sekundär prevention, tidig upptäckt, diagnostik, behandling, palliativ vård, kunskapsbildning och kunskapsspridning.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 18 månader (uppdraget redovisas senast 2009-01-15).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg generaldirektören Kerstin Wigzell till särskild utredare, sakkunniga (samtliga tjänstemän i Regeringskansliet) och experter (bl.a. företrädare för myndigheter och professorer) (skr. 2008/09:103 s. 130 f.).

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

66 Radiofrekvensanvändning och elektronisk kommunikation, dir. 2007:111 (Näringsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 19 juli 2007 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att undersöka behovet av ändrade regler för att tillämpa allmän inbjudan till ansökan vid tillståndsgivning enligt lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation. Utredaren ska enligt direktiven ta ställning till om det finns skäl att behålla kravet på ny eller väsentligt ändrad radioanvändning för att tillståndsmyndigheten ska få använda ett inbjudningsförfarande för att skilja intresserade åt, eller om detta krav bör ändras i något avseende. Därutöver ska utredaren vid behov lämna förslag till ändringar av andra gällande principer för tillståndsprövningen. Om utredaren finner att nuvarande regler som ligger till grund för tillståndens längd inte är ändamålsenliga ska enligt direktiven förslag till förändringar lämnas. Utredaren ska även undersöka behovet av ändrade bestämmelser för överlåtelse av tillstånd. Dessutom ska utredaren formulera ett förslag till ett politiskt mål för slutanvändares tillgänglighet till mobil och annan trådlös elektronisk

kommunikation. Utredaren ska också utvärdera de samhällsekonomiska effekterna av nuvarande system för tillgång till mobil och trådlös kommunikation i stort. Om bedömningen är att det finns brister i nuvarande system med täckningskrav, ska utredaren föreslå alternativa former för att uppnå täckning.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Arbetets bedrivande): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 11 månader (uppdraget redovisas senast 2008-06-30).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg generaldirektören Nils Gunnar Billinger[50] till särskild utredare samt experter (bl.a. tjänstemän i Regeringskansliet, företrädare för myndigheter och akademiker) (skr. 2008/09:103 s. 233 f.). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

67 Inrättande av Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden, dir. 2007:112 (Justitiedepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 12 juli 2007 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att förbereda och genomföra bildandet av en ny myndighet, Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden, med uppgift att utöva tillsyn över brottsbekämpande myndigheters användning av hemliga tvångsmedel och kvalificerade skyddsidentiteter och därmed sammanhängande verksamhet. Av direktiven framgår att utredaren bl.a. ska besluta om nämndens närmare organisation och bemanning.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Uppdragets genomförande): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 5 månader (den nya nämnden inrättad 2008-01-01).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg f.d. generaldirektören Anders Eriksson till särskild utredare samt experter (bl.a. företrädare för myndigheter) (skr. 2007/08:103 s. 60). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

68 Översyn av kraven för F-skatt m.m., dir. 2007:116 (Finansdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 9 augusti 2007 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att se över självständighetsrekvisitet i inkomstskattelagens (1999:1229) näringsverksamhetsbegrepp. Av direktiven framgår att syftet med uppdraget är att det ska bli enklare att starta näringsverksamhet, bl.a. för dem som har en eller ett fåtal uppdragsgivare. Utredaren ska även överväga om reglerna om betalningsansvar i vissa fall för betalningsmottagarens skatter och avgifter för den som betalat ut ersättning till någon som innehar eller åberopar F-skattsedel är ändamålsenliga. En utgångspunkt för arbetet ska enligt direktiven vara att den som uppdrar ett arbete åt någon annan, ska kunna förlita sig på uppdragstagarens F-skattsedel. I uppdraget ingår också att utreda om det är ändamålsenligt att behålla kravet på att bedriva näringsverksamhet för att få F-skattsedel eller om det finns andra sätt att avgöra

[50] Titeln på utredaren framgår inte av kommittéberättelsen.

vem som själv ska betala in sin preliminära skatt på arbetsinkomst och sina socialavgifter. Utredaren ska lämna de författningsförslag som översynen ger anledning till.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Uppdraget): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 10 månader (uppdraget redovisas senast 2008-06-01).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg kammarrättslagmannen Christer Sjödin till särskild utredare samt experter (skr. 2008/09:103 s. 160).[51] Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Troligen inte (titlarna på experterna redovisas inte i aktuell kommittéberättelse – i direktiven sägs dock inget om parlamentariskt inslag).

69 Bredband i små orter och på landsbygd, dir. 2007:118 (Näringsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 26 juli 2007 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att utvärdera nuvarande bredbandsstöd. Av direktiven framgår att utredaren ska ta ställning till om det är motiverat med fortsatta statliga åtgärder för att främja bredbandsutbyggnad i små orter och på landsbygd och i så fall föreslå stödinsatser och finansiering av dessa. Om stöd föreslås ska det enligt direktiven utformas utifrån erfarenheter av nuvarande stöd.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Uppdragets genomförande): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 9 månader (uppdraget redovisas senast 2008-04-18).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg kommunalrådet Åke Hedén[52] till särskild utredare samt experter (bl.a. tjänstemän i Regeringskansliet och företrädare för myndigheter och näringslivet) (skr. 2008/09:103 s. 232 f.). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

70 Utvärdering av instans- och processordningen i utlännings- och medborgarskapsärenden, dir. 2007:119 (Justitiedepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 23 augusti 2007 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att utvärdera den nya instans- och processordningen i utlännings- och medborgarskapsärenden. Därutöver ska utredaren utvärdera vissa andra bestämmelser som infördes i samband med instans- och processordningen. Utredaren ska enligt direktiven föreslå de författningsändringar och andra åtgärder som utvärderingen visar behov av.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 18 månader (uppdraget redovisas senast 2009-02-27).

[51] Titlarna på utredaren och experterna framgår inte av kommittéberättelsen.

[52] Titeln på utredaren framgår inte av kommittéberättelsen.

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg f.d. hovrättspresidenten Bertil Hübinette till särskild utredare samt experter (bl.a. tjänstemän i Regeringskansliet, domare, åklagare och företrädare för myndigheter) (skr. 2008/09:103 s. 53 f.). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

71 Insyn och sekretess inom vissa delar av rättsväsendet, m.m., dir. 2007:120 (Justitiedepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 23 augusti 2007 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att utreda frågor om insyn och sekretess inom vissa delar av rättsväsendet, m.m. Utredaren ska överväga

- hur stark den s.k. förundersökningssekretessen till skydd för uppgifter om enskildas personliga och ekonomiska förhållanden bör vara
- hur långtgående en misstänkts, en tilltalads respektive en dömd persons rätt till insyn i förundersökningsmaterialet och annat utredningsmaterial bör vara
- i vilken utsträckning domstolsbeslut, som meddelas under en förundersökning och vid övrig handläggning av brottmål, ska kunna omfattas av sekretess
- om sekretesslagen bör ändras så att enskilda i studiesyfte kan följa en myndighets verksamhet, t.ex. en polismyndighets operativa verksamhet, under tystnadsplikt.

Av direktiven framgår att utredaren ska lämna de förslag till författningsändringar som utredaren anser vara behövliga.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 13 månader (uppdraget redovisas senast 2008-09-01).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg lagmannen Sigurd Heuman till särskild utredare samt experter (bl.a. tjänstemän i Regeringskansliet, åklagare, advokat, företrädare för myndigheter och akademiker) (skr. 2008/09:103 s. 54). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

72 Folkbokföringen i framtiden, dir. 2007:123 (Finansdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 6 september 2007 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att göra en allmän översyn av 1991 års folkbokföringslag. Av direktiven framgår att utredaren ska bedöma om bestämmelserna är ändamålsenliga utifrån folkbokföringens uppgifter att fastställa personers bosättning, registrera personuppgifter och förse myndigheter, företag och andra med korrekta och aktuella uppgifter om befolkningen. Om utredaren kommer fram till att vissa bestämmelser inte är ändamålsenliga eller är svåra att tillämpa, ska utredaren enligt direktiven lämna förslag till de författningsändringar och andra åtgärder som behövs för att förbättra förutsättningarna för en korrekt och effektiv folkbokföring. I direktiven framhålls att i översynen ingår att särskilt utreda ett antal närmare specificerade frågor.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår inte av direktiven.

Utredningstid: Ca 24 månader (uppdraget redovisas senast 2009-09-01).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg enhetschefen Birgitta Pettersson till särskild utredare samt experter (skr. 2008/09:103 s. 161).[53] Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Troligen inte (titlarna på experterna redovisas inte i aktuell kommittéberättelse – i direktiven sägs dock inget om parlamentariskt inslag).

73 En ny fiskelagstiftning, dir. 2007:125 (Jordbruksdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 4 oktober 2007 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att lämna förslag till en förändrad fiskelagstiftning. Av direktiven framgår att förslagen ska syfta till att ge förutsättningar för ett hållbart nyttjande av fiskresurserna som gynnar näringsverksamheten och fritidsfisket samt den biologiska mångfalden. Den huvudsakliga framtida regleringen av fisket ska enligt direktiven utformas som en fiskevårdslag. I uppdraget ingår också att beakta behovet av regelförenklingar och en effektivisering av lagföringen vid brott mot fiskelagstiftningen. Utredaren ska enligt direktiven utarbeta fullständiga förslag till de författningsändringar som övervägandena föranleder.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Redovisning av uppdraget): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 12 månader (uppdraget redovisas senast 2008-10-01).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg ämnessakkunnige Mats Denninger[54] till särskild utredare samt experter (bl.a. tjänstemän i Regeringskansliet och företrädare för myndigheter och organisationer) (skr. 2008/09:103 s. 194 f.). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

74 Behandling av personuppgifter inom åklagarväsendet, dir. 2007:126 (Justitiedepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 6 september 2007 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att göra en översyn av sådan behandling av personuppgifter som sker inom åklagarväsendet och som avser brottsutredning, åtal eller andra åtgärder vid brottsbekämpning (brottsbekämpande verksamhet). Av direktiven framgår att utredaren ska göra sina överväganden med utgångspunkt i att åklagarväsendets brottsbekämpande verksamhet ska bedrivas så effektivt som möjligt med bl.a. användning av moderna och ändamålsenliga IT-system. Samtidigt ska enskilda personers integritetsintressen kunna tillvaratas. Utredaren ska på grundval av en kartläggning av användningen av personuppgifter i åklagarväsendets brottsbekämpande verksamhet identifiera de verksamhetsmässiga behoven av personuppgiftsbehandling samt de integritetsintressen och övriga intressen som kan beröras av behandlingen. Därutöver ska utredaren överväga hur en rimlig avvägning mellan verksamhetsmässiga behov och motstående intressen lämpligen bör göras. Övervägandena ska utmynna i fullständiga förslag

[53] Titlarna på utredaren och experterna framgår inte av kommittéberättelsen.
[54] Titeln på utredaren framgår inte av kommittéberättelsen.

till lag- och förordningsreglering avseende personuppgiftsbehandlingen inom ramen för åklagarväsendets brottsbekämpande verksamhet.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Uppdraget): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 12 månader (uppdraget redovisas senast 2008-09-30).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg kammarrättslagmannen Sten Wahlqvist till särskild utredare samt experter (bl.a. åklagare, domare, tjänstemän i Regeringskansliet och företrädare för myndigheter) (skr. 2008/09:103 s. 54 f.). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

75 Översyn av alkohollagen, dir. 2007:127 (Socialdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 6 september 2007 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att göra en översyn av alkohollagen (1994:1738). Utgångspunkten för den översyn som ska göras är enligt direktiven en restriktiv alkoholpolitik till skydd för folkhälsan. Utredaren ska

- göra en övergripande översyn av alkohollagen med en systematisk, språklig och redaktionell genomgång
- utreda och analysera behovet av förändringar i bestämmelser som framstår som föråldrade och i behov av modernisering
- förtydliga regler och begrepp i alkohollagen som är otydliga
- särskilt utreda och analysera behovet av förändringar i alkohollagen i fråga om detaljhandel med öl, förbud mot att bjuda underåriga på alkohol, sanktionssystemets utformning, tillstånd till servering av spritdrycker, vin och starköl samt brandskydd på serveringsställe
- utreda och analysera behovet av reglering när det gäller vissa frågor och företeelser som är knutna till alkoholhantering och som i dag är oreglerade i alkohollagen, som vinmässor och rumsservice
- utreda vilka konsekvenserna blir av en lagändring som innebär att tillverkare av spritdrycker, vin och starköl tillåts att på den egna gården sälja egenproducerade drycker till konsumenter samt om inga negativa konsekvenser vad gäller restriktiv alkoholpolitik bedöms föreligga och det bedöms vara förenligt med EG-rätten föreslå förslag till reglering
- utreda och analysera behovet av förändringar beträffande behörig tillsynsmyndighet och domstol för bedömningen av marknadsföringen av bl.a. alkoholhaltiga drycker
- överväga och lämna förslag på regelförenklingar som kan göras inom ramen för alkohollagen och som syftar till att minska de administrativa kostnaderna för näringsidkare.

Av direktiven framgår att förslag till reglering i relevanta delar ska lämnas och att vid utformandet av sådana förslag ska utredaren se till att skyddet för folkhälsan tillgodoses så långt detta bedöms vara möjligt.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Övrigt): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 15 månader (uppdraget redovisas senast 2008-12-30).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg f.d. generaldirektören Anita Werner till särskild utredare samt experter (bl.a. tjänstemän i Regeringskansliet och företrädare för myndigheter, organisationer och näringslivet) (skr. 2008/09:103 s. 131 f.). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

76 Råd för försäljning av aktier i bolag med statligt ägande, dir. 2007:130 (Näringsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 6 september 2007 kommittédirektiven, och i direktiven ges ett råd i uppdrag att i ärenden om försäljning av aktier i statligt ägda aktiebolag yttra sig till Regeringskansliet på begäran av bolagsansvarigt statsråd.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår inte av direktiven.

Utredningstid: Ca 39 månader (rådets uppdrag är tidsbegränsat och avser tiden t.o.m. 2010-12-31).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg koncernchefen Karin Forseke till ordförande samt ledamöter (skr. 2008/09:103 s. 234 f.).[55] Det utsågs inte några experter och sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Troligen inte (titlarna på ledamöterna redovisas inte i aktuell kommittéberättelse – i direktiven sägs dock inget om parlamentariskt inslag).

77 Integration i de gröna näringarna och i landsbygdens övriga näringsliv, dir. 2007:131 (Jordbruksdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 13 september 2007 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att undersöka hur de gröna näringarna och landsbygdens övriga näringsliv på ett bättre sätt kan bidra till ökad integration och minskat utanförskap. Av direktiven framgår att ett viktigt syfte med utredningen är att identifiera och redovisa områden där insatser för integration och näringslivsutveckling kan bidra till varandras måluppfyllelse. Utredaren ska vidare föreslå åtgärder som kan förbättra den ömsesidiga måluppfyllelsen. Utredaren ska inom ramen för uppdraget bl.a. belysa och lämna förslag vad avser

- faktorer som motverkar integration eller bidrar till utanförskap samt insatser som kan reducera eller eliminera dessa
- hur instrument inom den befintliga integrationspolitiken och andra berörda politikområden används och kan användas för de gröna näringarna och landsbygdens övriga näringsliv
- hur matchningen mellan företagens behov av arbetskraft och den tillgängliga kompetensen kan förbättras
- hur de nya marknadsmöjligheter som öppnas av en ökande etnisk och kulturell mångfald i det svenska samhället i stort kan tas till vara på ett bättre sätt

[55] Titlarna på rådets ordförande och ledamöter framgår inte av kommittéberättelsen.

- hur kommunikation, information och samverkan mellan berörda aktörer på det aktuella området kan förbättras.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 9 månader (uppdraget redovisas senast 2008-06-02).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg generaldirektören Matz Hammarström till särskild utredare samt experter (bl.a. tjänstemän i Regeringskansliet, företrädare för myndigheter och näringsliv och akademiker) (skr. 2008/09:103 s. 193). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

78 Ett enklare aktiebolag, dir. 2007:132 (Justitiedepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 19 september 2007 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att ta ställning till om kravet på lägsta tillåtna aktiekapital för privata aktiebolag bör sänkas och utarbeta nödvändiga författningsförslag. Utredaren ska också lämna förslag till andra ändringar av aktiebolagslagen och aktiebolagsförordningen som innebär förenklingar för aktiebolagen. Av direktiven framgår att arbetet särskilt ska inriktas på de små aktiebolagens behov av förenklade associationsrättsliga regler. Utredaren ska vidare överväga om det behövs en ny företagsform utan personligt betalningsansvar som är särskilt avpassad för näringsverksamhet i liten skala. Slutligen ska utredaren ta ställning till om en bolagsmans ansvar för ett handelsbolags förpliktelser bör bli föremål för särskild preskription viss tid efter bolagsmannens utträde ur bolaget.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Arbetets bedrivande): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 18 månader (uppdraget redovisas senast 2009-03-31).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg advokaten Carl Svernlöv till särskild utredare, sakkunniga (samtliga tjänstemän i Regeringskansliet) och experter (bl.a. åklagare, advokat och företrädare för myndigheter och näringsliv) (skr. 2008/09:103 s. 55 f.).

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

79 Översyn av radio- och TV-lagen, m.m., dir. 2007:133 (Kulturdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 19 september 2007 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att göra en allmän översyn av radio- och tv-lagen. Av direktiven framgår att syftet med uppdraget i denna del är att förenkla regelverket för radio- och tv-företag och förbättra lagens struktur och överskådlighet. Utredaren ska också analysera vilka lagändringar som krävs med anledning av antagandet av Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av rådets direktiv 89/552/EEG, det s.k. AV-direktivet. Utredaren ska även analysera om det finns behov av att omarbeta tidigare förslag som lämnats i två betänkanden. Utredaren ska föreslå de författningsändringar som föranleds av analys och bedömningar.

Genomförande av EU-lagstiftning: Ja (i huvudsak)

Samråd (under rubriken Arbetsformer): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 9 månader (uppdraget redovisas senast 2008-06-16).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg myndighetschefen Lotty Nordling till särskild utredare samt experter (bl.a. tjänstemän i Regeringskansliet, företrädare för myndigheter och domare) (skr. 2008/09:103 s. 268 f.). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

80 Folkrätten i väpnad konflikt – en översyn av hur den internationella humanitära rätten har genomförts i Sverige, dir. 2007:134 (Försvarsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 19 september 2007 kommittédirektiven, och i direktiven ges en kommitté i uppdrag att kartlägga de folkrättsliga regler som gäller för väpnade konflikter, ockupation och neutralitet, och som Sverige är bundet av. Av direktiven framgår att kommittén ska kartlägga hur genomförandet av gällande humanitärrättsliga regler har skett i svensk lagstiftning och följa upp i vilken omfattning och på vilket sätt svensk folkrättsutbildning innehållsmässigt är relevant mot bakgrund av gällande konventionsåtaganden. Kommittén ska också analysera de sedvanerättsliga regler, inkluderande de slutsatser och skälen för dessa, som ICRC fastslår i sin sedvanerättsstudie. Av direktiven framgår att syftet med uppdraget bl.a. är att säkerställa att Sverige uppfyller sina internationella förpliktelser. Kommittén ska vidare undersöka om det finns behov av en särskild nationell humanitärrättslig manual och i sådant fall lämna förslag till en manual.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 36 månader (uppdraget redovisas senast 2010-09-01).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg justitierådet Dag Victor till kommitténs ordförande, ledamöter (företrädare för myndigheter, domare och akademiker), sakkunniga (akademiker och företrädare för myndighet) och experter (tjänstemän i Regeringskansliet, domare och akademiker) (skr. 2008/09:103 s. 97 f.).

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

81 En ny myndighet med samlat ansvar för strålskydd och kärnsäkerhet, dir. 2007:135 (Miljödepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 19 september 2007 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att förbereda och genomföra bildandet av en ny myndighet med samlat ansvar för strålskydd och kärnsäkerhet. Av direktiven framgår att utredaren bl.a. ska bemanna myndigheten och lämna förslag till verksamhetsmål och anslag.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Uppdragets genomförande): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 9 månader (uppdraget redovisas senast 2008-06-30).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg generaldirektören Ann-Louise Eksborg till särskild utredare samt sakkunniga (samtliga tjänstemän i Regeringskansliet) (skr. 2008/09:103 s. 216). Det utsågs inte några experter.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

82 Översyn av vissa frågor i plan- och bygglagstiftningen, dir. 2007:136 (Miljödepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 27 september 2007 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att se över vissa frågor i plan- och bygglagstiftningen. Av direktiven framgår att utredaren ska undersöka möjligheterna att ytterligare förenkla och förtydliga de regler som styr den fysiska planeringen och vissa byggrelaterade frågor samt lämna förslag till de författningsändringar som behövs. Utredaren ska bl.a.

- utreda möjligheterna att förenkla förfarandet vid detaljplaneläggning
- undersöka möjligheten att införa en initiativrätt till detaljplaneläggning och en rätt till besked från kommunerna i sådana ärenden samt möjligheten att förkorta tiden för kommunernas handläggning av planärenden generellt
- undersöka möjligheten att effektivisera instrumenten för kontroll och tillsyn enligt bygglagstiftningen
- utreda möjligheten att differentiera val av kontroll och kontrollform beroende på bl.a. byggherrens kompetens
- undersöka möjligheten att förtydliga roll- och ansvarsfördelningen mellan byggherre, kommun, kvalitetsansvariga och sakkunniga samt i förekommande fall vilka kompetenskrav som bör ställas
- utreda om krav på vissa uppgifter i kontrollplaner bör författningsregleras
- utreda sanktionssystemets effektivitet och behovet av förändringar
- analysera behovet av att författningstekniskt tydliggöra förhållandet mellan plan- och bygglagen (1987:10) och lagen (1994:847) om tekniska egenskapskrav på byggnadsverk
- utreda och förtydliga vilka krav som ska ställas vid ändring, underhåll respektive flyttning av byggnadsverk.

Av direktiven framgår att utredaren i samtliga delar ska lämna förslag till de författningsändringar som behövs och att förslagen ska säkerställa att föreskrivna krav uppnås på ett kostnadseffektivt sätt. Av stor betydelse är också enligt direktiven att de bestämmelser som påverkar byggsektorn utformas så att en god konkurrens främjas i större utsträckning än vad som är fallet i dag.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Arbetsformer): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 8 månader (uppdraget redovisas senast 2008-05-31).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg f.d. bolagsjuristen Stefan Molander[56] till särskild utredare samt experter (samtliga tjänstemän i Regeringskansliet) (skr. 2008/09:103 s. 216 f.). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

83 Utredning av administration, organisering och kontroll av jordbruksstöden, dir. 2007:138 (Jordbruksdepartementet)

[56] Titeln på utredaren framgår inte av kommittéberättelsen.

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 4 oktober 2007 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att analysera den svenska administrationen av jordbruksstöd, dvs. information, handläggning, utbetalning, kontroll samt utveckling och drift av IT-system gällande stöd inom ramen för EU:s jordbrukspolitik. Av direktiven framgår att utgångspunkten i analysen ska vara att möjliga administrativa förenklingar och effektiviseringsvinster för såväl myndigheter som företagare tillvaratas. Utredaren ska enligt direktiven lägga fram förslag på en framtida svensk organisation av jordbruksadministrationen som är kostnadseffektiv, skapar goda förutsättningar för styrning av resurser och som även kan fungera vid en eventuellt förändrad framtida regional samhällsorganisation. I direktiven framhålls att halvtidsöversynen av EU:s jordbrukspolitik och WTO-förhandlingarna kan komma att medföra förändringar av regelverket för jordbruksstöden. Utredaren ska även

- föreslå en finansieringsmodell för jordbruksadministrationen, särskilt kontrollerna, som bl.a. klarar av att hantera kostnader för förändrade kontrollfrekvenser av stöden
- undersöka möjligheten att vissa delar av verksamheter, exempelvis kontroll-verksamheten, utförs av privata aktörer
- redogöra för fördelar och nackdelar med en central hantering av de mest omfattande stöden, s.k. masstöd
- analysera hur administrationen kan effektiviseras mot bakgrund av ändringar i regelverket för jordbruksstöden
- lämna de författningsförslag som behövs för att genomföra förslagen.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Arbetsformer): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 12 månader (uppdraget redovisas senast 2008-10-15).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg generaldirektören Dag von Schantz till särskild utredare samt experter (bl.a. tjänstemän i Regeringskansliet och företrädare för myndigheter) (skr. 2008/09:103 s. 193 f.). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

84 Inrättande av en ny myndighet för tillsyn av energimarknaderna, dir. 2007:140 (Näringsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 4 oktober 2007 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att förbereda och genomföra bildandet av en ny myndighet för tillsyn av energimarknaderna. Av direktiven framgår att utredaren bl.a. ska lämna förslag till verksamhetsmål, instruktion och budget.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Uppdragets genomförande): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 2 månader (uppdraget redovisas senast 2007-12-30).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg ämnesrådet Astrid Nensén Uggla[57] till särskild utredare (skr. 2007/08:103 s. 232). Det utsågs inte några sakkunniga och experter.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

[57] Titeln på utredaren framgår inte av kommittéberättelsen.

85 Kommitté för Sveriges deltagande i världsutställningen Expo 2010 i Shanghai, dir. 2007:142 (Utrikesdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 4 oktober 2007 kommittédirektiven, och i direktiven ges en kommitté i uppdrag att förbereda och ansvara för det svenska deltagandet i världsutställningen Expo 2010 i Shanghai.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Uppdraget): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 41 månader (uppdraget redovisas senast 2011-04-01).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg f.d. finansborgarrådet Carl Cederschiöld till kommitténs ordförande samt ledamöter (bl.a. företrädare för myndigheter, näringslivet och organisationer) (skr. 2008/09:103 s. 82 f.). Det utsågs inte några sakkunniga och experter.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

86 Ökad konkurrens på marknaden för persontransport på järnväg, dir. 2007:145 (Näringsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 8 november 2007 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att föreslå

- åtgärder som skapar förutsättningar för konkurrens på den kommersiella marknaden för persontrafik på järnväg och som tillgodoser samhällets och resenärernas krav på effektivitet och kvalitet m.m.
- principer, kriterier och process för en effektiv reglering av konkurrens och samverkan mellan kommersiell och upphandlad persontrafik på järnväg
- de förändringar av lagstiftningen som följer av egna förslag, EG:s direktiv om öppning av marknaden för internationell persontrafik på järnväg samt EG:s förordning om tågpassagerares rättigheter och skyldigheter
- lämpliga metoder och ansvar för uppföljning och utvärdering av marknadens utveckling efter ett genomförande av förslagen
- en övergripande plan för genomförande av sina förslag.

Genomförande av EU-lagstiftning: Ja delvis

Samråd (under rubriken Genomförande): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 11 månader (uppdraget redovisas senast 2008-10-01).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg f.d. generaldirektören Jan Brandborn[58] till särskild utredare samt experter (bl.a. tjänstemän i Regeringskansliet och företrädare för myndigheter och näringsliv) (skr. 2008/09:103 s. 235). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

87 Översyn av statistikinsamlingen avseende kommunal ekonomi och verksamhet, dir. 2007:146 (Finansdepartementet)

[58] Titeln på utredaren framgår inte av kommittéberättelsen.

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 8 november 2007 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att göra en översyn av insamling och publicering av statistik om ekonomi, personalförhållanden och vissa verksamheter inom kommunsektorn. Utredaren ska bl.a. se över och vid behov föreslå åtgärder när det gäller

- innehållet i räkenskapssammandraget och landstingens ekonomibokslut, t.ex. omfattning, verksamhetsindelning och indelning i kontogrupper
- ansvarsfördelning för räkenskapssammandragen mellan Statistiska centralbyrån och sektorsmyndigheter
- personalstatistik i kommunsektorn
- insamling av ekonomisk statistik och personalstatistik från kommunalt finansierad verksamhet som bedrivs av andra utförare än kommuner och landsting
- arbetet med kvalitetsfrågor vid statistikinsamling från kommuner och landsting
- tidigare publicering av statistikuppgifter från kommuner och landsting
- modernare metoder för insamlingen av statistik från kommunsektorn.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Övrigt): Framgår av direktiven. Av direktiven framgår att utredaren har möjlighet att tillsätta en eller flera referensgrupper med god insikt i kommunala och kommunalekonomiska förhållanden.

Utredningstid: Ca 16 månader (uppdraget redovisas senast 2009-03-01).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg f.d. verkställande direktören Ulf Wetterberg till särskild utredare, sakkunniga och experter (skr. 2008/09:103 s. 161 f.).[59]

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Troligen inte (titlarna på de sakkunniga och experterna redovisas inte i aktuell kommittéberättelse – i direktiven sägs dock inget om parlamentariskt inslag).

88 En förändrad totalförsvarsplikt, dir. 2007:147 (Försvarsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 6 december 2007 kommittédirektiven, och i direktiven ges en parlamentarisk kommitté i uppdrag att överväga vilka författningsändringar och övriga åtgärder som är nödvändiga för att möjliggöra frivillig rekrytering och utbildning av sådan personal som enligt nuvarande förhållanden tjänstgör enligt lagen (1994:1809) om totalförsvarsplikt. Vidare ska kommittén överväga under vilka förhållanden pliktsystemet ska tas i anspråk. Av direktiven framgår att givet de slutsatser som dras när det gäller möjliggörande av frivillighet ska kommittén även överväga om skyldigheten att tjänstgöra inom totalförsvaret ska bli könsneutral. Kommittén ska dessutom

- föreslå vilka villkor som bör gälla under tjänstgöringstiden för personal som tjänstgör på frivillig grund
- belysa konsekvenser av förslagen för Försvarsmaktens och det civila försvarets personalförsörjning och verksamhet i övrigt
- föreslå nödvändiga förändringar i fråga om rekryteringsverksamheten, bl.a. i fråga om vilken myndighet som bör ansvara för verksamheten.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

[59] Titlarna på utredaren, de sakkunniga och experterna framgår inte av kommittéberättelsen.

Samråd (under rubriken Arbetets bedrivande): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 14 månader (uppdraget redovisas senast 2009-02-01).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg f.d. riksdagsledamoten Anders Svärd till kommitténs ordförande, ledamöter (bl.a. riksdagsledamöter), sakkunniga (samtliga tjänstemän i Regeringskansliet) och experter (bl.a. tjänstemän i Regeringskansliet, företrädare för myndigheter och domare) (skr. 2008/09:103 s. 98 f.).

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Ja

89 Modernare adoptionsregler, dir. 2007:150 (Justitiedepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 22 november 2007 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att göra en allmän översyn av reglerna om adoption i föräldrabalken. Av direktiven framgår att utredaren ska ta ställning till om det i syfte att stärka barnperspektivet finns anledning att ändra reglerna om domstolens prövning i ärenden om adoption och om principen om barnets bästa bör komma till tydligare uttryck i lagtexten. Det ska vidare enligt direktiven undersökas vilket beslutsunderlag domstolarna har i ärenden om adoption, bl.a. vilka åtgärder socialnämnden vidtar vid en begäran om yttrande, hur nämndens yttranden utformas och i vilken utsträckning barn får komma till tals. Utredaren ska mot bakgrund av det som framkommer ta ställning till om reglerna behöver ändras eller kompletteras för att förbättra domstolens beslutsunderlag och säkerställa att adoptionen är till barnets bästa. Vidare ska utredaren uppmärksamma frågor om sambors möjlighet att adoptera, samtycke till adoption och åldersgränserna för att få adoptera. Även frågor som särskilt gäller internationell adoption ska utredas. Utredaren ska ta ställning till behovet av åtgärder för att säkerställa barnets bästa i situationer där en adoption inte sker genom förmedling av en auktoriserad sammanslutning. Utredaren ska överväga frågor om behovet av företrädare för barn som kommer till Sverige i syfte att adopteras. En översyn ska göras av 1971 års lag om internationella rättsförhållanden rörande adoption.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Övrigt): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 20 månader (uppdraget redovisas senast 2009-07-01).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg hovrättsrådet Anne Kuttenkeuler till särskild utredare, sakkunniga (samtliga tjänstemän i Regeringskansliet) och experter (bl.a. företrädare för myndigheter, akademiker och domare) (skr. 2008/09:103 s. 57).

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

90 Översyn av de särskilda bestämmelser som gäller för lagöverträdare under 15 år, dir. 2007:151 (Justitiedepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 15 november 2007 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att göra en översyn av de bestämmelser i lagen (1964:167) med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare (LUL) som avser brottsmisstänkta barn som inte fyllt 15 år vid tidpunkten för den brottsliga gärningen. Av direktiven framgår att översynens utgångspunkter ska vara dels att regelverket ska ge uttryck för en allvarlig syn från samhällets sida när det gäller brott som barn under 15 år misstänks för, dels ett fortsatt fokus på den omsorg som barnet behöver. Utredaren ska

- analysera tillämpningen av de bestämmelser i LUL som avser brottsmisstänkta barn under 15 år
- lämna förslag som innebär att brott där den misstänkte är under 15 år i högre utsträckning utreds av polis och åklagare
- undersöka om det i den brottsutredande verksamheten finns ett behov av utvidgade möjligheter till användning av straffprocessuella tvångsmedel mot brottsmisstänkta barn under 15 år
- lämna förslag som innebär att de brottsutredande myndigheterna får befogenheter att med tvång drogtesta barn under 15 år som misstänks vara narkotikapåverkade.

Av direktiven framgår att i uppdraget ingår att lämna de förslag till fullständiga författningsändringar och andra förändringar som bedöms vara befogade.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Uppdragets genomförande): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 12 månader (uppdraget redovisas senast 2008-11-30).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg överåklagare Nils Rekke till särskild utredare, experter (bl.a. tjänstemän i Regeringskansliet, företrädare för myndigheter och åklagare) (skr. 2008/09:103 s. 56 f.). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

91 En studiesocial utredning, dir. 2007:153 (Utbildningsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 22 november 2007 kommittédirektiven, och i direktiven ges en kommitté i uppdrag att överväga och föreslå åtgärder vad gäller studerandes ekonomiska och sociala situation. Av direktiven framgår att åtgärderna ska syfta till att den studerande har möjligheter att försörja sig och leva ett tryggt liv under sin studietid. Kommittén ska överväga om gränsdragningen mellan studiemedelssystemet och de sociala trygghetssystemen behöver förtydligas så att systemen kan samverka på ett optimalt sätt, och i förekommande fall föreslå sådana förtydliganden. För det fall kommittén finner att gränsdragningen mellan systemen inte behöver förtydligas, ska kommittén se över och lämna förslag till hur förbättringar kan göras i andra former och på andra sätt inom studiemedelssystemet. Kommittén ska även utreda och föreslå förändringar i regelverket inom studiemedelssystemet i riktning mot ett enklare och mer generellt system. Dessutom ska kommittén överväga och föreslå hur framtida beloppsnivåer och fribelopp inom studiemedelssystemet ska se ut i syfte att skapa ett långsiktigt hållbart system som säkerställer en skälig levnadsnivå för de studerande och ger förutsättningar att bedriva effektiva studier. Kommittén ska förutsättningslöst pröva och föreslå hur statens utgifter för studiestödsadministrationen kan minskas samt pröva om hela eller delar av verksamheten kan överföras i annan regi eller till annan aktör. Därutöver ska kommittén utreda om statens fordran gentemot låntagare med befintliga lån och verksamheten med upplåning för nya studielån kan överföras i annan regi. Kommittén ska även utreda och föreslå hur studiemedlet kan användas som ett verktyg för att öka genomströmningen i högskoleutbildning.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 16 månader (uppdraget redovisas senast 2009-03-31).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg riksdagsledamoten Roger Tiefensee till kommitténs ordförande, ledamöter (riksdagsledamöter och företrädare för organisation) och sakkunniga (samtliga tjänstemän i Regeringskansliet) (skr. 2008/09:103 s. 184 f.). Det utsågs inte några experter.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Ja (i kommittédirektiven sägs inget om parlamentariskt inslag).

92 En kompetensreform inom vården och omsorgen om äldre, dir. 2007:155 (Socialdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 22 november 2007 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att lämna förslag på en nationell strategi för kompetensförsörjning inom den kommunalt finansierade vården och omsorgen om äldre kvinnor och män. I direktiven framhålls att för att underlätta för huvudmännen och de myndigheter som ska utöva tillsyn behöver de krav på personalens kompetens som stadgas i socialtjänstlagen (2001:453) och hälso- och sjukvårdslagen (1982:763) förtydligas. Utredaren ska bl.a.

- ge förslag på utformning av enhetliga kriterier för yrkeskompetens, kompetensintyg samt yrkesbenämningar för omvårdnadspersonal som arbetar inom kommunernas vård och omsorg om äldre
- analysera och ge förslag på hur kompetensbehovet inom sektorn ska kunna tillgodoses i syfte att försörja vården och omsorgen om äldre med grundutbildad personal
- lämna förslag på hur vidareutbildningen kan förbättras i syfte att höja kvaliteten och underlätta den framtida kompetensförsörjningen inom vården och omsorgen om äldre.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 12 månader (uppdraget redovisas senast 2008-11-30).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg kommunalrådet Gösta Jedberger till särskild utredare, sakkunniga (samtliga tjänstemän i Regeringskansliet) och experter (bl.a. företrädare för myndigheter, organisationer och näringslivet, läkare och akademiker) (skr. 2008/09:103 s. 132 f.).

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

93 Alkolås till rattfyllerister samt vissa andra körkortsfrågor, dir. 2007:157 (Näringsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 19 december 2007 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att föreslå ett system där de som dömts för rattfylleri i princip bara kan ta nytt eller få tillbaka sitt körkort på villkor att de enbart använder fordon med alkolås. I denna del ska även övervägas hur försöken med villkorlig körkortsåterkallelse ska kunna förbättras och bli en del av detta system. Därutöver ska utredaren se över hur den enskildes kostnader för deltagande i programmet med villkorlig körkortsåterkallelse och för det nya systemet med alkolås för rattfylleridömda ska kunna begränsas. För att provverksamheten med körkort ska bli effektiv och flexibel ska utredaren enligt direktiven även se över möjligheterna att lämna över hela eller en del av

provverksamheten till privata aktörer. Utredaren ska lämna de författningsförslag som övervägandena ger upphov till.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår inte av direktiven.

Utredningstid: Ca 10 månader (uppdraget redovisas senast 2008-10-01).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg generaldirektören Ingvar Åkesson[60] till särskild utredare, sakkunniga (samtliga tjänstemän i Regeringskansliet) och experter (bl.a. företrädare för myndigheter och tjänstemän i Regeringskansliet) (skr. 2008/09:103 s. 236).

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

94 Ökad frihet för universitet och högskolor, dir. 2007:158 (Utbildningsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 22 november 2007 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att lämna förslag till en eller flera verksamhetsformer för statliga universitet och högskolor som omfattas av högskolelagen (1992:1434). Av direktiven framgår att utifrån de förslag på verksamhetsformer som lämnas ska utredaren föreslå hur statens styrning av universitet och högskolor ska utformas. Utgångspunkten för förslagen ska enligt direktiven vara att lärosätenas självbestämmande ska öka samtidigt som statens intresse av att kunna styra och kontrollera för staten viktiga delar av verksamheten ska tillgodoses.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Uppdragets genomförande): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 13 månader (uppdraget redovisas senast 2008-12-05).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg professorn Daniel Tarschys till särskild utredare samt experter (bl.a. tjänstemän i Regeringskansliet, företrädare för myndigheter och akademiker) (skr. 2008/09:103 s. 183 f.). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

95 AP-fondernas riktlinjer för miljö och etik m.m., dir. 2007:160 (Finansdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 29 november 2007 kommittédirektiven, och i direktiven ges en kommitté i uppdrag att utvärdera Första–Fjärde och Sjunde AP-fondernas riktlinjer för miljö och etik samt riktlinjerna för bolagsstyrning. Kommittén ska

- undersöka omfattningen och utformningen av kapitalförvaltning som tar miljömässiga och etiska hänsyn bland större pensionsfonder i Sverige och utomlands
- bedöma konsekvenserna av att bedriva kapitalförvaltning med sådan inriktning, dels med avseende på förväntad avkastning och risk, dels med avseende på portföljbolagens arbete med miljö och etik
- utreda den praktiska innebörden av kravet på att AP-fonderna ska uppbära allmänhetens förtroende och redovisa olika sätt att tillgodose detta krav

[60] Titeln på utredaren framgår inte av kommittéberättelsen.

- mot denna bakgrund utvärdera AP-fondernas riktlinjer för miljö och etik, respektive riktlinjer för bolagsstyrning, och föreslå förändringar i den utsträckning det är motiverat.

Av direktiven framgår att kommitténs utvärdering och förslag ska beakta AP-fondernas uppdrag som det framgår av lag och förarbeten, bl.a. att målet för verksamheten är hög långsiktig avkastning i förhållande till risken i placeringarna. Utvärderingen ska även omfatta regeringens årliga utvärdering av AP-fondernas verksamhet och vad som där sagts med anledning av de aktuella riktlinjerna. Kommitténs förslag ska enligt direktiven inte försämra förutsättningarna för en effektiv styrning och utvärdering av fonderna. Kommittén ska föreslå nödvändiga författningsändringar.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Utredningsarbetet): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 12 månader (uppdraget redovisas senast 2008-11-28).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg f.d. chefen för Kammarkollegiets kapitalförvaltning Ulla-Carin Giertz till kommitténs ordförande, ledamöter och experter (skr. 2008/09:103 s. 162 f.).[61] Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Troligen inte (titlarna på ledamöterna och experterna redovisas inte i aktuell kommittéberättelse – i direktiven sägs dock inget om parlamentariskt inslag).

96 Socialt råd, dir. 2007:161 (Socialdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 29 november 2007 kommittédirektiven, och i direktiven ges ett råd, bestående av forskare, i uppdrag att belysa relevanta forskningsrön inom det sociala området. Av direktiven framgår att rådet ska agera som rådgivare till regeringen i hälso- och sjukvårdsfrågor och i sociala frågor samt förse regeringen med relevant kunskap för utformningen av välfärdspolitiken inom Socialdepartementets områden.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Utredningsarbetet): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 37 månader (uppdraget redovisas senast 2010-12-31).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg professorn Kristina Alexandersson till rådets ordförande samt ledamöter (akademiker) (skr. 2008/09:103 s. 133 f.). Det utsågs inte några sakkunniga och experter.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

97 Översyn av semesterlagen i förenklingssyfte, dir. 2007:162 (Arbetsmarknadsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 29 november 2007 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att se över semesterlagen i förenklingssyfte och att lägga förslag om betydande förenklingar i

[61] Titlarna på ordföranden, ledamöterna och experterna framgår inte av kommittéberättelsen.

lagstiftningen. Av direktiven framgår att förslagen ska leda till enklare utformade regler som underlättar den praktiska tillämpningen av semesterlagstiftningen och medför lägre administrativa kostnader för företag och offentliga verksamheter. Utgångspunkten ska enligt direktiven vara att det sammantagna materiella innehållet i förslagen till ny reglering i huvudsak ska vara neutralt jämfört med lagens nuvarande semesterförmåner. Särskilt viktigt är att förenklingar åstadkoms när det gäller hur betalda semesterdagar räknas fram, hur semesterlönen beräknas och hur semesterlönegrundande frånvaro ska hanteras.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Utredningsarbetet): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 11 månader (uppdraget redovisas senast 2008-10-31).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg chefsjuristen Kurt Eriksson[62] till särskild utredare samt experter (tjänstemän i Regeringskansliet och akademiker) (skr. 2008/09:103 s. 274 f.). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

98 Myndighetsstrukturen inom livsmedelskedjan, dir. 2007:166 (Jordbruksdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 29 november 2007 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att göra en översyn av Statens jordbruksverk, Statens veterinärmedicinska anstalt, Livsmedelsverket samt Fiskeriverket. Av direktiven framgår att syftet med uppdraget är att tydliggöra ansvarsfördelningen och effektivisera verksamheterna samt pröva omfattningen av det offentliga åtagandet och konkurrensutsatt verksamhet vid dessa myndigheter. Utredaren ska föreslå hur myndigheterna ska vara organiserade, dimensionerade och lokaliserade. Utredaren ska enligt direktiven utarbeta de författningstexter som behövs för att genomföra de förslag som läggs fram. Av direktiven framgår att förslagen bör kunna leda till effektiviseringar, minskade statliga utgifter och ett minskat offentligt åtagande.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Uppdragets genomförande): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 11 månader (uppdraget redovisas senast 2008-10-01).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg f.d. landshövdingen Gerhard Larsson till särskild utredare samt experter (bl.a. tjänstemän i Regeringskansliet, företrädare för myndigheter och organisationer och akademiker) (skr. 2008/09:103 s. 195 f.). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

99 Översyn av bestämmelserna till skydd och stöd för barn och unga i socialtjänstlagen och lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga, dir. 2007:168 (Socialdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 6 december 2007 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att se över bestämmelserna till skydd och stöd för barn och unga i socialtjänstlagen (2001:453) och lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga samt lämna förslag till de

[62] Titeln på utredaren framgår inte av kommittéberättelsen.

förändringar som bedöms nödvändiga för att anpassa lagstiftningen till den utveckling som har skett. Det ska ingå i uppdraget att ta ställning till

- hur den sociala barn- och ungdomsvårdens övergripande mål och ansvar för barn och unga ska formuleras
- om reglerna om anmälningsskyldighet behöver förtydligas
- om socialnämndens möjlighet att anmäla brott mot barn ska ändras till en skyldighet
- om reglerna om utredning av barns förhållanden behöver kompletteras
- om reglerna om insatser behöver ändras
- hur villkoren för familjehem kan förbättras
- om reglerna om uppföljning av insatser behöver förbättras
- vilken kompetens som behövs för att arbeta inom den sociala barn- och ungdomsvården.

Av direktiven framgår att när översynen av bestämmelserna är genomförd ska utredaren ta ställning till om bestämmelserna till skydd och stöd för barn och unga ska sammanföras i en särskild lag och om gällande bestämmelser som reglerar socialtjänstens familjerättsliga arbete ska föras över till den särskilda lagen.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 18 månader (uppdraget redovisas senast 2009-06-15).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg generaldirektören Kerstin Wigzell till särskild utredare, sakkunniga (bl.a. tjänstemän i Regeringskansliet och företrädare för myndigheter) och experter (advokat, företrädare för organisation, läkare och akademiker) (skr. 2008/09:103 s. 134 f.).

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

100 Statliga finansieringsinsatser för nya, små och medelstora företag, dir. 2007:169 (Näringsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 6 december 2007 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att göra en översyn av statliga finansieringsinsatser för nya, små och medelstora företag. Av direktiven framgår att en analys ska göras av hur dagens insatser samverkar och i vilken mån de överlappar. Utredaren ska lämna förslag till hur dagens insatser kan bli mer effektiva och överskådliga.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Arbetets bedrivande): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 12 månader (uppdraget redovisas senast 2008-12-31).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg ordföranden Jan-Olle Folkesson[63] till särskild utredare (skr. 2008/09:103 s. 236 f.). Det utsågs inte några sakkunniga och experter.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

[63] Titeln på utredaren framgår inte av kommittéberättelsen.

101 Framtiden för ett ekonomiskt och ekologiskt bärkraftigt vattenbruk, dir. 2007:170 (Jordbruksdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 19 december 2007 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att analysera förutsättningarna för samt identifiera hinder mot att ett ekonomiskt och ekologiskt bärkraftigt svenskt vattenbruk ska kunna utvecklas. Därutöver ska utredaren föreslå hur hinder mot en utveckling av vattenbruket kan undanröjas. Av direktiven framgår att utredaren ska undersöka alla delsektorer av vattenbruk som berör fisk, kräft- och blötdjur för humankonsumtion, utsättning eller annan användning, liksom deras konsekvenser för miljön och angränsande verksamheter, t.ex. beredningsindustri, sportfiske och yrkesfiske. Dessutom ska utredaren identifiera vilka delsektorer inom vattenbruket som har störst möjligheter att utvecklas. Analysen ska även innefatta hänsyn till de krav som ställs av miljömålen och ramdirektivet för vatten.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Arbetsformer): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 10 månader (uppdraget redovisas senast 2008-10-01).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg f.d. riksdagsledamoten Håkan Larsson till särskild utredare samt experter (bl.a. tjänstemän i Regeringskansliet, företrädare för myndigheter, organisationer och näringslivet och akademiker) (skr. 2008/09:103 s. 196 f.). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

102 Översyn av mottagandet av asylsökande, dir. 2007:172 (Justitiedepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 13 december 2007 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att se över mottagandet av asylsökande och vid behov föreslå författningsändringar. Av direktiven framgår att utgångspunkten för översynen är att mottagandet ska vara utformat så att det bidrar till en rättssäker, effektiv och human asylprocess med kort handläggningstid, främja de asylsökandes möjligheter till sysselsättning och egenförsörjning såväl under tiden asylansökan prövas som vid ett beviljande av uppehållstillstånd samt vara utformat på ett sätt som möjliggör ett snabbt återvändande efter lagakraftvunnet avvisnings- eller utvisningsbeslut med så korta vistelsetider i asylsystemet som möjligt. Utredaren ska utreda och lämna förslag inom bl.a. följande områden

- boendet
- den organiserade sysselsättningen
- samverkan mellan Migrationsverket och kommuner, ideella organisationer och andra relevanta aktörer
- bosättning och återvändande
- det ekonomiska biståndet
- asylsökande med särskilda behov
- den statliga ersättningen till kommuner och landsting
- mottagningsvillkoren för personer med tidsbegränsade uppehållstillstånd.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Övrigt): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 14 månader (uppdraget redovisas senast 2009-02-27).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg generaldirektören Sören Häggroth till särskild utredare, sakkunniga (bl.a. företrädare för myndigheter och tjänsteman i Regeringskansliet) och experter (bl.a. tjänstemän i Regeringskansliet och företrädare för myndigheter) (skr. 2008/09:103 s. 57 f.).

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

103 Översyn av lagstiftningen om smittsamma djursjukdomar m.m., dir. 2007:175 (Jordbruksdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 19 december 2007 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att göra en bred översyn av lagstiftningen om djursjukdomar och zoonoser. Av direktiven framgår att utredaren ska analysera behovet av åtgärder från samhällets sida för att bekämpa djursjukdomar och zoonoser samt föreslå nödvändiga ändringar i nuvarande lagstiftning. Utredarens förslag ska enligt direktiven syfta till att undanröja oacceptabla risker för människors hälsa, djurskyddet, miljön, berörda näringar och samhället i övrigt. Förslagen ska även syfta till att modernisera, förtydliga och förenkla lagstiftningen.

Genomförande av EU-lagstiftning: Ja delvis

Samråd (under rubriken Uppdragets genomförande): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 24 månader (uppdraget redovisas senast 2009-12-31).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg f.d. ambassadören Christer Wretborn till särskild utredare samt experter (bl.a. företrädare för myndigheter, tjänstemän i Regeringskansliet och akademiker) (skr. 2008/09:103 s. 196). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

104 Bidragsspärr, dir. 2007:176 (Finansdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 18 december 2007 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att överväga om det är lämpligt att införa en ny konsekvens av brott enligt bidragsbrottslagen (2007:612). Av direktiven framgår att innebörden av en sådan ytterligare konsekvens är att den som befunnits skyldig till bidragsbrott under viss tid inte ska ha rätt att få en förmån från välfärdssystemen. Om utredaren finner att en bidragsspärr bör införas, ska utredaren överväga om en reglering om bidragsspärr bör införas i exempelvis bidragsbrottslagen eller om det är mer ändamålsenligt att införa spärrmöjligheten i de författningar som reglerar de enskilda förmånerna.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Uppdraget): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 11 månader (uppdraget redovisas senast 2008-11-01).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg hovrättsrådet Sven Johannisson[64] till särskild utredare samt experter (bl.a. företrädare för myndigheter, tjänstemän i

[64] Titeln på utredaren framgår inte av kommittéberättelsen.

Regeringskansliet, åklagare och domare) (skr. 2008/09:103 s. 163). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

105 Enhetligare regler om återkrav, dir. 2007:177 (Finansdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 18 december 2007 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att ta fram enhetligare regler om återkrav beträffande förmåner för personligt ändamål inom de centrala delarna av välfärdssystemen. Av direktiven framgår att utgångspunkten för uppdraget är att hela det felaktigt utbetalda beloppet ska återkrävas om inte mycket starka skäl talar mot detta. Utredaren ska därför analysera de nuvarande reglerna och tillämpningen av dessa samt överväga i vilka avseenden de materiella reglerna bör ändras. Utredaren ska därvid enligt direktiven särskilt överväga bl.a. regleringen av förutsättningarna för eftergift och avräkning. Utredaren ska också överväga införandet av bestämmelser om såväl ränta från tidpunkten för den felaktiga utbetalningen som dröjsmålsränta och ränta vid anstånd eller avbetalningsplan. Utredaren ska lämna de författningsförslag som övervägandena ger anledning till.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Redovisning av uppdraget): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 12 månader (uppdraget redovisas senast 2008-12-01).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg f.d. justitiekanslern Hans Regner[65] till särskild utredare samt experter (bl.a. företrädare för myndigheter, tjänstemän i Regeringskansliet och domare) (skr. 2008/09:103 s. 164). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

106 Avveckling av Myndigheten för nätverk och samarbete inom högre utbildning, dir. 2007:178 (Utbildningsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 19 december 2007 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att ansvara för avvecklingen av Myndigheten för nätverk och samarbete inom högre utbildning och i samarbete med myndigheten förbereda avvecklingen. Av direktiven framgår att utredaren ska ha arbetsgivaransvaret för den uppsagda personalen i avvecklingsorganisationen. Utredaren ska också avveckla bl.a. lokaler och utrustning som inte ska tas över av någon annan myndighet.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår inte av direktiven.

Utredningstid: Ca 16 månader (uppdraget redovisas senast 2009-04-01).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg departementsrådet Sven-Erik Wallin till särskild utredare (skr. 2008/09:103 s. 184). Det utsågs inte några sakkunniga och experter.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

107 Översyn av aktivitetsersättningen, dir. 2007:183 (Socialdepartementet)

[65] Titeln på utredaren framgår inte av kommittéberättelsen.

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 20 december 2007 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att göra en översyn av aktivitetsersättningen. Av direktiven framgår att översynen ska omfatta både ersättningsformen och de verktyg i form av aktiviteter som finns inom ersättningsformen och att utredarens huvuduppgift är dels att förbättra regelverket för aktivitetsersättning så att unga människors arbetsförmåga tas till vara på bästa möjliga sätt, dels att föreslå hur reglerna för aktivitetsersättning ska kunna anpassas till planerade förändringar för sjukpenning och sjukersättning. Utredaren ska

- föreslå de anpassningar som krävs för att reglerna för aktivitetsersättning ska stämma överens med de regler som kommer att gälla för sjukpenning och sjukersättning
- överväga och vid behov föreslå ändringar i de regler som rör dels möjligheterna för försäkrade att delta i rehabilitering eller i aktiviteter, dels inriktningen på aktiviteterna i syfte att underlätta återgång i arbete
- föreslå förebyggande åtgärder i syfte att minska antalet beviljade aktivitetsersättningar
- överväga om det kan finnas skäl att finansiera den förlängda skolgången för unga med funktionsnedsättning på annat sätt än genom aktivitetsersättning
- ta ställning till ersättningsnivån för aktivitetsersättning vid förlängd skolgång.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 11 månader (uppdraget redovisas senast 2008-11-30).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg överdirektören Adriana Lender till särskild utredare, sakkunniga (bl.a. tjänstemän i Regeringskansliet) och experter (bl.a. företrädare för myndigheter och tjänstemän i Regeringskansliet) (skr. 2008/09:103 s. 135).

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

108 Vissa polisiära arbetsmetoder, dir. 2007:185 (Justitiedepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 20 december 2007 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att – med särskilt beaktande av rättssäkerhets- och integritetsskyddsaspekterna, förhållandena i andra länder och det internationella brottsbekämpande samarbetet – överväga vissa straffprocessuella och polisrättsliga frågor angående de brottsbekämpande myndigheternas dolda spanings- och utredningsverksamhet. Utredaren ska bl.a.

- överväga i vilken utsträckning tjänstemän vid de brottsbekämpande myndigheterna bör ha möjlighet att i samband med s.k. infiltrationsoperationer ta del i planering och annan förberedelse eller utförande av vissa brott, när detta är nödvändigt för att förhindra eller avslöja allvarlig brottslighet
- överväga i vilken utsträckning polisens och tullens rapporterings-, anmälnings- och ingripandeskyldighet samt åklagarnas åtalsplikt bör gälla i fråga om brott som kommer till myndigheternas kännedom i samband med infiltrationsoperationer
- överväga i vilken utsträckning de brottsbekämpande myndigheterna bör kunna använda sig av olika slag av provokativa åtgärder för att förmå en gärningsman att röja sig

- överväga förutsättningarna för att i samband med infiltrationsoperationer gå in i annans bostad eller vidta andra åtgärder som i polisens eller tullens vanliga verksamhet hade krävt beslut om tvångsmedel
- överväga en ändamålsenlig författningsreglering av sådan användning av tekniska spaningsmetoder som utgör ett intrång i enskildas integritet eller av andra skäl bör regleras i lag
- i ett delbetänkande överväga behovet av mer ändamålsenliga regler om inhämtningen av uppgifter om telemeddelanden, abonnemang eller mobiltelefoner inom polisens och tullens underrättelseverksamhet och under förundersökningar innan det finns någon skäligen misstänkt gärningsman
- utifrån övervägandena lägga fram de förslag till lagändringar som han finner lämpliga.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 17 månader (uppdraget redovisas senast 2009-05-31).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg chefsrådmannen Stefan Reimer till särskild utredare samt experter (bl.a. tjänstemän i Regeringskansliet, företrädare för myndigheter, åklagare, poliser, advokat och akademiker) (skr. 2008/09:103 s. 58 f.). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

2011

1 Översyn av företagsbeskattningen, dir. 2011:1 (Finansdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 13 januari 2011 kommittédirektiven, och i direktiven ges en kommitté i uppdrag att se över beskattningen av bolag. Av direktiven framgår att syftet med uppdraget är att beskattningen utformas så att företagande, investeringar och sysselsättning gynnas. Kommitténs uppdrag tar enligt direktiven främst sikte på aktiebolag. Kommittén ska således inte ha särskilt fokus på handelsbolag och enskilda näringsidkare, som dock kan komma att omfattas av föreslagna generella åtgärder. Kommittén ska bl.a. analysera effekterna av de skatteförändringar som kan vara aktuella i en värld med global konkurrens. I detta ligger att kommittén ska undersöka olika möjligheter att minska beskattningen av riskkapital i bolagssektorn och göra villkoren mer lika för finansiering med eget kapital och med lån. Kommittén ska också föreslå regeländringar för att skydda den svenska bolagsskattebasen i en alltmer globaliserad värld. Av direktiven framgår att kommittén i så stor utsträckning som möjligt bör sträva efter att ta fram förslag som breddar bolagsskattebasen för att finansiera en sänkning av de skatter som betalas av bolagssektorn. Sådana sänkningar bör enligt direktiven göras på ett sådant sätt att de leder till att fler investeringar blir lönsamma, vilket ökar kapitalbestånd och reallöner, vilket i sin tur leder till en ökad BNP och tillväxt samt till en högre välfärd. De föreslagna ändringarna bör sammantaget inte leda till att skattebetalningarna från bolagssektorn ökar vid en statisk beräkning av budgeteffekten.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår inte av direktiven.

Utredningstid: Ca 34 månader (uppdraget redovisas senast 2013-11-01).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg f.d. statssekreteraren Hans Gustaf Wessberg till ordförande, ledamöter, sakkunniga och experter (skr. 2011/12:103 s. 128 f.).[66]

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Troligen inte (se ovan – i direktiven sägs inget om parlamentariskt inslag).

2 Genomförande av ILO:s konvention (nr 188) om arbete ombord på fiskefartyg, dir. 2011:2 (Näringsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 13 januari 2011 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att utreda konsekvenserna för fiskare och fiskerinäringen av att Sverige ratificerar ILO:s konvention (nr 188) om arbete ombord på fiskefartyg.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 11 månader (uppdraget redovisas senast 2011-12-30).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg förre sjösäkerhetsdirektören Johan Franson[67] till särskild utredare samt experter (bl.a. tjänstemän i Regeringskansliet och företrädare för myndigheter) (skr. 2011/12:103 s. 199 f.). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

3 Översyn av de statliga verksamheterna inom vård- och omsorgssystemet, dir. 2011:4 (Socialdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 27 januari 2011 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att se över hur staten, genom sina myndigheter, ska verka för ett effektivt och långsiktigt hållbart vård- och omsorgssystem, med fokus på hälsofrämjande och förebyggande insatser i syfte att främja hälsa och minska ohälsa och framtida vårdbehov samt för att åstadkomma en jämlik vård och omsorg i hela landet. Utredaren ska

- kartlägga statens del i vård- och omsorgssystemet genom en beskrivning av rådande myndighetsstruktur, och bedöma om den är ändamålsenlig och effektiv
- se över ansvarsfördelningen mellan myndigheterna inom området och vid behov lämna förslag som tydliggör ansvarsfördelningen och undanröjer eventuella överlappningar
- särskilt analysera Socialstyrelsens roll och funktionalitet i vård- och omsorgssystemet
- se över den kunskapsstyrning, forskningsfinansiering och kunskapsgenerering som myndigheterna bedriver och vid behov lämna förslag som samordnar myndigheternas arbete inom området
- klargöra det statliga ansvaret för att säkerställa efterlevnaden av regelverk och riktlinjer på området
- lämna förslag på hur regeringens styrning av berörda myndigheter och verksamheter kan utformas
- lämna förslag på hur myndighetsstrukturen kan effektiviseras

[66] Titlarna på ordföranden, ledamöterna, de sakkunniga och experterna framgår inte i kommittéberättelsen.
[67] Titeln på utredaren finns inte i kommittéberättelsen. Av kommittéberättelsen framgår titlarna på experterna.

- redogöra för hur föreslagna förändringar kan genomföras och redovisa de ekonomiska konsekvenserna av förslagen.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (dock inte under egen rubrik): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 9 månader (uppdraget redovisas senast 2011-10-15).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg vd:n Stefan Carlsson till särskild utredare, sakkunniga (samtliga tjänstemän i Regeringskansliet) och experter (bl.a. företrädare för myndigheter) (skr. 2011/12.103 s. 109 f.).

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

4 Översyn av regelverket för hantering av finansiella kriser, dir. 2011:6 (Finansdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 3 februari 2011 kommittédirektiven, och i direktiven ges en kommitté i uppdrag att göra en översyn av det svenska regelverket för hantering av finansiella kriser bl.a. mot bakgrund av de lärdomar som kan dras av utvecklingen och hanteringen av den finansiella kris som hösten 2008 drabbade världen med full kraft. Det är enligt direktiven viktigt att ha tydliga och effektiva regelverk för att hantera olika slag av finansiella kriser så att det finansiella systemets funktion kan upprätthållas och kostnaderna för samhället minimeras. Kommittén ska föreslå åtgärder för att förbättra det nuvarande regelverket. Därutöver ska kommittén överväga hur den svenska lagstiftningen kan anpassas för att effektivt mildra verkningarna av och omhänderta en finansiell kris i såväl ett rent nationellt institut som ett institut med gränsöverskridande verksamhet, samtidigt som regelverket blir förenligt med det arbete som pågår inom EU, IMF och G20-gruppen. Av direktiven framgår att det övergripande syftet med översynen är att säkerställa att regelverket är utformat så att olika slag av finansiella kriser i första hand kan mildras genom förebyggande åtgärder och i andra hand lösas på ett effektivt sätt, samtidigt som skattebetalarnas intressen värnas och allmänhetens förtroende för det finansiella systemets funktion säkerställs. Statens långsiktiga kostnader i samband med en finansiell kris ska enligt direktiven minimeras, och staten ska så långt som möjligt kompenseras för sina utgifter med anledning av krisen. Kommittén ska bl.a.

- analysera och dra slutsatser av hanteringen, såväl i Sverige som internationellt, av den senaste globala finansiella krisen
- göra en översyn av det nuvarande institutionella ramverket för krishantering, analysera ansvarsfördelningen och samspelet mellan Riksbanken, Riksgäldskontoret, Finansinspektionen och Regeringskansliet (främst Finansdepartementet) samt av möjligheten till ansvarsutkrävande av myndigheterna och föreslå nödvändiga förbättringar
- analysera och föreslå förbättringar i fråga om det regelverk för ingripanden som gäller för Finansinspektionen, bl.a. om det i lag ska anges att vissa åtgärder ska vidtas i vissa situationer
- analysera och föreslå förbättringar av regelverket för Riksbankens hantering av frågor som rör finansiell stabilitet inklusive lämnande av likviditetsstöd samt uppgifter och medel i sin roll att främja finansiell stabilitet och god marknadsfunktion

- analysera om regelverket för övertagande och rekonstruktion och avveckling av finansiella institut med problem är tillräckligt och effektivt samt föreslå nödvändiga förbättringar
- analysera hur ett låneinstrument som konverteras till kapital vid vissa situationer kan utgöra ett effektivt verktyg såväl vid privata lösningar som vid offentligt övertagande och rekonstruktion
- utreda och föreslå en riskdifferentierad avgift för stabilitetsfonden
- analysera regelverket för överprövning av myndighetsbeslut i frågor av betydelse för den finansiella stabiliteten, inklusive vilken roll Prövningsnämnden för stöd till kreditinstitut ska ha
- analysera om sekretessbestämmelserna ger Regeringskansliet och de berörda myndigheterna möjlighet till effektivt informationsutbyte mellan varandra och motsvarande utländska myndigheter
- analysera hur de föreslagna lösningarna förhåller sig till EU:s statsstödsregler
- utarbeta nödvändiga författningsförslag i de avseenden kommittén kommer fram till att regelverken behöver ändras.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 18 månader (uppdraget redovisas senast 2012-08-15).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg doktorn i nationalekonomi Thomas Franzén till kommitténs ordförande, ledamöter (domare, ekonom och akademiker) och experter (skr. 2011/12:103 s. 129 f.).[68] Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Troligen inte (se ovan – i direktiven sägs inget om parlamentariskt inslag).

5 Fritt val av hjälpmedel, dir. 2011:7 (Socialdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 3 februari 2011 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att lämna förslag på hur ett system för fritt val av hjälpmedel kan utformas och tydliggöra vissa frågor för att stödja, underlätta och främja införandet av fritt val av hjälpmedel i kommuner och landsting. Syftet med uppdraget är enligt direktiven att stödja huvudmän i arbetet med att införa fritt val av hjälpmedel så att fler äldre och personer med funktionsnedsättning ska få möjlighet att själva välja hjälpmedel. Det framgår av direktiven att målsättningen är att så många som möjligt ska ha rätt att själva välja hjälpmedel i framtiden. Utredaren ska bl.a.

- föreslå olika lösningar för hur landsting och kommuner kan införa fritt val av hjälpmedel och därmed öka brukarens handlingsutrymme
- beskriva och tydliggöra hur ansvaret ska fördela sig mellan förskrivare, brukare och leverantörer i de olika lösningar som föreslås
- analysera och lämna förslag på hur förutsättningarna för en ökad valfrihet ska kunna förbättras utifrån rådande ansvarsfördelning mellan huvudmännen.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (dock inte under egen rubrik): Framgår av direktiven.

[68] Titlarna på experterna framgår inte i kommittéberättelsen.

Utredningstid: Ca 10 månader (uppdraget redovisas senast 2011-12-02).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg chefsjuristen Karin Bergh till särskild utredare, sakkunniga (samtliga tjänstemän i Regeringskansliet) och experter (bl.a. företrädare för myndigheter och organisationer) (skr. 2011/12:103 s. 110 f.).

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

6 Översyn av mottagandet av asylsökande ensamkommande barn, dir. 2011:9 (Justitiedepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 17 februari 2011 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att se över bestämmelsen om mottagande av asylsökande ensamkommande barn i 3 § lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl. Av direktiven framgår att som barn räknas personer under 18 år. Utredaren ska lämna förslag på en reglering som utvidgar Migrationsverkets möjligheter att anvisa asylsökande ensamkommande barn till en kommun även i fall där överenskommelse om mottagande saknas. Mottagandet av asylsökande ensamkommande barn ska enligt direktiven alltjämt i första hand bygga på frivilliga överenskommelser mellan staten och kommunerna. Utredaren ska analysera olika tänkbara alternativ för hur anvisning av ensamkommande barn till kommuner ska ske.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (dock inte under egen rubrik): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 8 månader (uppdraget redovisas senast 2011-10-15).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg hovrättslagmannen Göran Ewerlöf till särskild utredare samt experter (bl.a. tjänstemän i Regeringskansliet och företrädare för myndigheter) (skr. 2011/12:103 s. 43 f.). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

7 Ny branschsamverkan för svensk film, dir. 2011:10 (Kulturdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 17 februari 2011 kommittédirektiven, och i direktiven tillkallas en särskild utredare, som ska fungera som förhandlare, för att få till stånd en ny branschsamverkan mellan staten och berörda aktörer för finansieringen av stöd till svensk film. Förhandlaren ska eftersträva en långsiktig och breddad samverkan, där fler verksamma aktörer bidrar.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 10 månader (uppdraget redovisas senast 2011-12-31).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg koncernchefen Lennart Foss till särskild utredare samt experter (samtliga tjänstemän i Regeringskansliet) (skr. 2011/12:103 s. 206). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

8 Översyn av fastighetstaxeringen av bostäder, dir. 2011:13 (Finansdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 24 februari 2011 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att utreda hur fastighetstaxeringen av bostäder kan avskaffas eller avsevärt förenklas. Utredaren ska föreslå de författningsändringar som bedöms vara nödvändiga.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 18 månader (uppdraget redovisas senast 2012-08-15).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg tekniska rådet Monica Haapaniemi till särskild utredare samt experter (skr. 2011/12:103 s. 130 f.).[69] Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Troligen inte (se ovan – i direktiven sägs inget om parlamentariskt inslag).

9 Översyn av lagstiftning och nationella mål på kulturmiljöområdet, dir. 2011:17 (Kulturdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 3 mars 2011 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att se över lagstiftningen och de nationella målen på kulturmiljöområdet. Utredaren ska bl.a.

- lämna sådana förslag till förändringar av lagstiftningen inom kulturmiljöområdet som ska syfta till att öka möjligheterna att leva i, bruka och utveckla kulturskyddade fastigheter och miljöer
- göra en redaktionell översyn av lagen (1988:950) om kulturminnen m.m.
- lämna förslag till hur de särskilda nationella målen för arbetet med kulturmiljön kan tydliggöras och anpassas till de nya kulturpolitiska målen.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 12 månader (uppdraget redovisas senast 2012-03-31).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg landshövdingen Eva Eriksson till särskild utredare samt experter (tjänstemän i Regeringskansliet och företrädare för myndigheter) (skr. 2011/12:103 s. 206 f.). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

10 Utredning om nystartszoner i stadsdelar med utbrett utanförskap, dir. 2011:18 (Finansdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 10 mars 2011 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att se över möjligheten att införa ett system med skattelättnader för företag i stadsdelar med utbrett utanförskap, s.k. nystartszoner. Av direktiven framgår att utredaren ska identifiera och analysera för- och nackdelar med ett system med nystartszoner. Oavsett vad utredaren rekommenderar ska ett förslag med författningstext utarbetas. Förslaget ska enligt direktiven bl.a. innehålla regler för

[69] Titlarna på utredaren och experterna framgår inte i kommittéberättelsen.

avgränsning av nystartszoner, regler om vilka kriterier som bör ställas på företag inom zonerna samt regler om vilka skattelättnader som ska ges och storleken på dessa.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (inte under någon egen rubrik): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 17 månader (uppdraget redovisas senast 2012-08-01).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg kammarrättslagmannen Christer Sjödin till särskild utredare samt experter (skr. 2011/12:103 s. 131).[70] Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Troligen inte (se ovan – i direktiven sägs inget om parlamentariskt inslag).

11 Vinstfördelning vid expropriation, dir. 2011:20 (Justitiedepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 10 mars 2011 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att föreslå en ordning för vinstfördelning vid expropriation och andra sådana förfoganden. Med vinstfördelning avses enligt direktiven en särskild ersättning till den fastighetsägare vars fastighet tas i anspråk för vinstdrivande verksamhet. I uppdraget ingår att ta ställning till

- vilka fall av markåtkomst som bör omfattas av vinstfördelning och hur dessa fall bör avgränsas
- hur vinsten eller nyttan för den som tar marken i anspråk bör beräknas
- hur vinsten eller nyttan bör fördelas.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Arbetets bedrivande): Framgår av direktiven. Enligt direktiven ska det, till stöd för utredarens arbete, inrättas en eller flera referensgrupper med representanter för bl.a. myndigheter, markägare och näringslivet.

Utredningstid: Ca 19 månader (uppdraget redovisas senast 2012-10-01).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg f.d. lagmannen Jan Alvå till särskild utredare, sakkunniga (samtliga tjänstemän i Regeringskansliet) och experter (bl.a. företrädare för myndigheter, organisationer och näringslivet, akademiker, domare och advokat) (skr. 2011/12:103 s. 44 f.). I kommittéberättelsen finns ingen uppgift om referensgrupper och deras sammansättning.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

12 Nationell samordning för att motverka brottslighet i samband med idrottsarrangemang, dir. 2011:22 (Kulturdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 24 mars 2011 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare (i egenskap av nationell samordnare) i uppdrag att löpande lämna förslag till hur brottslighet i samband med idrottsarrangemang kan motverkas. Därutöver ska utredaren medverka till en förbättrad samverkan mellan berörda myndigheter och organisationer på central, regional och lokal nivå. Av direktiven framgår att arbetet ska baseras på bl.a. erfarenheter från utarbetandet av den strategi mot våld inom fotboll och

[70] Titlarna på utredaren och experterna framgår inte i kommittéberättelsen.

ishockey som tagits fram under ledning av landshövdingen i Stockholms län. Utredaren ska bl.a.

- med utgångspunkt i befintlig lagstiftning medverka till att ansvarsfördelningen mellan berörda parter klarläggs och att samverkan och uppföljning av de insatser som görs nationellt, regionalt och lokalt förbättras
- verka för en likformig modell för informationsutbyte
- analysera – och vid behov lämna förslag till – vad som krävs för att idrottsarrangemang ska kunna genomföras på ett tryggt och trivsamt sätt och vad bruket av alkohol, narkotika och dopningsmedel har för betydelse för brottslighet i samband med idrottsarrangemang
- göra en bedömning av den idrottsrelaterade brottslighetens omfattning, orsaker och struktur
- ta initiativ till och medverka vid möten där brottsförebyggande insatser i samband med idrottsarrangemang tas upp för att informera om det pågående arbetet.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 24 månader (uppdraget redovisas senast 2013-03-31).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg landshövdingen Per Unckel till särskild utredare (skr. 2011/12:103 s. 207). Det utsågs inte några sakkunniga och experter.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

13 Personuppgiftsbehandling inom den arbetsmarknadspolitiska verksamheten och i tillsynsverksamheten över denna, dir. 2011:23 (Arbetsmarknadsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 31 mars 2011 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att föreslå hur lagen (2002:546) om behandling av personuppgifter i den arbetsmarknadspolitiska verksamheten och lagen (2006:469) om behandling av personuppgifter vid Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen ska kunna bli mer ändamålsenligt uppbyggda. Av direktiven framgår att syftet med uppdraget är att myndigheterna och de kompletterande aktörerna på ett rättssäkert och effektivt sätt ska kunna fullgöra sina uppgifter samtidigt som de berördas personliga integritet skyddas. Utredaren ska enligt direktiven bl.a. klargöra vilka regler som bör gälla och om det finns behov av särskilda regler för behandling av personuppgifter hos de externa leverantörer av tjänster som på uppdrag av Arbetsförmedlingen bedriver arbetsmarknadspolitisk verksamhet eller annan verksamhet beträffande vissa nyanlända invandrare, s.k. kompletterande aktörer. Utredaren ska också ta ställning till om det finns behov av en särskild sekretessbrytande bestämmelse för utlämnande av uppgifter om enskilda från Arbetsförmedlingen till kompletterande aktörer. Vidare ska utredaren bedöma om det bör införas en författningsreglerad tystnadsplikt för uppgifter om de arbetssökande som behandlas i de kompletterande aktörernas egna verksamheter. Utredaren ska vidare föreslå de författningsändringar som bedöms vara nödvändiga.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 10 månader (uppdraget redovisas senast 2012-02-01).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg lagmannen Margareta Åberg till särskild utredare samt experter (bl.a. företrädare för myndigheter och tjänstemän i Regeringskansliet) (skr. 2011/12:103 s. 214).[71] Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

14 Litteraturens ställning, dir. 2011:24 (Kulturdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 24 mars 2011 kommittédirektiven, och i direktiven ges en kommitté i uppdrag att analysera litteraturens ställning och identifiera utvecklingstendenser som förväntas kunna påverka litteraturområdet framöver. Kommittén ska analysera

- litteraturens ställning i skolan
- läsfrämjande insatser
- de litterära upphovsmännens villkor
- bokmarknaden
- tidskriftsmarknaden
- det internationella utbytet på litteraturområdet.

Av direktiven framgår att kommittén ska lämna förslag på hur litteraturens ställning kan stärkas samt bl.a. bedöma och föreslå vilka statliga insatser som bör göras för att möta de utmaningar som teknikutvecklingen för med sig. En målsättning med förslagen ska enligt direktiven vara att de leder till ett ökat läsande och ett rikt utbud av kvalitetslitteratur.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 17 månader (uppdraget redovisas senast 2012-09-01).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg f.d. riksarkivarien Tomas Lidman till ordförande i kommittén samt ledamöter (akademiker och litteraturkritiker) (skr. 2011/12:103 s. 208). Det utsågs inte några sakkunniga och experter.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

15 Stärkt ställning för patienten genom en ny patientlagstiftning, dir. 2011:25 (Socialdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 24 mars 2011 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att föreslå hur patientens ställning inom och inflytande över hälso- och sjukvården kan stärkas. En utgångspunkt för utredarens arbete ska enligt direktiven vara att förbättra förutsättningarna för en god och jämlik vård. Utredaren ska bl.a. föreslå hur

- vården kan ges på mer likvärdiga villkor
- patientens valmöjligheter i vården kan stärkas ytterligare
- patientens behov av stöd, råd och information bör hanteras inom ramen för vårdgarantin och det fria vårdvalet
- berörda myndigheter bör arbeta för att stärka patientens ställning
- informationsutbytet mellan patient och vårdgivare kan underlättas och utvecklas.

[71] Titeln på utredaren finns inte i kommittéberättelsen. Av kommittéberättelsen framgår titlarna på experterna.

Av direktiven framgår att utredaren också ska lämna förslag till en ny patientlagstiftning där bestämmelser med betydelse för patientens ställning samlas och föreslå de följdändringar som krävs i övrig lagstiftning på området.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 21 månader (uppdraget redovisas senast 2013-01-01).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg regiondirektören Johan Assarsson till särskild utredare, sakkunniga (samtliga tjänstemän i Regeringskansliet) och experter (bl.a. företrädare för myndigheter, landsting, organisationer, läkare och utredare) (skr. 2011/12:103 s. 111 f.).

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

16 Utredning om åtgärder mot fusk, oegentligheter och överutnyttjande av den statliga assistansersättningen, dir. 2011:26 (Socialdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 24 mars 2011 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att utreda hur stor del av den totala kostnadsökningen inom den statliga assistansersättningen som utgörs av fusk, oegentligheter och överutnyttjande. Av direktiven framgår att i utredningen ska också grundorsakerna till kostnadsutvecklingen inom assistansersättningen analyseras bl.a. när det gäller hur stor del av kostnadsutvecklingen som kan hänföras till övervältring av kostnader mellan huvudmän. Utredningen ska, på grundval av denna analys och med utgångspunkt i och med beaktande av de mål och den allmänna inriktning som föreskrivs i lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) presentera förslag i syfte att säkerställa assistansreformens långsiktiga hållbarhet samtidigt som den enskildes rättigheter enligt lagen värnas. Den särskilda utredaren ska, med utgångspunkt i de mål och den allmänna inriktning som anges

- analysera hur stor del av kostnadsutvecklingen inom den statliga assistansersättningen som kan hänföras till fusk, oegentligheter och överutnyttjande
- beskriva vilka slag av fusk, oegentligheter och överutnyttjande som bidrar till de ytterligare kostnader som uppstått, samt bedöma hur kostnaderna fördelar sig mellan dessa
- redovisa orsakerna till att fusk, oegentligheter och överutnyttjande kan förekomma och fortgå, beskriva dessa förhållanden samt i detta sammanhang särskilt bedöma i direktivet angivna frågeställningar
- föreslå dels konkreta och väl genomarbetade åtgärder för att förhindra fusk, oegentligheter och överutnyttjande av assistansersättningen, dels åtgärder för att stärka förutsättningarna för att följa upp och kontrollera utbetalda assistansersättningar
- analysera grundorsakerna till kostnadsutvecklingen inom assistansersättningen, bl.a. när det gäller hur stor del av kostnadsutvecklingen som kan hänföras till övervältring av kostnaderna mellan huvudmän
- på grundval av analysen föreslå åtgärder för att komma till rätta med kostnadsutvecklingen med utgångspunkt i de mål och den allmänna inriktning som föreskrivs i 5 och 6 §§ LSS
- vid behov lämna förslag till författningsändringar.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 11 månader (uppdraget redovisas senast 2012-02-15).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg justitierådet Susanne Billum till särskild utredare, sakkunniga (samtliga tjänstemän i Regeringskansliet) och experter (bl.a. företrädare för myndigheter) (skr. 2011/12:103 s. 112).

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

17 Internationell straffverkställighet: genomförande av EU-rambeslut och översyn av internationella verkställighetslagen, dir. 2011:28 (Justitiedepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 24 mars 2011 kommittédirektiven. Av direktiven framgår att Sverige deltar i internationellt samarbete om överförande av påföljder, särskilt när det gäller frihetsberövande påföljder, att samarbetet syftar till att den dömde ska avtjäna straffet i den stat där förutsättningarna för social återanpassning är bäst, att för att förbättra och utvidga samarbetet inom EU har det antagits ett rambeslut om överförande av frihetsberövande påföljder och ett om icke frihetsberövande påföljder och att dessa rambeslut nu ska genomföras i svensk rätt. Därutöver är regelverket som styr samarbetet med överförande av påföljder och beslut om förverkande utanför Norden i behov av en genomgripande översyn. Mot denna bakgrund ges i direktiven en särskild utredare i uppdrag att

- göra en översyn av lagen (1972:260) om internationellt samarbete rörande verkställighet av brottmålsdom och föreslå en tydligare och mer ändamålsenlig reglering
- föreslå hur rambeslutet om överförande av frihetsberövande påföljder och rambeslutet om erkännande och övervakning av vissa icke frihetsberövande påföljder samt rambeslutet om utevarodomar, i aktuella delar, ska genomföras i svensk rätt.

Genomförande av EU-lagstiftning: Ja delvis

Samråd (under rubriken Arbetets bedrivande): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 18 månader (uppdraget redovisas senast 2012-09-30).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg hovrättsrådet Karin Kussak till särskild utredare samt experter (bl.a. företrädare för myndigheter, akademiker, åklagare, advokat, domare och tjänstemän i Regeringskansliet) (skr. 2011/12:103 s. 45). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

18 Delegation för hållbara städer, dir. 2011:29 (Miljödepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 24 mars 2011 kommittédirektiven, och i direktiven ges en delegation i uppdrag att verka för hållbar utveckling av städer, tätorter och bostadsområden. Av direktiven framgår att delegationen ska konsolidera och avsluta det arbete som inletts inom ramen för regeringens särskilda satsning på hållbara städer. Det innebär att delegationen ska genomföra olika åtgärder som bidrar till förbättrade förutsättningar för utvecklingen av hållbara städer. Insatserna ska enligt direktiven sammantaget utgöra en nationell arena för hållbar stadsutveckling. Arbetet ska fokusera på att

- följa, stödja och utgöra mötesplats för projekt för hållbara städer
- redovisa erfarenheter och goda exempel
- främja arbetet med miljöteknikutveckling och export
- stärka den sociala dimensionen i hållbar stadsutveckling
- främja samverkan kring forskning och utveckling
- identifiera hinder för hållbar stadsutveckling och förslag till åtgärder och lösningar.

Av direktiven framgår att delegationen ska hantera det statliga stödet till utveckling av hållbara städer.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 21 månader (uppdraget redovisas senast 2012-12-31).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg konsulten Peter Örn till delegationens ordförande, ledamöter (företrädare för myndigheter, kommunalråd, akademiker) och experter (samtliga tjänstemän i Regeringskansliet) (skr. 2011/12:103 s. 185 f.).[72] Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Ja (i direktiven sägs inget om parlamentariskt inslag).

19 Genomförande av EU-direktiv om sena betalningar, dir. 2011:30 (Justitiedepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 31 mars 2011 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att föreslå hur det nya EU-direktivet om bekämpande av sena betalningar vid handelstransaktioner ska genomföras i svensk rätt. Av direktiven framgår att utredaren ska undersöka hur svensk rätt förhåller sig till direktivet samt ta ställning till behovet av författningsändringar och andra åtgärder. Dessutom ska utredaren lägga fram förslag till de författningsändringar och andra åtgärder som behövs för att genomföra direktivet. Utredaren får också enligt direktiven föreslå andra åtgärder än den som följer av direktivet i syfte att mildra effekterna av problemen med sena betalningar.

Genomförande av EU-lagstiftning: Ja i huvudsak.

Samråd (under rubriken Redovisning av uppdraget m.m.): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 12 månader (uppdraget redovisas senast 2012-04-02).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg hovrättsrådet Mikael Forsgren till särskild utredare, sakkunniga (samtliga tjänstemän i Regeringskansliet) och experter (bl.a. företrädare för myndigheter och advokat) (skr. 2011/12:103 s. 46).

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

20 Användningen av straffrätt, dir. 2011:31 (Justitiedepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 31 mars 2011 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att kartlägga det straffsanktionerade området och ta ställning till vissa principiella frågor på området. Ställningstagandena ska ske med utgångspunkt i att

[72] Titeln på delegationens ordförande finns inte i kommittéberättelsen. Av kommittéberättelsen framgår titlarna på ledamöterna och experterna.

- det är avgörande för straffsystemets trovärdighet och effektivitet att det har förankring hos medborgarna och att rättsväsendets resurser används på ett ändamålsenligt sätt
- det kriminaliserade området träffar sådana beteenden som framstår som straffvärda
- kriminaliseringen av vissa gärningar är djupt förankrad och utgör kärnan av det område som måste vara kriminaliserat
- vissa typer av oönskade beteenden kan mötas mer effektivt genom andra former av sanktioner eller åtgärder än straff
- det i vissa fall följer av EU-rätten eller internationella åtaganden att ett visst beteende måste vara kriminaliserat.

Utredaren ska

- kartlägga det straffsanktionerade områdets utveckling sedan brottsbalkens ikraftträdande samt områdets nuvarande omfattning och struktur
- analysera och ta ställning till vilka kriterier som bör gälla för att kriminalisering ska anses vara befogad
- analysera om det går att vara mer återhållsam med användningen av straffrätt på olika områden, främst inom specialstraffrätten, och hur detta i så fall bör uppnås samt peka ut sådana områden och metoder
- kartlägga på vilka områden det finns s.k. blankettstraffbud som kan antas stå i strid med regeringsformen och lämna förslag på en lösning.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Arbetets bedrivande): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 24 månader (uppdraget redovisas senast 2013-04-02).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg hovrättsmannen Mari Heidenborg till särskild utredare samt experter (tjänstemän i Regeringskansliet, åklagare, advokater, domare, företrädare för myndigheter och akademiker) (skr. 2011/12:103 s. 46 f.). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

21 Översyn av Statistiska centralbyrån och statistiksystemet, dir. 2011:32 (Finansdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 31 mars 2011 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att se över Statistiska centralbyrån (SCB) och systemet för den officiella statistiken och analysera för- och nackdelar med ett centraliserat respektive decentraliserat statistiksystem. Av direktiven framgår att utredaren särskilt ska granska statistikkvaliteten och tillgängligheten till statistiken, inbegripet prissättning och dokumentation. I utredarens uppdrag ingår enligt direktiven också att analysera vad det innebär för den samlade statistikproduktionen att statliga myndigheter som regel inte bör sälja varor och tjänster på marknaden. Det gäller dels konsekvenserna för SCB och systemet för den officiella statistiken, dels effekterna på de marknader där myndigheterna är verksamma. Utredaren ska dessutom analysera konsekvenserna för SCB av lagen (2010:566) om vidareutnyttjande av handlingar från den offentliga förvaltningen. Med utgångspunkt i den genomförda översynen och analysen ska utredaren föreslå bl.a.

- hur kvaliteten i den officiella statistiken ska säkerställas och tillgängligheten förbättras

- hur systemet för den officiella statistiken ska utformas
- vilka mål, uppgifter, resurser och prioriteringar som ska gälla för SCB
- vilka författningsändringar som behövs till följd av förslagen.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Uppdragets genomförande): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 21 månader (uppdraget redovisas senast 2012-12-10).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg f.d. statsrådet Bengt Westerberg till särskild utredare samt experter (skr. 2011/12:103 s. 131 f.).[73] Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

22 Regeringskansliets förvaltning av företag med statligt ägande, dir. 2011:33 (Finansdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 8 april 2011 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att lämna förslag till hur de verksamheter inom Regeringskansliet som svarar för förvaltningen av företag med statligt ägande bör bedrivas och organiseras. Syftet med utredningen är enligt direktiven att klarlägga dels vilken organisationsform som är lämpligast utifrån regeringens mål med verksamheten, dels vilka åtgärder som behöver vidtas för att säkerställa att förvaltningen blir så effektiv och ändamålsenlig som möjligt samtidigt som riksdagen och allmänheten ges tillfredsställande möjligheter till insyn. Av direktiven framgår att utredaren bl.a. ska kartlägga och utvärdera alternativa organisationsformer för förvaltningen av företag med statligt ägande, undersöka och redovisa andra ägares erfarenheter och förhållanden på området samt föreslå i vilken form förvaltningen av företag med statligt ägande fortsättningsvis bör organiseras.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 9 månader (uppdraget redovisas senast 2012-01-13).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg f.d. styrelseordföranden Hans Dalborg till särskild utredare, sakkunniga och experter (skr. 2011/12:103 s. 132 f.).[74]

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Troligen inte (se ovan – det sägs inget i direktiven om parlamentariskt inslag).

23 Översyn av pensionsrelaterade åldersgränser och möjligheter för ett längre arbetsliv, dir. 2011:34 (Socialdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 14 april 2011 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att analysera de pensionsrelaterade åldersgränserna samt de hinder och möjligheter som finns för ett längre arbetsliv. Därutöver ska utredaren ta fram förslag och alternativa strategier för hur de pensionsrelaterade åldersgränserna ska hanteras. Utredaren ska vidare lämna förslag till åtgärder inom

[73] Titlarna på utredaren och experterna framgår inte i kommittéberättelsen.

[74] Titlarna på utredaren, de sakkunniga och experterna framgår inte i kommittéberättelsen.

arbetsmiljö eller andra områden som ger förbättrade förutsättningar för att arbeta längre upp i åldrarna.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Arbetsformer): Framgår av direktiven. Enligt direktiven ska en särskild referensgrupp med företrädare för arbetsmarknadens parter finnas för löpande dialog och samråd.

Utredningstid: Ca 24 månader (uppdraget redovisas senast 2013-04-01).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg departementsrådet Ingemar Eriksson till särskild utredare (skr. 2011/12:103 s. 112 f.). Det utsågs inte några sakkunniga och experter. I kommittéberättelsen finns inga uppgifter om referensgruppen och dess sammansättning.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

24 Ratificering av den internationella Hongkongkonventionen om säker och miljöriktig fartygsåtervinning, dir. 2011:35 (Näringsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 20 april 2011 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att redovisa förutsättningarna för att Sverige ska kunna ratificera den internationella Hongkongkonventionen om säker och miljöriktig fartygsåtervinning. Av direktiven framgår att konventionen antogs den 19 maj 2009 av FN:s internationella sjöfartsorganisation och att utredaren ska föreslå de författningsändringar och andra åtgärder som är nödvändiga med anledning av en svensk ratificering av konventionen.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 13 månader (uppdraget redovisas senast 2012-05-02).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg f.d. lagmannen Per Anders Lindgren[75] till särskild utredare samt experter (bl.a. tjänstemän i Regeringskansliet och företrädare för myndigheter) (skr. 2011/12:103 s. 200). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

25 Högskolors föreskrifter, dir. 2011:37 (Utbildningsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 14 april 2011 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att analysera och tydliggöra statliga universitets och högskolors rätt att meddela föreskrifter och föreslå hur dessa ska kungöras. Utredaren ska bl.a.

- kartlägga förekomsten av bestämmelser som ger universitet och högskolor rätt att meddela föreskrifter eller fatta förvaltningsbeslut
- analysera om vissa bestämmelser behöver omformuleras så att det tydligare framgår om avsikten är att ett universitet eller en högskola ska meddela föreskrifter eller fatta förvaltningsbeslut

[75] Titeln på utredaren finns inte i kommittéberättelsen. Av kommittéberättelsen framgår titlarna på experterna.

- kartlägga arten och omfattningen av meddelade föreskrifter vid ett lämpligt urval av universitet och högskolor
- lämna förslag på hur universitetens och högskolornas föreskrifter ska kungöras
- lämna de författningsförslag som behövs.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 10 månader (uppdraget redovisas senast 2012-02-01).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg hovrättsrådet Per Anders Svensson till särskild utredare (skr. 2011/12:103 s. 151). Det utsågs inte några sakkunniga och experter.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

26 Framtidens stöd till konsumenter, dir. 2011:38 (Justitiedepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 5 maj 2011 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att se över det befintliga stödet till konsumenter i form av information och vägledning samt föreslå hur det bör organiseras och bedrivas för att bli mer ändamålsenligt, effektivt och likformigt för alla konsumenter i landet. I uppdraget ingår enligt direktiven att föreslå lämpliga strategier och metoder för hur insatser ska utformas för att stödet ska nå fram till och användas av konsumenterna.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 10 månader (uppdraget redovisas senast 2012-03-31).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg civilekonomen Elisabeth Tandan till särskild utredare samt experter (bl.a. tjänstemän i Regeringskansliet, företrädare för myndigheter och akademiker) (skr. 2011/12:103 s. 47 f.). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

27 Ett effektivare arbete mot främlingsfientlighet och liknande former av intolerans, dir. 2011:39 (Arbetsmarknadsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 5 maj 2011 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att föreslå hur arbetet mot främlingsfientlighet och liknande former av intolerans kan effektiviseras. Syftet med utredningen är enligt direktiven att få en samlad bild av den kunskap som finns om främlingsfientlighet och liknande former av intolerans och att kunna identifiera brister som bör åtgärdas i det fortsatta arbetet. Utredaren ska bl.a.

- sammanställa den kunskap som finns om främlingsfientliga och intoleranta attityder i samhället
- undersöka varför främlingsfientliga attityder uppstår och faktorer som kan vara gynnsamma för framväxten av sådana attityder
- kartlägga arbetet mot främlingsfientlighet och liknande former av intolerans och, i den mån det är möjligt, analysera arbetets effekter
- föreslå vilka ytterligare åtgärder som bör vidtas för att motverka främlingsfientlighet och liknande former av intolerans

- sammanställa den kunskap som finns, och som kan användas inom skolan, om främlingsfientlighet och liknande former av intolerans och om hur dessa fenomen kan bemötas med beaktande av de krav på vetenskaplighet som ställs på undervisningen i skolan
- utreda behovet av ett samlat ansvar för det offentligt understödda arbetet mot främlingsfientlighet och liknande former av intolerans och, om det finns behov av det, lämna förslag till hur arbetet kan organiseras.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 17 månader (uppdraget redovisas senast 2012-10-26).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg f.d. statsrådet Bengt Westerberg till särskild utredare samt experter (bl.a. tjänstemän i Regeringskansliet, akademiker, journalister och företrädare för myndigheter) (skr. 2011/12:103 s. 145 f.).[76] Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

28 Översyn av Sveriges havsgränser, dir. 2011:41 (Utrikesdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 5 maj 2011 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att se över de svenska baslinjerna och de olika jurisdiktionsgränserna till havs i syfte att ge dessa den precision som modern teknik medger. Av direktiven framgår att utredaren även ska lägga fram förslag om inrättande av en angränsande zon runt Sveriges kuster och lämna de förslag till författningsändringar som översynen kan ge anledning till.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 31 månader (uppdraget redovisas senast 2013-12-31).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg hovrättslagmannen Magnus Göransson till särskild utredare, sakkunniga och experter (skr. 2011/12:103 s. 62).[77]

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Troligen inte (se ovan – i direktiven sägs inget om parlamentariskt inslag).

29 Ett nationellt råd för innovation och kvalitet i offentlig verksamhet, dir. 2011:42 (Socialdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 5 maj 2011 kommittédirektiven, och i direktiven ges en kommitté (nationellt råd) i uppdrag att stödja och stimulera innovations- och förändringsarbete i offentlig verksamhet som kan resultera i betydande förbättringar för medborgare och företag och effektivisering av befintliga processer. Rådet ska anlägga ett helhetsperspektiv och beakta erfarenheter av och förutsättningar för ett mer

[76] Titeln på utredaren finns inte i kommittéberättelsen. Av kommittéberättelsen framgår titlarna på experterna.

[77] Titlarna på de sakkunniga och experterna finns inte i kommittéberättelsen. Av kommittéberättelsen framgår titeln på utredaren.

systematiskt arbete med värdeskapande, kvalitet och produktivitetsutveckling. I uppdraget ingår bl.a. att

- klarlägga vilka krav som regelverket ställer på statliga myndigheter för styrning, kontroll och redovisning och hur de tillämpas för att utveckla och samordna värdeskapandet i den offentliga verksamheten
- kartlägga i vilken utsträckning det görs kvalitets- och effektivitetsanalyser inom offentlig verksamhet och hur dessa dokumenteras, redovisas och bearbetas för att kunna omsättas i konkreta förbättringar
- bedöma om sådana analyser kan utgöra ett instrument i arbetet med att uppnå högre kvalitet och effektivitet
- beskriva statliga myndigheters arbete med innovation, kvalitet och verksamhetsutveckling.

I uppdraget ingår därutöver att

- föreslå åtgärder som främjar innovations- och förändringsarbete i offentlig verksamhet
- identifiera och analysera svårigheter med att genomföra utvecklingsinsatser
- bedöma hur olika styrmedel kan användas för att säkerställa genomslag för bättre resursutnyttjande, kvalitets- och resultatkrav
- identifiera områden, tjänster eller processer som bedöms ha stor utvecklingspotential och i nära samverkan med frivilliga aktörer utarbeta utvecklingsstrategier för några av dessa områden
- utarbeta förslag till hur erfarenheter kan tas till vara och spridas till andra områden.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Samverkan): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 25 månader (uppdraget redovisas senast 2013-06-01).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg generaldirektören Dan Eliasson till kommitténs ordförande samt ledamöter (företrädare för myndigheter och näringsliv och domare) (skr. 2011/12:103 s. 113). Det utsågs inte några sakkunniga och experter.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

30 Utökad samverkan och samordning av Sveriges maritima resurser, dir. 2011:43 (Försvarsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 19 maj 2011 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att föreslå ett effektivt och flexibelt utnyttjande av samhällets samlade maritima resurser genom stärkt operativ samordning av och samverkan mellan svenska statliga myndigheter med maritima uppgifter, förmågor och resurser. Av direktiven framgår att såväl samordning av och samverkan mellan olika civila myndigheter som mellan civila och militära myndigheter avses. Utredaren ska

- med utgångspunkt i myndigheternas styrdokument redovisa de berörda myndigheternas uppgifter
- kartlägga och identifiera hur maritima resurser inom myndigheterna är organiserade, hur ansvar för verksamhet är fördelat mellan myndigheterna samt hur resurserna används

- kartlägga och beskriva svenska statliga maritima resurser och hur samordningen mellan maritima resurser sker
- kartlägga och identifiera de ekonomiska, författningsmässiga och organisatoriska förutsättningar som råder för statliga myndigheter med maritima resurser.

Av direktiven framgår att utredaren utifrån kartläggningarna ska bedöma om förutsättningarna för stärkt operativ samverkan och samordning av samhällets samlade maritima resurser är ändamålsenliga ur ett effektivitetshänseende och vid behov föreslå förbättringar.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 14 månader (uppdraget redovisas senast 2012-07-01).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg departementsrådet Jan Hyllander till särskild utredare samt experter (bl.a. företrädare för myndigheter) (skr. 2011/12:103 s. 73). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

31 Kvinnor som utsätts för våld efter att ha beviljats uppehållstillstånd i Sverige på grund av anknytning, dir. 2011:44 (Utbildningsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 31 maj 2011 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att kartlägga och analysera förekomsten och omfattningen av våld, hot och kränkningar som kan drabba utländska kvinnor som har beviljats uppehållstillstånd på grund av anknytning till en man bosatt i Sverige. Av direktiven framgår att utredaren ska identifiera de utsatta kvinnornas behov av insatser från den kommunala och statliga förvaltningen samt lämna förslag på hur insatserna kan förbättras. Utredaren ska också överväga om förbättrad samhällsinformation före och efter inresan kan ha betydelse i ett förebyggande syfte.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 11 månader (uppdraget redovisas senast 2012-04-30).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg landshövdingen Eva Eriksson till särskild utredare samt experter (bl.a. företrädare för myndigheter och organisationer, akademiker och tjänstemän i Regeringskansliet) (skr. 2011/12:103 s. 151 f.). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

32 Avveckling av Fiskeriverket, dir. 2011:46 (Landsbygdsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 31 maj 2011 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att bl.a. ansvara för avvecklingen av Fiskeriverket. Av direktiven framgår att utredaren ska ha arbetsgivaransvaret för den uppsagda personalen i avvecklingsorganisationen samt hantera övriga avvecklingsfrågor.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår inte av direktiven.

Utredningstid: Ca 15 månader (uppdraget redovisas senast 2012-09-01).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg ämnesrådet Astrid Nensén Uggla till särskild utredare (skr. 2011/12:103 s. 159 f.).[78] Det utsågs inte några sakkunniga och experter.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

33 Skatte- och avgiftsuttag vid användandet av vissa vägar, dir. 2011:47 (Finansdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 9 juni 2011 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att analysera förutsättningarna för och lämna förslag till vilka villkor som bör gälla för riksdagens delegation av föreskriftsrätt till kommuner när det gäller sådan skatt som syftar till att reglera trafikförhållanden i kommunen och som tas ut i form av trängselskatt. Därutöver ska utredaren lämna förslag till hur en sådan delegation kan utformas. Utredaren ska vidare ta fram författningsförslag till uttag av avgifter vid användandet av de nya broarna över Sundsvallsfjärden, Motalaviken och Skurusundet. Dessutom ska utredaren undersöka villkoren för att ta ut trängselskatt och avgift för användandet av väginfrastruktur för fordon som inte är registrerade i Sverige. Förslag ska enligt direktiven lämnas på hur ett skatte- respektive avgiftsuttag för sådana fordon kan utformas. I det sammanhanget ska även utformningen av påminnelse- och sanktionsavgifter vid utebliven betalning analyseras. Av direktiven framgår att utredaren ska ta ställning till hur framtida höjningar av trängselskatten bör utformas och på vilket eller vilka sätt sådana höjningar bör genomföras. I uppdraget ingår även att överväga vilka allmänna förvaltningsdomstolar som ska pröva mål om trängselskatt som första instans. Utredaren ska vidare ta ställning till de författningsändringar som kan aktualiseras och lämna förslag till sådana ändringar.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 15 månader (uppdraget redovisas senast 2012-09-30).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg lagmannen Raymond Grankvist till särskild utredare samt experter (skr. 2011/12:103 s. 133 f.).[79] Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Troligen inte (se ovan – sägs inget i direktiven om parlamentariskt inslag).

34 Vissa frågor kring finansmarknadsstatistiken, dir. 2011:48 (Finansdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 26 maj 2011 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att se över finansmarknadsstatistiken och vilket ansvar Riksbanken, Finansinspektionen och Statistiska centralbyrån (SCB) har i detta avseende enligt författningsreglering och avtal. Av direktiven framgår att utredaren ska analysera hur uppgifterna till statistiken samlas in och hur de överförs mellan myndigheterna. Med utgångspunkt i denna översyn och analys ska utredaren enligt direktiven föreslå en ordning för att på ett effektivt sätt tillgodose de behov som finns av att producera statistik

[78] Titeln på utredaren finns inte i kommittéberättelsen.

[79] Titlarna på ordföranden och experterna finns inte i kommittéberättelsen.

samt tillgodose Riksbankens och Finansinspektionens behov av uppgifter för sin övervakning och tillsyn. Utredaren ska med utgångspunkt i respektive myndighets verksamhet och behov föreslå de författningsändringar som behövs för att möjliggöra en effektiv samverkan mellan myndigheterna och ändamålsenligt förena sekretess och myndigheternas tillgång till uppgifter för sina åligganden. Utredaren bör härvid överväga på vilket sätt uppgifter ursprungligen inhämtade för tillsynsändamål ska kunna bearbetas och utväxlas mellan de berörda myndigheterna utan hinder av sekretess. Av direktiven framgår att utredaren även ska belysa hur en likartad eller gemensam behandling av finansmarknadsstatistiken kan skapa samordningsvinster och andra fördelar för berörda myndigheter och uppgiftslämnare. Dessutom ska utredaren analysera om det finns skäl att flytta ansvaret för den officiella statistiken för finansmarknaden från Finansinspektionen till SCB. Utredaren ska enligt direktiven redovisa avvägningar mellan effektivitets- och integritetsintressen.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 16 månader (uppdraget redovisas senast 2012-10-01).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg justitierådet Marianne Eliason till särskild utredare samt experter (skr. 2011/12:103 s. 133).[80] Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Troligen inte (se ovan – det sägs inget i direktiven om parlamentariskt inslag).

35 Miljöbestämmelser för jordbruksföretag och djurhållning, dir. 2011:49 (Landsbygdsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 9 juni 2011 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att utreda miljöbalkens bestämmelser och bestämmelser utfärdade med stöd av miljöbalken med hänsyn till frågor som rör jordbruksföretag samt djurhållning. Utredaren ska i huvuddrag

- kartlägga vilka bestämmelser som gäller för hanteringen och användningen av stallgödsel och andra biologiska produkter som förekommer i jordbruket eller i djurhållande verksamheter och belysa om överlappningar eller luckor finns i nuvarande regelverk samt föreslå förändringar för en enhetligare hantering av likartade produkter och åtgärder
- göra en analys av om de bestämmelser som särskilt syftar till att reglera olägenheter från jordbruksföretag och djurhållning samt bestämmelser i avfallsförordningen är ändamålsenliga och om lämpligt föreslå författningsändringar
- analysera vilka för- och nackdelar som finns med generella bestämmelser i föreskrifter respektive enskilda villkor i de tillstånd som utfärdas för tillståndspliktiga djuranläggningar och i samband med anmälningsplikt enligt 9 kap. miljöbalken
- undersöka möjligheterna till förenklingar med avseende på prövning av anläggningar för biogasproduktion där stallgödsel och andra biologiska restprodukter från jordbruket eller djurhållande verksamheter är tänkta att användas som substrat samt föreslå eventuella ändringar i nuvarande nationella regelverk

[80] Titlarna på ordföranden och experterna finns inte i kommittéberättelsen.

- utreda behovet av central information om djurhållande verksamheter med tillstånd eller anmälningsplikt och vilka villkor som gäller för dem.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 16 månader (uppdraget redovisas senast 2012-10-31).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg f.d. överdirektören Christina Huhtasaari[81] till särskild utredare samt experter (bl.a. tjänstemän i Regeringskansliet, företrädare för myndigheter, akademiker och domare) (skr. 2011/12:103 s. 160). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

36 Radio och tv i allmänhetens tjänst, dir. 2011:51 (Kulturdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 16 juni 2011 kommittédirektiven, och i direktiven ges en kommitté i uppdrag att analysera förutsättningarna för radio och tv i allmänhetens tjänst och lämna förslag till de förändringar som behöver göras inför nästa tillståndsperiod. Av direktiven framgår att kommittén även ska lämna förslag till eventuella författningsändringar och att uppdraget omfattar frågor om bl.a.

- utformningen av programföretagens uppdrag
- samarbete och konkurrens
- finansieringsformer och ekonomiska ramar
- styrning, reglering och uppföljning
- distribution och digitalisering.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår av direktiven. Enligt direktiven ska en referensgrupp med företrädare för samtliga riksdagspartier knytas till kommittén och hållas informerad om kommitténs arbete.

Utredningstid: Ca 15 månader (uppdraget redovisas senast 2012-09-01).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg lagmannen Martin Holmgren till kommitténs ordförande, ledamöter (företrädare för programbolagen, advokat och akademiker) och experter (samtliga tjänstemän i Regeringskansliet) (skr. 2011/12:103 s. 208 f.). Det utsågs inte några sakkunniga. I kommittéberättelsen finns ingen uppgift om att en referensgrupp har varit knuten till kommittén.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Ja (referensgrupp).

37 En effektiv myndighetsstruktur i fråga om Högskoleverket, Verket för högskoleservice och Internationella programkontoret för utbildningsområdet, dir. 2011:52 (Utbildningsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 9 juni 2011 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att förbereda och lämna förslag till de åtgärder som behövs för att genomföra en ändamålsenlig och effektiv organisering av de verksamheter som för närvarande bedrivs vid Högskoleverket, Verket för högskoleservice (VHS) och Internationella programkontoret för utbildningsområdet (IPK). Vidare ska

[81] Titeln på utredaren finns inte i kommittéberättelsen. Av kommittéberättelsen framgår titlarna på experterna.

utredaren föreslå namn på de nya myndigheterna. Utgångspunkter för utredarens arbete ska enligt direktiven bl.a. vara att

- Högskoleverkets uppdrag ska renodlas så att verkets huvuduppgifter är att svara för kvalitetssäkring och tillsyn
- VHS, IPK och delar av Högskoleverkets verksamhet ska sammanföras till en ny myndighet med ansvar för verksamhet av tydlig service- och samordningskaraktär samt vissa främjandeuppgifter.

Av direktiven framgår att utredaren ska utarbeta de förslag till författningsändringar som behövs för att genomföra förslagen.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 18 månader (uppdraget redovisas senast 2012-12-28).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg f.d. vd:n Birgitta Böhlin till särskild utredare samt experter (samtliga tjänstemän i Regeringskansliet) (skr. 2011/12:103 s. 152). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

38 Utlänningslagen och EES-medborgare, dir. 2011:53 (Justitiedepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 16 juni 2011 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att överväga hur en klarare uppdelning kan åstadkommas mellan de bestämmelser i utlänningslagen (2005:716) respektive utlänningsförordningen (2006:97) som rör EES-medborgare och deras familjemedlemmar och de bestämmelser i lagen respektive förordningen som rör andra utlänningar. Utredaren ska utarbeta nödvändiga författningsförslag.

Genomförande av EU-lagstiftning: Ja

Samråd (inte under egen rubrik): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 15 månader (uppdraget redovisas senast 2012-09-01).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg lagmannen Margareta Åberg samt experter (domare, advokat, tjänstemän i Regeringskansliet, akademiker och företrädare för myndighet) (skr. 201/12:103 s. 48). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

39 Åtgärder för att öka småföretagens it-användning, dir. 2011:54 (Näringsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 22 juni 2011 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att bl.a.

- analysera it-användningen bland småföretag och identifiera hinder mot en ökad användning
- kartlägga befintliga offentliga åtgärder på nationell, regional och lokal nivå med syfte att främja och underlätta it-användningen bland småföretag, samt bedöma åtgärdernas effektivitet
- utifrån kartläggningarna och analyserna utreda och lämna förslag på justeringar i befintliga åtgärder och föreslå eventuellt nya riktade och generella åtgärder som

främjar en ökad it-användning bland småföretag i alla delar av landet i de fall olika slag av marknadsmisslyckanden annars kan konstateras medföra negativa samhällsekonomiska konsekvenser.

Av direktiven framgår att syftet med uppdraget är att stärka småföretagens utveckling och konkurrenskraft genom att undanröja hinder mot en ökad användning av it-lösningar.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 16 månader (uppdraget redovisas senast 2012-10-01).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg vice ordförande Ingemar Fredriksson till särskild utredare samt experter (bl.a. tjänstemän i Regeringskansliet och företrädare för myndigheter, näringsliv och organisationer) (skr. 2011/12:103 s. 200 f.). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

40 Vissa frågor om prissättning, tillgänglighet och marknadsförutsättningar inom läkemedels- och apoteksområdet, dir. 2011:55 (Socialdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 16 juni 2011 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att bl.a. göra en översyn av vissa frågor som rör prissättning, tillgänglighet och marknadsförutsättningar inom läkemedels- och apoteksområdet.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Övrigt): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 22 månader (uppdraget redovisas senast 2013-04-01).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg länsrådet Sofia Wallström till särskild utredare samt experter (bl.a. tjänstemän i Regeringskansliet, företrädare för myndigheter och näringslivet, domare och akademiker) (skr. 2011/12:103 s. 113 f.). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

41 Översyn av möjligheten att ge in nationella patentansökningar på engelska, dir. 2011:56 (Näringsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 30 juni 2011 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att utreda och ta ställning till om det bör införas en möjlighet att ge in, behandla och bevilja nationella patentansökningar med patentbeskrivningen på engelska och endast patentkraven översatta till svenska. Av direktiven framgår att syftet med utredningen ska vara att göra en allsidig bedömning av frågan med hänsyn till näringspolitiska, språkpolitiska och offentligrättsliga aspekter. Om utredaren kommer fram till att en sådan möjlighet bör införas ska enligt direktiven de författningsförslag som behövs i patentlagstiftningen och eventuell annan lagstiftning redovisas.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår inte av direktiven.

Utredningstid: Ca 9 månader (uppdraget redovisas senast 2012-03-15).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg hovrättslagmannen Cecilia Renfors[82] till särskild utredare (skr. 2011/12:103 s. 201). Det utsågs inte några sakkunniga och experter.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

42 Översyn av de statliga insatserna för dammsäkerhet, dir. 2011:57 (Näringsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 22 juni 2011 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att lämna förslag till ett förtydligat regelverk för dammsäkerhet som komplement till de övergripande bestämmelser som finns i bl.a. miljöbalken. Av direktiven framgår att regelverket ska stödja en utveckling av dammsäkerhetsarbetet hos ägarna av dammar, en samordnad beredskap för dammbrott, samt en stärkt tillsyn av dammsäkerheten, särskilt avseende de dammar som i händelse av dammbrott förutom fara för många människors liv och hälsa, skulle kunna förorsaka allvarliga störningar i samhällsviktiga verksamheter. Utredaren ska bl.a.

- lämna förslag till utformning av ett obligatoriskt klassificeringssystem för alla dammanläggningar utifrån de konsekvenser som ett dammbrott skulle kunna orsaka
- lämna förslag till lagstiftning och andra åtgärder som krävs för att möjliggöra en strukturerad rapportering från ägare av dammar till tillsynsmyndigheterna vars omfattning ska anpassas efter vilken kategori dammarna tillhör
- utreda om tillsynsvägledningen för dammsäkerhet och åtgärder för att främja dammsäkerheten i landet sker i tillräcklig omfattning och genom lämplig organisation eller om den bör inordnas i någon annan myndighets organisation.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 12 månader (uppdraget redovisas senast 2012-06-30).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg hovrättsrådet Henrik Löv[83] till särskild utredare samt experter (bl.a. tjänstemän i Regeringskansliet, företrädare för myndigheter och akademiker) (skr. 2011/12:103 s. 201 f.). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

43 Stärkt krisberedskap i det centrala betalningssystemet, dir. 2011:58 (Finansdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 22 juni 2011 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att, med utgångspunkt i en rapport, vidareutveckla och ytterligare konkretisera de förslag som lämnas i rapporten avseende grundläggande säkerhetsnivåer och nationellt samordningsansvar för såväl förebyggande krisberedskapsåtgärder som åtgärder vid en akut kris inom det centrala betalningssystemet. I uppdraget ingår enligt direktiven att ta fram nödvändiga författningsförslag.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

[82] Titeln på utredaren finns inte i kommittéberättelsen.

[83] Titeln på utredaren finns inte i kommittéberättelsen. Av kommittéberättelsen framgår titlarna på experterna.

Samråd: Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 6 månader (uppdraget redovisas senast 2011-12-01).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg f.d. statssekreteraren Åke Pettersson[84] till särskild utredare (skr. 2011/12:103 s. 134 f.). Det utsågs inte några sakkunniga eller experter. Av kommittéberättelsen framgår att en referensgrupp varit knuten till utredningen. Det finns inga uppgifter om en referensgrupp i direktiven (av utredningens betänkande framgår att Finansdepartementet i augusti 2011 utsett en referensgrupp, SOU 2011:78 s. 3).

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Troligen inte (se ovan – i direktiven sägs inget om parlamentariskt inslag).

44 Översyn av de arbetsmarknadspolitiska insatserna för personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga m.m., dir. 2011:59 (Arbetsmarknadsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 22 juni 2011 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att se över de arbetsmarknadspolitiska insatserna för personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga. Av direktiven framgår att utredaren ska lämna ett samlat förslag till hur arbetsmarknadspolitiska insatser bör utformas för att på ett effektivt sätt bidra till att personer med funktionsnedsättning i ökad utsträckning ska kunna få och behålla ett arbete. Därutöver ska utredaren ta ställning till ett antal frågor som rör Samhall AB. Uppdraget omfattar enligt direktiven att föreslå såväl förändringar av nuvarande insatser som eventuella nya insatser. Av direktiven framgår att utgångspunkten för översynen är att insatserna ska komma de personer till del som har störst behov av dem och vara flexibla i relation till individuella behov. Insatserna bör också samverka väl, både sinsemellan och med de generella arbetsmarknadspolitiska insatserna, samt vara kostnadseffektiva och regleras på ett så enkelt och tydligt sätt som möjligt. I utredningsarbetet bör enligt direktiven arbetsgivarnas roll särskilt beaktas, och utredaren ska lämna fullständiga förslag till de författningsändringar som bedöms vara nödvändiga.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 10 månader (uppdraget redovisas senast 2012-04-16).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg f.d. statsrådet Christina Husmark Pehrsson[85] till särskild utredare samt experter (bl.a. tjänstemän i Regeringskansliet och företrädare för myndigheter och organisationer) (skr. 2011/12:103 s. 215 f.). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

45 Vissa tomträtts- och arrendefrågor, dir. 2011:60 (Justitiedepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 22 juni 2011 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att överväga vissa tomträtts- och arrendefrågor. I uppdraget ingår att

[84] Titeln på utredaren finns inte i kommittéberättelsen.

[85] Titeln på utredaren finns inte i kommittéberättelsen. Av kommittéberättelsen framgår titlarna på experterna.

- föreslå enklare regler för hur tomträttsavgälder ska bestämmas
- ta ställning till om en rätt för tomträttshavaren att friköpa fastigheten bör införas och föreslå hur villkor för friköp bör utformas
- föreslå en möjlighet för parterna vid jordbruksarrende att knyta avgiften till resultatet i jordbruket eller till en eller flera resultatanknutna faktorer
- undersöka hur reglerna om avgift för bostadsarrende tillämpas och föreslå de ändringar som kan behövas för att uppnå en rimlig avvägning mellan de intressen som gör sig gällande.

Av direktiven framgår att utredaren ska lämna förslag till de författningsändringar som övervägandena ger anledning till.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Genomförande av uppdraget): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 27 månader (uppdraget redovisas senast 2013-09-30).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg hovrättspresidenten Sten Andersson till särskild utredare, sakkunniga (samtliga tjänstemän i Regeringskansliet) och experter (bl.a. företrädare för myndigheter, tekniskt råd och akademiker) (skr. 2011/12:103 s. 48 f.).

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

46 Översyn av avgiftsstrukturen för hälso- och sjukvård, läkemedel, äldre- och handikappomsorg m.m., dir. 2011:61 (Socialdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 22 juni 2011 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att se över avgiftsstrukturen för hälso- och sjukvård, läkemedel, äldre- och handikappomsorg m.m. Av direktiven framgår att syftet med uppdraget är att åstadkomma en struktur för avgifter och högkostnadsskydd som långsiktigt bidrar till att utveckla kvaliteten och effektiviteten i vården och omsorgen, värnar de grupper som är mest i behov av vård eller omsorg, styr patienten att söka vård på rätt nivå och i rätt tid, stimulerar till förebyggande och tidiga insatser och bidrar till en långsiktigt hållbar finansiering av vården och omsorgen. Utgångspunkten ska enligt direktiven vara att de som har det sämst ställt ekonomiskt eller är mest i behov av vård eller omsorg inte ska behöva avstå från vård och omsorg på grund av höga kostnader, och därför behöver fördelningspolitiska aspekter beaktas. I uppdraget ingår att

- kartlägga och analysera de sammantagna effekterna av befintliga avgiftssystem och högkostnadsskydd samt de nivåer som gäller inom dessa system
- analysera hur avgifterna och högkostnadsskydden kan utformas för att effektivare styra patienter att söka vård på rätt nivå och i rätt tid, för att stimulera till förebyggande och tidiga insatser samt till en rationell användning av olika former av insatser
- utvärdera förutsättningarna för och konsekvenserna av att öka avgiftsuttaget i syfte att stärka vårdens finansiering på längre sikt
- identifiera alternativa utformningar av strukturerna för egenavgifter och högkostnadsskydd samt analysera konsekvenserna av dem på systemnivå och för den enskilde
- analysera hur de administrativa kostnaderna påverkas av olika alternativa utformningar av avgiftsstrukturerna

- analysera fördelningspolitiska aspekter av befintliga avgiftsstrukturer och framtida alternativ
- lämna förslag till hur strukturerna för avgifter och högkostnadsskydd och de nivåer som gäller inom dessa system bör utformas och administreras i framtiden
- lämna de konsekvensbedömningar av förslagen som behövs, särskilt i fråga om de fördelningspolitiska effekterna
- lämna de författningsförslag som uppdraget kan föranleda.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 7 månader (uppdraget redovisas senast 2012-01-15).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg landshövdingen Bo Könberg till särskild utredare, sakkunniga (samtliga tjänstemän i Regeringskansliet) och experter (bl.a. företrädare för myndigheter) (skr. 2011/12:103 s. 115).

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

47 Särskild utredare för översyn av avfallsområdet, dir. 2011:66 (Miljödepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 30 juni 2011 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att göra en allmän översyn av avfallsområdet. Översynen ska enligt direktiven ta sin utgångspunkt i att avfallshanteringen ska ske på ett resurseffektivt och miljömässigt sätt, vara effektiv för samhället och enkel för konsumenter och andra användargrupper. Av direktiven framgår att utredaren ska göra en översyn av avfallsområdet främst när det gäller utformningen av och ansvaret för insamlingen och omhändertagandet av hushållens avfall. Vidare ska utredaren göra en översyn av ansvaret för näringslivets avfall, särskilt avseende hushållsavfall, förpackningar och returpapper. Utifrån detta ska utredaren föreslå hur avfallshanteringen bäst bör utformas. En sådan bedömning ska enligt direktiven göras förutsättningslöst och med möjligheten att pröva såväl nya marknadslösningar som nya administrativa och tekniska lösningar. Utredaren ska även utvärdera styrmedel för att få producenterna att tillverka förpackningar på ett sådant sätt att miljöbelastningen och resursförbrukningen minimeras i ett helhetsperspektiv.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår av direktiven. Enligt direktiven ska utredaren utveckla en bred dialog med bl.a. företrädare för riksdagspartierna.

Utredningstid: Ca 11 månader (uppdraget redovisas senast 2012-06-01).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg departementsrådet Lars Ekecrantz till särskild utredare samt experter (bl.a. företrädare för myndigheter och näringsliv, tjänstemän i Regeringskansliet och akademiker) (skr. 2011/12:103 s. 186 f.). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Ja (dialog med bl.a. företrädare för riksdagspartierna).

48 Regler och villkor för fristående skolor m.m., dir. 2011:68 (Utbildningsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 14 juli 2011 kommittédirektiven, och i direktiven ges en parlamentariskt sammansatt kommitté i uppdrag att utifrån en beskrivning av ägarstrukturen inom skolväsendet

- utreda om det, i fall då Statens skolinspektion riktar allvarlig kritik mot en huvudman för bristande kvalitet i undervisningen och det finns belägg för att ekonomiska uttag ur verksamheten väsentligen har bidragit till bristerna, finns behov av att Skolinspektionen tar hänsyn till detta och, om så bedöms vara fallet, föreslå hur det bör ske
- överväga om Skolinspektionen ska ges en utökad möjlighet att granska huruvida förutsättningarna för godkännandet som huvudman även fortsättningsvis är uppfyllda i det fall en fysisk eller juridisk person får ett väsentligt inflytande i en av Skolinspektionen godkänd fristående skola samt vid behov lämna förslag
- överväga om Statens skolverk och Skolinspektionen kan publicera information om offentliga och fristående skolor på ett mer lättillgängligt sätt så att elever, föräldrar och andra intressenter kan utläsa och jämföra olika skolors kvalitet
- redovisa rättsläget när det gäller avknoppning av kommunal verksamhet på skolområdet och om det bedöms nödvändigt tydliggöra och förenkla regleringen.

Av direktiven framgår att kommittén ska lämna de författningsförslag som behövs.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 16 månader (uppdraget redovisas senast 2012-11-01).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg f.d. statsrådet Lars Leijonborg till kommitténs ordförande, ledamöter (samtliga riksdagsledamöter) och experter (tjänstemän i Regeringskansliet och företrädare för myndighet) (skr. 2011/12:103 s. 153 f.). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Ja

49 En nationell kommitté för hållbar rovdjurspolitik för varg, dir. 2011:70 (Miljödepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 14 juli 2011 kommittédirektiven, och i direktiven ges en kommitté i uppdrag att bistå regeringen i arbetet med att utveckla en hållbar rovdjurspolitik för varg i Sverige. Av direktiven framgår att ledningarna för vissa angivna organisationer ska ges möjlighet att ingå i kommittén.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 24 månader (uppdraget redovisas senast 2013-08-31).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg landshövdingen Peter Egardt[86] till kommitténs ordförande samt experter (bl.a. företrädare för myndigheter och organisationer och landstingsråd) (skr. 2012/13:103 s. 202.). Det utsågs inte några ledamöter och sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Ja

[86] Titeln på utredaren finns inte i kommittéberättelsen.

50 En effektiv Sevesolagstiftning, dir. 2011:72 (Försvarsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 25 augusti 2011 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att se över regleringen av tillståndsgivning och tillsyn för verksamheter som hanterar farliga kemiska ämnen av visst slag och viss mängd, s.k. Sevesoverksamheter. Av direktiven framgår att utredaren särskilt ska beakta frågan om den nuvarande ansvarsfördelningen för sådan tillsyn som tar sin grund i rådets direktiv 96/82/EG av den 9 december 1996 om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga olyckshändelser där farliga ämnen ingår (Seveso II-direktivet) är ändamålsenlig utifrån målet om en effektiv tillsyn och utifrån målsättningen att miljöbalkstillsyn och Sevesotillsyn ska ske samlat. Utredaren ska enligt direktiven lämna förslag till nödvändiga författningsändringar och övriga åtgärder på området. Därutöver ska utredaren analysera om gällande finansieringssystem för Sevesotillsyn är ändamålsenligt och vid behov lämna förslag till ändringar, inklusive författningsändringar. Utredaren ska enligt direktiven granska hur den praktiska samordningen av tillsyn av Sevesoverksamheter utifrån relevanta regelverk, bl.a. Sevesolagen, miljöbalken (1998:808) och lagen (2003:778) om skydd mot olyckor fungerar. Utredaren ska med utgångspunkt från analysen lämna förslag som kan stärka tillsynssamordningen. Vid behov ska förslagen innefatta förslag till författningsändringar.

Genomförande av EU-lagstiftning: Ja delvis

Samråd: Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 10 månader (uppdraget redovisas senast 2012-06-29).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg hovrättsrådet Maj Johansson till särskild utredare samt experter (bl.a. tjänstemän i Regeringskansliet och företrädare för myndigheter) (skr. 2012/13:103 s. 78). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

51 Översyn av vissa frågor i minerallagen, dir. 2011:73 (Näringsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 15 september 2011 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att göra en översyn av vissa bestämmelser i minerallagen (1991:45). Av direktiven framgår att utredningens huvudsakliga syfte är att utveckla regelverket så att markägare, sakägare och kommuner med ökad tydlighet och effektivitet ska få tidig information om vad som avses med en undersökning enligt minerallagen. Utredaren ska vidare kartlägga och analysera behovet av att i vissa fall efterge eller sätta ned avgifterna vid förlängning av undersökningstillstånd.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 7 månader (uppdraget redovisas senast 2012-04-30).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg vd:n Ulf Lundin[87] till särskild utredare (skr. 2011/12:103 s. 202). Det utsågs inte några sakkunniga och experter.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

[87] Titeln på utredaren finns inte i kommittéberättelsen.

52 Den framtida organisationen för prövning av hyres- och arrendetvister, dir. 2011:74 (Justitiedepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 1 september 2011 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att överväga och lämna förslag till den framtida organisationen för prövning av hyres- och arrendetvister. Av direktiven framgår att övervägandena ska ske förutsättningslöst och med målsättningen att skapa en långsiktigt hållbar organisation som kan möta de särskilda krav som prövningen av dessa tvister ställer. Utredaren ska som ett alternativ överväga om den verksamhet som bedrivs i hyres- och arrendenämnderna bör föras över till allmän domstol. Som ett annat alternativ ska utredaren överväga om den administrativa samverkan som finns mellan de fem mindre nämnderna och tingsrätten på respektive ort bör vidareutvecklas och utvidgas till att gälla även de tre största nämnderna, dvs. nämnderna i Stockholm, Malmö och Göteborg. Det står enligt direktiven utredaren fritt att överväga andra alternativ. Oavsett vilken organisatorisk lösning som föreslås ska utredaren även överväga och lämna förslag till en modernisering av den förfaranderegelring som gäller för prövningen av hyres- och arrendetvister.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 16 månader (uppdraget redovisas senast 2012-12-31).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg lagmannen Charlotte Brokelind till särskild utredare samt experter (bl.a. företrädare för myndigheter och organisationer, domare, advokat och tjänsteman i Regeringskansliet) (skr. 2012/13:103 s. 41 f.). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

53 Översyn av regelverket kring tvister i samband med uppsägning, dir. 2011:76 (Arbetsmarknadsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 15 september 2011 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att se över reglerna kring tvister i samband med uppsägning och lämna förslag på hur kostnaderna för arbetsgivare vid sådana tvister ska kunna begränsas. Av direktiven framgår att syftet med de regeländringar som ska föreslås är att nyanställningar ska främjas. I uppdraget ingår bl.a. att

- kartlägga hur tvister som uppstår i samband med att en anställning avslutas hanteras i praktiken och bedöma vilka problem nuvarande regelverk medför
- föreslå åtgärder som minskar arbetsgivarens kostnader vid tvist om uppsägning och leder till ett mer förutsägbart regelsystem
- bedöma vilka konsekvenser de föreslagna åtgärderna får för arbetsgivarens vilja att anställa
- lämna nödvändiga författningsförslag.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 12 månader (uppdraget redovisas senast 2012-09-28).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg professorn Jonas Malmberg[88] till särskild utredare samt experter (tjänsteman i Regeringskansliet och akademiker) (skr. 2012/13:103 s. 41 f.). Det utsågs inte några sakkunniga. I kommittéberättelsen finns även uppgifter om en referensgrupp och dess sammansättning (bl.a. arbetsrättsjurister). I direktiven står inget om en referensgrupp.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

54 Förvaltare av alternativa investeringsfonder, dir. 2011:77 (Finansdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 8 september 2011 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att lämna förslag till hur Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/61/EU av den 8 juni 2011 om förvaltare av alternativa investeringsfonder samt om ändring av direktiv 2003/41/EG och 2009/65/EG och förordningarna (EG) nr 1060/2009 och (EU) nr 1095/2010 ska genomföras i svensk rätt. Därutöver ska utredaren ta fram underlag till och utarbeta lagförslag som bedöms lämpliga för en ändamålsenlig reglering i svensk rätt av alternativa investeringsfonder även i de avseenden som inte omfattas av direktivet om förvaltare av alternativa investeringsfonder.

Genomförande av EU-lagstiftning: Ja i huvudsak

Samråd: Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 12 månader (uppdraget redovisas senast 2012-09-30).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg justitierådet Ann-Christine Lindeblad till särskild utredare samt experter (skr. 2012/13:103 s. 139).[89] Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Troligen inte (se ovan – sägs inget i direktiven om parlamentariskt inslag).

55 Ett samordnat och effektivare statligt upphandlingsstöd, dir. 2011:78 (Social-departementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 8 september 2011 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att utreda hur upphandlingsstödet bör samordnas i syfte att öka kompetens, tillgänglighet, enhetlighet och synlighet gentemot upphandlingsmarknadens aktörer. Av direktiven framgår att det är viktigt att stödet bidrar till att stärka kompetensen såväl hos upphandlande myndigheter eller enheter som hos leverantörer. Detta bör enligt direktiven ske genom att i första hand samordna den upphandlingsstödjande verksamheten inom ramen för en befintlig myndighet. Om ingen befintlig myndighet skulle visa sig lämplig kan utredaren även överväga inrättandet av en ny myndighet. Därutöver ska utredaren bl.a. se över vilka verksamheter som bör samordnas och redovisa såväl de ekonomiska som de personella konsekvenserna av samordningen av berörda myndigheters verksamhet och Miljöstyrningsrådet. Utredaren kan även föreslå andra åtgärder som bidrar till att effektivisera upphandlingsstödet.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Uppdragets genomförande): Framgår av direktiven.

[88] Titeln på utredaren finns inte i kommittéberättelsen.

[89] Titlarna på utredaren och experterna finns inte i kommittéberättelsen.

Utredningstid: Ca 6 månader (uppdraget redovisas senast 2012-03-01).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg nationalekonomen Hans Jeppson[90] till särskild utredare samt experter (bl.a. tjänsteman i Regeringskansliet och företrädare för myndigheter) (skr. 2012/13:103 s. 112 f.). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

56 Utvärdering av reformen En modernare rättegång, dir. 2011:79 (Justitiedepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 8 september 2011 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att utvärdera reformen En modernare rättegång. Av direktiven framgår att syftet med utvärderingen är att, utifrån kraven på en rättssäker, effektiv och ändamålsenlig handläggning av mål och ärenden i allmän domstol undersöka hur reglerna har fungerat i praktiken och om målsättningen med reformen har uppnåtts. I uppdraget ingår att kartlägga och analysera bl.a.

- hur användningen av modern teknik i domstolarna har fallit ut
- hur reglerna som syftar till att göra handläggningen av mål och ärenden mer flexibel har tillämpats
- hur systemet med prövningstillstånd i hovrätt har fallit ut
- hur den förändrade ordningen för bevisupptagning i hovrätt har tillämpats.

Av direktiven framgår att utvärderingen ska omfatta samtliga konsekvenser, bl.a. i kvalitets- , effektivitets-, förtroende- och kostnadshänseende, som reformen har fått för såväl enskilda som det allmänna. Mot bakgrund av utvärderingen ska utredaren enligt direktiven överväga om det finns behov av förändringar i regelverket eller av att vidta andra åtgärder och lämna de förslag som dessa överväganden föranleder.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Uppdragets genomförande): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 12 månader (uppdraget redovisas senast 2012-09-28).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg f.d. lagmannen Karl-Gunnar Ekeberg till särskild utredare samt experter (domare, åklagare, advokat och tjänsteman i Regeringskansliet) (skr. 2012/13:103 s. 42 f.). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

57 Delegation för jämställdhet i arbetslivet, dir. 2011:80 (Arbetsmarknadsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 8 september 2011 kommittédirektiven, och i direktiven ges en delegation i uppdrag att sammanställa och tillgängliggöra kunskap om kvinnors och mäns olika villkor och möjligheter i arbetslivet liksom om de förhållanden som är grunden för dessa skillnader. Av direktiven framgår att delegationen också ska stimulera till debatt om hur jämställdhet i arbetslivet kan främjas och lämna förslag på insatser som kan främja jämställdhet i arbetslivet och minska lönegapet mellan kvinnor och män.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Uppdraget): Framgår av direktiven.

[90] Titeln på utredaren finns inte i kommittéberättelsen. Av kommittéberättelsen framgår titlarna på experterna.

Utredningstid: Ca 36 månader (uppdraget redovisas senast 2014-10-24).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg generaldirektören Mikael Sjöberg[91] till delegationens ordförande samt ledamöter (bl.a. akademiker och företrädare för myndigheter, organisationer och näringslivet) (skr. 2012/13:103 s. 234 f.). Det utsågs inte några sakkunniga och experter.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

58 Ökad valfrihet och individuell anpassning av utbildning i svenska för invandrare, dir. 2011:81 (Utbildningsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 15 september 2011 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att föreslå hur valfrihet och individuell anpassning kan ökas inom utbildning i svenska för invandrare (sfi), bl.a. genom ett system med sfi-peng och genom att den som vill delta i sfi ges möjlighet att välja den anordnare, enskild eller offentlig, som bäst svarar mot de egna behoven. Kommunerna ska dock enligt direktiven behålla ansvaret när det gäller mottagande av studerande. Utredaren ska bl.a.

- föreslå hur ett system med sfi-peng kan utformas
- föreslå ytterligare åtgärder för hur sfi i ett tidigare skede kan bli mer flexibel och individanpassad för att i högre grad kunna kombineras med bl.a. arbete, praktik och yrkesutbildning samt annan vuxenutbildning och högre utbildning
- föreslå åtgärder för hur samverkan mellan och inom kommuner samt mellan huvudmän och andra instanser som t.ex. Arbetsförmedlingen och länsstyrelser kan förbättras när det gäller sfi
- kartlägga i vilken utsträckning Arbetsförmedlingen upphandlar sfi på uppdrag av kommuner och analysera om det finns något som hindrar det
- lämna nödvändiga författningsförslag.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår av direktiven. Av direktiven framgår att utredaren ska utse en referensgrupp för samråd med företrädare för kommuner om de frågor som utredaren ska behandla.

Utredningstid: Ca 12 månader (uppdraget redovisas senast 2012-09-28).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg f.d. statssekreteraren Christer Hallerby till särskild utredare, sakkunniga (samtliga tjänstemän i Regeringskansliet) och experter (bl.a. tjänsteman i Regeringskansliet och företrädare för myndigheter) (skr. 2012/13:103 s. 159 f.). I kommittéberättelsen finns ingen uppgift om referensgruppen.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

59 Kvalitetssäkring av forskning och utveckling vid statliga myndigheter, dir. 2011:83 (Utbildningsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 15 september 2011 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att kartlägga omfattning och inriktning av forskning och utveckling (FoU) som bedrivs vid statliga

[91] Titeln på ordföranden finns inte i kommittéberättelsen. Av kommittéberättelsen framgår titlarna på ledamöterna.

myndigheter. Av direktiven framgår att utredaren bl.a. ska jämföra myndigheternas metoder för kvalitetssäkring av FoU med den kvalitetssäkring som görs av forskningsråden och vissa andra berörda myndigheter och vid behov föreslå förbättrade metoder.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 5 månader (uppdraget redovisas senast 2012-02-29).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg f.d. generaldirektören Per Tegnér till särskild utredare (skr. 2012/13:103 s. 160.). Det utsågs inte några sakkunniga och experter.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

60 Översyn av AP-fondernas regelverk, dir. 2011:84 (Finansdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 29 september 2011 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att utvärdera lagen (2000:192) om allmänna pensionsfonder (AP-fonder) och lagen (2000:193) om Sjätte AP-fonden, med syfte att förbättra förutsättningarna för en kostnadseffektiv förvaltning av pensionssystemets buffertkapital. Med målet att skapa en långsiktigt effektiv förvaltning av buffertkapitalet ska utredaren enligt direktiven bl.a.

- utvärdera Första-Fjärde AP-fondernas uppdrag och placeringsregler, mot bakgrund av vikten av en effektiv styrning, hittillsvarande erfarenheter av fondernas förvaltning och förändrade marknadsmässiga förutsättningar
- undersöka möjliga effektiviseringar av förvaltningen av buffertkapitalet, med beaktande av buffertkapitalets utveckling, risken för maktkoncentration och behovet av riskspridning
- utvärdera Sjätte AP-fondens uppdrag, mål och placeringsregler med utgångspunkt i pensionssystemets behov och Sjätte AP-fondens kompetens.

Av direktiven framgår att utredaren ska föreslå nödvändiga författningsändringar.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 10 månader (uppdraget redovisas senast 2012-08-01).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg Mats Langensjö till särskild utredare samt sakkunniga (skr. 2012/13:103 s. 139 f.).[92] Det utsågs inte några experter.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Troligen inte (se ovan – i direktiven sägs inget om parlamentariskt inslag).

61 Utbildning för barn och ungdomar i samhällsvård samt distansundervisning, dir. 2011:85 (Utbildningsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 29 september 2011 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att klarlägga om regleringen i frågor som rör utbildning för barn och unga vid hem för vård och boende (HVB), särskilda ungdomshem och sjukhus eller annan motsvarande institution behöver förtydligas. Utredaren ska även utreda om distansundervisning i vissa fall bör vara ett

[92] Titlarna på utredaren och de sakkunniga finns inte i kommittéberättelsen.

alternativ till reguljär undervisning för elever i de obligatoriska skolformerna samt gymnasieskolan och gymnasiesärskolan. Utredaren ska bl.a.

- bedöma om det är lämpligt att det i vissa fall bedrivs undervisning vid HVB för barn och unga som är placerade vid hemmen och i så fall bl.a. föreslå vilka krav som ska ställas på sådan undervisning
- analysera den nuvarande regleringen för utbildning vid särskilda ungdomshem och sjukhus eller annan motsvarande institution och, om det bedöms nödvändigt, föreslå hur den bör förtydligas
- ta ställning till om det bör införas en reglering som möjliggör distansundervisning för elever som av medicinska, psykosociala eller andra skäl har behov av att få sådan undervisning under en kortare eller längre period för att inte helt gå miste om undervisning och, om det bedöms lämpligt, föreslå hur detta bör ske
- lämna nödvändiga författningsförslag.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 14 månader (uppdraget redovisas senast 2012-11-15).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg lagmannen Margareta Åberg till särskild utredare samt experter (samtliga tjänstemän i Regeringskansliet) (skr. 2012/13:103 s. 162). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

62 Integritet, effektivitet och öppenhet i en modern e-förvaltning, dir. 2011:86 (Justitiedepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 6 oktober 2011 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att se över den s.k. registerlagstiftningen och vissa därmed sammanhängande frågor i syfte att skapa rättsliga förutsättningar för en mer effektiv e-förvaltning, där såväl den enskildes rätt till personlig integritet som allmänhetens berättigade anspråk på insyn i den offentliga verksamheten tillgodoses. Utredaren ska bl.a.

- överväga om definitionen av begreppet allmän handling i tryckfrihetsförordningen är lämpligt utformad när det gäller sådana uppgifter som en myndighet har tillgång till genom s.k. direktåtkomst hos en annan myndighet eller genom liknande former av elektroniskt utlämnande och, om utredaren anser att definitionen bör ändras, lämna förslag till ändring av denna
- överväga om det finns skäl att i registerförfattningar bibehålla åtskillnaden mellan olika former av elektroniskt utlämnande
- göra en översiktlig inventering av registerförfattningarna och närmare analysera hur dessa fungerar inom tre olika verksamhetsområden
- med beaktande av utvecklingen inom EU och Europarådet utarbeta en generell modell för reglering av registerfrågor och, med modellen som mall, lämna konkreta förslag till registerförfattningar inom de tre verksamhetsområdena
- överväga vilka typer av allmänna handlingar inom de tre verksamhetsområdena som den eller de aktuella myndigheterna ska ha skyldighet att lämna ut elektroniskt och lämna de förslag som dessa överväganden föranleder.

Av direktiven framgår att förslagen ska syfta till att regleringen i tryckfrihetsförordningen och offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) samt registerregleringen tillsammans inom respektive område ska utgöra en tydligare och mer lättillämpad helhet.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Genomförande av uppdraget): Framgår av direktiven. Enligt direktiven ska utredaren i vissa delar samråda med en parlamentarisk referensgrupp.

Utredningstid: Ca 38 månader (uppdraget redovisas senast 2014-12-01).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg justitierådet Henrik Jermsten till särskild utredare, sakkunnig (tjänsteman i Regeringskansliet) och experter (bl.a. tjänstemän i Regeringskansliet, företrädare för myndigheter, akademiker och advokat) (skr. 2012/13:103 s. 43 f.). I kommittéberättelsen finns också uppgifter om den parlamentariska referensgruppen och dess sammansättning.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Ja (referensgrupp).

63 Lärlingsprovanställning – en ny anställningsform med utbildningsinnehåll, dir. 2011:87 (Arbetsmarknadsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 3 november 2011 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att utreda och föreslå lösningar i fråga om en ny anställningsform med utbildningsinnehåll för unga – lärlingsprovanställning. Utredaren ska bl.a.

- utreda vilka arbetsrättsliga regler som bör gälla för anställningsformen
- analysera och lämna förslag på hur utbildningsinnehållet i anställningen ska regleras och kvalitetssäkras
- analysera och ta ställning till vilka möjligheter till kombinationer av en lärlingsprovanställning med andra lärlingsprovanställningar samt andra former av anställningar som bör vara möjliga
- analysera relevanta delar av EU-rätten och Sveriges övriga internationella åtaganden för att säkerställa att de nya reglerna och det sätt på vilket de samverkar med befintliga regler stämmer överens med dessa.

Av direktiven framgår att utredaren ska lämna nödvändiga författningsförslag.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 12 månader (uppdraget redovisas senast 2012-11-30).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg generaldirektören Claes Stråth[93] till särskild utredare samt experter (samtliga tjänstemän i Regeringskansliet) (skr. 2012/13:103 s. 236 f.). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

64 Ökat arbetskraftsdeltagande bland nyanlända utrikes födda kvinnor och anhöriginvandrare, dir. 2011:88 (Arbetsmarknadsdepartementet)

[93] Titeln på utredaren finns inte i kommittéberättelsen. Av kommittéberättelsen framgår titlarna på experterna.

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 13 oktober 2011 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att föreslå åtgärder för att öka arbetskraftsdeltagandet och påskynda etableringen på arbetsmarknaden för nyanlända utrikes födda kvinnor och anhöriginvandrare. Utredaren ska

- utreda vilka åtgärder som behöver vidtas för att åstadkomma ett ökat arbetskraftsdeltagande för nyanlända utrikes födda kvinnor och anhöriginvandrare som inte omfattas av lagen (2010:197) om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare
- analysera vilka ekonomiska incitament som påverkar nyanlända utrikes födda kvinnors och anhöriginvandrares arbetskraftsdeltagande och deltagande i etableringsinsatser
- kartlägga uttaget av föräldrapenning bland nyanlända utrikes födda kvinnor och män
- föreslå åtgärder som ökar möjligheterna för nyanlända utrikes födda kvinnor och män att kombinera föräldraskap med arbete och deltagande i etableringsinsatser
- föreslå åtgärder som säkerställer att nyanlända får en individuellt anpassad etablering som är likvärdig för kvinnor och män.

Av direktiven framgår att egenföretagande ska betraktas som en möjlighet till arbetskraftsdeltagande och att utredaren ska lämna de författningsförslag som behövs.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Uppdragets genomförande): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 12 månader (uppdraget redovisas senast 2012-10-15).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg departementsrådet Elin Landell[94] till särskild utredare samt experter (bl.a. tjänsteman i Regeringskansliet, företrädare för myndigheter och akademiker) (skr. 2012/13:103 s. 235 f.). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

65 Riksbankens finansiella oberoende och balansräkning – översyn efter erfarenheter från den finansiella krisen, dir. 2011:89 (Finansdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 13 oktober 2011 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att göra en översyn av hur erfarenheterna från den finansiella krisen har påverkat synen på Riksbankens balansräkning. Av direktiven framgår att utredaren ska bedöma i vilken omfattning ett tidigare betänkande och remissvaren fortfarande kan ligga till grund för lagstiftning. Därutöver ska utredaren göra de kompletteringar av betänkandet som bedöms nödvändiga mot bakgrund av de samlade erfarenheter som finanskrisen har medfört. För att svara på frågan om hur erfarenheterna från den finansiella krisen har påverkat synen på Riksbankens balansräkning ska utredaren enligt direktiven bl.a. utreda

- hur stor Riksbankens valutareserv bör vara samt hur den bör finansieras
- samordningen mellan Riksbanken och Riksgäldskontoret inklusive omfattningen och räckvidden av Riksbankens tillgång till upplåning hos Riksgäldskontoret i syfte att tillgodose behovet av valutareserv, samt den senares uppgift att biträda

[94] Titeln på utredaren finns inte i kommittéberättelsen. Av kommittéberättelsen framgår titlarna på experterna.

Riksbanken med sådan upplåning sett i relation till uppdraget att säkra statens tillgång till finansiering för andra ändamål
- hur upplåningen till valutareserven bör ske med beaktande av det övergripande målet att tillförsäkra en effektiv upplåning för den svenska staten och att värna de offentliga finanserna, samt att upprätthålla finansiell stabilitet och att skydda Riksbankens självständiga ställning
- vad som är en lämplig storlek på Riksbankens eget kapital.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 10 månader (uppdraget redovisas senast 2012-08-15).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg f.d. statssekreteraren Joakim Stymne till särskild utredare, sakkunniga och experter (skr. 2012/13:103 s. 140 f.).[95]

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Troligen inte (se ovan – i direktiven sägs inget om parlamentariskt inslag).

66 Förändrad hantering av mervärdesskatt vid import av varor, dir. 2011:90 (Finansdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 20 oktober 2011 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att utreda och lämna förslag på hur reglerna om hanteringen av mervärdesskatten vid import kan förändras i syfte att uppnå bl.a. förenklingar för företagen. Av direktiven framgår att utgångspunkten är att mervärdesskatten ska redovisas i skattedeklaration i stället för i tulldeklaration. Därutöver ska utredaren utreda och föreslå andra åtgärder i samma syfte som kan kräva mindre omfattande förändringar. Utredaren ska enligt direktiven analysera och redovisa effekterna samt bedöma lämpligheten av de olika förslagen ur såväl ett företagsperspektiv som ett samhällsekonomiskt perspektiv. Utredaren ska också analysera förslagens effekter på Tullverkets respektive Skatteverkets verksamhet och föreslå de ändringar som kan behöva göras för att genomföra respektive förslag. Dessutom ska utredaren analysera hur förslagen påverkar förfarandereglerna, och om det bedöms nödvändigt ska utredaren föreslå de ändringar av förfarandereglerna som krävs.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår inte av direktiven.

Utredningstid: Ca 15 månader (uppdraget redovisas senast 2013-01-15).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg överdirektören Ted Stahl till särskild utredare samt experter (skr. 2012/13:103 s. 141).[96] Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Troligen inte (se ovan – i direktiven sägs inget om parlamentariskt inslag).

67 Översyn av den kommunala vuxenutbildningen på grundläggande nivå, dir. 2011:92 (Utbildningsdepartementet)

[95] Titlarna på utredaren, de sakkunniga och experterna finns inte i kommittéberättelsen.
[96] Titlarna på utredaren och experterna finns inte i kommittéberättelsen.

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 6 oktober 2011 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att se över den kommunala vuxenutbildningen på grundläggande nivå. Av direktiven framgår att utredaren ska kartlägga i vilken grad utbildningen lever upp till nationellt fastställda mål och syften när det gäller anpassning efter individers behov och förutsättningar samt vid behov föreslå åtgärder för att förbättra utbildningen så att målen och syftena uppfylls. Utredaren ska även bl.a.

- analysera varför så många med hög utbildning studerar inom den kommunala vuxenutbildningen på grundläggande nivå
- analysera och vid behov föreslå åtgärder för att förbättra studie- och yrkesvägledningen och utveckla användningen av den individuella studieplanen för studerande inom all vuxenutbildning
- kartlägga den ekonomiska situationen för studerande på grundläggande nivå
- analysera hur det nuvarande studiemedelssystemet fungerar för studerande på grundläggande nivå och vid behov föreslå förändringar i syfte att förbättra förutsättningarna för de studerande att fullfölja utbildningen
- lämna nödvändiga författningsförslag.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 18 månader (uppdraget redovisas senast 2013-04-02).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg departementsrådet Geoff Erici till särskild utredare samt experter (bl.a. tjänstemän i Regeringskansliet och företrädare för myndigheter (skr. 2012/13:103 s. 161). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

68 Utvärdering av det statliga stödet till folkbildningen, dir. 2011:93 (Utbildningsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 20 oktober 2011 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att utvärdera det statliga stödet till folkbildningen. I uppdraget ingår bl.a. att

- utvärdera och analysera i vilken utsträckning de syften som har beslutats för statsbidraget har uppnåtts
- överväga om de angivna syftena med statsbidraget är relevanta och ändamålsenliga
- vid behov föreslå förändrade syften
- föreslå hur syften och verksamhetsområden för statsbidraget tydligare kan kopplas samman så att uppföljning och utvärdering underlättas
- föreslå hur oberoende utvärderingar kan genomföras för att säkerställa en regelbunden återrapportering till riksdag och regering av den statligt finansierade folkbildningsverksamheten som omfattar såväl kvantitativa som kvalitativa mått
- föreslå en ny modell för utvärderingen som beaktar behovet av mer regelbundna övergripande utvärderingar och behovet av mer djupgående studier inom avgränsade områden
- lämna nödvändiga författningsförslag.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Arbetsformer): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 12 månader (uppdraget redovisas senast 2012-10-31).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg professorn Erik Amnå till särskild utredare samt sakkunniga (samtliga tjänstemän i Regeringskansliet) (skr. 2012/13:103 s. 162 f.). Det utsågs inte några experter.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

69 En modern säkerhetsskyddslag, dir. 2011:94 (Justitiedepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 8 december 2011 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att göra en översyn av säkerhetsskyddslagstiftningen. Av direktiven framgår att syftet med uppdraget främst är att bättre anpassa lagstiftningen till det som krävs för att skydda verksamhet som har betydelse för rikets säkerhet och till de krav det internationella samarbetet ställer. Utredaren ska bl.a.

- analysera vilka verksamheter som är av betydelse för rikets säkerhet eller som behöver skyddas mot terrorism och därför är i behov av säkerhetsskydd
- föreslå hur reglerna om informationssäkerhet, som en del av säkerhetsskyddet, bör vara utformade
- analysera vilka förändringar som kan behövas för att bättre anpassa lagstiftningen till de krav på säkerhetsskydd som ställs i det internationella samarbetet
- analysera hur ett system med säkerhetsklarering kan utformas för svenska förhållanden
- bedöma inom vilka verksamheter registerkontroll till skydd mot terrorism bör få ske
- analysera behovet av förändringar av bestämmelserna om säkerhetsskyddad upphandling
- ta ställning till om kravet på svenskt medborgarskap i säkerhetsskyddslagen bör förändras
- utarbeta nödvändiga författningsförslag.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Arbetsformer): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 28 månader (uppdraget redovisas senast 2014-04-30).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg f.d. justitierådet och ordföranden i Högsta förvaltningsdomstolen Sten Heckscher till särskild utredare, sakkunnig (f.d. generaldirektör) och experter (bl.a. tjänstemän i Regeringskansliet och företrädare för myndigheter) (skr. 2012/13:103 s. 46 f.).

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

70 En förändrad läkarutbildning, dir. 2011:96 (Utbildningsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 20 oktober 2011 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att göra en översyn av den svenska läkarutbildningen och allmäntjänstgöringen som sammantaget leder fram till läkarlegitimation. Utredaren ska enligt direktiven analysera de behov av förändringar som finns, bl.a. när det gäller längd och ansvarsfördelning, och lämna förslag till förbättringar. Utredaren ska också analysera det framtida kompetensbehovet för läkare och föreslå vilka

krav som ska ställas för att få läkarlegitimation. Av direktiven framgår att syftet med översynen är att utbildningen av läkare fram till legitimation ska få en tydlig, samlad uppläggning och bättre stämma överens med vårdens behov. Utredaren ska bl.a.

- föreslå en läkarutbildning som är minst sex år och som inkluderar både teoretiska och praktiska kunskaper och färdigheter
- föreslå vilken kompetens nyutexaminerade läkare ska ha och ta fram en modell för hur kompetensen ska beskrivas
- föreslå anpassade krav för att få legitimation som läkare
- utarbeta de författningsförslag som behövs.

Genomförande av EU-lagstiftning: Ja delvis

Samråd: Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 14 månader (uppdraget redovisas senast 2012-12-31).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg professorn Stefan Lindgren till särskild utredare, sakkunniga (akademiker/läkare) och experter (bl.a. tjänstemän i Regeringskansliet, företrädare för myndigheter och organisationer, läkare och akademiker) (skr. 2012/13:103 s. 163 f.).

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

71 Översyn av valsystemet, dir. 2011:97 (Justitiedepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 27 oktober 2011 kommittédirektiven, och i direktiven ges en parlamentariskt sammansatt kommitté i uppdrag att göra en översyn av delar av valsystemet. Kommittén ska bl.a. överväga om

- reglerna om fördelning av mandat vid val till riksdagen bör ändras
- det bör införas kommunala utjämningsmandat eller om det är möjligt att på andra sätt uppnå en proportionell mandatfördelning i valkretsindelade kommuner
- den fria nomineringsrätten bör inskränkas och om det bör införas krav på offentliga valförberedelser
- det bör införas ett elektroniskt röstningsförfarande vid allmänna val och folkomröstningar
- valkretsindelningen vid val till riksdagen i Västra Götalands län bör ändras
- det bör införas ett starkare skydd för registrerade partibeteckningar och om det bör vara möjligt att ange partisymboler på valsedlarna
- det finns behov av kompletterande bestämmelser eller andra åtgärder för att säkerställa att tillförlitligheten och effektiviteten i valprocessen vid förtidsröstning kan upprätthållas, att otillbörlig påverkan av röstande inte sker och att korrekt avgivna röster kommer med i rösträkningen
- kommuner utanför ett omvalsområde bör vara skyldiga att anordna möjligheter till förtidsröstning
- det finns skäl att ytterligare begränsa kommunernas möjligheter att som val- och röstningslokaler använda lokaler som inte uppfyller tillräckligt höga krav på tillgänglighet
- budets roll vid budröstning bör förtydligas
- bestämmelserna i vallagen (2005:837) och kommunallagen (1991:900) fullt ut är förenliga med unionsrättens krav i fråga om rätten för unionsmedborgare att rösta och vara valbara i kommunala val och val till Europaparlamentet.

Av direktiven framgår att kommittén ska föreslå de grundlagsändringar och andra lagändringar som den finner motiverade.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår av direktiven. I direktiven framhålls att i Sverige har sedan länge en bred politisk enighet eftersträvats i frågor som är av central betydelse för demokratin och parlamentarismens funktionssätt och att kommittén därför ska sträva efter att finna breda lösningar på de frågor av central betydelse för det svenska valsystemet som omfattas av det nu aktuella uppdraget.

Utredningstid: Ca 17 månader (uppdraget redovisas senast 2013-03-15).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg f.d. regeringsrådet Bengt Åke Nilsson till kommitténs ordförande, ledamöter (riksdagsledamöter, f.d. riksdagsledamot och partisekreterare) och experter (bl.a. tjänstemän i Regeringskansliet och företrädare för myndigheter) (skr. 2012/13:103 s. 45 f.). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Ja

72 Tillträde till Europarådets konvention om it-relaterad brottslighet med tilläggsprotokoll, dir. 2011:98 (Justitiedepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 27 oktober 2011 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att analysera behovet av författningsändringar för att Sverige ska kunna tillträda konventionen och tilläggsprotokollet och lämna förslag till de författningsändringar som behövs för att möjliggöra ett svenskt tillträde till instrumenten.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 18 månader (uppdraget redovisas senast 2013-05-02).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg överåklagaren Nils Rekke till särskild utredare samt experter (bl.a. tjänstemän i Regeringskansliet, företrädare för myndigheter och akademiker) (skr. 2012/13:103 s. 44 f.). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

73 Översyn av vissa byggfrågor, dir. 2011:100 (Socialdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 3 november 2011 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att se över vissa byggfrågor i syfte att underlätta byggandet i Sverige. Utredaren ska bl.a.

- kartlägga kommunernas tillämpning av bestämmelserna om tekniska egenskapskrav i plan- och bygglagen, plan- och byggförordningen samt Boverkets byggregler
- analysera vilka effekter tillämpningen av de tekniska egenskapskraven samt kommunernas särkrav har på bl.a. byggkostnaderna och det långsiktiga arbetet med en hållbar samhällsutveckling
- utreda förutsättningarna för att dela upp byggherreansvaret vid bostadsbyggande på olika aktörer i byggprocessen.

Av direktiven framgår att utredaren ska föreslå lämpliga förändringar och i samtliga delar lämna de författningsförslag som behövs. Förslagen ska enligt direktiven säkerställa att föreskrivna krav uppnås på ett samhällsekonomiskt effektivt sätt, och av stor betydelse är också att de bestämmelser som föreslås utformas så att god konkurrens främjas samtidigt som ett hållbart byggande stimuleras.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Arbetsformer): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 12 månader (uppdraget redovisas senast 2012-11-03).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg tekniska rådet Björn Hedlund till särskild utredare, sakkunniga (samtliga tjänstemän i Regeringskansliet) och experter (bl.a. företrädare för myndigheter och näringslivet) (skr. 2012/13:103 s. 113 f.).

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

74 Utredning av verksamhetsform och förutsättningarna för flygtrafiktjänst i Luftfartsverket, dir. 2011:101 (Näringsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 10 november 2011 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att analysera Luftfartsverkets verksamhetsform, organisation och befogenheter. Utredaren ska bl.a.

- analysera Luftfartsverkets möjligheter att inom ramen för nuvarande verksamhetsform och instruktion verka på en konkurrensutsatt marknad inom ramen för den fortsatta konkurrensöppningen av den europeiska marknaden för flygtrafiktjänster, samt klarlägga Luftfartsverkets roll inom flygtrafikledningsområdet och beskriva konsekvenserna för verksamheten om möjligheterna att verka på en konkurrensutsatt marknad begränsas
- beskriva hur de EU-förordningar som reglerar flygtrafiktjänsten, liksom framtida utvidgning i enlighet med de europeiska harmoniseringsmålen och det internationella samarbetet, påverkar förutsättningarna för verksamheten
- analysera och bedöma konsekvenser för den civil-militärt integrerade flygtrafiktjänsten av de olika alternativen och under olika beredskapsgrader och i krig, samt redovisa förslag till en långsiktigt hållbar organisationsstruktur för en fortsatt civil-militärt integrerad flygtrafiktjänst
- vid behov föreslå ändringar av befogenheter av juridisk och/eller finansiell art, liksom överföring av uppgifter och/eller ändrad verksamhetsform utifrån perspektivet att det ska finnas förutsättningar för en fungerande konkurrens för flygtrafiktjänster i Sverige
- belysa de eventuella konflikter som följer av kravet på affärsmässighet i förhållande till andra uppgifter och föreslå sätt att hantera sådana konflikter, bl.a. vilka åtgärder som behövs i fråga om den civil-militärt integrerade flygtrafiktjänsten.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 5 månader (uppdraget redovisas senast 2012-04-15).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg generaldirektören Jonas Bjelfvenstam till särskild utredare samt experter (bl.a. företrädare för myndigheter och

tjänstemän i Regeringskansliet) (skr. 2012/13:103 s. 216 f.). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

75 Stödsystem för hantering av innovationer och immateriella tillgångar vid universitet och högskolor, dir. 2011:102 (Utbildningsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 3 november 2011 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att göra en analys av stödsystem för hantering av innovationer och immateriella tillgångar vid universitet och högskolor. Analysen ska enligt direktiven syfta till att skapa en samlad nationell bild av hur innovationsstödjande verksamheter ser ut vid universitet och högskolor och under vilka förutsättningar lärosäten förvaltar, bevakar och utbyter immateriella tillgångar. Utredaren ska bl.a.

- analysera och redovisa hur och i vilka former innovationsstödjande verksamheter bedrivs vid universitet och högskolor
- analysera och redovisa hur och i vilka former universitet och högskolor hanterar immateriella tillgångar
- lämna förslag på åtgärder som kan förbättra de innovationsstödjande verksamheterna.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 6 månader (uppdraget redovisas senast 2012-05-01).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg universitetsdirektören Curt Karlsson till särskild utredare (skr. 2012/13:103 s. 164 f.). Det utsågs inte några sakkunniga och experter.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

76 Utvidgad frivillig försvarsverksamhet som även omfattar stöd till anhöriga och veteransoldater, dir. 2011:103 (Försvarsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 8 december 2011 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att föreslå hur den frivilliga försvarsverksamheten kan utvidgas till att innefatta verksamhet för anhöriga och veteransoldater. Av direktiven framgår att syftet med uppdraget är att ytterligare förbättra stödet till anhöriga under internationella militära insatser och till personal som tidigare tjänstgjort i internationella militära insatser. Det kan enligt direktiven ske genom att förutsättningarna för organisationer som ger sådant stöd förbättras. Utredaren ska bl.a.

- utreda om och föreslå hur frivillig försvarsverksamhet kan innefatta verksamhet för anhöriga och veteransoldater
- utreda om och föreslå hur organisationer som bedriver sådan verksamhet kan få uppdrag och organisationsstöd inom ramen för den frivilliga försvarsverksamheten
- analysera konsekvenserna för övriga regelsystem om innebörden i frivillig försvarsverksamhet utvecklas
- lämna nödvändiga författningsförslag.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 11 månader (uppdraget redovisas senast 2012-11-01).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg riksdagsledamoten Allan Widman till särskild utredare, sakkunniga (bl.a. tjänstemän i Regeringskansliet) och experter (bl.a. företrädare för myndigheter och organisationer) (skr. 2012/13:103 s. 78 f.).

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

77 Översyn av bestämmelserna om genomförande av detaljplan, dir. 2011:104 (Socialdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 24 november 2011 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att se över reglerna om genomförande av detaljplan. Av direktiven framgår att syftet med uppdraget är att åstadkomma en tydlig, effektiv och transparent plangenomförandelagstiftning som kan vinna acceptans hos kommuner och fastighetsägare samtidigt som den skapar förbättrade förutsättningar för planeringen och byggandet i Sverige. Bestämmelserna – däribland bestämmelserna om gatukostnader och de s.k. exploatörsbestämmelserna – bör enligt direktiven analyseras och redovisas utifrån ett helhetsperspektiv. Därutöver ska utredaren belysa förutsättningarna för och lämpligheten av att genom lagstiftning reglera förfarandet kring och innehållet i exploateringsavtal. Utredaren ska föreslå lämpliga förändringar och lämna de författningsförslag som behövs. De förslag som lämnas ska enligt direktiven vara rättssäkra och säkerställa medborgarinflytande samt leda till ett system som är kostnadseffektivt samtidigt som det stimulerar till en effektiv konkurrens inom bygg- och anläggningssektorn.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Arbetsformer): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 13 månader (uppdraget redovisas senast 2012-12-31).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg generaldirektören Lars Magnusson till särskild utredare, sakkunniga (samtliga tjänstemän i Regeringskansliet) och experter (bl.a. företrädare för myndigheter, organisationer och näringslivet samt akademiker) (skr. 2012/13:103 s. 114 f.).

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

78 Översyn av samhällets alarmeringstjänst, dir. 2011:106 (Försvarsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 1 december 2011 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att se över samhällets alarmeringstjänst. Syftet med översynen är enligt direktiven att säkerställa att alarmeringstjänsten fungerar på ett effektivt, säkert och ändamålsenligt sätt. Av direktiven framgår att utredaren ska kartlägga samhällets alarmeringstjänst samt pröva och föreslå i vilken organisationsform verksamheten ska bedrivas.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 12 månader (uppdraget redovisas senast 2012-12-14).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg f.d. generaldirektören Marie Hafström till särskild utredare (skr. 2012/13:103 s. 79). Det utsågs inte några sakkunniga och experter.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

79 Utveckla hyresrättens förutsättningar, dir. 2011:108 (Socialdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 8 december 2011 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att analysera marknaden för uthyrning av bostäder och lämna underlag för ställningstaganden till hur den kan utvecklas. En viktig utgångspunkt för utredningen är enligt direktiven att villkoren för de olika boende- och upplåtelseformerna ska vara så likvärdiga som möjligt med hänsyn till de olika boende- och upplåtelseformernas skilda förutsättningar. Av direktiven framgår att utbud och efterfrågan inte ska styras av att staten på ett omotiverat sätt gynnar eller missgynnar någon särskild form och att förutsättningarna för att befintliga bostäder utnyttjas effektivt bör förbättras. Utredaren ska bl.a.

- inventera i vilken utsträckning det finns outnyttjade lägenheter som skulle kunna användas som bostad, särskilt i områden med stark efterfrågan på hyresrätter
- peka på sådana förändringar som kan utveckla och förbättra villkoren för att tillhandahålla bostäder för uthyrning och särskilt redovisa vilka förändringar som kan stimulera privatpersoners uthyrning av bostad
- jämföra villkoren för uthyrning av bostäder med villkoren för övriga upplåtelseformer
- lyfta fram sådana skillnader i villkoren som innebär hinder mot långsiktigt väl fungerande bostadsmarknader och hinder mot likvärdig behandling av olika boende- och upplåtelseformer
- peka på sådana förändringar som kan främja långsiktigt goda och förutsägbara villkor så att fler vill bo i hyresrätt och fler vill investera i, äga och förvalta hyresbostäder
- göra en jämförelse med villkoren för uthyrning av bostäder i andra länder i EU och i Norden och redovisa effekterna av de andra ländernas villkor.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Uppdragets genomförande): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 12 månader (uppdraget redovisas senast 2012-12-31).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg analys- och utredningschefen Per-Anders Bergendahl[97] till särskild utredare, sakkunniga (samtliga tjänstemän i Regeringskansliet) och expert (tjänsteman i Regeringskansliet) (skr. 2012/13:103 s. 115).

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

80 Vissa civilrättsliga förvaltningsärenden, dir. 2011:110 (Justitiedepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 15 december 2011 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att analysera och ta ställning till om vissa krav på tillstånd från regeringen på upphovsrättsområdet helt eller

[97] Titeln på utredaren framgår inte av kommittéberättelsen. I kommittéberättelsen framgår titlarna på de sakkunniga och experterna.

delvis kan avskaffas. Om utredaren kommer fram till att det i något eller några fall fortfarande finns behov av tillstånd, ska utredaren enligt direktiven föreslå att ärendena flyttas över från regeringen till en eller flera myndigheter. Därutöver ska utredaren föreslå en överflyttning av vissa beslut om medling på upphovsrättsområdet från regeringen till en myndighet. I uppdraget ingår att överväga om det finns anledning att precisera förutsättningarna för tillstånd och för medling samt om det i vissa fall behövs ytterligare kontrollmöjligheter. Dessutom ska utredaren föreslå att överprövningen av vissa associationsrättsliga dispensärenden flyttas från regeringen till allmän förvaltningsdomstol. I uppdraget ingår enligt direktiven att analysera vilka de materiella kriterierna för dispens bör vara.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Arbetets bedrivande): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 14 månader (uppdraget redovisas senast 2013-02-01).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg hovrättspresidenten Lennart Svensäter till särskild utredare, sakkunniga (samtliga tjänstemän i Regeringskansliet) och experter (bl.a. företrädare för myndigheter, organisationer och näringslivet, advokater och akademiker) (skr. 2012/13:103 s. 47).

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

81 Förbättrad tillgång till personuppgifter inom och mellan hälso- och sjukvården och socialtjänsten m.m., dir. 2011:111 (Socialdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 15 december 2011 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att utreda och lämna förslag till en mer sammanhållen och ändamålsenlig informationshantering inom och mellan hälso- och sjukvården och socialtjänsten. Utredaren ska bl.a.

- efter en avvägning mellan verksamheternas behov av information och skyddet för den enskildes personliga integritet, kartlägga vilken typ av information som bedöms vara nödvändig att behandla genom t.ex. utlämnande genom direktåtkomst
- identifiera nödvändiga förutsättningar för en ändamålsenlig och mer sammanhållen informationshantering inom och mellan hälso- och sjukvården och socialtjänsten samt vilka hinder (juridiska, tekniska etc.) för en sådan informationshantering som finns och i förekommande fall i vilka lagar dessa hinder finns
- med utgångspunkt från kartläggningen och de identifierade förutsättningarna och hindren föreslå sådana lagstiftningsåtgärder som medger att behörig personal och beslutsfattare inom hälso- och sjukvården och socialtjänsten får ha tillgång till nödvändiga uppgifter för den aktuella behandlingen inom eller över både organisatoriska och nationella gränser.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 24 månader (uppdraget slutredovisas senast 2013-12-01).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg hälso- och sjukvårdsdirektören Lena Lundgren till särskild utredare, sakkunniga (bl.a. tjänstemän i Regeringskansliet) och experter (bl.a. företrädare för myndigheter, jurister och läkare) (skr. 2012/13:103 s. 115 f.).

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

82 Översyn av det statliga stödet till dagspressen, dir. 2011:112 (Kulturdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 15 december 2011 kommittédirektiven, och i direktiven ges en parlamentarisk kommitté i uppdrag att göra en översyn av det statliga stödet till dagspressen utifrån en bred genomlysning av konkurrensförutsättningarna på mediemarknaden och behoven av stöd till dagspressen. Av direktiven framgår att bedömningen ska göras med utgångspunkt i en analys av stödets samlade effekter på det utbud som erbjuds konsumenterna från såväl tidningssektorn som andra delar av mediemarknaden. Utifrån denna översyn ska kommittén enligt direktiven lämna förslag till hur ett framtida stödsystem kan utformas. Därutöver får kommittén lämna förslag till andra kostnadseffektiva insatser för dagspressen, såsom regelförenkling eller åtgärder för bättre samordning av distribution. Om det är relevant med utgångspunkt i de förslag som lämnats, ska kommittén även lämna förslag på en förändrad myndighetsorganisation.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 20 månader (uppdraget redovisas senast 2013-08-31).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg professorn Hans-Gunnar Axberger till kommitténs ordförande, ledamöter (bl.a. riksdagsledamöter, politisk sekreterare, f.d. vd och akademiker), sakkunnig (tjänsteman i Regeringskansliet) och experter (bl.a. tjänstemän i Regeringskansliet, företrädare för myndigheter och akademiker) (skr. 2012/13:103 s. 228 f.).

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Ja

83 Kommittén Svenska Unescorådet, dir. 2011:115 (Utbildningsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 22 december 2011 kommittédirektiven, och i direktiven ges en kommitté i uppdrag att vara Sveriges nationalkommission till Unesco enligt artikel VII i Unescos konstitution. Av direktiven framgår att kommittén ska uppfylla de krav på nationalkommission som anges i konstitutionen, bl.a. genom att vara en nationell rådgivande och sakkunnig myndighet som bistår regeringen med att samordna svensk Unescopolitik och de nationella organen inom Unescos område.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår inte av direktiven.

Utredningstid: Ca 24 månader (uppdraget redovisas senast 2013-12-31).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg f.d. statsrådet och riksdagsledamoten Inger Davidsson till kommitténs ordförande, vice ordförande (forskningsledare) och ledamöter (bl.a. företrädare för myndigheter och organisationer, riksdagsledamöter och akademiker) (skr. 2012/13:103 s. 165 f.). Det utsågs inte några sakkunniga och experter.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Ja

84 Genomförande av EU-direktivet om rätt till tolkning och översättning vid straffrättsliga förfaranden, dir. 2011:118 (Justitiedepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 22 december 2011 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att ta ställning till hur EU-direktivet om rätt till tolkning och översättning vid straffrättsliga förfaranden ska genomföras i svensk rätt. Av direktiven framgår att i uppdraget ingår att analysera hur svensk rätt förhåller sig till direktivet samt bedöma behovet av författningsändringar och andra åtgärder och att utredaren ska föreslå de författningsändringar och andra åtgärder som behövs för att genomföra direktivet.

Genomförande av EU-lagstiftning: Ja

Samråd (under rubriken Uppdraget): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 7 månader (uppdraget redovisas senast 2012-07-31).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg rådmannen Bertil Sundin till särskild utredare samt experter (bl.a. företrädare för myndigheter, åklagare, advokat och tjänsteman i Regeringskansliet) (skr. 2012/13:103 s. 48). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

85 Översyn av vissa frågor i anslutning till lagen om näringsförbud, dir. 2011:120 (Näringsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 22 december 2011 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att se över vissa frågor i anslutning till lagen (1986:436) om näringsförbud och tillsynen av denna. Syftet med översynen är enligt direktiven att stärka och modernisera vissa delar av lagstiftningen. Utredaren ska även utreda hur effektiviteten vid tillsynen enligt lagen kan förbättras. Utredaren ska bl.a.

- utreda förutsättningarna för att införa en uttrycklig bestämmelse om att näringsförbud kan meddelas den som är företrädare för utländska filialer, stiftelser och ideella föreningar
- analysera meddelande av näringsförbud i förhållande till principen om att ingen ska bli lagförd eller straffad två gånger för samma sak
- undersöka förutsättningarna för att införa en skyldighet för revisorer att anmäla upptäckta överträdelser av näringsförbud
- utreda om den som har meddelats näringsförbud ska kunna vara särskild delgivningsmottagare
- överväga om det finns skäl att låta uppgifter om meddelade näringsförbud som löpt ut ligga kvar i näringsförbudsregistret under viss tid
- göra en översyn av effektiviteten i tillsynen.

Av direktiven framgår att utredaren ska lämna de förslag till författningsändringar som övervägandena ger anledning till.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 12 månader (uppdraget redovisas senast 2012-12-21).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg hovrättspresidenten Sten Andersson[98] till särskild utredare samt experter (bl.a. företrädare för myndigheter, åklagare och tjänstemän i Regeringskansliet) (skr. 2012/13:103 s. 217 f.). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

86 Tillgång till läkemedel och annan hälso- och sjukvårdsmateriel vid allvarliga händelser och kriser m.m., dir. 2011:121 (Socialdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 22 december 2011 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att se över ordningen för att säkerställa att det finns tillgång till läkemedel och annan hälso- och sjukvårdsmateriel vid allvarliga händelser och kriser. Av direktiven framgår att syftet med uppdraget är att se över behoven av och inriktningen på åtgärder som är nödvändiga att vidta vid allvarliga krissituationer, att föreslå en långsiktig och tydlig ordning för dessa insatser, att säkerställa att det finns ett ändamålsenligt regelverk för att kunna vidta dessa åtgärder och att det finns ett system som fungerar som helhet. Särskild vikt ska enligt direktiven läggas vid allvarliga hälsohot, såsom influensapandemier. I uppdraget ingår även att se över behoven av en mer flexibel smittskyddslagstiftning vid allvarliga hälsohot med konsekvenser för samhället. I uppdraget ingår bl.a. att

- kartlägga och analysera behoven av insatser för att säkerställa tillgången till läkemedel och annan hälso- och sjukvårdsmateriel som är nödvändig vid allvarliga händelser och kriser
- kartlägga och analysera behoven av och ändamålsenligheten hos den beredskapslagring som sker i Socialstyrelsens respektive landstingens regi
- pröva om dagens gränslinjer mellan beredskapslagring och vanlig försörjning av läkemedel och hälso- och sjukvårdsmateriel är ändamålsenlig
- identifiera och pröva ändamålsenligheten hos alternativa modeller för att säkra tillgången till läkemedel och annan hälso- och sjukvårdsmateriel
- pröva om det finns skäl att förtydliga statens, landstingens och privata aktörers ansvar att säkra tillgången till nödvändiga läkemedel eller annan hälso- och sjukvårdsmateriel vid allvarliga hälsohot och andra kriser
- kartlägga och analysera vilken inriktning som samhällets insatser bör ha för att säkerställa tillgång till läkemedel och annan hälso- och sjukvårdsmateriel samt utifrån vilka utgångspunkter som denna inriktning bör fastställas
- pröva om delar av nuvarande beredskapslager vid Socialstyrelsen bör avvecklas och hur detta i så fall bör ske
- kartlägga och analysera om befintliga författningar som reglerar användning av läkemedel och hälso- och sjukvårdsmateriel som beredskapslagras alternativt på annat sätt tillhandahålls vid allvarliga händelser och kriser är ändamålsenliga och vid behov lämna förslag till ändringar
- lämna de författningsförslag som uppdraget fordrar.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 18 månader (uppdraget redovisas senast 2013-06-01).

[98] Titeln på utredaren framgår inte av kommittéberättelsen. I kommittéberättelsen framgår titlarna på experterna.

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg generaldirektören Eva Andersson till särskild utredare, sakkunniga (samtliga tjänstemän i Regeringskansliet) och experter (bl.a. företrädare för myndigheter, landshövding och läkare) (skr. 2012/13:103 s. 117 f.).

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

87 Modernisering av studiehjälpen och anpassning av studiestödet till nya studerandegrupper, dir. 2011:122 (Utbildningsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 22 december 2011 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att föreslå hur studiehjälpen kan effektiviseras, moderniseras och renodlas och hur den grupp som studerar med aktivitetsersättning eller förlängt barnbidrag ska kunna få ersättning från studiestödssystemet. Utredaren ska bl.a.

- föreslå hur studiehjälpens utbildningspolitiska respektive familjeekonomiska syften kan renodlas
- lämna förslag på hur studiehjälpssystemet ska vara utformat
- kartlägga och analysera hur andra länders stöd motsvarande den svenska studiehjälpen klassificeras EU-rättsligt
- föreslå hur de som omfattas av rätt till aktivitetsersättning vid förlängd skolgång eller förlängt barnbidrag i stället kan få ersättning från studiestödssystemet och ta reda på vilka konsekvenser det får för de studerandes ekonomiska situation och för statens budget
- lämna nödvändiga författningsförslag.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 18 månader (uppdraget redovisas senast 2013-06-30).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg f.d. departementsrådet Anders Franzén till särskild utredare, sakkunniga (samtliga tjänstemän i Regeringskansliet) och experter (bl.a. företrädare för myndigheter) (skr. 2012/13:103 s. 166 f.).

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

2015

1 En reviderad insolvensförordning, dir. 2015:4 (Justitiedepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 22 januari 2015 om kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att

- analysera innebörden av den reviderade insolvensförordningen från ett svenskt perspektiv och föreslå de kompletterande författningsändringar och andra åtgärder som revideringen ger anledning till
- med utgångspunkt från en rapport överväga behovet av gemensamma bestämmelser om gränsöverskridande nordiska skuldsaneringsförfaranden.

Genomförande av EU-lagstiftning: Ja i huvudsak

Samråd (under rubriken Arbetets bedrivande): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 14 månader (uppdraget redovisas senast 2016-03-01).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg stf. generaldirektören Jonas Bäckstrand till särskild utredare, sakkunniga (samtliga tjänstemän i Regeringskansliet) och experter (advokat, domare och företrädare för myndighet) (skr. 2016/17:103 s. 33 f.).

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

2 Nationell samordnare för arbetet med utsatta EES-medborgare som vistas tillfälligt i Sverige, dir. 2015:9 (Socialdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 29 januari 2015 om kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare (nationell samordnare) i uppdrag att stödja det arbete som utförs av myndigheter, kommuner, landsting och organisationer som möter utsatta EES-medborgare som vistas tillfälligt i Sverige, dvs. under högst tre månader, och som inte har uppehållsrätt. Av direktiven framgår att i samordnarens uppdrag ingår bl.a. att främja erfarenhetsutbyte och samverkan mellan berörda aktörer som inom sina respektive ansvarsområden kommer i kontakt med dessa människor, främja kontakter mellan aktörer i Sverige och aktörer i de utsatta EES-medborgarnas hemländer och sprida kunskap om EES-medborgarnas rättigheter när de vistas tillfälligt i Sverige utan uppehållsrätt. Syftet med uppdraget är enligt direktiven att ge aktörerna stöd i deras arbete med att skapa långsiktigt hållbara förutsättningar för samverkan. I direktiven framhålls att genom en förbättrad samverkan kan det tillfälliga stödet till dessa personer utformas på ett ändamålsenligt sätt.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 13 månader (uppdraget redovisas senast 2016-02-01).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg f.d. statssekreteraren Martin Valfridsson till särskild utredare (skr. 2016/17:103 s. 104). Det utsågs inte några sakkunniga och experter (skr. 2016/17:103 s. 104).

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

3 Utveckling av innovations- och entreprenörskapsklimatet, dir. 2015:10 (Näringsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 5 februari 2015 kommittédirektiven. I direktiven framhålls att för att säkerställa att villkoren för entreprenörskap och innovationer i Sverige är ändamålsenliga, effektiva och fortsatt internationellt konkurrenskraftiga bör en översyn göras av såväl regelverk som de innovations- och entreprenörskapsfrämjande insatserna, samt möjligheter till ökad samverkan. Därför ges i direktiven en särskild utredare i uppdrag att identifiera hinder och möjligheter samt lämna förslag på åtgärder, för att förbättra och utveckla innovations- och entreprenörskapsklimatet i Sverige. Utredaren ska bl.a.

- göra en översyn av hur centrala ramvillkor påverkar förutsättningarna för entreprenörskap, innovation och omställningsförmåga och vid behov lämna förslag på förbättringar av ramvillkoren
- redogöra för hur beskattningen av entreprenörer och ägare av företag är utformad i ett urval av viktiga konkurrentländer
- göra en översyn av vissa regler för företagsrekonstruktion och lämna de förslag till författningsändringar som behövs

- se över, analysera och lämna förslag på hur det svenska innovations- och företagsfrämjande stödet kan samordnas och effektiviseras, med särskilt fokus på tillväxt i företag inklusive internationalisering
- utreda hur man inom ramen för befintliga strukturer kan öka möjligheterna till samverkan mellan universitet och högskolor, institut, offentlig sektor i övrigt och näringsliv och öka nyttiggörandet av forskningsbaserad kunskap
- analysera hur matchning mellan idéer och entreprenörer möjliggörs, hur licensiering används som ett sätt att kommersialisera vid universitet, högskolor och institut gentemot näringslivet, samt mot bakgrund av analysen lämna förslag på hur detta ytterligare kan förbättras
- analysera hinder för rörlighet mellan olika sektorer och anställningsformer och mot bakgrund av analysen ge förslag på hur systemen effektivare kan stödja rörlighet
- analysera och lämna förslag på hur man kan förbättra möjligheterna att utveckla lösningar på samhällsutmaningar genom innovation och entreprenörskap
- analysera och lämna förslag på hur utvecklingen av affärsmodeller inom cirkulär ekonomi kan underlättas, för att underlätta för innovationer som bidrar till en hållbar utveckling.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår av direktiven. Av direktiven framgår att en referensgrupp ska knytas till utredaren.

Utredningstid: Ca 20 månader (uppdraget redovisas senast 2016-10-15).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg professorn Pontus Braunerhjelm[99] till särskild utredare samt experter (bl.a. tjänstemän i Regeringskansliet och företrädare för myndigheter, organisationer och näringslivet, advokater och akademiker) (skr. 2016/17:103 s. 203 f.). Det utsågs inte några sakkunniga. I kommittéberättelsen finns inte någon uppgift om referensgruppen.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

4 Statliga finansieringsinsatser, dir. 2015:21 (Näringsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 26 februari 2015 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att kartlägga behovet av statliga marknadskompletterande finansieringsinsatser riktade till små och medelstora företag. Därutöver ska utredaren lämna förslag på hur dagens insatser kan bli mer effektiva och ändamålsenliga samt vid behov lämna förslag på förändringar av insatsernas inriktning och utformning och, om så bedöms lämpligt, på strukturella förändringar nödvändiga för förslagens genomförande. Det framgår av direktiven att utredaren ska fokusera på kartläggning av utbud och efterfrågan på finansiering till nya, små och medelstora företag och att eventuella finansieringsgap ska analyseras och behov av marknadskompletterande finansieringsinsatser specificeras. Enligt direktiven ska utredaren

- kartlägga utbud och efterfrågan av finansiering för nya, små och medelstora företag samt förändringar under de senaste åren
- analysera hur väl de statliga finansieringsinsatserna möter de finansieringsbehov som den privata marknaden inte tillgodoser

[99] Titeln på utredaren framgår inte av kommittéberättelsen.

- analysera ramvillkorens betydelse för företagens möjligheter att få finansiering, särskilt med beaktande av förändringar som genomförts de senaste åren
- kartlägga instrument och metoder för riskdelning och samverkan mellan offentligt och privat kapital

Av direktiven framgår att om utredaren kommer till slutsatsen att nya insatser eller förändringar av befintliga insatser för att stödja finansieringen av nya, små och medelstora företag är motiverade, ska utredaren föreslå hur de ska utformas.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår av direktiven. Av direktiven framgår att en referensgrupp ska sammankallas bestående av de offentliga finansieringsaktörerna.

Utredningstid: Ca 4 månader (uppdraget redovisas senast 2015-06-15).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg teknologie doktorn Hans Rydstad till särskild utredare (skr. 2015/16:103 s. 230).[100] Det utsågs inte några sakkunniga och experter. I kommittéberättelsen finns det inte någon uppgift om referensgruppen.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

5 Ett nytt regelverk för offentlig finansiering av privat utförda välfärdstjänster, dir. 2015:22 (Finansdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 5 mars 2015 kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att utreda förutsättningarna för och föreslå hur den offentliga finansieringen av privat utförda välfärdstjänster bör regleras. Av direktiven framgår att syftet med uppdraget är att säkerställa dels att offentliga medel används till just den verksamhet de är avsedda för och på ett sådant sätt att de kommer brukarna till godo, dels att eventuella överskott som huvudregel ska återföras till den verksamhet där de uppstått. Utredaren ska enligt direktiven föreslå hur offentlig finansiering av privat utförda välfärdstjänster kan utformas så att den säkrar likvärdighet, kvalitet, samhällsekonomisk effektivitet, behovsstyrning och öppenhet.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Arbetsformer och samråd: Framgår av direktiven. Av direktiven framgår att en referensgrupp bestående av experter inom berörda verksamhetsområden ska utses.

Utredningstid: Ca 20 månader (uppdraget redovisas senast 2016-11-01).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg f.d. kommunalrådet Ilmar Reepalu till särskild utredare, sakkunniga och experter (skr. 2016/17:103 s. 129 f.).[101] I kommittéberättelsen finns ingen uppgift om referensgruppen.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Troligen inte (se ovan – i direktiven sägs inget om parlamentariskt inslag).

6 Översyn av energipolitiken, dir. 2015:25 (Miljö- och energidepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 5 mars 2015 om kommittédirektiven, och i direktiven ges en parlamentariskt sammansatt kommitté

[100] Titeln på utredaren framgår inte av kommittéberättelsen.

[101] Titlarna på utredaren, de sakkunniga och experterna framgår inte av kommittéberättelsen.

(kommission) i uppdrag att lämna underlag till en bred politisk överenskommelse om den långsiktiga energipolitiken. Av direktiven framgår att särskild tonvikt ska läggas på den framtida försörjningen av el. I direktiven finns ingen uppgift om att kommissionens arbete ska ledas av en ordförande.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 22 månader (uppdraget redovisas senast 2017-01-01).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg ledamöter (riksdagsledamöter) (skr. 2015/16:103 s. 204). Det utsågs inte några sakkunniga och experter. I kommittéberättelsen finns inte heller uppgift om att någon utsetts till kommissionens ordförande.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Ja

7 En mediepolitik för framtiden, dir. 2015:26 (Kulturdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 5 mars 2015 om kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att analysera behovet av nya mediepolitiska insatser när presstödet i dess nuvarande form upphör. Av direktiven framgår att en utgångspunkt för analysen ska vara de demokratiska utmaningar som följer av medieutvecklingen och den förändrade medieanvändningen. Allmänhetens behov av allsidig information och individens möjlighet att vara demokratiskt delaktig oberoende av bostadsort ska enligt direktiven stå i fokus. Med utgångspunkt i analysen ska utredaren lämna förslag till utformning av nya mediepolitiska verktyg. Av direktiven framgår att förslagen bör syfta till att främja möjligheterna för allmänheten att ta del av journalistik som präglas av mångfald, allsidig nyhetsförmedling, kvalitet och fördjupning, oavsett var i Sverige man bor.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår av direktiven. Av direktiven framgår att en referensgrupp med företrädare för riksdagens partier ska knytas till utredningen.

Utredningstid: Ca 13 månader (uppdraget redovisas senast 2016-04-30).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg vd:n Anette Novak till särskild utredare samt experter (samtliga tjänstemän i Regeringskansliet) (skr. 2015/16:103 s. 246). Det utsågs inte några sakkunniga. I kommittéberättelsen finns inte någon uppgift om referensgruppen.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Ja (referensgrupp).

8 En förändrad polisutbildning, dir. 2015:29 (Justitiedepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 19 mars 2015 om kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att lämna förslag till hur den grundläggande utbildningen till polisman kan omformas till en högskoleutbildning. Av direktiven framgår att syftet med reformen är att säkerställa att Polismyndigheten har den kompetens som krävs för att utföra sitt uppdrag i ett alltmer komplext samhälle. Det framhålls i direktiven att för att stärka polisens förmåga att bekämpa en brottslighet som ständigt finner nya former krävs en polisutbildning med tydlig förankring i vetenskap och beprövad erfarenhet. Enligt direktiven ska utredaren bl.a.

- föreslå hur polisutbildningen kan omformas till en ändamålsenlig högskoleutbildning
- utforma förslag till en examensbeskrivning för den föreslagna utbildningen
- klargöra hur vetenskaplig grund ska kunna säkerställas i utbildningen
- utarbeta nödvändiga författningsförslag.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår av direktiven. Enligt direktiven ska utredaren biträdas av en referensgrupp med företrädare för riksdagspartierna.

Utredningstid: Ca 13 månader (uppdraget redovisas senast 2016-04-15).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg lagmannen Petra Lundh till särskild utredare samt experter (bl.a. tjänstemän i Regeringskansliet och företrädare för myndigheter) (skr. 2015/16:103 s. 56 f.). Det utsågs inte några sakkunniga. I kommittéberättelsen finns uppgifter om referensgruppen och dess sammansättning.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Ja (utredaren biträdas av en referensgrupp med företrädare för riksdagspartierna).

9 En attraktiv gymnasieutbildning för alla, dir. 2015:31 (Utbildningsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 19 mars 2015 om kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att analysera och föreslå åtgärder för att alla ungdomar ska påbörja och fullfölja en gymnasieutbildning och därmed få de kunskaper som behövs såväl i arbetslivet som för fortsatta studier. Därutöver ska utredaren utreda och lämna förslag som innebär att de nationella programmen i gymnasieskolan vidareutvecklas och ger en bred gemensam kunskapsbas. Utredaren ska bl.a.

- se över bestämmelserna om stödåtgärder i gymnasieskolan
- analysera och föreslå hur elevens rättighet att läsa de kurser som leder till grundläggande behörighet till högskolan kan stärkas
- analysera och föreslå hur alla nationella program i gymnasieskolan kan innefatta ett estetiskt ämne
- analysera om det finns anledning att göra justeringar av det nationella utbudet av program och inriktningar i gymnasieskolan, och i så fall föreslå sådana justeringar.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår av direktiven. Av direktiven framgår att utredaren ska arbeta i dialog med en parlamentarisk referensgrupp.

Utredningstid: Ca 15 månader (uppdraget redovisas senast 2016-06-30).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg överdirektören Helén Ängmo till särskild utredare, sakkunniga (samtliga tjänstemän i Regeringskansliet) och experter (tjänstemän i Regeringskansliet och företrädare för myndigheter) (skr. 2015/16:103 s. 174 f.).[102] I kommittéberättelsen finns ingen uppgift om referensgruppen.

[102] Titeln på utredaren finns inte i kommittéberättelsen. Av kommittéberättelsen framgår titlarna på de sakkunniga och experterna.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Ja (referensgrupp).

10 Höjd kunskapsnivå och ökad likvärdighet i svensk skola, dir. 2015:35 (Utbildningsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 1 april 2015 om kommittédirektiven, och i direktiven ges en kommitté (skolkommission) i uppdrag att lämna förslag som syftar till höjda kunskapsresultat, förbättrad kvalitet i undervisningen och en ökad likvärdighet i skolan. Av direktiven framgår att förslagen ska fokusera på förskoleklassen, grundskolan, och gymnasieskolan och bl.a. utgå från OECD:s slutliga rekommendationer från den tematiska granskningen av svensk skola. Kommissionen ska bl.a.

- analysera orsakerna till de fallande kunskapsresultaten och redovisa en samlad problembild och utifrån denna föreslå nationella målsättningar
- lämna förslag till en långsiktig plan med utvecklingsområden som utgår från de nationella målsättningarna för ett sammanhållet skolsystem
- lämna samhällsekonomiskt och budgetmässigt effektiva förslag inom de identifierade utvecklingsområdena och en tidsplan för genomförandet
- analysera och redovisa alternativa ambitionsnivåer för förslagen
- föreslå nödvändiga författningsändringar.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår av direktiven. Av direktiven framgår att kommittén ska arbeta i dialog med en parlamentariskt sammansatt referensgrupp.

Utredningstid: Ca 21 månader (uppdraget redovisas senast 2017-01-13).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg generaldirektören Anna Ekström till kommissionens ordförande, ledamöter (bl.a. företrädare för myndigheter och organisationer, kommunalråd och akademiker) och experter (huvudsakligen tjänstemän i Regeringskansliet) (skr. 2015/16:103 s. 176 f.). Det utsågs inte några sakkunniga. I kommittéberättelsen finns ingen uppgift om referensgruppen.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Ja (ledamot och referensgrupp).

11 Översyn av de nationella proven för grund- och gymnasieskolan, dir. 2015:36 (Utbildningsdepartementet).

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 1 april 2015 om kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att göra en översyn av de nationella proven för grund- och gymnasieskolan. Syftet med uppdraget är enligt direktiven att åstadkomma ett effektivare och tillförlitligare nationellt sammanhållet system för bedömning, uppföljning och utvärdering av elevers kunskaper med minskad administrativ börda för lärare. Utredaren ska bl.a.

- se över de nationella provens syften, funktion och omfattning
- föreslå ett system för löpande nationell utvärdering för trendmätning över tid
- föreslå hur bedömningen av elevlösningar av nationella prov bör utformas för att säkerställa att den görs på ett likvärdigt sätt
- utarbeta ett förslag som ökar inslagen av extern bedömning av de nationella proven på ett kostnadseffektivt sätt

- analysera förutsättningarna för att digitalisera de nationella proven och föreslå hur, i vilken omfattning och i vilken takt digitalisering kan ske
- lämna nödvändiga författningsförslag.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 11 månader (uppdraget redovisas senast 2016-03-31).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg avdelningschefen Tommy Lagergren[103] till särskild utredare, sakkunniga (samtliga tjänstemän i Regeringskansliet) och experter (samtliga tjänstemän i Regeringskansliet) (skr. 2015/16:103 s. 175 f.).

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

12 Betaltjänster, förmedlingsavgifter och grundläggande betalkonton, dir. 2015:39 (Finansdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 1 april 2015 om kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att lämna förslag till de lagändringar som krävs i svensk rätt för att genomföra de regler som följer av det pågående arbetet inom EU med anledning av Europeiska kommissionens förslag (KOM(2013) 547) till Europaparlamentets och rådets direktiv om betaltjänster på den inre marknaden och om ändring av direktiven 2002/65/EG, 2013/36/EU och 2009/110/EG samt upphävande av direktiv 2007/64/EG. Därutöver ska utredaren lämna förslag till de ändringar i svensk lagstiftning som behövs för att komplettera de regler som följer av det pågående arbetet med anledning av kommissionens förslag (KOM(2013) 550) till Europaparlamentets och rådets förordning om förmedlingsavgifter för kortbaserade betalningstransaktioner. Utredaren ska vidare lämna förslag till de lagändringar som krävs i svensk rätt för att genomföra de regler som följer av Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/92/EU av den 23 juli 2014 om jämförbarhet för avgifter som avser betalkonto, byte av betalkonto och tillgång till betalkonto med grundläggande funktioner.

Genomförande av EU-lagstiftning: Ja

Samråd: Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 9 månader (uppdraget redovisas senast 2016-01-04).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg f.d. justitierådet Annika Brickman till särskild utredare samt experter (skr. 2015/16:103 s. 152). [104] Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Troligen inte (se ovan – i direktiven sägs inget om parlamentariskt inslag).

13 En nationell kommitté för hållbar vargpolitik, dir. 2015:40 (Miljö- och energidepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 1 april 2015 om kommittédirektiven, och av direktiven framgår att en stående kommitté med förankring hos

[103] Titeln på utredaren finns inte i kommittéberättelsen. Av kommittéberättelsen framgår titlarna på de sakkunniga och experterna.

[104] Titlarna på utredaren och experterna framgår inte av kommittéberättelsen.

berörda intressegrupper ska bistå regeringen i utarbetandet av en hållbar nationell vargpolitik som har som övergripande mål att vargen ska ha gynnsam bevarandestatus i Sverige och att socioekonomisk hänsyn tas. Av direktiven framgår att kommittén i syfte att stödja regeringen i utarbetandet av en hållbar nationell vargpolitik bl.a. ska utgöra en referensgrupp till regeringen och verka för att berörda intressegrupper finner en gemensam hållning i frågor som gäller utvecklingen och förvaltningen av vargstammen.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 35 månader (uppdraget redovisas senast 2018-03-30).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg lagmannen Inger Söderholm till kommitténs ordförande (skr. 2015/16:103 s. 204 f.). Det utsågs inte några ledamöter, sakkunniga och experter.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

14 En mer ansvarsfull marknad för konsumentkrediter, dir. 2015:43 (Justitiedepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 23 april 2015 om kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att överväga åtgärder för att åstadkomma en mer ansvarsfull marknad för konsumentkrediter. Syftet med uppdraget är enligt direktiven att stärka konsumentskyddet och minska risken för att konsumentkrediter leder till överskuldsättning. I uppdraget ingår att överväga följande åtgärder:

- att införa en civilrättslig sanktionsregel vid bristande kreditprövning
- att begränsa den kreditränta och dröjsmålsränta som kreditgivaren får ta ut
- att begränsa det totala belopp för kostnader som en konsument kan bli skyldig att betala
- att begränsa möjligheten att förlänga lån
- att införa ett skriftlighetskrav vid ingående av kreditavtal
- att skärpa marknadsförings- och informationskraven.

Av direktiven framgår att utredaren ska lämna de förslag till författningsändringar och andra åtgärder som behövs. De åtgärder som föreslås ska enligt direktiven i första hand vara riktade mot s.k. snabblån.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Arbetets bedrivande): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 17 månader (uppdraget redovisas senast 2016-09-30).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg vice ordföranden i riksdagens civilutskott Johan Löfstrand till särskild utredare, sakkunniga (samtliga tjänstemän i Regeringskansliet) och experter (bl.a. domare och företrädare för myndigheter, organisationer och näringslivet) (skr. 2015/16:103 s. 57 f.).

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

15 Genomförande av direktivet om intjänande och bevarande av tjänstepension, dir. 2015:45 (Arbetsmarknadsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 30 april 2015 om kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att föreslå hur direktivet om intjänande och bevarande av tjänstepension ska genomföras i svensk rätt. Av direktiven framgår att utredaren ska bedöma i vilken omfattning svensk rätt uppfyller de krav som ställs i direktivet och utarbeta de författningsförslag som behövs för att anpassa svensk lagstiftning till direktivet när det gäller

- villkor för förvärvande av rättigheter enligt kompletterande pensionssystem
- bevarande av vilande pensionsrättigheter
- information om kompletterande pensionsrättigheter.

Av direktiven framgår att utredaren ska ha den svenska arbetsmarknadsmodellen som utgångspunkt för sina överväganden och förslag.

Genomförande av EU-lagstiftning: Ja

Samråd (under rubriken Uppdragets genomförande): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 16 månader (uppdraget redovisas senast 2016-08-15).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg f.d. generaldirektören Birgitta Ågren Böhlin samt experter (tjänstemän i Regeringskansliet och akademiker) (skr. 2015/16:103 s. 253).[105] Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

16 En nationell strategi för den kommunala musik- och kulturskolan, dir. 2015:46 (Kulturdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 30 april 2015 om kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att ta fram förslag till en nationell strategi för den kommunala musik- och kulturskolan. Av direktiven framgår att med utgångspunkt i ett brett kunskapsunderlag ska utredaren lämna förslag och bedömningar som gäller hur staten kan bidra till att göra den kommunala musik- och kulturskolan mer tillgänglig och jämlik. Utredaren ska bl.a.

- kartlägga och beskriva den kommunala musik- och kulturskolans verksamhet i Sverige
- identifiera hinder för elever att delta i den kommunala musik- och kulturskolans verksamhet (avgifter, utbud, köer, socioekonomisk bakgrund, kön etc.) och vilka insatser som behöver göras för att uppnå en mer jämlik musik- och kulturskola
- föreslå åtgärder för hur försörjning av lärare som ska undervisa i den kommunala musik- och kulturskolan kan säkras i framtiden
- lämna förslag till en nationell strategi för samordning och uppföljning av den kommunala musik- och kulturskolan och göra en bedömning av för- och nackdelar med att författningsreglera kommunernas ansvar för verksamheten.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 12 månader (uppdraget redovisas senast 2016-09-30).

[105] Titeln på utredaren finns inte i kommittéberättelsen. Av kommittéberättelsen framgår titlarna på experterna.

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg professorn Monica Lindgren till särskild utredare samt experter (i huvudsak tjänstemän i Regeringskansliet) (skr. 2015/16:103 s. 246 f.). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

17 Avståndsbaserad vägslitageskatt för tunga lastbilar, dir. 2015:47 (Finansdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 30 april 2015 om kommittédirektiven, och i direktiven ges en kommitté i uppdrag att analysera hur en avståndsbaserad vägslitageskatt för tunga lastbilar kan utformas. Genom en sådan skatt kan enligt direktiven den tunga trafiken i högre grad bära sina kostnader för samhällsekonomin. Av direktiven framgår att en vägslitageskatt även kan bidra till att regeringens mål om att minska miljöpåverkan från transportsektorn kan nås och att en annan effekt av skatten kan vara att den bidrar till att vissa långväga godstransporter flyttas från lastbil till t.ex. tåg och sjöfart. Kommittén ska kartlägga och analysera möjliga tekniska lösningar för att hantera uttag av en avståndsbaserad vägslitageskatt för tunga lastbilar och ta fram ett förslag till modell och funktionsbeskrivning för teknisk lösning. Därutöver ska kommittén ta fram förslag på hur skatteuttaget bör organiseras, analysera och klargöra ansvarsfördelningen mellan de berörda aktörerna och ta fram förslag till nödvändiga förfaranderegler. Kommittén ska även analysera och ta fram förslag på utformningen och omfattningen av skatteuttaget, inklusive skattenivåer och grunder för differentiering av skattesatser. Dessutom ska kommittén utarbeta nödvändiga författningsförslag.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 20 månader (uppdraget redovisas senast 2016-12-09).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg f.d. rättschefen Vilhelm Andersson till kommitténs ordförande, ledamot (domare), sakkunniga och experter (skr. 2015/16:103 s. 153).[106]

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Troligen inte (se ovan – i direktiven sägs inget om parlamentariskt inslag).

18 En utökad beslutanderätt för Konkurrensverket, dir. 2015:48 (Näringsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 30 april 2015 om kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att utreda förutsättningarna för att ge Konkurrensverket utökad beslutanderätt om sanktioner. Utredaren ska bl.a.

- analysera förutsättningarna för och behovet av utökad egen beslutanderätt för Konkurrensverket i ärenden som gäller otillåtna samarbeten, missbruk av dominerande ställning och prövningar av företagskoncentrationer
- undersöka och redovisa handläggningstiden såväl hos Konkurrensverket som i domstol
- undersöka och kartlägga andra relevanta rättsområden där myndigheter i Sverige har egen beslutanderätt i fråga om sanktioner eller likartade åtgärder

[106] Titlarna på ordföranden, ledamoten, de sakkunniga och experterna framgår inte av kommittéberättelsen, och i kommittéberättelsen anges Vilhelm Andersson som särskild utredare.

- föreslå vilka förändringar som behövs av Konkurrensverkets beslutsfunktion och ledningsform, om utredaren kommer fram till att Konkurrensverket bör få utökad rätt att fatta beslut i någon eller några ytterligare ärendetyper.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 13 månader (uppdraget redovisas senast 2016-05-12).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg kammarrättsrådet Eva Edwardsson till särskild utredare, sakkunnig (domare) och experter (tjänstemän i Regeringskansliet, företrädare för myndigheter och organisationer och advokat) (skr. 2015/16:103 s. 230 f.).[107]

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

19 Medverkan av tjänsteleverantörer vid hantering av ansökningar om uppehålls- och arbetstillstånd, dir. 2015:50 (Utrikesdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 7 maj 2015 om kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att undersöka förutsättningarna för att överlämna vissa förvaltningsuppgifter i ärenden om uppehålls- och arbetstillstånd till en tjänsteleverantör. Av direktiven framgår att uppgifterna i huvudsak gäller att ta emot ansökningar och förmedla dem till den handläggande myndigheten. Syftet med uppdraget är enligt direktiven att öka servicen till de sökande och bidra till en kostnadseffektiv hantering. Utredaren ska bl.a. ta ställning till om ett överlämnande är lämpligt, utreda de rättsliga förutsättningarna och vid behov föreslå författningsändringar.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 9 månader (uppdraget redovisas senast 2016-02-29).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg lagmannen Anders Hagsgård till särskild utredare samt experter (tjänstemän i Regeringskansliet och företrädare för myndigheter) (skr. 2015/16:103 s. 71). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

20 Skatt på finanssektorn, dir. 2015:51 (Finansdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 7 maj 2015 om kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att ta fram ett förslag till en skatt på finanssektorn, som minskar den skattefördel som sektorn kan antas få till följd av att omsättning av finansiella tjänster har undantagits från mervärdesskatt.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår inte av direktiven.

Utredningstid: Ca 18 månader (uppdraget redovisas senast 2016-11-01).

[107] Titeln på utredaren finns inte i kommittéberättelsen. Av kommittéberättelsen framgår titlarna på den sakkunnige och experterna.

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg f.d. lagmannen Christer Sjödin till särskild utredare samt experter (skr. 2015/16:103 s. 153 f.).[108] Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Troligen inte (se ovan – i direktiven sägs inget om parlamentariskt inslag).

21 En förbättrad varumärkesrätt inom EU, dir. 2015:53 (Justitiedepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 7 maj 2015 om kommittédirektiven, och av direktiven framgår att det pågår slutförhandlingar inom EU om nya regler som syftar till att reformera och modernisera varumärkesregleringen. Mot denna bakgrund ges en särskild utredare i uppdrag att ta ställning till vilka författningsändringar som behövs för att anpassa svensk rätt till de nya regler som sannolikt kommer att antas inom kort. I uppdraget ingår också att analysera vissa närliggande frågor, framför allt om ändringarna i varumärkeslagen föranleder ändringar i firmalagen eller inte, men också några frågor om skyddet för geografiska ursprungsbeteckningar och om konstnärsnamn.

Genomförande av EU-lagstiftning: Ja

Samråd (under rubriken Arbetets bedrivande): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 18 månader (uppdraget redovisas senast 2016-11-07).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg justitierådet Dag Mattsson till utredare, sakkunniga (samtliga tjänstemän i Regeringskansliet) och experter (företrädare för myndigheter, domare, advokat och akademiker) (skr. 2015/16:103 s. 58 f.).

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

22 Ett effektivt, ändamålsenligt och modernt straffrättsligt regelverk för juridiska personer, dir. 2015:58 (Justitiedepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 21 maj 2015 om kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att göra en bred översyn av företagsbotsregleringen och föreslå nödvändiga författningsändringar. Av direktiven framgår att syftet med uppdraget är att säkerställa att det straffrättsliga regelverket för juridiska personer är effektivt, ändamålsenligt och modernt och att det är anpassat till Sveriges EU-rättsliga och övriga internationella åtaganden. Utredaren ska särskilt

- överväga och föreslå en höjning av maximibeloppet för företagsboten
- se över grunderna för beräkningen av företagsbotens storlek
- överväga om företagsboten ska vara konstruerad som ett straff eller som en särskild rättsverkan av brott
- överväga om begränsningen till brott som begås i utövningen av näringsverksamhet är ändamålsenlig eller om tillämpningsområdet bör förändras
- se över förhållandet mellan företagsboten och det individuella straffansvaret samt ta ställning till hur frågor om sanktionskumulation bör lösas
- analysera om det finns behov av ytterligare lagstiftningsåtgärder för att Sverige ska leva upp till sina åtaganden gentemot OECD.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

[108] Titlarna på utredaren och experterna framgår inte av kommittéberättelsen.

Samråd (under rubriken Arbetets bedrivande): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 18 månader (uppdraget redovisas senast 2016-11-30).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg hovrättspresidenten Sten Andersson till särskild utredare samt experter (företrädare för myndighet, akademiker, åklagare, advokat och tjänsteman i Regeringskansliet) (skr. 2015/16:103 s. 59). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

23 Ett bonus–malus–system för lätta fordon, dir. 2015:59 (Finansdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 28 maj 2015 om kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att lämna förslag på hur ett s.k. bonus–malus-system för nya lätta fordon kan utformas, där miljöanpassade fordon med relativt låga utsläpp av koldioxid premieras vid inköpstillfället genom en bonus (lat. bonus=bra) medan fordon med relativt höga utsläpp av koldioxid belastas med högre skatt (lat. malus=dålig). Av direktiven framgår att huvudmotivet för bonus–malus-systemet är att öka andelen miljöanpassade fordon med lägre koldioxidutsläpp. Det framgår vidare av direktiven att en utgångspunkt är att bonus–malus-systemet ska utformas inom ramen för befintligt system med supermiljöbilspremie och fordonsbeskattning. Utredaren ska föreslå hur bonus–malus-systemet kan justeras i takt med att sammansättningen av fordonsflottan förändras, så att den offentligfinansiella relationen mellan bonusdelen och malusdelen upprätthålls. Därutöver ska utredaren utreda och vid behov lämna förslag avseende fordonsskatten för samtliga fordon, dvs. även för de lätta fordon som inte omfattas av bonus–malus-systemet. Dessutom bör utredaren utreda och lämna förslag avseende fordonsbeskattningen i systemvårdande syfte. Av direktiven framgår att utredaren ska utarbeta de lag- och förordningstexter som behövs för att genomföra förslagen.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår inte av direktiven.

Utredningstid: Ca 11 månader (uppdraget redovisas senast 2016-04-29).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg kammarrättsrådet Petter Classon till särskild utredare samt experter (skr. 2015/16:103 s. 154 f.).[109] Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Troligen inte (se ovan – i direktiven sägs inget om parlamentariskt inslag).

24 En kommission för jämlik hälsa, dir. 2015:60 (Socialdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 4 juni 2015 om kommittédirektiven, och i direktiven ges en kommitté (en kommission för jämlik hälsa) i uppdrag att lämna förslag som kan bidra till att hälsoklyftorna i samhället minskar. Av direktiven framgår bl.a. att kommissionens huvudsakliga fokus ska vara hälsoskillnader mellan olika socioekonomiska grupper i samhället och att till grund för uppdraget ligger regeringens mål om att de påverkbara hälsoklyftorna ska slutas inom en generation.

[109] Titlarna på utredaren och experterna framgår inte av kommittéberättelsen.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår av direktiven. Av direktiven framgår att kommissionen ska tillkalla referensgrupper med bl.a. företrädare för politiska partier.

Utredningstid: Ca 23 månader (uppdraget redovisas senast 2017-05-31).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg professorn Olle Lundberg till kommissionens ordförande samt ledamöter (bl.a. professorer och företrädare för myndigheter) (skr. 2015/16:103 s. 119 f.). Det utsågs inte några sakkunniga och experter. I kommittéberättelsen finns ingen uppgift om att referensgrupper med bl.a. företrädare för politiska partier är knutna till kommissionen.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Ja (referensgrupp).

25 Vissa frågor inom fastighets- och stämpelskatteområdet, dir. 2015:62 (Finansdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 11 juni 2015 om kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att se över vissa frågor inom fastighets- och stämpelskatteområdet. Utredaren ska bl.a.

- kartlägga och analysera den sammantagna skattemässiga situationen för företag i fastighetsbranschen (såväl skatteregler som skattebelastning)
- särskilt kartlägga och analysera förekomsten av paketering av fastigheter som ett verktyg för skatteplanering, samt utifrån ett samhällsekonomiskt perspektiv analysera effekterna av möjligheten respektive avsaknad av möjligheten till fastighetspaketering
- föreslå författningsändringar för att motverka paketering av fastigheter som ett skatteplaneringsverktyg
- analysera om förvärv genom fastighetsbildningsåtgärder missbrukas för att undgå stämpelskatt och, om det bedöms lämpligt, föreslå författningsändringar.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 21 månader (uppdraget redovisas senast 2017-03-31).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg lagmannen Christina Eng till särskild utredare, sakkunnig och experter (skr. 2015/16:103 s. 156).[110]

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Troligen inte (se ovan – i direktiven sägs inget om parlamentariskt inslag).

26 Översyn av målet för den offentliga sektorns finansiella sparande, dir. 2015:63 (Finansdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 11 juni 2015 om kommittédirektiven, och i direktiven ges en parlamentariskt sammansatt kommitté i uppdrag att göra en översyn av målet för den offentliga sektorns finansiella sparande. Kommittén ska

- se över vilka effekter det finanspolitiska ramverket, i synnerhet målet för den offentliga sektorns finansiella sparande, har haft för den offentliga sektorns

[110] Titlarna på utredaren, den sakkunnige och experterna finns inte i kommittéberättelsen.

finansiella hållbarhet, den svenska ekonomins utveckling samt för att Sverige har kunnat respektera reglerna inom EU:s stabilitets- och tillväxtpakt
- genomföra en komparativ analys av de finanspolitiska regelverken i olika länder
- göra en bedömning av om det finns anledning att ändra nivån på målet för det finansiella sparandet och i så fall föreslå en ny nivå
- analysera vilka konsekvenser olika målnivåer för det finansiella sparandet får för de offentliga finanserna och svensk ekonomi, särskilt nivåernas betydelse för möjligheterna att säkerställa långsiktigt hållbara offentliga finanser och för att kunna hantera framtida kraftiga konjunkturnedgångar
- utreda hur en eventuellt förändrad målnivå skulle förhålla sig till övriga delar av det finanspolitiska ramverket
- överväga om det nuvarande finanspolitiska ramverket, i samband med en eventuell förändrad målnivå för det finansiella sparandet, bör kompletteras med ytterligare komponenter för att säkerställa hållbara offentliga finanser
- överväga om en eventuell förändrad målnivå för det finansiella sparandet bör föranleda en förstärkt löpande utvärdering av finanspolitiken.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Uppdragets genomförande): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 16 månader (uppdraget slutredovisas senast 2016-10-01).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg vd:n och koncernchefen Jens Henriksson[111] till kommitténs ordförande, ledamöter (riksdagsledamöter) och experter (skr. 2015/16:103 s. 155). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Ja

27 En läsa-skriva-räkna-garanti, dir. 2015:65 (Utbildningsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 17 juni 2015 om kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att undersöka förutsättningarna för att införa en s.k. läsa-skriva-räkna-garanti och lämna förslag på hur en sådan bör utformas. Av direktiven framgår att syftet med utredningen är att utarbeta ett förslag till system som ser till att alla elever får det stöd eller särskilda stöd de behöver för att få förutsättningar att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås i ämnena svenska eller svenska som andraspråk och matematik i årskurs 3 i grundskolan och sameskolan samt i årskurs 4 i specialskolan. Utredaren ska bl.a.

- undersöka förutsättningarna för att införa en läsa-skriva-räkna-garanti och lämna förslag om vad garantin bör innehålla och vilka åtgärder som kan vidtas i grundskolan, sameskolan och specialskolan respektive förskoleklassen
- analysera hur en läsa-skriva-räkna-garanti förhåller sig till regleringen om bl.a. stöd och särskilt stöd och om några ändringar i regleringen behöver göras
- analysera och lämna förslag om när garantin kan anses vara uppfylld samt analysera vad som bör gälla när garantin inte är uppfylld
- analysera vilka behov av kompetensutveckling som finns hos huvudmän, rektorer och lärare
- föreslå nödvändiga författningsändringar.

[111] Titeln på utredaren finns inte i kommittéberättelsen. Av kommittéberättelsen framgår inte heller titlarna på experterna.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Arbetsformer): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 15 månader (uppdraget redovisas senast 2016-09-30).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg docenten Ulf Fredriksson[112] till särskild utredare samt experter (samtliga tjänstemän i Regeringskansliet) (skr. 2015/16:103 s. 177). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

28 Tillträde till järnvägsprotokollet, dir. 2015:66 (Justitiedepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 17 juni 2015 om kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att analysera och ta ställning till om Sverige bör tillträda ett internationellt instrument, järnvägsprotokollet, föreslå de författningsändringar som är nödvändiga eller som i övrigt bedöms lämpliga vid ett tillträde samt ta ställning till vilka förklaringar till protokollet som Sverige bör avge i sådant fall.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Arbetets bedrivande): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 12 månader (uppdraget redovisas senast 2016-06-20).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg lagmannen Ralf G Larsson till särskild utredare, sakkunniga (samtliga tjänstemän i Regeringskansliet) och experter (företrädare för myndigheter, domare, advokater och akademiker) (skr. 2015/16:103 s. 59 f.).

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

29 Genomförande av nytt EU-direktiv om paketresor och översyn av resegarantisystemet, dir. 2015:69 (Finansdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 25 juni 2015 om kommittédirektiven. Av direktiven framgår att EU inom kort väntas besluta ett direktiv om paketresor och assisterade researrangemang och att direktivets syfte är att bidra till en hög konsumentskyddsnivå på området och till en väl fungerande inre marknad. Enligt direktiven ska en särskild utredare undersöka hur svensk rätt förhåller sig till direktivet och föreslå de författningsändringar och andra åtgärder som behövs för att genomföra direktivet. Därutöver ska utredaren analysera systemet för att ställa resegarantier och överväga vilka ändringar som kan behövas. Utredaren ska även överväga behovet av resegarantier för andra typer av researrangemang än paketresor och assisterade researrangemang.

Genomförande av EU-lagstiftning: Ja i huvudsak

Samråd: Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 14 månader (uppdraget redovisas senast 2016-08-31).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg rikskronofogden Eva Liedström Adler till särskild utredare, sakkunniga och experter (skr. 2015/16:103 s. 156 f.).[113]

[112] Titeln på utredaren finns inte i kommittéberättelsen. Av kommittéberättelsen framgår titlarna på experterna.
[113] Titlarna på utredaren, de sakkunniga och experterna framgår inte i kommittéberättelsen.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Troligen inte (se ovan – i direktiven sägs inget om parlamentariskt inslag).

30 Samordnare för unga som varken arbetar eller studerar, dir. 2015:70 (Utbildningsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 25 juni 2015 om kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare (som ska fungera som nationell samordnare) i uppdrag att främja förbättrad samverkan mellan myndigheter, kommuner, landsting och organisationer på nationell, regional och lokal nivå kring insatser för unga som varken arbetar eller studerar. Samordnaren ska bl.a.

- vid behov utveckla former för ett samordnat stöd för unga som varken arbetar eller studerar och arbeta för att den nationella, regionala och lokala samverkan kring gruppen förbättras, bl.a. mot bakgrund av kommunernas aktivitetsansvar för ungdomar
- systematiskt samla och analysera kunskap om insatser till målgruppen för att främja kunskaps- och erfarenhetsbaserade insatser och utvecklingen av kvaliteten i insatser till ungdomarna
- redovisa den kunskap och de erfarenheter som samlats in och analyserats och lämna förslag till hur ett samordnat stöd för unga som varken arbetar eller studerar fortsättningsvis bör vara utformat
- vid behov lämna författningsförslag.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Genomförande): Framgår av direktiven. Av direktiven framgår att samordnaren ska knyta en referensgrupp till sig med representanter för olika delar av samhället som myndigheter, kommuner, landsting, näringslivet, arbetsmarknadens parter och det civila samhället.

Utredningstid: Ca 32 månader (uppdraget redovisas senast 2018-02-28).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg ordföranden Inger Ashing[114] till särskild utredare (skr. 2015/16:103 s. 178). Det utsågs inte några sakkunniga och experter. I kommittéberättelsen finns inte några uppgifter om referensgruppen och dess sammansättning.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

31 Översyn av materiel- och logistikförsörjningen till Försvarsmakten, dir. 2015:71(Försvarsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 25 juni 2015 om kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att se över materiel- och logistikförsörjningen för att det ska bli möjligt för regeringen att, med tillgängliga resurser, utforma och organisera denna med hänsyn till Försvarsmaktens justerade mål i enlighet med 2015 års försvarspolitiska inriktningsproposition. Utredaren ska bl.a.

- föreslå hur den samlade materiel- och logistikförsörjningen bör utformas utifrån kravet på ökad operativ förmåga i krigsförbanden, kravet på att logistiktjänsterna

[114] Titeln på utredaren framgår inte av kommittéberättelsen.

organiseras för detta och kravet på att logistiktjänsterna ska kunna styras och följas upp av Försvarsmakten
- föreslå hur Ekonomistyrningsverkets och Statskontorets iakttagelser när det gäller den verksamhetsmässiga och finansiella styrningen inom materiel- och logistikområdet bör omhändertas
- analysera ansvarsförhållandena mellan Försvarsmakten och Försvarets materielverk
- analysera materiel- och logistikförsörjningen i förhållande till myndighetsförordningens krav på ledningens ansvar.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 18 månader (uppdraget redovisas senast 2016-12-15).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg f.d. kanslichefen Ingemar Wahlberg[115] till särskild utredare, sakkunniga (samtliga tjänstemän i Regeringskansliet) och experter (företrädare för myndigheter) (skr. 2015/16:103 s. 79).

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

32 Nationell kvalitetsplan för äldreomsorgen, dir. 2015:72 (Socialdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 25 juni 2015 om kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att ta fram förslag till en nationell kvalitetsplan för äldreomsorgen. Av direktiven framgår att syftet med uppdraget är att genom långsiktiga insatser inom strategiskt viktiga områden säkra utvecklingen av god kvalitet i den framtida äldreomsorgen. Utredaren ska föreslå åtgärder som syftar till

- högre kvalitet och ökad effektivitet
- bättre förebyggande och rehabiliterande insatser
- tryggad personalförsörjning
- översyn av särskilda boendeformer
- flexibla former för beslut om äldreomsorg
- användning av välfärdsteknologi.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken arbetsformer): Framgår av direktiven. Av direktiven framgår att en parlamentarisk referensgrupp ska kopplas till utredningen.

Utredningstid: Ca 21 månader (uppdraget redovisas senast 2017-03-31).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg fil.mag. Susanne Rolfner Suvanto till särskild utredare, sakkunniga (samtliga tjänstemän i Regeringskansliet) och experter (bl.a. företrädare för myndigheter, vårdinrättningar och landsting) (skr. 2015/16:103 s. 120 f.). I kommittéberättelsen finns uppgifter om referensgruppen och dess sammansättning.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Ja (referensgrupp).

33 En sammanhållen politik för Sveriges landsbygder, dir. 2015:73 (Näringsdepartementet)

[115] Titeln på utredaren framgår inte av kommittéberättelsen. Av kommittéberättelsen framgår titlarna på de sakkunniga och experterna.

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 25 juni 2015 om kommittédirektiven, och i direktiven ges en parlamentariskt sammansatt kommitté i uppdrag att lämna förslag till inriktning och utformning av en sammanhållen politik för en långsiktigt hållbar utveckling på Sveriges landsbygd. I direktiven framhålls att politiken ska bidra till att landsbygdens företag är livskraftiga och innovativa, att attraktiva livs- och boendemiljöer kan erbjudas och att naturresurserna används hållbart. Landsbygdens möjligheter ska enligt direktiven tas tillvara och en miljömässigt hållbar utveckling ska förenas med ekonomisk tillväxt – en grön tillväxt – som ger förutsättningar för sysselsättning och framtidstro i hela landet. Det framgår vidare av direktiven att viktiga utgångspunkter för kommitténs arbete är målsättningen att Sverige ska ha lägst arbetslöshet i EU 2020 och de för landsbygden mest relevanta nationella miljökvalitetsmålen. Kommittén ska bl.a. belysa utvecklingen och framtida utmaningar och möjligheter för olika typer av landsbygder. Kommittén ska lämna förslag till en politik som skapar förutsättningar för tillväxt, företagande, sysselsättning, attraktivitet och boende på landsbygden.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 19 månader (uppdraget slutredovisas senast 2017-01-31).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg kommunalrådet Johan Persson[116] till kommitténs ordförande, ledamöter (riksdagsledamöter) och experter (bl.a. tjänstemän i Regeringskansliet, företrädare för myndigheter och akademiker) (skr. 2015/16:103 s. 231 f.). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Ja

34 Trygga villkor och attraktiva karriärvägar för unga forskare, dir. 2015:74 (Utbildningsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 25 juni 2015 om kommittédirektiven och i direktiven ges, i syfte att säkra återväxten av framstående unga forskare i Sverige, en särskild utredare i uppdrag att se över

- hur villkoren kan förbättras för kvinnor och män som är doktorander
- hur den meriteringsanställning som regleras i högskoleförordningen kan förändras i syfte att skapa en attraktiv forskarkarriär
- hur användningen av på varandra följande tidsbegränsade anställningar under lång tid i högskolan kan motverkas
- hur mobiliteten kan öka i fråga om kvinnor och män som är doktorander samt kvinnor och män som tillhör den undervisande och forskande personalen vid universitet och högskolor.

Av direktiven framgår att en utgångspunkt för utredarens arbete är att nuvarande anställningsstruktur enligt högskoleförordningen, utöver bestämmelserna om meriteringsanställning, ska ligga fast. Enligt direktiven ska villkoren och förhållandena för både kvinnor och män genomgående belysas och ligga till grund för utredarens förslag. Utredaren ska lämna förslag till de författningsändringar och andra åtgärder som kan föranledas av översynen.

[116] Titeln på utredaren framgår inte av kommittéberättelsen. Av kommittéberättelsen framgår titlarna på experterna och ledamöternas partitillhörighet.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 9 månader (uppdraget redovisas senast 2016-03-31).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg förvaltningschefen Ann Fust[117] till särskild utredare samt experter (bl.a. tjänstemän i Regeringskansliet, företrädare för myndigheter och universitet och utredare) (skr. 2015/16:103 s. 178). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

35 Åtgärder för att stärka arbetskraftsinvandrares ställning på arbetsmarknaden, dir. 2015:75 (Justitiedepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 2 juli 2015 om kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att undersöka i vilken omfattning arbetskraftsinvandrare utnyttjas på den svenska arbetsmarknaden och beskriva utnyttjandets karaktär. Utredaren ska därefter föreslå lämpliga åtgärder för att motverka att arbetskraftsinvandrare som kommer till Sverige utnyttjas. Utredaren ska bl.a. överväga

- krav på att anställningsavtal ges in i samband med en ansökan om arbetstillstånd
- begränsningar i arbetsgivarens möjligheter att försämra anställningsvillkoren efter att arbetstillstånd har beviljats
- utökade sanktioner mot arbetsgivare
- utökade kontroller av arbetsgivare.

Av direktiven framgår att utredaren i arbetet ska analysera och bedöma eventuella effekter av föreslagna åtgärder för handläggningstiderna hos Migrationsverket och effektiviteten i systemet för arbetskraftsinvandring och lämna nödvändiga författningsförslag för de åtgärder som föreslås.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 14 månader (uppdraget redovisas senast 2016-09-01).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg rådmannen Ingrid Utne till särskild utredare (skr. 2015/16:103 s. 63). Det utsågs inte några sakkunniga och experter.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

36 Ny indelning av län och landsting, dir. 2015:77 (Finansdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 2 juli 2015 om kommittédirektiven, och i direktiven ges en kommitté, bestående av en ordförande och en vice ordförande, i uppdrag att föreslå en ny läns- och landstingsindelning som innebär att Sverige delas in i väsentligt färre län och landsting. Av direktiven framgår att kommittén ska utgå från vilka behov medborgare och näringsliv har i olika frågor, bl.a. transporter, arbetsmarknad, hälso- och sjukvård, utbildning, kultur och en god miljö. Kommittén bör därför enligt direktiven i sitt arbete utgå från kommungränser och gränserna för de s.k.

[117] Titeln på utredaren framgår inte av kommittéberättelsen. Av kommittéberättelsen framgår titlarna på experterna.

arbetsmarknadsregionerna eller funktionella regionerna. Av direktiven framgår att syftet med uppdraget är att skapa en ändamålsenlig indelning och effektiva organisationer som medför bestående fördelar bl.a. genom en bättre anpassning till demografiska, näringsgeografiska och miljömässiga förhållanden. Indelningen ska också enligt direktiven ge stabila ekonomiska förhållanden i de nybildade landstingen, bättre överensstämmelse mellan medborgarnas behov och deras möjligheter att utöva demokratiskt inflytande samt ökade möjligheter till ansvarsutkrävande. Det framgår vidare av direktiven att en ny indelning också kan möjliggöra en bättre samordning av arbetet med att vidta åtgärder för minskad klimatpåverkan, energiomställning och klimatanpassning samt att nå de nationella klimat- och miljömålen. Av direktiven framgår att kommittén ska föreslå namn på de nya länen och att förslagen bör vara väl förankrade med berörda parter. I uppdraget ingår bl.a. att göra den utredning som krävs för indelningsändringar samt att analysera behovet av ekonomiska regleringar och anpassning av systemet för kommunal-ekonomisk utjämning. Därutöver ingår i uppdraget att föreslå en ändrad enhetlig beteckning för kommuner på regional nivå, om det visar sig lämpligt. Kommittén ska vidare föreslå hur landstingen ska tilldelas det regionala utvecklingsansvaret, utreda vilka förvaltningsutgifter detta innebär och lämna förslag på finansiering. Dessutom ingår det i uppdraget att utreda om de verksamheter som är koncentrerade till vissa länsstyrelser bör fortsätta vara det och att analysera vilka eventuella organisatoriska åtgärder som kan vidtas för att höja effektiviteten i länsstyrelsernas verksamhet. Kommittén ska vidare analysera behovet av andra verksamhetsorter än residensstaden för varje ny länsstyrelse samt behovet av en samordnad regionindelning avseende vissa statliga myndigheter.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Uppdragets genomförande): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 25 månader (uppdraget redovisas senast 2017-08-31).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg landshövdingen Barbro Holmberg till ordförande, förbundsordföranden Kent Johansson till vice ordförande samt experter (skr. 2015/16:103 s. 157).[118] Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Troligen inte (se ovan – i direktiven sägs inget om parlamentariskt inslag).

37 Utvärdering av Sveriges engagemang i Afghanistan, dir. 2015:79 (Utrikesdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 9 juli 2015 om kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att utvärdera Sveriges samlade engagemang i Afghanistan under perioden 2002–2014, med särskilt fokus på den verksamhet som bedrevs i norra Afghanistan under åren 2006–2014. Av direktiven framgår att uppdraget består i att beskriva, analysera och utvärdera den samlade svenska insatsen utifrån de överväganden och målsättningar som har lagts fast. Det övergripande syftet med utvärderingen är enligt direktiven att dra lärdomar inför framtida internationella insatser. Utredaren ska bl.a.

- beskriva och analysera sammanhanget och förutsättningarna för den samlade insatsen
- redogöra för den samlade insatsens målsättningar och resultat
- redogöra, där så är möjligt, för effekter av insatsen på det afghanska samhället

[118] Titlarna på ordföranden, vice ordföranden och experterna framgår inte av kommittéberättelsen.

- beskriva och analysera hur styrning, samordning och samverkan har fungerat över tid
- lämna rekommendationer utifrån de slutsatser som dragits.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Arbetsformer): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 16 månader (uppdraget redovisas senast 2016-11-30).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg f.d. riksdagsledamoten Tone Tingsgård till särskild utredare (skr. 2015/16:103 s. 71 f.). Det utsågs inte några sakkunniga och experter.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

38 Färre i häkte och minskad isolering, dir. 2015:80 (Justitiedepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 23 juli 2015 om kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att lämna förslag som syftar till att minska användningen av häktning och restriktioner. Utredaren ska bl.a.

- överväga och om det bedöms lämpligt föreslå nya former av straffprocessuella tvångsmedel som alternativ till häktning
- överväga och om det bedöms lämpligt föreslå tidsfrister för användningen av häktning och restriktioner
- identifiera och föreslå åtgärder för att begränsa restriktionsanvändningen och motverka isoleringen av häktade
- särskilt fokusera på åtgärder för att begränsa användningen av häktning och restriktioner för barn och andra unga lagöverträdare
- lämna fullständiga författningsförslag.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 13 månader (uppdraget redovisas senast 2016-08-23).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg lagmannen Inger Söderholm till särskild utredare samt experter (företrädare för myndigheter, åklagare, advokater, domare, akademiker och tjänstemän i Regeringskansliet) (skr. 2015/16:103 s. 60). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

39 Anpassning till nya förutsättningar för taxi och samåkning, dir. 2015:81 (Näringsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 23 juli 2015 om kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att

- utreda och eventuellt lämna förslag på en obligatorisk användning av taxameterutrustning i taxifordon utan möjligheter till dispens
- utreda behov av, och eventuellt lämna förslag på, en ny kategori av yrkesmässig personbefordran med personbil eller lätt lastbil m.m.

- se över, och eventuellt föreslå ändringar eller förtydliganden av, de regler som finns för samåkning mellan privatpersoner.

Av direktiven framgår att det primära syftet med uppdraget är att förbättra Skatteverkets möjligheter att bedriva skattekontroll av taxiverksamhet genom att ge den nya ordningen med obligatorisk anslutning till redovisningscentraler för taxitrafik möjligheter att fungera på ett bättre sätt. Ett annat syfte med uppdraget är att anpassa dagens regler för taxi och samåkning till nya förutsättningar, t.ex. i form av de möjligheter som ny teknik erbjuder i form av bättre koordinering av såväl yrkesmässiga som privata transporter med personbil. Utredaren bör enligt direktiven sträva efter en ordning som innebär att nya tekniska möjligheter kan tas till vara utan att det samtidigt skapas grogrund för verksamheter som är eller bör klassificeras som otillåtna.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 12 månader (uppdraget redovisas senast 2016-07-01).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg filosofie doktorn Amy Rader Olsson[119] till särskild utredare samt experter (bl.a. tjänstemän i Regeringskansliet, företrädare för myndigheter och akademiker) (skr. 2016/17:103 s. 207). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

40 Stärkt ställning för hyresgäster, dir. 2015:83 (Justitiedepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 23 juli 2015 om kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att överväga vissa frågor om hyra av lägenheter. I uppdraget ingår att

- utvärdera upphävandet av lagen (1975:1132) om förvärv av hyresfastighet m.m. och ta ställning till om möjligheterna att ingripa mot fastighetsägare som inte tillhandahåller ett godtagbart boende bör utökas
- undersöka hur reglerna om hyresgästers inflytande över förbättrings- och ändringsarbeten tillämpas och ta ställning till om hyresgästernas inflytande bör stärkas
- föreslå hur lagen (2012:978) om uthyrning av egen bostad bör föras in i 12 kap. jordabalken och i samband med det ta ställning till om hyresgästens ställning bör stärkas
- belysa problemen med kriminella grupperingars användning av hyreslägenheter och ta ställning till om det bör bli lättare att säga upp hyresavtal för lägenheter som används av dessa
- utreda vissa frågor om uppsägning av lokalhyresavtal
- analysera om rätten att säga upp hyresavtalet i samband med en begäran om överlåtelse bör kvarstå i sin nuvarande form.

Av direktiven framgår att utredaren ska lämna de författningsförslag som övervägandena ger anledning till.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

[119] Titeln på utredaren framgår inte av kommittéberättelsen.

Samråd (under rubriken Genomförande): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 19 månader (uppdraget redovisas senast 2017-02-01).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg riksdagsledamoten Agneta Börjesson till särskild utredare, sakkunniga (samtliga tjänstemän i Regeringskansliet) och experter (bl.a. företrädare för myndigheter och organisationer, domare och affärsjurist) (skr. 2015/16:103 s. 61).

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

41 Genomförande av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/412 om ändring av direktiv 2001/18/EG vad gäller medlemsstaternas möjlighet att begränsa eller förbjuda odling av genetiskt modifierade organismer inom sina territorier, dir. 2015:85 (Miljö- och energidepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 6 augusti 2015 om kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att analysera och föreslå hur Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/412 av den 11 mars 2015 om ändring av direktiv 2001/18/EG vad gäller medlemsstaternas möjlighet att begränsa eller förbjuda odling av genetiskt modifierade organismer inom sina territorier kan genomföras. Av direktiven framgår att syftet med EU-direktivet är att medlemsstaterna under vissa förutsättningar ska kunna begränsa eller förbjuda odling av en genetiskt modifierad organism trots att den är godkänd på EU-nivå. Bestämmelser som en medlemsstat antar med stöd av direktivet ska enligt direktiven stå i överensstämmelse med unionsrätten, vara motiverade, proportionella och icke-diskriminerande samt grunda sig på tvingande skäl som miljöpolitiska mål, fysisk planering, markanvändning, socioekonomiska effekter, undvikande av förekomst av genetiskt modifierade organismer i andra produkter, jordbrukspolitiska mål eller allmän ordning. Det framgår av direktiven att en utgångspunkt med uppdraget är att de skäl som åberopas inte får stå i strid med den miljöriskbedömning som genomförts i enlighet med direktiv 2001/18/EG eller förordning (EG) nr 1829/2003. Utredaren ska enligt direktiven analysera EU-direktivets bestämmelser och ge förslag till hur de kan införas i svensk rätt samt lämna förslag till de författningsändringar som behövs för direktivets genomförande.

Genomförande av EU-lagstiftning: Ja

Samråd: Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 7 månader (uppdraget redovisas senast 2016-03-01).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg departementsrådet Birgitta Eilemar till särskild utredare samt experter (bl.a. företrädare för myndigheter, akademiker och tjänstemän i Regeringskansliet) (skr. 2015/16:103 s. 205). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

42 En översyn av postlagstiftningen i ett digitaliserat samhälle, dir. 2015:87 (Näringsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 13 augusti 2015 om kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att se över postlagstiftningen för att bedöma om den motsvarar rådande och framtida behov i ett digitaliserat samhälle och utifrån detta föreslå förändringar. Utredaren ska bl.a.

- kartlägga postmarknadens utveckling och göra en samhällsekonomisk analys av postmarknaden, analysera konkurrenssituationen på postmarknaden samt hur postlagstiftningen påverkar andra marknaders funktionssätt
- analysera och bedöma om den nuvarande postlagstiftningen motsvarar rådande och framtida behov och föreslå de ändringar i den nuvarande postlagstiftningen som är möjliga inom ramen för tredje postdirektivet med utgångspunkt från bl.a. en samhällsekonomisk analys
- analysera behovet av postförordningens (2010:1049) reglering av övernattbefordran (6 §) och prisreglering (9 §) och föreslå förändringar
- utifrån sina slutsatser av uppdraget att se över postlagstiftningen analysera behovet av och föreslå förändringar av postdirektivet.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 9 månader (uppdraget redovisas senast 2016-05-31).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg regionrådet Kristina Jonäng[120] till särskild utredare samt experter (bl.a. tjänstemän i Regeringskansliet, företrädare för myndigheter och akademiker) (skr. 2015/16:103 s. 233). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

43 Sveriges olika former av samarbeten respektive medlemskap med länder och i organisationer inom det försvars- och säkerhetspolitiska området, dir. 2015:88 (Utrikesdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 20 augusti 2015 om kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare, i egenskap av expert, i uppdrag att ta fram en rapport som utifrån ett fristående perspektiv analyserar och redogör för innebörden av olika former av samarbeten respektive medlemskap med länder och i organisationer, samt dessas för- och nackdelar inom det försvars- och säkerhetspolitiska området.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår inte av direktiven.

Utredningstid: Ca 12 månader (uppdraget redovisas senast 2016-08-31).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg ambassadören Krister Bringéus till särskild utredare (skr. 2015/16:103 s. 72). Det utsågs inte några sakkunniga och experter.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

44 Genomförande av vissa sanktionsrättsliga åtaganden mot terrorism och finansiering, dir. 2015:91 (Utrikesdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 3 september 2015 om kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att analysera behovet av åtgärder och författningsändringar för att Sverige på sanktionsområdet ska leva upp till de skyldigheter att vidta åtgärder som följer av FN:s säkerhetsråds resolutioner, särskilt

[120] Titeln på utredaren framgår inte av kommittéberättelsen. Av kommittéberättelsen framgår titlarna på experterna.

resolution 1267 (1999) och efterföljande resolutioner, samt resolution 1373 (2001) vilka alla gäller åtgärder mot terrorism och mot finansiering av terrorism. Av direktiven framgår att utredaren även ska analysera behovet av lagstiftning för att Sverige ska uppfylla de krav som Financial Action Task Force ställer, i fråga om genomförande av berörda FN-resolutioner på sanktionsområdet. I den utsträckning som utredaren bedömer att det krävs författningsändringar eller andra författningsåtgärder ska förslag till sådana lämnas.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Genomförande): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 14 månader (uppdraget redovisas senast 2016-11-03).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg f.d. hovrättslagmannen Magnus Göransson till särskild utredare (skr. 2016/17:103 s. 65). Det utsågs inte några sakkunniga och experter.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

45 Offentlighetsprincipen i offentligt finansierad privat utförd vård och omsorg samt utbildning inom vissa skol- och utbildningsformer, dir. 2015:92 (Socialdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 3 september 2015 om kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att lämna förslag om hur offentlighetsprincipen i praktiken kan införas i privat utförd offentligt finansierad vård och omsorg, fristående förskolor och fritidshem samt vuxenutbildning, vissa särskilda utbildningsformer i 24 kap. skollagen (2010:800) och annan pedagogisk verksamhet enligt 25 kap. samma lag till den del de erbjuds av privata anordnare. Av direktiven framgår att utgångspunkten för uppdraget ska vara att finna former för ett genomförande som inte onödigtvis ökar administrationen för utförarna inom vård, skola och omsorg. Ytterligare en utgångspunkt är att patienternas, barnens, elevernas och andra brukares integritet ska skyddas. Utredaren ska

- utreda hur en reglering för privata utförare inom offentligt finansierad vård och omsorg kan utformas för att offentlighetsprincipen ska kunna tillämpas hos de privata utförarna eller hur insynen i verksamheten på annat sätt kan öka
- utreda hur en reglering kan utformas för att offentlighetsprincipen ska tillämpas på såväl huvudmannanivå som enhetsnivå när det gäller offentligt finansierad, enskilt bedriven utbildning inom förskola, fritidshem, vuxenutbildning, vissa särskilda utbildningsformer och annan pedagogisk verksamhet, eller hur insynen i dessa verksamheter på annat sätt kan öka
- överväga om det behöver göras någon ändring i sekretessregleringen, och i så fall föreslå hur en sådan ändring bör se ut
- överväga om och i så fall i vilken utsträckning kommunallagens (1991:900) och skollagens bestämmelser som rör insyn hos privata utförare fortfarande kommer att fylla en funktion mot bakgrund av utredarens förslag i övriga delar
- lämna nödvändiga författningsförslag.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 13 månader (uppdraget redovisas senast 2016-10-01).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg f.d. lagmannen Sigurd Heuman till särskild utredare, sakkunniga (samtliga tjänstemän i Regeringskansliet) och experter (företrädare för myndigheter och domare) (skr. 2015/16:103 s. 122).

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

46 Översyn av möjligheterna till föräldraledighet för statsråd, 2015:93 (Finansdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 3 september 2015 om kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att se över möjligheten för ett statsråd att vara ledig i samband med ett barns födsel eller adoption samt för tid därefter, i syfte att utöva sitt föräldraskap. Av direktiven framgår att om utredaren finner att det finns behov av att förtydliga eller ändra förutsättningarna för ett statsråd att vara ledig på ett sätt som motsvarar anställdas föräldraledighet, ska utredaren lämna nödvändiga författningsförslag eller förslag till andra åtgärder som han eller hon anser befogade.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 8 månader (uppdraget redovisas senast 2016-05-31).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg f.d. justitierådet och ordföranden i Högsta förvaltningsdomstolen Sten Heckscher till särskild utredare samt experter (skr. 2015/16:103 s. 157 f.). [121] Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Troligen inte (se ovan – i direktiven sägs inget om parlamentariskt inslag).

47 Omreglering av spelmarknaden, dir. 2015:95 (Finansdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 24 september 2015 om kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att lämna förslag till en ny spelreglering, som ska syfta till att skapa en spelmarknad som präglas av ett högt konsumentskydd, hög säkerhet i spelen och tydliga förutsättningar för att få verka på marknaden. Av direktiven framgår att regleringen ska bygga på ett licenssystem som innebär att alla som agerar på den svenska spelmarknaden ska göra det med behöriga tillstånd, och att aktörer utan tillstånd ska stängas ute. En utgångspunkt är vidare att de negativa konsekvenserna av spelandet ska begränsas. Ett högt konsumentskydd förutsätter enligt direktiven också en reglering som tar sociala hänsyn, med krav på bl.a. måttfull marknadsföring. Vid utformningen av den nya regleringen ska enligt direktiven förutsättningarna för finansiering av statens verksamhet och allmännyttiga ändamål bevaras i så hög utsträckning som möjligt. Utredaren ska vidare bl.a. beakta den marknadsmässiga och tekniska utvecklingen, folkhälsopolitiska mål samt EU-rätten. I uppdraget ingår även att analysera vilken roll staten bör ha på en omreglerad spelmarknad.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

[121] Titlarna på utredaren och experterna framgår inte i kommittéberättelsen.

Samråd (under rubriken Uppdragets genomförande): Framgår av direktiven. Av direktiven framgår att till stöd för utredarens arbete ska två referensgrupper inrättas och att till en av dessa referensgrupper ska representanter för samtliga riksdagspartier bjudas in.

Utredningstid: Ca 18 månader (uppdraget redovisas senast 2017-03-31).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg generaldirektören Håkan Hallstedt till särskild utredare, sakkunnig och experter (skr. 2015/16:103 s. 158 f.).[122] I Kommittéberättelse 2016 finns uppgifter om de två referensgrupperna och deras sammansättning.[123]

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Ja (referensgrupp).

48 Organiserad och systematisk ekonomisk brottslighet mot välfärden, dir. 2015:96 (Justitiedepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 24 september 2015 om kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att göra en översyn av välfärdsstatens förmåga att stå emot organiserad och systematisk ekonomisk brottslighet. Av direktiven framgår att syftet med uppdraget är att identifiera risker i välfärdssystemen och andra närliggande skattefinansierade eller skattesubventionerade system, för att därigenom kunna säkerställa en korrekt användning av offentliga medel samt effektivt förebygga och beivra brottslighet av detta slag. Utredaren ska bl.a.

- kartlägga den ekonomiska brottslighet som i organiserade och systematiska former begås mot välfärdssystemen och andra närliggande skattefinansierade eller skattesubventionerade system
- identifiera riskfaktorer i de mest utsatta systemens regelverk, organisation, rutiner och faktiska tillämpning samt föreslå åtgärder som stärker möjligheterna att förebygga och förhindra organiserad och systematisk ekonomisk brottslighet mot välfärden
- se över de system och rutiner för uppföljning och kontroll som finns hos brottsutsatta myndigheter och bedöma om dessa är ändamålsenliga och väl avvägda
- följa upp och utvärdera informationsutbytet mellan brottsutsatta eller på annat sätt berörda myndigheter
- analysera och föreslå åtgärder som effektiviserar de brottsbekämpande myndigheternas förutsättningar att utreda och beivra organiserad och systematisk ekonomisk brottslighet mot välfärden
- överväga vissa andra åtgärder som är ägnade att effektivisera bekämpningen av sådan brottslighet, såsom förutsättningarna för näringsförbud enligt lagen (2014:836) om näringsförbud och en spärrtid mot företag vid missbruk av välfärdssystemen.

Av direktiven framgår att i uppdraget ingår att utarbeta nödvändiga lagförslag.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 20 månader (uppdraget redovisas senast 2017-05-02).

[122] Titlarna på utredaren, den sakkunnige och experterna framgår inte av kommittéberättelsen.

[123] Titlarna och partibeteckningarna på de personer som ingår i referensgrupperna framgår inte av kommittéberättelsen.

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg f.d. landshövdingen Lars-Erik Lövdén till särskild utredare samt experter (företrädare för myndigheter) (skr. 2015/16:103 s. 61 f.). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

49 Stärkt konsumentskydd på bostadsrättsmarknaden, dir. 2015:97 (Justitiedepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 1 oktober 2015 om kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att se över konsumentskyddet på bostadsrättsmarknaden. Av direktiven framgår att syftet med översynen är att identifiera områden där konsumentskyddet behöver stärkas och att det i uppdraget ingår att bl.a. ta ställning till

- om innehållet i den ekonomiska planen bör ändras
- om det finns anledning att skärpa regelverket kring intygsgivare
- om det rättsliga skyddet för förhandstecknare och andra blivande föreningsmedlemmar behöver förbättras
- om skyddet mot rättsförluster i samband med överlåtelse och pantsättning av en bostadsrätt bör stärkas
- på vilket eller vilka sätt en bostadsrättsförening bör säkerställa att det kommer att finnas tillräckliga medel för att möta det långsiktiga underhållsbehovet
- om det i årsredovisningen bör lyftas fram uppgifter som är särskilt viktiga för bostadsrättsföreningens intressenter
- om reglerna om fastighetsmäklarens informationsgivning vid förmedling av en bostadsrätt bör ändras
- om reglerna för om- eller tillbyggnader som berör en bostadsrättshavares lägenhet bör ändras

Av direktiven framgår att utredaren ska lämna de författningsförslag som övervägandena ger anledning till.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Arbetets bedrivande): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 18 månader (uppdraget redovisas senast 2017-04-14).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg f.d. ordföranden i Arbetsdomstolen Michaël Koch till särskild utredare, sakkunniga (samtliga tjänstemän i Regeringskansliet) och experter (bl.a. företrädare för myndigheter, organisationer och näringslivet, tjänstemän i Regeringskansliet och domare (skr. 2016/17:103 s. 41).

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

50 En långsiktigt hållbar personalförsörjning av det militära försvaret, dir. 2015:98 (Försvarsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 1 oktober 2015 om kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att föreslå en långsiktigt hållbar personalförsörjning av det militära försvaret som även i fortsättningen huvudsakligen baseras på frivillighet, men där en ökad användning av totalförsvarsplikten kompletterar frivilligheten när krigsorganisationens behov inte kan tryggas enbart genom frivillig rekrytering. Utredaren ska bl.a.

- utgående från krigsorganisationens behov och Försvarsmaktens rekryteringskraft föreslå lämplig balans mellan plikt och frivillighet
- föreslå hur Försvarsmaktens och övriga berörda myndigheters produktionskapacitet bör anpassas till förslagen
- föreslå hur en utökad personalvolym i krigsorganisationen kan uppnås, om ett sådant behov skulle uppkomma med hänsyn till Sveriges försvarsberedskap
- redovisa de åtgärder som krävs för att förslagen ska kunna genomföras, inklusive de justeringar i den frivilliga delen av personalförsörjningen som bedöms nödvändiga.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Genomförande): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 12 månader (uppdraget redovisas senast 2016-09-30).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg f.d. riksdagsledamoten Annika Nordgren Christensen[124] till särskild utredare, sakkunniga (samtliga tjänstemän i Regeringskansliet) och experter (bl.a. företrädare för myndigheter) (skr. 2015/16:103 s. 80).

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

51 Organisation för utredningar om oredlighet i forskning, dir. 2015:99 (Utbildningsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 1 oktober 2015 om kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att undersöka behovet av en ny hantering av ärenden som rör utredning av oredlighet i forskning och lämna förslag som säkerställer en tydlig och rättssäker hantering av misstänkt oredlighet. Utredaren ska bl.a.

- kartlägga hur oredlighet i forskning hanteras i andra länder
- utreda hur begreppen god sed och oredlighet i forskning används och hur högskolors ansvar för upprätthållande av god sed i forskningen vid behov kan förtydligas
- göra en översyn av verksamheten vid expertgruppen för oredlighet i forskning vid Centrala etikprövningsnämnden och vid behov föreslå en ny ändamålsenlig organisation för oberoende utredningar av oredlighet i forskning
- föreslå hur rättssäkerheten vid bedömning av misstänkt oredlighet ska kunna garanteras
- lämna nödvändiga författningsförslag.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 14 månader (uppdraget redovisas senast 2016-11-25).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg professorn Margaretha Fahlgren[125] till särskild utredare, sakkunniga (samtliga tjänstemän i Regeringskansliet) och experter (bl.a. företrädare för myndigheter och akademiker) (skr. 2015/16:103 s. 179).

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

[124] Titeln på utredaren framgår inte av kommittéberättelsen. Av kommittéberättelsen framgår titlarna på de sakkunniga och experterna.

[125] Titeln på utredaren framgår inte av kommittéberättelsen. Av kommittéberättelsen framgår titlarna på de sakkunniga och experterna.

52 Klassificering av nya psykoaktiva substanser, dir. 2015:102 (Socialdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 22 oktober 2015 om kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att göra en bred översyn av problemen med nya psykoaktiva substanser. Av direktiven framgår att utredningen ska lägga fram förslag till olika åtgärder som syftar till att snabbare kunna klassificera sådana hälsofarliga substanser som förekommer eller kan komma att göras tillgängliga på den svenska marknaden. Utredaren ska bl.a.

- föreslå åtgärder för att effektivisera klassificeringsprocesserna för narkotika och hälsofarliga varor
- analysera möjligheterna att klassificera substanser som narkotika eller hälsofarliga varor i grupper i stället för att klassificera varje substans enskilt
- utreda möjligheterna att tillfälligt förbjuda försäljning av substanser som kan komma att förklaras som narkotika eller hälsofarliga varor
- se över om det är möjligt och lämpligt att generellt narkotikaklassa växtmaterial som innehåller en narkotikaförklarad substans
- lämna nödvändiga förslag på författningsändringar.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 12 månader (uppdraget redovisas senast 2016-11-01).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg kammarrättspresidenten Thomas Rolén till särskild utredare, sakkunniga (samtliga tjänstemän i Regeringskansliet) och experter (bl.a. företrädare för myndigheter, akademiker och advokat) (skr. 2015/16:103 s. 122 f.).

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

53 Forskning och utveckling på försvarsområdet, dir. 2015:103 (Försvarsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 29 oktober 2015 om kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att lämna förslag till inriktningen, omfattningen och utförandet av forsknings- och utvecklingsverksamhet på försvarsområdet med hänsyn till de förändrade kraven på den svenska försvarsförmågan i enlighet med 2015 års försvarspolitiska proposition. Utredaren ska bl.a.

- beskriva hur forskning och utveckling på försvarsområdet kan bidra till det övergripande målet att förstärka Försvarsmaktens operativa förmåga
- analysera omfattningen av forskning och utveckling på försvarsområdet och föreslå inom vilka områden forskning och utveckling på försvarsområdet bör bedrivas med offentliga medel i Sverige
- föreslå hur samarbeten kan utvecklas mellan forskning och utveckling på försvarsområdet och forskning och utveckling på andra områden
- föreslå inom vilka områden resultat av civilt inriktad forskning och utveckling i större utsträckning kan användas och inom vilka områden internationella samarbeten bör eftersträvas inom forskning och utveckling på försvarsområdet
- föreslå hur forskning och utveckling på försvarsområdet samt finansieringen av denna bör organiseras.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Genomförande): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 14 månader (uppdraget redovisas senast 2016-12-16).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg riksdagsledamoten Björn von Sydow till särskild utredare, sakkunniga (samtliga tjänstemän i Regeringskansliet) och experter (bl.a. företrädare för myndigheter och akademiker) (skr. 2016/17:103 s. 75 f.).

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

54 Snabbare omval och förstärkt skydd för valhemligheten, dir. 2015:104 (Justitiedepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 29 oktober 2015 om kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att överväga och lämna förslag till hur omval ska kunna genomföras snabbare. Därutöver ska utredaren överväga och föreslå ändringar i fråga om hur valsedlar tillhandahålls i anslutning till röstmottagningsställen. Utredaren ska bl.a.

- analysera och ta ställning till hur bestämmelserna om utövande av rätten att rösta och att delta som kandidat i ett omval bör ändras för att förutsättningarna vid omval ska bli i princip desamma som vid ordinarie val
- överväga och lämna förslag till en tidsfrist för genomförande av omval som ska vara så kort som det är praktiskt möjligt
- analysera och ta ställning till hur kraven kan skärpas på sättet att tillhandahålla valsedlar i anslutning till ett röstmottagningsställe
- lämna förslag till behövliga författningsändringar.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken uppdragets genomförande): Framgår av direktiven. Enligt direktiven ska en referensgrupp med representanter för riksdagspartierna inrättas till stöd för utredaren.

Utredningstid: Ca 12 månader (uppdraget redovisas senast 2016-10-31).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg justitierådet Svante O Johansson till särskild utredare samt experter (tjänstemän i Regeringskansliet, företrädare för myndigheter och akademiker) (skr. 2015/16:103 s. 62 f.). Det utsågs inte några sakkunniga. I kommittéberättelsen finns det inte några uppgifter om referensgruppen och dess sammansättning.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Ja (referensgrupp).

55 En nationell samordnare för området livsvetenskap, dir. 2015:105 (Utbildningsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 29 oktober 2015 om kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare, som ska fungera som nationell samordnare, i uppdrag att med utgångspunkt i Sveriges konkurrensfördelar och utvecklingspotential bidra med underlag till regeringens arbete med att ytterligare stärka Sveriges position inom livsvetenskap (life science). Av direktiven framgår att samordnaren ska utgöra en länk mellan de aktörer som finns i sektorn och regeringens arbete med frågor inom området samt samla in synpunkter och lämna förslag som syftar till att ge regeringen underlag för arbetet med life science. Samordnaren ska enligt direktiven vara behjälplig i

utvecklingen av samverkansprogram för life science samt fortsätta en dialog med Nationella innovationsrådet.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår av direktiven. Enligt direktiven ska den nationella samordnaren biträdas av en referensgrupp som ska förmedla kunskaper och ge en bild av utvecklingen inom området.

Utredningstid: Ca 15 månader (uppdraget slutredovisas senast 2017-01-31).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg landstingspolitikern Anders Lönnberg till särskild utredare (skr. 2015/16:103 s. 179 f.). Det utsågs inte några sakkunniga och experter. I Kommittéberättelse 2016 finns det inte några uppgifter om referensgruppen och dess sammansättning.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

56 Skatt på flygresor, dir. 2015:106 (Finansdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 5 november 2015 om kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att analysera och lämna förslag på hur en skatt på flygresor kan utformas. Av direktiven framgår att syftet med uppdraget är att flygets klimatpåverkan ska minska, vilket kan bidra till att nå miljökvalitetsmålet om begränsad klimatpåverkan. Genom en skatt på flygresor kan enligt direktiven flyget i högre utsträckning bära sina egna klimatkostnader. Utredaren ska utarbeta nödvändiga författningsförslag.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 13 månader (uppdraget redovisas senast 2016-11-30).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg chefsjuristen Gabriella Loman till särskild utredare samt experter (skr. 2015/16:103 s. 159 f.).[126] Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Troligen inte (se ovan – i direktiven sägs inget om parlamentariskt inslag).

57 Översyn av mottagande och bosättning av asylsökande och nyanlända, dir. 2015:107 (Arbetsmarknadsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 5 november 2015 om kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att föreslå åtgärder för att skapa ett sammanhållet system för mottagande och bosättning av asylsökande och nyanlända. Av direktiven framgår att utgångspunkten för uppdraget ska vara att systemet ska främja en snabb etablering i arbets- och samhällslivet för de personer som beviljas uppehållstillstånd och stödja en effektiv och rättssäker asylprocess. Utredaren ges också i uppdrag att förbättra systemet för statlig ersättning till kommuner och landsting. Utredaren ska utreda och lämna förslag inom bl.a. följande områden:

- bosättning av asylsökande och nyanlända samt anvisning av ensamkommande barn

[126] Titlarna på utredaren och experterna framgår inte av kommittéberättelsen.

- överenskommelser med kommuner
- ansvarsfördelning mellan myndigheter
- organiserad sysselsättning
- statlig ersättning till kommuner och landsting.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Genomförande): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 24 månader (uppdraget redovisas senast 2017-10-31).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg landshövdingen Lars Bäckström[127] till särskild utredare, sakkunniga (merparten tjänstemän i Regeringskansliet) och experter (bl.a. företrädare för myndigheter) (skr. 2016/17:103 s. 227 f.)

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

58 Förutsättningar enligt regeringsformen för fördjupat försvarssamarbete, dir. 2015:111 (Försvarsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 12 november 2015 om kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att analysera förutsättningarna enligt regeringsformen för Sverige att, under förutsättning att nödvändiga politiska beslut fattas, med militära resurser agera gemensamt med annan stat för att möta ett väpnat angrepp mot någon av staterna samt för att hindra kränkningar av någon av staternas territorium i fred och under krig mellan främmande stater.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Genomförande): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 10 månader (uppdraget redovisas senast 2016-09-30).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg justitierådet Henrik Jermsten till särskild utredare, sakkunniga (samtliga tjänstemän i Regeringskansliet) och expert (företrädare för myndighet) (skr. 2016/17:103 s. 76).

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

59 Bättre möjligheter till fjärrundervisning och undervisning på entreprenad dir. 2015:112 (Utbildningsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 12 november 2015 om kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att föreslå hur skolhuvudmän för grundskolan, grundsärskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan ska ges ökade möjligheter att dels ingå avtal med andra skolhuvudmän om att utföra undervisning, dels i vissa fall använda undervisningsformer som medger ett mer flexibelt sätt att erbjuda utbildning. Av direktiven framgår att syftet med uppdraget är att öka möjligheterna för skolhuvudmän att erbjuda den undervisning som elever har behov av och att ge alla elever en likvärdig tillgång till utbildning. Utredaren ska bl.a.

[127] Titeln på utredaren framgår inte av kommittéberättelsen. Av kommittéberättelsen framgår titlarna på de sakkunniga och experterna.

- föreslå hur skolhuvudmän genom fjärrundervisning på entreprenad eller på annat sätt kan ges ökade möjligheter att erbjuda elever modersmålsundervisning och studiehandledning på modersmål
- ta ställning till om skolhuvudmän ska ges ökade möjligheter att erbjuda elever undervisning i svenska som andraspråk genom fjärrundervisning på entreprenad
- föreslå under vilka förutsättningar skolhuvudmän, eller i vissa fall andra aktörer, i övrigt bör ges ökade möjligheter att utföra undervisning åt andra skolhuvudmän
- utreda om distansundervisning inom vissa skolformer bör regleras
- lämna nödvändiga författningsförslag.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 18 månader (uppdraget redovisas senast 2017-05-30).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg avdelningschefen Eva Durhán[128] till särskild utredare samt experter (bl.a. tjänstemän i Regeringskansliet och företrädare för myndigheter) (skr. 2016/17:103 s. 164 f.). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

60 En samordnad alarmeringstjänst, dir. 2015:113 (Justitiedepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 12 november 2015 om kommittédirektiven och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att analysera och föreslå hur en nationell alarmeringsfunktion ska kunna inrättas för att samhällets alarmeringstjänst ska kunna samordnas på ett bättre sätt. Utredaren ska enligt direktiven ur ett effektivitets- och kvalitetsperspektiv analysera vilken organisationsform, dvs. en myndighet eller ett bolag, som ska förordas för en sådan funktion. Utredaren ska dock oberoende av vilken organisationsform som förordas för uppgiften analysera och utarbeta fullständiga förslag till hur dels en statlig förvaltningsmyndighet, dels ett bolag kan inrättas för att kunna ansvara för den nationella alarmeringsfunktionen.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Arbetsformer): Framgår av direktiven. Enligt direktiven ska utredaren biträdas av en expertgrupp med representanter från hjälporganen och övriga berörda myndigheter och organisationer samt Regeringskansliet. Vidare ska en politiskt sammansatt referensgrupp knytas till utredaren. Referensgruppen ska bestå av företrädare för riksdag, landsting och kommuner.

Utredningstid: Ca 18 månader (uppdraget redovisas senast 2017-05-31).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg landshövdingen Stefan Carlsson till särskild utredare, sakkunniga (samtliga tjänstemän i Regeringskansliet) och experter (bl.a. företrädare för myndigheter och kommuner) (skr. 2016/17:103 s. 45 f.). Det finns i kommittéberättelsen inte några uppgifter om referensgrupperna och deras sammansättning.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Ja (referensgrupp).

61 Självkörande fordon på väg, dir. 2015:114 (Näringsdepartementet)

[128] Titeln på utredaren framgår inte av kommittéberättelsen. Av kommittéberättelsen framgår titlarna på experterna.

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 12 november 2015 om kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att analysera vilka regelförändringar som behövs för en introduktion av förarstödjande teknik och helt eller delvis självkörande fordon på väg. I uppdraget ingår att överväga och lämna författningsförslag i syfte att skapa bättre rättsliga förutsättningar för

- försök med självkörande fordon i allmän trafik
- introduktion av sådana fordon i allmän trafik.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 24 månader (uppdraget redovisas senast 2017-11-28).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg generaldirektören Jonas Bjelfvenstam[129] till särskild utredare samt experter (bl.a. tjänstemän i Regeringskansliet och företrädare för myndigheter) (skr. 2016/17:103 s. 208). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

62 Ett stärkt arbete för anpassning till ett förändrat klimat, dir. 2015:115 (Miljö- och energidepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 12 november 2015 om kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att analysera hur ansvaret fördelas mellan staten, landstingen, kommunerna och enskilda i fråga om att vidta åtgärder för att anpassa pågående och planerad markanvändning och bebyggd miljö till ett gradvis förändrat klimat. Av direktiven framgår att i de delarna där ansvarsfördelningen är otydlig eller inte ändamålsenlig ska utredaren föreslå förbättringar. Därutöver ska utredaren analysera eventuella hinder och begränsningar i lagstiftningen för genomförande av sådana anpassningsåtgärder. Vid behov ska författningsförslag lämnas.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 15 månader (uppdraget redovisas senast 2017-02-28).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg f.d. landshövdingen Eva Eriksson till särskild utredare samt experter (bl.a. tjänstemän i Regeringskansliet och företrädare för myndigheter) (skr. 2016/17:103 s. 194 f.). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

63 Genomförande av sjöfolksdirektivet, dir. 2015:116 (Arbetsmarknadsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 19 november 2015 om kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att analysera sjöfolksdirektivet, som ändrar vissa arbetsrättsliga EU-direktiv, och föreslå hur direktivet ska genomföras i svensk rätt. Utredaren ska bedöma i vilken omfattning direktivet motiverar författningsändringar och utarbeta de författningsförslag som behövs för att anpassa svensk lagstiftning till direktivet.

[129] Titeln på utredaren framgår inte av kommittéberättelsen. Av kommittéberättelsen framgår titlarna på experterna.

Genomförande av EU-lagstiftning: Ja

Samråd (under rubriken Genomförande): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 8 månader (uppdraget redovisas senast 2016-07-31).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg docenten Johan Schelin till särskild utredare samt experter (företrädare för myndigheter och tjänstemän i Regeringskansliet) (skr. 2016/17:103 s. 228). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

64 Ökat fokus på kvalitet och säkerhet på apoteksmarknaden, dir. 2015:118 (Socialdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 19 november 2015 om kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att göra en översyn av apoteksmarknaden och vid behov lämna förslag på förändringar. Av direktiven framgår att en utgångspunkt för uppdraget bör vara de uppföljningar och utvärderingar som har gjorts avseende den omreglerade apoteksmarknaden och att särskilt fokus bör läggas på åtgärder med syfte att höja kvaliteten och patientsäkerheten på apoteksmarknaden. Inriktningen bör enligt direktiven vara att åstadkomma en säker, effektiv och jämlik läkemedelsförsörjning och en apoteksmarknad med god tillgänglighet och service. I uppdraget ingår bl.a. att

- analysera den utveckling som skett av apoteksmarknaden sedan omregleringen och göra en bedömning av hur pågående trender kan komma att påverka marknaden på kort och lång sikt
- se över kraven för att få tillstånd att bedriva öppenvårdsapotek
- analysera eventuella åtgärder som behövs för att säkerställa en god tillgänglighet till apotekstjänster i hela landet
- analysera vilka eventuella åtgärder som krävs för att säkerställa att leverans- och tillhandahållandeskyldigheten av läkemedel efterlevs
- analysera om det finns behov av ytterligare åtgärder för att främja en hög grad av direktexpediering respektive förbättra den service som ges när expediering inte kan ske
- belysa organisatoriska frågor och frågor som rör kompetensutveckling vid apotek samt överväga hur ökad följsamhet till nuvarande regelverk kan uppnås
- analysera och lämna förslag på åtgärder för att förbättra läkemedelsrådgivningen vid apotek
- se över hur apotekens roll för en förbättrad läkemedelsanvändning kan utvecklas
- se över tillsynen över apoteksmarknaden
- analysera och lämna förslag på hur en effektivare tillsyn och kontroll av försäljning av receptfria läkemedel utanför apotek kan åstadkommas
- lämna de författningsförslag som uppdraget kan föranleda.

Av direktiven framgår att utredaren i sina förslag ska beakta att nuvarande modell för generiskt utbyte inte ska förändras.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 13 månader (uppdraget redovisas senast 2016-12-31).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg landstingsrådet Åsa Kullgren till särskild utredare, sakkunniga (samtliga tjänstemän i Regeringskansliet) och experter (bl.a. företrädare för myndigheter, apotekare och läkare) (skr. 2016/17:103 s. 108 f.).

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

65 Att vända frånvaro till närvaro, dir. 2015:119 (Utbildningsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 19 november 2015 om kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att kartlägga elevers problematiska frånvaro i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan och sameskolan. Därutöver ska utredaren analysera orsakerna till frånvaron och föreslå hur skolans arbete med att främja närvaro och vidta åtgärder vid frånvaro kan förbättras. Syftet med uppdraget är enligt direktiven att säkerställa alla elevers rätt till en likvärdig utbildning. Utredaren ska bl.a.

- kartlägga långvarig och ofta återkommande frånvaro, såväl ogiltig som giltig i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan och sameskolan
- analysera orsakerna till långvarig eller ofta återkommande frånvaro
- analysera om orsakerna till frånvaron uppmärksammas och utreds på ett ändamålsenligt sätt
- belysa hur lärare, rektorer och övrig skolpersonal hanterar elevers frånvaro
- föreslå hur arbetet med närvarofrämjande åtgärder kan förbättras
- sprida kunskap om och exempel på hur arbetet med närvarofrämjande åtgärder kan bedrivas
- föreslå nödvändiga författningsändringar.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Arbetsformer): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 10 månader (uppdraget redovisas senast 2016-09-15).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg medicine doktorn Malin Gren Landell[130] till särskild utredare samt experter (samtliga tjänstemän i Regeringskansliet) (skr. 2016/17:103 s. 167). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

66 En samordnad utveckling av validering, dir. 2015:120 (Utbildningsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 19 november 2015 om kommittédirektiven, och i direktiven ges en kommitté, i form av en nationell delegation, i uppdrag att följa, stödja och driva på ett samordnat utvecklingsarbete inom valideringsområdet på den nationella och regionala nivån. Därutöver ska delegationen lämna förslag på en nationell strategi för validering som präglas av effektivitet, långsiktighet och överblickbarhet och som gynnar utvecklingen av hållbara och generella strukturer för validering på nationell och regional nivå. Delegationen ska bl.a.

- lämna förslag på en nationell strategi för validering
- verka för att en samsyn på validering, dess innebörd och funktion etableras inom utbildningsväsendet och arbetslivet

[130] Titeln på utredaren framgår inte av kommittéberättelsen. Av kommittéberättelsen framgår titlarna på experterna.

- följa och analysera omfattningen och resultatet av validering inom utbildningsväsen och arbetsliv
- sprida kunskap om goda exempel i fråga om validering
- arbeta för att information om validering som tillgodoser den enskildes behov görs tillgänglig
- lämna förslag till regeringen och ta behövliga initiativ till förändringar som stärker valideringsarbetet inom utbildningsväsendet och arbetslivet
- lämna nödvändiga författningsförslag.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Uppdragets genomförande): Framgår av direktiven. Enligt direktiven ska delegationen ledas av en ordförande och bestå av högst 14 andra ledamöter som representerar bl.a. relevanta branscher och parter inom arbetslivet, närmast berörda myndigheter och regionala organ. En expertgrupp ska stödja delegationens arbete.

Utredningstid: Ca 49 månader (uppdraget redovisas senast 2019-12-30).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg f.d. vd:n Jonas Milton till kommitténs ordförande, ledamöter (bl.a. företrädare för myndigheter, relevanta branscher och parter inom arbetslivet), sakkunniga (samtliga tjänstemän i Regeringskansliet) och experter (bl.a. företrädare för myndigheter och landsting och akademiker) (skr. 2016/17:103 s. 165 f.).

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

67 Rättslig översyn av skogsvårdslagstiftningen, dir. 2015:121 (Näringsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 19 november 2015 om kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att föreslå de förändringar i skogsvårdslagstiftningen som behövs för att säkerställa en effektiv och tydlig lagstiftning när det gäller vissa frågor. Utredaren ska bl.a.

- föreslå vem eller vilka som bör ha ansvaret för att fullgöra skyldigheter enligt skogsvårdslagstiftningen
- identifiera behov av att tydliggöra bestämmelserna om överklagande av beslut i skogsvårdslagen (1979:429) med anledning av FN:s konvention om tillgång till information
- allmänhetens deltagande i beslutsprocesser och tillgång till rättslig prövning i miljöfrågor (Århuskonventionen)
- ta ställning till om det bör införas en bestämmelse i skogsvårdslagen som straffbelägger oriktigt lämnande av uppgifter.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Kontakter): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 13 månader (uppdraget redovisas senast 2016-12-31).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg hovrättslagmannen Charlotta Riberdahl[131] till särskild utredare samt experter (bl.a. tjänstemän i Regeringskansliet,

[131] Titeln på utredaren framgår inte av kommittéberättelsen. Av kommittéberättelsen framgår titlarna på experterna.

företrädare för myndigheter och näringslivet och akademiker) (skr. 2016/17:103 s. 209). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

68 Vissa frågor om nyanlända elevers utbildning, dir. 2015:122 (Utbildningsdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 26 november 2015 om kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att föreslå åtgärder för att säkra kommuners möjlighet att tillgodose nyanlända elevers rätt till utbildning. Förslagen ska enligt direktiven bidra till att upprätthålla kvaliteten på undervisningen för alla elever i skolväsendet. Utredaren ska bl.a.

- föreslå hur enskilda huvudmän för skolor där det finns kö ska kunna ta emot nyanlända elever
- utreda hur kommuner i större utsträckning ska kunna placera elever i andra skolor än de närliggande för att främja en jämnare fördelning av nyanlända elever och förbättra förutsättningarna för integration
- undersöka om det finns behov av ytterligare insatser för att exempelvis pensionerade lärare och lärarstudenter ska kunna utgöra stöd för nyanlända elever
- lämna nödvändiga författningsförslag.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Arbetsformer): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 2 månader (uppdraget redovisas senast 2016-01-18).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg kommunalpolitikern Ebba Östlin[132] till särskild utredare, sakkunniga (samtliga tjänstemän i Regeringskansliet) och experter (bl.a. företrädare för myndigheter) (skr. 2016/17:103 s. 168).

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

69 Kameraövervakning – brottsbekämpning och integritetsskydd, dir. 2015:125 (Justitiedepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 26 november 2015 om kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att utreda vissa frågor om kameraövervakning. Av direktiven framgår att syftet med uppdraget är att säkerställa att kameraövervakning kan användas där det behövs för att bekämpa brott och samtidigt garantera ett starkt skydd för den personliga integriteten och att utredaren bl.a. ska

- kartlägga och utvärdera vad kameraövervakningslagen (2013:460) har inneburit för möjligheterna till kameraövervakning och skyddet för den personliga integriteten
- analysera om möjligheterna till kameraövervakning på särskilt brottsutsatta platser och andra platser med förhöjt skyddsbehov, t.ex. asylboenden, medieredaktioner och lokaler som används av religiösa samfund, behöver förbättras
- undersöka hur lagens tillämpningsområde förhåller sig till användning av ny teknik, såsom t.ex. kamerautrustade drönare, och bl.a. ta ställning till om det behövs integritetsstärkande eller teknikfrämjande åtgärder

[132] Titeln på utredaren framgår inte av kommittéberättelsen. Av kommittéberättelsen framgår titlarna på de sakkunniga och experterna.

- ta ställning till om integritetsskyddet på vissa platser dit allmänheten inte har tillträde, t.ex. arbetsplatser och skolor behöver förbättras
- analysera om integritetsskyddet kan förstärkas genom att Datainspektionen ges föreskriftsrätt när det gäller tillämpningen av kameraövervakningslagen
- lämna de författningsförslag som bedöms lämpliga.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 15 månader (uppdraget redovisas senast 2017-02-28).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg bitr. tillsynschefen Susanne Kaevergaard till särskild utredare (skr. 2016/17:103 s. 43). Det utsågs inte några sakkunniga och experter.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

70 Förbättrade förutsättningar för ordning och säkerhet i domstolarna, dir. 2015:126 (Justitiedepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 1 december 2015 om kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att se över bestämmelserna om ordning i domstol och vid behov föreslå förändringar. Förslagen ska enligt direktiven underlätta för domstolarna att upprätthålla ordningen så att domstolarna kan vara trygga och säkra miljöer för alla som medverkar i en domstolsförhandling. Utredaren ska analysera de rättsliga förutsättningarna för och om det bedöms möjligt och lämpligt föreslå bl.a.

- ett förbud mot att vid en förhandling bära kläder eller symboler som kan uppfattas som hotfulla av personer som medverkar i förhandlingen eller av domstolens personal
- en reglering av bruket av elektronisk utrustning i rättssalarna
- ett förbud mot bildupptagning i och bildöverföring från andra delar av domstolsbyggnaden än rättssalen och från området omedelbart utanför domstolsbyggnaden

I uppdraget ingår också att överväga behovet av att ändra reglerna som gäller möjligheterna för ordföranden att upprätthålla ordningen vid en förhandling.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Arbetets bedrivande): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 18 månader (uppdraget redovisas senast 2017-06-01).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg f.d. generaldirektören Barbro Thorblad till särskild utredare samt experter (företrädare för myndighet, tjänsteman i Regeringskansliet, advokat, åklagare och rådman) (skr. 2016/17:103 s. 43 f.). Det utsågs inte några sakkunniga.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

71 Ökad följsamhet till nationella kunskapsstöd i hälso- och sjukvården, dir. 2015:127 (Socialdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 3 december 2015 om kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att överväga och lämna förslag till hur en ökad följsamhet till nationella kunskapsstöd i hälso- och sjukvården kan uppnås. Syftet med uppdraget är enligt direktiven att säkerställa att den hälso- och sjukvård som erbjuds befolkningen är kunskapsbaserad och jämlik och ges på samma villkor till kvinnor och män. Utredaren ska bl.a.

- kartlägga de olika initiativ och samarbeten kring ökad följsamhet till nationella kunskapsstöd som pågår på olika nivåer inom hälso- och sjukvården
- utreda förutsättningarna för samt behovet och lämpligheten av att göra nationella riktlinjer inom hälso- och sjukvård i någon form obligatoriska eller mer bindande
- lämna de förslag som bedöms vara ändamålsenliga för att uppnå en ökad följsamhet till nationella kunskapsstöd.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 15 månader (uppdraget redovisas senast 2017-03-01).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg generaldirektören Sofia Wallström till särskild utredare, sakkunniga (samtliga tjänstemän i Regeringskansliet och experter (bl.a. företrädare för myndigheter och landsting och akademiker) (skr. 2016/17:103 s. 109 f.).

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

72 Hjälpmedel, teknik och metoder för delaktighet och självbestämmande, dir. 2015:134 (Socialdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 10 december 2015 om kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att se över tillgången till och användningen av hjälpmedel och lämna förslag i syfte att öka likvärdigheten och minska skillnaderna i fråga om avgifter och regelverk samt därvid se över frågan om nationell reglering och ett samlat huvudmannaskap. Därutöver ska utredaren lämna förslag som skapar förutsättningar för att hjälpmedelsverksamheten hos berörda myndigheter och huvudmän bedrivs effektivt. Utredaren ska även analysera om kompetensen hos förskrivare och andra relevanta yrkesgrupper i fråga om hjälpmedel är adekvat och tillräcklig.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd: Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 14 månader (uppdraget redovisas senast 2017-02-28).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg kanslichefen Gunilla Malmborg till särskild utredare, sakkunniga (merparten tjänstemän i Regeringskansliet) och experter (bl.a. företrädare för myndigheter och organisationer och akademiker) (skr. 2016/17:103 s. 110 f.).

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

73 Användarna i delningsekonomin, dir. 2015:136 (Finansdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 17 december 2015 om kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare i uppdrag att

- göra en beskrivande kartläggning av olika modeller som möjliggör eller underlättar transaktioner där privatpersoner säljer, hyr ut, lånar ut eller ger bort materiella eller finansiella tillgångar, samäger eller samnyttjar sådana tillgångar eller erbjuder tjänster
- analysera olika användares roller och rättsliga ställning vid sådana transaktioner
- resonera kring om befintlig lagstiftning är ändamålsenlig eller om det finns eventuella behov av författningsändringar, såväl nationellt som inom EU, framför allt i fråga om förmögenhetsrätt, konsumenträttsliga delar av marknadsrätten, produktsäkerhet, tillsyn och tvistlösning
- bedöma om det finns behov av andra åtgärder för att främja en positiv utveckling, exempelvis när det gäller information eller samarbete mellan olika samhällsaktörer.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Uppdragets utförande): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 13 månader (uppdraget redovisas senast 2017-03-31).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg universitetslektorn Karin Bradley till särskild utredare, sakkunnig och experter (skr. 2016/17:103 s. 138 f.).[133]

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Troligen inte (se ovan – i direktiven sägs inget om parlamentariskt inslag).

74 Nationell samordnare för utveckling och samordning av insatser inom området psykisk hälsa, dir. 2015:138 (Socialdepartementet)

Utredningsform och uppdraget: Regeringen beslutade den 17 december 2015 om kommittédirektiven, och i direktiven ges en särskild utredare, en nationell samordnare, i uppdrag att stödja det arbete som utförs av myndigheter, kommuner, landsting och organisationer inom området psykisk hälsa samt verka för att arbetet samordnas på nationell nivå. Samordnarens huvuduppdrag ska vara att

- stödja det arbete som utförs av myndigheter, kommuner, landsting och organisationer inom området psykisk hälsa och verka för att arbetet samordnas på nationell nivå
- identifiera utvecklingsbehov inom området psykisk hälsa och redovisa dessa till regeringen med förslag till åtgärder som ryms inom ramen för de medel som är avsatta i statsbudgeten på det aktuella anslaget
- följa upp de insatser som görs inom ramen för samarbetet med Sveriges Kommuner och Landsting, med fokus på effekter för folkhälsan, patienter, brukare och anhöriga
- föreslå hur utveckling och samordning av insatser inom området psykisk hälsa långsiktigt kan integreras i ordinarie myndighetsstruktur.

Genomförande av EU-lagstiftning: Nej

Samråd (under rubriken Arbetets bedrivande): Framgår av direktiven.

Utredningstid: Ca 36 månader (uppdraget redovisas senast 2018-12-31).

Utredningens sammansättning: Ansvarigt statsråd utsåg beteendevetaren Kerstin Evelius[134] till särskild utredare (skr. 2016/17:103 s. 111). Det utsågs inte några sakkunniga och experter.

[133] Titlarna på utredaren, den sakkunnige och experterna framgår inte av kommittéberättelsen.

[134] Titeln på utredaren framgår inte av kommittéberättelsen.

Parlamentariskt inslag (avser inte utredarens/ordförandens titel): Nej

Bilaga 6.2

Regeringskansliet

2017-10-12
SB2017/01361/RCK

Statsrådsberedningen
Rättschefen

Konstitutionsutskottet
Ink 2017 -10- 12
Dnr 100-2017/18

Konstitutionsutskottet
Riksdagen

Konstitutionsutskottets granskningsärende – Kommittéväsendet

Härmed överlämnas en promemoria från Statsrådsberedningen.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är departementsrådet Lotta Hardvik Cederstierna, Statsrådsberedningen.

Per Hall

Telefonväxel: 08-405 10 00
Fax: 08-723 11 71
Webb: www.regeringen.se

Postadress: 103 33 Stockholm
Besöksadress: Rosenbad 4
E-post: sb.registrator@regeringskansliet.se

Regeringskansliet

Promemoria

2017-10-12

Statsrådsberedningen

Konstitutionsutskottets granskningsärende – Kommittéväsendet

Härmed lämnas svar på konstitutionsutskottets frågor i rubricerat ärende.

1. Av gjord kartläggning framgår att under den aktuella tidsperioden har regeringen beslutat att tillsätta totalt 508 utredningar och av dessa har 399 varit särskilda utredare och 109 kommittéer.

a) Vilka fördelar och nackdelar kan det finnas med vald utredningsform (särskild utredare eller kommitté) och vilka överväganden har under senare år gjorts i denna del?

b) Har utredningens uppdrag (ämnesområden) någon betydelse för valet av utredningsform (särskild utredare eller kommitté) och, om så är fallet, vilka överväganden har under senare år gjorts i denna del?

c) Vägs den parlamentariska sammansättningen i riksdagen in vid valet av utredningsform (särskild utredare eller kommitté) och, om så är fallet, vilka överväganden har under senare år gjorts i denna del?

När en viss fråga ska utredas är det flera faktorer som påverkar valet av utredningsform. Förutom att låta en särskild utredare eller kommitté utreda en fråga kan ett uppdrag till en myndighet eller en s.k. bokstavsutredare aktualiseras. Varje utredningssituation måste bedömas utifrån sina förutsättningar och frågan om formen för utredningen avgörs därför från fall till fall. Utredningens uppdrag (ämnesområde) liksom uppdragets karaktär, dvs. vad man vill uppnå med utredningen, kan i detta sammanhang vara av betydelse. Normalt finns det ingen dokumentation som i efterhand kan belysa vilka överväganden som varit avgörande för valet av utredningsform.

En parlamentariskt sammansatt kommitté väljs ofta i frågor där det redan från början bedöms viktigt att nå en bred politisk enighet.

En utredningsform med ett parlamentariskt inslag kan också väljas för att ge den parlamentariska oppositionen tillfälle att på ett tidigt stadium komma in i

reformarbetet. I dessa situationer kan en parlamentarisk kommitté väljas. Det förekommer också att uppdraget i sådana situationer lämnas till en särskild utredare som då förses med en parlamentarisk referensgrupp.

Om den fråga som ska utredas är avgränsad och av mer teknisk karaktär lämpar det sig ofta bättre med en särskild utredare. Även i de fall regeringen på förhand vet att den saknar parlamentariskt stöd för ett visst förslag, kan det ha ett värde att låta en specialist utreda frågan i ett vidare perspektiv och därigenom få den allsidigt belyst. Utredningens förslag kan sedan ligga till grund för fortsatta politiska diskussioner i frågan utanför utredningens form, vilket kan leda fram till ett förslag som kan godtas av en majoritet av riksdagen.

Det är inte möjligt att i efterhand avgöra i vad mån den parlamentariska sammansättningen i riksdagen har vägts in vid valet av utredningsform.

2. Det framgår vidare av gjord kartläggning att handlingsutrymmet för identifierade utredningar har varierat.

a) Har vald utredningsform (särskild utredare eller kommitté samt förekomsten av parlamentariskt inslag) någon betydelse för en utrednings handlingsutrymme och, om så är fallet, vilka överväganden har under senare år gjorts i denna del?

b) Har utredningens uppdrag (ämnesområden) någon betydelse för en utrednings handlingsutrymme och, om så är fallet, vilka överväganden har under senare år gjorts i denna del?

Det finns inte någon tydlig koppling mellan vald utredningsform eller en utrednings uppdrag (ämnesområde) och en utrednings handlingsutrymme. Handlingsutrymmet styrs främst av uppdragets karaktär.

I de fall det finns anledning att välja en parlamentarisk kommitté som ett forum för kompromisser och samförstånd i politiska frågor finns det ofta skäl för ett större handlingsutrymme.

3. Av gjord kartläggning framgår att av totalt 399 utredare respektive 109 kommittéordförande har 11 respektive 26 procent haft politisk bakgrund.

a) Vilka för och nackdelar kan det finnas med utredare och kommittéordförande med politisk bakgrund och vilka överväganden har under senare år gjorts i denna del?

b) Har utredningens uppdrag (ämnesområden) någon betydelse vid utseende av utredare och kommittéordförande (politisk bakgrund eller inte) och, om så är fallet, vilka överväganden har under senare år gjorts i denna del?

c) Vägs den parlamentariska sammansättningen i riksdagen in vid utseende av utredare och kommittéordförande (politisk bakgrund eller inte) och, om så är fallet, vilka överväganden har under senare år gjorts i denna del?

Politisk erfarenhet kan vara en fördel när det ingår i uppdraget att lägga fram förslag som innebär sådana avvägningar mellan olika intressen där politiska värderingar spelar en viktig roll. I sådana fall kan även sakkunskap inom det område som ska utredas ha betydelse.

För uppdrag av mer teknisk karaktär är det ofta av avgörande betydelse att den särskilda utredaren eller kommittéordföranden har goda kunskaper inom det aktuella området.

Det är inte möjligt att i efterhand avgöra i vad mån den parlamentariska sammansättningen i riksdagen har vägts in vid utseende av utredare eller kommittéordförande.

4. Det framgår vidare av gjord kartläggning att utredarnas och kommittéordförandenas bakgrund har varierat utifrån olika yrkeskategorier.

a) Vilka för och nackdelar kan det finnas med de olika yrkeskategorierna (politiker, tjänsteman i Regeringskansliet, ambassadör, landshövding, jurist, akademiker och övrig) och vilka överväganden har under senare år gjorts i denna del?

b) Har utredningens uppdrag (ämnesområden) någon betydelse vid valet av utredare eller kommittéordförande och, om så är fallet, vilka överväganden har under senare år gjorts i denna del?

c) Vägs den parlamentariska sammansättningen i riksdagen in vid valet av utredare eller kommittéordförande och om så är fallet, vilka överväganden har under senare år gjorts i denna del?

Vilken bakgrund som en utredare eller en kommittéordförande bör ha beror på uppdraget. Det avgörande är att vederbörande har en kompetens som är lämplig för såväl det aktuella uppdraget (ämnesområdet) som uppdragets karaktär. Det kan t.ex. vara lämpligt att utse en erfaren jurist om en utredning ska lämna förslag till ny lagstiftning. I andra situationer kan förmågan att väga samman olika uppfattningar vara avgörande för uppdragets utförande.

Det är inte möjligt att i efterhand avgöra i vad mån den parlamentariska sammansättningen i riksdagen har vägts in när det gäller från vilken yrkeskategori särskilda utredare och kommittéordförande hämtats.

5. Av kommittéförordningen följer bl.a. att sakkunniga har rätt att ta del av utredningens handlingar, att närvara vid utredningens sammanträden och att delta i utredningens överläggningar. Vidare får de foga särskilda yttranden till utredningens betänkande. Vilka överväganden har under senare år gjorts i dessa delar vid beslut att tillsätta sakkunniga och experter och deras tillhörighet till olika myndigheter etc. samt vilka överväganden görs när det gäller förekomsten av tjänstemän i Regeringskansliet i en utredning och dessa tjänstemäns roll (sakkunniga och/eller experter)?

Sakkunniga och experter förordnas vanligen när utredningen tillkallas. Valet av sakkunniga och experter sker efter beredning inom departementet och i förekommande fall även med andra departement som berörs av den fråga som ska utredas. Det kan också förekomma att utredningen själv bedömer sitt behov av experter och hos departementet anmäler detta behov.

Det är vanligt att det i en utredning ingår experter från myndigheter och organisationer vars ansvarsområde berörs av uppdraget. I sådana fall förekommer det att valet av experter görs efter förslag från myndigheten eller organisationen. Vidare är det relativt vanligt att det i en utredning ingår experter med sakkunskap från universitet och högskolor.

Regelmässigt förordnas en tjänsteman från det departement som berett ärendet som sakkunnig eller expert i utredningen. Det förekommer dessutom att tjänstemän från andra departement med särskilda sakintressen deltar som sakkunnig eller expert i utredningen. För rätten att närvara och ta del av handlingar har det i praktiken mindre betydelse om det är som sakkunnig eller expert tjänstemännen förordnats, eftersom de brukar behandlas lika i dessa avseenden. Det är sällan aktuellt för en tjänsteman att avge ett särskilt yttrande, oberoende av om tjänstemannen förordnats som expert eller sakkunnig.

Vid en slutlig bedömning av en utrednings sammansättning vägs även jämställdhetsaspekten in.

6. När det gäller flera av de identifierade utredningarna saknas i regeringens årliga skrivelse Kommittéberättelse närmare uppgifter om utredningarnas sammansättning (titlar) (se bilaga). Vilka rutiner och riktlinjer finns när det gäller de uppgifter som ska redovisas i kommittéberättelsen?

Enligt de rutiner som tillämpas redovisas i kommittéberättelsen de uppgifter om utredningarnas sammansättning (titlar) som har angetts i departementens förordnanden av medverkande i kommittéer och utredningar.

7. Vilka kommentarer i övrigt ger innehållet i denna promemoria anledning till?

Promemorian föranleder inga kommentarer i övrigt.

Bilaga 7.1

Regeringskansliet

2017-10-05
SB2017/01330/RCK

Statsrådsberedningen
Rättschefen

Konstitutionsutskottet
Riksdagen

Konstitutionsutskottet
Ink 2017 -10- 05
Dnr 50-2017/18

Konstitutionsutskottets granskningsärende – Myndighetsstyrelser och insynsråd

Härmed överlämnas en promemoria från Finansdepartementet och promemorior med bilagor från Socialdepartementet och Näringsdepartementet.

Regeringskansliets kontaktpersoner i ärendet är expeditions- och rättschefen Magnus Bengtson, Finansdepartementet, samt expeditionscheferna Marianne Jenryd, Socialdepartementet, och Fredrik Ahlén, Näringsdepartementet.

Per Hall

Telefonväxel: 08-405 10 00
Fax: 08-723 11 71
Webb: www.regeringen.se

Postadress: 103 33 Stockholm
Besöksadress: Rosenbad 4
E-post: sb.registrator@regeringskansliet.se

Regeringskansliet

Promemoria

2017-10-05

Finansdepartementet

Konstitutionsutskottets granskningsärende – Myndighetsstyrelser och insynsråd

Härmed lämnas svar på konstitutionsutskottets frågor 1–5 och 8–10 i rubricerat ärende.

1. Finns inom Regeringskansliet rutiner och vägledningar för i vilka fall en myndighet ska ha en styrelse? Vad innebär i så fall rutinerna och vägledningarna?

2. Finns inom Regeringskansliet rutiner och vägledningar för i vilka fall en myndighet ska ha ett insynsråd? Vad innebär i så fall rutinerna och vägledningarna?

I Finansdepartementets promemoria Vägledning vid val av myndigheters ledningsformer redogörs för vad som bör vara vägledande vid valet av ledningsform. Innehållet i promemorian tar sin utgångspunkt i de kriterier för val av ledningsform som angavs i den förvaltningspolitiska propositionen Offentlig förvaltning för demokrati, delaktighet och tillväxt (prop. 2009/10:175). Av promemorian framgår sammanfattningsvis följande.

Valet av ledningsform är en strategisk styrningsfråga som naturligt uppkommer i samband med bildandet av en myndighet. För att säkerställa en ändamålsenlig och effektiv styrning kan en myndighets ledningsform också behöva omprövas, exempelvis i samband med större förändringar av verksamhetens inriktning och omfattning eller till följd av nya prioriteringar. Hur myndighetens ledningsarbete fungerar och om ledningsformen är den mest lämpliga bör också följas upp i den årliga myndighetsdialogen.

Den ledningsform bör väljas som bäst kan tillgodose regeringens styrbehov utifrån den enskilda myndighetens uppdrag. Avgörande för valet av ledningsform är därmed verksamhetens syfte, karaktär och omfattning.

Följande kriterier talar för att en myndighet bör ledas av en styrelse:

- omfattande finansiellt ansvar i form av budgetomslutning eller tillgångar
- stor påverkan på andra samhällssektorer, dvs. näringsliv, kommuner, landsting, ideella organisationer och medborgare, exempelvis genom att myndighetens ledning beslutar om föreskrifter och har ett stort ansvar att göra egna strategiska och principiella vägval
- tvärsektoriell och komplex verksamhet som rör flera samhällsområden
- forskningsintensiv och kunskapsproducerande verksamhet (högre utbildning)
- affärsliknande verksamhet
- tydligt behov av bredd i form av olika kompetenser för att leda verksamheten.

När ledningsformen enrådighetsmyndighet väljs, dvs. om myndigheten inte bedöms behöva ledas av en styrelse, kan regeringen välja att inrätta ett insynsråd. Inför beslut om att inrätta ett insynsråd är det viktigt att klargöra vad rådet förväntas tillföra verksamheten, t.ex. ge råd genom att dela med sig av kunskaper och erfarenheter, bidra till konstruktiva diskussioner, vara bollplank för myndighetschefen vid förändringar och utveckling eller i övrigt ge stöd till chefen.

Följande kriterier talar för att ett insynsråd bör inrättas:

- myndigheten ansvarar för verksamhet där insyn av medborgare och politiker bedöms som angelägen
- verksamheten har breda kontaktytor mot många olika grupper
- myndigheten har under viss tid eller stadigvarande tydligt behov av råd och stöd från partsrepresentanter, politiker och intresse- och branschorganisationer m.fl.
- behov av att tillföra myndigheten unik kompetens och sakkunskap
- behov av att tillföra myndigheten bredd och mångfald
- verksamheten är integritetskänslig.

3. På vilket sätt bereds ärenden om huruvida en myndighet ska ha en styrelse respektive ett insynsråd?

Vid inrättandet av en ny myndighet bereds frågan om en myndighet ska ha en styrelse eller vara en enrådighetsmyndighet med eller utan ett insynsråd inom ramen för beredningen av myndighetens instruktion. Som stöd i arbetet med instruktioner finns Socialdepartementets promemoria Handledning för myndigheternas instruktioner.

Myndigheternas ledningsformer kan omprövas, t.ex. i samband med större förändringar av verksamheten eller till följd av nya prioriteringar, samt följas upp i den årliga myndighetsdialogen.

4. Finns inom Regeringskansliet rutiner och vägledningar för vilka kriterier som ska beaktas när man avgör vilka som ska utses till styrelseledamöter eller ledamöter i insynsråd? Vad innebär i så fall rutinerna och vägledningarna?

5. På vilket sätt bereds ärenden om att utse ledamöter i myndigheters styrelser och insynsråd?

Det departement till vilket myndigheten hör ansvarar för processen att förordna ledamöter till myndighetens styrelse eller insynsråd. I Finansdepartementets promemoria Handledning om förordnande av ledamöter i myndighetsstyrelser, nämnder och insynsråd beskrivs processerna för förordnande och entledigande av ledamöter till myndigheternas styrelser eller insynsråd. Av promemorian framgår sammanfattningsvis följande.

Ett förordnande av en eller flera ledamöter aktualiseras när förordnande-perioden löper ut, en vakans uppstår, en ny myndighet bildas, myndigheten får ändrad ledningsform eller myndighetens ansvarsområde utökas eller ändras på ett sätt som skapar behov av annan eller ny kompetens.

Förordnandeprocessen omfattar framtagande av en behovsanalys och kravprofil, en sök- och urvalsprocess samt en beslutsprocess. För vissa styrelser och insynsråd finns särskilda nomineringsordningar, t.ex. för universitet och högskolor samt länsstyrelser.

Behovsanalysen och framtagandet av kravprofilen görs med utgångspunkt i regeringens inriktning för myndigheten de kommande åren och hur denna

kan påverka kompetensbehovet i myndighetens styrelse eller insynsråd. En analys görs av hur den berörda myndigheten fungerar och hur den befintliga kompetensen ser ut. För det fall kravprofilen avser en styrelseledamot kontaktas bl.a. styrelsens ordförande för att han eller hon ska få möjlighet att redovisa sin bild av hur den nuvarande styrelsen fungerar som helhet och vilka kompetensbehov som finns. Om kravprofilen i stället avser en ledamot i ett insynsråd kontaktas bl.a. myndighetschefen som kan redogöra för hur insynsrådet fungerar och vilka kompetenser som finns och behövs.

Förslag på namn till nya ledamöter tas fram på berörd enhet i nära samarbete med den politiska ledningen. När listan med förslag på kandidater är godkänd av departementets politiska ledning stäms förslagen av med Statsrådsberedningens samordningskansli. Efter att kansliet har godkänt de föreslagna kandidaterna tillfrågas dessa i turordning om de kan tänka sig att ta uppdraget.

Inför regeringsbeslutet gemensambereds beslutet enligt de riktlinjer som finns i Statsrådsberedningens promemoria Samrådsformer i Regeringskansliet (SB PM 2012:1). Förslagen bereds alltid med enheten för statlig förvaltning, enheten för statlig arbetsgivarpolitik och budgetavdelningen vid Finansdepartementet samt med jämställdhetsenheten vid Socialdepartementet.

Urvalet av kandidater ska göras utifrån en bred rekryteringsbas i syfte att tillvarata kompetensen hos såväl kvinnor som män samt hos personer med olika bakgrunder och erfarenheter. Styrelseledamöter måste stå obundna av olika partsintressen och i sin ledamotsroll uteslutande företräda myndigheten. För att säkerställa att det inte finns någon risk för lojalitetskonflikter mellan styrelseuppdraget och uppgiften att tillvarata medlemmars, företags eller branschorganisationers intressen är det viktigt att jävsfrågan prövas redan under urvalsprocessen.

En styrelse ansvarar inför regeringen och regeringen ansvarar i sin tur inför riksdagen. Ett förordnande av en riksdagsledamot som ledamot i en myndighetsstyrelse kan därför leda till otydliga ansvarsförhållanden och skada förtroendet för styrelsens arbete och därmed även myndighetens anseende. Det finns också en risk för lojalitetskonflikter eller misstanke om jäv (delikatessjäv) när frågor som rör aktuell verksamhet ska behandlas eller

granskas i riksdagen om riksdagsledamöter sitter i en myndighetsstyrelse. Riksdagsledamöter bör därför inte ingå i en sådan styrelse.

Anställda i Regeringskansliet ska inte vara ledamöter i styrelser, eftersom de lätt kan uppfattas som företrädare för Regeringskansliet och därmed regeringen.

När det gäller ledamöter i insynsråd är insynsrollen klart skild från ledningen av myndigheten. Det är därför möjligt för företrädare för t.ex. politiska partier och andra intressegrupper att ingå utan oklarhet om vem som har ansvar för besluten. Kompetens och erfarenhet som myndighetschefen tillägnar sig i det vardagliga arbetet behöver inte finnas representerad i insynsrådet. Myndighetschefer och tjänstemän i Regeringskansliet är exempel på kategorier av personer som normalt inte bör ingå i insynsråd.

Eftersom insynsrådets uppgift är att utöva insyn och att ge myndighetschefen råd bör sammansättningen spegla mångfalden i samhället. För att säkerställa en bra sammansättning i ett insynsråd bör kompetens sökas både inom och utanför den sektor i vilken myndigheten verkar.

8. Utskottet önskar en redogörelse för hur regeringen regelmässigt följer upp insynsrådens uppgifter att utföra insyn och ge råd i de myndigheter som har insynsråd.

9. Utskottet önskar en redogörelse för hur regeringen regelmässigt följer upp styrelsernas arbete i de myndigheter som leds av en styrelse. Av redogörelsen bör framgå hur Regeringskanslets kontakter med myndigheterna fördelas mellan styrelser och myndighetschefer.

Olika myndigheter och verksamheter förutsätter olika uppföljningar. Hur uppföljningsarbetet utformas är därför en fråga för ansvarigt departement.

Regeringskansliet analyserar årligen myndigheternas verksamhet, resultat och styrning. Analysen kan inkludera styrelsernas och insynsrådens funktionssätt och sker inom ramen för förberedelsearbetet inför den årliga myndighetsdialog som förs mellan statsråd eller statssekreterare och myndighetens ledning. Som stöd i analysarbetet inför myndighetsdialogerna ger Finansdepartementet ut ett särskilt cirkulär. Det är i samband med denna analys lämpligt att särskilt uppmärksamma om det fortsatt finns behov av den valda styrelseformen, om styrelsen eller insynsrådet har rätt

sammansättning, om styrelsens strategiska roll tillvaratas på ett ändamålsenligt sätt och vad som är rådets främsta bidrag.

Uppföljning av myndigheternas verksamhet och därmed styrelsernas eller insynsrådens arbete, sker även inom ramen för den löpande ordinarie myndighetsstyrningen.

Det departement som ansvarar för styrningen av en myndighet ansvarar även för vilka kontakter som tas med myndighetens ledning samt vilka frågor som diskuteras med styrelsen och myndighetschefen. Olika myndigheter och verksamheter förutsätter olika kontakter. En central utgångspunkt är att det är tydligt vilka kommunikationsvägar som finns mellan myndigheten, såväl styrelse som myndighetschef, och Regeringskansliet. Generell vägledning i frågor om informella kontakter med myndigheterna finns i Regeringskansliets promemoria Styrningen av de statliga myndigheterna och informella kontakter.

Om myndigheten är en styrelsemyndighet ska både styrelsens ordförande och myndighetschefen närvara vid möten med företrädare för departementen inom ramen för den årliga myndighetsdialogen. Styrelsens ordförande får som huvudregel också ett erbjudande om ett enskilt samtal med statsrådet eller statssekreteraren i anslutning till myndighetsdialogen.

10. Vilka kommentarer i övrigt föranleder denna promemoria?

Av budgetpropositionen för 2015 framgår att regeringen avser att genomföra ett utvecklingsarbete för att tydliggöra hur myndigheternas ledningsformer bör tillämpas i styrningen av myndigheterna, med särskilt fokus på styrelsemyndigheterna (prop. 2014/15:1 utg.omr. 2 avsnitt 4.4). Ett sådant arbete pågår inom Regeringskansliet. Arbetet syftar bl.a. till att ytterligare utveckla arbetet med styrelserelaterade frågor.

Finansdepartementet bjuder årligen in nya ledamöter i myndigheternas styrelser respektive insynsråd till introduktionsutbildning. I samband med denna utbildning diskuteras ledamöternas roll och formella ansvar.

Regeringskansliet

Promemoria 3 bilagor

2017-10-05

Socialdepartementet

Konstitutionsutskottets granskningsärende – Myndighetsstyrelser och insynsråd

Härmed lämnas svar på konstitutionsutskottets frågor 6 och 7 i rubricerat granskningsärende såvitt avser Socialdepartementet.

6. Utskottet önskar en redogörelse för samtliga beslut om att inrätta en styrelse eller ett insynsråd i myndigheter under Näringsdepartementet och Socialdepartementet under 2015 och 2016. Utskottet önskar ta del av besluten.

Under de aktuella åren har det vid två myndigheter som Socialdepartementet ansvarar för inrättats styrelser.

Försäkringskassan leds sedan den 1 mars 2016 av en styrelse. Beslut om att Försäkringskassan ska vara styrelsemyndighet fattades genom förordning (2016:11) om ändring i förordningen (2009:1174) med instruktion för Försäkringskassan, *bilaga 1*. Styrelsen ska enligt myndighetens instruktion bestå av högst nio ledamöter.

Socialstyrelsen leds sedan den 1 mars 2016 av en styrelse. Beslut om att Socialstyrelsen ska vara styrelsemyndighet fattades genom förordning (2016:13) om ändring i förordningen (2015:284) med instruktion för Socialstyrelsen, *bilaga 2*. Styrelsen ska enligt myndighetens instruktion bestå av högst nio ledamöter.

7. Utskottet önskar en redogörelse för samtliga fall där styrelseledamöter och ledamöter i insynsråd utsetts i myndigheter under Näringsdepartementet och Socialdepartementet under 2015 och 2016. Av redogörelsen bör framgå under hur lång tid varje plats varit vakant och när förfarandet för att utse en ny ledamot påbörjades och avslutades. Vidare bör

framgå köns- och åldersfördelningen i varje styrelse och insynsråd vid de aktuella myndigheterna.

I *bilaga 3* till denna promemoria redovisas de myndigheter under Socialdepartementet i vilka det under 2015 och 2016 har utsetts nya ledamöter i styrelser och insynsråd. I bilagan anges även om förordnanden för befintliga ledamöter har förlängts under år 2015 eller 2016.

Normalt brukar förfarandet att utse en eller flera nya ledamöter påbörjas ca sex månader innan förordnandena löper ut. När ett förordnande avslutas i förtid, exempelvis om ledamoten begär att få bli entledigad, påbörjas arbetet normalt omgående med att förordna en ersättare.

I de fall det i relevant författning anges ett spann för antalet ledamöter i styrelsen eller insynsrådet och en ledamot lämnar sitt uppdrag beror det på omständigheterna i det enskilda fallet om ledamoten ersätts, under förutsättning att antalet ledamöter håller sig inom det angivna spannet.

Köns- och åldersfördelning anges per den 31 augusti 2017. I redovisningen ingår generaldirektören.

Bilaga 1

Svensk författningssamling

SFS 2016:11
Utkom från trycket
den 2 februari 2016

Förordning om ändring i förordningen (2009:1174) med instruktion för Försäkringskassan;

utfärdad den 21 januari 2016.

Regeringen föreskriver i fråga om förordningen (2009:1174) med instruktion för Försäkringskassan[1]

dels att 10 a § ska upphöra att gälla,

dels att 2–7, 9 och 12–17 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas tre nya paragrafer, 2 a §, 8 och 11 §§ och närmast före 2 a, 3 och 11 §§ nya rubriker av följande lydelse.

2 §[2] Försäkringskassan ska

1. ge information till berörda om socialförsäkringen och de övriga förmåner och ersättningar som myndigheten ansvarar för,
2. se till att myndighetens föreskrifter och andra styrande dokument och rutiner är kostnadseffektiva och enkla att följa och förstå för enskilda och företag,
3. säkerställa att felaktiga utbetalningar inte görs och motverka bidragsbrott,
4. följa, analysera och förmedla socialförsäkringssystemets utveckling och effekter för enskilda och samhälle inom sitt verksamhetsområde,
5. ansvara för att en kvalificerad kunskapsuppbyggnad sker i fråga om de verksamhetsområden som myndigheten har ansvar för, med utgångspunkt i de mål och andra åligganden som gäller för myndigheten,
6. stödja forskning inom socialförsäkringsområdet,
7. i sin verksamhet belysa, analysera och uppmärksamma Sveriges åtaganden enligt internationella konventioner till skydd för de mänskliga rättigheterna,
8. ha ett samlat ansvar, sektorsansvar, för funktionshindersfrågor med anknytning till sitt verksamhetsområde och inom ramen för detta ansvar vara samlande, stödjande och pådrivande i förhållande till övriga berörda parter,
9. vid beslut och andra åtgärder som rör barn analysera konsekvenserna för barn och då ta särskild hänsyn till barnets bästa enligt Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter,
10. integrera ett jämställdhetsperspektiv i sin verksamhet, och
11. ha ett samlat ansvar inom sitt verksamhetsområde för frågor som har betydelse för nyanlända invandrares etablering i samhället.

[1] Senaste lydelse av 10 a § 2010:212.
[2] Senaste lydelse 2014:331.

SFS 2016:11

Medverkan i EU-arbetet och annat internationellt arbete

2 a § Försäkringskassan ska även

1. medverka i EU-arbetet och annat internationellt samarbete inom sitt verksamhetsområde,

2. vara centralmyndighet enligt rådets förordning (EG) nr 4/2009 av den 18 december 2008 om domstols behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av domar samt samarbete i fråga om underhållsskyldighet samt enligt Haagkonventionen av den 23 november 2007 om internationell indrivning av underhåll till barn och andra familjemedlemmar, och fullgöra de uppgifter som åligger den enligt förordningen och konventionen,

3. fullgöra de uppgifter som en behörig myndighet har enligt

– artikel I i konventionen av den 30 januari 2002 om social trygghet mellan Sverige och Kanada vid tillämpning av artiklarna VII.1 (utsändning) och X (undantag) samt artiklarna XX.1 (information) och XXV.1 (tolkning och tillämpning) i konventionen när frågan gäller lagstiftningen om sjukersättning och aktivitetsersättning,

– artikel 1 i konventionen av den 13 mars 1995 om social trygghet mellan Konungariket Sverige och Republiken Chile vid tillämpning av artiklarna 7.1 (utsändning) och 8 (undantag) samt artikel 19 c–e (information) i konventionen när frågan gäller sjukförsäkring med sjukersättning och aktivitetsersättning, föräldraförsäkring och arbetsskadeförsäkring utom förmåner till efterlevande,

– artikel 1 i konventionen av den 30 juni 1978 mellan Sverige och Turkiet om social trygghet vid tillämpning av artiklarna 8.1 (utsändning) och 10 (undantag) samt artiklarna 31 och 32 (information),

4. för svensk del och efter att ha hört Pensionsmyndigheten och Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen komma överens med den högsta förvaltningsmyndigheten i Turkiet om tillämpningsbestämmelser till konventionen mellan Sverige och Turkiet om social trygghet i enlighet med artikel 29 i konventionen, och

5. vara nationell kontaktpunkt enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/24/EU av den 9 mars 2011 om tillämpning av patienträttigheter vid gränsöverskridande hälso- och sjukvård och fullgöra de uppgifter som en sådan kontaktpunkt har enligt artiklarna 6.1 i fråga om samråd, 6.2 i fråga om samarbete och kontaktuppgifter, 6.4 och 6.5 i direktivet samt enligt artikel 4 i kommissionens genomförandedirektiv 2012/52/EU av den 20 december 2012 om åtgärder för att underlätta erkännandet av recept som utfärdats i en annan medlemsstat.

Övriga uppgifter

3 § Försäkringskassan ansvarar också för uppföljning, beslut om och utbetalning av medel enligt överenskommelser tecknade mellan staten och Sveriges Kommuner och Landsting avseende bidrag för arbete med sjukskrivningar inom hälso- och sjukvård samt medel för medicinsk rehabiliteringsgaranti.

3 a §[3] Försäkringskassan ska till regeringen senast sex veckor efter det att Inspektionen för socialförsäkringen har lämnat en rapport, som särskilt berör Försäkringskassan, kommentera inspektionens slutsatser och redovisa de eventuella åtgärder som myndigheten avser att vidta med anledning av rapporten.

Vid beräkning av tiden enligt första stycket ska juli månad inte räknas med.

4 §[4] Försäkringskassan får bedriva sådan tjänsteexport som är förenlig med myndighetens uppgifter och verksamhetsområde och som ligger inom ramen för det uppdrag som anges i denna instruktion eller i annan förordning.

4 a §[5] Försäkringskassan får utföra datorbearbetningar på uppdrag av myndigheter och enskilda samt tillhandahålla tjänster inom områdena systemutveckling, statistik, statistiskt metodstöd och efterbehandling av postförsändelser.

Första stycket gäller endast uppdrag eller tjänster som kan anses förenliga med myndighetens uppgifter och verksamhetsområde.

5 § Försäkringskassan ska samverka med

1. berörda myndigheter, kommuner och landsting samt andra berörda parter för att bedriva en effektiv och rättssäker verksamhet och därvid särskilt verka för att felaktiga utbetalningar inte görs,
2. Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket och andra berörda parter i frågor om det statliga tandvårdsstödet,
3. Arbetsförmedlingen, Arbetsmiljöverket och Socialstyrelsen i syfte att uppnå en effektiv användning av tillgängliga resurser inom rehabiliteringsområdet. Försäkringskassan ska i samma syfte träffa överenskommelse med kommun, landsting eller Arbetsförmedlingen samt bedriva finansiell samordning enligt lagen (2003:1210) om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser.

6 §[6] Försäkringskassan leds av en styrelse.

7 §[7] Styrelsen ska bestå av högst nio ledamöter.

8 §[8] Styrelsen utser vice ordförande.

9 § Försäkringskassan bestämmer själv sin organisation.

Delegering

11 §[9] Generaldirektören får besluta om mindre ändringar i arbetsordningen och om föreskrifter som inte är av större betydelse. I övrigt får andra ärenden än de som avses i 4 § myndighetsförordningen (2007:515) avgöras av gene-

[3] Senaste lydelse 2012:786.
[4] Senaste lydelse 2011:1191.
[5] Senaste lydelse 2011:1191.
[6] Senaste lydelse 2010:1387.
[7] Senaste lydelse 2010:1387.
[8] Tidigare 8 § upphävd genom 2010:1387.
[9] Tidigare 11 § upphävd genom 2010:1387.

raldirektören eller, om inte styrelsen bestämt något annat, av den som generaldirektören bestämmer.

12 § Vid Försäkringskassan ska det finnas en personalansvarsnämnd.

13 § Försäkringskassan ska tillämpa personalföreträdarförordningen (1987:1101) och internrevisionsförordningen (2006:1228).

14 §[10] Följande bestämmelser i myndighetsförordningen (2007:515) ska inte tillämpas på Försäkringskassan:

– 5 § om delegering, och

– 21 § 3–5 om en myndighets beslut, i fråga om beslut som fattas genom automatiserad behandling.

15 §[11] Försäkringskassan ska ta ut avgifter för sådana uppdrag och tjänster som avses i 4 och 4 a §§.

Myndigheten ska vidare ta ut avgifter för

1. administration av arbetsskadeärenden vid affärsdrivande verk för skador som reglerats före den 1 juli 1995,

2. administration av familjebidrag och dagpenning till totalförsvarspliktiga som betalas ut enligt förordningen (1995:239) om förmåner till totalförsvarspliktiga, och

3. de tjänster som tillhandahålls åt Pensionsmyndigheten.

Myndigheten ska besluta om storleken på de avgifter som anges i första och andra styckena.

16 §[12] När Försäkringskassan efter särskild begäran lämnar ut kopior på handlingar i arbetsskadeärenden till AFA Trygghetsförsäkringsaktiebolag (AFA Försäkring) ska avgift, i stället för vad som föreskrivs i 15 § avgiftsförordningen (1992:191), tas ut med det belopp som myndigheten och AFA Försäkring kommer överens om.

17 §[13] Försäkringskassan får, utöver vad som föreskrivs i 25 § andra stycket avgiftsförordningen (1992:191), disponera avgiftsinkomsterna enligt 15 och 16 §§ i verksamheten. Myndigheten får även disponera sådan ersättning i verksamheten som myndigheten tar ut med stöd av lagen (1981:739) om ersättning för inkassokostnader m.m.

Denna förordning träder i kraft den 1 mars 2016.

På regeringens vägnar

ANNIKA STRANDHÄLL

Kjell Rempler
(Socialdepartementet)

[10] Senaste lydelse 2010:1387.
[11] Senaste lydelse 2011:1191.
[12] Senaste lydelse 2011:1191.
[13] Senaste lydelse 2011:1191.

4

Wolters Kluwer
Elanders Sverige AB, 2016

Bilaga 2

Svensk författningssamling

SFS 2016:13
Utkom från trycket
den 2 februari 2016

Förordning om ändring i förordningen (2015:284) med instruktion för Socialstyrelsen;

utfärdad den 21 januari 2016.

Regeringen föreskriver i fråga om förordningen (2015:284) med instruktion för Socialstyrelsen

dels att 4, 5, 13, 14 och 25 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas en ny paragraf, 14 a §, och närmast före 14 a § en ny rubrik av följande lydelse.

4 §[1] Socialstyrelsen ska

1. genom kunskapsstöd och föreskrifter bidra till att hälso- och sjukvården och socialtjänsten bedrivs enligt vetenskap och beprövad erfarenhet,
2. ansvara för kunskapsutveckling och kunskapsförmedling inom sitt verksamhetsområde,
3. arbeta med och ge stöd till metodutveckling inom sitt verksamhetsområde,
4. främja utvecklingen av metoder och arbetsformer i socialt arbete genom forskning, systematisk prövning och värdering av utfall och effekter av insatser enligt socialtjänstlagen (2001:453) och lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, inbegripet metoder som möjliggör för barn med funktionsnedsättning att ge uttryck för sina åsikter när sådana insatser rör dem, samt förmedla kunskap om verkningsfulla metoder och arbetsformer,
5. stödja familjehemsvården och bidra till kvalitetsutvecklingen på området,
6. följa, analysera och rapportera om hälsa, hälso- och sjukvård, socialtjänst samt stöd och service till vissa personer med funktionsnedsättning genom statistikframställning, uppföljning, utvärdering och epidemiologiska studier,
7. följa forsknings- och utvecklingsarbete av särskild betydelse inom sitt verksamhetsområde och verka för att sådant arbete kommer till stånd,
8. skapa och tillhandahålla enhetliga begrepp, termer och klassifikationer inom sitt verksamhetsområde,
9. skapa, beskriva och tillhandahålla en ändamålsenlig informationsstruktur inom sitt verksamhetsområde, och
10. efter att ha hört Livsmedelsverket utarbeta och sprida objektivt och sakligt informations- och utbildningsmaterial om uppfödning av spädbarn och småbarn i enlighet med artikel 15 i kommissionens direktiv 2006/141/EG av

[1] Senaste lydelse 2015:391.

SFS 2016:13

den 22 december 2006 om modersmjölksersättning och tillskottsnäring och om ändring av direktiv 1999/21/EG, i lydelsen enligt kommissionens förordning (EG) nr 1243/2008.

5 § Socialstyrelsen ansvarar för förvaltningsuppgifter i enlighet med vad som anges i lag och förordning.

Myndigheten ska särskilt ansvara för

1. prövning av sådana behörighetsfrågor som anges i 4 kap. 10 § patientsäkerhetslagen (2010:659), inklusive prövning enligt 6 kap. 1 § patientsäkerhetsförordningen (2010:1369),
2. officiell statistik enligt förordningen (2001:100) om den officiella statistiken,
3. hälsodataregister, och
4. att pröva frågor om statsbidrag.

Vidare är Socialstyrelsen tillsynsvägledande myndighet i enlighet med vad som anges i miljötillsynsförordningen (2011:13).

13 § Myndigheten leds av en styrelse.

14 § Styrelsen består av högst nio ledamöter.

Delegering

14 a § Styrelsen får överlåta till myndighetschefen att besluta Socialstyrelsens föreskrifter. Detta gäller inte föreskrifter som har särskild principiell betydelse eller annars är av större vikt.

25 § Myndigheten ska tillämpa personalföreträdarförordningen (1987:1101) och internrevisionsförordningen (2006:1228).

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 2016 i fråga om 25 § och i övrigt den 1 mars 2016.

På regeringens vägnar

GABRIEL WIKSTRÖM

Lars Hedengran
(Socialdepartementet)

Wolters Kluwer
Elanders Sverige AB, 2016

Regeringskansliet

Bilaga 3

2017-10-05

Socialdepartementet

Bilaga till Socialdepartementets svar i konstitutionsutskottets granskningsärende Myndighetsstyrelser och insynsråd

E-hälsomyndigheten

Styrelse
I 9 § förordningen (2013:1031) med instruktion för E-hälsomyndigheten anges att myndighetens styrelse ska bestå av högst nio ledamöter, ingen miniminivå är angiven.

Beslut om tillsättande och entledigande av ledamöter under 2015 och 2016
Regeringen förordnade den 22 juni 2016 sju ledamöter fr.o.m. den 22 juni 2016 t.o.m. den 31 december 2016.

Regeringen omförordnade den 14 december 2016 sex ledamöter fr.o.m. den 1 januari 2017 t.o.m. den 31 december 2019. Genom samma beslut förordnades en ny ledamot fr.o.m. den 1 januari 2017 t.o.m. den 31 december 2019.

Köns- och åldersfördelning per den 31 augusti 2017
5 kvinnor födda 1950, 1952, 1955, 1958 och 1969, 3 män födda 1953, 1960 och 1963.

Vakanta platser och när förfarandet för att utse en ny ledamot påbörjades och avslutades
Inga vakanser har funnits i styrelsen under tidsperioden.

Inspektionen för vård och omsorg (IVO)

Insynsråd

I 6 § förordningen (2013:176) med instruktion för Inspektionen för vård och omsorg anges att insynsrådet vid myndigheten ska ha högst nio ledamöter, ingen miniminivå är angiven.

Beslut om tillsättande och entledigande av ledamöter under 2015 och 2016
Med verkan fr.o.m. beslutsdagen entledigade regeringen den 10 december 2015 en ledamot och förordnade två nya ledamöter. Förordnandena gäller t.o.m. den 9 december 2018.

Regeringen förordnade den 26 maj 2016 sju ledamöter fr.o.m. den 1 juni 2016 t.o.m. den 9 december 2018.

Köns- och åldersfördelning per den 31 augusti 2017
5 kvinnor födda 1948, 1955, 1962, 1965 och 1967, 5 män födda 1952, 1954, 1959, 1962 och 1968.

Vakanta platser och när förfarandet för att utse en ny ledamot påbörjades och avslutades
Inga vakanser har funnits i insynsrådet under tidsperioden. Med beslutet den 10 december 2015 utökades antalet från åtta till nio ledamöter.

Läkemedelsverket

Insynsråd

I 7 § förordningen (2007:1205) med instruktion för Läkemedelsverket anges att insynsrådet vid myndigheten ska ha högst tio ledamöter, ingen miniminivå är angiven.

Beslut om tillsättande och entledigande av ledamöter under 2015 och 2016
Med verkan fr.o.m. beslutsdagen entledigade regeringen den 21 april 2016 en ledamot och förordnade en ny ledamot. Förordnandet gäller t.o.m. den 31 december 2017.

Köns- och åldersfördelning per den 31 augusti 2017
6 kvinnor födda 1955, 1956, 1969, 1971, 1972 och 1981, 4 män födda 1952, 1956, 1958 och 1962.

Vakanta platser och när förfarandet för att utse en ny ledamot påbörjades och avslutades
Inga vakanser har funnits i insynsrådet under tidsperioden.

Socialstyrelsen

Insynsråd och styrelse
I 14 § förordningen (2015:284) med instruktion för Socialstyrelsen anges att myndighetens styrelse ska bestå av högst nio ledamöter, ingen miniminivå är angiven.

Beslut om tillsättande och entledigande av ledamöter under 2015 och 2016
Den 26 augusti 2015 begärde en ledamot sitt entledigande som ledamot i insynsrådet. Regeringen förordnade i ledamotens ställe den 22 oktober 2015 en ny ledamot i insynsrådet fr.o.m. den 1 november 2015 t.o.m. den 31 december 2017.

Insynsrådets ledamöters förordnanden avslutades när styrelsen inrättades den 1 mars 2016. Regeringen förordnade den 25 februari 2016 sju personer att fr.om. den 1 mars 2016 t.o.m. den 31 december 2019 ingå som ledamöter i Socialstyrelsens styrelse.

Köns- och åldersfördelning per den 31 augusti 2017
5 kvinnor födda 1952, 1958, 1960, 1964 och 1966, 3 män födda 1949, 1959 och 1974.

Vakanta platser och när förfarandet för att utse en ny ledamot påbörjades och avslutades
Efter att en ledamot den 26 augusti 2015 begärt sitt entledigande påbörjades rekryteringen av en ny ledamot. Regeringen förordnade den 22 oktober 2015 en ny ledamot fr.o.m. den 1 november 2015 t.o.m. den 31 december 2017.

Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket (TLV)

Insynsråd
I 4 § förordningen (2007:1206) med instruktion för Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket anges att insynsrådet vid myndigheten ska ha högst nio ledamöter, ingen miniminivå är angiven.

Beslut om tillsättande och entledigande av ledamöter under 2015 och 2016
Med verkan fr.o.m. beslutsdagen entledigade regeringen den 26 februari 2015 en ledamot i insynsrådet och förordnade en ny ledamot i insynsrådet. Förordnandet gällde t.o.m. den 16 augusti 2016.

Regeringen beslutade den 25 februari 2016 genom förlängning av tidigare förordnande att fyra personer ska ingå som ledamöter i insynsrådet t.o.m. den 19 augusti 2019. Regeringen förordnade samma dag två nya ledamöter fr.o.m. den 25 februari 2016 t.o.m. den 19 augusti 2018.

Köns- och åldersfördelning per den 31 augusti 2017
4 kvinnor födda 1959, 1964, 1966 och 1969, 3 män födda 1950, 1955 och 1973.

Vakanta platser och när förfarandet för att utse en ny ledamot påbörjades och avslutades
Inga vakanser har funnits i insynsrådet under tidsperioden.

Myndigheten för vård- och omsorgsanalys

Styrelse
I 6 § förordningen (2010:1385) med instruktion för Myndigheten för vård- och omsorgsanalys anges att myndighetens styrelse ska bestå av högst sju ledamöter, ingen miniminivå är angiven.

Beslut om tillsättande och entledigande av ledamöter under 2015 och 2016
Regeringen förordnade den 11 juni 2015 sex personer att ingå som ledamöter i styrelsen fr.o.m. den 1 juli 2015 t.o.m. den 30 juni 2017.

Regeringen beslutade den 1 juli 2016 att fr.o.m. samma dag entlediga en ledamot i styrelsen.

Köns- och åldersfördelning per den 31 augusti 2017
3 kvinnor födda 1944, 1953 och 1967, 3 män födda 1953, 1961 och 1966.

Vakanta platser och när förfarandet för att utse en ny ledamot påbörjades och avslutades
En plats är vakant sedan en ledamot entledigades den 1 juli 2016. Regeringen avser att tillsätta platsen. Rekrytering pågår.

Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd (Forte)

Styrelse

I 5 § förordningen (2007:1431) med instruktion för Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd anges att myndighetens styrelse ska bestå av ordförande, myndighetschefen och elva andra ledamöter. Av 8 § samma förordning framgår att ordföranden och fyra ledamöter utses av regeringen. Sju ledamöter utses enligt förordningen (2012:520) om elektorsförsamling vid forskningsråd och ämnesråd.

Beslut om tillsättande och entledigande av ledamöter under 2015 och 2016
Regeringen förordnade den 17 december 2015 fem personer att fr.o.m. den 1 januari 2016 t.o.m. den 31 december 2018 vara ledamöter i styrelsen.

Köns- och åldersfördelning per den 31 augusti 2017
5 kvinnor födda 1947, 1951, 1956, 1973 och 1974, 1 man född 1955.

Vakanta platser och när förfarandet för att utse en ny ledamot påbörjades och avslutades
Inga vakanser har funnits i styrelsen under tidsperioden.

Försäkringskassan

Insynsråd och styrelse

I 7 § förordningen (2009:1174) med instruktion för Försäkringskassan anges att myndighetens styrelse ska bestå av högst nio ledamöter, ingen miniminivå är angiven.

Beslut om tillsättande och entledigande av ledamöter under 2015 och 2016
Insynsrådets ledamöter var förordnade t.o.m. den 31 december 2015. Den 28 januari 2016 fattade regeringen beslut om att inrätta en styrelse vid Försäkringskassan. Regeringen förordnade samma dag fem personer att fr.o.m. den 1 mars 2016 t.o.m. den 28 februari 2019 ingå som ledamöter i styrelsen.

Köns- och åldersfördelning per den 31 augusti 2017
4 kvinnor födda 1948, 1954, 1959 och 1966, 4 män födda 1949 (2 st.), 1962 och 1965 (Två av ledamöterna har tillsatts 2017).

Vakanta platser och när förfarandet för att utse en ny ledamot påbörjades och avslutades
Försäkringskassan hade varken ett insynsråd eller en styrelse under perioden den 1 januari 2016 t.o.m. den 29 februari 2016.

Pensionsmyndigheten

Styrelse
I 8 § förordningen (2009:1173) med instruktion för Pensionsmyndigheten anges att myndighetens styrelse ska bestå av högst nio ledamöter, ingen miniminivå är angiven.

Beslut om tillsättande och entledigande av ledamöter under 2015 och 2016
Regeringen förordnade den 17 december 2015 sex personer att fr.o.m. den 1 januari 2016 ingå som ledamöter i styrelsen. Förordnandena för fyra av dessa ledamöter gäller t.o.m. den 31 december 2017. Förordnandena för två av dessa ledamöter gäller t.o.m. den 31 december 2018.

Regeringen beslutade den 25 februari 2016 att entlediga en ledamot fr.o.m. den 9 februari 2016 från uppdraget som ledamot, tillika ordförande, i styrelsen.

Regeringen förordnade den 19 maj 2016 en ny ledamot, tillika ordförande, i styrelsen för Pensionsmyndigheten fr.o.m. den 20 september 2016 t.o.m. den 31 december 2018.

Köns- och åldersfördelning per den 31 augusti 2017
4 kvinnor födda 1945, 1957, 1962 och 1974, 3 män födda 1957 och 1959 (2 st.).

Vakanta platser och när förfarandet för att utse en ny ledamot påbörjades och avslutades
Förfarandet med att utse en ny ordförande för Pensionsmyndigheten startade när ordföranden den 9 februari 2016 begärde att bli entledigad från sitt uppdrag. Under tiden fram till dess att en ny ordförande utsågs leddes styrelsen för Pensionsmyndigheten av vice ordföranden.

Inspektionen för socialförsäkringen

Insynsråd

I 6 § förordningen (2009:602) med instruktion för Inspektionen för socialförsäkringen anges att insynsrådet vid myndigheten ska ha högst nio ledamöter, ingen miniminivå är angiven.

Beslut om tillsättande och entledigande av ledamöter under 2015 och 2016
Regeringen förordnade den 4 december 2014 tre ledamöter i insynsrådet fr.o.m. den 1 januari 2015 t.o.m. den 31 december 2015.

Regeringen förordnade den 26 maj 2016 sex ledamöter i insynsrådet fr.o.m. den 1 juni 2016 t.o.m. den 31 maj 2019.

Köns- och åldersfördelning per den 31 augusti 2017
4 kvinnor födda 1955, 1963, 1964 och 1968, 3 män födda 1944, 1964 och 1970.

Vakanta platser och när förfarandet för att utse en ny ledamot påbörjades och avslutades
Insynsrådet saknade ledamöter under tidsperioden den 1 januari 2016 t.o.m. den 31 maj 2016.

Statens institutionsstyrelse

Insynsråd

I 7 § förordningen (2007:1132) med instruktion för Statens institutionsstyrelse anges att insynsrådet vid myndigheten ska ha högst nio ledamöter, ingen miniminivå är angiven.

Beslut om tillsättande och entledigande av ledamöter under 2015 och 2016
Med verkan fr.o.m. beslutsdagen entledigade regeringen den 19 februari 2015 en person från uppdraget att vara ledamot i insynsrådet.

Regeringen förordnade den 12 november 2015 två nya ledamöter i insynsrådet fr.o.m. den 16 november 2015 t.o.m. den 30 november 2016. I samma beslut entledigades en ledamot från uppdraget som ledamot i insynsrådet fr.o.m. den 13 november 2015.

Samtliga ledamöters förordnanden i insynsrådet löpte ut den 30 november 2016. Regeringen förordnade den 14 december 2016 åtta personer att vara ledamöter i insynsrådet fr.o.m. den 21 december 2016 t.o.m. den 30 november 2019.

Köns- och åldersfördelning per den 31 augusti 2017
4 kvinnor födda 1957, 1964, 1981 och 1988, 5 män födda 1945, 1963 (2 st.), 1970 och 1977.

Vakanta platser och när förfarandet för att utse en ny ledamot påbörjades och avslutades
Insynsrådet saknade ledamöter under tidsperioden den 30 november 2016 till den 21 december 2016.

Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd

Insynsråd
I 10 § förordningen (2007:292) med instruktion för Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd anges att insynsrådet vid myndigheten ska ha högst nio ledamöter, ingen miniminivå är angiven.

Beslut om tillsättande och entledigande av ledamöter under 2015 och 2016
Regeringen förordnade den 12 mars 2015 en ledamot i insynsrådet från och med den 31 mars 2015 till och med den 31 mars 2018.

Med verkan från beslutsdagen den 12 november 2015 entledigade regeringen en ledamot från uppdraget att vara ledamot i insynsrådet. Samma dag förordnade regeringen en ny ledamot i insynsrådet fr.o.m. den 12 november 2015 t.o.m. den 12 november 2018.

Köns- och åldersfördelning per den 31 augusti 2017
4 kvinnor födda 1947, 1957, 1962 och 1967, 2 män födda 1964 och 1967.

Vakanta platser och när förfarandet för att utse en ny ledamot påbörjades och avslutades
Inga vakanser har funnits i insynsrådet under tidsperioden.

Myndigheten för delaktighet

Insynsråd

I 6 § förordningen (2014:134) med instruktion för Myndigheten för delaktighet anges att insynsrådet vid myndigheten ska ha högst sex ledamöter, ingen miniminivå är angiven.

Beslut om tillsättande och entledigande av ledamöter under 2015 och 2016
Regeringen förordnade den 4 juni 2015 fem personer att vara ledamöter i insynsrådet fr.o.m. den 4 juni 2015 t.o.m. den 7 maj 2018.

Köns- och åldersfördelning per den 31 augusti 2017
3 kvinnor, födda 1968 (2 st.) och 1972, 3 män födda 1961, 1964 och 1967.

Vakanta platser och när förfarandet för att utse en ny ledamot påbörjades och avslutades
Inga vakanser har funnits i insynsrådet under tidsperioden.

Regeringskansliet

Promemoria 1 bilaga

2017-10-05

Näringsdepartementet

Konstitutionsutskottets granskningsärende – Myndighetsstyrelser och insynsråd

Härmed lämnas svar på konstitutionsutskottets frågor 6 och 7 i rubricerat granskningsärende såvitt avser Näringsdepartementet.

6. Utskottet önskar en redogörelse för samtliga beslut om att inrätta en styrelse eller ett insynsråd i myndigheter under Näringsdepartementet och Socialdepartementet under 2015 och 2016. Utskottet önskar ta del av besluten.

Under de aktuella åren har det inte inrättats någon styrelse eller något insynsråd vid de myndigheter som Näringsdepartementet ansvarar för.

7. Utskottet önskar en redogörelse för samtliga fall där styrelseledamöter och ledamöter i insynsråd utsetts i myndigheter under Näringsdepartementet och Socialdepartementet under 2015 och 2016. Av redogörelsen bör framgå under hur lång tid varje plats varit vakant och när förfarandet för att utse en ny ledamot påbörjades och avslutades. Vidare bör framgå köns- och åldersfördelningen i varje styrelse och insynsråd vid de aktuella myndigheterna.

I *bilagan* till denna promemoria redovisas de myndigheter som Näringsdepartementet ansvarar för i vilka det under 2015 och 2016 har utsetts nya ledamöter i styrelser och insynsråd. I bilagan anges även om förordnanden för befintliga ledamöter har förlängts under de båda åren.

Normalt brukar förfarandet att utse en eller flera nya ledamöter påbörjas ca sex månader innan förordnandena löper ut. När ett förordnande avslutas i förtid, exempelvis om ledamoten begär att få bli entledigad, påbörjas arbetet normalt omgående med att förordna en ersättare.

I de fall det i relevant författning anges ett spann för antalet ledamöter i styrelsen eller insynsrådet och en ledamot lämnar sitt uppdrag beror det på omständigheterna i det enskilda fallet om ledamoten ersätts, under förutsättning att antalet ledamöter håller sig inom det angivna spannet. I Sveriges lantbruksuniversitets styrelse har en plats varit vakant under en period 2015 och en period 2016.

Köns- och åldersfördelning anges per den 31 augusti 2017. I redovisningen ingår generaldirektören.

Några förordnanden har inte varit aktuella under 2015 och 2016 för Sveriges geologiska undersökning, Tillväxtverket och Lantmäteriet.

Regeringskansliet

Bilaga

2017-10-05

Näringsdepartementet

Bilaga till Näringsdepartementets svar i konstitutionsutskottets granskningsärende Myndighetsstyrelser och insynsråd

1. Bolagsverket

Insynsråd

I 9 § förordningen (2007:1110) med instruktion för Bolagsverket anges att insynsrådet vid myndigheten ska ha högst sex ledamöter, ingen miniminivå är angiven.

Ledamöter förordnade under 2015

Inga ledamöter förordnades under 2015.

Ledamöter förordnade under 2016

Genom regeringsbeslut 2015-12-17 förordnades sex ledamöter för perioden 2016-01-01 – 2017-12-31.

Genom regeringsbeslut 2016-12-08 entledigades en av ledamöterna på egen begäran fr.o.m. samma dag.

Köns- och åldersfördelning per den 31 augusti 2017

Kvinnor: antal 4, ålder: 44, 47, 57 och 61 år.

Män: antal 2, ålder: 54 och 65 år.

2. Patent- och registreringsverket

Insynsråd

I 6 § förordningen (2007:1111) med instruktion för Patent- och registreringsverket anges att insynsrådet vid myndigheten ska ha högst tio ledamöter, ingen miniminivå är angiven.

Ledamöter förordnade under 2015

Inga ledamöter förordnades under 2015.

Ledamöter förordnade under 2016

Genom regeringsbeslut 2016-12-01 omförordnades samtliga sju ledamöter för perioden 2017-01-01 – 2018-12-31. Genom samma beslut förordnades ytterligare en ledamot för samma period.

Köns- och åldersfördelning per den 31 augusti 2017

Kvinnor: antal 4, ålder: 49, 55, 57 och 57 år.

Män: antal 4, ålder: 49, 50, 51och 51 år.

3. Boverket

Insynsråd

I 13 § förordningen (2012:546) med instruktion för Boverket anges att insynsrådet vid myndigheten får ha högst tolv ledamöter, ingen miniminivå är angiven.

Ledamöter förordnade under 2015

Under perioden 2014-11-01 till 2016-05-04 fanns det inget insynsråd utsett vid Boverket.

Förordnanden 2016

Genom regeringsbeslut 2016-05-04 förordnades nio ledamöter för perioden 2016-05-04 – 2019-04-30. Ytterligare två ledamöter förordnades genom regeringsbeslut 2016-06-02 för perioden 2016-06-02 – 2019-04-30.

Köns- och åldersfördelning per den 31 augusti 2017

Kvinnor: antal 6, ålder: 36, 51, 55, 57, 63 och 69 år.

Män: antal 6, ålder: 26, 39, 41, 50, 60 och 63 år.

4. Livsmedelsverket

Insynsråd

I 16 § förordningen (2009:1426) med instruktion för Livsmedelsverket anges att insynsrådet vid myndigheten får ha högst åtta ledamöter, ingen miniminivå är angiven.

Ledamöter förordnade under 2015

Inga ledamöter förordnades under 2015.

Ledamöter förordnade under 2016

Genom regeringsbeslut 2016-12-22 förordnades sex ledamöter för perioden 2017-01-01 – 2018-12-31.

Köns- och åldersfördelning per den 31 augusti 2017

Kvinnor: antal 6, ålder: 53, 53, 55, 58, 59 och 64 år.

Män: antal 3, ålder: 52, 53 och 58 år.

5. Statens veterinärmedicinska anstalt

Insynsråd

I 6 § förordningen (2009:1394) med instruktion för Statens veterinärmedicinska anstalt anges att insynsrådet vid myndigheten får ha högst åtta ledamöter, ingen miniminivå är angiven.

Ledamöter förordnade under 2015

Genom regeringsbeslut 2015-03-12 förordnades två ledamöter för perioden 2015-03-12 – 2017-12-31.

Ledamöter förordnade under 2016

Inga ledamöter förordnades under 2016.

Köns- och åldersfördelning per den 31 augusti 2017

Kvinnor: antal 0.

Män: antal 3, ålder: 47, 53 och 53 år.

6. Statens jordbruksverk

Insynsråd

I 21 § förordningen (2009:1464) med instruktion för Statens jordbruksverk anges att insynsrådet vid myndigheten får ha högst nio ledamöter, ingen miniminivå är angiven.

Ledamöter förordnade under 2015

Inga ledamöter förordnades under 2015.

Ledamöter förordnade under 2016

Genom regeringsbeslut 2016-03-10 entledigades en ledamot i insynsrådet. Genom samma beslut förordnades en ny ledamot för perioden 2016-03-10 – 2016-12-31.

Köns- och åldersfördelning per den 31 augusti 2017

Kvinnor: antal 4, ålder: 46, 51, 54 och 55 år.

Män: antal 5, ålder: 42, 43, 47, 49 och 57 år.

7. Luftfartsverket

Styrelse

I 7 § förordningen (2010:184) med instruktion för Luftfartsverket anges att myndighetens styrelse ska bestå av minst fem och högst åtta ledamöter samt personalföreträdare.

Ledamöter förordnade under 2015

Genom regeringsbeslut 2015-06-25 omförordnades tre ledamöter för perioden 2015-07-01 – 2016-06-30, 2015-07-01 – 2017-06-30 respektive 2015-07-01 – 2018-06-30.

Genom regeringsbeslut 2015-11-26 entledigades en ledamot i styrelsen. Genom samma beslut förordnades en ny ledamot för perioden 2015-11-26 – 2018-06-30.

Ledamöter förordnade under 2016

Genom regeringsbeslut 2016-06-22 förordnades en ledamot för perioden 2016-07-01 – 2019-06-30. Genom samma beslut omförordnades två

ledamöter för perioden 2016-07-01 – 2018-06-30 och en ledamot för perioden 2016-07-01 – 2019-06-30.

Köns- och åldersfördelning per den 31 augusti 2017

Kvinnor: antal 4, ålder: 51, 53, 57 och 73 år.

Män: antal 4, ålder: 45, 50, 52 och 57 år.

8. Post- och telestyrelsen

Styrelse

I 15 § förordningen (2007:951) med instruktion för Post- och telestyrelsen anges att myndighetens styrelse består av lägst fem och högst tio ledamöter.

Ledamöter förordnade under 2015

Inga ledamöter förordnades under 2015.

Ledamöter förordnade under 2016

Genom regeringsbeslut 2016-02-25 entledigades två ledamöter i styrelsen. Genom samma beslut förordnades en ny ledamot för perioden 2015-11-26 – 2018-06-30.

Köns- och åldersfördelning per den 31 augusti 2017

Kvinnor: antal 4, ålder: 55, 55, 58 och 60 år.

Män: antal 5, ålder: 47, 52, 61, 66 och 71 år.

9. Sjöfartsverket

Styrelse

I 12 § förordningen (2007:1161) med instruktion för Sjöfartsverket anges att myndighetens styrelse ska bestå av minst åtta och högst tretton ledamöter, personalföreträdarna medräknade.

Ledamöter förordnade under 2015

Genom regeringsbeslut 2015-06-25 omförordnades två ledamöter för perioden 2015-07-01 – 2016-06-30 respektive 2015-07-01 – 2018-06-30.

Ledamöter förordnade under 2016

Genom regeringsbeslut 2016-06-16 förordnades tre ledamöter för perioden 2016-07-01 – 2019-06-30. Genom samma beslut omförordnades en ledamot för perioden 2016-07-01 – 2017-06-30 och två ledamöter för perioden 2016-07-01 – 2018-06-30.

Köns- och åldersfördelning per den 31 augusti 2017

Kvinnor: antal 4, ålder: 47, 48, 54 och 65 år.

Män: antal 4, ålder: 49, 56, 66 och 70 år.

10. Skogsstyrelsen

Styrelse

I 9 § förordningen (2009:1393) med instruktion för Skogsstyrelsen anges att myndighetens styrelse ska bestå av högst nio ledamöter, ingen miniminivå är angiven.

Ledamöter förordnade under 2015

Inga ledamöter förordnades under 2015.

Ledamöter förordnade under 2016

Genom regeringsbeslut 2016-04-28 förordnades åtta ledamöter för perioden 2016-05-01 – 2019-05-30.

Köns- och åldersfördelning per den 31 augusti 2017

Kvinnor: antal 4, ålder: 39, 52, 56 och 64 år.

Män: antal 5, ålder: 48, 54, 55, 55 och 56 år.

11. Statens väg- och transportforskningsinstitut

Styrelse

I 4 § förordningen (2007:964) med instruktion för Statens väg- och transportforskningsinstitut anges att myndighetens styrelse ska bestå av högst nio personer, ingen miniminivå är angiven.

Ledamöter förordnade under 2015

Genom regeringsbeslut 2015-06-25 omförordnades två ledamöter för perioden 2015-07-01 – 2016-06-30.

Ledamöter förordnade under 2016

Genom regeringsbeslut 2016-06-22 omförordnades en ledamot för perioden 2016-07-01 – 2019-06-30. Förordnandena för tre ledamöter löpte ut 2016-06-30 utan att de omförordnades eller att några nya ledamöter förordnades.

Köns- och åldersfördelning per den 31 augusti 2017

Kvinnor: antal 3, ålder: 42, 45 och 60 år.

Män: antal 2, ålder: 53 och 56 år.

12. Trafikverket

Styrelse

I 15 § förordningen (2010:185) med instruktion för Trafikverket anges att myndighetens styrelse ska bestå av lägst fem och högst tio ledamöter.

Ledamöter förordnade under 2015

Två ledamöter förordnades genom regeringsbeslut 2015-06-25 för perioden 2015-07-01 – 2018-06-01. Genom samma beslut omförordnades två ledamöter för perioden 2015-07-01 – 2017-06-30.

Ledamöter förordnade under 2016

Två ledamöter förordnades genom regeringsbeslut 2016-06-22 för perioden 2016-07-01 – 2019-06-30. Genom samma regeringsbeslut omförordnades två ledamöter för perioden 2016-07-01 – 2018-06-30 respektive 2016-07-01 – 2019-06-30.

Köns- och åldersfördelning per den 31 augusti 2017

Kvinnor: antal 4, ålder: 51, 52, 57 och 60 år.

Män: antal 5, ålder: 60, 67, 67, 69 och 74 år.

13. Transportstyrelsen

Styrelse

I 16 § förordningen (2008:1300) med instruktion för Transportstyrelsen anges att myndighetens styrelse ska bestå av lägst fem och högst nio ledamöter.

Ledamöter förordnade under 2015

En ledamot förordnades genom regeringsbeslut 25 juni 2015 för perioden 2015-07-01 – 2018-06-30. Genom samma beslut omförordnades tre ledamöter för perioden 2015-07-01 – 2016-06-30, en ledamot för perioden 2015-07-01 – 2017-06-30 och en ledamot för perioden 2015-07-01 – 2018-06-30.

Ledamöter förordnade under 2016

Genom regeringsbeslut 2016-06-22 förordnades en ledamot för perioden 2016-07-01 – 2019-06-30. Genom samma beslut omförordnades en ledamot för perioden 2016-07-01 – 2019-06-30.

Köns- och åldersfördelning per den 31 augusti 2017

Kvinnor: antal 4, ålder: 41, 57, 58 och 65 år.

Män: antal 3, ålder: 56, 57 och 67 år.

14. Sveriges lantbruksuniversitet

Styrelse

I 2 kap. 1 § högskoleförordningen anges att styrelsen för en högskola, bl.a. Sveriges lantbruksuniversitet (SLU), ska bestå av ordföranden och 14 andra ledamöter. I SLU:s fall utgörs dessa av ordföranden (utses av regeringen), sju ledamöter (utses av regeringen), rektor (inget särskilt regeringsbeslut om rektors plats i styrelsen fattas eftersom detta ingår i rektorsuppdraget), tre lärarrepresentanter (utses internt på lärosätet) och tre studentrepresentanter (utses internt på lärosätet).

Ledamöter förordnade under 2015

Genom regeringsbeslut 2015-08-20 entledigades en ledamot fr.o.m. 2015-09-01. Genom regeringsbeslut 2015-12-03 förordnades en ny ledamot för

perioden 2015-12-01 – 2016-12-31. Under perioden 2015-09-01 – 2015-12-01 var således en styrelseplats vakant.

Ledamöter förordnade under 2016

Genom regeringsbeslut 2016-04-14 entledigades en ledamot 2016-05-01. Genom regeringsbeslut 2016-09-22 förordnades en ny ledamot för perioden 2016-09-22 – 2016-12-31. Under perioden 2016-05-01 – 2016-09-22 var således en styrelseplats vakant.

Köns- och åldersfördelning per den 31 augusti 2017

Kvinnor: antal 5, ålder: 50, 52, 58, 60 och 65 år.

Män: antal 4, ålder: 55, 57, 62 och 67 år.

15. Verket för innovationssystem

Styrelse

I förordningen (2009:1101) med instruktion för Verket för innovationssystem anges att myndighetens styrelse ska bestå av högst nio ledamöter, ingen miniminivå är angiven.

Ledamöter förordnade under 2015

Fem ledamöter förordnades genom regeringsbeslut 2015-12-10 för perioden 2016-01-01 – 2018-12-31.

Ledamöter förordnade under 2016

Genom regeringsbeslut 2016-01-28 entledigades en ledamot, utan att någon ny förordnades.

Genom regeringsbeslut 2016-04-28 förordnades tre ledamöter för perioden 2016-05-01 – 2018-12-31.

Genom regeringsbeslut den 22 december 2016 förordnades en ledamot för perioden 2017-01-01 – 2019-03-31.

Köns- och åldersfördelning per den 31 augusti 2017

Kvinnor: antal 5, ålder: 46, 53, 56, 59 och 66 år.

Män: antal 3, ålder: 39, 55 och 55 år.

Bilaga 7.2

Regeringskansliet

2017-10-31
SB2017/01330/RCK

Statsrådsberedningen
Rättschefen

Konstitutionsutskottet
Riksdagen

Konstitutionsutskottet
Ink 2017 -10- 31 TH
Dnr 50-2017/18

Konstitutionsutskottets granskningsärende – Myndighetsstyrelser och insynsråd

Härmed överlämnas en promemoria med bilagor från Finansdepartementet och promemorior från Socialdepartementet och Näringsdepartementet.

Regeringskansliets kontaktpersoner i ärendet är expeditions- och rättschefen Magnus Bengtson, Finansdepartementet, samt expeditionscheferna Marianne Jenryd, Socialdepartementet, och Fredrik Ahlén, Näringsdepartementet.

Per Hall

Telefonväxel: 08-405 10 00
Fax: 08-723 11 71
Webb: www.regeringen.se

Postadress: 103 33 Stockholm
Besöksadress: Rosenbad 4
E-post: sb.registrator@regeringskansliet.se

Regeringskansliet

Promemoria 4 bilagor

2017-10-31

Finansdepartementet

Konstitutionsutskottets granskningsärende – Myndighetsstyrelser och insynsråd

Härmed lämnas svar på konstitutionsutskottets kompletterande frågor 1, 2 och 4–6 i rubricerat ärende. Efterfrågade promemorior bifogas, *bilaga 1–4*.

1. Av svaren från Socialdepartementet och Näringsdepartementet framgår att det i ett flertal myndighetsinstruktioner anges att myndigheternas styrelse respektive insynsråd ska uppgå till högst ett visst antal ledamöter. Vidare framgår att flera myndigheters styrelse respektive insynsråd består av färre ledamöter än det högsta antal ledamöter som anges i respektive instruktion. Vilken typ av omständigheter är avgörande för bedömningen av hur många ledamöter som faktiskt bör ingå i en myndighets styrelse respektive insynsråd? Hur förhåller sig den bedömningen till de överväganden som gjorts i samband med att antalet ledamöter föreskrivits i förordningarna med instruktion för myndigheterna?

2. När anses en vakans föreligga när antalet ledamöter understiger det högsta antalet ledamöter enligt instruktionen?

I myndigheternas respektive instruktion anger regeringen hur många ledamöter som högst, och i vissa fall lägst, ska finnas. Gränserna fastställs utifrån en avvägning mellan å ena sidan verksamhetens beskaffenhet och å andra sidan möjligheterna för styrelserna och insynsråden att fungera på ett effektivt sätt.

Hur många ledamöter som myndighetens styrelse eller insynsråd ska ha vid varje tidpunkt avgörs med utgångspunkt i de behov som verksamheten och regeringen då har. Att antalet ledamöter understiger det högsta antalet innebär inte per automatik att en vakans föreligger.

4. I svaret från Finansdepartementet anges att myndigheternas ledningsform kan omprövas t.ex. i samband med större förändringar av verksamheten eller till följd av nya prioriteringar. Vidare framgår att hur en myndighets ledningsarbete fungerar och om ledningsformen är den mest lämpliga också bör följas upp i den årliga myndighetsdialogen. Hur säkerställs att de kriterier, som enligt svaret talar för att en myndighet bör ledas av en styrelse, beaktas vid större förändringar av en verksamhet och i uppföljningen av ledningsformer i den årliga myndighetsdialogen?

Respektive departement gör för varje myndighet en bedömning av bl.a. vilka behov regeringen har att styra den enskilda verksamheten. Om det bedöms nödvändigt kan avsteg göras från de nämnda kriterierna. Enligt Finansdepartementets promemoria Vägledning vid val av myndigheters ledningsformer ska valet av ledningsform beredas med bl.a. enheten för statlig förvaltning vid Finansdepartementet.

5. Görs någon säkerhetsprövning av tilltänkta styrelseledamöter vid beredningen av ärenden om att utse ledamöter i myndighetsstyrelser? Finns det några riktlinjer eller rutiner för när en sådan säkerhetsprövning ska göras? Vad innebär i sådant fall riktlinjerna eller rutinerna?

6. Görs någon säkerhetsprövning av tilltänkta ledamöter i insynsråd vid beredningen av ärenden om att utse ledamöter i myndigheters insynsråd? Finns det några riktlinjer eller rutiner för när en sådan säkerhetsprövning ska göras? Vad innebär i sådant fall riktlinjerna eller rutinerna?

Behovet av säkerhetsprövning kan bl.a. aktualiseras när en ny myndighet bildas eller i samband med att en befintlig myndighets verksamhet ändras.

Behovet bedöms med utgångspunkt i regleringen i säkerhetsskyddslagen (1996:627). Av 11 § denna lag framgår att en person som genom anställning eller på något annat sätt deltar i verksamhet som har betydelse för rikets säkerhet eller anlitas för uppgifter som är viktiga för skyddet mot terrorism ska genomgå säkerhetsprövning. Säkerhetsprövning får enligt samma lagrum göras även under pågående anställning eller annat pågående deltagande i verksamheten. Av 19 a § första stycket säkerhetsskyddsförordningen (1996:633) och 5 kap. 1 § fjärde stycket Regeringskansliets föreskrifter (RKF 2017:11) om säkerhetsskydd framgår att det åligger det departement som ansvarar för beredningen av det aktuella uppdraget att säkerställa att en säkerhetsprövning görs.

Om ansvarigt departement bedömer att en ledamot i en myndighetsstyrelse eller i ett insynsråd kan komma att delta i verksamhet som har betydelse för rikets säkerhet, genomförs en säkerhetsprövning i enlighet med bestämmelserna i säkerhetsskyddslagen.

Regeringskansliet

Promemoria

2017-10-31

Socialdepartementet

Konstitutionsutskottets granskningsärende – Myndighetsstyrelser och insynsråd

Härmed lämnas svar på konstitutionsutskottets kompletterande fråga 3 i rubricerat ärende såvitt avser Socialdepartementet.

3. Av svaren framgår att enligt myndighetsinstruktionerna ska insynsrådet i Inspektionen för vård och omsorg och Livsmedelsverket bestå av högst nio respektive åtta ledamöter. Vidare framgår att dessa insynsråd per den 31 augusti 2017 hade tio respektive nio ledamöter. Vad är skälen till att dessa hade fler ledamöter än det högsta antal som anges i instruktionerna?

Socialdepartementet ansvarar för Inspektionen för vård och omsorg. Fr.o.m. den 1 juni 2016 t.o.m. den 14 februari 2017 hade Inspektionen för vård och omsorgs insynsråd tio ledamöter. Skälet till att insynsrådet hade tio ledamöter i stället för nio ledamöter är att myndighetschefen av förbiseende inte räknades som ledamot i insynsrådet när nya ledamöter förordnades.

Den 14 februari 2017 avled en av ledamöterna i insynsrådet. I bilaga 3 till Socialdepartementets tidigare svar anges tio ledamöter i insynsrådet per den 31 augusti 2017. Insynsrådet består fr.o.m. den 14 februari 2017 rätteligen av nio ledamöter.

Regeringskansliet

Promemoria

2017-10-31

Näringsdepartementet

Konstitutionsutskottets granskningsärende – Myndighetsstyrelser och insynsråd

Härmed lämnas svar på konstitutionsutskottets kompletterande fråga 3 i rubricerat granskningsärende såvitt avser Näringsdepartementet.

3. Av svaren framgår att enligt myndighetsinstruktionerna ska insynsrådet i Inspektionen för vård och omsorg och Livsmedelsverket bestå av högst nio respektive åtta ledamöter. Vidare framgår att dessa insynsråd per den 31 augusti 2017 hade tio respektive nio ledamöter. Vad är skälen till att dessa hade fler ledamöter än det högsta antal som anges i instruktionerna?

Näringsdepartementet ansvarar för Livsmedelverket. Med generaldirektören inräknad har insynsrådet fler ledamöter än vad som anges i 16 § förordningen (2009:1426) med instruktion för Livsmedelsverket. Skälet till detta är att myndighetschefen av förbiseende inte räknades som ledamot i insynsrådet när nya ledamöter förordnades den 22 december 2016. Förordningen kommer att ändras med anledning av detta.

Bilaga 1

REGERINGSKANSLIET

Promemoria

2015-12-10

Finansdepartementet

Avdelningen för offentlig förvaltning
Enheten för statlig förvaltning

Vägledning vid val av myndigheters ledningsformer

Av myndighetsförordningen (2007:515) framgår att förvaltningsmyndigheterna under regeringen ska ledas av antingen en styrelse (styrelsemyndighet), en myndighetschef (enrådighetsmyndighet), eller en nämnd (nämndmyndighet). Myndighetens ledningsform anges normalt sett i myndighetens instruktion.

Valet av ledningsform är en strategisk styrningsfråga som naturligt uppkommer i samband med bildandet av en ny myndighet. För att säkerställa en ändamålsenlig och effektiv styrning kan en myndighets ledningsform behöva omprövas, exempelvis i samband med större förändringar av verksamhetens inriktning och omfattning.

Denna promemoria är framtagen som en vägledning vid regeringens val av ledningsform för en enskild myndighet. Innehållet tar sin utgångspunkt i de kriterier för val av ledningsform som anges i 2010 års förvaltningspolitiska proposition Offentlig förvaltning för demokrati, delaktighet och tillväxt (prop. 2009/10:175 s. 108–111). I propositionen framgår att verksamhetens art, politiska prioriteringar och regeringens behov av att styra myndigheten på ett visst sätt alltid är utgångspunkt för valet av ledningsform.

Frågor med anledning av denna vägledning kan ställas till din kontaktperson vid Enheten för statlig förvaltning (Fi/SFÖ).

Innehållsförteckning

UTGÅNGSPUNKTER FÖR VAL AV LEDNINGSFORM 3

Ett strategiskt styrmedel 3

Myndighetsledningens ansvar 3

Verksamhetens karaktär och regeringens styrbehov avgör valet 4

KRITERIER FÖR VAL AV LEDNINGSFORM 5

Styrelsemyndighet 5

Enrådighetsmyndighet 7

Nämndmyndighet 9

PRÖVNINGSPROCESSER OCH BEREDNINGSKRAV 9

Utgångspunkter för val av ledningsform

Ett strategiskt styrmedel

De förvaltningsmyndigheter som lyder under regeringen utgör regeringens redskap i dess uppgift att styra riket och att förverkliga den fastlagda politiken. Valet av ledningsform är ett styrmedel med stor betydelse för skapandet av en ändamålsenlig, tydlig och effektiv styrning och ledning av en myndighets verksamhet. Enligt den senaste förvaltningspolitiska propositionen Offentlig förvaltning för demokrati, delaktighet och tillväxt (prop. 2009/10:175) bör verksamhetens art, politiska prioriteringar och regeringens behov av att styra myndigheten på ett visst sätt vara utgångspunkt för valet av myndighetens ledningsform.[1]

Att välja ledningsform är en självklar fråga i samband med bildandet av en ny myndighet. Styrbehoven kan dock förändras för en redan etablerad myndighet t.ex. till följd av nya prioriteringar eller andra verksamhetsförändringar. Regeringen kan därför på nytt behöva överväga lämplig ledningsform. Uppföljningar och utvärderingar kan också visa på behov av att ompröva en ledningsform.

För närvarande leds ett 70-tal myndigheter av en styrelse (styrelsemyndigheter). Omkring hälften av myndigheterna med styrelse är universitet och högskolor. För dessa myndigheter gäller särskilda regler för myndighetens ledning. Drygt 100 förvaltningsmyndigheter leds av en myndighetschef (enrådighetsmyndigheter) och en majoritet av dessa har insynsråd. Nämndmyndighetsformen används för ett 40-tal myndigheter.

Myndighetsledningens ansvar

Den svenska förvaltningsmodellen innebär långtgående befogenheter för myndigheterna att själva bestämma hur de genomför sina uppgifter enligt instruktion och regleringsbrev samt andra författningar och regeringsbeslut. Enligt myndighetsförordningen (2007:515) ansvarar myndighetens ledning inför regeringen för verksamheten och ska se till den bedrivs effektivt och enligt gällande rätt och de förpliktelser som följer av Sveriges medlemskap i EU. Verksamheten ska redovisas på ett tillförlitligt och rättvisande sätt och myndigheten ska hushålla väl med statens medel. Övergripande lagstiftning för den offentliga förvaltningen är regeringsformen (1974:152), tryckfrihetsförordningen (1949:105), förvaltningslagen (1986:223), offentlighets- och sekretesslagen

1 Propositionen Offentlig förvaltning för demokrati, delaktighet och tillväxt (prop. 2009/10:175, bet. 2009/10:FiU38, rskr. 2009/10:315), s. 108–109.

(2009:400) och lagen (2007:1091) om offentlig upphandling. Utöver denna övergripande lagstiftning finns också ett generellt regelverk för myndigheter under regeringen avseende exempelvis ekonomiadministrativa frågor, miljöledning och inköpssamordning.

I myndighetsförordningen anges en myndighetslednings ansvar, uppgifter och beslutsförhet. Myndighetsförordningen innehåller också särskilda bestämmelser för de olika ledningsformerna. Myndighetens ansvar för årsredovisning och budgetunderlag regleras i förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

Sammanfattningsvis innebär ansvaret att ledningen ska:
- besluta om arbetsordning och närmare föreskrifter för myndighetens organisation,
- besluta om verksamhetsplan,
- säkerställa en väl fungerande och betryggande intern styrning och kontroll,
- besluta om årsredovisning och budgetunderlag,
- avgöra ärenden som har principiell karaktär eller betydelse eller som avser föreskrifter,
- säkerställa myndighetens medverkan i EU-arbetet och annat internationellt arbete,
- medverka till utveckling och samordning av den statliga arbetsgivarpolitiken,
- se till att de anställda är väl förtrogna med verksamhetsmålen,
- fortlöpande utveckla verksamheten, samt
- skapa goda arbetsförhållanden och ta tillvara och utveckla anställdas kompetens och erfarenheter.

Regeringen kan även precisera myndighetens ledningsansvar ytterligare i den enskilda myndighetens instruktion.

Verksamhetens karaktär och regeringens styrbehov avgör valet

Det generella ledningsansvar som beskrivs ovan utgör regeringens grundläggande förväntningar och krav på en effektiv och väl fungerande myndighet. Med detta som utgångspunkt bör den ledningsform väljas som bäst kan tillgodose regeringens styrbehov utifrån den enskilda myndighetens uppdrag som följer av bl.a. lagar, förordningar och regleringsbrev. Avgörande för valet mellan styrelsemyndighet, enrådighetsmyndighet och nämndmyndighet är därmed verksamhetens syfte, karaktär och omfattning.

All statlig verksamhet ställer krav på legitimitet och förtroende hos medborgare och olika aktörer i samhället. I vissa verksamheter kan allmänhetens insyn behöva återspeglas särskilt i den valda

ledningsformen. En verksamhets komplexitet eller omfattning kan innebära att ledningsuppdraget måste fokuseras på myndighetens behov av intern styrning och kontroll. Inom andra verksamheter kan kvalitetssäkring, principbeslut eller löpande förändringsarbete vara den strategiska uppgift som ledningen i första hand måste säkerställa. Nyckelfrågan är vilken typ av samlad ledningskompetens som är viktig för ledningen av myndigheten och hur den kan tillgodoses genom någon av de olika ledningsformerna.

När ledningsformen har bestämts styr regeringen genom utnämningsmakten, dvs. genom anställning av myndighetschef samt förordnande av eventuell styrelseordförande och ledamöter i styrelser, insynsråd eller nämnder. Valet av ledningsform tillsammans med utnämningsmakten är två av regeringens mest strategiska styrinstrument. En effektiv myndighetsstyrning förutsätter vidare att regeringens och Regeringskansliets former för löpande kontakter, uppföljning och ansvarsutkrävande anpassas så att respektive ledningsform kan användas på ett ändamålsenligt sätt.

Kriterier för val av ledningsform

Nedan beskrivs de tre ledningsformerna och kriterier som bör ligga till grund för regeringens val av ledningsform för en enskild myndighet[2]. Dessa kriterier ska ses som riktlinjer och varje myndighet måste bedömas utifrån regeringens behov av att styra den enskilda verksamheten.

Styrelsemyndighet[3]

Styrelsen ansvarar inför regeringen för verksamhetens genomförande och resultat. Myndighetschefen ansvarar inför styrelsen och leder den löpande verksamheten enligt de direktiv och riktlinjer som styrelsen utfärdar och det ansvar som anges i myndighetsförordningen och andra regleringar.

Ledningsformen innebär att regeringen väljer att styra en myndighet genom en styrelse som med sin samlade kompetens får ansvar att leda myndighetens verksamhet. Formen är i första hand lämplig för myndigheter med komplexa eller omfattande verksamhetsuppdrag där riskexponeringen i olika avseenden är stor och där ett breddat ledningsansvar ur olika aspekter kan vara förtroendeskapande. En

2 Särlösningar kan förekomma t.ex. AP-fonderna.
3 I Myndighetsförordning (2007:515) finns särskilda bestämmelser för styrelsemyndigheter se 10-13 §§.

styrelse stärker förutsättningarna för strategisk verksamhetsutveckling. En styrelse utgör ett viktigt stöd för myndighetschefer som utses att leda stora verksamheter där behovet av kontinuerligt och omfattande förändrings- och effektiviseringsarbete är strategiskt viktigt och en förutsättning för att nå uppställda mål. Styrelsen, som ytterst ansvarig för verksamheten, har också en viktig roll i kvalitetssäkringen.

För att styrelsen ska kunna arbeta effektivt och ta det ledningsansvar som krävs enligt myndighetsförordningen är det viktigt att regeringen tydliggör sina förväntningar på styrelsen och de aspekter i uppdraget som är prioriterade. Eftersom styrelsen är ytterst ansvarig inför regeringen ska den, genom styrelseordföranden, även ha en viktig roll i regeringens uppföljning av myndighetens verksamhet och i bedömningen av myndighetschefens resultat. Såväl styrelseordförande som myndighetschef deltar tillsammans i den årliga myndighetsdialogen och båda ska i anslutning till denna erbjudas ett enskilt samtal. Vidare ska styrelsen involveras inför kommande rekrytering av myndighetschef. Vid val av styrelse som ledningsform är det viktigt att tydliggöra kommunikationskanalerna mellan departementet, styrelsen och myndighetschefen för att uppnå bästa möjliga styrning av myndigheten.

Om något eller några av följande **generella verksamhetskriterier** är uppfyllda, bör i första hand styrelsemyndighet övervägas som ledningsform:

- omfattande finansiellt ansvar i form av budgetomslutning eller tillgångar,
- stor påverkan på andra samhällssektorer dvs. näringsliv, kommuner, landsting, ideella organisationer och medborgare, exempelvis genom att myndighetens ledning beslutar om föreskrifter och har stort ansvar att göra egna strategiska och principiella vägval,
- tvärsektoriell och komplex verksamhet som rör flera samhällsområden,
- forskningsintensiv och kunskapsproducerande verksamhet (högre utbildning),
- affärsliknande verksamhet,
- tydligt behov av bredd i form av olika kompetenser för att leda verksamheten.

Kriterierna för styrelsemyndighetsformen är nära kopplade till kraven på **internrevision** som utgår från en **bedömning av väsentlighet och risk** i verksamheten. Enligt den förvaltningspolitiska propositionen (prop. 2009/10:175) bör myndigheter som omfattas av internrevisionsförordningen (2006:1228) som regel ledas av en styrelse eftersom

internrevision då ges bäst förutsättningar att verka.[4] Genom att vara direkt underställd styrelsen ges internrevisionen en mer oberoende ställning än om rapporteringen sker till den som ansvarar för den löpande ledningen av verksamheten, dvs. myndighetschefen. Av kravet på internrevision följer även att myndigheten ska tillämpa förordningen (2007:603) om intern styrning och kontroll. Genom att kombinera ledningsformen styrelsemyndighet med kravet på internrevision kan en stark och tydlig styrning skapas för verksamheter som kräver detta.

Kriterierna för prövning av internrevisionskravet utifrån väsentlighet och risk preciseras närmare (beloppsgränser m.m.) i Finansdepartementets cirkulär *Myndigheter som bör följa internrevisionsförordningen (Fi 2013:3)*. Flera av kriterierna i internrevisionsförordningen överensstämmer också med kriterierna för styrelsemyndighet, exempelvis omfattande finansiellt ansvar.

Huruvida styrelsemyndighet väljs som ledningsform eller inte bör grundas på en **samlad bedömning** av de generella verksamhetskriterierna ovan samt även kriterierna för väsentlighet och risk avseende internrevisionskravet. I de fall verksamheten bedöms uppfylla kriterierna att inrätta internrevision (enligt cirkulär Fi 2013:3) bör i första hand styrelsemyndighet övervägas som ledningsform. I dagsläget ska 68 myndigheter följa Internrevisionsförordningen, 35 av dessa är styrelsemyndigheter.[5]

Enrådighetsmyndighet[6]

I en enrådighetsmyndighet är myndighetschefen direkt ansvarig för verksamheten inför regeringen. Ledningsformen bör användas för myndigheter som inte uppfyller kriterierna för styrelsemyndighet och där verksamheten i allt väsentligt karaktäriseras av att verksamheten:

- i hög grad är styrd av lag, dvs. myndigheten ansvarar för oberoende och opartisk myndighetsutövning,
- i huvudsak är av rutinärende- och servicekaraktär,
- är av främjandekaraktär,
- innebär att myndigheten inte har ett omfattande finansiellt ansvar enligt internrevisonsförordningens kriterier.

---

4 Propositionen Offentlig förvaltning för demokrati, delaktighet och tillväxt (prop. 2009/10:175, bet. 2009/10:FiU38, rskr. 2009/10:315), s. 110.

5 Ekonomistyrningsverket 2015:2.

6 I Myndighetsförordning (2007:515) finns särskilda bestämmelser för enrådighetsmyndigheter se 9§.

8

Ledningsformen innebär att regeringens styrning och ansvarsutkrävande sker direkt i förhållande till myndighetschefen. Beroende på verksamhetens karaktär och krav behöver det säkerställas att ansvarigt departement har den styrningskapacitet som krävs för att kunna möta eventuella behov av direkt stöd och strategisk vägledning som kan finnas hos ansvarig myndighetschef (jämför styrelsens roll ovan). För att myndighetschefen ska kunna arbeta effektivt och ta det ledningsansvar som krävs enligt myndighetsförordningen är det viktigt att regeringen tydliggör sina förväntningar på myndighetschefen och de aspekter i uppdraget som är prioriterade.

Enrådighetsmyndighet med insynsråd
Insynsrådets uppgift är att utöva insyn och att ge myndighetschefen råd. Insynsrådet har inga beslutsbefogenheter och har därmed inte heller något ansvar för verksamheten i förhållande till uppdragsgivaren, dvs. regeringen. Regeringen kan inrätta ett insynsråd då insyn i verksamheten av medborgare och politiker bedöms som särskilt angelägen eller när verksamheten har breda kontaktytor mot många olika grupper.

Inför beslut om att inrätta ett insynsråd är det viktigt att klargöra vad rådet förväntas tillföra verksamheten (exempelvis ge råd genom att dela med sig av sina kunskaper och erfarenheter, bidra till konstruktiva diskussioner, vara bollplank för myndighetschefen vid förändringar/utveckling/innovation samt i övrigt ge stöd till myndighetschefen). Det huvudsakliga syftet blir avgörande för rådets sammansättning.

Ett eller flera av följande kriterier bör ligga till grund för beslut om att inrätta ett insynsråd:

- myndigheten ansvarar för verksamhet där insyn av medborgare och politiker bedöms som angelägen,
- verksamheten har breda kontaktytor mot många olika grupper,
- myndigheten har under viss tid eller stadigvarande tydligt behov av råd och stöd från partsrepresentanter, politiker och intresse- och branschorganisationer m.fl.,
- behov av att tillföra myndigheten unik kompetens och sakkunskap,
- behov av att tillföra myndigheten bredd och mångfald,
- verksamheten är integritetskänslig.

Nämndmyndighet[7]

Nämnden ansvarar inför regeringen för verksamheten. Denna myndighetsform kan förekomma för myndigheter med väl avgränsade frågor och ofta är uppgifterna reglerade i lag. Vissa nämnder har en domstolsliknande karaktär. Det är vanligt att en värdmyndighet sköter administrationen och anställer personal (dvs. är arbetsgivare och har det arbetsgivarpolitiska ansvaret för dessa) medan nämnden ansvarar för verksamheten. Regeringen kan besluta att myndigheten ska ha eget kansli vilket i regel leds av en chef som verkställer nämndens beslut. Nämnden ansvarar inför regeringen för nämndens verksamhet oavsett om nämnden är knuten till en värdmyndighet eller om den har en chef för ett eget kansli.
Nämndmyndighetsformen bör användas sparsamt med utgångspunkt i följande kriterier:

- verksamheten avser väl avgränsade frågor,
- uppgifterna regleras normalt sett i lag eller annan författning och kräver kollektivt beslutsfattande,
- myndigheten utgör en mycket liten organisation,
- en värdmyndighet kan sköta administrationen.

Prövningsprocesser och beredningskrav

En prövning av ledningsformen bör ske i samband med organisations- och strukturförändringar, dvs. vid inrättande av nya myndigheter eller större förändringar av en myndighets uppgifter och ansvar. Utredningar och/eller arbetsgrupper som tillsätts för att se över myndighetsstrukturer och verksamheter bör ges i uppdrag att pröva och ge förslag på lämplig ledningsform. En prövning av ledningsformen bör även ske i samband med prövning av kravet på att inrätta internrevision. Hur myndighetens ledningsarbete fungerar bör också följas upp i den årliga myndighetsdialogen för att se om myndigheten har den bäst lämpade ledningsformen.

Valet av ledningsform är en organisationsfråga som ska beredas gemensamt med ansvariga kontaktpersoner på Statsrådsberedningen (SB), Enheten för statlig förvaltning (Fi/SFÖ), Enheten för statlig arbetsgivarpolitik (Fi/ESA), Budgetavdelningen (Fi/BA) och övriga departement/enheter som kan beröras.

Fi/SFÖ kan kontaktas för diskussion och stöd inför och under beslutsprocessen. Fi/SFÖ ansvarar även för promemorian *Handledning*

7 I Myndighetsförordning (2007:515) finns särskilda bestämmelser för nämndmyndigheter se 14-18 §§.

10

om förordnande av ledamöter i myndighetsstyrelser, nämnder och insynsråd. Promemorian finns på Klaranätet under rubriken Verksamhet/Myndighetsstyrning/Ledningsform

Mer information om styrelsers och insynsråds olika uppdrag finns bl.a. i skrifterna *Effektiv styrelse – Vägledning för statliga myndighetsstyrelser*, och *Ledamot av myndighetsstyrelse, Ledamot av styrelsen för ett universitet eller en högskola och Ledamot av insynsråd.* Skrifterna finns också på Klaranätet under rubriken Verksamhet/Myndighetsstyrning/Ledningsform/Myndighetsstyrelse och Verksamhet/Myndighetsstyrning/Ledningsform/Insynsråd . Tryckt version kan beställas från Fi/OFA/ESA.

Bilaga 2

REGERINGSKANSLIET

Promemoria

2016-05-17

Finansdepartementet

Enheten för statlig förvaltning

Handledning om förordnande av ledamöter i myndighetsstyrelser, nämnder och insynsråd

Inledning

Regeringens förordnande av ledamöter i myndighetsstyrelser, nämnder och insynsråd är en återkommande process i Regeringskansliet. Årligen fattas ett stort antal regeringsbeslut om förordnanden av ledamöter.

Denna promemoria utgör en handledning om hur processen för förordnande och entledigande av ledamöter och ersättare till myndighetsstyrelser, nämnder och insynsråd kan gå till.

Promemorian omfattar inte förordnanden av ledamöter i internationella organ och kommittéer, ledamöter i särskilda beslutsorgan eller i rådgivande organ som beslutas av regeringen. Den tar inte heller sikte på förordnanden av ledamöter i statligt ägda bolag och stiftelser i vilka regeringen utser styrelseledamöter. I tillämpliga delar kan promemorian dock utgöra ett stöd även i dessa fall.

Promemorian har inte till syfte att ge någon vägledning i hur styrning av myndigheter med olika ledningsformer kan gå till.

För att öka överskådligheten av förordnandeprocessen har också en grafisk processbeskrivning tagits fram.

Promemorian har tagits fram inom ramen för Utvecklingsprogrammet för styrning. Syftet med programmet är att öka Regeringskanslets kompetens avseende styrning och förmåga att planera, leda och genomföra arbetet med styrning.

Ansvarig enhet för promemorian är Enheten för statlig förvaltning, vid Finansdepartementet. Frågor med anledning av denna promemoria kan ställas till Anna Kessling, 53396.

2

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

INLEDNING ... 1

UTGÅNGSPUNKTER ... 3

OLIKA LEDNINGSFORMER ... 3

Styrelsemyndighet ... 3

Nämndmyndighet ... 3

Enrådighetsmyndighet med insynsråd ... 3

NÄR FÖRORDNANDEN AKTUALISERAS ... 4

TIDSÅTGÅNG ... 4

FÖRORDNANDEPROCESSEN I TRE STEG ... 5

BEHOVSANALYS OCH KRAVPROFIL ... 5

SÖK- OCH URVALSPROCESS ... 7

Förslag på kandidater ... 7

Särskilt att observera när det gäller jäv ... 7

Vilka kan utses till ledamöter? ... 7

Längden på förordnandet ... 8

Lämplig tidpunkt för förordnandet i styrelser och nämnder ... 9

Alternativa kandidater ... 9

Beredningspromemoria ... 9

Beredning av kandidatförslag ... 10

Avstämning med SB/SAM/NAMN ... 10

Tillfråga person ... 10

Kontakt med personer som inte omförordnas ... 11

BESLUTSPROCESS ... 11

Underlag inför regeringsbeslut ... 11

Gemensamberedning inom Regeringskansliet ... 11

Pressmeddelande ... 12

Regeringsbeslut ... 12

Nyutnämnda ledamöter meddelas och gamla ledamöter avtackas ... 12

INTRODUKTION FÖR LEDAMÖTER UTSEDDA AV REGERINGEN ... 14

BILAGA 1 CHECKLISTA FÖR TIDPLANERINGEN ... 15

BILAGA 2 CHECKLISTA TILL KRAVPROFILEN ... 16

BILAGA 3 EXEMPEL PÅ FRÅGOR ATT STÄLLA SIG VID FRAMTAGANDET AV KRAVPROFIL ... 18

BILAGA 4 ARVODERING OCH ANDRA ERSÄTTNINGAR ... 19

BILAGA 5 EXEMPEL PÅ BEREDNINGSPROMEMORIA ... 21

BILAGA 6 EXEMPEL PÅ INTRESSEFÖRFRÅGAN ... 26

BILAGA 7 EXEMPEL PÅ TACKBREV ... 28

BILAGA 8 EXEMPEL PÅ KONCEPT ... 31

UTGÅNGSPUNKTER

Olika ledningsformer

Rekrytering av ledamöter till myndighetsstyrelser, nämnder och insynsråd är en del av regeringens utnämningsmakt och utgör ett strategiskt styrinstrument. Utgångspunkten för förordnande av sådana ledamöter är det ansvar som följer med aktuell ledningsform och hur kompetensbehovet ser ut i det aktuella fallet. Ledningsformerna regleras i myndighetsförordningen (2007:515). Innan nya ledamöter utses i styrelser, nämnder och insynsråd är det lämpligt att ställa sig frågan om den ledningsform som myndigheten har fortfarande är den bäst lämpade. För ytterligare information i denna fråga se den Förvaltningspolitiska propositionen (prop. 2009/10:175, s. 108–111) och promemorian Vägledning vid val av ledningsform .

Styrelsemyndighet

I en styrelsemyndighet ansvarar styrelsen, som kollektiv, inför regeringen för verksamheten. Myndighetschefen ansvarar inför styrelsen för den löpande verksamheten enligt de direktiv och riktlinjer som styrelsen utfärdar. Myndighetschefen ska ingå i styrelsen, men inte vara dess ordförande eller vice ordförande.

För universitet och högskolor gäller särskilda regler i fråga om myndighetens ledning, bl.a. när det gäller styrelsens sammansättning, ledamöternas kompetens och processen för hur de ledamöter som utses av regeringen ska föreslås. Det innebär att delar av denna vägledning inte är tillämpliga för universitetens och högskolornas styrelser.

Nämndmyndighet

I en nämndmyndighet ansvarar nämnden, som kollektiv, inför regeringen för verksamheten. Nämndens ledamöter utgör således ett kollektiv med gemensamt ansvar för de beslut som fattas.

Enrådighetsmyndighet med insynsråd

I en enrådighetsmyndighet är det myndighetschefen som ansvarar inför regeringen för verksamheten. I en enrådighetsmyndighet kan regeringen välja att inrätta ett insynsråd. Insynsrådets uppgift är att utöva insyn och att ge myndighetschefen råd. Insynsrådet har inga beslutsbefogenheter. Insynsråd väljs ofta när insyn i verksamheten av medborgare och politiker bedöms som särskilt angelägen eller när verksamheten har breda kontaktytor mot många olika grupper.

4

För vissa enrådighetsmyndigheter med insynsråd finns det särskilda nomineringsordningar t.ex. länsstyrelserna. Detta innebär att delar av denna vägledning inte är tillämplig på dessa insynsråd.

När förordnanden aktualiseras

Ett förordnande av en eller flera ledamöter aktualiseras när:

- förordnandeperioden löper ut,
- en vakans föreligger,
- en ny myndighet bildas,
- myndigheten får ändrad ledningsform, eller
- myndighetens ansvarsområde utökas eller ändras vilket skapar behov av annan eller ny kompetens.

Tidsåtgång

Det är lätt att underskatta den totala tidsåtgången för en rekryteringsprocess. Det finns flera faktorer som påverkar hur lång tid beredningsprocessen för ett förordnande tar. Erfarenhet visar att det är bra att påbörja processen minst fem månader innan förordnandet ska börja gälla (se *bilaga 1* Checklista för tidplaneringen).

FÖRORDNANDEPROCESSEN I TRE STEG

1. Behovsanalys och kravprofil

Inför framtagande av en lista med förslag på möjliga ledamöter behöver en kravprofil tas fram.

Arbetet med att ta fram en kravprofil inleds lämpligen med att den ansvariga enheten eller funktionen kontaktar den politiska ledningen för en diskussion om kravprofilen med utgångspunkt i regeringens inriktning för myndigheten de kommande åren och hur detta kan påverka kompetensbehovet i myndighetens styrelse, nämnd eller insynsråd.

Därefter görs en analys av hur det nuvarande organet fungerar och hur den befintliga kompetensen ser ut. Underlag från tidigare förordnanden och de senaste årens myndighetsdialoger kan ofta utgöra utgångspunkter för kommande förordnanden. I samband med myndighetsdialogerna och de enskilda samtalen mellan statsrådet eller statssekreteraren och styrelseordförande eller myndighetschef har frågan om ledamöterna i styrelsen, nämnden eller insynsrådet har rätt kompetens och sammansättning ofta diskuterats. Likaså har frågan om hur styrelsearbetet och samarbetet mellan myndighetschef och styrelse alternativt nämnd fungerar också oftast tagits upp. Frågan om hur en nämnd fungerar, respektive vad som är insynsrådets främsta bidrag i arbetet, bör också ha diskuterats. För vissa styrelser och insynsråd finns särskilda nomineringsordningar, t.ex. för universitet och högskolor samt länsstyrelser.

I samband med överväganden om kravprofilen är det viktigt att inte enbart utgå från den befintliga styrelsens, nämndens eller insynsrådets samlade kompetens. Eftersom ledamöter kan komma att omförordnas i flera mandatperioder är det angeläget att även anlägga ett mer långsiktigt strategiskt perspektiv. Det är därför viktigt att över tid ha till exempel en jämn ålders- och könsfördelning. I *bilaga 2* finns exempel på frågor som kan ställas vid framtagandet av en kravprofil.

Sedan den 1 januari 2011 är kravet på svenskt medborgarskap för statliga uppdrag borttaget, om inget annat anges i lag (se 12 kap. 6 § regeringsformen). Utgångspunkten är dock att myndighetschefer ska vara svenska medborgare men att undantag görs i vissa fall(se 6 § lagen (1994:260) om offentlig anställning och förordning (2012:694) om svenskt medborgarskap för vissa myndighetschefer).

Den för rekryteringen ansvariga enheten eller funktionen i Regeringskansliet bör även i övrigt inhämta relevant

underlagsinformation från andra berörda departement vid framtagande av kravprofil.

Inför att en kravprofil tas fram för en ***styrelseledamot*** kontaktas styrelsens ordförande för att denne ska få möjlighet att redovisa sin bild av

- hur den nuvarande styrelsen fungerar som helhet,
- hur de olika ledamöterna fungerar,
- vilket intresse ordföranden bedömer att de enskilda ledamöterna har av ett eventuellt fortsatt förordnande, och
- eventuellt behov av ny kompetens.

Ordföranden bör ges tillfälle att redogöra för sin önskan om att få fortsätta med sitt uppdrag och att föreslå eventuella byten av och lämna förslag på nya ledamöter. För att nå en allsidig belysning av styrelsens arbete och sammansättning kan även myndighetschefen och övriga ledamöter ges tillfälle att lämna sina synpunkter. Även avgående ledamöter är lämpliga att tillfråga för att få en så heltäckande bild som möjligt. Många styrelser genomför årligen en intern eller extern styrelseutvärdering vilken också kan utgöra värdefull information om hur styrelsens arbete fungerar

Styrelsens samlade kompetens bör även jämföras med kompetensen hos myndighetschefen. Detta i syfte att säkerställa myndigheten har de erfarenheter och kompetenser som den behöver för att effektivt styra verksamheten.

Inför att en kravprofil tas fram för en ***nämndledamot*** kontaktas nämndens ordförande för att på liknande sätt som en styrelseordförande få redogöra för

- hur den nuvarande nämnden fungerar som helhet,
- hur de olika ledamöterna fungerar,
- vilket intresse ordföranden bedömer att de enskilda ledamöterna har av ett eventuellt fortsatt förordnande och
- eventuellt behov av ny kompetens.

För att nå en allsidig belysning av nämndens arbete och sammansättning kan även övriga nämndledamöter ges tillfälle att lämna sina synpunkter. Även kanslichefen kan kontaktas för att få redovisa sin bild av hur nämnden fungerar. Det bör dock noteras att en kanslichef vanligen rekryteras av nämnden eller tillsätts av en värdmyndighet och endast undantagsvis utnämns av regeringen.

Inför att en kravprofil för en ***ledamot i ett insynsråd*** tas fram kontaktas myndighetschefen, i egenskap av ordförande i insynsrådet, kontaktas för att få redogöra för hur insynsrådet fungerar och vilka kompetenser som finns respektive behövs.

2. Sök- och urvalsprocess

Förslag på kandidater

När kravprofilen är avstämd med den politiska ledningen kan arbetet med att finna förslag på lämpliga kandidater påbörjas. Urvalet av kandidater ska göras utifrån en bred rekryteringsbas i syfte att ta tillvara kompetensen hos såväl kvinnor och män, som hos personer med olika bakgrund och erfarenheter.

Särskilt att observera när det gäller jäv

Det är viktigt att jävsfrågorna beaktas tidigt i beredningsfasen. Jävsregler för statliga myndigheter återfinns i förvaltningslagen (1986:223, 11-12 §§). Det etiska motivet för jävsregler är att skapa förtroende för att myndigheten ifråga sköter sina uppgifter på ett objektivt och opartiskt sätt. För ytterligare information om detta se Arbetsgivarverkets skrift *Bisysslor 2012.*

Vilka kan utses till ledamöter?

Särskilt att observera avseende utnämning och arvodering av personer anställda i Regeringskansliet

I de fall en person som är anställd i Regeringskansliet föreslås för ett uppdrag motiveras grunden till detta särskilt i beredningspromemorian. Det bör även anges om personen ifråga kommer att utföra uppdraget helt eller delvis inom ramen för tjänsten eller inte. För regeringskanslianställda som utför ett uppdrag helt eller delvis inom ramen för tjänsten är grundregeln att inget arvode utgår. Arbetet ersätts via ordinarie lön. Regeringskanslianställda bör vidare inte utnämnas till uppdrag där det inte går att motivera att uppdraget genomförs inom ramen för tjänsten – typiskt sett uppdrag som har karaktär av myndighetsutövning eller domstolsprövning. Istället bör en annan, icke regeringskanslianställda, kandidat utses.

Styrelsemyndigheter och nämndmyndigheter

Styrelse- och nämndledamöter måste stå obundna av olika partsintressen och i sin ledamotsroll företräda uteslutande myndigheten. För att säkerställa att det inte föreligger någon risk för lojalitetskonflikter mellan styrelseuppdraget och uppgiften att tillvarata medlemmars, företags eller branschorganisationers intressen är det viktigt att jävsfrågan prövas redan under urvalsprocessen.

En myndighetsstyrelse eller nämnd ansvarar inför regeringen och regeringen ansvarar i sin tur enligt 1 kap. 6 § regeringsformen inför riksdagen. Ett förordnande av en riksdagsledamot som ledamot i en

myndighetsstyrelse eller nämnd kan därför leda till otydliga ansvarsförhållanden och negativt skada förtroendet för styrelsens arbete och därmed även myndighetens anseende. Det finns också en risk för lojalitetskonflikter eller misstanke om jäv (delikatessjäv) när frågor som rör aktuell verksamhet ska behandlas eller granskas i Riksdagen och riksdagsledamöter sitter med i en myndighetsstyrelse eller nämnd. Riksdagsledamöter bör därför inte ingå i en myndighetsstyrelse eller nämnd.

Anställda i Regeringskansliet, även chefstjänstemän och politiskt sakkunniga, ska inte vara ledamöter i styrelser eller nämnder eftersom de lätt kan uppfattas som företrädare för Regeringskansliet och därmed regeringen. Skälet är att det skulle skapa en oklarhet om ansvarsförhållande på samma sätt som när det gäller riksdagsledamöter.

Enrådighetsmyndigheter med insynsråd
Genom att insynsrollen är klart skild från ledningen av myndigheten är det möjligt för företrädare för t.ex. politiska partier och andra intressegrupper att ingå utan oklarhet om vem som har ansvar för besluten.

Kompetens och erfarenhet som myndighetschefen rimligen tillägnar sig i det vardagliga arbetet behöver inte finnas representerad i insynsrådet. Myndighetschefer och tjänstemän i Regeringskansliet är bl.a. exempel på sådana grupper som normalt inte bör finnas representerade i insynsråd.

Eftersom insynsrådets uppgift är att utöva insyn och att ge myndighetschefen råd bör sammansättningen spegla mångfalden i samhället. För att säkerställa en bra sammansättning i ett insynsråd bör kompetens sökas både inom och utanför den sektor som myndigheten verkar. För ytterligare resonemang om insynsråd och deras sammansättning se *promemorian Insynsråd och deras sammansättning* ställd till samtliga statssekreterare 2011-01-19.

Längden på förordnandet
Mandatperiodens längd för ledamöter i styrelser, nämnder och insynsråd är inte formellt reglerad. Den kan variera beroende på verksamhetens art och betydelse. Det finns dock vissa allmänna principer vid beslut om mandatperiod. En ledamot utses för en bestämd tid, i regel för en period om tre år. Ibland kan det dock vara lämpligare med en kortare period om ett till två år t.ex. om myndigheten står inför en större förändring som kommer innebära att kompetensbehovet i styrelsen, nämnden eller insynsrådet kommer förändras. Den totala mandatperioden överstiger vanligtvis inte nio år om det inte finns särskilda skäl. Det är inte heller lämpligt att alla ledamöter byts ut samtidigt.

Lämplig tidpunkt för förordnandet i styrelser och nämnder

Olika förordnandetidpunkter har sina för- och nackdelar. Vad som är bäst får bedömas i det enskilda fallet. Förordnanden fr.o.m. 1 januari innebär ansvar för ett helt verksamhetsår, men i praktiken kan avgående styrelse eller nämnd redan ha beslutat om verksamhetsplan, internbudget m.m. för det kommande verksamhetsåret. Det ställer också krav på att personen snabbt (ofta ett enda första sammanträde) sätter sig in i verksamheten och ekonomin för att kunna intyga att årsredovisningen är rättvisande och den interna styrningen och kontrollen i myndigheten är betryggande.

Vid förordnande fr.o.m. 1 mars blir beslut om årsredovisningen istället en uppgift för avgående styrelse eller nämnd, samtidigt som den tillträdande styrelsen eller nämnden inte kan påverka myndighetens äskanden i budgetunderlaget. I ett 10-tal fall per år kan en tillträdande styrelse även ha att inom en månad hantera Riksrevisionens revisionsberättelse med reservation om myndighetens årsredovisning. Vid förordnandetid fr.o.m. 1 april kan det undvikas.

Alternativa kandidater

Förslagen på namn till nya ledamöter bereds internt på berörd enhet och i nära samarbete med den politiska ledningen. Förslaget på kandidat bör även innehålla ett förslag på alternativkandidat för det fall att behov uppkommer under beredningsprocessen. Förslagen kan rangordnas om så önskas.

Beredningspromemoria

Inför ett förordnandebeslut tas en beredningspromemoria fram. Promemorian innehåller lämpligen:

- En kortfattad beskrivning av verksamheten och vilka utmaningar verksamheten står inför.
- En kortfattad redogörelse om hur arbetet i det nuvarande organet fungerar.
- Information om styrelsens, nämndens eller insynsrådets nuvarande sammansättning samt datum för ledamöternas förordnanden.
- Förslag till byten av ledamöter med motiveringar.
- Kravprofil för ny ledamot/nya ledamöter.
- En lista med förslag till nya ledamöter, vilken befattning de föreslås få samt förordnandetidens längd.
- Motivering till föreslagen person/föreslagna personer, mot bakgrund till kompetensbehovet i myndigheten/organet.
- Personens nuvarande och tidigare anställningar samt övriga uppdrag (ev. CV).

- Partitillhörighet redovisas om ledamoten representerar ett politiskt parti.
- Förslag till arvodering eller andra ersättningsfrågor med motivering.

Arvodesfrågan bereds med den enhet som ansvarar för statens arbetsgivarpolitik (FI/ESA). Det är viktigt att inhämta uppgifter om vilka arvodesnivåer som gäller innan man går in i en diskussion med kandidaten. Normalt finns en kontaktperson för arvodesfrågor på den administrativa funktionen på respektive departement. Se *bilaga 4* för ytterligare information om arvodering och andra ersättningar. Se *bilaga 5* för exempel på beredningspromemoria.

Beredning av kandidatförslag

Avstämning med samordningskanslierna i Statsrådsberedningen
När beredningspromemorian med listan med förslag på kandidater är godkänd av departementets politiska ledning och information om arvodesregler och nivåer har inhämtats från FI/ESA stäms promemorian av med samordningskanslierna i Statsrådsberedningens (SB/SAM/NAMN).

Tillfråga person
Efter att SB/SAM/NAMN har godkänt de föreslagna kandidaterna kan kandidaterna tillfrågas. Det finns olika rutiner på respektive departement om vem som tillfrågar den tilltänkte ordföranden och de tilltänkta ledamöterna. Det kan vara lämpligt att stämma av med den politiska ledningen vem som ska ta kontakt med den tilltänkte ordföranden respektive de tilltänkta ledamöterna. En god tumregel är att om det föreslås en ny ordförande kontaktas denne först. Oftast kontaktas ordföranden av statsrådet, statssekreteraren eller enhetschefen. När det gäller ledamöter tas kontakten i regel av statssekreteraren, enhetschefen, eller handläggaren. I *bilaga 6* ges exempel på hur en muntlig intresseförfrågan kan se ut.

Utöver att ställa frågan om personen är intresserad av uppdraget ges information om vad uppdraget går ut på och regeringens förväntningar på ledamoten, arvodesnivå (som är avstämd med FI/ESA) samt en kort beskrivning av verksamheten. Efter överenskommelse kan information skickas om verksamheten t.ex. regleringsbrev, instruktion och kopia av årsredovisning. Foldrarna *Ledamot av myndighetsstyrelse* och *Ledamot av insynsråd* kan med fördel användas för att informera om vad respektive uppdrag innebär. Den tillfrågade bör även upplysas om att det finns regelverk avseende frågor om jäv och bisysslor för statligt anställda. Det är också lämpligt om personen i fråga redan i detta skede blir uppmärksammad på frågan om eventuell jävsproblematik.

Om personen tackar ja inhämtas adress, personnummer, mobiltelefonnummer samt titel inför beslutet och eventuellt pressmeddelande. I enstaka fall kan behov finnas av att be kandidaten att lämna förslag till referenser.

Kontakt med personer som inte omförordnas

I samband med beredningen av myndighetsstyrelse, nämnd eller insynsråd kontaktas den ordförande och de ledamöter som inte längre får fortsatt förordnande. De meddelas skälet till varför de inte får fortsatt förordnande. Oftast är anledningen given, dvs. att personen i fråga har suttit flera perioder och att förnyelse eftersträvas. Vem som meddelar detta till berörd person avgörs från fall till fall. I samband med dessa kontakter är det viktigt att avslutet på förordnandet uppfattas som professionellt och positivt. Tackbrev tas fram för utskick efter regeringsbeslut. Exempel på tackbrev finns i *bilaga 7*.

Beslutsprocess

Underlag inför regeringsbeslut

Inför regeringsbeslut om ny ordförande eller ledamot tas ett koncept till regeringsbeslut med tillhörande beslutspromemoria fram. Beslutspromemorian utgörs oftast av en förkortad version av beredningspromemorian, ibland hela beredningspromemioran. Exempel på koncept finns i *bilaga 8*.

Gemensamberedning inom Regeringskansliet

Den gemensamma beredningen följer de riktlinjer som anges i Statsrådsberedningens promemoria Samrådsformer i Regeringskansliet (SB PM 2012:1). Konceptet till regeringsbeslut samt beslutspromemorian gemensambereds alltid med:

Enheten för statlig förvaltning, Finansdepartementet (Fi/SFÖ)
Enheten ett övergripande uppdrag att bevaka sammansättning av styrelser, nämnder och råd.

Jämställdhetsenheten, Socialdepartementet (S/JÄM)
Enheten bevakar att könsfördelningen är jämn i styrelsen, nämnden eller insynsrådet. Även förordnanden av enstaka personer bereds med S/JÄM. Som jämn könsfördelning räknas de fall då utnämningen avser ett ojämnt antal personer och det skiljer sig på högst en person t.ex. är såväl 3–4 som 6–5 att anse som en jämn fördelning. För ytterligare information se Regeringens strategi för arbetet med jämställdhetsintegrering i

Regeringskansliet (Bilaga till regeringsbeslut 2012-03-01, nr II:1 Dnr U2012/1388/JÄM).

Enheten för statens arbetsgivarpolitik, Finansdepartementet ()
Enheten bevakar att villkoren är utformade så att det är möjligt att rekrytera kompetenta ledamöter till styrelser, nämnder och insynsråd samtidigt som arvodesnivån ligger på en rimlig nivå. Förslag till arvodesnivåer jämförs med andra myndigheter under samma departement och i förhållande till arvoden för samtliga myndigheter som lyder under regeringen. Enheten ansvarar för de s.k. kategoribesluten enligt förordningen (1992:1299) om ersättning för uppdrag i statliga styrelser, nämnder och råd m.m.

Budgetavdelningen, Finansdepartementet (Fi/BA)
Avdelningen kontrollerar i de fall som det behövs att det finns finansiering för arvodena eller ersättningarna. I de fall beredning ska ske med Fi/BA sker detta med berörd kontaktperson på Fi/BA.

Statsrådsberedningens samordningskansli (SB/SAM/NAMN)
Kansliet ansvarar för den politiska avstämningen.

Andra departement och enheter kan också vara aktuella för beredning i enlighet med Statsrådsberedningens promemoria 2012:1 *Samrådsformer i Regeringskansliet.*

Pressmeddelande

Om ett pressmeddelande om beslutet ska publiceras tar oftast ansvarig myndighetshandläggare fram ett underlag om detta som, efter avstämning med enhetschef, lämnas till pressekreteraren.

Regeringsbeslut

Efter att regeringen har fattat beslut om en ny ordförande eller ledamot justerar expeditionschefen konceptet till regeringsbeslut. Originalet skickas till myndigheten och en kopia skickas till förordnad ordförande eller ledamot och till de enheter som deltagit i den gemensamma beredningen av beslutet. Rutiner för expediering och arkivering bestäms av respektive departement.

Nyutnämnda ledamöter meddelas och gamla ledamöter avtackas

När regeringsbeslutet är taget informeras styrelseordföranden och myndighetschefen om beslutet. Oftast är det enhetschefen eller myndighetshandläggaren som informerar. Övriga ledamöter informeras när beslutet har expedierats. Om pressmeddelande publiceras i samband med beslutet bör dock samtliga ledamöter ha informerats innan

publicering sker. Tackbrev från ministern skickas till de avgående ledamöterna i nära anslutning till expedieringen, se exempel i *bilaga 6*.

14

INTRODUKTION FÖR LEDAMÖTER UTSEDDA AV REGERINGEN

Ordförande i en styrelsemyndighet eller en nämndmyndighet svarar för introduktionen av nya ledamöter i styrelsen alternativt nämnden. Ofta deltar myndighetschefen respektive kanslichefen på dessa introduktioner. Vanligt är att ansvarigt statsråd, statssekreterare eller huvudman också träffar nytillträdda styrelse- och nämndledamöter för att informera om regeringens förväntningar på styrelsens eller nämndens arbete.

Myndighetschefen svarar för introduktionen av nya ledamöter i ett insynsråd.

Enheten för statlig arbetsgivarpolitik () bjuder årligen in till en introduktion för nya ledamöter i myndighetsstyrelser och insynsråd. Även nya ledamöter i nämnder kan delta på denna introduktion

Inom Regeringskansliet har följande informationsbroschyrer tagits fram. Informationsmaterialet kan beställas i tryckt form hos . De finns också att ladda ner från regeringens hemsida (www.regeringen.se).

- Foldern *Ledamot av myndighetsstyrelse.*

- Foldern *Ledamot av styrelsen för ett universitet eller en högskola* jämte missivet *Välkommen till ett viktigt uppdrag.*

- Foldern *Ledamot av insynsråd.*

- Broschyren *Effektiv styrelse – vägledning för statliga myndighetsstyrelser* vänder sig i första hand till den som nyligen förordnats till en myndighetsstyrelse eller styrelse för ett universitet eller en högskola och vill orientera sig om förutsättningarna för uppdraget. Skriften lämpar sig väl även för ledamot i insynsråd eller nämnd som vill lära sig mer om de konstitutionella förutsättningarna, regeringens styrning m.m.

BILAGA 1 Checklista för tidplaneringen

Nedan angivna tidsramar är ungefärliga och anger vilken framförhållning som är bra att ha i arbetet med att regeringens förordnande av nya ledamöter i myndighetsstyrelser, nämnder och insynsråd.

Kravprofil tas fram
Påbörjas cirka 5 månader innan förordnande löper ut.

Beredningspromemoria tas fram
Påbörjas cirka 4 månader innan förordnande löper ut.

Beredning
Påbörjas cirka 3 månader innan förordnande löper ut.

Beslut och expediering
Senast 1 månad – 14 dagar innan förordnandet löper ut.

BILAGA 2 Checklista till kravprofilen

En kravprofil kan innehålla nedanstående rubriker och disposition.

Verksamheten

- Kort beskrivning av myndigheten, dess verksamhet, huvuduppgift, ekonomi, personal, placering i landet.
- Myndighetens ledningsform.
- Eventuellt även bedömning av verksamheten och dess resultat i dag.

Aktuella förändringar

- Regeringens aktuella och beslutade mål och strategier för verksamhetens utveckling.
- Konsekvenser för verksamheten till följd av beslutade förändringar.
- Konsekvenser för ledning, organisation, personal, it etc.

Krav på myndighetens ledning

- Sammanfattning av vilka krav på förändringar och utmaningar som myndigheten står inför (se bilaga 3 för exempel på frågor att ställa sig vid framtagandet av kravprofil).

- Sammanfattning av vilka krav detta ställer på ordförandens eller ledamotens egenskaper:
  - Kunskap om...
  - Erfarenhet av...
  - Förmåga att...

Meriter för befattningen

- Sammanfattning av vilka kunskaper och erfarenheter som utöver kraven är meriterande för befattningen.

Exempel på kravprofil per plats i styrelse/nämnd

Funktion	Önskad kompetensprofil	Övriga egenskaper	Nuläge
Ordförande Saga Svart	Generell, Politisk erfarenhet	Tid för uppdraget, kvinna 50+	Dags att byta ut efter 8-9 år?
Vice ordförande Olle Olsson	Juridik, domarerfarenhet		
Ledamot 1 Vakant	Nationalekonomi Disputerat Marknadskompetens	Internationell erfarenhet önskvärd	Saknas f.n. Krav på minst 4 kandidater från olika universitet
Ledamot 2 Lotta Larson	Generell, bakgrund i statsförvaltning o/el RK	Ledande/administrativ erfarenhet	
Ledamot 3 Sune Smith	Politisk erfarenhet	Lokal/Regional förankring	
Ledamot 4 Mira Mais	Expert inom internkontroll, riskhantering el revision	Komplettera myndighetens interna ledningsgrupp	
Ledamot 5 Erik Ek	Generell, erfarenhet av konsument- el upphandlingsfrågor	Yngre, född på 70–80-talet	

BILAGA 3 Exempel på frågor att ställa sig vid framtagandet av kravprofil

Generella frågor

- Hur fungerar verksamheten/myndigheten i dag och hur har den förändrats de senaste åren?
- Vilka utmaningar och omvärldsförändringar står verksamheten/myndigheten inför?
- Hur kan styrelsens eller nämndens sammansättning bidra till att förändra verksamheten/myndigheten i önskad riktning?
- Vilken kompetens behövs för att få en bra sammansatt styrelse, nämnd eller insynsråd?
- Hur ser behovet av kontinuitet kontra förnyelse ut i styrelsen, nämnden eller insynsrådet?
- Hur ser könsfördelningen ut i styrelsen, nämnden eller insynsrådet, är den jämn eller ojämn?

Särskilda frågor för styrelser och nämnder

- Finns det särskilda risker, framgångsfaktorer och dylikt som styrelsen eller nämnden bör vara väl lämpade att kunna hantera?
- Vilka förväntningar har regeringen på en framtida styrelse eller nämnd och vilka aspekter i uppdraget är särskilt prioriterade?
- Vad krävs för att styrelsen eller nämnden ska kunna arbeta effektivt och ta sitt ledningsansvar?
- Vad krävs för att styrelsen eller nämnden ska vara förtroendeskapande respektive spela en viktig roll i kvalitetssäkringen av myndighetens verksamhet? Vilka komplexa uppgifter, frågor och risker har styrelsen eller nämnden att särskilt hantera?
- Vad krävs för att styrelsen eller nämnden ska kunna driva ett strategiskt förändrings- och effektiviseringsarbete?

Särskilda frågor för insynsråd

- Kan den sammansättning som insynsrådet har både ge stöd till myndighetschefen och tillgodose demokratisk insyn och medborgerligt deltagande?
- Ger insynsrådets sammansättning breda kontaktytor mot många olika grupper?

BILAGA 4 Arvodering och andra ersättningar

Arvodering

Regelverk

Storleken på arvode till ledamöter bestäms enligt reglerna i *Förordningen (1992:1299) om ersättning för uppdrag i statliga styrelser, nämnder och råd m.m.* (styrelseförordningen). Av förordningen följer att regeringen fattar beslut om indelning av statliga myndigheters styrelser i en kategori enligt vilken arvode till ledamöter utgår. Av styrelseförordningen framgår att arvode till ordförande och vice ordförande fastställs individuellt.

Kriterier för inplacering

Myndigheterna delas in i en av kategorierna A–E efter en bedömning av relevanta kriterier. Riktlinjer för inplacering följer av statssekreterarcirkulär 1996-05-31. I cirkuläret anges vilka kriterier som bör beaktas vid inplacering i kategori. Med stöd av de uppgifterna och en jämförelse med var motsvarande myndigheter inom respektive departement är inplacerade och för helheten görs en sammanvägd bedömning av vilken kategori som myndigheten ska placeras in i. Dock gäller att myndigheter med fullt ansvar, dvs. styrelsemyndigheter, regelmässigt placeras in i kategori A. De kriterier som beaktas vid bedömningen är:

Huvudkriterium:	*Delkriterier:*
Verksamhet	Huruvida individärenden förekommer
	Ev. internationella engagemang
	Om myndigheten utfärdar föreskrifter
	Om myndigheten har kommersiell verksamhet
	Antal ärenden
	Om myndigheten fördelar medel
	Om myndigheten förvaltar medel
Storlek	Antal anställda
	Huruvida det finns en regional organisation
	Omslutning

Arvodets storlek

Arvodet för ledamöter i kategori A utgörs av ett årsarvode som fastställs särskilt av regeringen, i kategori B–E får ledamöterna ett arvode per sammanträde.

Kategori	Arvode sedan 2008
A	Individuellt
B	2250
C	1500
D	975
E	450

Årliga beslut

En översyn av kategoriindelningen sker vanligen en eller två gånger per år beroende på hur många nya myndigheter som tillkommer under året och om departementen önskar placera om en myndighet på grund av ändrad verksamhet. Vid behov kan separata beslut upprättas.

Andra ersättningar

I *förordningen (1981:1265) om reseförmåner i statliga uppdrag m.m.* regleras uppdragstagares rätt till reseförmåner. Med uppdragstagare avses den som har ett uppdrag som lämnats av regeringen eller myndighet under regeringen.

I *förordningen (1993:674) om försäkringsskydd m.m. vid statliga tjänsteresor* anges att en myndighet under regeringen svarar för att myndighetens anställda och uppdragstagare har ett försäkringsskydd vid inrikes och utrikes tjänsteresor samt förrättningar i anslutning till dessa.

BILAGA 5 Exempel på beredningspromemoria

Promemoria

201X-XX-XX

X-departementet

Enheten för ...
Kalle Karlsson
Telefon 08-405 10 00
Mobil 070-111 12 13
Telefax 08-10 20 20
E-post kalle.karlsson@regeringskansliet.se

Beredning av ny styrelse i X-nämnden 20XX-20XX

Statens x-nämnd (XN) sammansättning 20XX-XX – Beredningspromemoria

Verksamhet

XN prövar ärenden om.

XN verksamhet regleras i förordningen (0000:000) med instruktion för X-nämnd.

Fram till 20XX...

Kammarkollegiet svarar som värdmyndighet för handläggning och administration åt nämnden.

Under 20XX biföll XN...
Nämnden hade 16 sammanträden under året. Kostnaden för nämnden uppgick till x xxx xxx kronor. För närvarande är x handläggare (ej heltider)knutna till nämnden med ansvar för handläggning av ärenden.

Nämndens sammansättning

Nämnden består av sju ledamöter och sju ersättare, varav X ledamöter är män och X ledamöter är kvinnor. Bland ersättarna är X ersättare män och X ersättare är kvinnor. Ordföranden och vice ordföranden är eller har varit domare, *se bilaga*.

Regeringen förordnar ledamöter och ersättare för en viss tid, normalt tre år. Nämndens nuvarande sammansättning löper fr.o.m. den 1 januari 20XX till den 31 december 20XX

Historiskt har nämndens sammansättning utgått från behovet av kompetens inom...

22

Framtida kompetenskriterier i nämnden

Bakgrund

Ursprungligen hanterade x-nämnden ärenden inom...området. Y-ärenden är relativt enkla till sin karaktär...Z-ärenden är mer komplicerade och kräver...

Överföringen av Z-ärenden till x-nämnden sammanföll i tid med avvecklandet av... Tidigare överklagades ett Z-ärende...I dag uppgår antalet till mellan 1 100-1 200 ärenden per år.

Kritik mot x-nämnden...

Nuvarande sammansättning

Med några undantag består nämnden i huvudsak av personer som var förordnade 200X. Mer än hälften av de förordnade, bl.a. ordföranden, har under förordnandeperioden... Det innebär att de förordnade i flera fall lämnat sina anställningar på... En plats som ledamot är vakant.

Behov av ny kompetens

Flera faktorer visar att nämndens kompetensbehov har förändrats. Främst...

För att stärka nämndens legitimitet gentemot intressenterna bör både nämndens ledningskompetens som nämndens... stärkas. Det bör rekryteras en ordförande från... samt en ledamot med förvaltningsrättslig kompetens, företrädesvis på nivån kammarrättsråd.

Mot bakgrund av nämndens status, ledningsbehov och behovet av förvaltningsrättslig kompetens måste x av ledamöterna nyförordnas senast vid årsskiftet 20XX/XX.

Vad som i övrigt bör beaktas vid förordnandena vid årsskiftet:

- Ordförandes roll bör stärkas,
- Behovet av förvaltningsrättslig kompetens måste stärkas,
- Arbetsrättslig kompetens med tonvikt på...
- Två ledamöter på sammanträdet utöver ordföranden ska ha särskild kompetens inom...
- Arbetstagarorganisationerna...
- Åldersfördelning. ... Det ligger således i verksamhetens intresse att åldersfördelningen i nämnden rättas till,
- Könsfördelningen bör även fortsättningsvis vara jämnt fördelad i nämnden
- Länsstyrelsens representation (en ordinarie, en ersättare) kan minska på sikt.

Förslag på ledamöter

De ledamöter och ersättare som föreslås lämna styrelsen är:

- Hovrättsrådet Jens Jacobsson, som har varit ordförande sedan 2007 och ledamot sedan 2000. Jacobsson har suttit i nämnden länge och bör lämna i syftet att föryngra nämnden.
- Verksjuristen Eva Eriksson, som lämnar för att föryngra nämnden.
- Enhetschefen Liselotte Leinonen, som avsagt sig fortsatt förordnande.
- Förbundssekreteraren Mats Larsson, som inte har nominerats av ST.

Förslag på nya ledamöter och ersättare:

- Ny ordförande, Justitierådet Anette Adam, av kompetens- och legitimitetsskäl viktigt med ett justitieråd då nämnden verksamhet expanderat och nämndens avgöranden väcker känslor. Anette Adam är sedan ...[bakgrund]
- Alternativ till ordförande, Justitieråd Bo Bengtsson, av kompetens- och legitimitetsskäl viktigt med ett justitieråd då nämnden verksamhet expanderat och nämndens avgöranden väcker känslor. Bo Bengtsson är sedan ...[bakgrund]
- Ny ledamot, Försvarsjuristen Elena Esposito, ersättare i nämnden sedan 2007. Elena är sedan... [bakgrund]
- Alternativ ledamot, juristen Pelle Persson. Pelle Persson är sedan ...[bakgrund]
- Ny ersättare, Filippa Furhed, förbundsordförande, som går in för TCO. Filippa är sedan...[bakgrund]
- Alternativ ersättare, TCO har nominerat Filippa Furhed varvid inget alternativ lämnas.
- Ny ledamot, Avdelningschefen Ilmari Isolehto, som har särskild kunskap om evaluering inom området...Ilmari är sedan... [bakgrund]
- Alternativ ledamot, utredningschef, Sixten Svensson, som har mångårig erfarenhet av...Sixten har sedan ...[bakgrund]

Arvodering

Nämnden är placerad i kategori C enligt förordningen (1992:1299) om arvode i statliga styrelser, nämnder och råd m.m. Arvodet utgår per sammanträdesdag med 1 500 kronor till ledamöter och med 750 kronor till ersättare. Ersättare som går in som ledamot erhåller 1 500 kronor för det sammanträdet. Till ordförande utgår ett arvode om 40 000 kronor per år och till vice ordförande ett arvode om 20 000 kronor per år. Vid sidan av arvodet får ordförande och vice ordförande sammanträdesarvode.

24

Tidsplan inför förordnandeperioden 20XX-20XX

Under augusti/september:
För att snabbt bygga upp framtida kompetens inför de förordnanden som tar sin början vid årsskiftet måste den vakanta platsen som ledamot tillsättas snarast. Utifrån det efterfrågade behovet bör den förordnade vara jurist med förvaltningsrättslig inriktning.

Under oktober/november:
I god tid före årsskiftet bör en ny ordförande rekryteras. I det uttalade syftet att stärka nämndens legitimitet och säkerställa rätt kompetens bör den nya ordföranden vara eller ha varit justitieråd, med bakgrund från…

December
Beredning och expediering planeras så att beslut kan fattas senast på regeringssammanträdet den 13 december.

Bilaga:
Nuvarande styrelses sammansättning

Bilaga: Nuvarande styrelses sammansättning

Ledamöter	**Ersättare (ej personliga)**
Ordförande	
XX, hovrättsråd Född 19XX ordförande sedan 1/1 20XX	XX, avdelningsdirektör Arbetsmarknadsstyrelsen Född år XX Nuvarande uppdrag i nämnden: Ledamot sedan 20XX
Vice ordförande	
XX, hovrättsråd Född XX Erfarenhet från AD, tidigare chef för XX, utredare av XX m.m. Nuvarande uppdrag i nämnden: Vice ordförande sedan 1/1 20XX	XX, försvarsjurist Försvarsmakten Född år XX Jur. kand. Nuvarande uppdrag i nämnden: Ersättare sedan 20XX
Övriga ledamöter	
XX, förste Försvarsjurist Försvarsmakten. Född år 19XX. Jur. kand. Mångårig erfarenhet av arbetsrätt. Nuvarande uppdrag i nämnden: Ledamot sedan 2007	XX, rättschef Skatteverket Född år 19XX Jur. kand. Nuvarande uppdrag i nämnden: Ersättare sedan 20XX
XX, enhetschef Länsstyrelsen i Stockholms län Född år 19XX Jur. kand. Nuvarande uppdrag i nämnden: Ledamot sedan 20XX	XX chefsjurist Länsstyrelsen i Stockholms län Född år 19XX Jur. kand. Nuvarande uppdrag i nämnden: Ersättare sedan 20XX
XX, överdirektör Kustbevakningen Född år 19XX Nuvarande uppdrag i nämnden: Ledamot sedan 20XX	XX, avdelningschef Högskoleverket Född år 19XX Valideringskompetens Förordnad sedan 20XX
Vakant Ledamot	Vakant Ersättare
XX, förbundsjurist Nominerad av Saco Född år 19XX Jur. kand. Nuvarande uppdrag i nämnden: Ersättare from 2007, Ledamot sedan 2010.	XX, förbundssekreterare Nominerad av TCO. Född år 19XX. Ledamot av AD. Tingsfiskal. Nuvarande uppdrag i nämnden: Ledamot from 2007, Ersättare sedan 2010.

BILAGA 6 Exempel på intresseförfrågan

1. **Presentation**
   NN, chef för/handläggare vid xx-enheten, Y-departementet.

   Ringer på uppdrag av statsrådet A med anledning av att mandatperioden för B-myndighetens styrelse/nämnd löper ut den 00.

   Är du intresserad av att ingå som ledamot? Aktuell period: den 1 januari 00 t.o.m. den 31 december 03.

2. **Bakgrund**
   Styrelsen/nämnden består av x antal ledamöter och planeringen är att y antal av dessa kommer att tillfrågas om de vill fortsätta att ingå i styrelsen/nämnden. Detta innebär att x antal ledamöter kommer att vara nya i styrelsen/nämnden under den aktuella mandatperioden.

3. **Styrelsearbetet/nämndarbetet**
   Styrelsen/nämnden sammanträder ca x gånger per år varav ett av sammanträdena (när delårsrapporten beslutas) sker genom telefonmöte, och ett sammanträde är internat. De flesta sammanträdena hålls i Stockholm; dock hålls internatsammanträdet och ytterligare ett sammanträde regelmässigt i Y-stad där myndigheten är lokaliserad.

4. **Myndighetens verksamhet och behovet av kompetens i styrelsen/nämnden**
   Myndighetens huvudsakliga verksamhet (här kan bl.a. hänvisas till dess instruktion och till årsredovisning som finns publicerad på myndighetens webbplats).

   Varför vi ringer just X? Vi anser att du med din kunskap och erfarenhet från Z kommer att bidra till styrelsens/nämndens samlade kompetens. Våra förväntningar på dig som ledamot är…

5. **Ersättning för uppdraget**: utgår med x tkr per år (myndigheten är inplacerad i kategori A och ett särskilt beslut fattas om årsarvode för ledamöterna (se bilaga 4 Arvodering och andra ersättningar)

6. **Jäv**: Informera om jäv och ställ frågan om vederbörande ser att det finns någon risk för jäv?

7. **Avslutning**: Är det ok att vi föreslår dig som ny ledamot i styrelsen/nämnden för B-myndigheten? Våra förslag på nya ledamöter kommer att gemensamberedas i Regeringskansliet innan regeringen fattar beslut om den slutliga sammansättningen av styrelsen/nämnden.

28

BILAGA 7 Exempel på tackbrev

X-departementet
X-ministern

Ulla Eriksson
Stockholmsgatan 100
103 00 Stockholm

Ulla,

Regeringen har den 24 oktober 2013 beslutat att Nämnden för kontroll ska upphöra med utgången av december 2013.

Med detta brev vill jag framföra ett tack för att du har stått till nämndens förfogande och för det arbete du har lagt ner under din tid i nämnden.

Med vänliga hälsningar

Ansvarigt statsråd

2013-04-09

X-departementet
X-ministern

Jyrki Haapama
Täppgatan 100
151 00 Södertälje

Jyrki,

Den sista december löper nuvarande mandatperiod ut för Statens tjänstepensionsverks styrelse. Regeringen har, som du känner till, den 4 april 2013 förordnat ledamöter i SPV:s styrelse för en ny period. Beslutet innebär att du lämnar ditt uppdrag som ledamot i styrelsen, ett uppdrag som du har haft sedan 1 maj 2010.

Jag vill med dessa rader tacka dig för värdefulla insatser som ledamot i Statens tjänstepensionsverks styrelse.

Med vänlig hälsning

Ansvarigt statsråd

30

20XX-XX-XX

X-departementet
Civil- och bostadsministern

Maria Saliba
Glimmervägen 100
224 78 Lund

Maria,

Ett stort tack för dina utomordentligt värdefulla insatser som ledamot i styrelsen för Statens tjänstepensionsverk.

Ansvarigt statsråd

BILAGA 8 Exempel på koncept

Regeringsbeslut **xx:x**

20XX-XX-X X201x/xxxx/xxx

X-departementet

Statens X-myndighet
Box 2218
103 15 Stockholm

Förordnanden i styrelsen/nämnden för Statens X-myndighet

Regeringen utser följande personer att vara ledamöter och ersättare i styrelsen/nämnden för Statens X-myndighet från och med den 1 januari 2013 till och med den 31 december 2015.

Ledamöter	Ersättare
Anette Adam justitieråd	Beatrice Björn chefsjurist
Cajsa Conradsson hovrättsråd	Diana Davidoff t.f. chefsjurist
Elena Esposito försvarsjurist	Filippa Furhed förbundsordförande
Göran Gustavsson f.d. förbundsjurist	Hans Hedberg förste försvarsjurist
Ilmari Isolehto avdelningschef	Jesper Junhed förhandlingschef
Karl Kristiansson jurist	Lars Lundahl länsöverdirektör

Regeringen utser Anette Adam att vara ordförande och Cajsa Conradsson att vara vice ordförande i styrelsen eller nämnden.

32

Regeringen beslutar också att Anette Adam från och med den 1 januari 2013 ska ha ersättning med 40 000 kronor per år samt 1 500 kronor per sammanträde för uppdraget som ordförande.

Vice ordförande ska ha ersättning med 20 000 kronor per år samt 1 500 kronor per sammanträde.

På regeringens vägnar

Ansvarigt statsråd

Handläggare

Kopia till

Justitiedepartementet/DOM
Försvarsdepartementet/MFI
Finansdepartementet/BA
Socialdepartementet/JÄM

Regeringsbeslut **IV:11**

2013-02-21 S2012/6969/SFÖ (delvis)

Socialdepartementet

Länsstyrelsen i Hallands län
301 86 Halmstad

Förordnanden i insynsrådet vid Länsstyrelsen i Hallands län

Regeringen utser följande personer att vara ledamöter i insynsrådet vid Länsstyrelsen i Hallands län fr.o.m. den 1 mars 2013 t.o.m. den 29 februari 2016.

Ledamöter

Rektorn Mikael Alexandersson
Regionchefen för LRF Halland Helene Andersson
Projektledaren Kerstin Bengtsson
Riksdagsledamoten Agneta Börjesson
F.d. riksdagsledamoten Alf Eriksson
Riksdagsledamoten Ola Johansson
Näringslivschefen Catharina Rydberg Lilja
Riksdagsledamoten Henrik von Sydow

Av 9 § myndighetsförordningen (2007:515) följer att landshövdingen är ordförande i insynsrådet.

På regeringens vägnar

Stefan Attefall

Hans Mildenberger

Kopia till

de förordnade
Utbildningsdepartementet/JÄM

Bilaga 3

REGERINGSKANSLIET

Promemoria

2014-06-17

Utvecklingsprogrammet för styrning

Nils Gunnar Billinger
Ordförande i utvecklingsprogrammets styrgrupp

Styrning av de statliga myndigheterna och informella kontakter

UTVECKLINGSPROGRAMMET FÖR STYRNING

Innehåll

Styrning av de statliga myndigheterna och informella kontakter 1
1 Inledning 4
2 Regeringen styr och myndigheterna lyder under regeringen 5
3 Undantag från lydnadsplikten 6
4 Regeringskansliet 6
5 Statsförvaltningen är regeringens instrument för att styra riket 7
6 Olika verktyg för att styra förvaltningen 8
6.1 Normgivningsmakten 8
6.2 Finansmakten 8
6.3 Kontrollmakten 9
6.4 Utnämningsmakten 9
6.5 Organisering av statlig verksamhet 10
6.6 Verktyg för styrning av myndigheternas verksamhet 10
7 Informella kontakter 11
7.1 Allmänna förutsättningar för informella kontakter 11
7.2 Vad sägs i utredningar, propositioner och riksdagsbeslut om informella kontakter? 11
7.3 Kontakter mellan Regeringskansliet och myndighetens ledning 13
7.4 Myndighetsledningens ansvar för verksamheten 13
7.5 Informella kontakter kan vara till stor nytta för både myndigheten och regeringen 14
7.6 Gott omdöme krävs i de informella kontakterna 15
7.7 Vad är viktigt att tänka på i de informella kontakterna? 17
8 För dig som vill läsa mer 19
Lagar och förordningar 19
Propositioner och skrivelser 19
Utskottsbetänkanden 19
Utredningars betänkanden 19
Bilagor 21
Bilaga 1: Utredningars syn på informella kontakter 21
Åttiotalet: Verksledningskommittén och Förvaltningsutredningen 21
Förvaltningspolitiska kommissionen 1997 21
Styrutredningen 2007 22
Myndighetschefernas villkor 2011 23

Bilaga 2: Forskning och undersökningar om informella kontakter 24
Relationskontrakt och ”huvudman-utförare” 24
Informella kontakter i statsvetenskaplig forskning 26
De informella kontakternas omfattning 27

1 Inledning

För att utveckla Regeringskansliets stöd till regeringen i styrningen av statsförvaltningen beslutade förvaltningschefen i maj 2011 om ett utvecklingsprogram inom Regeringskansliet (dnr FA/2011/923). Programmet ska pågå under 2011–2014 och ska genom olika åtgärder öka kompetensen och förmågan i Regeringskansliet när det gäller styrningsfrågor.

En specifik fråga som behandlats i utvecklingsprogrammet är det som kallas informella kontakter. Vid samtal med anställda i Regeringskansliet och i myndigheterna har det uttryckts önskemål om ett närmare klargörande av förutsättningarna för hur man ska använda sig av informella kontakter så att det sker på ett ändamålsenligt, effektivt och korrekt sätt. Den grundläggande regleringen i form av lagstiftning och övriga beslut som avser styrning av de statliga myndigheterna utgör den yttre ramen för de informella kontakterna. För att kunna avgöra vad som är ett lämpligt agerande i de informella kontakterna behöver alla som arbetar med styrningsfrågor känna till grunderna för styrning av de statliga myndigheterna.

I denna promemoria ges en beskrivning av grunderna för regeringens styrning av förvaltningsmyndigheter under regeringen. Vidare finns i promemorian exempel på frågor som gäller informella kontakter med myndigheterna, i förekommande fall även med kommittéer. Denna promemoria kan också utgöra en grund för samtal och diskussion inom Regeringskansliet kring frågor om styrning och informella kontakter. Till promemorian är fogat en lista över de grundläggande dokumenten och en sammanfattning av hur olika utredningar sett på styrningsfrågorna.

I promemorian används genomgående begreppet informella kontakter. Skälet till detta är att de kontakter som avses är sådana som tas inom ramen för regeringens formella styrning. Det tidigare ofta använda begreppet informell styrning kan därför riskera att bli missvisande.

Promemorian har tagits fram av styrgruppen för Utvecklingsprogrammet för styrning och har beretts med expeditionscheferna. Denna promemoria utgör en uppdaterad version.

2 Regeringen styr och myndigheterna lyder under regeringen

Bestämmelserna i 1 kap. 1 § regeringsformen (RF) inleds med orden ”All offentlig makt i Sverige utgår från folket”.

Riksdagens uppgifter att stifta lag, besluta om skatt till staten och bestämma hur statens medel ska användas framgår av 1 kap. 4 § RF. Där framgår även att det är riksdagen som granskar rikets styrelse och förvaltning.

Av 1 kap. 6 § RF framgår att regeringen styr riket. I regeringens styrande funktion ingår befogenheten och skyldigheten att styra förvaltningsmyndigheterna. Mandatet att styra hämtar alltså regeringen från riksdagen som i sin tur hämtar sitt mandat från folket.

Av 1 kap. 8 § RF framgår att för rättskipningen finns domstolar och för den offentliga förvaltningen statliga och kommunala förvaltningsmyndigheter.

Att domstolar samt förvaltningsmyndigheter och andra som fullgör offentliga förvaltningsuppgifter ska beakta allas likhet inför lagen samt iaktta saklighet och opartiskhet framgår av 1 kap. 9 § RF.

Tanken är således att all maktutövning ska kunna härledas till folket. Det sker genom att statsförvaltningen binds samman med folket genom en uppdrags- och ansvarskedja.

- Folket väljer en riksdag.
- Riksdagen stiftar lagar, beslutar om skatter och bestämmer hur de ekonomiska resurserna ska användas. Riksdagen granskar rikets styrelse och förvaltning.
- Riksdagen utser en statsminister. Statsministern tillsätter övriga statsråd.
- Regeringen består av statsministern och övriga statsråd.
- Regeringen styr riket och ansvarar inför riksdagen.
- Under regeringen lyder förvaltningsmyndigheterna. Myndigheterna har alltså lydnadsplikt, med ett undantag (se nedan).
- Myndigheterna ska följa de lagar och förordningar som beslutats och även andra beslut av regeringen som riktar sig till specifika myndigheter.

Att myndigheterna lyder under regeringen innebär att myndigheterna inte är självständiga utan fristående. Självständighet råder dock i myndighetsutövning och rättstillämpning. Det förtjänar att understrykas att det är under regeringen som förvaltningsmyndigheterna lyder, inte under ett enskilt statsråd eller ett enskilt departement och inte heller under en enskild tjänsteman. Detta följer av den nämnda bestämmelsen i

1 kap. 6 § RF om att det är regeringen som styr riket och 7 kap. 3 § att regeringsärenden avgörs av regeringen vid regeringssammanträde. I Sverige har vi alltså, till skillnad från vissa andra länder, inte s.k. ministerstyre.

3 Undantag från lydnadsplikten

Från huvudregeln att det är regeringen som styr förvaltningsmyndigheterna finns ett viktigt undantag, nämligen att regeringen inte får bestämma vad en förvaltningsmyndighet ska besluta i ett ärende som rör myndighetsutövning mot en enskild eller mot en kommun eller som rör tillämpningen av lag (12 kap. 2 § RF).

Uttrycket tillämpning av lag syftar också på regeringens eller underställda myndigheters verkställighetsföreskrifter och delegerad föreskriftsrätt. Inom detta undantagsområde ska myndigheterna således självständigt fatta sina beslut. Myndigheternas befogenheter att självständigt avgöra sådana ärenden, och möjligheten att överklaga besluten till domstol, syftar primärt till att garantera rättssäkerheten. Myndighetsutövning definieras som utövning av befogenhet att för enskild bestämma om förmån, rättighet, skyldighet, disciplinär bestraffning eller annat jämförbart förhållande (prop. 1973:90, s. 397).

När det gäller myndigheternas egna organisatoriska frågor, har myndigheterna i praktiken bestämmanderätt genom att regeringen har delegerat beslutsrätten i sådana frågor till myndigheterna. Det kan exempelvis handla om anställningar, lönesättning, arbetsordning och beslut om lokaler med flera beslut. En grund för denna ordning är bl.a. den arbetsgivarpolitiska delegeringen och ramstyrningsmodellen som etablerades i början av 1990-talet. Regeringen kan dock inom detta område ta tillbaka bemyndigande generellt eller i ett enskilt fall.

4 Regeringskansliet

För att stödja regeringen i dess arbete med att styra riket finns det ett regeringskansli. Regeringskansliets uppgift är enligt 7 kap. 1 § RF att bereda regeringsärenden samt att biträda regeringen och statsråden i deras verksamhet i övrigt.

Sedan 1997 är Regeringskansliet en myndighet vars myndighetschef är statsministern. Regeringskansliet består av Statsrådsberedningen, departementen och Regeringskanslets förvaltningsavdelning. För varje departement finns en departementschef. Under departementscheferna och i förekommande fall övriga statsråd finns det i varje departement chefstjänstemän som leder arbetet i departementen. Vilka som är

chefstjänstemän anges i 9 § förordningen (1996:1515) med instruktion för Regeringskansliet. Statssekreterarna biträder statsråden och leder under statsråden verksamheten i departementet med inriktning främst på planering, samordning och uppföljning. Om det finns flera statssekreterare inom ett departement har normalt en statssekreterare ett särskilt ansvar för administrativa och organisatoriska frågor i departementet.

Departementen är indelade i enheter som leds av en enhetschef, oftast med titeln departementsråd. Denne är normalt också huvudman för ett sakområde. Ibland kan emellertid någon annan tjänsteman vara huvudman för ett specifikt sakområde. För varje myndighet finns en huvudman som ansvarar för frågor om myndighetens styrning. Ansvaret för generell samordning och utveckling av frågor om styrning av departementets myndigheter är organiserat på olika sätt i departementen.

Gemensamt för alla departement är att det finns handläggare med ett särskilt ansvar för att löpande följa och samordna arbetet med enskilda myndigheter; myndighetshandläggare. Dessa tjänstemän har en betydelsefull roll när det gäller att bedöma vilken information om myndigheternas verksamhet som ska föras vidare till chefsnivån inom Regeringskansliet och att bedöma vilken information som ska ges till myndigheterna.

5 Statsförvaltningen är regeringens instrument för att styra riket

Begreppet styrning kan definieras som alla de åtgärder som vidtas för att nå ett mål. Statsförvaltningen med dess myndigheter är regeringens viktigaste instrument för att styra riket. Styrningen av myndigheterna är därmed av stor betydelse för att det politiska mandat väljarna gett riksdagen och regeringen ska uppfyllas. Inom de ramar som regeringsformen och riksdagens beslut sätter upp är det regeringen som bedömer hur och i vilken omfattning den önskar styra förvaltningen. Det är också regeringens uppgift att ange mål för den statliga verksamheten och på olika sätt och med olika medel styra sin förvaltning.

Statsförvaltningen ska i sin tur genomföra av riksdag och regering fattade beslut, såväl nya beslut som beslut fattade av tidigare riksdagar som fortfarande är giltiga.

Det är regeringens uppgift att följa upp den verksamhet som bedrivs av myndigheterna. För att regeringens ansvar inför riksdagen ska ha reell innebörd behöver regeringen ha förutsättningar att både bestämma inriktningen på och uppföljningen av det arbete som bedrivs i förvaltningen.

8

6 Olika verktyg för att styra förvaltningen

En av huvuduppgifterna för riksdagen och regeringen i en parlamentarisk demokrati är att leda samhällsutvecklingen och att bestämma den offentliga verksamhetens inriktning. Detta sker i hög grad genom normgivning, dvs. beslut om rättsregler som blir generellt styrande för myndigheters och även enskildas handlande. Till det kommer finansmakten, utnämningsmakten och kontrollmakten samt beslut om organisering av statlig verksamhet.

6.1 Normgivningsmakten

Normgivningsmakten ligger till grund för den styrning som utövas genom riksdagens beslut om lagar, regeringens beslut om förordningar och myndigheternas beslut om föreskrifter (8 kap. RF). Styrningen av myndigheternas verksamhet med regler varierar men är i regel omfattande.

Utformningen av rättsregler kan ändras av den som beslutat om de ursprungliga reglerna, dvs. riksdagen när det gäller lagar och som huvudregel regeringen när det gäller förordningar. En myndighets huvudsakliga uppdrag regleras i en förordning med instruktion för myndigheten. Uppdraget kan även regleras i andra förordningar och i olika lagar.

6.2 Finansmakten

Tillsammans med lagstiftningsmakten är finansmakten riksdagens viktigaste befogenhetsområde. Grunden för finansmakten är de bestämmelser i regeringsformen som ger riksdagen mandat att besluta om skatter och avgifter och att bestämma om hur statliga medel ska användas (9 kap. RF).

De ekonomiska propositionerna och riksdagens årliga beslut om statsbudgeten är grundläggande för regeringens styrning av myndigheterna. I budgetpropositionen anges dels hur statliga medel ska fördelas mellan olika sektorer, dels efter vilka villkor och riktlinjer som resurserna ska användas av förvaltningen. I budgetlagen (2011:203) preciseras regeringens ansvar och skyldigheter inom finansmaktens område. Regeringen är redovisningsskyldig inför riksdagen för de tillgångar som regeringen förvaltar och förfogar över. Denna skyldighet omfattar även den verksamhet som bedrivs av staten. I budgetpropositionen ska regeringen lämna en redovisning av de resultat som uppnåtts i verksamheten i förhållande till de av riksdagen beslutade målen. Resultatredovisningar kan även lämnas i andra sammanhang.

Efter riksdagens beslut om statens budget kan regeringen i de årliga regleringsbreven till myndigheterna närmare besluta om villkor för hur

anslagen ska användas och fördelas. Myndigheternas budget för verksamheten styrs vidare via de ekonomiadministrativa förordningarna.

6.3 Kontrollmakten

Kärnan i kontrollmakten utgörs av riksdagens kontroll av regeringen. Konstitutionsutskottet granskar statsrådens tjänsteutövning och regeringsärendenas handläggning (13 kap. RF). Riksrevisionen och Riksdagens ombudsmän (Justitieombudsmannen), som lyder under riksdagen, är de organ som kontrollerar att den statliga förvaltningen utför sina uppgifter på ett rättsligt korrekt sätt och att statliga medel används på ett effektivt och avsett sätt.

Regeringens kontroll av de statliga myndigheterna sker genom uppföljning och revision samt genom tillsyn. Justitiekanslern, som lyder under regeringen, har i likhet med Riksdagens ombudsmän tillsyn över myndigheter och deras tjänstemän. Tillsynen har till syfte att kontrollera att lagar och andra författningar efterlevs och är främst inriktad på att upptäcka systematiska fel i den offentliga verksamheten.

Myndighetens ledning ansvarar enligt myndighetsförordningen (2007:515) inför regeringen för verksamheten och ska se till att den bedrivs effektivt och enligt gällande rätt. Ledningen ska säkerställa att det vid myndigheten finns en god intern styrning och kontroll. Förordningen (2007:603) om intern styrning och kontroll reglerar processen för att myndigheten med rimlig säkerhet ska fullgöra sitt ansvar om en god intern styrning och kontroll enligt myndighetsförordningen. Förordningen gäller för myndigheter under regeringen som har skyldighet att följa internrevisionsförordningen (2006:1229). Myndighetens ledning lämnar årligen till regeringen en årsredovisning omfattande myndighetens totala verksamhet. Årsredovisningarna utgör regeringens viktigaste underlag för regeringens skrivelse Årsredovisningen för staten och är även ett viktigt underlag för den resultatredovisning som lämnas i budgetpropositionen.

6.4 Utnämningsmakten

Arbetstagare vid förvaltningsmyndigheter som lyder under regeringen anställs av regeringen eller av den myndighet som regeringen bestämmer (12 kap. 5 § RF). Den absoluta merparten av anställningarna beslutas numera på myndighetsnivå. Huvudregeln framgår av 23 § myndighetsförordningen (2007:515). I bestämmelsen anges att myndighetschefen och en myndighets överdirektör anställs av regeringen samt att annan personal anställs av myndigheten.

En myndighetschef anställs för begränsad tid, normalt sex år med möjlighet till viss förlängning. Regeringen har också möjlighet att besluta om att förflytta en myndighetschef till en annan statlig anställning av

organisatoriska skäl eller andra skäl (33 § andra stycket lagen [1994:260] om offentlig anställning).

6.5 Organisering av statlig verksamhet

Ytterligare ett instrument som står till regeringens förfogande för att styra den offentliga förvaltningen är beslut om organisering av statlig verksamhet. Det är regeringen som beslutar om i vilken organisationsform statlig verksamhet ska bedrivas, där huvudregeln är myndighetsformen. Det är regeringen som beslutar om att inrätta eller lägga ner myndigheter. Detta följer av 12 kap. 1 § RF som stadgar att statliga förvaltningsmyndigheter lyder under regeringen. I vissa fall har dock riksdagen beslutat om att inrätta myndigheter under regeringen eller myndigheters organisation. I sådana fall krävs riksdagsbeslut för förändringar i de avseenden riksdagen beslutat.

Regeringen är även beroende av riksdagens beslut om anslag för myndigheten och ofta även av lagstiftning som ska styra myndighetens uppdrag och verksamhet.

Till regeringens mandat att organisera statlig verksamhet hör också att besluta om ledningsform för myndigheten. En förvaltningsmyndighet kan ledas av en styrelse, en myndighetschef eller en nämnd. I de fall en styrelse leder en myndighet är det i regel styrelsen som beslutar om vilka beslut som ska delegeras till myndighetschefen. När en myndighetschef utgör myndighetens ledning, kan regeringen utse ett insynsråd som ska utöva insyn i verksamheten och ge myndighetschefen råd. I en nämndmyndighet ansvarar nämnden inför regeringen för verksamheten. De exempel som ges i denna promemoria avser kontakter med såväl styrelse- och nämndordföranden som myndighetschefer.

6.6 Verktyg för styrning av myndigheternas verksamhet

Vid många myndigheter styr lagar och förordningar en stor del av verksamheten. I en proposition eller skrivelse kan regeringen – utöver de förslag och bedömningar som lämnas – också genom resonemang och överväganden ge uttryck för sin politik inom ett visst område, vilket i sig kan vara en styrsignal till berörda myndigheter. Efter att riksdagen har tagit ställning till en proposition från regeringen utfärdar regeringen lagar, beslutar förordningar och fattar andra beslut som riktar sig direkt till myndigheten.

En myndighets roll och uppgifter regleras i myndighetens instruktion. Den beslutas av regeringen i form av en förordning. Instruktionen innehåller inte en uttömmande beskrivning av en myndighets uppgifter utan dessa anges på ett övergripande plan. I instruktionen bör myndighetens ansvarsområde, uppgifter, ledningsform och andra för myndigheten specifika förhållanden regleras.

I regeringens beslut om årligt regleringsbrev tilldelas anslag och andra finansiella befogenheter samt anges villkor för användningen av dessa under aktuellt budgetår. Regleringsbrevet innehåller i allmänhet också mål, återrapporteringskrav och särskilda uppdrag till myndigheten.

Regeringen kan därutöver också, när som helst under året, besluta om ytterligare uppdrag till myndigheten eller om ändring av regleringsbrevet.

7 Informella kontakter

7.1 Allmänna förutsättningar för informella kontakter

Informella kontakter utgörs av kontakter mellan företrädare för myndighet och företrädare för regeringen eller Regeringskansliet. Formerna för de informella kontakterna kan variera från tid till annan och från myndighet till myndighet. Myndighetens ledningsform har också betydelse för de informella kontakterna. Även anledningen till en informell kontakt kan variera. Kontakterna syftar oftast till att utbyta information och kunskap, men ibland även till att förtydliga regeringens styrning. Det ligger i sakens natur att en informell dialog ska vara just informell. Det är därför inte möjligt att reglera eller formalisera informella kontakter.

7.2 Vad sägs i utredningar, propositioner och riksdagsbeslut om informella kontakter?

Inom ramen för lagstiftningen och andra författningar samt övriga beslut av riksdag och regering förekommer informella kontakter på olika nivåer.

Frågan om innebörden av informella kontakter började diskuteras på allvar på 1980-talet i samband med betänkandena från Förvaltningsutredningen (SOU 1983:39) och Verksledningskommittén (SOU 1985:40). Dessa två betänkanden och det s.k. verksledningsbeslutet (prop. 1986/87:99, bet. KU 1986/87:29, rskr. 1986/87:226) är fortfarande centrala för den moderna förvaltningspolitiken.

I nämnda proposition om ledning av den statliga förvaltningen förtydligades ansvars- och befogenhetsfördelningen mellan regeringen och dess myndigheter. Syftet var att klargöra att regeringen kan och bör styra sina myndigheter på ett tydligare sätt, att myndigheter skulle få större frihet att fullgöra sin verksamhet samt att den offentliga sektorns effektivitet skulle förbättras genom en bättre resultatuppföljning.

12

I propositionen uttrycker regeringen att informella kontakter är ett viktigt, naturligt och oundgängligt komplement till regeringens formella styrning av myndigheterna.

Förvaltningspolitiska kommissionen (SOU 1997:57) framhöll vidare att regeringen kan använda informella kontakter till att förtydliga och kommentera fattade beslut och för att inhämta myndigheternas sakkunskap i olika frågor. Styrutredningen (SOU 2007:75) för fram att det utanför det av RF förbjudna området bör vara fritt fram för informella kontakter som kan innefatta både styrning och informationsutbyte. I frågor där regeringen har beslutanderätt bör det enskilda statsrådet därvid kunna meddela sina uppfattningar till myndigheten och detta måste också kunna ske genom att tjänstemän går in och talar på ministerns vägnar – så länge de också gör det. Utredningen konstaterar dock att detta inte fritar myndighetschefen från ansvaret att göra en egen bedömning. Valet står mellan att ta informell styrning och därmed det fulla ansvaret för vad som beslutas eller att begära ett regeringsbeslut.

I 2010 års förvaltningspolitiska proposition (prop. 2009/10:175, bet. 2009/10:FiU38, rskr. 2009/10:315) betonar regeringen att kontakterna mellan Regeringskansliet och andra myndigheter är viktiga inslag i en effektiv förvaltning. De bör, menar regeringen, syfta till informations- och kunskapsutbyte samt förtydliganden av regeringens styrning.

Konstitutionsutskottet (KU) redogör i sitt betänkande 1986/87:KU29 för sin syn på informella kontakter. KU har återkommit till betänkandet vid flera tillfällen när frågan om informella kontakter har hanterats korrekt varit föremål för KU:s granskning. Enligt utskottets betänkande finns det ett stort behov av informella kontakter. Utskottet anför bl.a. följande. Genom kontakterna kan regeringen hållas informerad om den aktuella situationen på olika myndighetsområden. Myndigheten kan å sin sida via informella kontakter få regeringens intentioner och krav på myndigheterna klarlagda. Det är viktigt att offentlighetsprincipen inte urholkas genom att viktig information förmedlas via muntliga, icke-offentliga kanaler. Mot bakgrund av att regeringsbeslut fattas av regeringen som ett kollektiv, finns vissa risker för ministerstyre. Därför bör kontakterna vara mer inriktade på information än styrning. Oavsett vilka informella kontakter som förekommit bär myndigheten det fulla och slutliga ansvaret för besluten i de enskilda fallen.

I KU:s betänkande 2012/13:KU10 sägs att det är svårt att föreställa sig en smidig och väl fungerande förvaltningsapparat utan informella kontakter av olika slag. Enligt utskottet är det dock väsentligt att sådana kontakter inte går utöver den formella ramen för myndigheternas verksamhet och att kontakterna är mer inriktade på information än på styrning, se vidare i avsnitt 7.6.

7.3 Kontakter mellan Regeringskansliet och myndighetens ledning

Regeringskansliet består av departement. Statsministern utser bland statsråden chefer för departementen (7 kap. 1 § RF). Regeringsärenden fördelas mellan departementen (12 § förordningen [1996:1515] med instruktion för Regeringskansliet). I bilagan till förordningen framgår till vilka departement myndigheter och andra organ hör.

En första informell kontakt mellan ett statsråd å ena sidan och en styrelseordförande eller generaldirektör å andra sidan, kan vara när en person ges ett uppdrag som ordförande eller myndighetschef. Vid detta tillfälle ges ansvarigt statsråd möjlighet att berätta vad regeringen förväntar sig av uppdragstagaren. Statsrådet kan också ge sin syn på myndighetens verksamhet, prioriteringar, förtjänster och brister. Statsrådet är i sådana sammanhang att betrakta som talesperson för regeringen och kan närmare klargöra, precisera och motivera regeringens generella ställningstaganden. Att sådana uttalanden ska utgå från regeringens samlade politik är självklart. Även statssekreteraren kan ge uttryck för regeringens politik i dialoger med myndigheterna liksom andra tjänstemän i Regeringskansliet.

Andra tillfällen då informella samtal förs är t.ex. vid de årliga myndighetsdialogerna, vid tertialmöten, vid kvartalsmöten eller vid månadsmöten. Vissa myndigheter träffar sin departementsledning regelbundet och relativt ofta medan det för andra myndigheter inträffar mera sällan. Mötesfrekvensen beror på karaktären på myndighetens verksamhet, arbetsbelastning och på vilka frågeställningar som är aktuella. Det kan också bero på vanor och behov. Vid vissa möten deltar statsrådet eller statssekreteraren och andra tjänstemän. Informella kontakter kan också, när så är lämpligt, ske via telefon, e-post eller sms.

Företrädare för Regeringskansliet och för myndigheterna kan vid behov tillsammans diskutera frekvensen och formerna för informella möten och kontakter.

7.4 Myndighetsledningens ansvar för verksamheten

Myndighetens ledning ansvarar enligt myndighetsförordningen (2007:515) inför regeringen för verksamheten. Det innebär att ledningen ska se till att verksamheten bedrivs effektivt och enligt gällande rätt och de förpliktelser som följer av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen, att verksamheten redovisas på ett tillförlitligt sätt samt att myndigheten hushållar väl med statens medel.

Med myndighetens perspektiv som utgångspunkt, förhåller sig myndigheten till signaler från statsrådet och Regeringskanslets tjänstemän. Vid sidan av de informella kontakterna är det ofta naturligt att en myndighetsledning även uppmärksammar vad statsrådet framför vid

interpellationsdebatter, i svar på frågor i riksdagen och vad som sägs i tal och i intervjuer i media. I myndighetschefens, eller i förekommande fall styrelsens, uppdrag ingår att värdera denna typ av signaler och bedöma vilken betydelse de har för myndighetens verksamhet och inriktning. Myndighetsledningen har ytterst ansvaret för verksamheten.

7.5 Informella kontakter kan vara till stor nytta för både myndigheten och regeringen

Rätt använda ger informella kontakter mellan företrädare för Regeringskansliet och företrädare för myndigheterna stöd till regeringens styrning och myndigheternas genomförande av verksamheten.

Utbyte av information och kunskap mellan Regeringskansliet och myndigheter är oftast den vanligaste formen av informell kontakt. Såväl Regeringskansliet som myndigheterna har löpande behov av att utbyta information. Regeringskansliet har också ett stort behov av att i olika sammanhang använda sig av myndigheternas expertkunskaper. I syfte att säkerställa att verksamheten utvecklas i enlighet med regeringens mål med verksamheten och myndighetens uppdrag, behövs en löpande diskussion om verksamheten i olika avseenden. Ibland kan också regeringens beslut behöva följas av informella kontakter som på ett generellt plan förtydligar regeringens styrning.

Nedan följer några exempel på när informella kontakter kan vara till stor nytta för både myndigheten och regeringen samt för Regeringskansliet.

- Regeringskansliet kan t.ex. behöva information i form av faktauppgifter, hur resursåtgången för en viss åtgärd ser ut eller hur lång tid något tar att genomföra. Vid en informell kontakt med myndigheten kan ofta informationen tas fram relativt enkelt av myndigheten och förmedlas till Regeringskansliet. Ibland kan en förfrågan från Regeringskansliet ta stora resurser i anspråk inom myndigheten och då behöver en diskussion föras om det är rimligt att myndigheten ska tillhandahålla uppgifterna. Eventuellt kan i en sådan situation ett uppdrag i form av ett regeringsbeslut behövas.

- Regeringskansliet kan behöva få hjälp med information och bevakning av vad som händer i omvärlden inom ett visst område. Myndigheterna har god kunskap och mer resurser för detta. Tjänstemän i Regeringskansliet kan samtidigt behöva informera om aktuella beredningar och processer som kan vara av betydelse för myndigheten att känna till.

- Vid beredning av ståndpunkter och instruktioner i EU-frågor inför förhandlingar och diskussioner har Regeringskansliet ofta behov av såväl expertinformation från myndigheterna som

bedömning av olika förslags konsekvenser för Sverige. Detta gäller även när en sakfråga bereds tidigt i en process där endast myndigheter eller experter från myndigheter deltar i diskussioner med EU:s institutioner eller andra länder. Av 7 § myndighetsförordningen (2007:515) följer att myndigheter ska ge regeringen stöd vid Sveriges deltagande i verksamheten inom Europeiska unionen. Detta kan ske på flera olika sätt, vilket kan behöva diskuteras.

- Diskussioner och utbyte av information om verksamheten vid en myndighet kan behövas löpande. Det kan gälla frågor om verksamhetens resultat, den fortsatta inriktning mot bakgrund av någon aktuell händelse samt hur samarbetet med andra myndigheter och aktörer behöver utvecklas.

- Inför vissa regeringsbeslut, t.ex. propositioner, förordningar och uppdrag, behövs ibland en diskussion med myndigheten för att under hand inhämta synpunkter som kan behöva beaktas. Det kan även finnas behov av att få in faktaunderlag från myndigheten inför ett regeringsbeslut.

- I samband med att bl.a. regleringsbreven utformas är det lämpligt med en dialog för att säkerställa att uppdragen kan genomföras på ett effektivt och önskvärt sätt.

- När regeringen fått in myndighetens budgetunderlag kan det finnas anledning att ha kontakt med myndigheten i syfte att få vissa förtydliganden. Efteråt kan Regeringskansliet även behöva kontakta myndigheten för att ge återkoppling på underlaget.

- När en myndighets årsredovisning, och andra typer av återrapporteringar, inkommit till regeringen och analyserats, kan det vara lämpligt att vid ett möte med myndigheten diskutera innehållet och ställa frågor om det finns oklarheter samt ge återkoppling på såväl innehåll och resultat, som form.

- Regeringsbeslut kan ibland vara lämpliga att diskutera genom informella kontakter med myndigheten för att på så sätt, på ett generellt plan, förtydliga regeringens styrning.

7.6 Gott omdöme krävs i de informella kontakterna

Ofta är det lätt att hitta formerna för de informella kontakterna. Vaksamhet krävs dock i vissa situationer. Nedan tas några sådana situationer upp, utan att göra anspråk på att vara en fullständig uppräkning av de situationer som kan uppkomma.

Ärenden som faller inom 12 kap. 2 § RF (se avsnitt 3) kräver särskild uppmärksamhet. I dessa fall får regeringen inte lägga sig i vad en myndighet beslutar eftersom det är myndigheten som självständigt fattar beslut med utgångpunkt i gällande rätt och omständigheterna i det enskilda fallet. Det har dock framhållits av konstitutionsutskottet (bet. 1986/87:KU29) att det inte är möjligt att helt undvika informella kontakter ens i dessa sammanhang. Utskottet uttalade att återhållsamheten måste vara mycket stor på detta område och att kontakterna i särskilt hög grad bör avse informationsutbyte. Enligt regeringens bedömning (prop. 1986/87:99) bör kontakterna för regeringens del skötas på tjänstemannanivå.

Särskild uppmärksamhet krävs också vid täta kontakter mellan Regeringskansliet och en myndighet. Att myndighetens chef alltför ofta begär vägledning kan innebära att han eller hon inte tar sitt fulla ansvar för att genomföra verksamheten. Upprepade och många frågor från Regeringskansliet inom ett specifikt område kan också misstolkas av myndigheten som otydlig styrning. I sådana fall kan ett regeringsbeslut behövas för att förtydliga regeringens önskemål.

En särskild fråga är dokumentation av informella kontakter. Konstitutionsutskottet har bl.a. uttalat följande. ”En viktig aspekt i sammanhanget är risken att sådana kontakter saknar den omsorgsfulla dokumentation som präglar den formella styrningen. En sådan dokumentation är enligt utskottet en nödvändig förutsättning för en efterföljande kontroll av instanser som enligt regeringsformen ska granska såväl regeringens som myndigheternas handlande.” (bet. 2012/13:KU10, s. 100). Det kan alltså konstateras att det finns en risk för att informella kontakter leder till minskad transparens eftersom de sällan dokumenteras. Om informella kontakter generellt skulle dokumenteras blir de inte informella. Beroende på vad som diskuteras genom de informella kontakterna kan det dock finnas anledning att dokumentera innehållet i kontakten, t.ex. genom en tjänsteanteckning. Behovet av dokumentation får avgöras i det enskilda fallet, beroende på relevansen för den fråga som den informella kontakten avser.

Det är myndighetschefen som inom myndigheten ytterst ansvarar för arbetsledningen och för hur olika signaler från riksdagen, regeringen eller Regeringskansliet ska värderas. En myndighetschef kan därför ha behov av ett formellt beslut för att kunna svara mot de styrsignaler regeringen ger. Det är myndighetschefen som tar ställning till hur kontaktvägarna in i myndigheten ska ses ut. Myndighetschefen har därmed också ett ansvar för att inom myndigheten organisera myndighetens kontakter med regeringen och Regeringskansliet och för hur de interna rapporteringsvägarna i myndigheten ska organiseras.

På motsvarande sätt har ansvariga chefer i Regeringskansliet det övergripande ansvaret för hur myndighetskontakter läggs upp inom det

berörda departementet. Utgångspunkten för hur detta ansvar ser ut är Regeringskansliets instruktion (förordning [1996:515] med instruktion för Regeringskansliet) och departementsspecifika arbetsordningar. För att informella kontakter i samband med olika möten ska vara så ändamålsenliga som möjligt är det lämpligt att skapa tydliga strukturer t.ex. när det gäller syfte, frekvens och innehåll.

7.7 Vad är viktigt att tänka på i de informella kontakterna?

När det gäller informella kontakter, är det lämpligt att tänka på att

- alla informella kontakter hålls inom ramen för riksdagens och regeringens beslutade politik i form av föreskrifter som lagar och förordningar men även andra beslut,
- som tjänsteman inte göra sig till felaktig uttolkare av regeringens ståndpunkt,
- en tjänsteman i Regeringskansliet företräder i kontakter med myndigheten regeringen och inte det enskilda departementet eller statsrådet,
- samordna och bereda mellan berörda department den information och de budskap som ges,
- det bör finnas en överenskommen ordning mellan Regeringskansliet och myndighetens ledning om vilka personer som har kontakt med varandra och i vilka frågor,
- det underlättar om det finns en samsyn mellan Regeringskansliet och myndigheten när det gäller behov av och frekvens i informella kontakter och möten,
- det finns en gräns för hur mycket information som Regeringskansliet informellt kan efterfråga från en myndighet utan att myndighetens planering av verksamheten påverkas,
- om det finns oklarhet avseende regeringens syfte och inriktning i en fråga eller om en myndighet gör en annan bedömning än regeringen om hur något ska genomföras eller prioriteras, kan ett förtydligande regeringsbeslut behövas,
- det är myndighetens ledning som bär det fulla ansvaret för genomförande av myndighetens verksamhet och därmed för beslut som myndigheten fattar med anledning av en informell kontakt.

18

Som nämnts i avsnitt 7.6 bör återhållsamheten i de informella kontakterna vara mycket stor när det gäller hur en förvaltningsmyndighet ska besluta i ett särskilt fall i ett ärende som rör myndighetsutövning mot en enskild eller mot kommun eller som rör tillämpningen av lag, 12 kap. 2 § RF.

8 För dig som vill läsa mer

Lagar och förordningar

Regeringsformen
Budgetlagen (2011:203)
Förvaltningslagen (1986:223)
Förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag
Myndighetsförordningen (2007:515)
Förordningen (2007:603) om intern styrning och kontroll

Propositioner och skrivelser

Proposition om ledning av den statliga förvaltningen (prop 1986/87:99, bet. 1986/87:KU29, rskr. 1986/87:226)
Proposition Statlig förvaltning i medborgarnas tjänst (prop. 1997/98:136, bet. 1997/98:KU31, rskr. 1997/98:294)
Budgetpropositionen för 2009 (prop. 2008/09:1, bet. 2008/09:FiU1, rskr. 2008/09:46)
Proposition Offentlig förvaltning för demokrati, delaktighet och tillväxt (prop. 2009/10:175, bet. 2009/10:FiU38, rskr. 2009/10:315)
Skrivelse Utnämningspolitiken (skr. 2009/10:43, bet. 2009/10:KU13, rskr. 2009/10:150)

Utskottsbetänkanden

Bet. 1986/87:KU29 om ledningen av den statliga förvaltningen (prop.1986/87:99 och 100 (delvis) jämte motioner)
Bet. 2002/03:KU30 (avsnitt 7.2 Statsrådet Jan O Karlssons agerande gentemot Migrationsverket)
Bet. 2004/05:KU20 (avsnitt 5.1 Skolminister Ibrahim Baylans uttalande kring tillbakadragande av en rapport från Skolverket)
Bet. 2006/06:KU20 (avsnitt 2.13 Statsrådet Ibrahim Baylans agerande i fråga om Skolverkets organisation och avsnitt 3.1 Statsrådet Barbro Holmbergs ansvar för myndighetskulturen inom Migrationsverket)
Bet. 2012/13:KU10 (avsnitt 7 Regeringens styrning av förvaltningsmyndigheter)
KU granskar årligen statsrådens tjänsteutövning och regeringsärendenas handläggning enligt 13 kap. 1 §RF

Utredningars betänkanden

SOU 1983:39 Politisk styrning – administrativ självständighet (Förvaltningsutredningen)
SOU 1985:40 Regeringen, myndigheterna och myndigheternas ledning (Verksledningskommittén)
SOU 2007:75 Att styra staten – regeringens styrning av sin förvaltning

20

SOU 2008:118 Styra och ställa – förslag till en effektivare statsförvaltning
SOU 2010:18 En reformerad budgetlag
SOU 2011:81 Myndighetschefers villkor

Bilagor

Bilaga 1: Utredningars syn på informella kontakter

Åttiotalet: Verksledningskommittén och Förvaltningsutredningen[1]

Med informella kontakter avsåg Verksledningskommittén (SOU 1985:40)det informella och oreglerade samspelet mellan regeringen och myndigheterna. Å ena sidan gällde det påverkan genom muntlig information från en ledamot av regeringen till ledningen för en myndighet om innehåll och innebörd i olika typer av regeringsbeslut av betydelse för den enskilda myndigheten och dess ledning. Å andra sidan avsågs "den betydelse kontakterna kan ha för regeringsföreträdares syn på verksamheten vid myndigheterna och vad detta kan betyda för framtida regeringsbeslut."[2] Verksledningskommitténs definition av informella kontakter har senare använts av andra bl.a. ESV.[3]

Förvaltningsutredningen (SOU 1983:39) uttalade att det informella samspelet innefattar både information och samarbete för att påverka och nå politiska mål och att det knappast går att skilja dem åt.

Informella kontakter får och ska förekomma på olika nivåer, mellan regeringen och dess kansli och myndigheterna, men förmedlade uppfattningar får självfallet inte vara i strid med regeringens politik utan ska hållas inom ramen för den formella styrningen.

Både Förvaltningsutredningen och Verksledningskommittén pekade på att det enligt regeringsformen inte föreligger något hinder att vid informella kontakter avhandla även frågor som ligger inom det s.k. 12:2-området. Kontakter i sådana fall bör för regeringens del skötas på tjänstemannanivå och får inte ges en auktoritativ form (SOU 1985:40 s. 96). Det yttersta ansvaret för prövningen i det enskilda fallet har givetvis myndigheterna.

Förvaltningspolitiska kommissionen 1997

Förvaltningspolitiska kommissionen framhöll i sitt betänkande (SOU 1997:57 s. 88) att den informella styrningen har stor betydelse för samspelet mellan regering och förvaltning. Regeringen kan använda sådana kontakter för att förtydliga och kommentera fattade beslut och för att inhämta myndigheternas sakkunskap i olika frågor. Kommissionen betonade att det är viktigt att myndigheterna har tillräcklig integritet för att medverka i informella kontakter. Det är av centralt värde för den svenska förvaltningsmodellen att myndigheterna

[1] Bygger i huvudsak på styrutredningens beskrivning, SOU 2007:75 s. 124 ff.
[2] SOU 1985:40 s. 91.
[3] ESV 1999:19, *Informella kontakter i samband med regleringsbrev och årsredovisningar*, s. 15.

kan redovisa egna analyser och motbilder i dialogen med regeringen. Kommissionen betonade att det är viktigt att rollfördelningen vid informella kontakter är tydlig. I den mån det inte bara handlar om informationsutbyte, utan i praktiken är fråga om styrning bör påverkan utövas på ledningsnivå och kunna dokumenteras.

Styrutredningen 2007

Styrutredningen (SOU 2007:75) avsåg med regeringens formella styrning att det är regeringen som kollektiv som fattar beslut. Andra former av påverkan beskrev den som informella. Informella kontakter kan enligt utredningen innefatta både styrning och informationsutbyte – allt ömsesidigt. Ömsesidigheten innebär givetvis inte att myndigheterna styr regeringen men att de kan framföra synpunkter och önskemål på regeringens arbete. I frågor där regeringen har beslutanderätt bör ett statsråd kunna meddela sina uppfattningar till myndigheten. Tjänstemän måste också kunna tala på ministerns vägnar. Detta fritar dock inte myndighetschefen från att göra en egen bedömning. Valet står mellan att ta informell styrning och därmed det fulla ansvaret för vad som beslutas eller att begära ett regeringsbeslut.

Styrutredningen föreslog att formerna för informella kontakter skulle diskuteras mellan departement och myndigheter. Osäkerheter om informella kontakter måste undanröjas bl.a. genom utbildningsinsatser.

Det är enligt utredningen viktigt att alla berörda strävar efter en gemensam uppfattning om informella kontakters laglighet, lämplighet och betydelse. Underförstådda förutsättningar måste klargöras. Däremot ligger det i sakens natur att omfattningen av och formerna för informella kontakter varierar. Just frågan om formerna för kontakterna borde diskuteras mellan Regeringskansliet – både politiker och tjänstemän – och myndigheternas ledning.

De informella kontakterna borde utvecklas vidare och i vissa fall ”semi-institutionaliseras”. Departementen bör med jämna mellanrum resonera med sina myndigheter om lämpliga former för de informella kontakterna och dessutom värna om en gemensam kunskap om förutsättningarna för sådana kontakter. Behovet av utveckling och ytterligare institutionalisering gällde främst större myndigheter och/eller myndigheter med särskild politisk betydelse. Utredningen ansåg att de informella kontakterna kan och i många fall bör utvecklas och att det i sin tur påverkade även de interna förhållandena i Regeringskansliet. Utredningen såg inget problem i att omfattningen och karaktären på de informella kontakterna varierade, utan ansåg att det var ett uttryck just för att myndigheterna är olika.

Utredningens intervjuer visade på stor osäkerhet inom Regeringskansliet om var gränserna för den informella styrningen går – vad som är tillåtet eller inte – och om vad som menas med ministerstyre. Flera olika

uppfattningar rådde om vad som var tillåtet eller inte och dessa varierade mellan olika delar av Regeringskansliet och mellan olika befattningshavare. Detsamma gällde hos myndigheterna. Generellt sett var den konstitutionella bildningsnivån låg, även i frågor som hade direkt betydelse för relationen mellan regeringen, Regeringskansliet och myndigheterna, låt vara att den långsamt bedömdes ha förbättrats. Osäkerheten föreföll enligt utredningen gälla även sådant som det inte borde råda någon tvekan om.

Myndighetschefernas villkor 2011

Enligt Utredningen om översyn av anställningsvillkoren för myndighetschefer (SOU 2011:81) bygger informella kontakter på ett visst mått av förtrolighet. Kontakterna måste användas både med kunskap och sunt förnuft. Formerna för de informella samtalen skiljer sig dock åt i många avseenden. I praktiken har myndigheter med stora budgetramar eller stor politisk betydelse mer intensiva kontakter med Regeringskansliet än vad myndigheter med mindre anslag eller politiskt fokus har. De informella kontakterna kan också i olika grad vara institutionaliserade, dvs. i förväg planerade, regelbundna och på något sätt dokumenterade.

Utredningen bedömde att regeringens företrädare tidigt bör diskutera med, och klargöra för, blivande myndighetschefer formerna för den informella dialogen och möjligheterna att diskutera, klargöra och komma överens om hur uppdraget bör utföras. En nybliven myndighetschef, särskilt den som saknar erfarenhet från Regeringskansliet, kan inte förutsättas veta hur de informella kontakterna kan fungera.

Bilaga 2: Forskning och undersökningar om informella kontakter

I några olika studier undersöks de informella kontakterna. Flera säger att utbytet av information initieras av både Regeringskansliet och myndigheter. Bengt Jacobsson har i sin forskning konstaterat att informella kontakter har flera olika syften. För Regeringskansliet handlar det om att snabbt inhämta information om kunskapsläget och vad förvaltningen gör samt att dra nytta av myndigheternas expertkunskaper. Ett annat skäl är att gemensamt diskutera verksamhetens inriktning. Här kan enligt Jacobsson departementets ambition också vara att styra myndighetens arbete. För myndigheterna syftar kontakterna till att bl.a. söka stöd för sitt agerande, lyssna till departementets uppfattning och påverka Regeringskansliets hantering av olika frågor.[4] Skälen att tydliggöra regeringens policy och få sakkunskap bekräftades även i en studie av Riksrevisionsverket.[5]

Relationskontrakt och "huvudman-utförare"

I SNS-rapporten Vem styr[6] skriver författarna om vad de kallar "styrning via dialog". De konstaterar att varken regeringsformen eller andra lagar säger mycket om arbetsfördelningen mellan regeringen och myndigheterna och hur de ska utforma och genomföra politiken.

Enligt rapporten präglas relationen mellan departement och myndighet av ett starkt ömsesidigt beroende, som bygger på att båda har något som den andre värderar: Regeringen har pengarna och möjligheten att ändra förutsättningarna för myndighetens verksamhet; myndigheten har kunskap och överblick liksom de organisatoriska medlen för att omsätta politiska intentioner i handling. Myndigheterna har normalt stor handlingsfrihet i sina uppdrag och de spelar inte sällan en aktiv roll i att formulera nya politiska uppgifter. Samtidigt kan den politiska nivån när som helst ingripa på en mängd områden; man arbetar enligt rapporten därför i en gråzon mellan beroende och oberoende.

Kontakter mellan departement och myndigheter baseras enligt författarna mer på diskussion och konsensus än formaliserade förhandlingar och diarieförda beslut. Om ingendera parten vill ta upp en fråga till diskussion, kommer den inte att hanteras innan ett yttre tryck tvingar upp den på dagordningen. Instruktioner, budgetdokument och nya lagar är sällan diktat, utan avspeglar samförstånd, ömsesidig förståelse och ömsesidiga förväntningar. Samspelet parterna emellan beskrivs som dialog, ett löpande och informellt utbyte av idéer och information. Dialogen kännetecknar både hur politiken utformas och hur problem löses. Den ger myndigheterna en större frihet och departementen tillgång till mer information, än om man enbart följde ett formellt regelverk, enligt författarna.

---

[4] Jacobsson: *Hur styrs förvaltningen?* (1984), s. 161–165.
[5] RRV 1996:50, *Förvaltningspolitik i förändring*, s. 268.
[6] Molander, Nilsson, Schick: *Vem styr?* (SNS författningsprojekt, SNS förlag 2002).

Relationen är alltså enligt SNS-rapporten mer jämställd än det formellt hierarkiska förhållandet antyder. Var och en försöker skydda sina egna viktigaste intressen: Myndigheterna vill ha frihet att genomföra verksamheten; departementen vill ha respekt för sina prioriteringar. Myndigheterna försöker att få uppdraget brett formulerat; departementen behöver kunskap om vad myndigheterna gör och om verksamhetens resultat. Deltagarna i processen har inte sällan problem att förklara vad det är man diskuterar eller hur beslut fattas.

Begreppet dialog knyter enligt författarna an till s.k. relationskontrakt (relational contracting) som växer fram när två parter har anledning att samarbeta och när man har behov av att kunna lita på varandra, eftersom man vet att relationen kommer att bestå. I stället för överenskommelser i kontraktform, tänker man sig att parterna i en relation har roller och ansvar. Ett relationskontrakt innebär ömsesidiga stabila förväntningar om hur motparten kommer att uppträda och som – tillämpat inom offentlig sektor – kompletterar de formella delarna av budgetprocessen och styrningen i övrigt.

Till skillnad från ett formellt kontrakt som gäller för en bestämd period och för en viss företeelse, är relationskontraktet en pågående relation. Många av dess viktigaste komponenter är underförstådda. Ömsesidigheten ersätter detaljerna i formella kontrakt och gör det möjligt för parterna att anpassa sig till oförutsedda omständigheter, utan att behöva omformulera ett skrivet avtal.

Kontraktet hanterar enligt författarna somliga av de problem som är förenade med modellen huvudman–utförare (principal–agent-modellen). Det förklarar varför uppdragsgivare och uppdragstagare samarbetar även när de har skilda intressen. Principal–agentteorin pekar på relationens inneboende problematik; relationskontraktet gör det klart varför det ändå fungerat. Myndigheternas chefer är av avgörande betydelse för att få den informella relationen att fungera. Att generaldirektörer med bakgrund från politiken utses syftar inte så mycket till att driva en viss politisk linje, utan mer att säkerställa att myndighetscheferna från början är införstådda med förutsättningarna för samspelet mellan parterna.

Ett problem är att den informella beslutsstrukturen innebär att såväl budgetarbetet som annan politikformulering och genomförande blir mindre öppna. Författarna framhåller att det ger problem med att utkräva ansvar av rätt part. Ett annat problem enligt rapporten är att relationskontrakt minskar intresset för kritiska analyser. Kritiska synpunkter på en parts verksamhet vid ett tillfälle kan slå tillbaka på den egna verksamheten någon annan gång.

Ytterligare ett problem är att Regeringskansliet har svårt att kritisera underställda myndigheter, eftersom det skulle kunna utmana det

ömsesidiga förtroendet. I stället för att behöva riskera att konstatera att en del av en organisation fungerar bättre än en annan – och därmed att organisationen som helhet kan förbättra sina prestationer – förlitar man sig på en utvärderingsteknik som kan identifiera åtminstone några goda prestationer hos myndigheten som helhet.

Informella kontakter i statsvetenskaplig forskning

Ingemar Mundebo skriver i sin avhandling[7] om det han kallar för informell styrning. Han menar att informella kontakter är ett sätt att styra som främst är en del av andra former av styrning, särskilt inom olika delar av finansmakten: budgetprocessen, regleringsbreven, årsredovisningen och myndighetsdialogen. De informella kontakterna kan sägas vara allmänt accepterade också av oppositionspartierna. Det visar enligt Mundebo bl.a. Helena Wockelbergs forskning.[8]

Enligt Styrutredningen har det framförts från forskare att minskad formell styrning inte behöver betyda att myndigheterna inte agerar i regeringens intresse. De hävdar att styrningen i praktiken fungerar så att tjänstemännen i hög utsträckning är lyhörda för regeringens signaler på olika sätt och använder sig av olika metoder för att försäkra sig om att det egna agerandet är i linje med regeringens intentioner. Genom bl.a. kontakter mellan politiker och tjänstemän eller genom olika uttalanden lär sig tjänstemännen att agera i linje med politikernas vilja. Myndigheterna tar också del av riksdagstryck och utredningar.[9]

En viktig aspekt, inte minst från revisionssynpunkt och för öppenheten i förvaltningsmodellen, är dock enligt Mundebo att informella kontakter, deras frekvens och innehåll, inte kan revideras och värderas. Alla var medvetna om att informella kontakter var vanliga och kunde dela uppfattningen att de är ett viktigt, naturligt och oundgängligt komplement till regeringens formella styrning (se ovan), men relationen mellan informell och formell styrning är enligt Mundebo särskilt betydelsefull inom en förvaltning där demokrati, och därmed öppenhet, är ett grundläggande värde.

Dialog betyder samtal, åsiktsutbyte, kommunikation, kontakt. En sådan definition bygger enligt Mundebo på att båda parter är på någorlunda jämbördig nivå. Dialogen utgår från att båda parterna kan samtala, utbyta åsikter, kommunicera och ha kontakt. Men slutligen är det ändå den ena parten, regeringen, som beslutar, medan den andra parten, myndigheterna, har att följa beslutet. En sådan dialog kan vara mer eller

[7] Mundebo: *Hur styrs staten? Resultat av resultatstyrning* (Stockholm Studies in Politics 121, Stockholms universitet 2008).
[8] Wockelberg: Den svenska förvaltningsmodellen (Uppsala universitet 2003).
[9] Jacobsson & Sundström: *Från hemvävd till invävd* (2006), s. 173–176; Ehn & Sundstöm: "Samspelet mellan regeringen och statsförvaltningen" i SOU 1997:15, s. 97.

mindre omfattande, men den bedrivs naturligtvis inte på en jämbördig nivå.

En väsentlig fråga är enligt Mundebo hur regeringens vilja formuleras och vilka som formulerar den? Huvuddelen av ett regleringsbrev tillkommer i dialog mellan tjänstemän inom departement och myndigheten. Arbetet inom ett departement leds av något eller några departementsråd, men huvuddelen av hantverket görs av departementssekreterare. Arbetet inom en myndighet leds av någon planeringsdirektör eller ekonomidirektör eller chef för verkskansli under medverkan av medarbetare från olika enheter inom myndigheten.

Av nästan alla svar på Mundebos undersökning framgick att statsråden inte medverkade i arbetet med regleringsbrev och att statssekreterarna kommer in först då arbetet går in i sitt slutskede. På myndigheterna var processen likartad, men myndighetschefen tog tätare rapporter och gav oftare signaler till sina medarbetare under arbetets gång. Kontakter mellan statssekreterare och myndighetschef var enligt Mundebo ovanliga, inom flertalet av de områden som han granskade förekom de inte alls. Myndighetschefen fick del av förslaget till regleringsbrev innan det beslutades och expedierades, men vid några tillfällen kom i slutskedet till punkter om vilka sådan information inte hade hunnit utväxlas. Någon dialog hade sålunda inte förekommit på de punkterna, trots att det ibland gällde ganska omfattande tillägg (nya krav och uppdrag).

De informella kontakternas omfattning

Flera studier har konstaterat att de informella kontakterna mellan regeringen, Regeringskansliet och myndigheterna ofta är mycket omfattande. I Verksledningskommitténs betänkande hävdas att de informella kontakterna är och alltid har varit mycket vanliga, inte minst mellan de opolitiska tjänstemännen i departementen och myndigheterna.[10]

Maktutredningen (SOU 1990:44) undersökte redan i slutet av 1980-talet omfattningen av de informella kontakterna och konstaterade att dessa var vanliga. Var femte person inom Regeringskansliet hade någon myndighet som man stod i kontakt med så gott som dagligen. Senare studier har bekräftat att detta slag av kontakter är vanliga.

En studie från forskningsprojektet Reko från år 2007 visar att tjänstemännen inom Regeringskansliet har kontakter främst med myndigheter tillhörande det egna departementet och därefter med EU-organisationer. Andelen som hade minst månatliga kontakter med myndigheter tillhörande sitt egna eller andras departement var 77 procent. Jämfört med Maktutredningens material från slutet av 1980-talet konstaterades

[10] SOU 1985:40, s. 96.

att kontakterna med myndigheterna hade minskat något och att de internationella kontakterna låg på ungefär samma nivå.[11]

Styrutredningens intervjuer bekräftade tidigare studier, nämligen att omfattningen av kontakter varierar mellan olika delar av Regeringskansliet och mellan myndigheter.[12] För vissa tjänstemän är kontakterna dagliga med uppåt ett tiotal samtal varje dag. Det kan ha att göra med bl.a. politiskt tryck och i vilken utsträckning som tjänstemannen är beroende av den kompetens som finns hos myndigheten. En förklaring är att EU-arbetet har medfört närmare samarbete mellan Regeringskansliet och myndigheterna.[13] Utredningen kunde dessutom genom sina intervjuer konstatera att vissa enheter hade många kontaktytor till sin myndighet. Samtidigt hade vissa myndigheter knappast några kontakter alls med Regeringskansliet.

Informella kontakter mellan departement och myndigheter via telefon och internet tas enligt Mundebos undersökning året om på handläggarnivå. Det handlar då om ömsesidig information om ekonomi och verksamhet, ofta om preciseringar och kompletteringar av redan tillgänglig information. Även om samtal på den nivån inte bygger på mandat att framföra statsrådets, än mindre regeringens, uppfattning, kan samtalen få en utformning och ett innehåll som inom myndigheten uppfattas som en tydlig signal att handla på visst sätt. De kan också leda till ytterligare samtal på departementsrådsnivå, kanske t.o.m. på statssekreterarnivå och myndighetschefsnivå. Mundebos bild var emellertid att kontakter på högsta nivå var ganska ovanliga även i budgetarbetet.

Mundebo refererar även till statsvetaren Sun-Joon Hwang, då verksam vid Skolverket, som hade studerat informella kontakter mellan Regeringskansliet och myndigheter bl.a. i samband med regleringsbrev, årsredovisningar och rapporter samt vilka möjligheter, problem och begränsningar som kontaktema har.[14] Hans slutsats var att kontakterna är mycket täta då nya regleringsbrev utformas. Stora myndigheter har nästan dagligen kontakt med sitt departement. Regeringskansliet vill förankra, förklara och motivera regeringens uppfattning och intentioner, myndigheterna vill påverka regeringens beslut.

De flesta av det 40-tal personer i fem departement och 17 myndigheter som ingick i hans undersökning menade att de informella kontakterna hade stor betydelse för kommunikationen mellan regering och myndighet. Kontakterna hade betydelse för flera beslut, bl.a. om

---

[11] Premfors & Sundström: *Regeringskansliet* (2007), s. 167–168.
[12] RRV 1996:50, *Förvaltningspolitik i förändring*, s. 266, Petersson, *Maktens nätverk*, s. 71–84.
[13] Jacobsson & Sundström: *Från hemvävd till invävd* (2006); Vifell: *Enklaver i staten* (2006).
[14] Nordisk Administrativt Tidskrift 1/2000, refereras av Mundebo

regleringsbrev och årsredovisning, de medverkade till att förbättra kommunikationen och hade också en överbryggande samt informations- och kunskapsspridande roll.

Bilaga 4

REGERINGSKANSLIET

Promemoria

2011-06-14

Socialdepartementet

Enheten för statlig förvaltning
Martin Sparr
Telefon 405 38 02
E-post martin.sparr@social.ministry.se

Handledning för myndigheternas instruktioner

Inledning ... 3
Viktigt att tänka på ... 3
1 Instruktionens struktur ... 5
2 Myndighetens uppgifter ... 5
2.1 Uppgifter reglerade i någon annan författning ... 6
2.2 Uppgifter som inte är reglerade i någon annan författning ... 6
2.2.1 Allmänt ... 6
2.2.2 Informationsuppgifter ... 7
2.2.3 EU-arbetet och annat internationellt samarbete ... 7
2.2.4 Myndigheternas säljverksamhet ... 8
2.2.5 Tjänsteexport ... 8
3 Samverkan ... 9
4 Myndighetens ledningsform ... 9
4.1 Allmänt ... 9
4.2 Särskilda bestämmelser för enrådighetsmyndigheter ... 10
4.3 Särskilda bestämmelser för styrelsemyndigheter ... 10
4.4 Särskilda bestämmelser för nämndmyndigheter ... 10
5 Organisation ... 11
5.1 Precisering av myndighetens organisation ... 11
5.1.1 Nämndmyndigheter ... 11
5.2 Administration och annat stöd ... 11
6 Särskilda organ ... 11
7 Anställningar och uppdrag ... 13
7.1 Myndighetschefen ... 13
7.2 Myndighetschefens ställföreträdare och överdirektör ... 13
7.3 Ledamöter i särskilda organ ... 14
7.4 Andra anställningar som beslutas av regeringen ... 14
8 Personalansvarsnämnd ... 14
9 Tillämpligheten av vissa förordningar ... 14
10 Avgifter ... 15
11 Regeringens föreskrifter ges i förordning ... 16

12 Undantag från myndighetsförordningen 17
13 Överklagande 17
13.1 Allmänt 17
13.2 Särskilt om beslut i bidragsärenden 18
14 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser 19

Inledning

Regeringen styr riket bl.a. genom de myndigheter som lyder under regeringen. Grundläggande bestämmelser om den statliga förvaltningsorganisationen finns i regeringsformen. Myndigheternas instruktioner är ett grundläggande instrument för regeringens styrning av statsförvaltningen. Med instruktionen bestämmer regeringen en myndighets uppgifter, ledningsform och andra förhållanden som är specifika för myndigheten.

Varje förvaltningsmyndighet – kommittéer och särskilda utredare undantagna – ska som regel ha en förordning med instruktion för myndigheten. En sådan förordning kan vara gemensam för flera myndigheter med liknande verksamhet eller för flera myndigheter inom samma område.[1]

I denna handledning ges förslag på lämplig struktur för och lämpliga formuleringar i instruktioner. Syftet är att underlätta för dig som ska utarbeta en ny instruktion eller göra ändringar i en befintlig. Syftet är också att myndigheternas instruktioner ska vara enhetliga vad avser struktur, språkbruk m.m.

Viktigt att tänka på

- Myndighetsförordningen (2007:515) skulle kunna beskrivas som en generell instruktion som gäller för alla förvaltningsmyndigheter under regeringen. Frågor som är gemensamma för samtliga myndigheter, såsom ledningsformer, ansvar och uppgifter, myndighetens organisation, ärendenas handläggning, arbetsgivarpolitik, anställningar och processbehörighet regleras samlat i myndighetsförordningen. Myndighetsförordningen är direkt tillämplig på alla förvaltningsmyndigheter under regeringen. Det innebär att bestämmelserna i myndighetsförordningen gäller för en viss myndighet om inte en lag eller en annan förordning innehåller en bestämmelse som avviker från myndighetsförordningen (se 1 § myndighetsförordningen). Det är därför nödvändigt att sätta sig in i vad som regleras i myndighetsförordningen när en förordning med instruktion tas fram för en myndighet.

- Om undantag görs från myndighetsförordningens reglering eller denna behöver kompletteras, anges detta som regel i myndighetens instruktion.

---

[1] Propositionen Offentlig förvaltning för demokrati, delaktighet och tillväxt (prop. 2009/10:175, avsnitt 12.7, s. 111 f.).

- Det finns även ett antal andra generella förordningar som de flesta myndigheter måste följa. Man behöver känna till dessa för att t.ex. inte i onödan ta in bestämmelser i en instruktion som redan finns i en annan författning. Exempel på sådana förordningar är:
    - förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag,
    - förordningen (2007:603) om intern styrning och kontroll,
    - internrevisionsförordningen (2006:1228)[2], och
    - kapitalförsörjningsförordningen (2011:210).

- I en myndighets instruktion ska den enskilda myndighetens uppdrag anges och formuleras i termer som svarar mot myndighetens befogenheter. En instruktion kan inte vara heltäckande i bemärkelsen att en myndighets samtliga uppgifter regleras. Detaljeringsgraden i instruktionen kan variera från myndighet till myndighet. Vid val av placering av enskilda uppgifter eller uppdrag i instruktion, regleringsbrev, annat regeringsbeslut eller annan förordning behöver en helhetsbedömning göras.[3] Utgångspunkten är att myndighetens huvudsakliga uppdrag regleras i instruktionen. Vad som talar för annan placering än instruktionen kan vara en tidsbegränsning (tre år eller mindre), om det finns en koppling till finansieringen av myndighetens verksamhet eller det årliga anslaget, om det finns många rapporteringstidpunkter med datum som kan komma att ändras eller om regeringen ser behov av att vara utförlig i beskrivningen. Mål regleras vanligtvis inte heller i instruktionen.[4] Det är den samlade bedömningen som avgör placeringen. Observera dock att förordningsformen alltid måste väljas om det är fråga om föreskrifter (jfr avsnitt 11).

- Det är som regel lämpligt att myndighetens namn endast anges i instruktionens inledande bestämmelse. Därefter används endast ”myndigheten”.

- Det är viktigt att undvika andra myndighetsbenämningar än ”förvaltningsmyndighet” och dess kortform ”myndighet”. Ordvalet myndighet används i detta sammanhang som en förkortning av förvaltningsmyndighet. Sammansättningen *central* förvaltningsmyndighet används inte. Det finns en risk att andra benämningar (t.ex. sektorsmyndighet) inte på ett tillräckligt tydligt sätt kan

---

[2] Denna förordning gäller för förvaltningsmyndigheter under regeringen i den omfattning som regeringen föreskriver.

[3] För regleringsbreven finns särskilda riktlinjer som Finansdepartementets budgetavdelning (Fi/BA) ansvarar för.

[4] Prop. 2009/10:175, s. 111.

definieras och avgränsas i förhållande till andra förvaltningsmyndigheter. Om annat ordval ändå görs, är det viktigt att klargöra vad det innebär när det gäller behörighet, inflytande och beslutsbefogenhet på andra myndigheters verksamhetsområden.

- Allmänna bestämmelser om *hur* myndigheterna ska handlägga ärenden, dvs. utföra uppgifter enligt exempelvis sina instruktioner, finns i förvaltningslagen (1986:223).

1 Instruktionens struktur

Det finns ett antal bestämmelser som i stort sett alla instruktioner ska innehålla. Därutöver finns det vissa typer av bestämmelser som återkommer i många instruktioner. Rubriken 'Överklagande' förekommer dock endast i undantagsfall. Grundstrukturen för en myndighetsinstruktion ser ut på följande sätt.

Uppgifter

Samverkan

Ledning

Organisation

Särskilda organ

Anställningar och uppdrag

Personalansvarsnämnd

Tillämpligheten av vissa förordningar

Avgifter

Rätt att meddela föreskrifter

Undantag från myndighetsförordningen

Överklagande

Det är önskvärt att strukturen är densamma för alla instruktioner och att ovanstående rubriknamn används. Samtliga rubriker behöver inte alltid användas. Det kan i vissa fall vara befogat att skapa ytterligare rubriker för att instruktionen ska bli överskådlig.

2 Myndighetens uppgifter

Av regeringsformen följer att myndigheter ska fullgöra offentliga förvaltningsuppgifter.

Det kan vara lämpligt att inleda med en bestämmelse om myndighetens ansvarsområde eller övergripande uppdrag.

§ [Myndighetens namn] ansvarar för ärenden om/frågor om/tillsyn över/verksamhet som rör/...

I vissa fall anges ingen inledande övergripande bestämmelse och då inleds instruktionen med en mer precis uppgiftsbeskrivning.

§ [Myndighetens namn] har till uppgift att ...

§ Myndigheten ska särskilt (svara för)...

Det kan finnas ett behov av att skilja mellan vad myndigheten *ska* göra och vad den *får* göra.

§ Myndigheten får...

Vid precisering av uppgifter bör man ha i åtanke att myndigheten i enlighet med förordningen om årsredovisning och budgetunderlag ska redovisa och kommentera verksamhetens resultat i förhållande till de uppgifter som framgår av myndighetens instruktion och, i förekommande fall, till vad regeringen har angett i regleringsbrev eller i något annat beslut.

2.1 Uppgifter reglerade i någon annan författning

Utöver sådana verksamhetsspecifika uppgifter som regleras i lag, myndighetens instruktion eller i särskilda regeringsbeslut, har myndigheter en rad ytterligare uppgifter som ska utföras oavsett vilket område myndigheten är verksam inom. Sådana uppgifter regleras exempelvis i myndighetsförordningen och i förordningen om årsredovisning och budgetunderlag. Uppgifterna regleras inte i myndighetens instruktion om inte regeringen ytterligare vill precisera en viss uppgift.

2.2 Uppgifter som inte är reglerade i någon annan författning

2.2.1 Allmänt

Om regeringen anser att myndigheten ska utföra ytterligare uppgifter utöver sådana särskilda uppgifter som är reglerade i t.ex. myndighetsförordningen ska de regleras i myndighetens instruktion eller annan förordning eller genom annat beslut av regeringen.

I instruktionen anges också särskilda krav på myndigheten, särskilt anpassade efter myndighetens verksamhet. Det kan t.ex. handla om jämställdhetspolitiken, integrationspolitiken och ungdomspolitiken. I instruktionen kan också särskilda krav på myndigheten anges, särskilt anpassade efter myndighetens verksamhet av strategisk betydelse. Sådana

krav kan också följa av t.ex. särskilda förordningar, se exempelvis förordningen (2006:942) om krisberedskap och höjd beredskap.

§ Myndigheten ska beakta kvinnors och mäns villkor i sitt utvärderings- och analysarbete. Individbaserad statistik ska genomgående presenteras och analyseras med kön som övergripande indelningsgrund, om det inte finns särskilda skäl mot detta.

§ Myndigheten ska redovisa resultaten fördelat på svenskfödda respektive utrikesfödda/svensk respektive utländsk bakgrund med kön som övergripande indelningsgrund.

2.2.2 Informationsuppgifter

Myndigheterna ska enligt myndighetsförordningen tillhandahålla information om myndighetens verksamhet. Någon särskild bestämmelse om detta behövs därför som regel inte i instruktionen.[5]

I de myndighetsinstruktioner där uppgiften ska preciseras är det viktigt att beakta vad regeringen sagt om opinionsbildning. I den förvaltningspolitiska propositionen gör regeringen bedömningen att det inte bör vara en uppgift för en myndighet att bedriva opinionsbildning eller företräda särintressen inom sitt verksamhetsområde. Vidare framgår det av propositionen bl.a. följande. Informationsverksamheten bör ligga inom ramen för myndigheternas instruktionsenliga uppgifter eller särskilda regeringsuppdrag. Enligt regeringens mening är någon generell reglering inom detta område inte möjlig, utan den väg som bör väljas är att vid behov förtydliga och avgränsa myndigheternas informationsuppgifter. Informationsuppgifterna i myndigheternas instruktioner bör därför som regel inte beskrivas med ”vara pådrivande”, ”ha en opinionsbildande roll” och liknande uttryck. Det är angeläget att se över berörda myndigheters instruktioner i syfte att ensa språkbruket och förtydliga och avgränsa uppdragen.[6]

2.2.3 EU-arbetet och annat internationellt samarbete

Genom medlemskapet i EU är Sverige delaktigt i och påverkas av de beslut som fattas inom unionen. Myndigheterna har en allmän skyldighet att beakta vad som följer av Sveriges medlemskap i EU och av de internationella avtal som Sverige och EU ingått. Myndigheterna ska ge regeringen stöd vid Sveriges deltagande i verksamheten inom Europeiska unionen och i annat internationellt samarbete. De är skyldiga att ställa den personal till förfogande för Sveriges deltagande i verksamheten inom EU som regeringen begär.[7]

Det är därför inte lämpligt att någon allmän eller övergripande uppgift på detta område förekommer i instruktionen. Utgångspunkten är att frågor

[5] 6 § myndighetsförordningen.

[6] Prop. 2009/10:175, avsnitt 5.3.3, s. 38 f.

[7] 7 § myndighetsförordningen.

som faller inom en myndighets ansvarsområde i det nationella arbetet även gör det i det internationella arbetet.

Olika preciseringar kan dock vara befogade, t.ex. när en myndighet har internationella uppgifter som inte sammanfaller med myndighetens nationella ansvarsområde. För en myndighet som deltar mer aktivt i EU-arbetet eller annat internationellt samarbete anges det vilka EU-organ eller andra organ som myndigheten ska vara verksam i om det inte är reglerat på något annat sätt. Deltagande i rådsarbetsgrupper anges inte.

§ Myndigheten är kontaktmyndighet i frågor som rör [namn på institution] som inrättats enligt rådets förordning (EG) nr XXX/20XX av den XX december 20XX om inrättande av [namn på institution] för [verksamhetens ändamål].

2.2.4 Myndigheternas säljverksamhet

Det är angeläget att i ökad grad undvika situationer som innebär att statliga myndigheter ägnar sig åt att sälja varor och tjänster som snedvrider konkurrensen på marknader och därmed tränger undan privat näringsverksamhet. I regeringens politik för en tydlig och överskådlig statlig förvaltning ingår att renodla myndigheternas uppdrag. En utgångspunkt i detta arbete är att statliga myndigheter som regel inte ska ägna sig åt säljverksamhet. I de fall myndigheten får bedriva säljverksamhet är det därför viktigt att i instruktionen tydliggöra vilken säljverksamhet som får bedrivas på marknaden.[8]

§ Myndigheten får sälja...

Se även avsnitt 10 om avgifter.

2.2.5 Tjänsteexport

För att bedriva tjänsteexport av varaktig karaktär i större omfattning krävs ett bemyndigande från regeringen.[9] Det är som regel lämpligt att detta bemyndigande ges i myndighetens instruktion.

Statlig tjänsteexport ska bedrivas inom ramen för myndighetens kärnverksamhet inom områden där myndigheten besitter en unik kompetens som regeringen bedömer att marknaden inte kan tillhandahålla i önskvärd grad och som inte innebär att privata aktörers exportmöjligheter påverkas negativt.[10] Däremot bör myndigheters

[8] Prop. 2009/10:175, avsnitt 7.5, s. 61–63.

[9] Alla myndigheter får bedriva tjänsteexport av tillfällig natur eller av mindre omfattning enligt det generella bemyndigandet i 4 § avgiftsförordningen (1992:191). Se vidare Ekonomistyrningsverkets allmänna råd till 4 § avgiftsförordningen.

[10] Prop. 2009/10:175, avsnitt 7.6.2, s. 65f.

möjligheter att exportera sitt förvaltningskunnande i samverkan med andra aktörer tas till vara.[11]

§ Myndigheten får/ska ta till vara möjligheten att bedriva tjänsteexport som är direkt kopplad till myndighetens kärnverksamhet inom verksamhetsområdet X och som ligger inom ramen för det uppdrag som anges i denna instruktion eller i annan förordning.

Genom skrivningen poängteras vikten av att det bara är sådana tjänster som är direkt kopplade till myndighetens kärnverksamhet som ska exporteras och konkreta verksamhetsområden för tjänsteexport pekas ut.[12]

3 Samverkan

Av myndighetsförordningen framgår att myndigheterna har en allmän uppgift att verka för att genom samarbete med myndigheter och andra ta till vara de fördelar som kan vinnas för enskilda samt för staten som helhet. Om regeringen särskilt vill precisera att myndigheten ska samverka med en eller flera specificerade myndigheter, regleras detta i samtliga berörda myndigheters instruktioner.

§ Myndigheten ska samverka med X-myndigheten och Y-myndigheten i syfte att uppnå en effektivare användning av tillgängliga resurser inom Z-området.

Om bestämmelsen i stället gäller samråd räcker det att reglera detta i instruktionen för den myndighet som ska svara för samrådet.

4 Myndighetens ledningsform

4.1 Allmänt

En myndighet leds som regel antingen av

- en myndighetschef (enrådighetsmyndighet),
- en styrelse (styrelsemyndighet), eller
- en nämnd (nämndmyndighet).[13]

Som regel anges det i myndighetens instruktion vilken ledning myndigheten har.[14]

---

[11] Prop. 2009/10:175, avsnitt 7.6.1, s. 64.

[12] En särskild vägledning för regeringens styrning av statlig tjänsteexport håller på att tas fram av enheten för statlig förvaltning i Socialdepartementet i samverkan med Utrikesdepartementet.

[13] 2 § myndighetsförordningen. För vägledning vid val av ledningsform se prop. 2009/10:175, avsnitt 12.6, s. 108 f.

§ Myndigheten leds av en myndighetschef/styrelse/nämnd.

I 9–18 §§ myndighetsförordningen regleras ledningsformerna närmare. Det är viktigt att beakta vad som regleras där för att veta vilka särskilda bestämmelser som behöver finnas i en myndighets instruktion.

4.2 Särskilda bestämmelser för enrådighetsmyndigheter

I myndighetens instruktion regleras om myndigheten ska ha ett insynsråd och hur många ledamöter rådet högst ska ha. Myndighetschefen ska vara ordförande i insynsrådet.[15] Myndighetschefen ingår i det antal ledamöter som bestäms i instruktionen. Det finns inte någon formell begränsning av antalet ledamöter men sex till tio är brukligt.

§ Vid myndigheten finns ett insynsråd som består av högst [antal] ledamöter.

Regeringen utser ledamöterna i insynsrådet.[16]

4.3 Särskilda bestämmelser för styrelsemyndigheter

I myndighetens instruktion regleras hur många ledamöter styrelsen högst ska ha. Det antal som ska anges är inklusive ordföranden. Det finns inte någon formell begränsning av antalet ledamöter och variationen är stor, från fem till tretton ledamöter. Vanligast förekommande är sju till nio. Det är lämpligt med ett ojämnt antal.

Regeringen utser ordföranden i styrelsen.[17] Om regeringen ska utse vice ordförande, anges det särskilt i myndighetens instruktion om inte regeringen beslutat annat.

§ Styrelsen ska bestå av högst [antal] ledamöter.

4.4 Särskilda bestämmelser för nämndmyndigheter

I myndighetens instruktion regleras hur många ledamöter nämnden högst ska ha om inte detta regleras i lag. Regeringen utser ordföranden i nämnden.[18]

§ Nämnden ska bestå av högst [antal] ledamöter.

---

[14] 2 § andra stycket myndighetsförordningen.

[15] 9 § myndighetsförordningen.

[16] 22 § första stycket myndighetsförordningen.

[17] 22 § andra stycket myndighetsförordningen.

[18] 22 § andra stycket myndighetsförordningen.

5 Organisation

5.1 Precisering av myndighetens organisation

Huvudregeln är att det är myndighetens ledning som i arbetsordningen beslutar om myndighetens organisation.[19]

I vissa fall kan dock regeringen särskilt vilja reglera vissa organisatoriska förutsättningar. Regeringen kan t.ex. ange att vissa avdelningar ska finnas vid myndigheten. Det regleras då i instruktionen.

§ Vid myndigheten finns en avdelning för XX och i övrigt de avdelningar som myndighetens ledning bestämmer.

5.1.1 Nämndmyndigheter

Om en nämnd ska ha ett kansli, regleras det vanligtvis i myndighetens instruktion.

§ Vid nämnden finns ett kansli.

Kansliet ska ledas av en chef.[20] Huvudprincipen är att kanslichefen anställs av nämnden. Om regeringen ska anställa kanslichefen, regleras det i myndighetens instruktion under rubriken Anställningar.

5.2 Administration och annat stöd

Om regeringen har bestämt att en myndighet ska upplåta lokaler och sköta administrativa eller handläggande uppgifter åt en nämndmyndighet, regleras detta i båda myndigheternas instruktioner. Det närmare samarbetet i fråga om detta ska regleras i en överenskommelse mellan myndigheterna.[21]

§ [Den utförande myndighetens namn] utför administrativa uppgifter åt myndigheten enligt överenskommelse mellan myndigheterna.

6 Särskilda organ

Det förekommer ibland att myndigheter inom sig har ett särskilt organ, rådgivande eller beslutande, vid sidan av myndighetschefen och styrelsen. Dessa benämns ofta råd, t.ex. vetenskapligt råd. Uppgiften för ett sådant organ är oftast att handha vissa specifika frågor med nära anknytning till myndighetens verksamhet. Särskilda organ kan inrättas av regeringen och

[19] 4 § 2 myndighetsförordningen.

[20] 17 § myndighetsförordningen.

[21] 18 § andra stycket myndighetsförordningen.

i vissa fall av myndigheten själv. Rådgivande organ är som regel en angelägenhet för myndigheten och inrättas således inte av regeringen.

Om myndigheten själv inrättar ett eller flera särskilda organ inom myndigheten med självständig beslutanderätt i sådana frågor som får delegeras, regleras det i myndighetens arbetsordning.[22]

Om regeringen bestämt att det vid myndigheten ska finnas ett eller flera särskilda organ, regleras det i myndighetens instruktion. Råden kan ha olika benämningar men det ska tydligt framgå om de är rådgivande eller beslutande.

Det kan i vissa fall vara lämpligt med underrubriker under rubriken Särskilda organ. Har myndigheten båda typerna av särskilda organ bör man överväga att använda underrubrikerna Rådgivande organ och Beslutande organ.

Väljer regeringen att inrätta ett organ som är endast rådgivande är huvudregeln att myndighetschefen ska vara ordförande i organet. Detta regleras då i myndighetens instruktion. Hur ledamöterna utses regleras i myndighetens instruktion under rubriken Anställningar och uppdrag (se avsnitt 7).

§ Inom myndigheten finns ett rådgivande organ som benämns [Rådgivande organets namn]. Det rådgivande organet ska...
[Rådgivande organets namn] består av myndighetschefen, som är ordförande, och högst X andra ledamöter.

I de fall där regeringen inrättar ett särskilt beslutsorgan inom myndigheten blir ansvarsförhållandena komplexa. Å ena sidan har regeringen bestämt att organet ska finnas för att svara för vissa uppgifter, å andra sidan finns organet inom myndigheten som en del av verksamheten. Eftersom organet finns inom myndigheten sker det särskilda rådets redovisning av verksamheten i normala fall till myndighetens ledning, om inte regeringen har angett något annat. Myndighetens ledning redovisar i sin tur till regeringen. Den externa revision som görs av myndighetens verksamhet omfattar då även det särskilda organet. I annat fall krävs det någon form av rapportering från det särskilda organet till regeringen och att regeringen säkerställer att verksamheten blir föremål för externrevision.

Det är viktigt att specificera vilka uppgifter det beslutande organet ska ha och i vilka frågor det ska fatta beslut. Vidare är det lämpligt att det anges hur många ledamöter organet ska ha och vem som ska vara ordförande. Hur ledamöterna utses regleras i myndighetens instruktion under rubriken Anställningar och uppdrag (se avsnitt 7).

[22] 4 § myndighetsförordningen.

§ Inom myndigheten finns ett särskilt beslutsorgan som benämns [Beslutsorganets namn]. Beslutsorganet ska...
[Beslutsorganets namn] består av myndighetschefen, som är ordförande, och högst X andra ledamöter.

Det ska anges att beslutsorganet har ett självständigt ansvar för sina beslut. När det däremot gäller att verksamheten bedrivs författningsenligt och effektivt ansvarar beslutsorganet inför myndighetens ledning.

§ [Beslutsorganets namn] ansvarar för sina beslut.
[Beslutsorganets namn] ansvarar för sin verksamhet inför myndighetens ledning.

Myndighetsledningens ansvar för att beslutsorganet tilldelas medel och resurser i övrigt för sin verksamhet ska också anges.

§ Myndighetens ledning ansvarar inför regeringen för att [Beslutsorganets namn] tilldelas resurser för sin verksamhet samt för att verksamheten bedrivs författningsenligt och effektivt och redovisas på ett tillförlitligt sätt.

7 Anställningar och uppdrag

Anställningar och uppdrag regleras i 22–24 §§ myndighetsförordningen.

7.1 Myndighetschefen

Titeln för myndighetschefen anges under denna rubrik.

§ [Generaldirektören] är myndighetschef.

7.2 Myndighetschefens ställföreträdare och överdirektör

En myndighetschef ska ha en ställföreträdare som tjänstgör i chefens ställe när han eller hon inte är i tjänst.[23]

Om myndigheten har en överdirektör anges det i instruktionen.

§ Vid myndigheten finns en överdirektör.

Överdirektören anställs av regeringen och är myndighetschefens ställföreträdare.[24]

Det stora flertalet myndigheter har emellertid inte en överdirektör. I dessa myndigheter är det myndighetschefen, eller i förekommande fall styrelsen, som självständigt avgör vem som ska utses att vara

[23] 24 § myndighetsförordningen.

[24] 23 och 24 §§ myndighetsförordningen.

ställföreträdare och bestämmer om det ska vara ett tidsbegränsat uppdrag eller om det ska gälla tills vidare.

7.3 Ledamöter i särskilda organ

I de fall det regleras att myndigheten ska ha ett rådgivande organ framgår det också av instruktionen om ledamöterna utses av myndigheten eller av regeringen.

§ Ledamöterna i [Rådgivande organets namn] utses av...

I de fall det har angetts att det ska finnas ett beslutande organ ska ledamöterna utses av regeringen.

§ Ledamöterna i [Beslutande organets namn] utses av regeringen.

7.4 Andra anställningar som beslutas av regeringen

En del myndigheter har vissa tjänstemän som ska utses av regeringen, t.ex. kanslichef och länsråd. Detta anges då i instruktionen.

§ Anställning som [kanslichef/länsråd] beslutas av regeringen.

8 Personalansvarsnämnd

Om myndigheten ska ha en personalansvarsnämnd, regleras det i myndighetens instruktion.[25]

§ Vid myndigheten finns en personalansvarsnämnd.

9 Tillämpligheten av vissa förordningar

När det gäller vissa förordningar krävs ett särskilt beslut från regeringen för att förordningen ska gälla för en viss myndighet. Detta gäller exempelvis internrevisionsförordningen och personalföreträdar-förordningen (1987:1101). Om en sådan förordning ska gälla för myndigheten, anges det under denna rubrik. Vidare anges här om en viss förordning eller vissa bestämmelser i en förordning inte ska gälla för myndigheten, t.ex. ekonomiadministrativa bestämmelser.

§ Myndigheten ska tillämpa X-förordningen (SFS-nr).

[25] 25 § myndighetsförordningen.

10 Avgifter

I ett bemyndigande om avgifter finns det tre delar som ska framgå, nämligen rätten att

- ta ut avgift,
- meddela föreskrifter/besluta om avgiftens storlek i förhållande till det ekonomiska mål som gäller för verksamheten, och
- disponera intäkterna.

Det är även viktigt att det tydligt framgår vilken verksamhet som omfattas.

Befogenheten att besluta om avgifternas storlek ges i normalfallet lämpligen i form av ett normgivningsbemyndigande, dvs. en rätt för myndigheten att meddela föreskrifter. Det gäller i vart fall i fråga om grunderna för avgiftssättningen. Om detta inte är möjligt kan myndigheten i stället ges befogenhet att fatta beslut i det enskilda fallet.

§ Myndigheten ska/får ta ut avgifter för den verksamhet som anges i Y §, [besluta om avgifternas storlek] och disponera intäkterna i verksamheten.
Myndigheten får meddela föreskrifter om avgifternas storlek.

§ Myndigheten ska/får ta ut avgifter för [verksamheten], [besluta om avgifternas storlek] och disponera intäkterna i verksamheten.
Myndigheten får meddela föreskrifter om avgifternas storlek.

I dessa exempel förutsätts att myndigheten ges alla tre bemyndigandena. Det är ofta inte fallet och bestämmelsen justeras då därefter. Om exempelvis en myndighet ska ta ut avgifter för en verksamhet men inte disponera avgiftsintäkterna, formuleras bestämmelsen på följande sätt.

§ Myndigheten ska/får ta ut avgifter för den verksamhet som anges i Y § [och besluta om avgifternas storlek].
Myndigheten får meddela föreskrifter om avgifternas storlek.

Det är som regel inte lämpligt att en myndighet både får besluta om avgifternas storlek och disponera intäkterna när det gäller s.k. belastande (offentligrättsliga eller tvingande) avgifter.

Om en del av bemyndigandet är utelämnat gäller det generella regelverket.

- Myndigheten får inte ta ut avgifter utan ett bemyndigande.[26]
- Som ekonomiskt mål är huvudregeln full kostnadstäckning.[27]
- Vad gäller disposition av avgiftsintäkter är huvudregeln redovisning mot inkomsttitel.[28]

[26] 3 § avgiftsförordningen.

[27] 5 § avgiftsförordningen.

Ovanstående exempel är alltså synonymt med det följande.

§ Myndigheten ska/får ta ut avgifter för den verksamhet som anges i Y § och besluta om avgifternas storlek *med det ekonomiska målet full kostnadstäckning. Avgiftsintäkterna ska redovisas mot inkomsttitel.*

För att undvika dubbelreglering utelämnas som regel de kursiverade delarna. Ett undantag kan göras om en specifik inkomsttitel ska utpekas i instruktionen. Normalt görs dock detta i myndighetens regleringsbrev.

I de fall det anges att myndigheten får ta ut avgifter gäller ändå det ekonomiska målet full kostnadstäckning.

Är bemyndigandet för avgifterna delvis reglerat i en annan författning kan en hänvisning till den författningen göras, exempelvis om avgifterna tas ut med stöd av en lag.

§ Med stöd av [lagen (SFS-nr)] ska myndigheten ta ut avgifter för den verksamhet som anges i §.

Detta förutsätter att det i den angivna författningen saknas någon del av bemyndigandet (normalt vilken myndighet som ska ha rätt att ta ut avgiften). När det gäller särskilda förordningar som styr avgiftsuttag ingår som regel alla de tre delarna av bemyndigandet i förordningen. Om någon del saknas kompletteras främst förordningen, inte instruktionen.

11 Regeringens föreskrifter ges i förordning

Kravet på förordningsform för regeringens föreskrifter enligt 8 kap. 1 § regeringsformen innebär att det inte längre är möjligt att ta in föreskrifter i regleringsbrev (se prop. 2009/10:80 s. 220).

Det innebär att det i samband med arbetet med regleringsbreven kan finnas skäl att överväga om delar av innehållet i stället ska tas in i myndighetens instruktion eller i en särskild förordning. Det senare kan bli aktuellt t.ex. i fråga om fördelning av statsbidrag (jfr avsnitt 13.2).

[28] 26 § avgiftsförordningen.

12 Undantag från myndighetsförordningen

I de fall det finns behov av undantag från myndighetsförordningen samlas dessa under denna rubrik i en enda bestämmelse.

§ Följande bestämmelser i myndighetsförordningen (2007:515) ska inte tillämpas på myndigheten: – § om..., och – § om...

Undantagen utvecklas i särskilda bestämmelser i instruktionen.

Undantag görs inte från de bestämmelser i myndighetsförordningen som reglerar en annan ledningsform än den aktuella myndighetens. I instruktionen för en enrådighetsmyndighet behöver exempelvis inte de särskilda bestämmelserna för styrelse- och nämndmyndigheter (dvs. 10–18 §§) undantas.

De bestämmelser i myndighetsförordningen som inleds med "Om regeringen har bestämt..." (dvs. 9, 18 och 25 §§) undantas inte heller i myndighetens instruktion.

13 Överklagande

13.1 Allmänt

Av 22 a § förvaltningslagen (1986:223) framgår att överklagbara beslut får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol, dvs. i första hand förvaltningsrätt. Detta gäller dock inte beslut i anställningsärenden och beslut om meddelande av föreskrifter.

Beslut i anställningsärenden får överklagas hos Statens överklagandenämnd, om regeringen inte har meddelat föreskrifter om något annat, 21 § jämförd med 2 § anställningsförordningen (1994:373).

Beslut om meddelande av föreskrifter får enligt 30 § myndighetsförordningen inte överklagas.

I normalfallet behövs inga överklagandebestämmelser i instruktionen. Det kan vara lämpligt att vara försiktig med överklagandebestämmelser som innebär avsteg från myndighetsförordningen eller anställningsförordningen, bl.a. med hänsyn till artikel 6.1 i Europakonventionen (om artikel 6.1, se följande avsnitt). Gemensam beredning sker i sådana fall med Justitiedepartementets grundlagsenhet (Ju/L6) och enheten för statlig arbetsgivarpolitik i Socialdepartementet (S/ESA) vad gäller avsteg från anställningsförordningen.

13.2 Särskilt om beslut i bidragsärenden

Generella föreskrifter om att beslut i bidragsärenden inte får överklagas tas som regel inte in i instruktioner. I förekommande fall (se nedan), finns i stället sådana bestämmelser i den förordning där bidragsgivningen regleras. Utgångspunkten är att all bidragsgivning, även av temporär art, regleras i sådan förordning. Föreskrifter om bidragsgivning kan inte tas in i t.ex. regleringsbrev eller särskilda regeringsuppdrag (jfr avsnitt 11).

Om bidragsgivning ändå regleras i förordning, och en överklagandebestämmelse tas in i instruktionen, är det lämpligt att tänka på följande.

Enligt artikel 6.1 i den europeiska konventionen angående skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (Europakonventionen) ska var och en, när hans eller hennes civila rättigheter och skyldigheter prövas, vara berättigad till en rättvis rättegång inför domstol. Europadomstolens tolkning av artikel 6 är dynamisk. Tillämpningsområdet för artikeln har successivt utvidgats.

Om en lag eller förordning innehåller bestämmelser som innebär att civila rättigheter för enskilda uppstår, måste beslut som innefattar en prövning av dessa rättigheter kunna domstolsprövas. Ett överklagandeförbud kan därför inte införas i sådana fall.

Följande brukar kännetecknа ekonomiskt stöd som *inte* utgör en civil rättighet.

- Stödet lämnas endast om det finns tillgång på medel (till skillnad från t.ex. försörjningsstöd och socialförsäkringsförmåner).
- Det finns stort utrymme för skönsmässighet vid fördelningen av tillgängliga medel (t.ex. av arbetsmarknadsskäl eller regionalpolitiska skäl). Stödet ges således inte enbart på grund av vissa reglerade kriterier för prövningen.

En närmare belysning av begreppet ”civila rättigheter och skyldigheter” finns i departementspromemorian En moderniserad rättsprövning m.m. (Ds 2005:9, s. 23 f.).

För att i förekommande fall tydligt markera att det inte rör sig om en civil rättighet, vilket möjliggör ett överklagandeförbud, används t.ex. följande formulering.

§ Bidrag lämnas om det finns tillgång på medel.

Se t.ex. 3 § förordningen (2008:62) om statsbidrag till verksamheter mot rasism och liknande former av intolerans eller 4 § förordningen (2010:21) om statsbidrag för insatser till stöd för de nationella minoritetsspråken.

14 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Det ska anges när förordningen med myndighetens instruktion träder i kraft. Det kan ibland finnas behov av att också reglera hur vissa frågor eller ärenden ska hanteras under en övergångsperiod, exempelvis om myndigheten tar över delar av en annan myndighets verksamhet eller om en möjlighet att överklaga tas bort.[29]

[29] Närmare anvisningar för hur sådana bestämmelser ska skrivas finns i Gröna boken (Ds 1998:66).

Bilaga 7.3

Regeringskansliet

2017-11-30
SB2017/01330/RCK

Statsrådsberedningen
Rättschefen

Konstitutionsutskottet
Riksdagen

Konstitutionsutskottet
Ink 2017 -11- 30
Dnr 50-2017/18

Konstitutionsutskottets granskningsärende – Myndighetsstyrelser och insynsråd

Härmed överlämnas en promemoria från Finansdepartementet.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är expeditions- och rättschefen Magnus Bengtson, Finansdepartementet.

Per Hall

Telefonväxel: 08-405 10 00
Fax: 08-723 11 71
Webb: www.regeringen.se

Postadress: 103 33 Stockholm
Besöksadress: Rosenbad 4
E-post: sb.registrator@regeringskansliet.se

Regeringskansliet

Promemoria

2017-11-30

Finansdepartementet

Konstitutionsutskottets granskningsärende – Myndighetsstyrelser och insynsråd

Härmed lämnas svar på konstitutionsutskottets kompletterande frågor i rubricerat ärende.

1. I svaret på fråga 1 i svarspromemorian från Finansdepartementet anges att hur många ledamöter som en myndighets styrelse eller insynsråd ska ha vid varje tidpunkt avgörs med utgångspunkt i de behov som verksamheten och regeringen då har. Vidare anges i svaret att det förhållandet att antalet ledamöter understiger det högsta antalet inte per automatik innebär att en vakans föreligger. Vilka möjliga skäl kan det finnas för att antalet ledamöter i en myndighets styrelse eller insynsråd bör understiga det maximala antalet ledamöter som föreskrivits i myndighetens instruktion?

Det finns flera skäl till att i en myndighets instruktion ange ett högsta antal ledamöter i stället för ett bestämt antal. Det kan exempelvis ta viss tid att förordna en ny lämplig ledamot för det fall en befintlig ledamot med kort varsel avsäger sig uppdraget. Vidare kan behov av ytterligare kompetens uppstå i en styrelse eller ett insynsråd i samband med förändringar av myndighetens verksamhet eller till följd av nya prioriteringar. I sistnämnda fall skulle – om det i instruktionen angetts ett bestämt antal ledamöter – regeringen behöva besluta om en förordningsändring, vilket framstår som en onödigt omständlig ordning.

2. I svaret på fråga 6 i svarspromemorian från Finansdepartementet anges att behovet av säkerhetsprövning kan bl.a. aktualiseras när en myndighet bildas eller i samband med att en befintlig myndighets verksamhet ändras. Vidare anges i svaret att om ansvarigt departement bedömer att en ledamot i en myndighetsstyrelse eller i ett insynsråd kan komma att delta i verksamhet som har betydelse för rikets säkerhet genomförs en

säkerhetsprövning. Hur görs bedömningen av om huruvida en myndighets verksamhet har betydelse för rikets säkerhet? Bereds frågan med den aktuella myndigheten och är den föremål för gemensam beredning inom Regeringskansliet, t.ex. med Justitiedepartementet?

3. Genomförs rutinmässigt en säkerhetsprövning av de som ska bli ledamöter i en styrelse eller ett insynsråd i en myndighet vars verksamhet har bedömts ha betydelse för rikets säkerhet? Om inte så är fallet, hur avgörs om en ledamot i en styrelse eller ett insynsråd i en sådan myndighet kan komma att delta i verksamhet som har betydelse för rikets säkerhet? Hur säkerställs i dessa fall att ledamöter i styrelser och insynsråd ges förutsättningar för att kunna utföra sina respektive uppdrag fullt ut?

4. I promemorian Handledning om förordnande av ledamöter i myndighetsstyrelser, nämnder och insynsråd den 17 maj 2016 tas inte frågor om säkerhetsprövning av ledamöterna upp. Hur säkerställs att en bedömning görs av behovet av säkerhetsprövning i samband med förordnandet av nya ledamöter?

Om ett uppdrag som ledamot i en myndighetsstyrelse eller ett insynsråd placerats i säkerhetsklass enligt säkerhetsskyddslagen (1996:627) görs en säkerhetsprövning. Enligt 17 § samma lag ska ett uppdrag placeras i säkerhetsklass om ledamoten i stor omfattning eller i en omfattning som inte är obetydlig får del av uppgifter som omfattas av sekretess och är av synnerlig betydelse för rikets säkerhet. Detsamma gäller om ledamoten i övrigt får del av uppgifter som omfattas av sekretess och som är av betydelse för rikets säkerhet, om ett röjande av uppgifterna kan antas medföra men för rikets säkerhet som inte endast är ringa. En säkerhetsprövning görs också i den utsträckning som följer av 11 § nämnda lag. Enligt den bestämmelsen ska en säkerhetsprövning göras innan en person genom anställning eller på något annat sätt deltar i verksamhet som har betydelse för rikets säkerhet eller anlitas för uppgifter som är viktiga för skyddet mot terrorism. I förarbetena till säkerhetsskyddslagen konstateras att det inte finns någon legaldefinition av begreppet rikets säkerhet men att det kan sägas avse såväl den yttre säkerheten för det nationella oberoendet som den inre säkerheten för det demokratiska statsskicket. Där ges också flera exempel som är till ledning vid tolkningen av begreppet (prop. 1995/96:129 s. 22 f.). Det torde vara mindre vanligt att en styrelseledamot behöver ta del av sådana uppgifter eller delta i sådan verksamhet som nu är aktuell. För en ledamot i ett insynsråd torde det vara ännu mer ovanligt.

Beslut om att placera ett uppdrag som ledamot i en myndighetsstyrelse eller ett insynsråd i säkerhetsklass 1 fattas enligt 20 § säkerhetsskyddslagen av regeringen. Regeringsbeslut om placering i säkerhetsklass bereds vanligtvis med Justitiedepartementet. Beslut om att placera ett uppdrag som ledamot i säkerhetsklass 2 eller 3 fattas enligt 19 a § säkerhetsskyddsförordningen (1996:633) och 5 kap. 3 § Regeringskansliets föreskrifter (RKF 2017:11) om säkerhetsskydd av Regeringskansliets säkerhetschef. Rätten att besluta om placering i säkerhetsklass 3 har delegerats vidare till respektive departements expeditionschef.

Ett beslut om att placera ett uppdrag som ledamot i en myndighetsstyrelse eller ett insynsråd i säkerhetsklass kan bl.a. aktualiseras efter att behov påtalats av den aktuella myndigheten. Det förekommer även i annat fall att myndighetens uppfattning efterfrågas. I enlighet med vad som anförts i tidigare svar har det departement som ansvarar för beredningen av ett uppdrag som ledamot i en myndighetsstyrelse eller i ett insynsråd också ansvaret för en eventuell säkerhetsprövning.

Som anförts i tidigare svar pågår inom Regeringskansliet ett arbete som syftar till att utveckla myndighetens arbete med styrelserelaterade frågor. Inom ramen för detta övervägs bl.a. behovet av ytterligare vägledning avseende säkerhetsprövning.

Bilaga 8.1

Regeringskansliet

2017-10-05
SB2017/01329/RCK

Statsrådsberedningen
Rättschefen

Konstitutionsutskottet
Riksdagen

Konstitutionsutskottet
Ink 2017 -10- 05
Dnr 47-2017/18

Konstitutionsutskottets granskningsärende – Utnämningsmakten

Härmed överlämnas promemorior från Finansdepartementet och Utrikesdepartementet.

Regeringskansliets kontaktpersoner i ärendet är expeditions- och rättschefen Magnus Bengtson, Finansdepartementet, och departementsrådet Lars Nilsson, Utrikesdepartementet.

Per Hall

Telefonväxel: 08-405 10 00
Fax: 08-723 11 71
Webb: www.regeringen.se

Postadress: 103 33 Stockholm
Besöksadress: Rosenbad 4
E-post: sb.registrator@regeringskansliet.se

Regeringskansliet

Promemoria 1 bilaga

2017-10-05

Finansdepartementet

Konstitutionsutskottets granskningsärende – Utnämningsmakten

Härmed lämnas svar på konstitutionsutskottets frågor i rubricerat ärende.

Som svar på utskottets begäran i fråga 1 bifogas en förteckning över samtliga nyanställningar som motsvarar den sammanställning som utskottet fick i samband med 2015 års granskning. Samtliga uppgifter i underlaget avser chefer för myndigheter som lyder omedelbart under regeringen. Redovisningen av politisk bakgrund utgår från den av utskottet redovisade definitionen och är begränsad till sådan information som är tillgänglig för Finansdepartementet.

2. En förteckning över samtliga chefer för myndigheter i Sverige som har avskedats eller förflyttats av regeringen under 2015 (från och med den 1 oktober), 2016 respektive 2017 fram till september månads utgång. Uppgift önskas om avsked eller förflyttning har skett på initiativ av den aktuelle myndighetschefen eller på initiativ av regeringen.

De arbetsrättsliga bestämmelserna om avsked av myndighetschef finns i 32 § lagen (1994:260) om offentlig anställning (LOA). Av 34 § LOA följer att Statens ansvarsnämnd beslutar om avskedande när det gäller myndighetschefer. Regeringen har den 20 juli 2017 beslutat att frågan om generaldirektören Maria Ågren ska avskedas från sin anställning som generaldirektör i Regeringskansliet ska anmälas till Statens ansvarsnämnd (N2017/04849/EXPCH). Regeringskansliet anmälde frågan till Statens ansvarsnämnd den 24 juli 2017 (FA2017/00891/LED). Statens ansvarsnämnd har den 28 september 2017 beslutat att avskeda Maria Ågren (Ä12/2017).

Enligt 33 § andra stycket LOA kan en person anställd som myndighetschef förflyttas dels av organisatoriska skäl, dels för myndighetens bästa. Regeringen och en myndighetschef kan även komma överens om att vederbörande ska få en anställning i Regeringskansliet. Anledningen till att en myndighetschef förflyttas anges vanligtvis inte i regeringens beslut.

I förteckningen nedan redovisas samtliga myndighetschefer som 2015–2017 lämnat en chefsanställning i förtid för att i stället vara anställd som generaldirektör eller motsvarande med placering i Regeringskansliet. Av sammanställningen framgår vilket departement som var ansvarigt för den aktuella myndigheten vid tidpunkten för förflyttningen, personens namn, vilken myndighet personen verkade i och det datum då regeringen beslutade att personen skulle anställas som generaldirektör eller motsvarande med placering i Regeringskansliet:

N	Stig Orustfjord	Statens livsmedelsverk	2015-12-10
Fi	Håkan Wåhlstedt	Länsstyrelsen i Västmanlands län	2015-12-10
U	Anders Hamsten	Karolinska institutet	2016-02-18
S	Anne Holm Gulati	Myndigheten för delaktighet	2016-03-31
Fi	Stefan Carlsson	Länsstyrelsen i Kalmar län	2016-07-07
U	Harriet Vallberg-Henriksson	Universitetskanslersämbetet	2016-09-08
S	Torsten Håkansta	E-hälsomyndigheten	2017-01-09
N	Maria Ågren	Transportstyrelsen	2017-01-19
Ku	Rebecca Nolmark	Riksutställningar	2017-02-23

3. I denna promemoria återges delar av regeringens chefspolicy för myndighetschefer från 2011, riktlinjer för chefsrollen och chefsuppdrag i utrikesförvaltningen från 2011 och 2013 samt "Chef i RK". Gäller dessa riktlinjer fortfarande? Har ytterligare moment i rekryteringsprocessen tillkommit sedan regeringens skrivelse om utnämningspolitiken och i så fall vilka? I förekommande fall bör av förteckningarna framgå vilka utnämningar som har föregåtts av ett i sådant avseende nytt rekryteringsförfarande.

Chefspolicyn från 2011 gäller och tillämpas alltjämt. Inga ytterligare moment har tillkommit.

Ett gemensamt kansli för rekrytering av myndighetschefer m.fl. har nu inrättats inom Regeringskansliet. Medarbetare vid funktionen biträder departementen vid rekryteringar av myndighetschefer. Genom denna ordning förbättras förutsättningarna för ett sammanhållet, enhetligt och proaktivt arbetssätt.

4. Utskottet anförde i den förra granskningen av utnämningsmakten följande i fråga om öppna rekryteringsförfaranden (bet. 2015/16:KU10 s. 135): "Utskottet noterade i den förra granskningen att effekterna av dessa förändringar inte var analyserade på djupet. I granskningen anfördes att utskottet därför skulle välkomna om regeringen vid ett lämpligt tillfälle genomförde en noggrann uppföljning och utvärdering av dessa nya rekryteringsförfaranden och hur de stärker kvaliteten i den statliga chefsrekryteringsprocessen." Har det skett någon uppföljning eller utvärdering i detta avseende sedan dess?

Regeringens senaste uppföljning redovisades i budgetpropositionen för 2017 under rubriken Erfarenheter av regeringens utnämningspolitik avseende myndighetschefer (prop. 2016/17:1 utg.omr. 2 avsnitt 5.3.2). Någon ytterligare uppföljning eller utvärdering har inte skett.

5. Utskottet anförde i den förra granskningen av utnämningsmakten följande i fråga om förflyttningar av myndighetschefer (bet. 2015/16:KU10 s. 135): "[a]tt det torde vara till gagn för den statliga chefsrekryteringsprocessen att systematiskt följa upp, utvärdera och dokumentera beslut om förflyttningar av myndighetschefer. Av Regeringskanslets svar i den nu aktuella granskningen framgår att någon regelmässig utvärdering eller uppföljning av förflyttningsbeslut inte har genomförts sedan utskottets förra granskning. Utskottet förutsätter att en regelmässig form av utvärdering eller uppföljning av förflyttningsbeslut kommer att göras." Har det skett någon uppföljning eller utvärdering i detta avseende sedan dess?

Utgångspunkten vid tidpunkten för regeringens beslut om att anställa en ny myndighetschef är att chefen ska verka fullt ut under den period som överenskommits, i normalfallet sex år. Av olika skäl förekommer det att chefer slutar i förtid, ibland för att i stället ta en annan anställning och ibland för att placeras i Regeringskansliet. När en myndighetschef lämnar en pågående anställning i förtid föregås detta alltid av en ingående dialog mellan chefen och det för myndigheten ansvariga departementet. Varje enskilt

ärende bygger dock på sina egna förutsättningar, varför det är svårt att dra några generella slutsatser av ett analysmaterial som bygger på de i genomsnitt tre förflyttningar per år som regeringen beslutat om de senaste fem åren.

Den enhet som ansvarar för statlig arbetsgivarpolitik i Regeringskansliet deltar alltid i beredningen av beslut av det aktuella slaget. Vid den enheten finns en samlad kunskap om tidigare förflyttningsbeslut. Enheten utgör även ett stöd för departementen i ärenden som innebär att bestämmelserna om förflyttning i 33 § andra stycket LOA kan komma att tillämpas.

6. Vilka kommentarer i övrigt ger innehållet i denna promemoria anledning till?

Promemorian föranleder inte några ytterligare kommentarer.

REGERINGSKANSLIET

2017-10-05

Finansdepartementet

Enheten för statlig arbetsgivarpolitik

Myndighetschefer som utsetts av regeringen 1 oktober 2015–30 september 2017

Myndighetschefer som utsetts av regeringen 1 oktober–31 december 2015

Beslutsdatum	Namn	Myndighet	Tidigare befattning/-ar som myndighetschef	Befattningen utannonserades	Intresseanmälan (före eller efter ansökningstidens utgång)	Fler kallades på intervju	Externt rekryteringsstöd har använts
2015-10-15	Erik Thedéen, GD	Finansinspektionen, Fi	Statssekreterare Finansdepartementet (M)[1]	X	Ja, före	Ja	Ja, second opinion
2015-10-15	Lars Lööw, GD	Svenska ESF-rådet, A	Chef Handikappombudsmannen 1999–2006	X	Ja, före	Ja	Ja, second opinion
2015-11-19	Per Johansson, Direktör	Revisorsinspektionen, Ju		X	Ja, före	Ja	Ja, second opinion
2015-12-10	Minoo Akhtarzand, Landshövding	Länsstyrelsen i Västmanlands län, Fi	Landshövding Jönköpings län 2010–2016 GD Banverket 2008–2010				
2015-12-17	Maria Hemström-Hemmingsson, GD	Inspektionen för socialförsäkringen, S		X	Ja, före	Ja	Ja, second opinion

[1]Avser partitillhörighet hos det statsråd åt vilken personen ifråga arbetade som statssekreterare.

[2]Regeringen utser rektorer efter förslag av lärosätets styrelse, i enlighet med bestämmelserna i 2 kap. 8 § högskoleförordningen (1993:100). Normalt sett inleds rektorsrekryteringar med en intresseannonsering i lärosätets regi.

[3]Åke Göransson var tidigare generalsekreterare vid Nämnden för statligt stöd till trossamfund. Han hade ett tillsvidareförordnande. Instruktionen för myndigheten ändrades, befattningen blev tidsbegränsad och titeln blev direktör. Tjänsten annonserades inte, varför Åke Göransson inte behövde söka befattningen på nytt.

[4]Livrustkammaren, Skoklosters slott med Stiftelsen Hallwylska palatset avvecklas som myndighet och verksamheten förs till Statens historiska muséer från den 1 januari 2018. I samband med att den ordinarie överintendenten slutade vid Livrustkammaren utsågs den dåvarande ställföreträdande överintendenten, Malin Grundberg, att bli myndighetens siste överintendent för perioden 1 juni 2017–31 december 2017. Mot bakgrund av den korta tiden anställningen avsåg saknades skäl att utannonsera den vakanta befattningen.

[5]Riksutställningar upphörde som myndighet den 31 maj 2017. Då den ordinarie generaldirektören anställdes vid Regeringskansliet p.g.a. arbetsrehabilitering efter sjukskrivning anställdes ekonomidirektören Jesper Tammilehto som GD. Mot bakgrund av den korta tid anställningen avsåg saknades skäl att utannonsera befattningen.

Myndighetschefer som utsetts av regeringen under 2016

Beslutsdatum	Namn	Myndighet	Tidigare befattning/-ar som myndighetschef	Befatt-ningen utannonse-rades	Intresseanmäla n (före eller efter ansöknings-tidens utgång)	Fler kallades på intervju	Externt rekryteringsstöd har använts
2016-01-07	Göran Mårtensson, GD	Försvarets materielverk, Fö		X	Ja, före	Ja	Ja, second opinion
2016-01-14	Inger Ek, GD	Upphandlingsmyndigheten, Fi		X	Ja, efter	Ja	Ja, second opinion
2016-01-21	Anna-Karin Jatko, GD	Exportkreditnämnden, UD	Förvaltningschef RK 2010–2015	X	Ja, efter	Ja	Ja, second opinion
2016-01-28	Gunnar Larsson, GD	Kammarkollegiet, Fi	GD Konsumentverket 2009–2016	X	Ja, före	Ja	Ja, second opinion
2016-02-25	Urban Hansson Brusewitz, GD	Konjunkturinstitutet, Fi		X	Ja, före	Ja	Ja, second opinion
2016-02-25	Herman Sundqvist, GD	Skogsstyrelsen, N		X	Ja, före	Ja	Nej
2016-02-25	Helén Ängmo, GD	Statens skolinspektion, U	Vik. GD Statens skolinspektion 2015–2016, ÖD Skolverket 2008–2016	X	Ja, före	Ja	Ja, second opinion
2016-04-21	Gustav Amberg, Rektor	Södertörns högskola, U		X[2]			
2016-04-28	Hans Adolfsson, Rektor	Umeå universitet, U		X[2]			
2016-05-04	Jakob Granit, GD	Havs- och vattenmyndigheten, M		X	Ja, före	Ja	Ja, second opinion
2016-05-26	Ethel Forsberg, GD	Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd, S	GD för Kemikalieinspektionen 2001–2010	X	Ja, före	Ja	Ja, second opinion
2016-06-02	Sigbritt Karlsson, Rektor	Kungl. Tekniska högskolan, U	Rektor Högskolan Skövde 2010–2016	X[2]			
2016-06-02	Magnus Larsson, GD	Myndigheten för tillgängliga medel, Ku	GD Myndigheten för press, radio och tv 2010–2016, Direktör på Granskningsnämnden för radio och TV 2007–2010	X	Ja, före	Ja	Ja, second opinion
2016-06-02	Johan Schnürer, Rektor	Örebro universitet, U		X[2]			
2016-06-09	Christina Forsberg, GD	Centrala studiestödsnämnden, U	Vik. GD under delar av 2015–2016	X	Ja, före	Ja	Nej
2016-06-16	Annica Sohlström, GD	Livsmedelsverket, N	Vik. GD under delar av 2015–2016	X	Ja, före	Ja	Nej
2016-06-30	Peter Ekborg, GD	Insp. för arbetslöshetsförsäkringen, A		X	Ja, före	Ja	Ja, second opinion
2016-07-07	Håkan Sörman, Landshövding	Länsstyrelsen i Jönköpings län, Fi	VD SKL				
2016-09-01	Cecilia Tisell, GD	Konsumentverket, Fi	Vik. GD under delar av 2016	X	Ja, före	Ja	Ja, second opinion

Beslutsdatum	Namn	Myndighet	Tidigare befattning/-ar som myndighetschef	Befatt-ningen utannonse-rades	Intresseanmäla n (före eller efter ansöknings-tidens utgång)	Fler kallades på intervju	Externt rekryteringsstöd har använts
2016-09-08	Susanna Axelsson, GD	Statens beredning för medicinsk och social utvärdering, S	Vik GD under delar av 2015–2016	X	Ja, före	Ja	Ja, second opinion
2016-09-22	Anneli Hulthén, Landshövding	Länsstyrelsen i Skåne län, Fi	Kommunstyrelsens ordförande i Göteborg, rdl (s)				
2016-09-29	Karin Åström Iko, Riksarkivarie	Riksarkivet, Ku	Vik. riksarkivarie under delar av 2016	X	Ja, före	Ja	Ja, second opinion
2016-10-06	Paul Pettersson, Rektor	Mälardalens högskola, U	Vik. rektor under delar av 2016	X[2]			
2016-10-16	Göran Enander, Landshövding	Länsstyrelsen Uppsala län, Fi	Statssekreterare (mp), GD Skogsstyrelsen 2003–2008				
2016-10-27	Martin Hellström, Rektor	Högskolan Väst, U		X[2]			
2016-11-03	Sara Arrhenius, Rektor	Kungl. Konsthögskolan, U		X[2]			
2016-11-10	Lars Lundgren, Ordförande	Försvarsunderrättelsedomstolen, Fö		Rekryteringsprocessen genomfördes av Domarnämnden			
2016-11-24	Dan Sjöblom, GD	Post- och telestyrelsen, N	GD Konkurrensverket 2009–2017	X	Ja, före	Ja	Nej
2016-12-01	Ulla Sandborgh, GD	Affärsverket svenska kraftnät, M		X	Ja, före	Ja	Ja, second opinion
2016-12-01	Lars Niklasson, Rektor	Högskolan i Skövde, U		X[2]			
2016-12-01	Sonja Daltung, GD	Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser, N		X	Ja, före	Ja	Ja, search
2016-12-22	Anders Fällström, Rektor	Mittuniversitetet, U		X[2]			

Myndighetschefer som utsetts av regeringen januari–september 2017

Beslutsdatum	Namn	Myndighet	Tidigare befattning/-ar som myndighetschef	Befatt-ningen utannonse-rades	Intresseanmälan (före eller efter ansöknings-tidens utgång)	Fler kallades på intervju	Externt rekryteringsstöd har använts
2017-01-12	Clas Olsson, GD	Ekonomistyrningsverket, Fi		X	Ja, före	Ja	Ja, second opinion
2017-01-12	Ingrid Burman, Landshövding	Länsstyrelsen i Kronobergs län, Fi	Ordf. i riksdagens socialutskott, rdl (v)				
2017-01-26	Martin Sundin, GD	Institutet för språk och folkminnen, Ku		X	Ja, före	Ja	Ja, second opinion
2017-01-26	Malin Ekman Aldén, GD	Myndigheten för delaktighet, S	Vik. GD under delar av 2016–2017	X	Ja, före	Ja	Ja, second opinion
2017-01-26	Charlotte Ingvar-Nilsson, GD	Myndigheten för press, radio och tv, Ku		X	Ja, före	Ja	Ja, second opinion
2017-01-26	Magnus Hagberg, Överintendent	Statens försvarshistoriska museer, Ku	Överintendent Livrustkammaren etc 2008–2017	X	Ja, före	Ja	Ja, second opinion
2017-02-02	Joakim Malmström, Överintendent	Naturhistoriska riksmuseet, Ku		X	Ja, efter	Ja	Ja, second opinion
2017-02-09	Kieran Long, Överintendent	Statens centrum för arkitektur och design, Ku	2013–2017 chef för design- och arkitekturavd. på Victoria och Albert Museum i London	X	Ja, före	Ja	Ja, second opinion
2017-02-23	Ann Persson-Grivas, GD	Luftfartsverket, N		X	Ja, efter	Ja	Nej
2017-03-16	Stephen Hwang, Rektor	Högskolan i Halmstad, U	Rektor Linnéuniversitetet 2010–2017	X[2]			
2017-04-20	Eva Wiberg, Rektor	Göteborgs universitet, U		X[2]			
2017-04-27	Ylva Fältholm, Rektor	Högskolan i Gävle, U		X[2]			
2017-04-27	Ole Petter Ottersen, Rektor	Karolinska institutet, U	Rektor vid Universitet i Oslo 2009–2107	X[2]			
2017-04-27	Anders Söderholm, GD	Universitetskanslersämbetet, U	Rektor Mittuniversitetet 2008–2016	X	Ja, före	Ja	Nej
2017-05-11	Malin Grundberg, Överintendent	Livrustk., Skoklost.slott o Hallwylska, Ku		[4]			
2017-05-18	Åke Göransson, Direktör	Myndigheten för stöd till trossamfund, Ku	Tidigare generalsekreterare vid Nämnden för statligt stöd till trossamfund.	Utannonsera des ej[3]			
2017-05-18	Anna Söderbäck, Direktör	Konstnärsnämnden, Ku		X	Ja, före	Ja	Ja, second opinion
2017-05-18	Thomas Carlzon, Landshövding	Länsstyrelsen i Kalmar län, Fi					
2017-05-18	Mikael Ribbenvik, GD	Migrationsverket, Ju	Vik. GD under delar av 2016–2017	X	Ja, före	Ja	Ja, second opinion
2017-05-18	Carin Jämtin, GD	Sida, UD	Statsråd och Biståndsminister 2003–2006 Rdl (s)	X	Ja, före	Ja	Ja, second opinion
2017-05-18	Peter Fredriksson, GD	Statens skolverk, U		X	Ja, före	Ja	Ja, second opinion
2017-05-24	Anders Sjelvgren, GD	Boverket, N		X	Ja, före	Ja	Ja, second opinion

Beslutsdatum	Namn	Myndighet	Tidigare befattning/-ar som myndighetschef	Befattningen utannonserades	Intresseanmälan (före eller efter ansökningstidens utgång)	Fler kallades på intervju	Externt rekryteringsstöd har använts
2017-06-01	Janna Valik, GD	E-hälsomyndigheten, S	GD Boverket 2008–2017, GD Migrationsverket 2004–2007	X	Ja, före	Ja	Nej
2017-06-01	Fredrik Malmberg, GD	Specialpedagogiska skolmyndigheten, U	Barnombudsman 2008–2017	X	Ja, före	Ja	Ja, second opinion
2017-06-08	Katarina Norén, GD	Sjöfartsverket, N		X	Ja, efter	Ja	Ja, second opinion
2017-06-22	Johan Sterte, Rektor	Karlstads universitet, U	Rektor Luleå tekniska universitet 2009–2017, Rektor Växjö universitet 2003–2009	X[2]			
2017-06-29	Annika Stenberg, GD	Bolagsverket, N		X	Ja, före	Ja	Ja, second opinion
2017-06-29	Rikard Jermsten, GD	Konkurrensverket, N		X	Ja, efter	Ja	Ja, second opinion
2017-06-29	Tomas Svensson, GD	Statens väg- och transportforskningsinstitut, N	Vik. GD under delar av 2017	X	Ja, före	Ja	Nej
2017-06-29	Jonas Bjelfvenstam, GD	Transportstyrelsen, N	GD VTI 2007–2016, statssekreterare (s) Näringsdepartementet	X	Ja, före	Ja	Nej
2017-08-17	Anders Danielsson, Landshövding	Länsstyrelsen i Västra Götaland, Fi	GD Migrationsverket 2012–2016, GD Säkerhetspolisen 2007–2012,				
2017-08-24	Thomas Bodström, Landshövding	Länsstyrelsen i Stockholms län, Fi	Statsråd och Justitieminister 2000–2006, rdl (s)				
2017-09-07	Sten Nordin, Landshövding	Länsstyrelsen i Blekinge län, Fi	Finansborgarråd Sthlm stad 2008–2014 rdl 2006–2008 (m), borgarråd Sthlm stad 1994–2006				
2017-09-21	Peter Aronsson, Rektor	Linnéuniversitetet, U	Vik. Rektor under delar av 2017	X[2]			

Regeringskansliet

Promemoria
2017-10-05

2 bilagor

Utrikesdepartementet

Konstitutionsutskottets granskningsärende – Utnämningsmakten

Härmed lämnas svar på konstitutionsutskottets frågor 1 och 3 i rubricerat ärende.

Som svar på utskottets begäran i fråga 1 bifogas en förteckning med tre flikar, en för varje år, som motsvarar den sammanställning som utskottet fick i samband med 2015 års granskning. De utnämnda chefernas politiska uppdrag är angivna så långt dessa är kända av arbetsgivaren liksom tidigare uppdrag som chef vid myndighet i Sverige eller utlandsmyndighet. Även uppgifter om utnämningen föregåtts av intresseannonsering och om utnämnd person lämnat intresseanmälan finns i förteckningen.

3. I denna promemoria återges delar av regeringens chefspolicy för myndighetschefer från 2011, riktlinjer för chefsrollen och chefsuppdrag i utrikesförvaltningen från 2011 och 2013 samt "Chef i RK". Gäller dessa riktlinjer fortfarande? Har ytterligare moment i rekryteringsprocessen tillkommit sedan regeringens skrivelse om utnämningspolitiken och i så fall vilka? I förekommande fall bör av förteckningarna framgå vilka utnämningar som har föregåtts av ett i sådant avseende nytt rekryteringsförfarande.

Utrikesdepartementets riktlinjer för chefsroll och chefsuppdrag är oförändrade i fråga om rekryteringsprocessen och inga ytterligare moment har tillkommit. I riktlinjerna, som reviderades i oktober 2016 i annat hänseende, beskrivs chefskapet som bestående av fyra centrala roller: ledare arbetsgivare, företrädare och sakkunnig. I riktlinjerna utvecklas närmare kriterierna för dessa roller. De reviderade riktlinjerna bifogas, *bilaga 2*.

CHEFER VID UTLANDSMYNDIGHETER
Utnämningar fr.o.m. den 1 oktober 2015 t.o.m. den 31 december 2015

Namn	Titel	Myndighet	Politisk bakgrund	Tidigare chefsbefattningar	Sökt befattningen*	Annonserats**
Pagrotsky Leif	generalkonsul	Gk New York	statsråd m.m. (S)		x	x

*sökt befattningen = den som erhöll tjänsten ingick i den grupp sökande som lämnat in en intresseanmälan

**annonserats = befattningen har utlysts internt inom Regeringskansliet

Bilaga 1 (flik 2) till PM UD

CHEFER VID UTLANDSMYNDIGHETER
Utnämningar fr.o.m. den 1 januari 2016 t.o.m. den 31 december 2016

Namn	Titel	Myndighet	Politisk bakgrund	Tidigare chefsbefattningar	Sökt befattningen*	Annonserats**
Ahnlid Anders	ambassadör	Amb Helsingfors		Chef/amb del Paris, Chef/amb rep Bryssel		x
Björner Cecilia	ambassadör	Stockholmsbaserat sändebud för den Heliga stolen och Malta		Amb Budapest	x	x
Brandt Anna	ambassadör	Stockholmsbaserat sändebud för Irland		Amb Nairobi	x	x
Calltorp Sofia	ambassadör	Amb Harare			x	x
Danielsson Lars	chef/ambassadör	Rep Bryssel	ss (S)	Gk Hongkong, Amb Seoul, Amb Berlin	x	x
Eklund Elisabeth	ambassadör	Stockholmsbaserat sändebud för Karibien***		Amb Havanna		x
Elm Barbro	ambassadör	Amb Buenos Aires		Amb Pyongyang	x	x
Ferry Anna	ambassadör	Amb Lima			x	x
Fries Harald	ambassadör	Amb Manila			x	x
Hagelberg Anders	ambassadör	Amb Sarajevo		Amb Luanda, Amb Pretoria	x	x
Hagström Martin	ambassadör	Amb Kiev			x	x
Hahn-Englund Annika	ambassadör	Stockholmsbaserat sändebud för Belgien och Luxemburg			x	x
Hydén Therese	generalkonsul	Gk Istanbul			x	x
Håkansson Maria	ambassadör	Amb Kinshasa				x
Högberg Pereric	ambassadör	Amb Hanoi			x	x
Johansson Ingrid	ambassadör	Amb Islamabad			x	x
Juhlin-Dannfelt Dag	ambassadör	Amb Kuala Lumpur		Amb Riyadh	x	x
Julin Cecilia	ambassadör	Amb Pretoria		Amb Bratislava, Amb Madrid	x	x
Killander Larsson Lennart	ambassadör	Amb Luanda			x	x
Knutsson Jan	ambassadör	Amb Riyadh		Chef/amb rep Genève		x
Li Viktoria	ambassadör	Amb Prag		Gk Shanghai	x	x
Lindahl Lisette	generalkonsul	Gk Shanghai				x
Lindgärde Per	ambassadör	Amb Kampala		Amb Abuja	x	x
Lindstedt Anna	ambassadör	Amb Peking		Amb Hanoi, Amb Mexico	x	x

Lovén Jonas	ambassadör	Amb Havanna			x	x
Lundin Jan	ambassadör	Amb Belgrad			x	x
Lundqvist Hans Henric	ambassadör	Amb Khartoum			x	x
Lundqvist Maria Christina	ambassadör	Amb Vilnius		Amb Santiago de Chile, Stockholmsbaserat sändebud för Belgien och Luxemburg		x
Ndisi Johan	ambassadör	Amb Tirana			x	x
Nilsson Henrik	ambassadör	Amb Pristina			x	x
Ohlsson Jenny	ambassadör	Amb Kigali	pol sak (S)		x	x
Olsson Vrang Anna	ambassadör	Amb Nicosia			x	x
Sargren Maria	ambassadör	Amb Phnom Penh				x
Semneby Peter	ambassadör	Amb Beirut		Amb Kabul	x	x
Sohlström Torbjörn	ambassadör	Amb London			x	x
Sundberg Ulrika	generalkonsul	Gk Mumbai		Amb Islamabad, Stockholmsbaserat sändebud för Belgien, Stockholmsbaserat sändebud för Irland		x
Swärd Capra Marie-Claire	ambassadör	Amb Alger			x	x
Sångeland Helena	ambassadör	Amb Teheran		Amb Kuala Lumpur	x	x
Thunborg Annika	ambassadör	Amb Mexico			x	x
Ullenhag Erik	ambassadör	Amb Amman	statsråd (L)		x	x
Ultvedt Inger	ambassadör	Amb Abuja		Amb Manila, Amb Ljubljana, Amb Prag		x
Wide Lars-Hjalmar	ambassadör	Amb Madrid		Generaldirektör ISP, Amb Islamabad, Stockholmsbaserat sändebud för den Heliga stolen och Malta	x	x

*sökt befattningen = den som erhöll tjänsten ingick i den grupp sökande som lämnat in en intresseanmälan

**annonserats = befattningen har utlysts internt inom Regeringskansliet

***Det Stockholmsbaserade sändebudet för Karibien ansvarar för 14 länder. Regeringsbeslut tas efter hand som agremang beviljas.

Bilaga 1 (flik 3) till PM UD

CHEFER VID UTLANDSMYNDIGHETER
Utnämningar fr.o.m. den 1 januari 2017 t.o.m. den 30 september 2017

Namn	Titel	Myndighet	Politisk bakgrund	Tidigare chefsbefattningar	Sökt befattningen*	Annonserats**
Andersson de Frutos Marie	ambassadör	Amb Maputo		Amb Lusaka, Amb Bogotá	x	x
Foyer Mats	ambassadör	Amb Astana		Amb Pyongyang	x	x
Funered Ulrika	chef/ambassadör	Del Wien				x
Gullgren Stefan	ambassadör	Amb Warszawa		Amb Kiev	x	x
Hellgren Magnus	ambassadör	Amb Tel Aviv			x	x
Jagander Annika	ambassadör	Amb Riga		Amb Gaborone, Amb Prag	x	x
Jardfelt Melvin Anna	ambassadör	Amb Nairobi				x
Johannesson Christina	ambassadör	Amb Minsk			x	x
Juholt Håkan	ambassadör	Amb Reykjavik	partiordförande m.m. (S)		x***	x
Landerholm Henrik	ambassadör	Amb Abu Dhabi	pol uppdrag (M)	Generaldirektör FBA, Amb Riga	x	x
Lindström Jörgen	ambassadör	Amb Beirut		Amb Bagdad	x	x
Melander Pontus	ambassadör	Amb Bagdad			x	
Molin Klas	ambassadör	Amb New Delhi		Amb Bangkok		x
Olofsdotter Karin	ambassadör	Amb Washington		Amb Budapest	x	x
Pettersson Torbjörn	ambassadör	Amb Addis Abeba	pol sak, partisekr (L)	Amb Kabul	x	x
Pilsas Ahlin Helena	ambassadör	Amb Lissabon		Stockholmsbaserat sändebud för Bulgarien	x	x
Sammelin Charlotte	ambassadör	Amb Athen				x
Schlyter Charlotta	ambassadör	Amb Dhaka				x
Strömberg Tommy	ambassadör	Amb Bogotá			x	x
Thesleff Jan	ambassadör	Amb Kairo		Amb Riyadh, Stockholmsbaserat sändebud för Libyen och Tunisien, Amb Abu Dhabi		x
Thyberg Tobias	ambassadör	Amb Kabul				x
Thöresson Per	ambassadör	Amb Berlin		Amb Bern	x	x
von Uexküll Andreas	ambassadör	Amb Mogadishu				x
Wendel Jonas	ambassadör	Amb Pyongyang			x	x
Wetterqvist Ingrid	ambassadör	Amb Monrovia				x

*sökt befattningen = den som erhöll tjänsten ingick i den grupp sökande som lämnat in en intresseanmälan **annonserats = befattningen har utlysts internt inom Regeringskansliet ***Ansökan inkom 2016-09-16. Ansökningstiden till samlingsutlysningen, i vilken denna befattning ingick, gick ut 2016-09-03.

Bilaga 2

REGERINGSKANSLIET

Utdrag
Protokoll **§ 4**

2016-10-31 UD2016/19919/P

Utrikesdepartementet

Reviderade riktlinjer för chefsroll och chefsuppdrag i utrikesförvaltningen

1 bilaga

Utrikesdepartementets riktlinjer för chefsroll och chefsuppdrag i utrikesförvaltningen har reviderats så att UD:s chefskriterier ska överensstämma med målet för UD:s organisationsförändring.

Regeringskansliet (Utrikesdepartementet) beslutar reviderade riktlinjer för chefsroll och chefsuppdrag i utrikesförvaltningen med den lydelse som framgår av *bilagan*.

Beslutet har fattats av chefen för personalenheten, departementsrådet Elinor Hammarskjöld.

Utdrag till
Kabinettssekreteraren
Statssekreterarna i UD
Utrikesråden
Chefer för utlandsmyndigheter
Chefer för enheter i UD

Telefonväxel: 08-405 10 00
Fax: 08-723 11 76
Webb: www.regeringen.se

Postadress: 103 39 Stockholm
Besöksadress: Malmtorgsgatan 3
E-post: ud.registrator@regeringskansliet.se

REGERINGSKANSLIET

Promemoria
Bilaga till beslut UD2016/19919/P

2016-09-20

Utrikesdepartementet

Personalenheten

Riktlinjer för chefsroll och chefsuppdrag i utrikesförvaltningen

UD:s chefskriterier

En chef i utrikesförvaltningen ska beakta hela verksamhetens behov. Chefen företräder arbetsgivaren i förhållande till medarbetarna, och ska säkerställa att ambitionsnivån anpassas efter tilldelade resurser.

Ett tydligt och gott ledarskap och ett fungerande lagarbete, såväl inom som mellan enheter/utlandsmyndigheter, är förutsättningar för att verksamhetens mål ska uppnås.

Resultaten vilar ytterst på chefen. En chef i utrikesförvaltningen söker samarbete med andra enheter/utlandsmyndigheter när detta främjar verksamheten.

Chefer för utlandsmyndigheterna ska särskilt notera att förordningen med instruktion för utrikesrepresentation (IFUR) ger myndighetschefen ett stort och självständigt ansvar för verksamheten och dess planering. Myndighetschefen har det fulla ansvaret för myndighetens samlade verksamhet, såväl utrikesförvaltningens departementala uppdrag som verksuppdraget, vilket innefattar bl.a. myndighetsutövning mot enskilda.

De krav som chefsuppdrag inom utrikesförvaltningen ställer kan beskrivas utifrån fyra olika roller, nämligen rollen som ledare, som arbetsgivare, som företrädare och som sakkunnig. Dessa roller ställer olika krav på kunskap, erfarenhet och beteende. De kriterier för gott chefskap som här anges under respektive roll är urvalsinstrument vid chefsutnämningar och användas vid återkoppling till cheferna. Kriterierna är mål att sträva efter – ingen chef kan allt.

Ledare
- formulerar strategier och delmål utifrån UD:s övergripande prioriteringar,
- utvecklar arbetsformer och samarbete med andra enheter/utlandsmyndigheter som gagnar verksamheten,
- delger information och uppmuntrar nytänkande,
- strukturerar arbetet, förmår fatta även svåra beslut och prioriterar ner eller bort verksamhet när så krävs,
- uppmärksammar medarbetarnas arbetsbelastning och bidrar till att minimera stress,
- delegerar befogenheter, uppmuntrar medarbetarna att växa och ta eget ansvar,
- är tydlig med sina förväntningar och krav, följer upp resultaten,
- ger och söker kontinuerlig feedback på ett tydligt sätt och håller regelbundna medarbetar- och lönesamtal,
- står bakom medarbetarna uppåt/utåt, hjälper dem att synas och knyta kontakter,
- är tillgänglig och lyssnar på medarbetarnas synpunkter,
- främjar trivsel, laganda och stöder medarbetare som har problem och bidrar till att lösa konflikter.

Arbetsgivare
- företräder arbetsgivaren Regeringskansliet gentemot medarbetarna och utövar på utlandsmyndigheten ett direkt arbetsgivaransvar för lokalt anställda,
- har god kunskap om aktuella lagar, avtal, riktlinjer och andra styrdokument,
- tar hänsyn till såväl den egna verksamhetens som utrikesförvaltningens samlade behov i frågor om resurser, bemanning och kompetensutveckling,
- verkar för att de etiska riktlinjerna följs.

Företrädare
- utvecklar och vårdar ett brett kontaktnät ute och hemma,
- har förmåga att framträda och kommunicera, inkl. i media, och har goda språkkunskaper,
- sätter sig snabbt in i regeringens politik och engagerar sig aktivt för svenska värderingar och ståndpunkter.

Sakkunnig
- har god sakkunskap om verksamhetens kärnområden samt intresse och övergripande kunskaper inom övriga områden,
- har god kännedom om de lagar och föreskrifter som styr verksamheten,
- har breda kunskaper om det svenska samhället,
- fångar upp viktig information,
- har god förmåga att analysera, sammanfatta och rapportera.

Återkoppling till chefer

Chefer vid utlandsmyndigheter

Inför tillträdet

Samtal med *UD:s personalchef* om chefsrollen i utrikesförvaltningen, särskilt betonas i detta samtal vad det innebär att vara arbetsgivare och ledare. Samtal med *närmast berörd(a) enhetschef(er)* om myndigheten och dess uppgifter. Om chefskapet avser en myndighet med betydande utvecklingssamarbete äger ett samtal rum med *regional chef på Sida,* som tydliggör uppdraget avseende utvecklingssamarbetet.

Den tillträdande chefen bokar själv sina tider för ovan angivna samtal.

Tillträdande chef kallas till introduktionssamtal hos UD:s chefsutvecklare och hos UD:s chefsförsörjare.

Verksamhetsdialogen under pågående uppdrag som chef

I anslutning till myndighetetens VP-process formulerar chefen sitt chefsuppdrag, med fokus på ledarskapet. I den årliga dialogen med ansvarig hemmaenhet, PLAN med flera sker en uppföljning dels av myndighetens måluppfyllelse, dels av hur chefen fullföljer sitt chefs- och ledaruppdrag (den senare uppföljningen sker på tu man hand mellan enhetschef och chefen för utlandsmyndigheten). Ansvaret för att den årliga dialogen kommer till stånd vilar på enhetschefen.

Återkoppling på chefs- och ledarskap under förordnandetiden

I regel genomförs en inspektion av utlandsmyndigheten under chefens andra verksamhetsår. Inom ramen för inspektionen ger *inspektören* också återkoppling på chefskapet med utgångspunkt från chefskriterierna och utifrån samtal och iakttagelser på plats.

Mot slutet av det andra året av förordnandetiden genomförs ett samtal med *expeditionschefen.* Chefen ges här en återkoppling på hur departementet ser på chefens prestationer under de första två åren bl.a. mot bakgrund av inspektionsrapporten. Ledarskapet diskuteras också utifrån resultat av medarbetarundersökning och genomförd 360-graders återkoppling (Farax). Vidare belyses förutsättningarna för förlängt/nytt chefsförordnande.

Chefen bokar själv tid för samtalet med expeditionschefen. Bokningen ska göras i mycket god tid och i anslutning till en tjänste- eller annan besöksresa.

Chefen kontaktas av FaraxGroup som genomför Farax och chefen bokar själv tid hos arbetsmiljöhandläggaren eller chefsutvecklaren för att få återkoppling av Farax. Farax bör om möjligt genomföras minst två månader i förväg för att säkerställa att resultatet kan sammanställas inför expeditionschefssamtalet.

Under år tre av förordnandetiden har myndighetschefen ett uppföljande samtal med personalchefen. Chefen bokar själv tid för detta samtal.

Efter avslutat chefsuppdrag

Ett summerande samtal förs med *närmast berörd enhetschef*, med fokus på verksamhetsanknutna frågor. Chefen bokar själv tid för detta samtal.

Kunskapsöverföring mellan utrikesförvaltningens chefer ska göras genom att avgående chef lämnar testamente (enligt mall) till efterträdaren.

Enhetschefer i departementet

Inför tillträde

Samtal med *UD:s personalchef* om chefsrollen i utrikesförvaltningen, särskilt betonas i detta samtal vad det innebär att vara arbetsgivare och ledare. Samtal med *närmast berörd chefstjänsteman om enheten och dess uppgifter*.

Den tillträdande chefen bokar själv tid för samtalet.

Tillträdande chef kallas till introduktionssamtal hos UD:s chefsutvecklare och hos UD:s chefsförsörjare.

Verksamhetsdialogen under pågående uppdrag som chef

I den årliga dialogen med *ansvarig/a chefstjänsteman/-män* och PLAN sker en uppföljning av enhetens verksamhet. Ansvaret för att den årliga dialogen kommer till stånd vilar på chefstjänstemannen.

Återkoppling på chefs- och ledarskap under förordnandetiden

Mot slutet av det andra året av förordnandetiden genomförs ett samtal med *expeditionschefen*. Chefen ges här en återkoppling på hur departementet ser på chefens prestationer under de första två åren. Ledarskapet diskuteras också bl.a. utifrån resultat av medarbetarundersökning och genomförd 360-graders återkoppling (Farax). Vidare belyses förutsättningarna för förlängt/nytt chefsförordnande.

Chefen bokar själv tid för samtalet med expeditionschefen. Bokningen ska göras i mycket god tid och gärna under annan tid än juni – augusti. Chefen kontaktar FaraxGroup och bokar samtidigt tid hos arbetsmiljöhandläggaren eller chefsutvecklaren för att få återkoppling av Farax. Farax genomförs minst två månader i förväg för att säkerställa att resultatet kan sammanställas inför samtalet med expeditionschefen.

Under år tre har enhetschefen ett uppföljande samtal med personalchefen. Chefen bokar själv tid för detta samtal.

Efter avslutat chefsuppdrag

Ett summerande samtal förs med *berörd/a chefstjänsteman/-män*, med fokus på verksamhetsanknutna frågor.

Chefen bokar själv tid för detta/dessa möte/n.

Kunskapsöverföring mellan utrikesförvaltningens chefer ska göras genom att avgående chef lämnar testamente (enligt mall) till efterträdaren.

Återkoppling till biträdande enhetschefer och gruppchefer

Enhetschefen svarar för att biträdande chefer och gruppchefer får ett introducerande samtal vid tillträdet då bl a förväntningar, roller och ansvar klargörs. Biträdande chefer och gruppchefer ska ha regelbunden återkoppling och medarbetar- och lönesättande samtal. Med utgångspunkt från dessa kriterier ger enhetschefen återkoppling. Det är särskilt viktigt att enhetschefen ger återkoppling på ledarskapet. Inför avslut av uppdraget som biträdande-/gruppchef ska enhetschefen även ha ett uppsummerande samtal.

Inför tillträde kallas biträdande enhetschefer och gruppchefer till introduktionssamtal hos UD:s chefsutvecklare.

Chefsutveckling och chefsstöd

Enhets- och myndighetschefer, bitr. enhetschefer och gruppchefer ska delta i Regeringskansliets chefsprogram. Inför tillträde som chef för en utlandsmyndighet ska chefer delta i UD:s program för nya utlandsmyndighetschefer.
För information om övrig chefs- och kompetensutveckling hänvisas till Klaranätet.

Inför och under tjänstgöringen som chef erbjuder UD:s chefsförsörjare samtal om karriärplanering. Biträdande chefer och gruppchefer erbjuds karriärsamtal med bemanningschefen och personalplanerarna.

Som stöd och utveckling i chefskapet erbjuder UD:s chefsutvecklare och UD:s arbetsmiljöhandläggare

- ledningsgruppsutveckling
- verksamhets- och grupputveckling för utlandsmyndigheter, enheter och arbetsgrupper
- individuell coaching
- gruppcoaching (för gruppchefer)
- mentorskap.

Därtill erbjuder UD:s personalkonsulenter

- stödsamtal och krishantering.

Bilaga 8.2

Regeringskansliet

2017-10-31
SB2017/01329/RCK

Statsrådsberedningen
Rättschefen

Konstitutionsutskottet
Riksdagen

Konstitutionsutskottet
Ink 2017-10-31 TH
Dnr 47-2017/18

Konstitutionsutskottets granskningsärende – Utnämningsmakten

Härmed överlämnas en promemoria med bilagor från Finansdepartementet.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är expeditions- och rättschefen Magnus Bengtson, Finansdepartementet.

Per Hall

Telefonväxel: 08-405 10 00
Fax: 08-723 11 71
Webb: www.regeringen.se

Postadress: 103 33 Stockholm
Besöksadress: Rosenbad 4
E-post: sb.registrator@regeringskansliet.se

Regeringskansliet

Promemoria

2017-10-31

Finansdepartementet

Konstitutionsutskottets granskningsärende – Utnämningsmakten

Härmed lämnas svar på konstitutionsutskottets kompletterande frågor i rubricerat ärende.

1. I regeringens skrivelse om utnämningsmakten (skr. 2009/10:43) framhävs att nyttan av externt rekryteringsstöd alltid måste ställas mot behovet i det enskilda fallet. Samtidigt framgår av den svarspromemoria som översänts till konstitutionsutskottet att användandet av sådant externt stöd har ökat. Mot bakgrund av detta, har det under senare år skett någon förändring av rutiner e.d. vad avser användandet av externt rekryteringsstöd? Har det skett någon uppföljning eller utvärdering av externt rekryteringsstöd?

Under 2016 inrättades Kansliet för chefsförsörjning av myndighetschefer i Regeringskansliet. Syftet med det nya kansliet var att regeringens utnämningsarbete och dess roll som arbetsgivare ska präglas av ett sammanhållet, enhetligt och proaktivt arbetssätt. Avsikten var att arbetet inom ett samlat operativt stöd för chefsförsörjningen ska styras av regeringens förvaltnings- och arbetsgivarpolitik samt att det operativa stödet ska leda till en professionalisering av Regeringskansliets utnämningsarbete genom en minskad användning av rekryteringskonsulter, bättre överblick över chefsförsörjningsarbetet och en större enhetlighet i stödet till den politiska ledningen.

Medarbetarna vid kansliet biträder med sin chefsförsörjningskompetens och erfarenhet av chefsrekrytering på hög nivå de departement som har i uppgift att rekrytera en ny myndighetschef. För att ytterligare höja kvaliteteten i chefsförsörjningen är det vanligt att en eller ett fåtal av slutkandidaterna i en rekryteringsprocess ombeds att träffa företrädare för ett externt rekryteringsföretag, som sedan lämnar en s.k. second opinion. Detta

moment syftar framför allt till att analysera kandidatens personliga egenskaper i generell bemärkelse och genomförs av en legitimerad psykolog. Inhämtandet av en second opinion bidrar därmed till att skapa en samlad bild av kandidaten.

Samarbetet med externa rekryteringsstöd utvärderas löpande.

2. I budgetpropositionen för 2017 (prop. 2016/17: 1 utg.omr.2 avsnitt 5.3.2.) beskrivs en utveckling från 2007 och framåt där andelen myndighetschefer som lämnat sitt uppdrag i förtid, förflyttats eller inte erbjudits fortsatt anställning är oroväckande hög. Har förekomsten av externt rekryteringsstöd bidragit till att vända utvecklingen?

I enlighet med som anförts i svaret på fråga 1 har karaktären på det externa rekryteringsstöd som använts skiftat från att i hög grad avse samarbete under hela rekryteringsprocessen till att i stort sett uteslutande handla om inhämtande av second opinion. Det är än så länge för tidigt att dra några slutsatser av vilka effekter som inhämtandet av second opinion haft på de genomförda rekryteringarna.

Bilaga 9.1

Regeringskansliet

2017-10-12
SB2017/01359/RCK

Statsrådsberedningen
Rättschefen

Konstitutionsutskottet
Riksdagen

Konstitutionsutskottets granskningsärende – Regeringens hantering av trepartsmöten i EU

Härmed överlämnas en promemoria med bilaga från Statsrådsberedningen.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är ämnesrådet Staffan Holmlund.

Per Hall

Telefonväxel: 08-405 10 00
Fax: 08-723 11 71
Webb: www.regeringen.se

Postadress: 103 33 Stockholm
Besöksadress: Rosenbad 4
E-post: sb.registrator@regeringskansliet.se

Regeringskansliet

Promemoria

2017-10-12

Statsrådsberedningen

Konstitutionsutskottets granskning av regeringens hantering av trepartsmöten i EU

Härmed lämnas svar på konstitutionsutskottets frågor i rubricerat ärende.

1. Hur hanteras kontakterna med ordförandeskapet under förhandlingarna i trepartsmöten?

2. Mot bakgrund av bestämmelserna i regeringsformen och riksdagsordningen om information till och samråd med riksdagen i EU-frågor, vilka rutiner och riktlinjer finns det i Regeringskansliet för beredningen av ärenden om EU-lagstiftning som är föremål för förhandling i trepartsmöten, dels i förhållande till riksdagens utskott och EU-nämnd, dels för det interna arbetet inom Regeringskansliet?

3. Vilka kommentarer finns när det gäller dessa rutiners och riktlinjers förhållande till beredningskravet och kravet på information till och samråd med riksdagen i EU-ärenden?

Ordförandeskapet förbereder och agerar i trepartsmöten efter det mandat som tagits fram i rådsstrukturen. I Regeringskansliets riktlinjer för beredning av EU-frågor i Regeringskansliet (cirkulär 3, 2014-01-31) beskrivs de krav som gäller för beredningen av svenska ståndpunkter och instruktioner i EU-frågor. Riktlinjerna tillämpas i alla skeden av en förhandling på EU-nivå, från rådsarbetsgrupp till rådsmöte. De instruktioner som tas fram till olika möten i rådsstrukturen omfattar således även svenska ståndpunkter som kan behöva framföras inom ramen för s.k. trepartsmöten.

Enligt riktlinjerna ansvarar departementen enligt den arbetsfördelning som framgår av förordningen (1996:1515) med instruktion för Regeringskansliet (RKI) för att departementens EU-frågor bereds på ett ändamålsenligt sätt.

EU-frågor omfattas, i enlighet med vad som gäller för övriga ärenden inom Regeringskansliet, av kravet på gemensam beredning. I enlighet med SB PM Samrådsformer i Regeringskansliet (SB PM 2012:1, rev 2017) ansvarar huvudmannen för att instruktioner med svenska ståndpunkter i EU-frågor tas fram inom hans eller hennes ansvarsområde (jfr. 28 § RKI). Huvudmannen ser till att instruktionen uppdateras och bereds gemensamt inför varje förhandlingstillfälle.

Beträffande regeringens rutiner i kontakter med riksdagen tillämpas Regeringskansliets riktlinjer om samråd, överläggning och information mellan regering och riksdag i EU-frågor (cirkulär 2, 2012-10-31). Cirkuläret har utformats efter samråd med riksdagens kammarkansli och EU-nämndens kansli. Av cirkuläret framgår bl.a. regeringens skyldighet enligt regeringsformen att fortlöpande informera riksdagen, skyldigheten enligt riksdagsordningen att överlägga med utskott och när så är tillämpligt rådgöra med EU-nämnden samt framhålls vikten av att Regeringskansliet uppfyller den ordning som gäller för samarbetet mellan regeringen och riksdagen i EU-arbetet. Riksdagen ska på ett tidigt stadium i beslutsprocessen inom EU ges möjlighet att identifiera och bevaka frågor som är angelägna för Sverige.

I regeringens årliga skrivelse till riksdagen om verksamheten i EU presenteras en överblick över det gångna årets aktuella EU-förhandlingar i rådsstrukturen, inklusive s.k. trepartsmöten.

4. I de förteckningar som bifogas i bilagorna 1–3 framgår vilka rättsakter som antagits hittills under 2017.

a. I vilka av dessa lagstiftningsärenden har det förekommit förhandlingar i trepartsmöten?

De lagstiftningsärenden i vilka det förekommit förhandlingar i trepartsmöten redovisas i bilaga 1.

b. I de ärenden där det har förekommit förhandlingar i trepartsmöten, vilka kontakter har regeringen och Regeringskansliet haft med respektive ordförandeskap under sådana förhandlingar?

När det förekommer förhandlingar i trepartsmöten återrapporterar ordförandeskapet löpande i rådsstrukturen. Det kan även förekomma informella kontakter med ordförandeskapet.

c. I de ärenden där det har förekommit förhandlingar i trepartsmöten, vilka kontakter har regeringen och Regeringskansliet haft med riksdagen (utskott och EU-nämnden) under dessa förhandlingar?

Se bilaga 1.

5. Vilka övriga kommentarer finns till innehållet i denna promemoria?

Innehållet i promemorian föranleder inte några ytterligare kommentarer.

Sammanställning av frågorna 4 a) och 4 c) Bilaga 1

Fråga 4 a) I följande lagstiftningsärenden (av de som framgår bifogade förteckningar i bilagorna 1–3) har det förekommit förhandlingar i trepartsmöten	Fråga 4 c) I de ärenden där det har förekommit förhandlingar i trepartsmöten, har regeringen och Regeringskansliet haft följande kontakter med riksdagen (utskott och EU-nämnden) under dessa förhandlingar
1. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/1369 av den 4 juli 2017 om fastställande av en ram för energimärkning och om upphävande av direktiv 2010/30/EU.	Näringsutskottet och EU-nämnden har informerats under förhandlingarna i trepartsmöten.
2. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/1130 av den 14 juni 2017 om definition av fiskefartygs egenskaper.	Det förekom inga särskilda kontakter med riksdagen under förhandlingarna i trepartsmöten.
3. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/1128 av den 14 juni 2017 om gränsöverskridande portabilitet för innehållstjänster online på den inre marknaden.	Näringsutskottet och EU-nämnden har informerats under förhandlingarna i trepartsmöten.
4. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/1129 av den 14 juni 2017 om prospekt som ska offentliggöras när värdepapper erbjuds till allmänheten eller tas upp till handel på en reglerad marknad, och om upphävande av direktiv 2003/71/EG.	Finansutskottet har informerats under förhandlingarna i trepartsmöten.
5. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/1131 av den 14 juni 2017 om penningmarknadsfonder.	Finansutskottet har informerats under förhandlingarna i trepartsmöten.
6. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/1004 av den 17 maj 2017 om upprättande av en unionsram för insamling, förvaltning och användning av data inom fiskerisektorn och till stöd för vetenskaplig rådgivning rörande den gemensamma fiskeripolitiken och om upphävande av rådets förordning (EG) nr 199/2008.	Det förekom inga särskilda kontakter med riksdagen under förhandlingarna i trepartsmöten.

8. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/852 av den 17 maj 2017 om kvicksilver och om upphävande av förordning (EG) nr 1102/2008.	Det förekom inga särskilda kontakter med riksdagen under förhandlingarna i trepartsmöten.
9. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/ 821 av den 17 maj 2017 om fastställande av skyldigheter avseende tillbörlig aktsamhet i leveranskedjan för unionsimportörer av tenn, tantal och volfram, malmer av dessa metaller, samt guld med ursprung i konfliktdrabbade områden och högriskområden.	Det förekom inga särskilda kontakter med riksdagen under förhandlingarna i trepartsmöten.
10. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/826 av den 17 maj 2017 om inrättande av ett unionsprogram till stöd för särskilda verksamheter för att stärka delaktigheten för konsumenter och andra slutanvändare av finansiella tjänster i utformningen av unionens politik på området för finansiella tjänster för perioden 2017-2020.	Det förekom inga särskilda kontakter med riksdagen under förhandlingarna i trepartsmöten.
12. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/352 av den 15 februari 2017 om inrättande av en ram för tillhandahållande av hamntjänster och gemensamma regler för finansiell insyn i hamnar.	Det förekom inga särskilda kontakter med riksdagen under förhandlingarna i trepartsmöten.
13. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/1199 av den 4 juli 2017 om ändring av förordning (EU) nr 1303/2013 vad gäller ytterligare stöd till medlemsstater som drabbats av naturkatastrofer.	Det förekom inga särskilda kontakter med riksdagen under förhandlingarna i trepartsmöten.
14. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/920 av den 17 maj 2017 om ändring av förordning (EU) nr 531/2012 vad gäller bestämmelser om grossistledet på roamingmarknader.	Det förekom inga särskilda kontakter med riksdagen under förhandlingarna i trepartsmöten.
15. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/850 av den 17 maj 2017 om ändring av förordning (EG) nr 539/2001 om fastställande av förteckningen över tredje länder vars medborgare är skyldiga att inneha visering när de passerar de yttre gränserna och av förteckningen över de tredje länder vars medborgare är undantagna från detta krav (Ukraina).	Det förekom inga särskilda kontakter med riksdagen under förhandlingarna i trepartsmöten.

16. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/825 av den 17 maj 2017 om inrättande av stödprogrammet för strukturreformer för perioden 2017-2020 och om ändring av förordningarna (EU) nr 1303/2013 och (EU) nr 1305/2013.	Det förekom inga särskilda kontakter med riksdagen under förhandlingarna i trepartsmöten.
17. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/827 av den 17 maj 2017 om ändring av förordning (EU) nr 258/2014 om inrättande av ett unionsprogram till stöd för särskild verksamhet inom finansiell rapportering och revision för perioden 2014-2020.	Riksdagen informerades om förslaget genom ett skriftligt underlag till civilutskottet.
18. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/625 av den 15 mars 2017 om offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet för att säkerställa tillämpningen av livsmedels- och foderlagstiftningen och av bestämmelser om djurs hälsa och djurskydd, växtskydd och växtskyddsmedel samt om ändring av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 999/2001, (EG) nr 396/2005, (EG) nr 1069/2009, (EG) nr 1107/2009, (EU) nr 1151/2012, (EU) nr 652/2014, (EU) 2016/429 och (EU) 2016/2031, rådets förordningar (EG) nr 1/2005 och (EG) nr 1099/2009 och rådets direktiv 98/58/EG, 1999/74/EG, 2007/43/EG, 2008/119/EG och 2008/120/EG och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 854/2004 och (EG) nr 882/2004, rådets direktiv 89/608/EEG, 89/662/EEG, 90/425/EEG, 91/496/EEG, 96/23/EG, 96/93/EG och 97/78/EG samt rådets beslut 92/438/EEG (förordningen om offentlig kontroll).	Det förekom inga särskilda kontakter med riksdagen under förhandlingarna i trepartsmöten.
19. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/371 av den 1 mars 2017 om ändring av rådets förordning (EG) nr 539/2001 om fastställande av förteckningen över tredje länder vars medborgare är skyldiga att inneha visering när de passerar de yttre gränserna och av förteckningen över de tredje länder vars medborgare är undantagna från detta krav (revidering av upphävandemekanismen).	Det förekom inga särskilda kontakter med riksdagen under förhandlingarna i trepartsmöten.
20. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/372 av den 1 mars 2017 om ändring av förordning (EG) nr 539/2001 om fastställande av förteckningen över tredjeländer vars medborgare är	Det förekom inga särskilda kontakter med riksdagen under förhandlingarna i trepartsmöten.

skyldiga att inneha visering när de passerar de yttre gränserna och av förteckningen över de tredjeländer vars medborgare är undantagna från detta krav (Georgien).	
26. Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2017/853 av den 17 maj 2017 om ändring av rådets direktiv 91/477/EEG om kontroll av förvärv och innehav av vapen.	Övergripande information har lämnats på förfrågan i samband med ordinarie informationstillfällen i justitieutskottet.
27. Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2017/828 av den 17 maj 2017 om ändring av direktiv 2007/36/EG vad gäller uppmuntrande av aktieägares långsiktiga engagemang.	Det förekom inga särskilda kontakter med riksdagen under förhandlingarna i trepartsmöten.
28. Europaparlamentets och rådets beslut (EU) 2017/1324 av den 4 juli 2017 om unionens deltagande i partnerskapet för forskning och innovation i Medelhavsområdet (Prima) som genomförs gemensamt av flera medlemsstater.	Det förekom inga särskilda kontakter med riksdagen under förhandlingarna i trepartsmöten.
29. Europaparlamentets och rådets beslut (EU) 2017/899 av den 17 maj 2017 om användningen av frekvensbandet 470-790 MHz i unionen.	Det förekom inga särskilda kontakter med riksdagen under förhandlingarna i trepartsmöten.
30. Europaparlamentets och rådets beslut (EU) 2017/864 av den 17 maj 2017 om ett Europaår för kulturarv (2018).	Det förekom inga särskilda kontakter med riksdagen under förhandlingarna i trepartsmöten.
31. Europaparlamentets och rådets beslut (EU) 2017/684 av den 5 april 2017 om inrättandet av en mekanism för informationsutbyte om mellanstatliga avtal och icke-bindande instrument mellan medlemsstaterna och tredjeländer på energiområdet och om upphävande av beslut nr 994/2012/EU.	Näringsutskottet och EU-nämnden har informerats under förhandlingarna i trepartsmöten.

Bilaga 9.2

Regeringskansliet

2017-11-09
SB2017/01359/RCK

Statsrådsberedningen
Rättschefen

Konstitutionsutskottet
Riksdagen

Konstitutionsutskottets granskningsärende – Regeringens hantering av trepartsmöten i EU

Härmed överlämnas en promemoria från Statsrådsberedningen.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är ämnesrådet Staffan Holmlund.

Per Hall

Telefonväxel: 08-405 10 00
Fax: 08-723 11 71
Webb: www.regeringen.se

Postadress: 103 33 Stockholm
Besöksadress: Rosenbad 4
E-post: sb.registrator@regeringskansliet.se

Regeringskansliet

Promemoria

2017-11-09

Statsrådsberedningen

Konstitutionsutskottets granskning av regeringens hantering av trepartsmöten i EU

Härmed lämnas svar på konstitutionsutskottets kompletterande frågor i rubricerat ärende.

1. Av svarspromemorians bilaga framgår att det i en del fall har förekommit kontakter med riksdagen (utskott och EU-nämnden) under förhandlingar i trepartsmöten. I de flesta fall har inga sådana kontakter ägt rum. Vad avgör behovet av information till och överläggning med riksdagen under förhandlingar i trepartsmöten?

Behovet av information till riksdagen är beroende av hur förhandlingarna utvecklas i förhållande till den svenska ståndpunkten. Om det förutses att förhandlingarna kan leda till ett resultat som inte omfattas av tidigare ståndpunkt behövs ny förankring med riksdagen. Se vidare svaret på fråga 3 b.

2. I allt fler lagstiftningsärenden i EU föregås de formella besluten om rättsakter av förhandlingar i trepartsmöten. Hur stort är det reella utrymmet att ändra en rättsakts slutliga utformning efter genomförda förhandlingar i trepartsmöten? I vilken utsträckning förekommer att så sker?

Ordförandeskapet ges inför förhandlingar i trepartsmöten ett mandat som tagits fram i rådsstrukturen. Ordförandeskapet återrapporterar löpande i rådsstrukturen hur förhandlingarna i trepartsmöten utvecklas och agerar i enlighet med sitt mandat. Om ordförandeskapet behöver justera sitt mandat söks nytt mandat inom rådsstrukturen. Trepartsmötena är en del av förhandlingsarbetet.

3. I svaret på fråga 4b anges att ordförandeskapet återrapporterar löpande i rådsstrukturen och att det även kan förekomma informella kontakter med ordförandeskapet.

a. Vad avses med rådsstrukturen?

Med rådsstrukturen avses samtliga organ i rådet såsom ministerrådet, Coreper I och II och rådsarbetsgrupper. Innan en fråga behandlas i ministerrådet (där Sverige representeras av ansvarigt statsråd) förbereds den på tjänstemannanivå i berörd rådsarbetsgrupp (med en representant från respektive medlemsstat) och på ambassadörsnivå i Coreper I eller Coreper II.

b. Hur fastställs den svenska ståndpunkten, dels inom Regeringskansliet, dels i förhållande till riksdagen, i samband med de löpande kontakterna med ordförandeskapet under förhandlingarna i trepartsmöten?

Samma förfarande gäller för alla tillfällen då svenska ståndpunkter förs fram, inklusive inför förhandlingar i trepartsmöten.

Som angivits i det tidigare svaret omfattas framtagandet av svenska ståndpunkter av kravet på gemensam beredning. För det fall ståndpunkten behöver justeras sker en ny gemensam beredning.

Enligt 10 kap. 10 § regeringsformen (RF) har regeringen en skyldighet att fortlöpande informera och samråda med riksdagen om vad som sker inom ramen för samarbetet i EU. Regeringen ska enligt 7 kap. 12 och 14 §§ riksdagsordningen (RO) bl.a. överlägga med utskotten i de frågor om arbetet i EU som utskotten bestämmer samt rådgöra med EU-nämnden om hur förhandlingarna i rådet ska föras inför beslut i rådet. Det framgår av Regeringskansliets cirkulär 2 att överläggningar med utskotten kan ske såväl före som under det löpande förhandlingsarbetet och inför rådsmöten.

c. Inhämtar ordförandeskapet respektive medlemsstats godkännande till resultatet av förhandlingarna i trepartsmöten?

Under förhandlingar i trepartsmöten återrapporterar ordförandeskapet löpande i rådsstrukturen hur förhandlingarna i trepartsmöten utvecklas och agerar i enlighet med sitt mandat. Om ordförandeskapet behöver justera sitt

mandat söks nytt mandat inom rådsstrukturen. Trepartsmötena är en del av förhandlingsarbetet.

Även en lagstiftningsakt som varit föremål för förhandlingar i trepartsmöten antas i enlighet med förfarandet i Fördraget om EU:s funktionssätt (FEUF).

Bilaga 9.3

REGERINGSKANSLIET

CIRKULÄR 2

2012-10-31

Statsrådsberedningen

Kansliet för samordning av EU-frågor

Cirkulär 2[1] Samråd, överläggning och information mellan regering och riksdag i EUfrågor

1. Formella förutsättningar 2
2. Dokument till riksdagen i ett tidigt stadium 3
2.1 IT-verktyg för förslag från kommissionen 3
2.2 Faktapromemoria 3
3. Utskottens arbete med EU-frågor 4
3.1 Grön- och vitböcker och andra strategiska EU-dokument 4
3.2 Subsidiaritetsprövning 5
3.2.1 Bakgrund 5
3.2.2 Handläggningen i Regeringskansliet 5
3.2.3 Hanteringen i riksdagen 6
3.3 Information och överläggning med riksdagsutskotten 7
4. Samråd med riksdagens EU-nämnd inför beslut i Europeiska unionens råd 8
4.1 Rådsdagordningar 8
4.2 Underlag för regeringens samråd med EU-nämnden 8
4.3 Samråd med EU-nämnden 9
4.4 Överläggning med EU-nämnden 9
5. Sekretessfrågor 10
6. Informella ministermöten 10
7. Stenografiska uppteckningar från EU-nämnden 10
8. Återrapportering till riksdagen 11
9. Information och samråd med EU-nämnden inför möte i Europeiska rådet 11

[1] Chefen för EU-kansliet har med stöd av 26 b § förordningen (1996:1515) med instruktion för Regeringskansliet beslutat följande riktlinjer som gäller från och med den 1 november 2012.

Bilaga 1 PROTOKOLL (nr 2) om tillämpning av subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna 12

Bilaga 2 Exempel på PM om subsidiaritetsprövning 16

Detta cirkulär handlar om de formella förutsättningarna för information, överläggning och samråd mellan regering och riksdag i EU-frågor.

Cirkuläret tar upp de rutiner och regler som gäller inom Regeringskansliet (RK) på detta område. Cirkulärets riktlinjer har utformats efter samråd med riksdagens kammarkansli och EU-nämndens kansli.

1. Formella förutsättningar

Enligt 10 kap. 10 § regeringsformen (RF) ska regeringen fortlöpande informera riksdagen om vad som sker inom ramen för samarbetet i Europeiska unionen (EU). Regeringen ska enligt 10 kap. 2 § andra stycket riksdagsordningen (RO) varje år lämna en skrivelse till riksdagen med berättelse över verksamheten i EU. Regeringen ska också redovisa sitt agerande i EU för riksdagen och informera riksdagen om sin syn på de förslag från EU:s institutioner som regeringen bedömer som betydelsefulla (10 kap. 3 § RO). Sedan Lissabonfördragets ikraftträdande den 1 december 2009 ska regeringen, efter begäran från riksdagen, också ge sin bedömning av om ett utkast till lagstiftningsakt är förenligt med subsidiaritetsprincipen (10 kap. 6 § tredje stycket RO).

Utskotten i riksdagen följer arbetet i EU inom sina respektive ansvarsområden. Regeringen ska överlägga med utskotten i de frågor rörande arbetet i EU som utskotten bestämmer (10 kap. 4 § RO). Utskotten skriver utlåtanden om grön- och vitböcker och andra strategiska EUdokument som kammaren sedan beslutar om. Regeringen och andra statliga myndigheter är skyldiga att lämna upplysningar till utskotten i EUfrågor.

Regeringen ska underrätta EU-nämnden om frågor som ska beslutas i rådet och ska inför beslut i rådet rådgöra med nämnden om hur förhandlingarna i rådet ska föras. Regeringen ska överlägga med EUnämnden i andra frågor rörande arbetet i EU när nämnden på grund av särskilda skäl påkallar sådan överläggning. Regeringen ska också rådgöra med nämnden inför möten i Europeiska rådet (10 kap. 10 § RO).

Det är viktigt att Regeringskansliet uppfyller den ordning som gäller för samarbetet mellan regering och riksdag i EU-arbetet. Det är samtidigt en förutsättning för ett framgångsrikt svenskt EU-arbete att regeringens handlingslinje tidigt förankras i riksdagen.

2. Dokument till riksdagen i ett tidigt stadium

Riksdagen ska på ett tidigt stadium i beslutsprocessen inom EU ges möjlighet att identifiera och bevaka frågor som är angelägna för Sverige. Regeringen informerar riksdagen om sin syn på dokument som EU:s institutioner överlämnat till riksdagen och som regeringen bedömer som betydelsefulla.

Sveriges EU-representation i Bryssel skickar en kopia av samtliga kommissionsdokument till SB EU-kansliet och riksdagens kammarkansli. Det gäller bl.a. förslag till nya rättsakter och ändringar i gällande rättsakter, grönböcker, vitböcker och meddelanden.

Departementen överlämnar också kopior av andra dokument som kan vara av intresse för riksdagen. I tillämplig utsträckning gäller det även viktigare förslag inom den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitikens samarbetsområde.

Det ansvariga departementet skickar en kopia för kännedom till riksdagens kammarkansli (eubox@riksdagen.se) av det svenska skriftliga yttrandet som regeringen avger till kommissionen, med anledning av en grön- eller vitbok eller annat samrådsdokument. Kopia skickas även till sektorsansvarig på SB EU-kansliet.

2.1 IT-verktyg för förslag från kommissionen

Kommissionens förslag finns i Regeringskansliets databas i Klaranätet (Verksamhet ->EU-arbete -> Kommissionen).

Innan kommissionsförslagen publiceras på Klaranätet registreras de av SB registrator och för varje dokument markerar SB EU-kansliet vilket departement som är ansvarig för just detta dokument.

Departementet föreslår till SB EU-kansliet om dokumentet föranleder en faktapromemoria (se avsnitt 2.2 nedan).

SB EU-kansliet informerar i sin tur riksdagens kammarkansli om vilka faktapromemorior som kommer att skrivas.

2.2 Faktapromemoria

Ansvarigt departement skriver en faktapromemoria om kommissionens förslag till viktigare rättsakter. Faktapromemorior utarbetas också för grönböcker och vitböcker, liksom för meddelanden om viktigare förslag eller strategier. Faktapromemorior bör även skrivas om andra för Sverige viktiga EU-frågor. Vid bedömning om en faktapromemoria bör upprättas är det lämpligt att fråga sig om förslaget kan vara intressant sett ur riksdagens perspektiv.

Faktapromemorian innehåller uppgift om förslagets innehåll och bakgrund. Hur förslaget förhåller sig till svenska regler och konsekvenser för Sverige om förslaget genomförs presenteras. Departementet bör ange om förslaget har remitterats och i så fall remissinstansernas ståndpunkter. Om möjligt bör anges när förhandlingarna i rådet inleds. Andra relevanta tidpunkter för beredning av ärendet bör också anges. Subsidiaritets- och proportionalitetsprincipen belyses också. Om regeringens syn på förslaget är färdigberedd vid den tidpunkt promemorian upprättas anges regeringens ståndpunkt i promemorian. I annat fall bör regeringens preliminära ställningstagande redovisas.

Faktapromemorian gemensam bereds med berörda departement, Fi-BA och SB EU-kansliet (sektorsansvarig och brevlådan
SB EUKANSLIET FAKTAPM). Beredningstiden för faktapromemorian bör vara fem arbetsdagar.

Den färdigberedda faktapromemorian överlämnas till SB EU-kansliet som ansvarar för att den stäms av med samordningskansliet i Statsrådsberedningen (SB SAM). Promemorian numreras och överlämnas sedan av SB EU-kansliet till riksdagens kammarkansli. Hantering och avstämning inom SB beräknas ta tre till fyra arbetsdagar. Faktapromemorian överlämnas till riksdagen inom fem veckor från det att kommissionens förslag publicerades. Om kommissionsförslaget publicerats under perioden den 1 juni–15 augusti är tidsfristen för överlämnande till riksdagen utsträckt till sju veckor. Det är därför angeläget att arbetet med faktapromemorian inleds omgående när kommissionens förslag offentliggjorts. SB EU-kansliet sänder en kopia på faktapromemorian till ansvarigt departement och till Sveriges EUrepresentation. Promemorian publiceras på riksdagens webbplats och i en särskild volym i riksdagstrycket efter varje riksmöte.

I RK-mallar finns mall för utformningen av faktaPM.

3. Utskottens arbete med EU-frågor

Utskotten ska följa arbetet i EU inom sina respektive ansvarsområden. Regeringen ska överlägga med utskotten i frågor rörande arbetet i EU som utskotten bestämmer. Utskotten får besluta att dessa överläggningar ska äga rum offentligt (10 kap. 4 § RO).

Överläggningar med utskotten kan ske såväl före som under det löpande förhandlingsarbetet i rådsarbetsgrupperna och inför rådsmöten.

3.1 Grön- och vitböcker och andra strategiska EU-dokument

Bestämmelserna i 10 kap. 5 § RO innebär att utskotten ska granska grön- och vitböcker och andra strategiska EU-dokument (t.ex. viktiga meddelanden

eller rapporter) och därefter redovisa resultatet av sin granskning i ett utlåtande till kammaren. Behandlingen i kammaren, som kan inbegripa debatt och votering om alternativa skrivningar i utlåtandet, avslutas med att kammaren lägger utlåtandet till handlingarna. Utlåtandet överlämnas sedan av kammarkansliet för kännedom till berört departement och SB EU-kansliet samt till kommissionen.

I samband med utskottens granskning av ett dokument ska de enligt riksdagsordningen inhämta behövliga upplysningar från regeringen. Regeringskansliets huvudsakliga skriftliga underlag till riksdagen är faktapromemorian. På begäran av utskottskanslierna lämnar dock Regeringskansliet kompletterande upplysningar. Den kompletterande skriftliga informationen gemensam bereds i Regeringskansliet enligt gällande rutiner.

3.2 Subsidiaritetsprövning

3.2.1 Bakgrund

Riksdagens arbete med subsidiaritetskontroll av utkast till lagstiftningsakter har formaliserats sedan Lissabonfördragets ikraftträdande den 1 december 2009. Subsidiaritetsprincipen kommer till uttryck i artikel 5. 3 i fördraget om Europeiska unionen (EU-fördraget). Enligt den aktuella bestämmelsen ska unionen på de områden där det är delad befogenhet vidta åtgärder endast om målen för den planerade åtgärden inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna utan bättre kan uppnås på unionsnivå. Subsidiaritetsprincipen gäller inte de områden där unionen har exklusiv befogenhet t.ex. tullunionen och den gemensamma handelspolitiken (artikel 3 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget)).

För de områden där befogenheterna är delade mellan unionen och medlemsstaterna ska subsidiaritetsprincipen tillämpas. Hur subsidiaritetsprincipen ska tillämpas regleras i protokollet om tillämpningen av subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna (se bilaga 1).

Enligt 10 kap. 6 § första stycket RO ska riksdagen pröva om ett utkast till en lagstiftningsakt strider mot subsidiaritetsprincipen. Om riksdagen kommer till slutsatsen att förslaget strider mot subsidiaritetsprincipen avger den ett motiverat yttrande.

3.2.2 Handläggningen i Regeringskansliet

Det utskott som är ansvarigt för subsidiaritetsprövningen kan enligt 10 kap. 6 § tredje stycket RO begära att regeringen ska informera om sin bedömning av tillämpningen av subsidiaritetsprincipen i det aktuella utkastet till

lagstiftningsakt. Regeringen ska informera om sin bedömning inom två veckor från den dag då utskottet begär det.

Subsidiaritetsbedömningen handlar om att bedöma om förslaget är lämpligt att företas på EU-nivå. Aktuella frågor att ställa sig kan vara om det är tillräckligt att företa de åtgärder som föreskrivs på nationell, regional eller lokal nivå? Skulle en åtgärd på EU-nivå ha fördelar i jämförelse med en åtgärd på medlemsstatsnivå? Det handlar således om en lämplighetsbedömning vilket framgår av artikel 5.3 i EU-fördraget.

Om tidsfristen medger det är det att förorda att regeringens bedömning i subsidiaritetsfrågan utförligt behandlas i faktapromemorian. I annat fall kan en särskild promemoria utarbetas (se förslag på rubriker att hantera i promemorian i bilaga 2). Om en muntlig föredragning i utskottet redan skulle vara planerad av annan anledning inom tvåveckorsfristen, kan det i stället övervägas att lämna subsidiaritetsbedömningen muntligen i det sammanhanget.

I det fall en särskild promemoria utarbetas för att redogöra för bedömningen i subsidiaritetsfrågan bör den gemensam beredas med andra berörda departement, Fi-BA, SB EU-kansliet och SB SAM. Det departement som ansvarar för beredningen skickar efter gemensam beredningen promemorian till ansvarigt utskott i riksdagen. En kopia av svaret bör även skickas till SB EU-kansliet.

3.2.3 Hanteringen i riksdagen

Det utskott som har ansvaret för den aktuella frågan gör subsidiaritetsprövningen. Om utskottet kommer fram till att ett lagstiftningsutkast strider mot subsidiaritetsprincipen ska utskottet avge ett utlåtande till kammaren med förslag om att avge ett motiverat yttrande till Europaparlamentets, rådets och kommissionens ordförande. Ett utlåtande till kammaren avges också om minst fem ledamöter i utskottet begär det. I annat fall ska utskottet, genom utdrag ur utskottsprotokoll, anmäla till kammaren att utkastet inte strider mot subsidiaritetsprincipen (10 kap. 6 § fjärde stycket RO).

Varje nationellt parlament förfogar över två röster. Om minst en tredjedel av samtliga röster står bakom motiverade yttranden om att ett utkast till lagstiftningsakt inte är förenligt med subsidiaritetsprincipen ska förslaget omprövas (gula kortet). För frågor på området frihet, säkerhet och rättvisa är tröskeln en fjärdedel.

Dessutom ska, inom ramen för det ordinarie lagstiftningsförfarandet, ett förslag till lagstiftningsakt omprövas om minst en enkel majoritet av de

röster som tilldelas de nationella parlamenten[2] står bakom det motiverade yttrandet. Kommissionen ska då ompröva sitt utkast och kan välja antingen att stå fast vid sitt förslag, ändra det eller dra tillbaka det (orangea kortet). Om kommissionen väljer att stå fast vid förslaget måste den i ett motiverat yttrande ange skälen till varför den anser att förslaget står i överrensstämmelse med subsidiaritetsprincipen.

Inom ramen för det ordinarie lagstiftningsförfarandet ska kommissionens yttrande, samt de nationella parlamentens yttranden, ges in till rådet och Europaparlament, som före sin första behandling av förslaget ska överväga i vilken mån det är förenligt med subsidiaritetsprincipen. Om 55 procent av rådets medlemmar eller en majoritet av de avgivna rösterna i Europaparlamentet anser att förslaget inte är förenligt med subsidiaritetsprincipen ska förslaget inte behandlas vidare och har alltså fallit (rött kort).

3.3 Information och överläggning med riksdagsutskotten

God framförhållning bör eftersträvas i kontakterna mellan utskotten och Regeringskansliet. Inför ett nytt ordförandeskap i EU:s ministerråd bör enheterna för EU-samordning vid de enskilda departementen komma överens med respektive utskottskansli om en preliminär sammanträdesplan för information och överläggning. Denna plan bör ta hänsyn till rådets och Europaparlamentets behandling av frågorna. En naturlig utgångspunkt är EU-institutionernas planeringsdokument som t.ex. arbetsprogram. Även när utskottet med kortare varsel kallar till överläggningar bör en rimlig framförhållning eftersträvas. Överläggning i samma fråga med två olika utskott bör i möjligaste mån undvikas.

Resultatet av överläggningen dokumenteras av utskottet i protokoll som delges EU-nämnden och till berört departement samt SB EU-kansliet. EU-kansliet vidarebefordrar protokollen för kännedom till SB SAM och till övriga departement.

Det är viktigt att notera skillnaden mellan information och överläggning med utskottet. Överläggning sker med statsråd eller statssekreterare och syftar till att ge utskotten möjlighet att lämna synpunkter på hur regeringen bör agera i förhandlingarna. Information kan företrädelsevis lämnas av statssekreterare eller tjänstemän. Av utskottets kallelse framgår om det är information eller överläggning som avses.

[2] Enligt artikel 7 punkt 1, stycke 2 i protokoll 2 har varje nationellt parlament två röster, fördelade med hänsyn till det nationella parlamentariska systemet.

4. Samråd med riksdagens EU-nämnd inför beslut i Europeiska unionens råd

Regeringen ska rådgöra med EU-nämnden om hur förhandlingarna ska föras inför beslut i Europeiska unionens råd (10 kap. 10 § RO). Vid samråd med EU-nämnden inför rådsmöte bör alla punkter på rådsdagordningen behandlas.

4.1 Rådsdagordningar

EU-nämnden får av rådssekretariatet, preliminära och slutliga dagordningar inför rådets möten, liksom listor över A-punkter. Det ankommer på ansvarigt departement att underrätta EU-nämndens kansli om ändringar i de dagordningar som gäller för rådsmötena.

4.2 Underlag för regeringens samråd med EU-nämnden

Det skriftliga underlaget för samrådet med EU-nämnden sänds direkt från det ansvariga departementet till EU-nämndens kansli. Om rådsdagordningen omfattar flera departement sänds ett gemensamt underlag över. Gemensam beredning sker med SB EU-kansliet, Fi-BA, berörda departement samt SB SAM. SB SAM ska ge aktivt vidi på beredningen.

Departementet ansvarar för att ett samlat underlag anländer till EUnämndens kansli senast måndagen kl. 12.00 i samma vecka som nämnden sammanträder. EU-nämnden sammanträder normalt på fredagar. Under riksmötets sommaruppehåll ska underlaget dock vara nämndens kansli tillhanda senast kl. 12.00 fredagen före sammanträdet. Sommaruppehållet infaller normalt, under år då allmänt val inte hålls, omkring den 15 juni till den 15 september. Under valår öppnar riksmötet två veckor efter valet.

Materialet översänds, så långt möjligt, till EU-nämndens kansli i elektronisk form (eu.namnden@riksdagen.se). Uppgift om mötesansvarig vid departementet lämnas till EU-nämndens kansli. En kopia av materialet sänds till SB EU-kansliet.

Det material som sänds till EU-nämnden innehåller:

- En kommenterad dagordning för det aktuella rådsmötet. Den kommenterade dagordningen innehåller kortfattade uppgifter om respektive dagordningspunkt, vilken typ av behandling som förväntas i rådet, förslag till svensk ståndpunkt samt tidigare behandling i riksdagen. Det anges om ärendet är en besluts-, informations- eller diskussionspunkt samt vilket beslut rådet föreslagits fatta. För viktigare dagordningspunkter bör den kommenterade dagordningen även innehålla hänvisning till särskilda redogörelser (rådspromemorior) och information om hur frågan ska beredas vidare. I de fall ett rådsmöte behandlar frågor som berör flera statsråds ansvarsområden bör

ansvarsfördelningen tydliggöras. Den kommenterade dagordningen publiceras på riksdagens hemsida.

- Rådspromemorior för viktiga ärenden på dagordningen, där det finns behov av ytterligare information. Som en allmän riktlinje för vad som ska anses vara viktiga ärenden gäller att de ska avse frågor där angelägna svenska intressen står på spel. Redogörelserna bör även innehålla uppgifter om Europaparlamentets inställning samt kommissionens syn på parlamentets beslut. I den mån departementet känner till synpunkter som har framförts från svenska intresseorganisationer – t.ex. i skrivelser till regeringen – bör också denna information tillföras redogörelsen.

Redogörelsen bör innehålla en så tydlig uppgift som möjligt om huvudinriktningen i regeringens ställningstagande i frågan. Uppgifter om huvudinriktning utformas så att det svenska förhandlingsläget inte undergrävs.

- Relevanta dokument från EU-institutionerna bör ingå i det skriftliga materialet. EU-nämndens kansli kan bistå i urvalet. Dokument från institutionerna som finns publicerade på kommissionens eller rådets hemsidor kan hänvisas till med länk. Lagförslag och rådsslutsatser bör om möjligt överlämnas i den version som föreligger efter Corepers (motsvarande) möte där det aktuella rådsmötet förbereds. I tveksamma fall samråder departementen med SB EU-kansliet innan dokument överlämnas.

Se RK-mallar för hur materialet bör utformas (kommenterad dagordning och rådspromemoria)

4.3 Samråd med EU-nämnden

Samrådet med EU-nämnden sker normalt med ansvarigt statsråd. I undantagsfall, om statsrådet har förhinder eller om det finns andra särskilda omständigheter, sker samrådet med statssekreteraren. EU-nämndens kansli tar kontakt med statsrådets assistent för att boka in statsrådet. Samrådet med nämnden sker efter det att nämnden har fått ett skriftligt underlag. Samrådet med EU-nämnden bör därför koncentreras på de avgörande frågeställningarna, svenska ståndpunkter (inklusive eventuella andrahandsståndpunkter), förhandlingsläget och vad som har hänt i saken sedan det skriftliga materialet utformades m.m.

4.4 Överläggning med EU-nämnden

Vid sidan av de ordinarie samråden i EU-nämnden, då regeringen rådgör med nämnden om hur förhandlingarna i rådet ska föras inför besluten i rådet och inför möten i Europeiska rådet, kan EU-nämnden, om det finns särskilda skäl begära överläggning med regeringen i andra frågor rörande arbetet i EU. Det

är då fråga om överläggningar motsvarande dem som utskotten håller (se avsnitt 3). Detta kan bli aktuellt exempelvis vid bristande överensstämmelse mellan rådets dagordningar och utskottens beredningsområden eller under kammarens sommaruppehåll.

5. Sekretessfrågor[3]

De dokument som överlämnas till riksdagen blir, om de inte redan dessförinnan är det, allmänna handlingar. Dessa kan helt eller delvis omfattas av sekretess. Riksdagsordningens bestämmelser om tystnadsplikt i EU-nämnden och utskotten gäller för hanteringen av dokumenten. Se även avsnitt 7 om stenografiska uppteckningar.

Någon möjlighet för regeringen att vägra lämna information av sekretess- eller lämplighetsskäl finns inte. Behovet av sekretess i särskilt känsliga fall kan tillgodoses hos utskotten och EU-nämnden bl.a. genom reglerna i riksdagsordningen om tystnadsplikt för ledamöter och genom det förhållande att samrådet normalt sker inom stängda dörrar.

En bedömning av om sekretess gäller ska göras inom ansvarigt departement innan dokument lämnas över till riksdagen. Om riksdagen får en uppgift från regeringen som är sekretessbelagd där gäller sekretessbestämmelsen också hos riksdagen. Det förenklar hanteringen om uppgifter som enligt departementets bedömning kan innehålla uppgifter som omfattas av sekretess bifogas separat.

En konkret begäran från en enskild riksdagsledamot att få ett dokument som inte överlämnats ska i princip behandlas som en begäran av en enskild att få ut en allmän handling. En sekretessprövning ska göras från fall till fall. Om dokumentet överlämnas till den ledamot som begär det ska en kopia av handlingen lämnas över till EU-nämndens kansli.

6. Informella ministermöten

Avsikten med de informella ministermötena är att få till stånd ett fritt tankeutbyte i mer övergripande och långsiktiga frågor. Skriftlig information (t.ex. herdabrev) bör skickas till riksdagens kammarkansli (eubox@riksdagen.se) med kopia till EU-nämndens kansli före ministermötena.

7. Stenografiska uppteckningar från EU-nämnden

Vid nämndens överläggningar med regeringen förs stenografiska uppteckningar. Uppteckningarna blir allmän handling när de har justerats, normalt cirka 14 dagar efter sammanträdet. Uppgifter i uppteckningarna

[3] Se även SB PM 2011:0 Sekretess för uppgifter som regeringen lämnar till riksdagen

kan omfattas av sekretess hos regeringen enligt offentlighets- och sekretesslagens (2009:400) bestämmelser. Ett utkast till stenografiska uppteckningar sänds under hand till den person på departementet som är anmäld som ansvarig för samordningen av rådsmötet i fråga veckan efter nämndens sammanträde för kontroll. Departementet kan ange sin sekretessbedömning i samband med detta. De stenografiska uppteckningarna återsänds till EU-nämndens kansli så snart som möjligt, dock senast det datum som anges i kansliets missiv, vilket i normalfallet är tisdagen i andra veckan efter nämndens sammanträde. Se även avsnitt 5 om sekretessfrågor.

8. Återrapportering till riksdagen

Samtliga rådsmöten och informella ministermöten avrapporteras till riksdagens kammarkansli (eubox@riksdagen.se) med kopia direkt till EU-nämndens kansli (eu.namnden@riksdagen.se) inom fem arbetsdagar från det att mötet avslutats.

En rapport från ett rådsmöte bör normalt utformas på samma sätt som den kommenterade dagordningen. Rapporter från ordinarie rådsmöten och informella ministermöten bör som huvudregel i sin helhet överlämnas vid återrapportering till riksdagen även om det kan finnas uppgifter som omfattas av sekretess. Om det förkommer sådana uppgifter i en rapport bör handlingen sekretessmarkeras. Av rapporten bör det framgå vilken inställning Sverige har redovisat i rådet samt hur den fortsatta hanteringen av frågan väntas ske.

I de fall ett rådsmöte berört flera statsråds ansvarsområden bör det klart framgå vilka frågor som hör till respektive statsråds ansvarsområde. En kopia av rapporten bör lämnas till SB EU-kansliet. Berörda utskott och EU-nämnden får vidare i samband med information och samråd en muntlig redovisning av regeringens företrädare om vad som hänt vid det senaste rådsmötet på det aktuella sakområdet.

9. Information och samråd med EU-nämnden inför möte i Europeiska rådet

Statsministern informerar och samråder med EU-nämnden inför möten i Europeiska rådet. Dagordningen för mötet överlämnas till riksdagen av SB EU-kansliet i samband med samrådet för Allmänna rådet. Även s.k. herdabrev och utkast till slutsatser från Europeiska rådets möte lämnas till EU-nämndens kansli så snart dokumenten finns att tillgå. Efter Europeiska rådets möten informerar statsministern riksdagen i plenum eller, när det inte är möjligt, EU-nämnden om mötets resultat.

Bilaga 1

C 83/206 SV Europeiska unionens officiella tidning 30.3.2010

PROTOKOLL (nr 2)

OM TILLÄMPNING AV SUBSIDIARITETS- OCH PROPORTIONALITETSPRINCIPERNA

DE HÖGA FÖRDRAGSSLUTANDE PARTERNA,

SOM ÖNSKAR säkerställa att alla beslut fattas så nära unionens medborgare som möjligt,

SOM ÄR BESLUTNA att fastställa villkoren för tillämpning av subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna, vilka anges i artikel 5 i fördraget om Europeiska unionen, och att upprätta ett system för att kontrollera tillämpningen av dessa principer,

HAR ENATS OM följande bestämmelser, som ska fogas till fördraget om Europeiska unionen och fördraget om Europeiska unionens funktionssätt.

Artikel 1

Varje institution ska fortlöpande se till att subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna enligt definitionerna i artikel 5 i fördraget om Europeiska unionen följs.

Artikel 2

Innan kommissionen föreslår en lagstiftningsakt ska den hålla omfattande samråd. Vid dessa samråd ska i förekommande fall den lokala och regionala dimensionen av de planerade åtgärderna beaktas. I mycket brådskande fall ska kommissionen inte hålla samråd. Den ska motivera sitt beslut i förslaget.

Artikel 3

I detta protokoll avses med *utkast till lagstiftningsakt* sådana förslag från kommissionen, initiativ från en grupp medlemsstater, initiativ från Europaparlamentet, framställningar från domstolen, rekommendationer från Europeiska centralbanken och framställningar från Europeiska investeringsbanken, som syftar till antagande av en lagstiftningsakt.

Artikel 4

Kommissionen ska översända sina utkast till lagstiftningsakter och sina ändrade utkast till de nationella parlamenten samtidigt som de översänds till unionslagstiftaren.

Europaparlamentet ska översända sina utkast till lagstiftningsakter och sina ändrade utkast till de nationella parlamenten.

Rådet ska till de nationella parlamenten översända de utkast till lagstiftningsakter som kommer från en grupp medlemsstater, domstolen, Europeiska centralbanken eller Europeiska investeringsbanken, liksom ändrade utkast.

Efter antagandet ska Europaparlamentet översända sina lagstiftningsresolutioner och rådet sina ståndpunkter till de nationella parlamenten.

Artikel 5

Utkasten till lagstiftningsakter ska motiveras med avseende på subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna. Varje utkast till lagstiftningsakt bör innehålla ett formulär med närmare uppgifter som gör det möjligt att bedöma om subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna har följts. Formuläret bör innehålla underlag som gör det möjligt att bedöma dess finansiella konsekvenser och, om det gäller ett direktiv, dess konsekvenser för de bestämmelser som medlemsstaterna ska genomföra, i förekommande fall även i den regionala lagstiftningen. Skäl som visar att något av unionens mål bättre kan uppnås på unionsnivån ska bygga på kvalitativa indikatorer och, varje gång det är möjligt, på kvantitativa sådana. I utkasten till lagstiftningsakter ska hänsyn tas till att det finansiella eller administrativa ansvar som vilar på unionen, nationella regeringar, regionala eller lokala myndigheter, ekonomiska aktörer och medborgare så långt som möjligt ska begränsas och stå i proportion till det mål som ska uppnås.

Artikel 6

Varje nationellt parlament eller kammare i ett sådant parlament får, inom åtta veckor från den dag då ett utkast till lagstiftningsakt på unionens officiella språk översänds, till Europaparlamentets, rådets och kommissionens ordförande lämna ett motiverat yttrande med skälen till att de anser att det aktuella utkastet inte är förenligt med subsidiaritetsprincipen. Varje nationellt parlament eller kammare i ett sådant parlament ska i förekommande fall samråda med de regionala parlament som har lagstiftande befogenheter.

Om utkastet till lagstiftningsakt kommer från en grupp medlemsstater, ska rådets ordförande översända yttrandet till dessa medlemsstaters regeringar.

Om utkastet till lagstiftningsakt kommer från domstolen, Europeiska centralbanken eller Europeiska investeringsbanken, ska rådets ordförande översända yttrandet till den berörda institutionen eller det berörda organet.

Artikel 7

1. Europaparlamentet, rådet och kommissionen, samt i förekommande fall gruppen av medlemsstater, domstolen, Europeiska centralbanken eller Europeiska investeringsbanken, ska, om utkastet till lagstiftningsakt kommer från dem, ta hänsyn till motiverade yttranden från de nationella parlamenten eller en kammare i ett sådant parlament.

Varje nationellt parlament ska ha två röster, fördelade med hänsyn till det nationella parlamentariska systemet. I ett nationellt parlamentariskt tvåkammarsystem ska var och en av de båda kamrarna ha en röst.

2. Om minst en tredjedel av det totala antal röster som tilldelats de nationella parlamenten i enlighet med punkt 1 andra stycket står bakom motiverade yttranden om att ett utkast till lagstiftningsakt inte är förenligt med subsidiaritetsprincipen, ska utkastet omprövas. För ett utkast till lagstiftningsakt som läggs fram på grundval av artikel 76 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt och som avser området med frihet, säkerhet och rättvisa ska tröskeln vara en fjärdedel.

Efter omprövningen kan kommissionen eller, i förekommande fall, gruppen av medlemsstater, Europaparlamentet, domstolen, Europeiska centralbanken eller Europeiska investeringsbanken om utkastet till lagstiftningsakt kommer från dem, besluta att antingen vidhålla utkastet, ändra det eller dra tillbaka det. Detta beslut ska vara motiverat.

3. Dessutom ska, inom ramen för det ordinarie lagstiftningsförfarandet, ett förslag till lagstiftningsakt omprövas om minst en enkel majoritet av de röster som tilldelats de nationella parlamenten i enlighet med punkt 1 andra stycket står bakom motiverade yttranden om att förslaget inte är förenligt med subsidiaritetsprincipen. Efter omprövningen kan kommissionen besluta att antingen vidhålla förslaget, ändra det eller dra tillbaka det.

Om kommissionen väljer att vidhålla förslaget, ska den i ett motiverat yttrande ange skälen till varför den anser att förslaget är förenligt med subsidiaritetsprincipen. Det motiverade yttrandet ska, liksom de nationella parlamentens motiverade yttranden, översändas till unionslagstiftaren för att beaktas inom ramen för förfarandet.

a) Före den första behandlingens slut ska lagstiftaren (Europaparlamentet och rådet) ta ställning till huruvida lagstiftningsförslaget är förenligt med subsidiaritetsprincipen och ska därvid särskilt beakta de motiveringar som angetts och delas av majoriteten av de nationella parlamenten samt kommissionens motiverade yttrande.

b) Om lagstiftaren med en majoritet på 55 % av rådsmedlemmarna eller en majoritet av de avgivna rösterna i Europaparlamentet anser att lagstiftningsförslaget inte är förenligt med subsidiaritetsprincipen, ska förslaget inte behandlas vidare.

Artikel 8

Europeiska unionens domstol är behörig att pröva en talan om åsidosättande, genom en lagstiftningsakt, av subsidiaritetsprincipen, vilken har väckts, i enlighet med de närmare bestämmelserna i artikel 263 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, av en medlemsstat eller i enlighet med dess rättsordning har överlämnats av denna på dess nationella parlaments vägnar eller för en kammare i detta parlament.

I enlighet med de närmare bestämmelserna i samma artikel får en sådan talan även väckas av Regionkommittén mot lagstiftningsakter för vars antagande det i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt anges att Regionkommittén ska höras.

Artikel 9

Kommissionen ska varje år lägga fram en rapport för Europeiska rådet, Europaparlamentet, rådet och de nationella parlamenten om tillämpningen av artikel 5 i fördraget om Europeiska unionen. Denna årliga rapport ska även översändas till Ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén.

REGERINGSKANSLIET

Promemoria **Bilaga 2**

201X-xx-xx

Gemensam bereds med

X-departementet

Fi-BA, SB EUK, berörda departement och SB SAM

Information till riksdagen om regeringens bedömning av tillämpningen av subsidiaritetsprincipen i förslaget till

---

Dokument:

Bakgrund:

Rättslig grund och beslutförfarande:

Förslaget:

Regeringens bedömning av tillämpningen av subsidiaritetsprincipen:

Sakregister 2000/01–2016/17

§ 5-förordnande ..... 2005/06:20 s. 143
..... 2015/16:20 s. 308
3G ..... 2004/05:20 s. 116

Affärsmässighet ..... 2008/09:20 s. 121
Afrikanska utvecklingsbankgruppen..... 2005/06:20 s. 192
Aktiebolagslagen ..... 2003/04:10 s. 31
..... 2013/14:20 s. 229
Aktier, försäljning..... 2009/10:20 s. 175
Aktieägaravtal..... 2011/12:20 s. 207
Allmänna arvsfonden..... 2005/06:10 s. 22
Allmänna handlingar ..... 2006/07:10 s. 51
anteckningar från möten ..... 2015/16:20 s. 239, 243
Näringsdepartementets hantering av begäran ..... 2012/13:20 s. 219
registrering och gallring..... 2012/13:20 s. 268
..... 2012/13:10 s. 22
.....2012/13:20 s. 119, 220, 267
..... 2013/14:10 s. 38
..... 2013/14:20 s. 121
..... 2014/15:10 s. 20
..... 2014/15:20 s. 193
..... 2015/16:20 s. 17
..... 2016/17:20 s. 64, 143
utlämnande av..... 2009/10:10 s. 18
..... 2010/11:10 s. 21
..... 2012/13:20 s. 221
..... 2013/14:10 s. 38
..... 2013/14:20 s. 122, 124
..... 2014/15:10 s. 20
..... 2015/16:20 s. 222, 233
..... 2016/17:20 s. 64, 188
Utrikesdepartementets hantering av begäran ..... 2013/14:20 s. 120
..... 2016/17:20 s. 143
A-lotteriet..... 2001/02:20 s. 92
Amerikanska ambassadens övervakning i Sverige ..... 2011/12:20 s. 116

Anhörigkommittén ..... 2001/02:20 s. 197
Anslag i tilläggsbudget ..... 2008/09:20 s. 109
Anslaget 24:2 i 2007 års budgetproposition ..... 2007/08:20 s. 77
Ansvarsfördelning regeringen–Regeringskansliet
vid kris ..... 2005/06:8 s. 52
Antiterrorismsamarbete ..... 2005/06:20 s. 61
AP-fonder ..... 2009/10:20 s. 79
..... 2012/13:20 s. 175
Apoteket AB ..... 2009/10:20 s. 207
försäljning av ..... 2011/12:20 s. 102
styrning av ..... 2007/08:20 s. 226
Apoteket Omstrukturering AB (OAB) ..... 2009/10:20 s. 207
Apoteksbranschen, vertikal integration ..... 2011/12:20 s. 102
Apoteksmarknaden, omreglering av ..... 2011/12:20 s. 102
Arbetsförmedlingen
anslag till ..... 2014/15:20 s. 202
översyn av ..... 2015/16:20 s. 37
Arbetslivsinstitutet, avveckling av ..... 2006/07:20 s. 162
Arbetslöshetsförsäkringen ..... 2006/07:20 s. 162
..... 2009/10:20 s. 139
Arbetsmiljön, överklagningsärenden avseende ..... 2003/04:10 s. 34
Arbetsskadeärenden, skillnader i utfall för
kvinnor och män ..... 2012/13:20 s. 164
Arvsfondsdelegationen ..... 2005/06:10 s. 22
Assi Domän ..... 2001/02:20 s. 104
Asylprocedurdirektivet ..... 2004/05:20 s. 142
Asylprocessen, barn i ..... 2006/07:20 s. 73
Asylärenden, handläggningstid ..... 2004/05:20 s. 89
Avidentifierade ansökningshandlingar ..... 2005/06:10 s. 16
Avtal
med tjeckiska staten om flygplan ..... 2005/06:20 s. 23
mellan myndigheter ..... 2005/06:10 s. 21
mellan svenska staten och Saab ..... 2011/12:20 s. 82
om merkostnadsersättning plusjobb ..... 2008/09:20 s. 40
om militärt samarbete, Saudiarabien ..... 2005/06:20 s. 59
.....2012/13:20 s. 264, 288
om svavelutsläpp i Östersjön ..... 2010/11:20 s. 243
skatteavtal med Danmark ..... 2010/11:20 s. 264
upphörandeavtal av entreprenadkontrakt
om banhållning ..... 2011/12:20 s. 101

återtagandeavtal med Irak ..... 2010/11:20 s. 275
Avvisning
till Egypten..... 2001/02:20 s. 128
..... 2005/06:2 s. 7
..... 2008/09:20 s. 283
till Marocko ..... 2008/09:20 s. 263

Bankkrisen 1990–1994 ..... 2009/10:10 s. 53
Barn i internationella förhållanden ..... 2016/17:10 s. 30
Barnomsorg, riksdagens beslut om ..... 2005/06:20 s. 36
Behörighetsförordningen ..... 2011/12:20 s. 55
Bemyndigande om materielanskaffning ..... 2016/17:20 s. 170
Beredningskravet ..... 2013/14:10 s. 74
anslag ..... 2004/05:20 s. 29
besparingar inom försvarets materielförsörjning ..... 2012/13:20 s. 92
bidrag ..... 2009/10:10 s. 32
brister i kvalitet ..... 2011/12:20 s. 61
dispenser ..... 2009/10:10 s. 32
EG-direktiv ..... 2004/05:10 s. 74
..... 2008/09:10 s. 65
EU-samarbetet, vissa frågor..... 2008/09:10 s. 65
ex gratia ..... 2009/10:10 s. 32
flyktingsituationen ..... 2015/16:20 s. 453, 454
Förbifart Stockholm, frysning av ..... 2014/15:20 s. 179
förordningar ..... 2009/10:10 s. 32
Försvarsmaktens grundorganisation..... 2004/05:20 s. 122
genomförande av EG-direktiv..... 2009/10:10 s. 78
invandringspolitiken ..... 2015/16:20 s. 494
kommissionens förslag..... 2004/05:20 s. 142
kristid ..... 2015/16:20 s. 452, 454
lagförslag ..... 2003/04:10 s. 36
..... 2005/06:20 s. 99
..... 2013/14:10 s. 78
..... 2014/15:20 s. 161
lagändringar ..... 2009/10:20 s. 139
omlokaliseringsbeslut ..... 2005/06:20 s. 93
proposition om krediter till Island..... 2009/10:20 s. 13
proposition om kvalitetsutvärderingssystem
för högskolor..... 2010/11:20 s. 79
rambeslut..... 2002/03:10 s. 64

..... 2008/09:10 s. 79
regeringsärenden ..... 2006/07:20 s. 162
..... 2008/09:10 s. 46
..... 2008/09:20 s. 69, 86
..... 2009/10:10 s. 66
.....2012/13:20 s. 83, 194
..... 2014/15:10 s. 20
..... 2015/16:10 s. 42
remissvar ..... 2013/14:20 s. 10
skolområdet ..... 2015/16:20 s. 215
statens skolor för vuxna ..... 2001/02:20 s. 66
styrelsevalen vid Systembolaget AB ..... 2003/04:20 s. 114
svar på interpellation ..... 2015/16:20 s. 69
svenska ståndpunkter ..... 2004/05:10 s. 74
..... 2014/15:10 s. 52
under kristid ..... 2008/09:20 s. 51
..... 2009/10:10 s. 45
Beslut på tredje pelarens område inom EU-samarbetet ..... 2002/03:10 s. 58
Beslutanderätt, överlåtelse av ..... 2011/12:10 s. 38
Beslutsfattande på utrikespolitikens område ..... 2004/05:10 s. 89
..... 2015/16:20 s. 380
Betalningstjänster, statens ansvar för vissa ..... 2008/09:20 s. 76
Betyg, nya betygssteg i grund- och gymnasieskolan ..... 2012/13:20 s. 166
Bidrag till organisationer ..... 2006/07:10 s. 20
beredningen av ärenden om bidragsgivning ..... 2009/10:10 s. 21
spårbarhet och öppenhet ..... 2009/10:10 s. 31
Bistånd ..... 2005/06:10 s. 21
avräkning från biståndsramen ..... 2013/14:20 s. 205
..... 2016/17:20 s. 169
beredning av biståndsbudgeten ..... 2015/16:20 s. 56
FN:s klimatkonvention ..... 2012/13:20 s. 29
hantering av UD:s egna biståndsmedel ..... 2013/14:20 s. 205
lön till biståndsministern ..... 2013/14:20 s. 205
multilateralt ..... 2005/06:20 s. 192
styrning av biståndsverksamheten ..... 2013/14:20 s. 205
utformning av biståndsramen ..... 2006/07:20 s. 122

Bisysslor
anställdas ... 2001/02:10 s. 18
statsråds ... 2006/07:20 s. 37, 69
Blogginlägg, statsråds ... 2009/10:20 s. 328
... 2010/11:20 s. 166
Bonusar ... 2009/10:20 s. 68
Brev
från EU-kommissionär ... 2016/17:20 s. 195
från kulturministern till Skånes landshövding ... 2012/13:20 s. 258
statsråds utskick av ... 2007/08:20 s. 241
Bromma flygplats ... 2014/15:20 s. 57
... 2015/16:20 s. 47
Budgetlagen ... 2003/04:10 s. 30
... 2003/04:20 s. 91
... 2009/10:20 s. 107
... 2011/12:20 s. 101
... 2012/13:20 s. 84
... 2013/14:20 s. 35, 229
...2014/15:20 s. 179, 203, 211
... 2015/16:20 s. 17
... 2016/17:20 s. 22, 170
Budgetprocessen ... 2015/16:20 s. 30
... 2016/17:20 s. 22
Budgetpropositionen
bemyndigande ... 2016/17:20 s. 170
biståndsanslaget ... 2015/16:20 s. 56
distribuering av broschyr ... 2005/06:20 s. 201
kostnadsram ... 2016/17:20 s. 170
resultatredovisning ... 2016/17:20 s. 22

Carnegie Investment Bank AB ... 2009/10:20 s. 175
Censurförbud ... 2006/07:20 s. 13
Centrala studiestödsnämnden, utbildningsministerns
ansvar ... 2001/02:20 s. 182
CIA-plan ... 2009/10:20 s. 296

Datalagringsdirektivets genomförande ... 2010/11:20 s. 65
Decemberöverenskommelsen ... 2015/16:20 s. 30, 300
Delegation och subdelegation ... 2011/12:10 s. 40
... 2012/13:10 s. 58

Diarier
Regeringskansliets ..... 2012/13:10 s. 22, 26
Utrikesdepartementets huvuddiarium ..... 2012/13:10 s. 45
Diplomatiska garantier..... 2005/06:2 s. 19
Direktiv till en myndighet..... 2005/06:20 s. 120
DIS-fartyg, skattevillkor för svenska sjömän på..... 2006/07:20 s. 220
Disposition av medel ..... 2010/11:10 s. 71
Djurskyddsmyndigheten, avveckling av ..... 2006/07:20 s. 162
Dokumentation
aktbildning ..... 2005/06:10 s. 26
..... 2014/15:10 s. 32
annonser och intresseanmälningar ..... 2009/10:10 s. 145
bristande..... 2012/13:20 s. 108
externt rekryteringsstöd ..... 2009/10:10 s. 144
Innovationsrådets möten ..... 2015/16:20 s. 243
kommunikation med EU-kommissionen..... 2006/07:20 s. 203
kontakter mellan myndigheter och regeringen..... 2012/13:10 s. 100
..... 2014/15:10 s. 57, 72
..... 2015/16:10 s. 104
..... 2015/16:20 s. 452
kravprofiler ..... 2009/10:10 s. 142
muntliga uppgifter..... 2007/08:10 s. 44
Säkerhetspolitiska rådets möten..... 2015/16:20 s. 239
utnämningsärenden ..... 2008/09:20 s. 127
..... 2009/10:10 s. 135
Domare, ordinarie ..... 2006/07:20 s. 147
förflyttningsskyldighet..... 2006/07:20 s. 148
oavsättlighet..... 2006/07:20 s. 148
Domstolarnas oberoende ställning..... 2009/10:20 s. 345
Driftsstöd till flygplatser, infrastrukturministerns
inblandning ..... 2015/16:20 s. 259
Dröjsmålsränta på tullavgift till EU ..... 2009/10:20 s. 104
Dumpningar av kemiska vapen och radioaktivt avfall
i Östersjön..... 2010/11:20 s. 177

E-postadresser, privata..... 2015/16:20 s. 275
Edge, samarbete med Kina ..... 2014/15:20 s. 217
Ekonomisk förpliktelse för staten, ingående av ..... 2015/16:20 s. 275
Ekonomisk styrning..... 2005/06:10 s. 21
Ekonomiska vårpropositionen ..... 2002/03:10 s. 65

Elprisområden, införande av ... 2013/14:20 s. 73
En bok för alla AB ... 2007/08:20 s. 49
Engagemang i organisationer, statsråds ... 2007/08:20 s. 194
Ersättning ex gratia ... 2002/03:10 s. 56
Ersättning till statsråd utöver statsrådsarvodet ... 2002/03:30 s. 136
Ersättning till vissa ledande befattningshavare ... 2011/12:20 s. 209
Estonia, M/S ... 2001/02:20 s. 147
... 2006/07:20 s. 80
videoupptagningar från vraket av ... 2004/05:20 s. 258
Etikprövningsnämnden ... 2011/12:20 s. 175
Etiopien, fängslade svenska medborgare i ... 2008/09:20 s. 250
EU:s gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik ... 2004/05:10 s. 91
... 2012/13:10 s. 120
EU:s långtidsbudget ... 2012/13:20 s. 41
EU:s uppförandekod för vapenexport ... 2008/09:20 s. 16
EU-avgiften, senareläggning av ... 2003/04:20 s. 105
EU-frågor ... 2003/04:10 s. 78
asylprocedurdirektivet ... 2004/05:20 s. 142
beredning av kommissionsförslag ... 2004/05:20 s. 142
fiskemöjligheter i Östersjön ... 2016/17:20 s. 92
genomförande av EU-rätten ... 2012/13:10 s. 101
kommissionens genomförandekommittéer ... 2014/15:10 s. 44
regeringens företrädare vid samråd och överläggningar samt vid rådsmöten ... 2013/14:10 s. 153
... 2015/16:20 s. 308
samråd med EU-nämnden om fjärde järnvägspaketet ... 2014/15:20 s. 48
samråd med riksdagen ... 2006/07:20 s. 105
... 2007/08:20 s. 14
utsläppshandelssystem ... 2016/17:20 s. 108
vapendirektivet ... 2016/17:20 s. 63
överläggning om frågor som behandlas inom ramen för kommittologin ... 2014/15:20 s. 87
överträdelseärenden ... 2012/13:10 s. 101
EU-kommissionär, utseende av svensk kandidat ... 2004/05:20 s. 155
EU-nämnden ... 2006/07:20 s. 107
... 2012/13:20 s. 41, 66
idrottsministerns agerande i rådet ... 2015/16:20 s. 106
information om ny kommissionsordförande ... 2004/05:20 s. 163
information till ... 2009/10:20 s. 54

inrikesministerns agerande i rådet i frågan om
EU:s gränskontroll ... 2015/16:20 s. 120
kultur- och demokratiministerns agerande i rådet ... 2015/16:20 s. 106
... 2016/17:20 s. 53
nämndens mandat, statsråds agerande i
förhållande till ... 2014/15:20 s. 48
samråd ... 2001/02:20 s. 58
... 2006/07:20 s. 105
... 2007/08:20 s. 14
... 2008/09:20 s. 16
... 2009/10:20 s. 25
... 2011/12:20 s. 11, 23
... 2014/15:20 s. 13
... 2015/16:20 s. 77
samråd från stats- och utrikesministrarnas sida ... 2002/03:30 s. 29
samråd i ett sent skede ... 2013/14:10 s. 136
samråd inför bl.a. lämnande av brev och s.k.
non-papers ... 2003/04:10 s. 90
samråd inför toppmöte i Valletta ... 2015/16:20 s. 144
samråd om Dublinförordningen ... 2015/16:20 s. 130
samråd om asylfrågor ... 2016/17:20 s. 30
samråd om fjärde järnvägspaketet ... 2014/15:20 s. 48
samråd om stöd till Frankrike ... 2015/16:20 s. 138
skriftligt samråd ... 2015/16:20 s. 92
statsministerns underlag under ett samråd ... 2015/16:20 s. 96
statsråds närvaro ... 2005/06:20 s. 86
... 2013/14:10 s. 153
Sveriges kommande erkännande av Staten Palestina ... 2014/15:20 s. 28
Europeiska kommissionens genomförandekommittéer ... 2014/15:10 s. 44
Europeiska rådet ... 2006/07:20 s. 105
... 2012/13:20 s. 43
Europeiska utvecklingsfonden, avgiften till ... 2004/05:10 s. 17
Exklusivitetsgrundsatsen ... 2004/05:20 s. 108
Expeditionsministärers befogenheter ... 2007/08:10 s. 17
Extra val ... 2014/15:20 s. 287

Faktapromemorior ... 2003/04:10 s. 78
Fastighetsskatt, avsaknad av ... 2004/05:20 s. 259
Fideikommissärenden ... 2004/05:10 s. 54
Fildelning ... 2007/08:6 s. 42

Finansiella instrument, förteckning över innehav av ..... 2013/14:20 s. 298
Finansiella intressen, statsråds ..... 2006/07:20 s. 36, 69
Finansiella krisen 2008–2009 ..... 2009/10:10 s. 56
Finansinspektionens sponsoravtal med affärsbankerna ..... 2001/02:20 s. 214
Finansmakten ..... 2005/06:10 s. 20
..... 2015/16:20 s. 17, 30, 56
..... 2016/17:20 s. 170
Fiskeförhandlingar
jordbruksministerns agerande i samband med ..... 2007/08:20 s. 87
jordbruksministerns information om ..... 2008/09:20 s. 25
Flickaprojektets mediekampanj ..... 2004/05:20 s. 108
Flodvågskatastrofen 2004 ..... 2005/06:8
fortsatt granskning av ..... 2007/08:6 s. 7
Flygbolag, statlig garanti till ..... 2001/02:20 s. 69
Flygutbildningar, lokalisering av ..... 2001/02:20 s. 18
Flyktingmottagande hösten 2015 ..... 2015/16:20 s. 396, 454, 480
FN:s klimatkonvention ..... 2012/13:20 s. 29
FN:s Olja-för-mat-program ..... 2009/10:20 s. 308
FN:s säkerhetsråd, kampanj för Sveriges plats i ..... 2016/17:20 s. 143
FN-sanktioner ..... 2001/02:20 s. 115
..... 2005/06:20 s. 71
Folkmord i Osmanska riket 1915 ..... 2010/11:20 s. 47
Fordonsindustrin, stöd till ..... 2008/09:20 s. 51
..... 2009/10:20 s. 261
Formerna för utrikespolitiska beslut ..... 2000/01:10 s. 32
..... 2001/02:20 s. 229
Forska och växa, anslaget till ..... 2007/08:20 s. 82
Forskningens frihet ..... 2005/06:20 s. 133
Forskningsmedel, hantering av ..... 2008/09:20 s. 94
Forum för levande historia ..... 2007/08:20 s. 159
Frankrike, bilateral hjälp inom EU, överläggning med
Utrikesnämnden ..... 2015/16:20 s. 189
Frihetsberövade personer utomlands ..... 2015/16:10 s. 37
Fristående myndigheter ..... 2006/07:10 s. 53
Fryshuset, bidrag till ..... 2001/02:20 s. 96
Frågeinstituten ..... 2009/10:10 s. 148
..... 2011/12:20 s. 36
..... 2014/15:20 s. 42

Frågestund
uppgift om extra val ... 2014/15:20 s. 42
uppgift om partibidrag ... 2011/12:20 s. 36
Fångtransporter, hemliga ... 2009/10:20 s. 296
Fängslad svensk medborgare på Guantánamobasen ... 2002/03:30 s. 99
... 2005/06:2 s. 58
Fängslade svenska medborgare i Etiopien ... 2008/09:20 s. 250
Förbifart Stockholm ... 2014/15:20 s. 179
Författningsreglering ... 2003/04:10 s. 23
... 2005/06:10 s. 22
... 2010/11:10 s. 40
... 2012/13:10 s. 16
Författningsutgivningen ... 2004/05:10 s. 39
... 2009/10:10 s. 17
... 2014/15:10 s. 14
Förflyttning av generaldirektör ... 2012/13:20 s. 248
för Arbetsförmedlingen ... 2008/09:20 s. 149
för Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket ... 2009/10:20 s. 58
Förhandsgranskning, förbud mot ... 2006/07:20 s. 13
Förhandsprövning av nya programtjänster ... 2010/11:20 s. 112
Förkortad motionstid ... 2009/10:10 s. 47
Förmögenhetsinnehav, statsråds ... 2006/07:20 s. 36
Förordnande av statsråd ... 2006/07:20 s. 30
... 2014/15:20 s. 268
Förordning, undantag från en ... 2012/13:10 s. 100
Förordningsmakten ... 2006/07:20 s. 128
Försvarets materielförsörjning ... 2012/13:20 s. 92
Försvarets materielverk (FMV), styrning av ... 2015/16:10 s. 84
Försvarets radioanstalt (FRA), styrning av ... 2015/16:10 s. 84
Försvarsexportmyndigheten (FXM), styrning av ... 2015/16:10 s. 84
Försvarsmakten
beredning av regeringsärenden ... 2012/13:20 s. 114
försvarsministerns ansvar för agerande inom ... 2003/04:20 s. 162
försvarsministerns styrning av ... 2011/12:20 s. 161
... 2013/14:20 s. 32
grundorganisation ... 2010/11:20 s. 40
grundorganisation, remissberedning av ... 2004/05:20 s. 122
insatsorganisationen ... 2013/14:20 s. 32
lokalisering av samlade flygutbildningar inom ... 2001/02:20 s. 18
nordisk snabbinsatsstyrka ... 2010/11:20 s. 10

organisationsförändring inom ... 2000/01:20 s. 16
... 2010/11:20 s. 38
personalförsörjning ... 2009/10:20 s. 39
... 2010/11:20 s. 24
... 2013/14:20 s. 32
subarktisk förmåga ... 2005/06:20 s. 17
vinterklimat, förmåga att verka i ... 2010/11:20 s. 38
Försäkringskassan
omorganisering 2005, beredningen av ... 2008/09:20 s. 205
statsrådets ansvar ... 2008/09:20 s. 221
ärenden om arbetsskadeförsäkring ... 2012/13:20 s. 153
Försäkringskassans servicekontor ... 2013/14:20 s. 58
Förvaltningsbeslut eller författningsreglering ... 2003/04:10 s. 23
Förvaltningsmyndigheter
regeringens ansvar för ... 2011/12:20 s. 49
regeringens styrning av ... 2012/13:10 s. 80
... 2012/13:20 s. 267
... 2013/14:20 s. 34
... 2015/16:10 s. 84
... 2016/17:10 s. 104
Förvaltningsärenden
befrielse från energiskatt och koldioxidskatt ... 2006/07:10 s. 15
beredningskravet ... 2008/09:10 s. 46
... 2011/12:10 s. 13
... 2014/15:20 s. 99
brevsvar ... 2001/02:10 s. 33
dispens från arvs- och gåvoskatt ... 2000/01:10 s. 30
dispens från stämpelskatt ... 2000/01:10 s. 30
fideikommissärenden ... 2004/05:10 s. 54
friköp av s.k. fjällägenheter ... 2009/10:10 s. 19
försäljning av mark ovan odlingsgränsen ... 2009/10:10 s. 19
handläggningstiden ... 2011/12:10 s. 13
... 2012/13:10 s. 17
... 2014/15:10 s. 20
... 2016/17:10 s. 19
... 2016/17:20 s. 121
motivering av beslut ... 2014/15:20 s. 110
permutationsärenden ... 2004/05:10 s. 51
skriftliga riktlinjer för handläggning av ... 2011/12:10 s. 13
undantag enligt lagen om offentlig upphandling ... 2000/01:10 s. 30

överklagande av strandskyddsdomar ..... 2016/17:10 s. 19
..... 2016/17:20 s. 121
överklagandeärenden i Miljödepartementet ..... 2007/08:10 s. 16
..... 2013/14:10 s. 26
..... 2014/15:10 s. 25
..... 2016/17:10 s. 19
..... 2016/17:20 s. 121
överklagandeärenden i Näringsdepartementet ..... 2001/02:10 s. 35
..... 2010/11:10 s. 34
..... 2014/15:10 s. 20
överklagandeärenden om arbetsmiljön ..... 2003/04:10 s. 34
Föräldraledighet och förvärvsarbete ..... 2004/05:10 s. 27

Gemensam myndighet för statens skolor för vuxna..... 2001/02:20 s. 66
Generaldirektörs deltagande i konferens..... 2012/13:20 s. 257
GMO, överläggning om..... 2014/15:20 s. 87
God hushållning..... 2014/15:20 s. 179
Gruvsamordnare ..... 2015/16:20 s. 249
Gruvtillstånd, näringsministerns agerande vid
handläggningen av ..... 2015/16:20 s. 249
Grönbok om mervärdesskattens framtid, hantering av
riksdagens utlåtande om..... 2012/13:20 s. 74
Guantánamobasen, fängslad svensk medborgare på ..... 2002/03:30 s. 99
..... 2005/06:2 s. 58
Göteborg, EU-toppmötet i ..... 2001/02:20 s. 152

Handlande i regeringens eller utrikesministerns namn ..... 2007/08:10 s. 45
Handlingsplanen för etnisk och kulturell mångfald ..... 2005/06:10 s. 15
Havsövervakningssystem till Libyen, marknadsföring av ... 2010/11:20 s. 198
Heby kommun, kommun- och landstingstillhörighet..... 2001/02:20 s. 54
Hedersdoktorat..... 2005/06:20 s. 206
Helikopter NH90, upphandling av..... 2001/02:20 s. 80
Hemliga handlingar, Regeringskansliets hantering av..... 2012/13:10 s. 22
Hindrande åtgärder ..... 2006/07:20 s. 13
Hiv/aids..... 2005/06:10 s. 20
Hyresråd ..... 2006/07:20 s. 147
Hållbarhetskommission ..... 2006/07:20 s. 85
Hälsoforum..... 2005/06:10 s. 20
Högskolor och universitet, utseende av styrelseledamöter .. 2004/05:20 s. 135

..... 2013/14:20 s. 95

Identitetshandling för utländska medborgare bosatta
i Sverige ..... 2008/09:20 s. 77
Illojal maktutövning..... 2006/07:20 s. 232
Indelningsärenden..... 2001/02:10 s. 39
handläggning av..... 2004/05:20 s. 57
Individuellt kompetenssparande ..... 2004/05:20 s. 76
Indragningen av transportstödet från årsskiftet 1999/00..... 2000/01:20 s. 68
Industriella utvecklingscentrum..... 2004/05:20 s. 34
Information
om utrikesministerns inställda resa till Israel..... 2014/15:20 s. 272
till EU:s medlemsländer om Sveriges kommande
erkännande av Staten Palestina ..... 2014/15:20 s. 28
till EU-nämnden..... 2009/10:20 s. 54
..... 2016/17:20 s. 108
till EU-nämnden om ny kommissionsordförande ..... 2004/05:20 s. 163
till riksdagen i EU-frågor, regeringens..... 2008/09:10 s. 89
till riksdagen om fiskeförhandlingar ..... 2008/09:20 s. 25
till riksdagen om insatsorganisation 2014..... 2013/14:20 s. 32
till riksdagen om utgiftsbegränsande åtgärder ..... 2015/16:20 s. 17
till utskott..... 2014/15:20 s. 82
..... 2016/17:20 s. 170
Informationsbroschyr i samband med Sveriges
EU-medlemskap..... 2000/01:20 s. 76
Informella informationsutbyten med USA..... 2010/11:20 s. 255
Informella kontakter mellan Regeringskansliet och
myndigheterna ..... 2012/13:10 s. 100
..... 2012/13:20 s. 248
..... 2014/15:10 s. 72
..... 2015/16:10 s. 104
..... 2015/16:20 s. 452
Informellt ministermöte, statsråds agerande ..... 2016/17:20 s. 108
Inlandsinnovation AB..... 2013/14:20 s. 224
Innovationsrådet ..... 2015/16:20 s. 243
Institutet för tillväxtpolitiska studier (ITPS)..... 2005/06:20 s. 189
Instruktioner inför möten i EU..... 2010/11:10 s. 76
..... 2014/15:10 s. 52, 61
Insynsråd, tillsättande av..... 2012/13:20 s. 115

Integrationsverkets utbetalning av schablonersättning,
statsrådens ansvar ... 2007/08:20 s. 55
Internationella valfångstkommissionens möte,
svenskt agerande vid ... 2002/03:30 s. 72
Internationella överenskommelser ... 2004/05:10 s. 67
... 2012/13:10 s. 120
bemyndiganden att ingå ... 2011/12:10 s. 58
förteckning över ... 2011/12:10 s. 58
förvaltningsmyndigheternas ... 2004/05:10 s. 67
... 2011/12:10 s. 58
... 2015/16:10 s. 106
... 2016/17:10 s. 104
ingående av ... 2010/11:20 s. 243
... 2012/13:20 s. 264, 288
publicering i Sveriges internationella
överenskommelser (SÖ) ... 2010/11:20 s. 254
... 2011/12:10 s. 58
... 2012/13:10 s. 120
Internet, tillståndsgivning till spel på ... 2001/02:20 s. 92
Interpellationer
besvarande av ... 2001/02:10 s. 30
... 2001/02:20 s. 29
... 2002/03:30 s. 17
debatt, uppgifter i (statsrådet Freivalds) ... 2004/05:20 s. 45
debatt, uppgifter i (statsrådet Pagrotsky) ... 2004/05:20 s. 50
debatt, uppträdande (arbetsmarknadsminister Littorin) 2008/09:20 s. 35
debatt, uppträdande (statsrådet Bodström) ... 2005/06:20 s. 43
frågeinstituten ... 2009/10:10 s. 148
hinder för att besvara ... 2003/04:20 s. 87
sena interpellationssvar ... 2005/06:20 s. 40
... 2010/11:20 s. 61
... 2014/15:10 s. 73
till statsministern ... 2002/03:30 s. 14
underlag för interpellationssvar ... 2015/16:20 s. 69
Interregnum på skolministerposten ... 2001/02:20 s. 29
Intressekonflikter för statsråd ... 2006/07:20 s. 36, 69
Invandringspolitiken ... 2015/16:20 s. 494
Irakkriget och vapenexport m.m. ... 2003/04:20 s. 204
Israel, militärt samarbete med ... 2006/07:20 s. 93

Jas 39 Gripen-plan
avtal om leasing ... 2005/06:20 s. 23
bemyndigande om offert till Norge ... 2008/09:20 s. 117
Järnvägsunderhållet ... 2013/14:20 s. 246
Jäv ... 2006/07:20 s. 36
... 2006/07:20 s. 69
... 2009/10:20 s. 117
... 2012/13:20 s. 84
... 2014/15:20 s. 240
... 2016/17:20 s. 266, 275
Jävssituation
på Försvarsdepartementet ... 2004/05:20 s. 118
på Kulturdepartementet ... 2008/09:20 s. 298

Kabinettsfråga ... 2014/15:20 s. 288
Kalkbrytning på Gotland ... 2014/15:20 s. 22
Karantän för f.d. statsråd ... 2002/03:30 s. 119
Kina
programvaran Edge ... 2014/15:20 s. 217
vapenembargo ... 2001/02:20 s. 88
... 2004/05:20 s. 168
Klimatmålen, regeringens arbete för att nå med hjälp av
infrastrukturplanering ... 2012/13:20 s. 12
Klimatmålet för 2020, regeringens beräkning ... 2013/14:20 s. 21
Klustervapen, internationellt förbud mot ... 2008/09:20 s. 12
Koldioxidutsläpp, EU-mål för ... 2006/07:20 s. 121
Kommandomål ... 2002/03:10 s. 52
Kommittéordförande, utseende av ... 2004/05:20 s. 128
Kommittéväsendet ... 2005/06:10 s. 13
... 2012/13:20 s. 85
... 2015/16:10 s. 42
... 2016/17:10 s. 57
Anhörigkommittén ... 2001/02:20 s. 197
kommittéberättelsen ... 2015/16:10 s. 42
... 2016/17:10 s. 57
kommittédirektiv, utformning av ... 2016/17:10 s. 57
kommittéförordningen ... 2016/17:10 s. 57
parlamentariskt inslag ... 2016/17:10 s. 57
Kommunala indelningen, ändringar i ... 2001/02:10 s. 39
Kommunala självstyrelsen, proportionalitetsprövning ... 2016/17:10 s. 82

Kommundelning Torslanda ..... 2001/02:20 s. 49
Kommunikation mellan Regeringskansliet och
EU-kommissionen ..... 2006/07:20 s. 195
Konstitutionsutskottets rätt att få ut handlingar ..... 2011/12:10 s. 39
Konsultavtal, Regeringskansliets ..... 2001/02:10 s. 14
Konsultföretag för olika utredningsuppdrag ..... 2012/13:20 s. 82
Konsulär biståndsverksamhet ..... 2012/13:20 s. 145
Konsulära ärenden
barn i internationella förhållanden ..... 2016/17:10 s. 30
stöd till frihetsberövade personer utomlands ..... 2015/16:10 s. 37
Kravprofiler, arkivering av ..... 2005/06:20 s. 184
Kretsloppsmiljarden ..... 2000/01:10 s. 22
Krigsmateriel, export av .....2012/13:20 s. 266, 291
Krigsmateriel till Natoländerna, fråga om ..... 2000/01:20 s. 118
Krigsmaterielsamarbete ..... 2004/05:20 s. 105
Krisberedskap och krishantering
flodvågskatastrofen 2004 .....2005/06:8
flyktingmottagande hösten 2015 .....2015/16:20 s. 396, 454, 480
regeringens roll och ansvar ..... 2005/06:8 s. 35
Statsrådsberedningen, statsministerns ansvar ..... 2007/08:20 s. 169
Kunskapslyftet ..... 2000/01:10 s. 24
Könsmaktsperspektiv vid universitet och högskolor ..... 2005/06:20 s. 123
Könsneutral lagstiftning, utredning om ..... 2004/05:20 s. 72

Lagrådets granskning ..... 2003/04:10 s. 36
..... 2013/14:10 s. 78
..... 2014/15:20 s. 164
..... 2016/17:10 s. 103
tid mellan lagrådsgranskning och proposition ..... 2014/15:10 s. 81
Landsbygdsprogram ..... 2014/15:20 s. 240
Ledamöter i
statliga styrelser, nominering av ..... 2005/06:20 s. 143
styrelser för högskolor och universitet, utseende av .. 2004/05:20 s. 135
Levande historia ..... 2000/01:10 s. 25
Lokala investeringsprogram, stöd till ..... 2000/01:20 s. 24
Lokalisering av Försvarsmaktens flygutbildningar ..... 2001/02:20 s. 18
Lotterier på internet ..... 2001/02:20 s. 92
Luftfartsverket, styrning av ..... 2016/17:10 s. 104
Lyftet, agerande gentemot statliga myndigheter gällande ... 2010/11:20 s. 158
Lågprisavtal ..... 2006/07:20 s. 239

Lärarlegitimationsreformen, förseningen av ... 2011/12:20 s. 43

Meddelarfrihet vid genomförande av EU-direktiv ... 2012/13:20 s. 125
Meddelarskydd, beaktande av ... 2007/08:6 s. 34
Medel från Europeiska socialfonden ... 2002/03:30 s. 91
Mediekampanj ... 2004/05:20 s. 108
Migrationsverkets insynsråd ... 2012/13:20 s. 115
Militära övningar, rutiner för beslut om (Snowflake) ... 2005/06:20 s. 48
Militärt samförståndsavtal med Saudiarabien ... 2005/06:20 s. 59
... 2012/13:20 s. 264, 288
Miljöbalken, notifiering av ... 2001/02:20 s. 110
Miljökonsekvensutredning, regeringens ansvar
för utebliven ... 2004/05:20 s. 116
Ministerrådsmöten
statsråds agerande vid ... 2006/07:20 s. 107
... 2011/12:20 s. 22
statsråds deltagande i ... 2005/06:20 s. 86
Ministerstyre ... 2012/13:20 s. 204, 219, 257
... 2015/16:20 s. 259
Museichef ... 2005/06:20 s. 140
Myndigheter, regeringens förändrade styrning av ... 2012/13:10 s. 99
Myndigheter och organ
dokumentation av kontakter ... 2012/13:10 s. 100
hos Regeringskansliet ... 2006/07:10 s. 51
inom kommittéväsendet ... 2006/07:10 s. 53
uppdrag till ... 2012/13:10 s. 100
Myndigheternas självständighet ... 2005/06:20 s. 113
... 2007/08:6 s. 42
Myndigheters genomförandeåtgärder, regeringens
ansvar för ... 2009/10:10 s. 104
Myndigheters information till regeringen ... 2011/12:20 s. 101
... 2012/13:20 s. 12
Myndigheters rätt att bilda bolag ... 2012/13:20 s. 269
Myndighetsdialog ... 2015/16:20 s. 275
... 2016/17:10 s. 104
Myndighetsförordning ... 2006/07:10 s. 55

Nationell samordnare ... 2005/06:20 s. 103
... 2015/16:10 s. 42
... 2016/17:20 s. 202

för barn i asylprocessen, utnämning av ..... 2006/07:20 s. 73
Nato, fråga om överläggning med Utrikesnämnden inför samförståndsavtal om värdlandsstöd m.m. ..... 2015/16:20 s. 175
Nobel Center
aviserad investering ..... 2016/17:20 s. 96, 13
Nominering av styrelseledamot ..... 2005/06:20 s. 151
Non-papers..... 2002/03:30 s. 29
..... 2003/04:10 s. 90
..... 2014/15:20 s. 13
Nordiska snabbinsatsstyrkan..... 2010/11:20 s. 10
Normgivning..... 2006/07:20 s. 131
..... 2011/12:10 s. 40
..... 2012/13:10 s. 78
Notifiering ..... 2007/08:10 s. 24
miljöbalken ..... 2001/02:20 s. 110
presstödet .....2006/07:20 s. 195, 202
återkallande av ..... 2006/07:20 s. 202
..... 2007/08:10 s. 24
Nuon, Vattenfalls förvärv av ..... 2013/14:20 s. 132
Nyckeltal..... 2004/05:10 s. 38
Nystartsjobb, upphandling av informationstjänster om ..... 2006/07:20 s. 204
Nådeärenden, regeringens handläggning av ..... 2002/03:10 s. 39
..... 2013/14:10 s. 17
Nämndmyndigheter ..... 2006/07:10 s. 55
Nätmyter om invandring, publicering på regeringens webbplats ..... 2011/12:20 s. 154

OAB, Apoteket Omstrukturering AB ..... 2009/10:20 s. 207
Obemannat stridsflygplan (Neuron) ..... 2005/06:20 s. 30
Objektivitetsprincipen..... 2011/12:20 s. 157
Offentliggörande av aktieförsäljning ..... 2001/02:20 s. 261
Offentlighetsprincipen ..... 2006/07:10 s. 51
..... 2012/13:20 s. 245
..... 2013/14:20 s. 126
..... 2015/16:10 s. 42
.....2015/16:20 s. 239, 244
Officiellt besök utomlands av statsråd..... 2004/05:20 s. 42
Omlokalisering av Riksantikvarieämbetet ..... 2007/08:20 s. 44
Omplacering av stabschef..... 2011/12:20 s. 188
Omregleringar, regeringens arbete med..... 2013/14:20 s. 266

Organisationsformer ..... 2006/07:10 s. 55
Osmanska riket, folkmord..... 2010/11:20 s. 47
Osmo Vallo-fallet ..... 2006/07:20 s. 138

Palestina, erkännande av Staten..... 2014/15:20 s. 119
Pandemikrisen ..... 2009/10:10 s. 66
Parisattackerna, överläggning med Utrikesnämnden
om hjälp till Frankrike ..... 2015/16:20 s. 189
Parlamentarisk kommitté ..... 2016/17:10 s. 57
Parlamentarisk referensgrupp ..... 2016/17:10 s. 57
Parlamentarisk utredning, socialförsäkringar..... 2004/05:20 s. 66
Penninglotteriet..... 2003/04:10 s. 31
Permutationsärenden..... 2004/05:10 s. 51
Pirate Bay ..... 2007/08:6 s. 42
uttalande av statsråd..... 2009/10:20 s. 345
Politikerundantaget i tryckfrihetsförordningen..... 2013/14:10 s. 74
Politisk överenskommelse ..... 2002/03:10 s. 62
..... 2015/16:20 s. 300
Politiskt tillsatta tjänstemän i Regeringskansliet..... 2000/01:10 s. 6
..... 2001/02:10 s. 7
..... 2002/03:10 s. 14
..... 2003/04:10 s. 16
..... 2004/05:10 s. 25
..... 2005/06:10 s. 11
..... 2006/07:10 s. 11
..... 2007/08:10 s. 8
..... 2008/09:10 s. 10
..... 2009/10:10 s. 10
..... 2010/11:10 s. 9
..... 2011/12:10 s. 9
..... 2012/13:10 s. 10
..... 2014/15:10 s. 13
..... 2015/16:10 s. 11
..... 2016/17:10 s. 10
Posten AB..... 2006/07:20 s. 225
samgåendet mellan Post Danmark A/S och ..... 2011/12:20 s. 193
Praktikplatser, agerande gentemot statliga myndigheter..... 2010/11:20 s. 158
Presskonferens..... 2006/07:20 s. 238
Pressmeddelande, publicering på regeringens webbplats .... 2011/12:20 s. 145
..... 2014/15:20 s. 136

Presstödet
handläggningen av frågan ... 2007/08:20 s. 30
regeringens handlande efter riksdagens beslut ... 2006/07:20 s. 183
Proportionalitetsprövning
vid inskränkning av den kommunala självstyrelsen ... 2016/17:10 s. 82
Propositioner avlämnade under kristid ... 2009/10:10 s. 45
Propositionsavlämnandet ... 2001/02:10 s. 26
... 2008/09:10 s. 28
... 2012/13:10 s. 47
anhopning ... 2005/06:20 s. 13
Propositionsförteckning ... 2005/06:20 s. 14

Radarsystem ... 2015/16:20 s. 69
Radio- och tv-lagsutredningens uppdrag om skydd för
barn mot olämpligt programinnehåll ... 2001/02:20 s. 204
Radiokommunikationssystem baserat på Tetrastandard ... 2001/02:20 s. 34
Radiotjänst, polisanmälningar av statsråd ... 2006/07:20 s. 217
Rambeslut och beslut ... 2002/03:10 s. 59
Redaktionell självständighet ... 2004/05:20 s. 190
... 2010/11:20 s. 215
... 2011/12:20 s. 154
...2016/17:20 s. 289, 339
Regelförenkling, regelförbättring ... 2005/06:10 s. 37
Regeringens sammansättning och regeringsarbetets
organisation ... 2000/01:10 s. 3
... 2001/02:10 s. 6
... 2002/03:10 s. 8
... 2003/04:10 s. 9
... 2004/05:10 s. 8
... 2005/06:10 s. 7
... 2006/07:10 s. 9
... 2007/08:10 s. 5
... 2008/09:10 s. 8
... 2009/10:10 s. 8
... 2010/11:10 s. 7
... 2011/12:10 s. 7
... 2012/13:10 s. 8
... 2013/14:10 s. 10
... 2014/15:10 s. 10
... 2015/16:10 s. 8

..... 2016/17:10 s. 8
..... 2016/17:20 s. 289
..... 2015/16:20 s. 308

Regeringens webbplats
..... 2010/11:20 s. 230
..... 2011/12:20 s. 154
..... 2014/15:20 s. 136
..... 2016/17:20 s. 299
ändring och rättelse av sakinnehåll ..... 2010/11:20 s. 231
..... 2014/15:20 s. 136

Regeringskanslibeslut, se Regeringskansliärenden

Regeringskansliet..... 2005/06:10 s. 7
..... 2015/16:10 s. 42
anslag ..... 2014/15:20 s. 211
anställningsvillkor för politiskt sakkunniga ..... 2002/03:30 s. 128
ansvarsfördelning och chefsansvar ..... 2016/17:20 s. 289
integrationsfrågor m.m. ..... 2001/02:10 s. 13
..... 2005/06:10 s. 15
jämställdhetsfrågor..... 2001/02:10 s. 9
..... 2003/04:10 s. 16
..... 2004/05:10 s. 27
konsultavtal..... 2001/02:10 s. 14
kvinnliga chefer ..... 2003/04:10 s. 16
..... 2004/05:10 s. 28
..... 2005/06:10 s. 14
Näringsdepartementet som beredningsorgan ..... 2000/01:20 s. 112
organisering för särskilda projekt ..... 2000/01:10 s. 16
..... 2004/05:10 s. 38
personalutvecklingen ..... 2000/01:10 s. 4
..... 2003/04:10 s. 14
..... 2004/05:10 s. 24
..... 2005/06:10 s. 9
..... 2009/10:10 s. 8
..... 2010/11:10 s. 7
..... 2012/13:10 s. 8
politiska samordningsfunktioner..... 2013/14:10 s. 42
Riksrevisionens tillgång till handlingar ..... 2004/05:20 s. 244
samordningskansliet..... 2012/13:20 s. 264
utrustning och material, statsråds bruk av..... 2007/08:20 s. 241

Regeringskansliet som myndighet ..... 2000/01:10 s. 8

... 2001/02:10 s. 21
... 2002/03:10 s. 19
... 2003/04:10 s. 18
... 2004/05:10 s. 31
Regeringskansliärenden, beslut i ... 2006/07:10 s. 25
... 2011/12:10 s. 17
... 2014/15:10 s. 20
... 2015/16:10 s. 42
Regeringskonferensen ... 2006/07:20 s. 105
Regeringsombildning ... 2004/05:10 s. 9
Regeringsprotokollen ... 2000/01:10 s. 28
... 2001/02:10 s. 24
... 2002/03:10 s. 21
... 2003/04:10 s. 20
... 2004/05:10 s. 16
... 2005/06:10 s. 18
... 2006/07:10 s. 13
... 2007/08:10 s. 9
... 2008/09:10 s. 14
... 2009/10:10 s. 14
... 2010/11:10 s. 13
... 2011/12:10 s. 11
... 2012/13:10 s. 12
... 2013/14:10 s. 14
... 2014/15:10 s. 14
... 2015/16:10 s. 12
... 2016/17:10 s. 12
utfärdande av vissa lagar ... 2007/08:10 s. 11
Regeringsskiftet 2006 ... 2006/07:10 s. 6
Regeringsskiftet 2014 ... 2014/15:10 s. 8
... 2015/16:20 s. 308
Register, inrättande av ... 2008/09:20 s. 69
Registerförordningar ... 2012/13:10 s. 78
Regleringsbrev ... 2012/13:10 s. 87
... 2016/17:10 s. 104
för AMS och Arbetsförmedlingen ... 2009/10:20 s. 95
... 2014/15:20 s. 202
för Regeringskansliet ... 2014/15:20 s. 211
för Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI) ... 2015/16:10 s. 105
för Vägverket ... 2000/01:20 s. 20

utformning av ... 2011/12:20 s. 101
villkor i ... 2003/04:10 s. 27
... 2010/11:10 s. 40
Rehabilitering av långtidssjukskrivna ... 2006/07:20 s. 88
Rekryteringsföretag, avtal med ... 2007/08:20 s. 188
Rekryteringsförfaranden, öppna ... 2011/12:10 s. 97
Remissförfarande ... 2002/03:10 s. 64
... 2013/14:10 s. 78
... 2014/15:20 s. 162
Remissvar, hantering av i viss fråga ... 2013/14:20 s. 10
Resultatredovisning ... 2004/05:10 s. 31
... 2013/14:20 s. 35
... 2016/17:20 s. 22
Riksbankens självständighet ... 2009/10:20 s. 280
Riksdagens ombudsmän, behandlingen av
framställningar och beslut från ... 2006/07:10 s. 63
... 2013/14:10 s. 31
Riksdagens skrivelser, regeringens behandling av ... 2000/01:10 s. 42
... 2016/17:20 s. 170
Riksdagsledamöter som ledamöter i styrelser ... 2013/14:20 s. 95
Riksförsäkringsverket, uppdrag om beräkningsgrunder ... 2004/05:20 s. 208
Riksgäldskontoret ... 2004/05:20 s. 21
... 2011/12:20 s. 82
Riksrevisionen
granskningar ... 2008/09:10 s. 34
rapport om Arbetsförmedlingens arbete vid
varsel m.m. ... 2015/16:20 s. 41
tillgång till handlingar i Regeringskansliet ... 2004/05:20 s. 244
åtgärder med anledning av iakttagelser ... 2006/07:10 s. 63
Rikstrafiken ... 2009/10:20 s. 52
Riksutställningar, omlokalisering av ... 2005/06:20 s. 93
Riktlinjer för anställningsvillkor
i AP-fonderna ... 2009/10:20 s. 79
i företag med statligt ägande ... 2009/10:20 s. 68
... 2011/12:20 s. 209
Ringhals ... 2011/12:20 s. 170
Rådsrekommendation om rökfria miljöer ... 2009/10:20 s. 26

Rådsslutsatser om den gemensamma
sysselsättningsrapporten ... 2011/12:20 s. 11
Ränta för lån till hemutrustning ... 2003/04:10 s. 23
Rättsinformationssystemet ... 2004/05:10 s. 46

Saab Automobil AB ... 2011/12:20 s. 82
Saklighetskravet ... 2007/08:6 s. 14
... 2011/12:20 s. 156
... 2014/15:20 s. 83
... 2016/17:20 s. 216, 324
vid uttalanden av statsråd ... 2011/12:20 s. 46
... 2014/15:20 s. 42, 250, 285
Samordnare ... 2006/07:10 s. 59
... 2014/15:20 s. 57
... 2015/16:10 s. 42
... 2015/16:20 s. 47
... 2016/17:20 s. 202
SAS kartellsamarbete med Maersk ... 2001/02:20 s. 160
Saudiarabien
militärt samförståndsavtal med ... 2005/06:20 s. 59
... 2012/13:20 s. 264, 288
regeringens uppgifter kring det brutna
samarbetsavtalet och ärendets hantering ... 2015/16:20 s. 197
SDU-verksamhet ... 2011/12:20 s. 143
Sekretess, enligt lagen om offentlig upphandling ... 2004/05:20 s. 201
Sekretess och meddelarfrihet ... 2012/13:20 s. 125
Sekretess på grund av ”pusselläggning” ... 2013/14:10 s. 38
SF:s ”Smultronstället”, kulturministerns agerande ... 2007/08:20 s. 202
Sida ... 2005/06:10 s. 20
... 2014/15:20 s. 277
Sidarapport ... 2004/05:20 s. 248
Signalspaning, beredning av lagförslag om ... 2008/09:20 s. 86
Sjukförsäkring ... 2009/10:20 s. 139
Sjöfartsverket
inköp av helikoptrar ... 2015/16:20 s. 275
styrning av ... 2016/17:10 s. 104
Skatteavtal med Danmark ... 2010/11:20 s. 264
Skattelagstiftningen ... 2006/07:20 s. 162
Skolministerposten, interregnum på ... 2001/02:20 s. 29

Skolverket
avveckling av avdelning vid ... 2005/06:20 s. 120
målöversyn ... 2005/06:20 s. 113
organisation av ... 2005/06:20 s. 120
rapport om konfessionella friskolor ... 2004/05:20 s. 200
styrning av ... 2008/09:20 s. 295
... 2011/12:20 s. 45
tillbakadragande av en rapport från ... 2004/05:20 s. 204
uppdrag till ... 2008/09:20 s. 295
Skriftlig fråga om utvecklingen av brottsligheten, svar på ... 2004/05:20 s. 52
Skuldavskrivningar ... 2006/07:20 s. 122
Smittskyddsinstitutet, styrning av ... 2008/09:20 s. 290
Sociala medier, användning av ... 2016/17:20 s. 299
Socialministerns arbetsgivaransvar ... 2011/12:20 s. 188
Solidaritetsförklaringen ... 2011/12:20 s. 161
Sotningsmonopolet ... 2001/02:20 s. 32
Statens ansvar vid kris ... 2005/06:8 s. 39
Statens kulturråd, regleringsbrev för ... 2007/08:20 s. 73
Statens maritima museer ... 2005/06:20 s. 140
Statens skolor för vuxna, gemensam myndighet för ... 2001/02:20 s. 66
Statens tillgångar ... 2012/13:20 s. 195
Statliga bidrag till infrastrukturinvesteringar i Stockholm ... 2001/02:20 s. 251
Statliga bolag
bolagsförvaltning ... 2005/06:20 s. 145
... 2013/14:20 s. 230
dokumentation och aktbildning vid styrning ... 2005/06:10 s. 26
... 2013/14:20 s. 132, 224
... 2016/17:20 s. 226
försäljning ... 2007/08:20 s. 94
... 2008/09:20 s. 121
... 2009/10:20 s. 175
medlemskap i arbetsgivarorganisation ... 2005/06:20 s. 161
medlemskap i Svenskt Näringsliv ... 2005/06:20 s. 161
regeringens roll som ägare och förvaltare av ... 2003/04:20 s. 117
regeringens ägarstyrning ... 2006/07:20 s. 231
... 2011/12:20 s. 209
... 2013/14:20 s. 230, 244
samordning ... 2010/11:10 s. 46
... 2013/14:20 s. 132
styrning av ... 2003/04:10 s. 66

..... 2009/10:20 s. 207
.....2013/14:20 s. 224, 230, 241
etiska regler i statens ägarpolicy ..... 2016/17:20 s. 226
ägarförvaltning..... 2005/06:10 s. 26
..... 2005/06:20 s. 145
..... 2010/11:10 s. 46
Statligt tandvårdsstöd, beredning av proposition och
förordning ..... 2008/09:20 s. 69
Statligt ägande ..... 2009/10:20 s. 175
Statsbesök (Brunei)..... 2004/05:20 s. 84
Statsflygplan, nyttjande av..... 2004/05:20 s. 253
..... 2010/11:20 s. 193
Statsministerns agerande
i fråga om en vald ordförande i Europeiska rådet ..... 2003/04:20 s. 41
i förhållande till ett medieföretag..... 2003/04:20 s. 169
i samband med SVT:s intervjuprojekt ..... 2002/03:30 s. 103
Statsministerns ansvar för krishanteringen i
Statsrådsberedningen ..... 2007/08:20 s. 169
Statsministerns ersättare (ställföreträdare och vice)..... 2015/16:20 s. 322
Statsministerns utlandsresa till partikonferens..... 2003/04:20 s. 182
Statsministerns utnämning av statsråd ..... 2006/07:20 s. 30
..... 2014/15:20 s. 268
..... 2015/16:10 s. 36
..... 2015/16:20 s. 308
Statsråds
affärer med och innehav av värdepapper
(inklusive sekretess)..... 2013/14:20 s. 298
agerande vid tillsättning av statssekreterare..... 2003/04:20 s. 24
..... 2016/17:20 s. 135
agerande vid unionens råd ..... 2011/12:20 s. 22
ansvar för brister i kommuners skolverksamhet ..... 2002/03:30 s. 68
ansvar för sina ärenden ..... 2013/14:10 s. 77
ansvar för statssekreterare..... 2016/17:20 s. 309
ansvar för styrningen av Sida..... 2008/09:20 s. 164
ansvar generellt ..... 2005/06:8 s. 55
.....2016/17:20 s. 289, 299
hyra av bostadslägenhet .....2016/17:20 s. 266, 275
medverkan i konstitutionsutskottets granskning ..... 2013/14:20 s. 205
..... 2015/16:10 s. 23
..... 2016/17:10 s. 8

..... 2016/17:20 s. 16
Statsrådstjänstens innebörd ..... 2005/06:8 s. 55
Statssekreterare
ansvar för kommunikation ..... 2010/11:10 s. 10
befattningens innehåll ..... 2014/15:20 s. 136
rekrytering vid Utbildningsdepartementet ..... 2016/17:20 s. 135
Statsstödsärenden, notifiering och avnotifiering av ..... 2007/08:10 s. 24
Stattum ..... 2004/05:20 s. 22
Strålfors ..... 2006/07:20 s. 225
Styrning av myndigheter
Försvarsmakten ..... 2013/14:20 s. 32
Försäkringskassan genom uttalanden ..... 2009/10:20 s. 139
Jordbruksverket ..... 2010/11:20 s. 222
Kemikalieinspektionen ..... 2014/15:20 s. 234
polis och åklagare ..... 2007/08:6 s. 42
Skogsstyrelsen ..... 2012/13:20 s. 245
Trafikverket ..... 2013/14:20 s. 246
under Försvarsdepartementet ..... 2015/16:10 s. 84
under Näringsdepartementet ..... 2016/17:10 s. 104
Ståndpunkter inför möten i EU, framtagande av ..... 2010/11:10 s. 76
Stängning av webbplats ..... 2006/07:20 s. 11
..... 2008/09:20 s. 305
Subsidiaritetsprincipen, regeringens bedömning ..... 2011/12:10 s. 67
..... 2013/14:20 s. 18
Svavelutsläpp i Östersjön, avtal om ..... 2010/11:20 s. 243
Svensk Bilprovning (Bilprovningen) ..... 2012/13:20 s. 186
Svensk författningssamling (SFS) ..... 2004/05:10 s. 39
Svenska ambassaden i Israel
pressmeddelande från ..... 2009/10:20 s. 328
uttalande från ..... 2009/10:20 s. 326
Svenska Filminstitutet, brev från kulturministern ..... 2010/11:20 s. 231
Svenska kraftnät ..... 2013/14:20 s. 73
Svenska Spel ..... 2003/04:10 s. 29
Svenska ståndpunkter, remissberedning av ..... 2004/05:10 s. 71
Svenskt Näringsliv, medlemskap i ..... 2005/06:20 s. 156
Sveriges Television, fråga om försök att påverka
programinnehåll ..... 2010/11:20 s. 215
..... 2016/17:20 s. 339
Swift ..... 2009/10:20 s. 26
Sydafrika, samarbete med ..... 2005/06:10 s. 20

Säkerheten på fängelser ... 2004/05:20 s. 96
Säkerhetspolisens avlyssning av ett ungdomsparti ... 2002/03:30 s. 86
Säkerhetspolisens brister i organisationen ... 2010/11:20 s. 170
Säkerhetspolisens resultaträkningar, regeringens beslut
om sekretess för ... 2012/13:20 s. 118
Säkerhetspolitiska rådet ... 2015/16:20 s. 239
Säkerhetsstopp i kärnreaktorer, energiministerns
uttalande ... 2011/12:20 s. 170
Särskild utlänningskontroll, handläggning av ärenden ... 2005/06:20 s. 81

Talmannen, vid riksdagens frågestund ... 2011/12:20 s. 42
Telefon, tillgång till ... 2010/11:20 s. 84
Telia Sonera, försäljning av aktier ... 2008/09:20 s. 121
Telia–Telenor-affären ... 2000/01:20 s. 79
Telias aktie, prissättning ... 2000/01:20 s. 104
Teracom AB ... 2001/02:20 s. 171
Terroristbrott, samband med USA:s aktioner i Irak ... 2005/06:20 s. 66
Tetra, radiokommunikationssystem baserat på ... 2001/02:20 s. 34
Thailand, tsunamin ... 2005/06:8
Thielska galleriet, hanteringen av verksamheten på ... 2013/14:20 s. 113
Tillfälligt sysselsättningsstöd till kommuner och landsting ... 2002/03:30 s. 61
Tillkännagivanden till regeringen ... 2001/02:20 s. 52
... 2005/06:20 s. 36
... 2009/10:20 s. 54
... 2014/15:20 s. 57
barnomsorg ... 2005/06:20 s. 36
decemberöverenskommelsen ... 2015/16:20 s. 30
en hållbarhetskommission ... 2006/07:20 s. 85
en parlamentarisk utredning om socialförsäkringar ... 2004/05:20 s. 66
en utredning om könsneutral lagstiftning ... 2004/05:20 s. 72
folkmordet i Osmanska riket 1915 ... 2010/11:20 s. 47
Försäkringskassans servicekontor ... 2013/14:20 s. 58
lokala folkinitiativ ... 2003/04:20 s. 36
propositionsavlämnande kring de s.k. 3:12-reglerna ... 2002/03:30 s. 20
socialavgifter för unga ... 2014/15:20 s. 196
tioårig grundskola ... 2015/16:20 s. 45
Utlänningsnämnden ... 2003/04:20 s. 29
Östersjöns status som särskilt känsligt havsområde ... 2003/04:20 s. 11
Tillstånd till vapenexport ... 2001/02:20 s. 142
Tillståndsgivning till spel på internet ... 2001/02:20 s. 92

Torslanda, kommundelning ..... 2001/02:20 s. 49
Tortyrförbudet..... 2005/06:2 s. 31
Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI), styrning av..... 2015/16:10 s. 84
Trafikuppgifter (trafikdata)..... 2006/07:20 s. 108
Trafikverket
avtal med entreprenör ..... 2011/12:20 s. 101
regeringens bemyndiganden ..... 2011/12:20 s. 101
styrning av ..... 2016/17:10 s. 104
uppdrag att ta fram underlag..... 2016/17:20 s. 217
Transportstyrelsen, styrning av..... 2016/17:10 s. 104
Transportörsansvar ..... 2001/02:20 s. 197
Tribunallagen..... 2009/10:20 s. 129
Tryck- och yttrandefrihet..... 2004/05:20 s. 108
..... 2006/07:20 s. 12
..... 2011/12:20 s. 153
..... 2015/16:20 s. 69
Trängselskatten, hantering av intäkter ..... 2010/11:20 s. 52
Tsunamin 2005/06:8
Tvångsavvisningar..... 2009/10:20 s. 347
Twittermeddelande ..... 2016/17:20 s. 299

Ubåtar, anskaffning och beställning..... 2016/17:20 s. 170
Ubåtskränkningar i svenska vatten ..... 2001/02:20 s. 219
Underlag från Regeringskansliet på begäran av riksdagen .... 2011/12:20 s. 31
Underrättelseskyldighet i utrikespolitiska frågor..... 2009/10:10 s. 107
..... 2012/13:20 s. 204
..... 2013/14:20 s. 122
..... 2014/15:20 s. 226
Uppgifter
av statsråd i massmedier ..... 2010/11:20 s. 230
..... 2016/17:20 s. 202, 349
av statsråd i skriftliga frågesvar i riksdagen..... 2010/11:20 s. 230
i proposition..... 2005/06:20 s. 81
på departements Twitterkonto..... 2016/17:20 s. 299
Upphandling
helikopter NH90 ..... 2001/02:20 s. 80
..... 2002/03:30 s. 44
Hundskolan i Sollefteå..... 2002/03:30 s. 37
informationstjänster för nystartsjobb ..... 2006/07:20 s. 204
informationstjänster och rekryteringsstöd..... 2010/11:10 s. 32

..... 2012/13:20 s. 90
konsulter i Regeringskansliet ..... 2001/02:10 s. 14
konsulttjänster i samband med
Telia–Telenor-affären ..... 2000/01:20 s. 79
konsulttjänster för styrningen av UD:s
biståndspolitiska verksamhet ..... 2013/14:20 s. 205
konsulttjänster i stärkandet av SJ AB:s
finansiella ställning ..... 2003/04:20 s. 135
trafiken på Västkustbanan ..... 2000/01:20 s. 52
utanför ramavtal ..... 2013/14:20 s. 205
Uppsala flygplats ..... 2013/14:20 s. 1
..... 2014/15:20 s. 99
Uppträdande i kammaren ..... 2005/06:20 s. 43
USA:s aktioner i Irak ..... 2005/06:20 s. 66
Utbetalning av medel som bl.a. disponeras av myndighet ..... 2010/11:10 s. 70
Utdelning från statliga bolag ..... 2004/05:20 s. 21
Utfärdande och kungörande av författningar ..... 2009/10:20 s. 139
Utlandsmyndigheterna, kvinnliga chefer ..... 2005/06:10 s. 14
Utlämnande från Djibouti till USA ..... 2012/13:20 s. 140
Utlämning för brott ..... 2015/16:10 s. 20
Utnämningar
ambassadörer ..... 2005/06:20 s. 178
chef för Östasiatiska museet ..... 2001/02:20 s. 102
direktör för Skolforskningsinstitutet ..... 2015/16:20 s. 162
enskilt ärende ..... 2005/06:20 s. 189
generaldirektör för Svenska kraftnät och
rikspolischef ..... 2008/09:20 s. 127
generaldirektör vid Försäkringskassan ..... 2015/16:20 s. 169
generaldirektörer ..... 2005/06:20 s. 178
handläggning av ett tillsättningsärende ..... 2001/02:20 s. 102
hänsyn till politisk bakgrund ..... 2003/04:20 s. 146
kön vid tillsättning ..... 2003/04:10 s. 58
..... 2005/06:10 s. 51
..... 2007/08:10 s. 55
..... 2009/10:10 s. 117
..... 2011/12:10 s. 95
..... 2013/14:10 s. 125
..... 2015/16:10 s. 125
nominering till Internationella valutafonden ..... 2015/16:20 s. 156
politisk bakgrund vid tillsättning ..... 2003/04:10 s. 58

..... 2005/06:10 s. 50
..... 2007/08:10 s. 55
..... 2009/10:10 s. 117
..... 2011/12:10 s. 92
..... 2013/14:10 s. 122
..... 2015/16:10 s. 122
öppna rekryteringsförfaranden ..... 2013/14:10 s. 128
Utnämningsmakten ..... 2001/02:20 s. 167
..... 2003/04:10 s. 58
..... 2005/06:10 s. 49
..... 2006/07:20 s. 134
..... 2007/08:10 s. 55
..... 2009/10:10 s. 117
..... 2011/12:10 s. 81
..... 2013/14:10 s. 108
..... 2015/16:10 s. 107
”Utom listan”, beslut i regeringsärenden ..... 2002/03:10 s. 24
..... 2014/15:20 s. 99
Utrikesdepartementet, hantering av bidrag från
biståndsanslagen ..... 2010/11:20 s. 144
Utrikesförvaltningen
ansvarsförhållanden inom ..... 2005/06:8 s. 77
information till utrikesutskottet ..... 2014/15:20 s. 82
Utrikesnämnden
erkännande av Staten Palestina ..... 2014/15:20 s. 119
Frankrikes begäran om hjälp efter Parisattackerna .... 2015/16:20 s. 189
information till och överläggning med 1990–2014 .... 2015/16:10 s. 137
samarbetsavtalet med Saudiarabien m.m. ..... 2015/16:20 s. 197
samförståndsavtal med Nato om värdlandsstöd ..... 2015/16:20 s. 175
Utrikespolitik, beslutsfattande inom ..... 2004/05:10 s. 89
Utskottsinitiativ ..... 2004/05:20 s. 31
..... 2011/12:20 s. 30
Utsläppsvärden, manipulerade hos fordonstillverkare ..... 2015/16:20 s. 341
Uttalande från ambassadör ..... 2009/10:20 s. 326
Uttalanden av statsråd ..... 2000/01:20 s. 135
anställning av kommittésekreterare ..... 2016/17:20 s. 202
asylsökande, inhysning av ..... 2002/03:30 s. 150
asylärende ..... 2003/04:20 s. 200
avvisade egyptierna ..... 2005/06:20 s. 61
budgetomröstningen i kammaren ..... 2016/17:20 s. 324

byggkonflikten i Vaxholm ..... 2004/05:20 s. 196
datalagring ..... 2016/17:20 s. 353
diktatur ..... 2016/17:20 s. 315
europeisk gränsbevakning ..... 2016/17:20 s. 333
Forum för levande historia ..... 2007/08:20 s. 159
friheten för statsråd att yttra sig ..... 2006/07:20 s. 210
gränspolisens arbete med inre utlänningskontroller ... 2013/14:20 s. 293
häktningsskäl i ett enskilt fall ..... 2015/16:20 s. 369
icke lagakraftvunna domar ..... 2015/16:20 s. 356, 363
Irakkriget ..... 2003/04:20 s. 214
lokalanställda tolkar i Afganistan ..... 2016/17:20 s. 362
manipulerade utsläppsvärden hos fordonstillverkare . 2015/16:20 s. 341
marknadsföring av Kastrups flygplats ..... 2010/11:20 s. 212
motstridiga uttalanden ..... 2009/10:20 s. 78
Naturvårdsverkets delegationsbeslut om
licensjakt efter varg ..... 2014/15:20 s. 257
nedladdning av musik från internet ..... 2000/01:20 s. 146
ny flygplats i Stockholmsregionen ..... 2000/01:20 s. 137
offentliggörande av aktieförsäljning ..... 2001/02:20 s. 261
partiledardebatt ..... 2016/17:20 s. 324
Pirate Bay-målet ..... 2009/10:20 s. 345
politiskt parti ..... 2016/17:20 s. 324
Post- och telestyrelsens allmänna råd ..... 2007/08:20 s. 154
Radiotjänsts polisanmälningar av statsråd ..... 2006/07:20 s. 217
Regeringskansliets arbetsuppgifter ..... 2007/08:20 s. 246
reklamskatten ..... 2016/17:20 s. 349
Riksbankens räntehöjning ..... 2005/06:20 s. 166
riksdagens budgetbeslut ..... 2014/15:20 s. 285
rikspolischefen ..... 2016/17:20 s. 342
räntenivån ..... 2003/04:20 s. 189
rättsläget när det gäller förbjuden båtfärg ..... 2015/16:20 s. 373
samordnaren för Bromma flygplats ..... 2015/16:20 s. 47
samråd med EU-nämnden ..... 2011/12:20 s. 22
skattevillkor för svenska sjömän ..... 2006/07:20 s. 220
socialbidrag ..... 2000/01:20 s. 140
statliga bolags tillhörighet till
arbetsgivarorganisation ..... 2005/06:20 s. 156
statligt ägande ..... 2002/03:30 s. 145
Svenskt Näringslivs kontakter med ett parti ..... 2015/16:20 s. 348
sändningstillstånden för digital-tv ..... 2007/08:20 s. 163

säkerhetsstopp i kärnreaktorer ..... 2011/12:20 s. 170
tvist i arbetsrättsfrågor ..... 2004/05:20 s. 196
tv-program i SVT ..... 2004/05:20 s. 190
..... 2016/17:20 s. 339
utfrågning i konstitutionsutskottet ..... 2016/17:20 s. 333
utomrättsliga avrättningar ..... 2015/16:20 s. 380
utrikespolitiken (performativa uttalanden) ..... 2015/16:20 s. 380
..... 2016/17:20 s. 315
Vaxholmsmålet i EG-domstolen ..... 2005/06:20 s. 170
övergångsbestämmelser vid införandet av lärarlegitimation ..... 2011/12:20 s. 51
Utvisningsärenden, regeringens handläggning av ..... 2013/14:10 s. 17

Vapenembargo
hävande av ..... 2001/02:20 s. 88
mot Kina ..... 2004/05:20 s. 168
samråd med riksdagens EU-nämnd ..... 2001/02:20 s. 89
Vargstammen, bevarande och förstärkning ..... 2010/11:20 s. 96
Vattenfall AB ..... 2004/05:20 s. 216
..... 2014/15:20 s. 292, 333
försäljningen av brunkolsverksamheten ..... 2016/17:20 s. 238
förvärv av Nuon ..... 2013/14:20 s. 132
statens roll som ägare ..... 2002/03:30 s. 54
styrning av ..... 2004/05:20 s. 216
..... 2006/07:20 s. 230
..... 2009/10:20 s. 228
..... 2011/12:20 s. 209
Vaxholmstvisten ..... 2007/08:20 s. 213
Verksförordning ..... 2006/07:10 s. 55
Verkställighetsåtgärd ..... 2012/13:20 s. 204
Vice statsminister ..... 2015/16:20 s. 322
Vindkraftsanläggning ..... 2009/10:20 s. 132
Vägverket ..... 2005/06:10 s. 20
Värdepappersinnehav, statsråds ..... 2006/07:20 s. 36
Värdlandsstödsavtal med Nato, överläggning med Utrikesnämnden ..... 2015/16:20 s. 175
Värdmyndigheter ..... 2006/07:10 s. 55
Världsarvskonventionen, statens åtagande ..... 2003/04:20 s. 153

Wienkonventionerna om diplomatiska respektive konsulära förbindelser ... 2012/13:20 s. 152

Yttrandefrihet ... 2006/07:20 s. 12

Återtagandeavtal med Irak ... 2009/10:20 s. 347
... 2010/11:20 s. 275

Ägarprövning av utländsk affärsman ... 2011/12:20 s. 82

Östersjömiljard 2 ... 2004/05:20 s. 14
Östersjömiljarden ... 2000/01:10 s. 23
... 2000/01:20 s. 45
Överenskommelse mellan två myndigheter ... 2011/12:20 s. 62
Överföringen av en fånge till svenskt fängelse ... 2009/10:20 s. 92
Överläkare, forskningsministerns hantering ... 2011/12:20 s. 175
Överlämnande av förvaltningsuppgift som innefattar myndighetsutövning ... 2009/10:20 s. 95
... 2011/12:20 s. 83
Överträdelseärenden ... 2012/13:10 s. 101
Övervakning av svenska medborgare, amerikanska ambassadens ... 2011/12:20 s. 116

Tryck: Elanders Sverige AB, Vällingby 2018